

T.C.
GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

12 NUMARALI TOKAT ŞER'İYE SİCİL DEFTERİ'NİN
TRANSKRİPSİYON VE DEĞERLENDİRİLMESİ

Hazırlayan
Hasan DEMİRTAŞ

Tarih Anabilim Dalı Yeniçağ Bilim Dalı
Yüksek Lisans

Danışman
Doç. Dr. Ali AÇIKEL

TOKAT – 2007

TEŞEKKÜR

Çalışmamızın en başından itibaren zamanını ve desteğini bir an olsun esirgemeyen ve çalışmamıza en büyük katkıyı sağlayan tez danışmanım sayın hocam Doç. Dr. Ali AÇIKEL başta olmak üzere, tez çalışmama daha fazla zaman ayırabilmem için fedakarlık yaparak bana destek olan kıymetli mesai arkadaşım H. Baha ÖZTUNÇ ile birlikte, tüm öğrenim hayatım boyunca maddi ve manevi desteğini esirgemeyen aileme teşekkür ederim.

Hasan DEMİRTAŞ

ÖZET

Şer'iyeye Sicilleri, bölgesel sosyal ve ekonomik incelemeler için birinci derecede önemli kaynaklardandır. Devlet merkezinin kontrolünden uzakta meydana getirilmiş oldukları için sosyo-ekonomik yapıyı daha objektif yansıtmaktadırlar. Bu önemli nitelikleri sebebiyle bir çok araştırmacı Şer'iyeye Sicillerini inceleme konusu yapmış ve yapmaya devam etmektedir.

İdari bakımdan Osmanlı döneminde Sivas eyaletine bağlı olan Tokat kazası, Orta Karadeniz Bölgesinde ticaret yollarının kesişme noktasında yer almaktadır. Bu kazaya ait hicrî 1223-1224 / miladî 1808-1810 yılları arasındaki kayıtları kapsayan 12 Numaralı Şer'iyeye Sicil Defteri'nin transkripsiyon ve değerlendirilmesi tez konusu olarak seçilmiştir. İlk olarak 12 Numaralı Şer'iyeye Sicil Defteri'ndeki Tokat merkez kazası ile merkeze bağlı nahiyeler ve köylerle ilgili belgeler transkribe edilmiştir. Daha sonra, transkribe edilen belgeler yardımı ile Tokat kazasında meydana gelen sosyal ve ekonomik gelişmeler, yerel problemler ve bunların çözüm yolları ile mahalli uygulamalar hakkında genel değerlendirmeler yapılmıştır. Bu değerlendirmelerin amacı, özelde Tokat genelde ise bütün Anadolu'da Osmanlı Devleti'nin uyguladığı idarî, askerî, sosyal, ekonomik, malî ve adlî politikaları daha iyi anlamaya katkı yapmaktır.

Anahtar kelimeler; Şer'iyeye sicili, mahkeme, Tokat, Osmanlı Devleti, XIX. yüzyıl.

ABSTRACT

Court registers are very important sources for regional social and economic studies. They have been reflecting the socio-economic structure more objective because they were recorded out of the control of the central government. Because of their important qualities, a number of researchers made subject-matter the court registers and have been continuing to do so.

The district of Tokat, which was administratively attached to the province of Sivas during the Ottoman period, is located on the intersection of commercial roads in the Black Sea region. The transcription and evaluation of the court register (number: 12) of the Tokat district, which include records between the years of H. 1223-1224 / AD. 1808-1810, has been selected as a thesis topic. First of all, the documents related to the district center of Tokat and sub-districts and villages attached to the district have been transcribed. After that, general evaluations on the social and economic developments taken place in the district of Tokat, local problems and their solution ways, and local applications have been made with the help of the transcribed documents. The aim of these evaluations is to contribute to better understanding the administrative, military, social, economic, financial and judicial policies that the Ottoman State applied both specifically in Tokat and generally in the whole Anatolia.

İÇİNDEKİLER

TEŞEKKÜR	i
ÖZET	ii
ABSTRACT	iii
İÇİNDEKİLER	iv
TABLolar LİSTESİ.....	vii
KISALTMALAR LİSTESİ.....	viii
1.GİRİŞ	1
1.1. Genel Olarak Şer‘iyye Sicilleri’nin Tanımı, Kapsamı Ve Hazırlanışı.....	1
1.2. Osmanlı Devleti’nde Yargı, Mahkemeler ve Görevliler	5
2. LİTERATÜR ÖZETİ	9
3.MATERYAL VE YÖNTEM	13
4. TOKAT ŞER‘İYE SİCİLLERİ	14
5. 12 NOLU ŞER‘İYYE SİCİLİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	15
5.1. Defterin Tanıtımı	15
5.1.2. Defterin Diplomatik Açıdan İncelenmesi.....	15
5.1.3. Defterdeki Belge Türleri.....	16
5.1.3.1. Ferman	16
5.1.3.2. Berat.....	17
5.1.3.3. Buyuruldu.....	17
5.1.3.4. Hücet	18
5.1.3.4.1 “Vasi” , “Nafaka ve Kisve Baha” Hücetleri	21
5.1.3.4.2. Kayım Hücetleri	22
5.1.3.4.3. Nâzır Hücetleri	23
5.1.3.4.4. İbrâ Hücetleri.....	23
5.1.3.4.5. Bey’ Hücetleri	24
5.1.3.5. İ’lâm	24
5.1.3.6. Salyâne Kayıtları.....	25
5.1.3.7. Tereke Kayıtları	28
5.1.3.7.1 Terekenin Varisler Arasında Taksimi	29
5.1.3.7.2. Terekeden Yapılan Zorunlu Harcamalar	31
5.1.3.7. 3. Müslim ve Zimmî Terekelerinin karşılaştırılması	33

5.1.3.7. 4. Mehir.....	33
5.1.3.7. 5. Mirasa konu olan mallar.....	34
5.1.3.8. Vakıflara Ait Kayıtlar	37
6. TOKAT KAZASININ İDARİ VE FİZİKİ YAPISI	39
6.1. Merkez (Nefs-i Tokat) ve Mahalleler	43
6.2. Kaza: Nahiye ve Köyler.....	44
7.TOKAT'TA SOSYAL, KÜLTÜREL VE EKONOMİK HAYAT	47
7.1. Sosyal ve Kültürel Hayat.....	47
7.1.1. Nüfusun Genel Yapısı.....	47
7.1. 2. Aile.....	49
7.1.3. Kullanılan İsim ve Lakaplar	51
7.1.4. Müslim-Gayrimüslim İlişkileri	57
7.1. 5. Ev Eşyaları	61
7.1. 6. Giyecekler	63
7.1. 7. Mutfak Eşyaları.....	65
7.1.7 Ziyet Eşyaları	66
7.1.8 Kumaşlar	67
7.1.9. Koşum Takımları	67
Binek hayvanlarına vurulan eğer takımı olan raht, yapıldığı malzeme ile adlandırılmıştır. Bu verilerden yola çıkarak koşum takımının ait olduğu kişinin ekonomik durumu hakkında da tahminlerde bulunmak mümkündür.	68
7.1.10. Silah ve Silah Takımları.....	68
7.2. Ekonomik Hayat	69
7.2.1. Sanayi.....	69
7.2.2. Ticaret	72
7.2.3. Tarım ve Hayvancılık.....	74
7.2.3.1. Ziraat(Yetiştirilen Ürünler)	74
7.2.3.2. Hayvancılık	75
7.2.4. Vergiler	76
7.2.4.1. Gümrük Vergileri	78
7.2.4. 2. Zecriye Vergisi.....	78
7.2.4. 3. İmdâd-ı Hazariye.....	78
7.2.4. 4. Avârız ve Bedel-i Nüzûl.....	79
7.2.4. 5. Aded-i Ağnâm.....	79
8.TRANSKRİPSİYONLU METİN	80
9.BULGULAR	579
10.SONUÇ	582
KAYNAKLAR	584
SÖZLÜK	587
EK 1.ÖRNEK METİNLER.....	598

ÖZGEÇMİŞ..... 604

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1. Tokat'ta Gayrimenkul Fiyatları	35
Tablo 2. Tokat Merkez Mahalleleri	43
Tablo 3. Tokat Kazazı Nahiyeleri ve Köyleri.....	45
Tablo 4. Tokat merkez nüfusunun dinî ve etnik gruplara göre dağılımı	49
Tablo 5. Kullanılan Erkek İsimleri	52
Tablo 6. Kullanılan Kadın İsimleri	53
Tablo 7. Gayrimüslimlerin Kullandığı İsimler	53
Tablo 8. Kullanılan Lakaplar	54
Tablo 9. Ortak Kültür Unsurları	60
Tablo 10. Ev Eşyaları	62
Tablo 11. Giyecekler	63
Tablo 12. Mutfak Eşyaları	65
Tablo 13. Ziyet Eşyaları	66
Tablo 14. Kumaşlar	67
Tablo 15. Koşum Takımları.....	68
Tablo 16. Silah ve Silah Takımları	68
Tablo 17. Esnaf ve Zanaatkarlar	71
Tablo 18. Tokat Ticaret Hânları ve Hânlara Konan Salyâne Vergileri	74

KISALTMALAR LİSTESİ

A.Ü.	Ankara Üniversitesi
Bkz.	: Bakınız
C.Ü.	: Cumhuriyet Üniversitesi
DİA.	: Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi
E.Ü.	: Ege Üniversitesi
F.Ü.	: Fırat Üniversitesi
H.Ü.	: Hacettepe Üniversitesi
İ.Ü.	: İstanbul Üniversitesi
İA.	: İslam Ansiklopedisi
MEB.	: Milli Eğitim Bakanlığı
TTK.	: Türk Tarih Kurumu
C.	: Cilt
S.	: Sayı
s.	: Sayfa
M.Ö.	: Milattan Önce
M.S.	: Milattan Sonra
TŞS.	: Tokat Şer'iyye Sicili

1.GİRİŞ

1.1. Genel Olarak Şer'iyeye Sicilleri'nin Tanımı, Kapsamı Ve Hazırlanışı

Sosyal ve iktisâdi tarihimizin belki de en önemli kaynakları olarak nitelendirebileceğimiz Şer'iyeye Sicilleri; sözlükte şer'iata ait, şer'iat ile ilgili, şer'iata uygun manalarına gelen “şer'iyeye” kelimesi ile resmi vesikaların kaydedildiği kütük anlamına gelen “sicil” (Develioğlu, 2005: 951, 991) kelimelerinden meydana gelmiştir ve terim olarak insanlarla ilgili bütün hukûkî olayları, kadıların verdikleri karar suretlerini, hüccetleri ve yargıyı ilgilendiren çeşitli yazı kayıtlarını ihtiva eden defterlerdir (Akgündüz, 2002: 59). Buldukları yerde her türlü idari ve hukûki yetkiye sahip kadılar tarafından tutulan ve gerektiğinde tekrar kullanılmak üzere muhafaza edilen bu defterler “Şer'iyeye Sicilleri (Sicilât-ı Şer'iyeye)”, “Kadı Defterleri”, “Mahkeme Defterleri”, “Zabt-ı Vekâyi' Sicilleri”, “Sicilât Defterleri”, “Sicill-i Mahfûz” veya sadece “Sicil” olarak da adlandırılmıştır (Öztürk, 1995: 19).

Osmanlı Devleti'nin mahkeme tutanakları olan Şer'iyeye sicilleri, Türk tarihinin 15-20. yüzyıllar arasındaki döneminin anlaşılması bakımından başvuru en önemli kaynaklardandır. II. Mehmet döneminden Osmanlı Devleti'nin sona erdiği yıllara kadar devam eden dönem içerisinde tarihin bütün çalışma sahalarına ait bilgiler Şer'iyeye sicillerinde bulunmaktadır (Avcı, 1998: 195). Şer'iyeye sicilleri kaydolunduğu bölgenin sosyal, idarî ve iktisadî tarihi hakkında önemli bilgiler içeren defterlerdir. Yazıldıkları dönemde âdeta buldukları yerlerin envanter defterleri gibi vazife gören Şer'iyeye Sicilleri, kayda alındığı dönemde yaşan nüfusun her türlü hayat tezahürlerini yansıtan vesikalarıyla birinci elden ana kaynak olma vasfını göstermektedir. Kadıların devlet merkezi ile yaptıkları resmî yazışmalar, halkın şikâyet ve dilekçelerini, mahalli idarelere ait hukukî düzenlemeleri daha da önemlisi, ait olduğu bölgenin sosyal ve iktisadi

hayatını yansıtan mahkeme kararlarını ihtiva eden bu siciller incelenmeden, genel olarak Osmanlı Devleti'nin siyâsî, idarî, hukukî ve sosyal tarihini tam anlamı ile aydınlığa kavuşturmak ve karşılaştırma yapmak zor ve eksik görünmektedir (Beşirli, 2000: 7).

Diğer yandan mahallî olayların dönemin tarihçileri tarafından kaydedilmediği, hatta hadiselerin gerçek sebeplerinin yeterince araştırılmadığı bilinen bir gerçektir. Şer'îye sicilleri ise, önemli tarihî olayların, tarihî şahsiyetlerin, mahallî yer adlarının, tarihî ve hukukî müesseselerin, ayrıca bölgesel ticarî hayatın ayrıntılı bir şekilde doğru olarak tespitinde birinci derecede önem arz etmektedir. Belli bir bölgeye ait birbirinin devamı olan sicil defterlerinin tamamı elde edildiği takdirde o bölgenin tarihini hiçbir kaynak bize bunlardan daha detaylı ve güvenilir bir şekilde canlandıramaz (Aslan, 1998: 188).

Ser'îye Sicil Defterlerini ihtiva ettiği yazılı kayıtlar açısından iki ana gruba ayırmak mümkündür. Mahalli konuların yazılmış olduğu bölüme "Sicill-i Mahfûz", merkezden gelen emirlerin yazıldığı bölüme ise "Sicil-i Defterlû" adı verilmiştir (Yılmazçelik, 1998: 161). Bu sınıflandırmada ilk grupta doğrudan mahkemeye intikal etmiş davaların görüldüğü ve bizzat kadı tarafından karara bağlanmış meseleler sonucu kayda alınmış olan hüccetler, i'lâmlar, ma'rûzlar, mürâseleler ve diğer kayıtlar olarak adlandırılan yerel içerikli belgeler yer almaktadır. İkinci grupta ise Osmanlı Devleti merkez idaresi tarafından kadılarına hitâben gönderildiği için defterlere kaydedilen fermanlar, ta'yîn beratları, buyrulduklar ve bunlar gibi merkezden gelen diğer hüküm çeşitlerinin nüshaları bulunmaktadır (Akgündüz, 2002: 59). Her ne kadar merkezden gelen belgelerin asılları Başbakanlık Arşivinde Mühimme, Şikayet, Tevcîhat, Maliye vs. gibi defterlerde kayıtlı bulunsa da, bu defterler arasında noksan olanların görüldüğü,

netice itibariyle bu malzemelerin tam olmadıkları bilinmektedir ve dolayısı ile saraydan sâdır olan hükümlerin eksikliklerini Şer'iyeye Sicilleri tamamlayacaktır (Aslan, 1998: 188). Ayrıca Şer'iyeye sicil defterlerinin bazıları da içeriğindeki kayıtlara göre müstakil bir defter olarak tutulabildiği gibi değişik kayıtları içeren defterler olarak da kaydedilmişlerdir. Müstakil olarak tutulan defterler hüccet, ferman, narh, ihtisab, vakıf muhasebesi, tereke defterleri gibi genel başlıklardan oluşmuşlardır (Bilirli, 2006: 2).

Şer'iyeye sicillerinin Osmanlı tarihi araştırmalarındaki önemini şu başlıklar altında özetleyebiliriz;

- Şer'iyeye sicillerine sûret olarak geçmiş bulunan fermanlar, beratlar, mektuplar, divan tezkereleri vb. diğer resmi kayıtlar ve eski nizamların iç yüzlerini ortaya koyan en müspet belgelerdir.
- Şer'iyeye sicillerinde birçok devlet adamı, müderris, alim, şair, zanaatkar ve mimar adları geçmektedir. Her ne kadar bu kimselerin biyografisine dair kayıtlarda geniş açıklamalar bulunmuyorsa da bunların hal tercümelerini yazmak veya yazılmış kişiler hakkındaki bilgilerin doğruluk derecesini kontrol etmekte bu kayıtlar bize en sağlam ipuçlarını vermektedir.
- Siciller, mimari tarihimiz açısından da oldukça önemlidir; zira günümüzde ayakta kalsın veya kalmasın eski mimarî eserlerin varlığını ortaya koymaktadırlar.
- Sicillerde geçen kişi adları, kasaba, köy, mahalle, semt adları büyük bir yekün teşkil etmektedir. Bunlardan kadın, erkek adlarıyla unvan ve lakaplar dil bakımından incelemeye değer konulardır. Eskiden oturlan, oturulmayan yerler, köy, kasaba, mahalle, semt, mezra ve özellikle aşiret ve cemaat adlarını ihtiva eden kayıtlar iskan tarihimiz açısından değerlidir.

- Timarların kimlere ne suretle tevcih edildiklerine dair beratlarla, bu timarların kadılar huzurunda ve artırma yoluyla mültezimlere verilmesine veya sipahileri marifetiyle tapuya bağlanmalarına dair rastlanan kayıtlar, Osmanlı Devleti'nin idarî yapısını ortaya koyduğu için oldukça önemlidir.
- Sicillerde rastladığımız narh kayıtları, esnaf teftişine dair kısa fakat açık zabıtlar, o zamanki belediye kaide ve nizamlarını açıkça ortaya koyması bakımından ve iktisat tarihi açısından önem taşır.
- Kadı defterleri tıp tarihi ve halk tababeti açısından da incelemeye değer kaynaklardır. Ayrıca bu defterlerde geçen Türkçe terimler, imla özellikleri de dil ve folklor yönlerinden ayrıca bir inceleme konusu teşkil eder.
- Dava konuları, mahkemelerin çalışma biçimleri, İslam hukukunun tatbiki gibi konuları ihtiva etmesi bakımından hukuk tarihi açısından da büyük bir öneme sahiptirler (Yılmazçelik, 1998: 164-165).

Osmanlı tarihi araştırmaları açısından yukarıda önemini anlatmaya çalıştığımız şer'iyeye sicilleri, ihtiva ettikleri geniş konu yelpazesi ile yüksek lisans ve doktora çalışmalarının öncelikli konuları arasında yerini almıştır. Yükseköğretim Kurulu'nun internet sayfasında yayınlanan mevcut tezler içerisinde değişik yörelere ait şer'iyeye sicillerinin incelendiği yüksek lisans ve doktora çalışmalarının yoğunluğu, şer'iyeye sicillerinin Osmanlı tarihi araştırmaları içindeki önemini ortaya koymaktadır (Bkz. www.yok.gov.tr).

Şer'iyeye sicil defterlerinin belli bir düzen içerisinde oluşturulup günümüze kadar gelmesinde en büyük pay kadılara aittir. Kadıların sicilleri oluşturmalarında ve belli bir defter düzeni içerisinde tutmalarında medrese döneminden itibaren eğitimi almaya başladıkları Osmanlı diplomatikasının önemli rolü vardır. Defterlerin tutulmasında

“kitâb-ı sakk” adı verilen kadıların el defterlerinin de önemli rolü olmuştur. Bu defterlerde kadılar, kendilerinden önceki kadıların vermiş oldukları kararlar, karşılaştıkları ilginç problemler, sicillerde mevcut bir çok belge ve hüccet çeşitleri, örnek fetvalar gibi tutulacak olan kayıtların düzenini sağlamaya yönelik bilgiler bulmaktaydılar. Kadılar bu sayede karşılaştıkları davalarda daha önceden verilmiş kararlar, verilmiş fetvalar hakkında bilgi sahibi olur ve kayıtlar daha önce nasıl bir düzen içinde tutuluyorsa onun devamını sağlamaya çalışırlardı (Demirel, 2000: 197-207).

Şer‘iye sicilleri genellikle eni dar, boyu uzun olan defterlere yazılırdı. Sicillerin muhtevasını oluşturan ilam, hüccet, miras taksimi, vakfiye kayıtları, kiralardan kontrolü, fiyat belirleme ve çeşitli anlaşmazlıklara dayanan davalar vs. şer‘i mahkemelere ait bir usûl ve kaide içerisinde kaleme alınır ve bu tahrir tarzına da “sakk-ı şer‘i” denilirdi (Uzunçarşılı, 1988: 109).

1.2. Osmanlı Devleti’nde Yargı, Mahkemeler ve Görevliler

Osmanlı Devleti’nde de diğer İslâm devletlerinde olduğu gibi, başlıca şer‘î ve örfî davaların görüldüğü ve faslolunduğu yere, resmî yazılar ve kanun-nâmelerde “mahkeme” veya “meclis-i şer‘” adı verilirdi. Bu mahkemenin başında padişah beratı ile tayin olunmuş “kadı” veya kadının niyabetini kazanmış “naib” bulunurdu. Bu mahkeme başkanına kadının yanısıra “hakimü’l-vakt” ve “hakimü’ş-şer‘” tabirleri de kullanılırdı (İnalçık, 1998: 149).

Daha kuruluşunun ilk yıllarından itibaren yargı müessesesine oldukça önem veren Osmanlı Devleti’nde kadının oturduğu kaza merkezinde bir şer‘i mahkeme bulunmakta olup, ahali arasındaki her türlü hukukî ve cezâî ihtilaflar, bu mahkemede kadı ve yardımcılar tarafından çözüme kavuşturulmaktaydı. Devlet içerisinde değişik

mezheplerden fertler olmasına ve Gayrimüslim halkın bulunmasına rağmen halkın büyük kısmı Hânefi mezhebine bağlı olduğu için genellikle kadılar; bu mezhebe göre hüküm verirlerdi (Schacht, 1972: 147). Bu mahkemelerde davalı ve davacı hakim tarafından dinlenilip, “Şuhûdü’l-Hâl” adı verilen şahitlerin de düşünceleri alındıktan sonra, kadının verdiği hüküm şer’iyye sicillerinine geçirilmekteydi (Beşirli, 200: 7).

Osmanlı mahkemelerinin başında bulunan kadılar ve bunların maiyetindeki naiblerin en önemli görevleri; toplumun günlük hayattan kaynaklanan sorunlarını çözüme kavuşturmak, adalet dağıtmak, idari mekanizmanın yerel otorite sayesinde halka ulaşmasını sağlayan kadıların kasabalara naib tayin etmek, ölmüş kişilerin terekelerini miras sahipleri arasında adaletle paylaşmak, nikah kıymak, mukataaları kontrol etmek, vasi tayin ve azli, medenî, ticarî, cinâyet davaları, noterlik, vasiyet düzenleme ve uygulaması, vakfiye düzenlenmesi, her türlü mukavele, sened düzenlenmesi, kişiler ve devlet arasındaki her türlü sorun ve meseleleri mahkemelerde müşahade ederek karara bağlamak gibi yetkileri vardı (Ortaylı, 1994).

Kaza birimi olan şehir veya kasabanın en yetkili yöneticisi olan kadının, görev ve yetki alanı sadece adlî ve şer’î işlerle sınırlı olmayıp, aynı zamanda idârî, malî ve beledî alanlarda otorite sahibi idi. Osmanlı kadısı mahkeme yargıcı olduğu gibi, aynı zamanda bir noter, şehirdeki vakıfların müfettişi ve tabii ki belediye reisidir. Yani şehrin asayişini yürütmekle görevli “zabit” ve “subaşı”ları denetleyen ve aynı zamanda onların amiri konumunda olan kadıya çarşıda esnafı kontrol eden “muhtesip” de bağlı olarak çalışmaktadır (Ortaylı, 2006: 127). Bu bağlamda Osmanlı mahkemelerinde sadece bugünkü manada işlenen adî suçları görmek ya da kamu huzurunu ve toplumsal yaşamı ilgilendiren davaları halletmek yanında; idarenin almış olduğu kararlar, yerel

yönetimleri ilgilendiren sorunlar ve toplumsal olaylar örgüsünden oluşan çok yönlü bir düzen oluşturulmuştur.

Şer'îyye mahkemelerinin başında bulunan kadıların belirli bir maaşı olmayıp mahkemeye intikal eden davalardan alınan resimlerden geçimlerini temin etmekte olan kadıların görev süreleri kazalarda yirmi ay, sacaklarda ise on iki aydır (Akgündüz ve Cin, 1995:221). Kadıların görev süreleri kısa tutularak, mahalli halk ile yakınlaşmalarından dolayı hiyerarşideki muhtemel tıkanıklıklar önlenmiş oluyordu (Ortaylı, 1994: 16).

Kadılara yardımcı olan görevlileri şöyle sıralayabiliriz:

Naibler : Kadının vazife ve selâhiyetine iştirâk edip, mesuliyetini paylaşmakla birlikte davaları dinler ve karar verirlerdi (Akgündüz, 1988: 74).

Şuhûdü'l-hâl : Osmanlı mahkemelerinin önemli unsurlarından olmakla beraber, sayıları beş-altı ya da daha fazla olup işleyişine müdahale etmeden mahkemeye şahitlik ederler ve genelde bölgenin ileri gelenleri arasından seçilmekteydiler (Akgündüz, 1988: 74).

Mukayyid : Mahkemelerde görüşülüp karara bağlanan davaların sonuçları ile birlikte, mahkemeye intikâl eden her türlü yazılar, mukayyidler tarafından belli bir disiplin içinde defterlere kaydedilirdi (Yılmazçelik, 1998: 160).

Kassâmlar; Kadıların emri altında çalışan kasamlar vefat etmiş kişilerin tereke listesini hazırlayıp varisler arasında paylaşılmasını işini gerçekleştirirlerdi (Akgündüz, 1988: 74).

Subaşılar : Şer'î mahkemelerde icra ve infaz memuru olarak görev yapmakta idiler (Akgündüz, 1988: 74).

Sicil Katipleri : Mahkemede görülen davaları sicillere kaydetmekle görevli memurlardır (Akgündüz, 1988: 74).

Muhzırlar; Mahkemeye intikal eden davalarla ilgili kimseler üzerinde bir nevi inzibat görevi ifâ ederler, mahkemelerin disiplinini sağlamaktaydılar (Akgündüz, 1988: 74).

Mübaşirler : Devletçe soruşturulması lazım gelen bir işin yapılmasını veya soruşturulmasına görevlendirilmekte idiler (Akgündüz, 1988: 74).

Müşavirler; Kadının bulunduğu zamanlarda kendisine havale edeceği işleri, gıyabında ise bütün davaları ve şer'î işleri yürütmektedirler (Akgündüz, 1988: 74).

2. LİTERATÜR ÖZETİ

Tokat Şer'iyye Sicilleri hakkında bu güne kadar gerek defter bazında gerekse muhtelif konulara dair makaleler şeklinde bazı çalışmalar yapılmıştır. Defter düzeyindeki çalışmalar aşağıda özetlenmiştir.

Nurcan ABACI, "1812 Tarihli Şer'iyye Siciline Göre 19. Yüzyılın Başında Tokat Şehrinin Sosyo-Ekonomik Durumu", isimli tezinde öncelikle Osmanlı Devleti'nin XIX. Yüzyılın başlarında sosyal ve ekonomik yapısı hakkında genel bilgiler verilmiş, ardından Tokat şehrinin tarihçesi, konumu, ticaret hacmi, nüfus ve mahalleleri, üretim dalları hakkında değerlendirmeler yapılmıştır.

Ekonomik açıdan Tokat'ın, kervan yollarının üzerinde bulunması sonucunda sağladığı ticari avantajla bölgenin çekim noktası durumunda olduğu, dokumacılık ve bakırcılığın şehir ekonomisinin temelini oluşturduğu, Tokat'ta yaşayan Gayrimüslimlerin daha çok üretim ve bölgeler arası ticaret sahasında faaliyet gösterirken; Müslümanların ise daha çok hinterlant içi ticaret ve hizmet sektöründe faaliyet gösterdiği belgelerle ortaya konulmuştur.

İsmet SARIBAL'ın 23 Numaralı Tokat Şer'iyye Sicili çalışmasında, defterin transkripsiyonu yapılarak, bu belgeler ışığında Tokat şehrine ait sosyal ve ekonomik durum hakkında değerlendirmeler yapılmıştır. Ekonomik alanda elde edilen verilerle 1818-1819 yıllarında Tokat şehrinin malî yükümlülükleri, zecriye, ağnam, bedel-i nüzul, avarız, imdâd-ı hazeriye gibi kaza halkından tahsil edilen vergiler ve bunların oranları, gümrük resimleri, mukata'a gelirleri, cizye gelirleri gibi dönemin ekonomisine ait göstergeler hakkında bilgiler verilmiştir. Çalışmada ticari hayata da değinilerek ticari

hayatın temelini oluşturan bakır ve dokuma sanayi hakkında değerlendirmeler yapılmıştır.

Farklı etnik ve dinî grupların bir arada yaşadığı Tokat şehrinin o döneme ait nüfus rakamları, “Tokat Cizye Evrakı Gelirleri” değerlendirilmek suretiyle ortaya konulmuştur. İhtida hareketlerine de yer verilen çalışmada Tokat’ın mahalleleri ve Tokat’a bağlı idari birimler hakkında tablolar oluşturulmuştur.

Zübeyde AKIN, “25 Numaralı Tokat Şer’iyye Sicilinin (1234-1236/1819-1821) Transkripsiyonlu Metni ve Değerlendirilmesi” isimli yüksek lisans tezinde, XIX. yüzyılın başlarında Tokat’ın siyasi, idari, ekonomik, sosyal ve kültürel durumu hakkında bilgi vermiştir. Gayrimüslim ve Müslümanların bir arada yaşadığı Tokat’ta insanların birbirleri ile olan ilişkilerini ortaya koyan çalışmada, bu iki farklı unsurun birbirleriyle etkileşim içinde olduğunu, Gayrimüslimlerin İslam hukûkunun kolaylıklarından yararlandıklarını, Müslümanlardan Gayrimüslim kadınlarla evlenenlerin bulunduğunu, bazı davalarda Gayrimüslimlerin Müslümanlara, Müslümanların Gayrimüslimlere şahitlik yaptıklarına dair bilgilere yer verilmiştir. Ekonomik açıdan da ticari yaşam, ipekli ve yünlü dokumacılık, bakır imalatı, deri imalatı gibi sanayi kollarındaki gelişmeler, bunların yanı sıra tarım ve meyvecilik hakkında bilgiler sunulmuştur.

Selda BARBAK, “50 Numaralı (H.1253-1254/ M. 1837-1839) Tokat Şer’iyye Sicilinin Transkripsiyonlu Metni ve Değerlendirilmesi” adlı yüksek lisans tezinde Tokat’ın 1837-1839 yılları arasında Osmanlı Devleti içerisindeki ticari, sosyo-kültürel yeri ve önemine dikkat çekilmiştir. Özellikle ticari yönü ile ilgili olarak; Diyarbakır-Ergani’den çıkarılan bakırın sadece Tokat’ta işlenerek Osmanlı ülkesine sunulduğu ve

yine bölgenin transit bir geçiş noktası olma özelliği ile kervan ticaretinin gelişmesine olanak sağladığı kayıtlardan yola çıkarak ortaya konulmuştur.

Tez çalışmasında yer verilen tereke kayıtları da o dönemdeki Tokat'ın sosyal yaşantısı, insanların kişisel iktisadi yaşantısının ne düzeyde olduğu, toplumsal refah düzeyi, Tokat'ın aile yapısı, Gayrimüslim-Müslim ilişkileri hakkında önemli bilgiler içermektedir.

Aysel PİRDOĞAN, “48 Numaralı Tokat Şer’iyye Sicil Defterinin Transkripsiyonlu Metni ve Değerlendirilmesi” isimli yüksek lisans tezinde Osmanlı Devleti’nde yargı sistemi ve bu sistemde kadının üstlenmiş olduğu rolden kısaca bahsettikten sonra şer’iyye sicillerinin içeriği, oluşturulması, günümüze kadar nasıl ulaştığı hakkında bilgi vermiştir. 48 Numaralı Tokat Şer’iyye Sicil defterinde yer alan kayıtlar içeriklerine göre tasnif edilmiş ve bu belgelerden elde edilen bilgiler ışığında 1836-1837 yıllarına ait Tokat'ın sosyal ve ekonomik durumu hakkında değerlendirmeler yapılmıştır.

Çalışmada ayrıca transkribe edilen metnin kolay anlaşılabilmesi ve karşılaştırma yapılabilmesi için açısından metnin sonuna sözlükle birlikte 48 Numaralı Şer’ye Sicil Defteri fotokopisi ilave edilmiştir.

Makale çalışmaları arsında Ali Açıknel’in değişik ulusal hakemli dergilerde yayınlanmış olan; “Tokad Şer’iye Sicillerine Göre Beylerbeyi Buyruhdıları”, “Tokat Şer’iyye Sicil Defterlerine Göre Salyâne Defterleri (1771-1840)” (Açıknel-Sağırılı), “Tanzimat Döneminde Tokat Kazasının İdari ve Nüfus Yapısındaki Değişiklikler (1839-1880), “Tokat Sancağının İdari ve Nüfus Yapısı (1880-1907) isimli makaleleri ile birlikte Mehmet Beşirli’nin; “XIX. Yüzyılın İlk Yarısında Sivas Eyaleti’nin İdarî ve Ekonomik Yapısına Genel Bir Bakış”, “Tokat Voyvodalığı”, “Tokat Şer’iyye

Sicilleri'ndeki Ferman ve Buyruclulara Göre XIX. Yüzyılın Başlarında Sivas Eyaleti'nin İdarî ve Ekonomik Yapısı", "385 Numaralı Harput şer'ie Sicili'nin Tanıtımı ve Osmanlı şehir Tarihi Açısından nemi" isimli çalışmaları kaynak teşkil etmektedir.

3.MATERYAL VE YÖNTEM

Çalışmamızın temelini Ankara Milli Kütüphâne Şer'iyye Sicilleri Arşivi'nden temin edilen "12 Numaralı Tokat Şer'iyye Sicil Defteri"'nin transkribe edilmesi ve değerlendirilmesi oluşturmakla birlikte bunu destekleyici mahiyetteki kitap, makale vb. çalışmalardan da yararlanılarak çalışmamız geliştirilmeye çalışılmıştır.

Tezimizde öncelikle Şer'iyye Sicilleri ve Tokat Şer'iyye Sicilleri hakkında genel bir bilgi verildikten sonra çalışmamızın temelini teşkil eden 12 Numaralı Tokat Şer'iyye Sicili'nden elde edilen bilgilerden yola çıkılarak Tokat kazasının sosyo-ekonomik yapısı hakkında analitik değerlendirmeler yapılmıştır. İncelemelerimizin daha sonraki bölümünde ise 12 Numaralı Tokat Şer'iyye Sicili'nin transkripsiyonlu metnine yer verilmiştir. Çalışmamızın sonuna genel veri tabloları, bibliyografya ve örnek transkribe metinler ilave edilmiştir.

4. TOKAT ŞER'İYYE SİCİLLERİ

Tokat Şer'ıye Sicilleri diğer pek çok ilimize ait siciller gibi Ankara'da Milli Kütüphâne'de bulunmaktadır. Akgündüz'ün tesbitlerine göre, Tokat'a ait 117 adet Şer'ıye sicili olup bunların ilki 1772-1776 yıllarına ait ve 374 sayfadır. En son Tokat Şer'ıye Sicili ise 1914-1920 yıllarına ait olup 192 sayfadır (Akgündüz, 1988: 211-212). Bölümümüz kitaplığında bulunan fotokopilere göre ise, Tokat Şer'ıye Sicilleri adedi 120'dir. Ait oldukları Şehrin siyasi, ekonomik ve sosyal tarihi açısından Şer'ıyye sicillerinin önemi göz önüne alındığında Tokat Şer'ıye Sicilleri Tokat tarihine katkıda bulunacak en önemli kaynaklar arasında yer alır. Yukarıda literatür bahsinde yer verilen sicil çalışmaları bu hususu açıkça ispat etmektedir.

Osmanlı Devleti'nin mahkeme tutanakları olan Şer'ıyye sicillerinin ait oldukları Şehrin siyasi, ekonomik ve sosyal tarihine yaptığı katkılar göz önüne alındığında, Tokat Şehrine ait zengin Şer'ıyye sicil defterleri Tokat tarihine katkıda bulunacak en önemli kaynaklar arasında yer alır.

5. 12 NOLU ŞER'İYYE SİCİLİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

5.1. Defterin Tanıtımı

12 Numaralı Tokat Şer'iyye Sicil Defteri, 78 varaklık bir defter olup, rika yazısı ile yazılmıştır. Defter, Hicrî 1223-1224 / Miladî 1808-1810 yılları arasındaki kayıtları kapsamaktadır. Defterin varakları tam olup dönemin Tokat kazasının sosyo-ekonomik yapısı hakkında zengin malzeme ihtiva etmektedir.

5.1.2. Defterin Diplomatik Açıdan İncelenmesi

Üzerinde çalışmış olduğumuz 12 Numaralı Tokat Şer'iyye Sicil Defteri, belge çeşitliliği açısından oldukça zengindir. Bilindiği üzere şer'iyye sicil defterleri iki kısımdan oluşmaktadır. Sicil defterlerinin ilk bölümünde kadılar tarafından yazılan kayıtlar yer almaktadır ve bu bölüm "sicil-i mahfuz" olarak adlandırılmaktadır. Bu bölümde bulunan kayıtlarda Osmanlı mahkemesinin sosyal sorunlara ve şehir yaşantısına bakış açısı yansıtılmakta, toplumsal huzurun nasıl sağlandığı, resmî işlemlerin nasıl halledildiği gibi birçok konuya açıklık getirilmektedir. Kadı tarafından yazılan kayıtlar kendi aralarında hüccetler, i'lamlar, ma'ruzlar, müraseleler ve diğer kayıtlar olmak üzere beşe ayrılmaktadırlar. İncelemiş olduğumuz defterin sicil-i mahfuz bölümünde 79 adet hüccet kaydı ve 1 adet sadrazam mektubu bulunmaktadır.

Sicil defterlerinin ikinci bölümünde ise ağırlıklı olarak kadılar tarafından yazılmayan, kendisine devlet merkezi ile eyalet merkezinden gönderilen ferman, berat, buyruldu gibi hüküm çeşitleri ve bunun yanında mahallî konuları ilgilendiren ve adlî bir olay teşkil etmeyen tereke kayıtları, vakfiyeler, tezkereler, şerhler ve şehrin gelir ve giderlerinin yazıldığı masarifât kayıtları gibi değişik konulardaki kayıtlar yer

almaktadır. İncelemiş olduğumuz defterin bu bölümünde 42 adet ferman, 18 adet buyuruldu, 14 adet berat, 2 adet salyane defteri, 2 adet menzil defteri, 3 adet beytü'l-mal defteri, 6 adet mektup, 3 adet i'lam, 5 adet vakfiye, 1 adet avarız defteri ve 1 adet karar kaydı ile birlikte 54 adet tereke defteri kaydı bulunmaktadır. Bu belge türleri ile ilgili genel kapsayıcı bilgiler aşağıda verilmiştir.

5.1.3. Defterdeki Belge Türleri

5.1.3.1. Ferman

Ferman, Dîvân-ı humâyûn veya Paşakapısı'ndaki dîvânlarda alınan kararlara uygun olarak yazılan ve başında tuğra bulunan padişah emirlerine verilen addır (Bayındır, 1986: 1). Fermanlar bizzat padişah tarafından İslam hukukunun kendisine tanıdığı yasama hakkını kullanması yoluyla çıkartıldığı gibi, beylerbeyi, sancakbeyi, kadı gibi bir devlet vazifelisinin mektub veya arzı yahut da halktan birinin arzuhali üzerine konunun divanda görüşülüp karara bağlanması sonunda hazırlanabilmekte idi (Kütükoğlu, 1994: 116).

Elkab, dua, nakil/iblağ, emir/hüküm, te'kid/tahdid, tarih ve mahall-i tahrir olarak yedi rükünden oluşan fermanlar; padişahın devlet yönetiminde aldığı kararları, yeni düzenlemeleri ekonomik, siyasi ve sosyal alanda alınmış ülkenin genelini ilgilendiren konuları kapsamaktadır. Sicil defterlerindeki ferman kayıtlarında padişahın tuğrası bulunmaz. Bunun nedeni bu kayıtların aslından çoğaltılmış suretler olmasından dolayıdır. 12 Numaralı Tokat Şer'iyeye Sicil defterinde gerek padişahın ülke genelini ilgilendiren kararlarını hâvî ve gerekse yerel mahkemelerde çözümlenemeyip merkeze havale olunan sorunlarla alakalı 40 adet ferman kaydı bulunmaktadır (Bkz. T.Ş.S.,12, 7/3, 21/1, 29/2, 30/3, 40/2, 44/3, 45/1, 46/1, 46/2, 52/2, 53/1, 54/1, 55/1, 56/1, 57/3,

58/1, 63/1, 64/1, 68/1, 69/1, 72/1, 73/1, 81/1, 81/3, 82/1, 84/2, 92/1, 93/1, 94/2, 95/1, 96/1, 97/2, 98/1, 101/1, 101/2, 102/1, 104/1, 110/2, 118/2, 119/2).

5.1.3.2. Berat

Anlam olarak “yazılı kağıt ve mektup” anlamında Arapça bir kelime olan berat Osmanlı Devleti teşkilatında vazife, hizmet ve memuriyetlere tayin olunanlara vazifesini yapma yetkisini vermek üzere, padişahın tuğrası ile verilen izin, mezuniyet ya da atama emirleri hakkında kullanılan bir terimdir (Gökbilgin, 1979: 85).

Beratlar da verilen hizmetin, gösterilen vazifenin yer adı, maaşı ya da geliri, berat verilen kimsenin adı, beratın niçin verildiği ve berat verilen kişiden ne istenildiği ve berat alan kişinin yetki derecesi açıklanmaktadır (Gökbilgin, 1979: 86). Beratların cinslerine göre verildikleri kalemler de farklılık göstermektedir. Beratların büyük bir çoğunluğunu maliye kaleminden verilenler teşkil ederken, bir kısmı da Divan-ı Hümayun kalemlerinde hazırlanmaktaydı. Bunun yanında kadıasker tarafından verilen beratlar da vardı ki bunlar askeri berat olarak adlandırılırlardı (Kütükoğlu, 1994: 137).

Beratların bir sureti ilgili yerdeki Şer‘iyye Sicili’ne mutlaka kaydedilirdi. 12 Numaralı Tokat Şer‘iyye Sicili’nde değişik konuları ihtiva eden 15 adet berat kaydı bulunmaktadır (Bkz. T.Ş.S., 12, 7/2, 8/3, 20/2, 28/1, 28/3, 39/2, 66/1, 73/2, 79/1, 79/2, 80/1, 84/1, 86/3, 99/1, 99/2).

5.1.3.3. Buyuruldu

Türkçe “buyurmak” fiilinden yapılmış bir isim olan buyuruldu Osmanlı diplomatiğinde sadrazam, vezir, defterdar, kazasker, kaptanpaşa, beylerbeyi gibi yüksek mevkilerde bulunan vazifelilerin kendilerinden aşağı mevkilerde bulunan görevlilere gönderdikleri emirler için kullanılan bir terimdir (Kütükoğlu, 1994: 197). Osmanlı

devletinde padişahın sonra şer'î ve kanuni hükümlerin uygulayıcısı ve takipçisi konumunda olan ve bir nevi padişahın vekili konumunda olan makam sadrazamlardır. Sadrazamın ve diğer vazifelilerin buyruklarının kayıtları şer'îye sicillerinde bulunmaktadır (Akgündüz, 1988: 44).

Şer'îye sicillerindeki buyruklar halkın güvenliği, suçluların yakalanması gibi adli olaylar, vergilerin düzenlenmesi, şehir gelirlerinin tanzimi gibi ekonomik sorunlar, padişahın almış olduğu kararları içeren fermanlara uyulmasını sağlayan idari konulara ilişkin değişik alanlarda tutulmuş kayıtlardır. Yazıldıkları yer bakımından merkez ve taşrada yazılanlar olarak ikiye ayrılır. Taşrada yazılan buyrukların ekserisini beylerbeyi buyrukları oluşturmaktadır. Eyalet merkezinden sancak ve kazâ merkezlerine gelen beylerbeyi buyrukları şer'îye sicillerine kaydedilmektedir (Açıkel, 2001: 13). "12 Numaralı Tokat Şer'îye Sicil Defteri"nde yer alan buyruklar Tokat ve bağlı bulunduğu Sivas eyaletinin vâlîsi tarafından padişahın fermanlarına uyulması, vergilerin düzenli ve adil şekilde toplanması, adli olaylar hakkında düzenlenmiştir. Defterde 21 adet buyrukları kaydı bulunmaktadır (Bkz. T.Ş.S., 12, 8/2, 9/3, 10/1, 16/1, 17/2, 21/3, 33/1, 34/1, 36/1, 38/2, 39/1, 39/3, 40/1, 44/4, 49/1, 52/1, 77/3, 81/1, 85/1, 105/2, 109/2).

5.1.3.4. Hücet

Hücet, bir davayı ispat eden şahitlik, yemîn veya yemînden imtina anlamına gelir. Şer'îye sicillerindeki anlamıyla hücet; hâkimin hükmünü ihtivâ etmeyen, taraflardan birinin ikrarıyla diğerinin tasdikini hâvî bulunan ve üzerinde bunu düzenleyen hâkimin mühür ve imzasını taşıyan yazılı belgeye hücet denir (Akgündüz-Oğuz, 1998: 446-450). Hücetler çok çeşitli hususların tertibi için düzenlenir ve günümüzdeki ifadesiyle bir nevi noterlik belgeleri olarak kabul edilebilir.

Hüccetler toplumsal yaşamın ortaya çıkardığı ve devletin noter vazifesi görmesi gereken alım-satım, alacak-verecek, evlenme-boşanma gibi sosyal sorunların çözümlerini içermekle birlikte, sorunlarını mahkemeye taşıyan taraflara gerektiğinde kullanılmak üzere verilen bir resmi belge niteliğindedir.

Hüccetlerin konuları farklı olmasına rağmen değişmeyen birtakım ortak özellikleri vardı. Bu özellikler tamamen işlenen olayı tanımlayıcı ve belirleyici özelliklerdi. Her hüccetin üst sağ ya da sol tarafında “der-kenar” denilen; belgenin konusu, türü ve resmi belge niteliğinde kullanabilecek kişinin isminin yazılı bulunduğu giriş kısmı da diyebileceğimiz bölüm bulunmaktadır. Metin kısmı ise her zaman için davanın görüldüğü “şehrin” yazılması ile başlardı. Akabinde değerlendirilecek olan adli olayın geçtiği “mahalin ismi” yazılırdı. Bu işlemden sonra davayı açan kişi varsa vekili, ya da açılmasına sebep olan (örneğin; ölen bir kişinin mirası için açılan bir dava) “kişinin ismi” yazılır ve “mazhar” denilen dava dilekçesinin içeriğine geçilirdi. Giriş kısmı da diyebileceğimiz bu bölümden sonra dava kişiler arasında ise iki tarafın bir araya getirilerek “ tarafların dinlendiği” ve “sorunun belirlendiği”; eğer idari bir olay ise yine olayın açık bir ifade ile anlatıldığı gelişme bölümü gelirdi. Bundan sonra ise eğer gerekiyorsa “şehrin güvenilir insanların” görüşlerine başvurulur ve görüşleri alınır. Sonuç kısmı diyebileceğimiz son bölümde ise “hakimin görüşü” ve kararı alınır ve hüküm verilirdi. Ardından “olayın tarihi” eklenip, belgenin altına bir çizgi çekilerek çizginin altına davaya “şahitlik yapanların ismi” yazılırdı.

Hüccet kayıtlarında dikkati çeken önemli bir nokta Müslim ve Gayrimüslimler arasında ortaya çıkan belirgin tabir farklılıklarıdır. Bunları şöyle sıralayabiliriz ;

- Müslüman olan bir kişinin hâangi mahallede oturduğu ifade edilecekken o mahallede *sâkin* tabiri kullanılırken, Gayrimüslimler için *mütemekkin* tabiri kullanılmaktadır¹.
- Belgenin yazılmasına sebep olan kişi için Müslümanlar için *bâ'isü'l-kitâb* (bayanlar için *bâ'isetü'l-kitâb*) Gayrimüslimler de *bâ'isü'r-rakîm* (bayanlar için *bâ'isü'r-rakîme*) tabiri yazılmaktadır².
- Müslüman bir kişinin adı yazılırken oğlu manasında “*İbni*” tabiri kullanılırken, Gayrimüslimler için “*veledi*” tabiri kullanılmaktadır³.
- “Adı geçen” manasıyla belgelerde Müslümanlar için “*mezbûr*” veya “*merkûm*” kelimesi kullanılırken Gayrimüslimler için “*mersûm*” kelimesi yazılmaktadır⁴.
- Belgelerde ölen bir Müslüman için “*fevt*” tabiri, Gayrimüslüm için “*hâlik*” ifadeleri kullanılmaktadır⁵.

Mahkemelerde görülen davalar sonunda verilen hüccet kayıtlarını belli kategorilere ayırmak mümkün değilse de gerek işleniş ve gerek hukûkî olarak birtakım özellikleri bulunan ve süreklilik arzeden kalıplaşmış hüccet kayıtları vardır. Çalışmamızda yer alan hüccet kayıtları “vasi”, “nafaka ve kisve baha”, “kayyim”, “nâzır”, “ibrâ”, “bey” başlıkları altında toplanabilir. 12 Numaralı Şer'iyeye Sicil Defteri'nde kayıtlı 80 adet hüccet bulunmaktadır (Bkz. TŞS., 12, 36/3, 150/1, 150/2,

¹ T.Ş.S., 12, 123/3 numaralı belgede; “Medîne-i Tokat'da Müslihiddin mahallesi sâkinelerinden zâtı ma'rûfe Fatıma binti Osman nâm hatûn...” ifadesi kullanılırken; TŞS., 12, 149/2 numaralı belgede ise “Medîne-i Tokat'da Çilehâne mahallesi mütemekkinlerinden iken bundan âkdem hâlik olan Agob veledi Markos...” ifadesi kullanılmıştır.

² T.Ş.S., 12, 139/4 numaralı belgede “...işbu bâ'isü'l-kitâb Es-Seyyid Mir Mustafa nâm kimesne vesâyete ehl ve sagîr-i mezbûr hakkında beher vechle evlâ u enfa' olduğımı...” ifadesi kullanılırken; T.Ş.S., 12, 139/2 numaralı belgede ise “...işbu bâ'isetü'r-rakîme mersûme Hîrosima binti Merderus muvâcehesinde ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb...” ifadesi kullanılmıştır.

³ Kullanım farkını görmek için bkz. TŞS., 12, 137/1 ve TŞS., 12, 137/4.

⁴ Bkz. T.Ş.S., 12, 136/2 ve TŞS., 135/1.

⁵ Bkz. TŞS., 135/2 ve TŞS., 72/2.

150/3, 149/1, 149/2, 149/3, 148/1, 148/2, 147/1, 147/2, 147/3, 146/1, 146/2, 146/3, 145/1, 145/2, 145/3, 144/1, 144/2, 144/3, 143/1, 143/2, 143/3, 142/1, 142/2, 142/3, 142/4,142/5, 141/1, 141/2, 141/3, 140/1, 139/1, 139/2, 139/3, 139/4, 138/1, 138/2, 137/1, 137/2, 137/3, 137/4, 136/1, 136/2, 136/3, 135/1, 135/2, 135/3, 134/1, 134/2, 133/1, 133/2, 132/1132/2, 132/3, 131/1, 131/2, 131/3, 130/1, 129/1, 129/2, 129/3, 129/4, 128/1, 128/2, 128/3, 127/1, 127/2, 126/1, 126/2, 125/1, 125/2, 125/3, 124/1, 124/2, 123/1, 123/2, 123/3, 121/1).

5.1.3.4.1 “Vasi” , “Nafaka ve Kisve Baha” Hücetleri

“Vasi” ve “nafaka ve kisve baha” hücetleri, her hâangi bir nedenle anne ya da babasından herhâangi birisini ya da ikisini kaybetmiş olan ve yaşantısını tek başına devam ettiremeyecek yaştaki küçük çocukların, özürlü evlatların hem mal varlıklarının korunması hem de yeme, içme, giyim gibi zaruri ihtiyaçlarının karşılanması için mahkeme tarafından atanmış vasi tabir edilen kişiler için düzenlenmiş kayıtlardır (Bayındır, 1986: 14).

Vasi, bir kimsenin mallarında ya da çocuklarının işlerinde tasarruf etmek üzere tayin edilen kimsedir (Pakalın, 1983: 584). Kişiler ölmeden önce gerek mallarını ve gerekse çocuklarını muhafaza etmek için vasi tayin ederlerse vasiye “vasî-i muhtar”, eğer vasi tayin etmeden ölmüş ise mahkemenin ölen kişinin malları ve çocukları üzerine tayin ettiği vasiye ise “vasî-i mansub” denmiştir (Zuhayli, 1994: 224-230). Belgelerden anlaşıldığı üzere, vasi öncelikle yakın akrabalar (anne, baba, kızkardeş, amca v.b) ve daha sonra hakimin uygun gördüğü kimselerdir. Vasi kayıtlarında vasi olarak atanan kişi çocukları koruma altına aldığını ve çocuklar hakkında sorumlu olduğunu mahkeme huzurunda resmileştirmiştir.

Kadı, çocuklara ebeveynlerinden kalan mallarından belli bir miktarını çocukların her birine günlük olmak üzere muhatab kişinin ödeyebileceği makul miktârda nafaka (para) bağlardı. Vasiler çoğu zaman çocukların ihtiyacını karşılamak adına birtakım ihtiyaçlarının sağlanması ve onların yaşamak için muhtaç oldukları işlerini temini için mahkemeye başvurarak , aynı zamanda bir nevi çocukların beslenme ve yetiştirme ücreti olan nafakanın yanısıra onların giyim kuşamı için “*kisve baha*” (Özdemir, 1987: 128) talep etmişlerdir. Bu türde oluşan kayıtlar vasilere verilen “nafaka ve kisve baha” kayıtları olarak nitelendirilebilir.

Vasi, çocukların büyümesiyle beraber tasarrufunda bulunan bu tasarruflardan ferağat etmek zorundadır. Yine hakim vasi tayin ettiği kişiyi azledip yerine daha uygun bir kişiyi atama yetkisini de her zaman elinde bulundurmaktadır. Vasi işlemleri gerçekleştirilirken ve yine “nafaka ve kisve baha” takdir edilirken kayıtlarda belirtildiği üzere çocuğa vasi olarak atanacak kişi ve takdir edilecek yardım miktârı bu durum hakkında bilgi sahibi olan kişilerin onayıyla gerçekleşebilmiştir (Bkz. TŞS, 12, 126/2, 130/1, 131/1, 132/2, 136/1).

5.1.3.4.2. Kayyım Hüccetleri

Kayyımlık; herhâangi bir nedenle bir kişinin ortadan kaybolması sonunda o kişinin mal varlığının, başka şahıslardan alacaklarının ve o kişiye kalan mirasın ve diğer tasarruflarının kontrolünün mahkeme tarafından en öncelikle akrabalarına daha sonra uygun görülen bir kişiye kaybolan kişinin mal varlığının korunması için verilmiş haktır (Özmel, 2002: 107-108).

Kayyımlık sayesinde haklarını ve mallarını koruyamayacak durumda olanların - örneğin ticaret maksadı ile başka bir şehre gidip dönememiş bir kişinin durumu gibi- vasi tayininde olduğu gibi kişi hakkında en faydalı olanların mahkemeye bildirilmesi

sonunda kişinin haklarının korunması sağlanmış olmaktadır (Bkz. TŞS, 12, 77/1, 128/2).

5.1.3.4.3. Nâzır Hücetleri

Nâzır; vasinin yapacağı tasarruflara nezaret etmek üzere musi (mal sahibi) veya hakim tarafından tayin edilen zattır. Buna müşrif de denilir (Bilmen, 1985: C.V., 116). Hakim, çocukların üzerine vasi tayin edebileceği gibi bu vasinin üzerine bir nazır da tayin edebilir. Bu sebeple devamlı teftiş altında bulunan vasi, nazırın insiyatifi olmadan vesayeti altındaki kimselerin mallarından tasarrufta bulunamazdı (Beşirli, 2001: 111).

5.1.3.4.4. İbrâ Hücetleri

İbrâ; bir kimsenin bir şahsın zimmetindeki bir haktan veya müteaddid haklardan veya ona müteveccih bir veya müteaddid davalardan beri kılması ondan öyle bir şey talep etmemesidir. İbrânın birçok çeşidi vardır.

İbrâ-yı iskât: Bir kimsenin bir şahısta olub kabili iskât bulunan bir hakkının tamamını veya bir kısmını katt ve tenzil etmesi suretiyle olan ibrâdır.

İbrâ-yı istifâ: Bir kimsenin bir şahıstaki hakkının tamamen veya kısmen kabz ve istifa etmiş olduğunu ikrar ve itiraf etmesidir.

İbrâ-yı has: Ya hususi bir mal davasından veya o malın zatından olan ibrâ suretiyle olur.

İbrâ-yı âmm: Birçok hakka veya birçok davaya veya bir nevi hukuka müteallik olan ibrâdır. Bir kimse benim onda bir hakkım yoktur dese ibrâ etmiş olur (Bilmen, 1985: 28-29).

Yapmış olduğumuz tanımlarında görüldüğü üzere ibrâ kayıtları, herhâangi bir kişinin diğer şahıslar üzerinde bulunan kişisel haklarından, mal varlığından, parasından

birtakım şartlar dahilinde vazgeçmesi, hakkını devretmesi sonucunda oluşan kayıtlardır. Özellikle miras davalarında ve ölüm, yaralama gibi adli suçları ilgilendiren davalarda tarafların uzlaşması sonucu ibrâlar yapılmıştır (Bkz. TŞS,12, 125/2, 125/3, 126/2, 129/1, 132/1, 134/1, 137/1, 140/2, 143/2, 145/2, 149/1).

5.1.3.4.5. Bey' Hüccetleri

Bey', kelime manası olarak malı mala değişmek anlamına gelmektedir. Sicil kayıtlarında bey' hüccetleri türü, sayısı, sınırı belirlenmiş her türlü maddenin mahkeme huzurunda satışını içeren bir nevi noter suretidir. Satıcı ve alıcı mahkemede bulunup bu işlemi gerçekleştirir, satışı yapan kimse sattığı nesnelere hiçbir hak talep etmeyeceğini mahkemede belirtirdi (Bkz. TŞS., 12, 12/3, 129/4).

5.1.3.5 İ'lâm

Sözlük anlamı itibari ile bildirmek manasını ifade eden i'lâm terim olarak ise şer'î bir hükmü ve altında kararı veren kadının imza ve mührünü taşıyan yazılı belge demektir (Akgündüz, 2000: 72-73). İ'lâmlarda hüccetler gibi sicil defterinin ikinci bölüm belgeleri içerisinde yer alıp hüccetten farklı olarak bir uzlaşma zemini üzerinde işlenilmeyen ve karşılıklı haklı çıkma arayışlarını içeren kayıtlardır. O nedenle i'lâmlarda şahitlerin ve konular hakkında delillerin olması gerekmekte ve bu nokta i'lamları hüccetlerden ayırmaktadır.

Mahkeme, kayıtlardan anlaşıldığı üzere, davalı ve davacı arasında konu olan meseleyi dikkatle inceleyip şahitlerin doğruluk derecesini araştırmak ve delillerin konu üzerindeki rolünü belirlemek kaydıyla sorunları çözümlenmektedir. İ'lâmlara konu olan anlaşmazlıklar ya da sorunlar fetvalar ve örfî kurallar çerçevesinde ortadan kaldırılmaya çalışılmıştır (Bkz. TŞS, 12, 10/2,110/1).

5.1.3.6. Salyâne Kayıtları

17. asrın başlarından itibaren Tanzimat Fermanı'na kadar olan dönemde Osmanlı Devleti'in klasik idarî ve malî yapısı, gerek merkez ve gerekse taşrada önemli değişim ve dönüşümlere maruz kalmıştır. Taşrada vilayetlerin mali yapısındaki en önemli değişiklik 18. yüzyılın ilk yarısında tüm Osmanlı taşrasında iyice kurumlaşarak ortaya çıkan “vilayet masrafları”nın örfi vergiler olarak “tevzi defterleri” veya diğer adıyla “salyane defterleri” vasıtasıyla toplanması uygulamasıdır. “Tevzi” tabiri burada yerel masrafların, örfi vergiler olarak vilayet halkına taksimini ifade etmektedir. Diğer taraftan “tevzi defterleri” vilayet masraflarını ihtiva ettiklerinden “vilayet masraf defterleri” olarak da adlandırılmaktadır (Açıkel-Sağırılı, 2005: 95-96).

Salyâne veya masârifat defterlerinin şer'iyeye sicillerine yazılış usulü, zamanla ufak tefek değişiklikler olmakla birlikte, genel olarak şöyle özetlenebilir. Öncelikle “defter oldur ki” cümlesi sonra doğrudan salyâne defterinin kapsadığı dönemin tarihi ile başlayan ve ait olduğu dönemdeki masrafların genel bir özetini içeren giriş paragrafı yazılmaktadır. Ardından genel toplamın kaza merkezi ehl-i hıref ve hânâtı (bazen mahallelere) ile kazanın nahiyelerine bölüştürülen hisseleri yazılmıştır. Daha sonra ehl-i hıref hissesinin hıreflere (esnaf ve zanaatkarlara), hânât hissesinin hân tüccarına, nahiye hisselerinin de köylere taksimi ayrıntılı olarak sıralanmıştır. Ayrıca hıref ve hânât taksim listelerinin altına “Bâlâda mastûr olan ehl-i hıref ve hânât ahâlileri”, nahiye taksim listelerinin altına “Bâlâda mastûr olan kurâ ahâlileri ba'de's-selâm inhâ olunur ki” cümleleri ile başlayan kadı müraselesi suretlerinin yer aldığı açıklayıcı paragreflar yerleştirilmiştir (Açıkel-Sağırılı, 2005: 99-100).

Salyâne defterleri, ilk zamanlarda yıllık olarak hazırlanırken sonraları genelde altı ayda bir olmak üzere yılda iki kez düzenlenmekteydi. Bazen olağan dışı gelişmeler

nedeniyle “aralık tevzi” denilen salyâne defterleri de hazırlanmaktaydı (Pakalın, 1983: 485-486). Salyâne defterlerinin hazırlanışı ve bu defterlere uygun olarak halktan vergi tahsili belirli bir prosedüre göre olmaktaydı. Öncelikle, kadının başkanlığında vâlf, mütesellim ve voyvoda gibi üst düzey idareciler, âyân, şehir kethüdası, esnaf kethüdarları ve ileri gelenlerden bazılarının hazır bulunduğu bir toplantı yapılır ve bu toplantıda “masârifat-ı belde” birer birer gözden geçirilir, kamu hizmeti için harcama yapmış fakat karşılığını almamış olanların harcama pusulaları gider olarak mahkeme sicillerine yazılmaktaydı. Bu işler bittikten sonra kadı veya naibe her gürüşta bir para hesabı ile “harc-ı defter ve imza” ile diğer mahkeme personeli için “katibiyye”, “ihzariye”, “hüddamiye” gibi adlar altında ücretler ilave edilmekteydi. Tevzi dönemleri içinde meydana gelen kadı veya naibler arasındaki görev değişikliklerinde imza harclarının aidiyeti konusunda bir çok bölgede ihtilaflar meydana gelmekteydi. Bunun üzerine çıkarılan bir hükümde, 1249/1833 yılından itibaren “harc-ı defter ve imza”nın eski ile yeni görevliler arasında bölüştürülmesinde “yevmü’l-kıst hesabı” yani “gün hesabı” uygulamasına geçilmiş ve bir dönemden tahsil edilemeyip kalan vergi alacakları da genel toplama eklenerek kaza merkezi ve nahiyelerdeki halka taksim edilecek nihaî toplama ulaşılmaktaydı. Bu şekilde hazırlanan salyâne defterinin bir sureti kontrol için merkeze gönderilir ve bu denetleme sayesinde yolsuzluklar ve halka yasa dışı vergi yüklenmesi engellenmiş olurdu. Kontrol için merkezde ilgili daireye gönderilen salyâne defterleri burada görevli memur tarafından gözden geçirildikten sonra defterin altına tasdik ibaresi yazıp mühürledikten sonra “sahh” keşidesi çekmekteydi. Daha sonra harcamaları uygun görülen defter, padişahın onayına sunulmakta, bir emr-i âlî ile ait olduğu kazaya iade edilerek toplanmasına izin verilmekteydi (Açıkel-Sağırılı, 2005: 101-103).

İncelemiş olduğumuz Hicrî 1223-1224 / Miladî 1808-1810 yılları arasındaki dönemde, kaza salyâne vergilerinin $\frac{3}{4}$ 'ü şehir merkezindeki esnaf gurupları ile hân tüccarına, $\frac{1}{4}$ 'ü ise kazaya bağlı Tozanlu, Kafirni ve Komanat nahiyeleri köylerine bölüştürülmüş, nahiye hissesinin yarısının Tozanlu, diğer yarısının Kafirni ve Komanat nahiyeleri tarafından ödenmesi uygulamasına devam edilmiştir (Bkz. TŞS, 12, 4/2, 22/2, 87/1).

Salyâne defterlerinde masraflar, muhtelif kalemler halinde ve bunlara ayrılan guruh ve para cinsinden miktârlarla birlikte listelenmiştir. Masraf kalemlerinin toplam sayıları ise defterden deftere değışiklik göstermektedir. Bunun birinci nedeni, defterde kalemlerin yazılış şeklidir. Bazı defterlerde her bir masraf ayrı bir kalemde yazılırken kimi defterlerde birkaç gider tek bir kalemde gösterilmiştir. Çalışmamızda tespit etmiş olduğumuz salyâne defterlerinde yer alan kalemlerin nelerden ibaret olduğu konusuna gelince, Açıkkel ve Sağırılı, 1771-1840 dönemine ait ve tam bir salyâne defteri karakteri taşıyanlardan 7 adet salyâne defteri üzerinde yaptıkları çalışmaları neticesinde salyâne defterlerinin masraf kalemlerini türlerine göre gruplandırmışlardır (Açıkkel-Sağırılı, 2005: 108-122).

Açıkkel-Sağırılı'nın gruplandırması ışığı altında, incelediğimiz defterdeki salyâne kayıtlarındaki masraf kalemleri şunlardır; askerî harcamalar, merkez görevlilerinin giderleri, imdâdiyyeler, nühas ve matlup olunan sair emtianın nakliye giderleri, harçlar ve tahsildariye ücretleri, menzilci ücretleri, borçlar ve faiz giderleri, Sivas eyaletinden gelen görevlilerin masrafları, Sivas eyaleti ve Tokat kazası görevlilerinin ücretleri, hazine nakli yapan görevlilerin masrafları, salyâne bakiyeleri, diğer eyalet görevlilerinin giderleri, emr-i âlî getiren merkez görevlilerinin giderleri, iâneler, elçi ve konsolos

masrafları, âdet-i ağnam bedeli, altyapı masrafları, avârız bakiyeleri, mekkâreci ücretleri ve muhtelif belde masrafları (Bkz. TŞS., 12, 4/2, 22/2, 87/1).

5.1.3.7. Tereke Kayıtları

Tereke kayıtları ölen bir kişinin geride bıraktığı menkul ve gayr-ı menkul her türlü malların alacak-verecek, vasiyet ve hibe vb. tasarruflarla meydana gelen hakların teferruatlı bir envanteridir (Beşirli, 2001: 113). Ölen kişinin geride bıraktığı mal ve eşyaları varisleri arasında taksim etmek kadıların görevleri arasında yer almaktadır. Şer'î mahkeme bu iş için "kassam" adı verilen memurları görevlendirmiştir. Bu memurlar ölen kişinin mahallinde mal varlığını tespit etmek ve gerçek hak sahiplerini mahkemeye bildirmekle beraber üçüncü şahısların ölen kişiden alacaklarının tespiti başlıca görevlerindendi (Uzunçarşılı, 1988: 121). Ölenin varislerinin talebi üzerine, ölen kişinin evine gidilir, varisleri veya vekilleri çağrılarak onların huzurunda bütün menkul ve gayr-i menkul mallar kıymetleriyle ayrı ayrı tespit edilerek deftere kaydedilirdi. Bu arada ölen kişinin alacakları ve borçları da tespit edilerek tereke kaydına yazılırdı.

Tereke kayıtları, ölen kişinin her türlü taşınır ve taşınmaz mal varlığını ortaya koymaktadır. Bir evin, bağın, bahçenin, yorganın, yastığın, bıçağın, tencerenin ve aklımıza gelebilecek her türlü eşyanın bu tereke kayıtlarında fiyatları ve değer ölçüleri bulunmaktadır. Bunun yanında insanların ziynet eşyaları olan küpe, yüzük, saat, kolye fiyatları, yine altın, gümüş, bakır madenlerinin piyasa fiyatları, insanların üstlerine giydikleri elbiselerde nerelerden gelen kumaşların kullanıldığı ve bunların fiyatları, yörede avlanan yaban hayvanlarından elde edilen kürkler ve bu noktadan hareketle yöredeki hayvan türleri, yiyecek olarak evlerde bulundurulmuş gıdalar, ısınmak ve aydınlatmak için kullanılan araç gereçler gibi yöre ekonomisi ve folkloru açısından önem taşıyan birçok nokta tereke kayıtlarında mevcuttur. 12 Nolu Tokat Şer'îye Sicil

Defteri'nde 43'ü Müslümanlara 11'i Gayrimüslimlere ait olmak üzere toplam 54 adet tereke defteri mevcuttur (Bkz. TŞS., 12, 16/2, 18/1, 19/1, 19/2, 19/3, 20/1, 22/1, 28/2, 30/2, 31/1, 32/1, 34/2, 36/2, 37/1, 38/1, 41/2, 42/1, 43/1, 43/2, 44/1, 47/2, 48/1, 48/2, 50/3, 51/1, 51/2, 55/2, 56/2, 57/1, 60/1, 61/1, 62/1, 64/2, 65/1, 65/2, 67/2, 70/1, 71/1, 72/2, 75/1, 77/1, 78/1, 80/2, 83/1, 87/1, 99/3, 100/1, 105/1, 107/1, 108/1, 108/2, 110/3, 113/1, 119/1).

5.1.3.7.1 Terekenin Varisler Arasında Taksimi

Bütün masraflar (Techiz ve tekfin masrafları, resm-i kısmet, kâtibiye, çukadâriye, eminiyye ve hüddâmiye, ihzariye kaydiyye ve kalemiye) tereke tutarından çıkarıldıktan sonra, kalan miktâr şer'î usullere göre mirasçılar arasında paylaştırılırdı. Eğer ölen kişinin varisi yoksa malları kıymetleriyle teftiş olunur ve “beytü'l-mal”⁶a devredilirdi (Berki, 1954: 113). Bu duruma Kabe Mescidi mahallesinden Abdullah oğlu El-Hâc Osman'ın terekesi (TŞS, 12, 21/2), ve yine aslen Kayserili olup ticaret için geldiği Tokat'ta Astarıcılar hânında misafir olarak kalırken vefat eden Murat isimli şahsın terekesi (TŞS, 12, 35/1) örnek olarak gösterilebilir.

Ölen kişi kadınsa ve mirasçısı olarak yalnız kocası var ise, terekeden $\frac{1}{2}$ hissesini alır, diğer kısım beytü'l-mala gitmekteydi. Örneğin Sovuk Pınar-ı Müslim mahallesinde oturan Osman kızı Zeynep'in ölmesi üzerine kocası Ömer'den başka varisi olmadığından dolayı Zeynep'in terekesinin yarısı kocası Ömer'e, diğer yarısı da beytü'l-mala bırakılmıştır (TŞS, 12, 37/1). Ölen kişi koca ise ve mirasçı olarak sadece karısı kalmışsa $\frac{1}{4}$ oranında hissesini alır, geri kalan $\frac{3}{4}$ beytü'l-mala gitmekteydi. Mehmet Paşa mahallesinde oturan Ömer oğlu Monla Osman'ın ölmesi üzerine

⁶ Mal evi, hazine, özellikle devlet hazinesi ve maliye dairesi demek olan beytü'l-mal, terim olarak İslam Devleti elinde toplanan malların bütününe ihtiva eden hazine için kullanılmaktadır. Bkz. Ebu'l-Ula Mardin, “Beytülmal”, İ.A., c. 2, s. 591.

terekesinin $\frac{1}{4}$ 'ü tek varisi olan karısı Emine'ye verilirken, $\frac{3}{4}$ 'ü beytü'l-mala bırakılmıştır (TŞS, 12, 3/2).

Terekenin taksimi sırasında İslamî usule göre en fazla pay tereke sahibinin erkek çocuğuna bırakılırken, kız çocuğuna erkek çocuğa verilenin yarısı, tereke sahibinin eşine ise erkek çocuğa verilenin $\frac{2}{3}$ 'ü kadar pay düştüğü görülmektedir. Örneğin Cami'-i Kebir mahallesinde vefan eden Kazzaz El-Hâc Mustafa'nın zorunlu harcamalar çıkarıldıktan sonra geriye kalan 17856,5 guruşluk mal varlığı eşi Rukiye, oğulları İbrahim, Nebi ve Mehemed ile kızları Âtike, Rabia, Hadice ve Fatıma arasında taksim edilmiştir. Yapılan bu taksimattan tereke sahibinin eşi Rukiye 2239 guruş 7 meblağ alırken, oğulları 3124'er guruş 106 meblağ, kızları ise 1562 guruş 53 meblağ almışlardır (TŞS, 12, 41/2).

Terekelerin taksimatında dikkat çeken bir husus da taksimatta annenin hamile olup, henüz dünyaya gelmemiş olan çocuğunun da aile bireyi sayılarak mirastan pay almasıdır. Rüstem Çelebi mahallesinde vafat eden El-Hâc Ömer'in 30913 guruşluk mirasından eşine 3864 guruş 10 meblağ, iki oğluna 7298 guruş 108'er meblağ, annesine 5152 guruş 20 meblağ ve henüz doğmamış olan ve "haml-ı mevkûf" olarak adlandırılan çocuğa ise 7298 guruş 108 meblağ pay verilmiştir (TŞS, 12, 34/2). Burada dikkat çeken başka bir unsur ise, henüz doğmamış olan ve dönemin şartları içerisinde doğacak çocuğun cinsiyetinin kesin olarak bilinme olanağının olamamasına karşın, çocuğun erkek kabul edilerek buna göre terekeden pay almış olmasıdır. Henüz doğmamış bir çocuğa nafaka bağlayan ve burada verdiğimiz örnekte de olduğu gibi doğmamış olduğu halde çocuğa mirastan pay verilmesi, Osmanlı hukuk sisteminde kişi haklarının korunmasında detaya varan bir uygulamanın var olduğunu ortaya koymaktadır.

5.1.3.7.2. Terekeden Yapılan Zorunlu Harcamalar

Terekelerin dağılımından “kassam” adı verilen görevlilerin sorumlu olduğunu daha önce belirtmiştik. Bu görevli ölen kişinin mal varlığının listesini fiyatlarıyla birlikte çıkarttıktan sonra zorunlu harcamaların da tesbitini yapmaktadır. Öncelikle “techiz ve tekfin” olarak adlandırılan (Gayrimüslimler için “lâşe” denilmiştir) ve ölen kişinin defnedilmesi için gerekli harcama tutarı belirlenmektedir. Techiz ve tekfin masrafı ölen kişinin maddi gücüne bağlı olarak değişmektedir. İncelediğimiz defterde techiz ve tekfin masrafının 15 guruş (TŞS, 12, 108) ile 400 guruş (TŞS, 12, 65/1) arasında değiştiği görülmektedir.

Tereke taksiminde alınan ücretlerden biri de kadılar tarafından alınan “resm-i kısmet” veya “resm-i kısmet-i âdi”dir. Resm-i kısmet Fatih Kanunnamesi’nde binde 21 (Akgündüz, 1990: 586) iken Süleyman Kanunnamesi’nde ise bu oran binde 15’dir (Akgündüz, 1992: 53). İncelediğimiz dönemde ise resm-i kısmetin 40 guruş yani % 2,5 oranında tahsil edildiği anlaşılmaktadır. Örneğin, Sovukpınar-ı Müslim mahallesinde ikamet ederken vefat etmiş olan Ömer oğlu Ali’nin terekesinde mal varlığının toplamı 842 guruş olarak tespit edilmiş ve resm-i kısmet olarak 21 guruş kesilmiştir (TŞS, 12, 37/2). Yine Cedid mahallesinde vefat eden İbrahim kızı Emine’nin terekesinde mal varlığı 707 guruş olarak tesbit edilmiş ve resm-i kısmet olarak da 17,5 guruş kesilmiştir. Resm-i kısmetin Gayrimüslim vatandaşlardan da Müslümanlar ile aynı oranda alındığını görmekteyiz. Yaşmeydan mahallesinde vefat eden Mardıros isimli Gayrimüslim vatandaşın terekesinde mal varlığına 310,5 guruşluk değer biçilerek 8 guruş resm-i kısmet alınmıştır (TŞS, 12, 32/1).

Terekelerden alınan ücretlerden bir diğeri “kâtibiyye” denilen yazıcı ücreti ve “çukadâriye” adı verilen hizmetçi ücretidir. Terekelerden alınan katibiyye ve çukadâriye

ücretlerine baktığımızda bu iki ücretin de aynı miktârda kesildiğini görmekteyiz. Bununla birlikte bu iki ücretin kesinti oranları terekelerde farklılık arz etmektedir. Örnek olarak Mihmâd Hâcib mahallesinde vefat eden Hamid kızı Şerife'nin 262,5 guruşluk mal varlığından 2'şer guruş katibiyye ve çukadâriye alınırken (TŞS, 12, 19/3), Sovukpınar mahallesinden Hasan oğlu İsmail'in terekesindeki 766 guruşluk mal varlığından 5'er guruş (TŞS, 12, 70/1), Hoca Ahmed mahallesinde vefat eden Hüseyin oğlu Mehemed'in terekesindeki 2555 guruşluk mal varlığından 20'şer guruş alınmıştır (TŞS, 12, 71/1). Örneklerden de anlaşılacağı üzere katibiye ve çukadâriye ücretleri terekedeki mal varlığı tutarının değerine oranla değişmektedir.

Terekelerden, “emin-i beytü'l-mala hizmet” veya “eminiyye”, “hüddâmiye” (hademe ücreti), “ihzâriyye” (mahkemeye çağırma ücreti), “kaydiyye” (kayıt ücreti), “kalemiye” (yazı yazılması karşılığı alınan ücret) adı altında zorunlu kesintiler de yapılmaktaydı. İncelediğimiz terekelerde genel olarak eminiyye ve hüddâmiye masrafları birleştirilerek “eminiyye ve hüddâmiye” şeklinde yazılmış, diğer taraftan ihzariye, kaydiyye ve kalemiye ise birleştirilerek “ihzariye, kaydiyye ve kalemiye” olarak belirtilmiştir. İfade etmiş olduğumuz bu kesintilerin miktârı tereke toplamlarına göre değişmektedir. Sovukpınar mahallesinden Hasan oğlu İsmail'in terekesindeki 766 guruşluk mal varlığından “eminiyye ve hüddâmiye” ücreti olarak 4 guruş alınırken, “ihzariye ve kaydiyye” ücreti 2 guruş alınmıştır (TŞS, 12, 70/1). Akdegirmen mahallesinde vefat eden Serkiz'in mal varlığından “eminiyye ve hüddâmiye” ücreti olarak 3 guruş, “ihzariye kaydiyye ve kalemiye” ücreti olarak da 3,5 guruş tahsil edilmiştir (TŞS, 12, 72/2).

5.1.3.7. 3. Müslim ve Zimmî Terekelerinin karşılaştırılması

Gayrimüslimler, tıpkı Müslümanlar gibi Tokat mahkemesine başvurarak kendilerine intikal eden mirasın taksimini isteyebilmekteydiler. Nitekim çalışmamızda 9'u erkek, 2'si de kadınlara ait olmak üzere toplam 11 adet tereke defteri bulunmaktadır.

Tereke kayıtlarında, Müslüman ve Gayrimüslimleri birbirinden ayırt edici ifadeler kullanılmıştır. İncelemelerimiz sonucunda, Müslim ve Gayrimüslim terekeleri arasında tespit ettiğimiz farklar şunlardır:

1. Kişinin hâangi mahallede oturduğu belirtilirken Müslümanlar için "sâkin-sâkine", "sükkân" tabirleri kullanılırken, Gayrimüslimler için "mütemekkin" tabiri kullanılmıştır.

2. Müslüman bir kişinin adı yazılırken oğlu manasına gelen "ibni" ve "bin" tabirleri, Gayrimüslimler için "veledi" tabiri yazılmıştır.

3. ilgili kişiden bahsederken adı geçen manasına gelen tabir, Müslümanlarda "merkûm-mezbûr" iken, Gayrimüslimlerde "mersûm" şeklindedir.

4. Ölen Müslümanlar için "fevt olan" veya "mütevvefâ-müteveffiye" ifadeleri kullanılırken, ölen Gayrimüslimler için "hâlik-hâlike" tabirleri kullanılmıştır.

5. Ölen kişinin cenaze masrafları için Müslümanlarda "techîz ve takfîn masrafı" ifadesi yer alırken, Gayrimüslimlerde ise "laşesine masraf" ifadesi kullanılmıştır.

5.1.3.7. 4. Mehir

İslam hukukunda zevcenin nikah akdi ile kendisine verilen mal veya bunun mukabili bir şey için kullanılan bir terim olan mehir, evliliğin gerçekleşmesi için gereken nikahın şartlarından biridir. Nikah esnasında evlenen kadın mehrini kendisi belirlemekle birlikte, mehir hakkını eşine de bağışlayabilmekte idi. (Pakalın, 1993: 443-444).

Mehir, nikah anında peşin olarak ödenmesi (mihr-i mu'accel) şart olmayıp, erkek tarafından tamamı veya bir kısmı fiili evlilik, boşanma veya vefat sonuna (mihr-i mü'ccel) bırakılabilmekteydi (Karaman, 1974:283). Mehirle ilgili olarak tereke defterlerindeki kayıtların tamamı mihr-i mü'cceldir ve erkek öldüğünde, ölen kişinin eşi mirastan mehrini alabilmekteydi. Mihr-i mü'ccelin miktârının nikah akdi sırasında, şahitler huzurunda tespit edilmesi gerekirdi. Şayet nikah sırasında mehir tespit edilmezse, boşanma ve ölüm hallerinde, emsallerine göre mehir miktârı tespit edilerek terekeden alınıp kadına verilmekteydi (Özdemir, 1987: 108-109).

Miktâr olarak alt ve üst sınırlaması olmayan mehir miktârı, incelemiş olduğumuz tereke defterleri içerisinde 10 guruş (TŞS, 12, 20/1) ile 500 guruş (TŞS, 12, 34/2) arasında değişmektedir. İslam hukukuna ait bir akide olan mehir uygulamsının Gayrimüslimler tarafından da uygulanmakta olduğu görülmektedir. Debbaghâne-i Atik mahallesinde ölen Bersam isimli Gayrimüslimin terekesinden öğrendiğimize göre, Bersam'ın yine kendisi gibi Gayrimüslim olan eşi Elmas, mirastan 16,5 guruş mehir almıştır (TŞS, 12, 16/2).

5.1.3.7. 5. Mirasa konu olan mallar

Tereke kayıtları, ait oldukları dönemle ilgili olarak, bu dönemde yaşayan insanların ekonomik açıdan ne seviyede olduğunun anlaşılması bakımından oldukça önemli bilgiler içeren belgelerdir. Bu kayıtlar ölen kişinin taşınır veya taşınmaz mal varlığını ortaya koymaktadır. Bir evin, bağın, bahçenin yanı sıra, yorgan, yastık, minder, şamdan, kaşık, bıçak, kazan vb. her türlü ev ve mutfak eşyalarının tereke kayıtlarında fiyatları ve adetleri bulunmaktadır. Ayrıca insanların ziynet eşyası olarak kullandıkları yüzük, küpe, kolye fiyatları, yine altın, gümüş, bakır madenlerinin piyasa

fiyatları, insanların giymiş oldukları elbiseler ve bunların yapımında kullanılan kumaşların fiyatları da yer almaktadır.

Yiyecek olarak evlerde bulundurulmuş gıdalardan, ısınmada ve aydınlanmada kullanılan araç ve gereçler, yörede yetiştirilen hayvanlara kadar, yöre ekonomisi ve folkloru hakkında önemli bilgiler tereke defterlerinde kayıtlı bulunmaktadır.

Mirasa konulan malları biçilen değerleriyle incelediğimizde, terekede yer alan menkul ve gayrimenkul malların fiyatları hakkında da bilgi edinmiş oluruz. İncelemiş olduğumuz tereke kayıtlarında yer alan ev eşyaları, mutfak eşyaları, gıda ve hayvanlar ile bulguların fiyatları çok çeşitlilik arz etmektedir. Gayrimenkul olarak ifade edebileceğimiz bağ, bahçe, dükkan ve ev fiyatlarına baktığımızda ise fiyatların daha net olduğunu görmekteyiz. Çalışmamızda tespit etmiş olduğumuz gayrimenkul fiyatları gurusu cinsinden Tablo 1’de gösterilmiştir.

Tablo 1.Tokat'ta Gayrimenkul Fiyatları

Bağ Fiyatları		Bahçe Fiyatları	
<u>Mevzi</u>	(guruş)	<u>Mevzi</u>	(guruş)
Hamza Pınarı	50-200	Topçubağı	350
Hazine Deresi	100	Paşabahçesi	220
Biskincik	30	Karalar	100-300
Malkayası	1000	Cağa Gölü	300
Kışla	1000	Dükkan Fiyatları	
Doğancı	20	<u>Mevzi</u>	(guruş)
Cemal	50-125	Sûk-ı Sipahi pazarı	100-150
Kabili Çayı	50-167,5	Sûk-ı Hallâcân	200
Topcubağı	350	Kabe Mescidi	100-500

Kemer	10-800	Taşhân	150-300
İzbesti	100	Sûk-ı Haffâfân	400
Kazâbâd	30	Berber dükkânı Taşhân	300
Haydarhâne	20	Cami'-i Kebir	150
Kirişçihâne	170	Manav dükkânı Meydan	300
Hânyazusu	100	Sûk-ı Hallâcân	200
Kızılparmak	50		
Ev Fiyatları			
<u>Mahalle</u>	(guruş)		
Samyeli	65		
Sovukpınar-ı Müslim	1250		
Beğbağı	200		
Cami'-i Kebir	1800		
Kabe Mescidi	800		

Tablo 1’de verilen bilgiler ışığında 1808-1810 yılları arasında bağ, bahçe, ev ve dükkanlara buldukları mevkilere göre değişik fiyatlar biçilmiştir. Üzümlü ile meşhur olan Tokat’ta bağ fiyatlarına bakıldığında 10 guruş ile 1000 guruş arasında birim fiyatının (kıt’a) değiştiğini görmekteyiz. En düşük fiyat Kemer mevkiinde kayıtlı iken, en değerli mevki olarak Kışla ve Malkayası kaydedilmiştir. Bahçe fiyatlarına baktığımızda ise bağlarda olduğu gibi büyük fiyat farkları görememekteyiz. En kıymetli bahçe 350 guruşluk değeri ile Topçubağı mevkiinde, en düşük bahçe fiyatı ise 100 guruşluk değeri ile Karalar mevkiinde kaydedilmiştir.

Tokat'ta bulunan dükkan fiyatları da, dükkanın bulunduğu yere göre değiştiği gibi aynı yerde bulunan dükkanların fiyatlarında da değişikliklere rastlanılmaktadır. Örnek olarak Taşhân'daki bir dükkanın fiyatı 150 guruş olarak kaydedildiği gibi yine Taşhân'daki başka bir dükkanın fiyatı 300 guruş olarak kaydedilmiştir. Dükkanların fiyatlarına genel olarak bakıldığında ise 100 guruş ile 500 guruş arasında değiştiği görülmektedir.

İncelemiş olduğumuz tereke kayıtlarından fiyatlarını tesbit etmiş olduğumuz gayrimenkullerden biri de evlerdir. Ev fiyatları yine diğer gayrimenkullerde olduğu gibi, bulunduğu mevkiye göre evin fiyatı da değişmektedir. Samyeli mahallesinde bir evin fiyatı 65 guruş iken, Cami'-i Kebir mahallesinde 1800 guruş olarak kaydedilmiştir.

5.1.3.8. Vakıflara Ait Kayıtlar

Arapça'da “durdurmak”, “alıkoymak”, “durma”, “durdurma” manalarına gelen vakıf kelimesi terim olarak bir mal veya mülkün sevap kazanmak amacı ile doğrudan ve dolaylı bir şekilde toplumun yararına tahsis edilmesidir (Açıkel-Sağırılı, 2006: 1). Diğer Türk-İslam devletlerinde olduğu gibi Osmanlı Devleti'nde de hemen hemen bütün cami, mescit, medrese, türbe, zaviye, hân, hamam, kervansaray, çarşı, köprü ve yolların büyük çoğunluğu vakıf gelirleri ile yapılıp, tamir edilmekteydi. Osmanlı Devleti'nde topluma hizmet götüren birçok dini ve sosyal kurumların vakıflar tarafından idare edildiği bilinmektedir ve bu yönleriyle vakıflar Osmanlı toplum yaşantısının temel kuruluşlarından (Beşirli, 2000: 24).

Her vakfin vakfedilen şeyin vasıflarını ve vakfedilme şartlarını içeren ve kadılar tarafından tasdik edilen “vakfiye” veya “vakıfnâme” adı verilen bir vakıf senedi yani kuruluş belgesi bulunmakta idi (Kütükoğlu, 1994: 359). Vakfin kurucusunun adı, vakfin nasıl ve kimin tarafından idare edileceği, vakfin amacı, bu amacı gerçekleştirmek için

vakfedilen gelirler ve bunların hizmetlere ve görevlilere dağılımı gibi hususların yer aldığı vakıf senetleri şahitlerin huzurunda mahkemece tasdik edilerek kayda alındıktan sonra vakıf resmen ve fiilen hizmetlerine başlamaktaydı (Açıkel-Sağırılı, 2006: 1). Her vakfın müteveli, nâzır ve diğer hizmetlilerden oluşan bir yönetici ve hizmet kadrosu bulunmakla birlikte vakıf kuran şahıs çoğu kez ölünceye kadar kendi vakfının mütevellisi olur, öldükten sonra vakıf senedinde belirtilen kimse veya kimseler bu görevi üstlenirlerdi (Akgündüz, 1996: 297-340).

Üzerinde çalıştığımız 12 Numaralı Tokat Şer'iyeye Sicili'nde Hasan bin Ali, El-Hâc mehemmed bin Hamza, Rafiye Hatun, Havva Hatun ve Fatıma binti Yusuf adlarına kayıtlı 5 adet vakfiye bulunmaktadır (32/2, 59/1, 67/1, 75/1, 103/1).

6. TOKAT KAZASININ İDARİ VE FİZİKİ YAPISI

Tokat tarihi oldukça eski olup ilk çağlardan beri zaman zaman ehemmiyet kazanmış önemli bir şehirdir. Tokat, eski çağlarda, Anadolu'da ilk siyasi birliğin kurucusu olarak bilinen ve tarih devrini açan Hititlere bağlı idi. Bundan sonra değişik tarihlerde Hurrilerin, Kimmerlerin ve İskitlerin istilasına uğramıştır. M. Ö. 19. yüzyılda Makedonya Kralı İskender'in hakimiyeti altına girmiştir. İskender'in M.Ö. 323 yılında ölümü üzerine bölge Kapadokya Krallığı ile Pontus Krallığı arasında devamlı çekişme sahası olmuştur. M.Ö. 1. yüzyılda Tokat ve çevresi Roma İmparatorluğu'nun hakimiyetine girmiştir. Roma İmparatorluğu'nun M. S. 395 yılında ikiye ayrılması üzerine Tokat Doğu Roma (Bizans) İmparatorluğu'nun hissesine düşmüştür (Uzunçarşılı, 2003: 24).

Bizans yönetimi altında bulunan Tokat şehri pek çok kez Arap ordularının saldırısına uğradı. Türklerin 1071 Malazgirt zaferi ve sonrasında başlayan akınları karşısında Bizans'ın tutunamaması sonucunda 1075 yılında Konya'dan İznik'e kadar olan bölgede Anadolu Selçuklu Devleti kuruldu ve bu devlete bağlı olarak Sivas, Amasya ve Tokat çevresinde Danişmendliler siyasi otorite sağladı. Danişmendlilerin bağımsızlıklarını kazanması sonrasında Tokat bir müddet daha bu beyliğe bağlı kalmış ise de Anadolu Selçuklularının 1175 yılında Danişmendliler Devletine son vermesi üzerine Tokat Anadolu Selçuklu hakimiyetine girdi (Yurt Ansiklopedisi, 1984; 7080-7081).

Anadolu Selçuklu devletinin güç kaybettiği yıllarda Tokat İlhanlı hakimiyetine girdi. 1335 yılında İlhanlı Hükümdarı Ebu Sait Bahadır Hân'ın vefatı üzerine bölgeye, Eretna Bey hakim oldu. 1381 yılında Kadı Burhâneddin, Eretna Devletine son vererek

kendi adıyla anılan devletini kurdu. Bölgede siyasi otoriteyi sağlayamayan Kadı Burhâneddin Devleti 1393 yılında Yıldırım Beyazıt tarafından ortadan kaldırıldı ve böylece Tokat Osmanlı hakimiyetine geçti.

Osmanlı Devleti'nin ilk yüzyılında genelde bütün Anadolu toprakları özelde ise Amasya, Tokat ve Sivas bölgeleri için Rum tabiri kullanılmıştır. 1413 yılında Anadolu ve Rumeli Beylerbeyliği'nin yanına üçüncü bir idarî birim olarak Rum Beylerbeyliği kurulmuştur. İlk zamanlarda Tokat, Sivas ve Amasya bölgelerinin birleşmesinden meydana gelen Rum Eyâleti'ne II. Murad'ın son zamanlarında Canik ve Çorum, daha sonrada Karahisâr-ı Şarkî bölgesi de katılmıştır. Ancak Rum Eyâleti'nin merkez toprakları olan Amasya, Tokat ve Sivas, önemlerine binaen “Eyâlet-i Rûmiye-i Suğra” olarak adlandırılmışlardır. 1413-1520 yılları arasında Rum eyaletinin merkezi, bazen Amasya bazende Tokat olmuştur. 1520 yılında eyalet merkezi Sivas'a taşındı ve bu tarihten itibaren Rum beylerbeyleri Sivas'ta oturmaya başladılar. Bu yeni düzenlemeyle birlikte Tokat şehri, sadece kaza merkezi olarak kaldı. Tokat kazası, 1520'den 1600'lere kadar Tokat merkez nahiyesi, Cincife, Gelmuğat, Kafirni, Kazabad, Komanat, Tozanlu, Venk, ve Yıldız olmak üzere toplam dokuz nahiyeden oluşmaktaydı (Beşirli, 2005: 22).

1659 yılında Rum eyaletinde Hazine Defterdarlığı kaldırılarak, bu eyaletteki “Havas-ı Hümayun”a ait gelir kaynakları, bir bütün olarak “ber-vech-i voyvodalık” iltizama verilmeye başlanmıştır. Bu değişiklikle hazineye nakit girişinin artırılması hedeflenmiştir. İdareci olarak atanan voyvodalar, kendilerine verilen sancaktan küçük gelir bölgelerinin hem idarî yöneticileri hem de hazine gelirlerini toplayan vergi tahsildarı konumundaydılar. Kent veya kasabanın güvenliğini sağlamak, gerektiğinde asker toplamak ve savaşa katılmak da voyvodanın görevleri arasındaydı. Yani voyvoda, bazı yerlerde malî bir birimin başı olarak görülmesine rağmen, Tokat'ta idarî ve

gerektiğinde askerî bazı yükümlülükleri yerine getiren ve sancak beyi yetkilerine haiz görevliyi ifade etmekteydi (Beşirli, 2005: 23)

Tanzimat fermanı ile birlikte Osmanlı Devleti'nin siyasi, sosyal ve ekonomik yapısında köklü değişikliklerin yapılacağı ilan edildi ve bu yönde çalışmalara başlandı. Bu süreçle gelişen dahilî ve haricî siyasi olaylar da yeniden yapılanma hareketinin hızlanmasına sebep olmuştur (Subaşı, 2002: 753-781). Tanzimat döneminin ilk yıllarından itibaren Osmanlı Devleti'nin taşra mülkî taksimat ve idarî teşkilatında, kademeli olarak önemli değişiklikler yapıldı. İdarî taksimatı değiştirilen eyaletler arasında, Tokat kazasının içinde yer aldığı Sivas eyaleti de yer almaktaydı. 15. asırdan Tanzimat'a kadar 7 sancaktan oluşan Sivas eyaleti, 1850'ye doğru daraltılarak önce 4'e, 1856 yılında Yeniil sancağının çıkarılması ile 3 sancağa düşürüldü. Eyaletin sancak sayısında görülen azalma, sancakları oluşturan kazaların sayısını da etkiledi ve Tokat kazasının bağlı olduğu Sivas sancağı kazalarının sayısı 22'den 17'ye indirildi (Açıkel, 2003: 254).

Eyalet ve sancak düzeyinde yapılan bu yeni idarî taksimat sırasında, Tokat kazasına bağlı nahiye ve köylerin sayısında bazı değişiklikler görüldü. 1840'a kadar Tokat kazası, merkezle birlikte, Komanat (bugünkü Kılıçlı köyü), Tozanlı (bugünkü Sivas-Doğanşar ilçesi), Kafirni (bugünkü Almus ilçesi), Yıldız (bugünkü Yıldızeli ilçesi), ve Dönekseabad (bugünkü Yağmurlu kasabası ve çevre köyleri) olmak üzere 6 nahiyeden müteşekkil olup, kaza merkezi 76 mahalle, 5 nahiye ve 147 köyden oluşmaktaydı⁷. 1840-1860 arasındaki yıllara ait devlet salnâmeleri, Temettüat defterleri ve Tokat Şer'iyye sicillerindeki kayıtlara göre, Tokat kazası sadece merkez, Komanat ve Kafirni nahiyelerinden oluşmakta, kaza merkezi 73 mahalle, 2 nahiye ise toplam 67

⁷ Tokat'ın mahalle ve köyleri için: Bkz. Tablo 1 ve Tablo 2.

köyden meydana gelmekteydi. Tokat kazasının bu şekilde küçülmesine, 1840'ta ve önceki dönemlerde Tokat'a bağlı görülen Yıldız ve Tozanlı'nun ayrı ayrı müstakil kaza olmaları, Döneksebad'ın nahiyelik statüsünün kaldırılması neden olmuştur. (Açıkel, 2003: 255).

1867'de gerçekleştirilen Sivas vilayetindeki idari düzenlemeler çerçevesinde, Tokat kazası, Osmanlı Devleti'nin diğer kazaları gibi, bir kaymakamın başkanlığında Kaza İdare Meclisi tarafından idare edilmeye başlandı. Kaza İdare Meclisi mal müdürü, hakim (naib), müftü ve tahrirat kâtibinden oluşan dört tabii üye ile üçü Müslim, birisi de Gayrimüslim olmak üzere dört seçilmiş üyeden teşkil edilen bu meclisin görevi; idarî davalar, kaza gelir ve giderlerinin gözden geçirilmesi, mirî malların idaresi ve korunması, umumî sağlığa ait tedbirlerin alınması, beledî tesislerin yapım ve onarımı, köy yollarının yapım ve onarımı gibi konuları müzakere etmek ve karara bağlamaktı. Tokat kazasında yargı hizmetleri için Deâvî Meclisi, ticaretin denetimi ve geliştirilmesi için Ticaret meclisi bulunmaktaydı. Kaza merkezi olarak Tokat şehri yine 1864 Vilayet Nizamnâmesi gereğince 1870 yılında belediye teşkilatına kavuşmuştur. Nahiyeler ise bir müdürün başkanlığı altında nahiyeye meclisleri tarafından yönetilmişlerdir (Açıkel, 2003: 58-59).

1864'ten 1880 yılına kadar Sivas vilayetinin önemli bir kazası olan Tokat, bir kaymakam tarafından idare edilmekteydi. 29 Zilhicce 1296 / 13 Aralık 1879 tarihli padişah iradesiyle Tokat kazasına, Sivas vilayeti dahilinde sancak (liva) statüsü verildi (Mercan, 2002: 15-23). İradede, Tokat'ın sancak olma nedeni nüfus ve gelirinin fazlalığı ile ehemmiyetli mevkisinin kaza statüsü ile uygun olmaması olarak ifade edilirken; Tokat'ın 15.000 hâne ve 20.000 nüfuslu olduğu belirtilmiştir Tokat sancağına,

Canik sancağına bağlı Niksar ve Amasya sancağına bağlı Erbaa ve Zile kazaları yakınlıkları ve sıkı münasebetleri nedeniyle bağlanmıştır (Mercan, 2002; 7).

1908 yılında Reşadiye'nin eklenmesiyle kaza sayısı 5'e çıkan Tokat bu yapısını cumhuriyet dönemine kadar korumuş ve 31 Mayıs 1920 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisinde alınan bir kararla bağlı olduğu Sivas vilayetinden ayrılarak müstakil vilayet haline getirilmiştir (İlgazi, 2000: 16-17).

Kısa bir tarihi geçmişi ve Osmanlı Devleti döneminde sahip olduğu idari yapısına değindiğimiz Tokat şehri, tarihi geçmişi ve köklü kültürü ile önemli Anadolu kentlerinden birisi olmuştur. Osmanlı Devleti'nin mahkeme tutanakları olan şer'iyecillerinin ait oldukları şehrin siyasi, ekonomik ve sosyal tarihine yaptığı katkılar göz önüne alındığında, Tokat şehrine ait zengin şer'iyeciler defterleri Tokat tarihine katkıda bulunacak en önemli kaynaklar arasında yer alır.

6.1. Merkez (Nefs-i Tokat) ve Mahalleler

Transkripsiyonunu yaptığımız 1808-1810 yıllarına ait 12 nolu Şer'iyeciler Sicil Defterine göre, Tokat merkezde yer alan mahalleler aşağıda tablo olarak gösterilmiştir.

Tablo 2. Tokat Merkez Mahalleleri

Begbağı	Akdegirmen-i zimmi*	Acbeşir	Akdegirmen-i Müslim
Debbahâne-i cedîd	Alacamescid	Aleksan*	Cedîd
Güzelaşçı	Ankara	Çay-ı Zimmi*	Cilfek
Hoca Ahmed	Bâbaosib*	Gaybi	Çahkanlu
Keçeciler	Cami-i Kebîr	İblik pazarı	Dere
Melik Danişmend	Cemaleddin	İçmezsü	Dıraz-ı Müslim
Menice	Çaşnigir	Keyras	Hacı İbrahim
Meydan-ı Müslim	Çay-ı Müslim	Müslühiddin	Hoca İbrahim
Mihmathâcib-i Müslim	Çilehâne	Ovannes*	Horuş

Mihmathâcib-i Zımmî*	Dabbahâne-i atîk	Sarı Güllük	İsa Fakih
Munla Bektaş	Dıraz-ı Gebran*	Seyfüddin	Kabe Mescidi
Rüstem Çelebi	Hacı İvaz Paşa	Simavon*	Mehemmed Paşa
Seyid Necmeddin	Hâlîd	Siyah	Sabunhâne
Sovukpınar-ı Müslim	Kaya	Tâtârhacı	Semerkindî
Taş Nerdeban*	Mahmud Paşa	Veled İyas	Sofiyyun
Taşçı Mahmud	Meydan-ı Zımmî*	Yahudiyân*	Soğukpınar-ı Zımmî*
Terbiye-i Sagîr*	Samyeli	Yarahmed	Şücâeddin
Yaşmeydan	Su içmez	Zaîm	Veled İsa
Yazıcık	Terbiye-i Kebîr*	Zincirlikuyu	Zilli Hacı

*Gayrimüslimlerin oturduğu mahaleler.

Müslümanlara ait mahalle isimlerinin daha çok şahıs isimlerinden oluştuğu görülmektedir, mahallelere isimleri verilen bu şahısların halk arasında sevilen ve itibar edilen kişiler olduğunu düşünmekteyiz. İncelememiz sonucunda Tokat merkezinde tesbit etmiş olduğumuz 76 mahallenin, 62 tanesinin Müslüman mahallesi olduğu tespit edilmiştir. Tespit etmiş olduğumuz 14 adet Gayrimüslim mahallesinin isimlerine baktığımızda ise 5 tanesi Müslüman mahalleleri ile aynı ismi taşımakla birlikte, isimlerinin sonuna aldıkları “zımmî” tabiriyle. Müslüman mahallelerinden ayrıldıkları görülmektedir. Gayrimüslimlere ait diğer mahalleler ise Terbiye-i Kebir, Terbiye-i Sagir, Taş Nerdeban, Simavon, Dıraz-ı Gebran, Ovannes, Babaosib, Yahudiyân, Aleksan olarak isimlendirilmiştir.

6.2. Kaza: Nahiye ve Köyler

Transkripsiyonunu yaptığımız 1808-1810 yıllarına ait 12 nolu Şer‘iye Sicil Defterine göre, Tokat’a bağlı nahiye ve köyler aşağıda tablo olarak gösterilmiştir. Tokat’a bağlı beş nahiyede toplam 147 köy yer almaktadır. Komanat nahiyesinin 44,

Tozanlu nahiyesinin 42, Kafirni nahiyesinin 40, Yıldız nahiyesinin 12 ve Dönekseabad nahiyesinin 9 adet köyü bulunmaktadır.

Tablo 3. Tokat Kazası Nahiyeleri ve Köyleri

Komanat	Tozanlu	Kafirni	Yıldız	Dönekseabâd
Acı Pınar me'a Kışla	Abdurrahmânlu	Alemdâr	Aslan Doğmuş	Esdğin
Ahmedalanı	Ademli	Buldacı	Beduhtûn	İfede
Alûc	Alan me'aKarkın	Ceğetler	Çiftlik me'a Karkın	İze
Armûs	Alan Yurdu	Ceycek	Geçdin Hacı	Karani
Bayram	Boyalı	Çakmak	Hergele	Kemkez
Beşvirân	Bozkuş	Çat	Killik me'a Köpek	Ohtâb
Beylü	Buhya	Çiftlik	Nefs-i Yıldız	Tâzular
Bizerî	Çalica	Daduhta	Sarıyar	Üç Göl
Boyalı	Çirmiş	Eftalit	Şeyh Çobânî	Yenice
Bula	Darukulu	Ekseri	Ya'kûb	
Cincife-i Kebîr	Davara	Filtise	Yakûboğlanı	
Cincife-i Sagîr	Dekriri?	Gök	Yusuf Oğlanı	
Çalkuru	Divriğin	Gölgeci		
Çördü	Ermenis	Hânzara		
Difye	Eski	İbâvlu		
Dihoy	Eyyüb	İlpit		
Eski	Finicik	Kara Dere		
Fenk	Gis	Kınık		
Fredökse	Gökcek	Kızılca Su		
Gegsi	Gökse	Kireni		
Gevele	Gönekse	Leveke		
Gevrek	Hisârcık	Matoş		
Hulvâr	Hize	Meğüllü		
İzbestî	İbsîle	Muhât		
Kâdı Vakfı	Karadiz	Münker		
Kevâhlik	Kızkapan	Oyhân		
Kızıl	Kol	Ömerli		
Kızıl Dere	Koz Ağacı	Pîr Hasan		
Kızılöz	Kozluca	Sideni		
Kireni	Müseşe	Şeyhler		
Kirkoros	Ohtorum	Şih		
Komanât-ı Müslim	Öykürü	Teknecik		
Komanât-ı Zimmî	Posat	Tiyeri		
Mâmu me'a Dut	Rumcık	Tobalak		
Martosoba	Sarıhöyük	Toğarım		
Mülk	Sârsı	Tomara		
Omâla	Semayil	Vârzallar		
Sâltuk	Şık	Yapalak		
Sideni	Tığnis	Yaycı		
Şeyh	Tomanut	Zuğru		
Taylıhacı	Yavşancık			
Yelpe	Zora			
Zâzâra				

Zodi				
------	--	--	--	--

7.TOKAT'TA SOSYAL, KÜLTÜREL VE EKONOMİK HAYAT

7.1. Sosyal ve Kültürel Hayat

7.1.1. Nüfusun Genel Yapısı

Tokat, Osmanlılar döneminde farklı ırk ve dinlerden insanların birarada yaşadığı bir şehir olmuştur. Çoğunlukta olan Türklerin yanında, XV.yüzyılda İspanya'dan gelen Yahudiler, Hristiyan Ermeni ve Rumlar bulunmaktadır (Kodaman, 1987: 179). Bütün bu topluluklar Osmanlı toplumunun Müslüman ve Gayrimüslimlerden oluşan ikili yapısı içerisinde birtakım farklılıkları bulunmalarına rağmen eşit ekonomik ve sosyal haklar çerçevesinde bir arada yaşamışlardır.

Osmanlı Devleti, XIX. yüzyılın ilk yarısında biri 1831 diğeri 1844 yılında olmak üzere iki nüfus sayımı yaptırmıştır. Bu sayımlar esas olarak askerlik ve vergi yükünün adaletli olarak dağıtılmasını sağlamak amacıyla erkek nüfus baz alınarak yapılmış mali nitelikli sayımlardır. İkinci sayımda da elde edilen bilgiler Temettü'at defterlerine kaydedilmiştir. Söz konusu defterler vergi mükelleflerinin ayrıntılı dökümünü vermesi itibariyle toplam nüfus rakamlarına ulaşma imkanı vermektedir (Öztürk, 1997: 32-37). 1844-45 yılında yapılan sayım ilkinde göre daha geniş kapsamlı gerçekleşmiş ve elde edilen rakamlar birçok eyalet ve sancağın nüfusları hakkında bilgi sahibi olmamızı sağlamıştır. 1844-45 yılında gerçekleşen sayıma göre Tokat nüfusunu tahmini olarak, 10685 kişi ile Tokat şehir nüfusunun % 54.4'ünü Müslüman yani Türkler, 6665'lik rakamla % 34'ünü Ermeniler, 1110 kişi ile % 5.7'sini Rumlar, 875 kişi ile % 4.5'ini Katolikler, 190 kişi ile 0,9'unu Yahudiler ve 110 kişi ile 0,5'ini Kıptiler (Çingeneler) oluşturmaktadır (Eken, 2000: 157).

1880'den itibaren Tokat sancağının nüfusu hakkındaki istatistiklerin kesin olarak doğru olmadığını fakat gerçeğe en yakın rakamları yansıttığını söylemek gerekir. Vital Cuinet'e göre, 1892'de Tokat merkez toplam nüfusu 29890 olup bunun büyük çoğunluğunu 18250 kişi ve % 61'lik oranla Müslüman Türkler teşkil ederken, 10450 kişi ve % 34.95 oranla Ermeniler ikinci, 750 kişi ve % 2.50 oranla Ortadoks Rumlar üçüncü, 400 kişi ve %1.33 ile Yahudiler dördüncü sırada yer almaktadır. Ayrıca, 40 kadar da Cizvit ve Protestan misyoner bulunmaktadır (Açıkel, 2004: 339)

Sivas'taki Fransız konsolosu, 1901'de Tokat merkezi için toplam 29000 nüfus kaydetmektedir. Bu toplam nüfusun 18000 kişi ile % 62.06'sı Müslüman Türk (Türk+Çerkez+Kızılbaş), 8800 kişi ile % 30.34'ü Ermeni, 1300 kişi ile % 4.48'i Rum olarak katogorize edilirken, nüfus içinde belirtilmeyen 900 kişi ile % 3.10'u muhtemelen Yahudi ve yabancıları ifade etmektedir. Tokat'ın 1892 ve 1901'deki merkez nüfusları kıyaslandığında, dinî ve etnik grupların nüfus dağılımlarında bazı farklılıklar göze çarpmaktadır. Bu durum büyük ölçüde, nüfus toplamlarındaki farktan kaynaklanmaktadır. 1901'deki toplam nüfus, 1892'dekinden % 2.97 oranında daha az görünmektedir. 9 yıllık süreçte hariçten yapılan göçler ve normal nüfus artışı dikkate alındığında, bu gelişmeyi normal karşılamak mümkün değildir. Bu durum, Cuinet ve Fransız konsolosunun derlediği nüfus rakamları üzerinde şüphe uyandırmaktadır (Açıkel, 2004: 339).

Gerek 1844-45 tahmini nüfus rakamları, gerekse Vital Cuinet'in 1892 ve Sivas Fransız konsolosunun 1901'de vermiş olduğu rakamlara bakıldığında nüfus yoğunluğu oranında Müslüman Türkler'in birinci, Ermeniler'in ikinci, Rumlar'ında üçüncü sırada oldukları görülmektedir.

Bu veriler göstermektedir ki yüzyıl başından yüzyıl sonuna kadar Tokat'ın kent nüfusunda artış olsa da, Tokat'ın artık 17. ve 18. yüzyıl ve hatta 19. yüzyılın ilk yarısındaki Tokat olmadığı açıktır. Avrupa'daki endüstri devrimi ve ticaretin deniz yollarına kayması Tokat'ın ticari kimliğini etkisizleştirirken, Samsun ve Trabzon gibi kıyı Karadeniz kentlerinin önemini artırmıştır. Nitekim XIX. yüzyılın ikinci yarısından itibaren Ermeni ve Rumlar'ın daha fazla gelişen ve ticaret yapma olanakları artan Samsun gibi kıyı kentlere göç ettikleri görülmektedir (Beşirli, 2005: 298).

Tablo 4. Tokat merkez nüfusunun dinî ve etnik gruplara göre dağılımı

Yıllar	1844-45 (1)		1892 (2)		1901 (3)	
	Nüfus	%	Nüfus	%	Nüfus	%
Sünni ve Müslüman Türkler	10685	54,4	18250	61	18000	62,06
Ermeniler	6665	34	10450	34,95	8800	30,34
Ortodoks Rumlar	1110	5,7	750	2,50	1300	4,48
Katolikler	875	4,5				
Yahudiler	190	0,9	400	1,33	900	3,10
Kıptiler (Çingeneler)	110	0,5				
Yabancılar (Cizvit - Protestan misyoner)	40			0,13		
Toplam	19635	100	29890		29000	100

1- Ali Açıklı, "Tokat Sancağının İdari Durumu ve Nüfus Yapısı (1880-1907)", *F.Ü. Sosyal Bilimler Dergisi*, s. 339.

2- Ali Açıklı, "Tokat Sancağının İdari Durumu ve Nüfus Yapısı (1880-1907)", *F.Ü. Sosyal Bilimler Dergisi*, s. 339.

3- Galip Eken, "Tanzimat Dönemi Osmanlı Toplumunda Nüfusun Mesleki Yapılanması : Tokat Örneği", *Tarih İncelemeleri Dergisi*, XV, Ege Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları, s. 157.

7.1. 2. Aile

Toplumun temel taşı olan aile ve aileyi oluşturan fertler hakkında bilgi edinmek tereke kayıtlarındaki bilgilerin incelenmesiyle mümkün olmaktadır. Bu kayıtlara bakıldığında, aileyi oluşturan bireyler (karı-koca, çocuklar, büyük anne-büyük

baba vb.), aile reisi konumunda olan erkeğin sosyal ve kültürel statüsü, eş ve çocuk sayıları ve ailenin mal varlığı hakkında bilgilere ulaşmak mümkündür.

İslam hukukunun uygulanmakta olduğu Osmanlı toplumunda, çok eşliliğe izin verilmekte ve bir erkeğin aynı anda dört kadınla nikahlı olabilmesine müsaade edilmekteydi. İncelemiş olduğumuz döneme ait 54 adet Müslüman ve Gayrimüslim unsurlara ait tereke kayıtlarından sadece 4 tanesinde (TŞS, 12, 71/1, 83/1, 108/2, 133/2) iki eşlilik görülmekte ve bu oran olarak % 7,4'e tekabül etmektedir. Osmanlı aile yapısı için teorik olarak verilen bu iznin pek kullanılmadığını görmekteyiz. Birden fazla evlilik yapanlara baktığımızda ise, erkek çocuk sahibi olabilmek ve neslinin devamını sağlama amacıyla bu yolu tercih ettikleri anlaşılmaktadır⁸.

Tokat'ta eğer bir genç kız ebeveyni tarafından birine namzet olarak verilirse, vakti gelince nikah akdedilir ve evlilik olayı normal şartlar içerisinde gerçekleştirilirdi. Ancak namzet genç kız, evlilik çağına geldiğinde bu namzetliği kabul etmeyerek mahkemeye baş vurabilirdi. Örneğin 7 Cemâziyelâhir 1224 tarihli bir belgeye göre Çay mahallesinden Mehmed kızı Emine, mahkemeye başvurarak davadan 6 sene önce “vâlidem Şerife beni işbu mezbûr Ali Beşe'ye nâmzed ve tezvîce va'âd idüb lâkin beynimizde akd-ı nikâhı sebki eylemeyüb mücerred nâmzed olmağla ben âkile ve bâliğa olduğım eelden merkûmı zevciyete kabûl etmeyüb nefsimi âhara tezvîc murâd eyledigimde bi-vech-i mûmâni'at ider sû'âl olunsun” demiştir. Adı geçen Ali Beşe bu durumu onaylayınca “mezbûre Emine'ye nefsinin âhara tezvîce izin” verilmiştir (TŞS, 12, 125/3).

Eğer yukarıdaki tarz namzetlik Gayrimüslimler arasında vuku bulur, yani nikah akdi olmadan namzetlik olayı olursa mahkemeye başvurulduğunda bu namzetlik de

⁸ Birden fazla evlilik yapmış olan Hoca Ahmed mahallesinden Mehmed bin Hüseyin'in (Bkz. TŞS, 12, 71/1) ve İvaz Paşa mahallesinden Ömer bin Osman'ın (Bkz. TŞS, 12, 108/2) erkek çocukları yoktur, Çay mahallesinden El-Hâc Ömer bin Abdüllatif'in ise bir oğlu vardır (Bkz. TŞS, 12, 83/1).

geçersiz sayılırdı. Gayrimüslim kız, Tokat mahkemesine gelip, başka biriyle evlenmek isteğini ve namzetliği tanımadığını belirtirse, naib, istek çerçevesinde karar verirdi (Beşirli, 2005: 307-308).

İncelediğimiz defterde, evlilik ve nikah akdi ile ilgili kayıtlar bulunmaktadır. Bunlardan birisine göre, Musluhiddin mahallesinden Fatıma binti Osman vekili Mustafa bin Abbas vasıtasıyla mahkemeye gelerek, mahkeme tarihinden bir yıl önce kız kardeşi Zeyneb'in Süleyman bin Mustafa'ya nikahlandığını, fakat onbeş gün sonra kardeşi Zeyneb'in vefat etmesiyle birlikte Süleyman bin Mustafa'nın eşi Zeyneb'in mirasına varis olma iddiasıyla terekesinden 477 guruşluk hisse alması üzerine davacı Fatıma binti Osman “akd-ı mezbûr gayr-ı sahîh olduğına binâen eşyâ-yı mezkûr ile nukûd-ı mezbûrî bi'l-vekâle taleb iderim sû'âl olunub takrîr-i tahrîr ve alıverilmek matlûbumdur” demiş ve davacı olmuştur. Fakat davalı Süleyman bin Mustafa'nın müteveffiye eşi Zeyneb ile nikah akdine şahitlik eden kişilerin mahkemeye verdikleri beyanat sonucu mahkeme Süleyman bin Mustafa'nın mirastan pay almasını uygun bulmuştur⁹. Bu belgeden şer'i nikah akdine verilen önem açıkça anlaşılmaktadır.

İncelemiş olduğumuz tereke kayıtları arasından tesbit etmiş olduğumuz bir adet cariye'nin bulunması aile yapısı bakımından ilgi çekicidir. Tokat'ta Çay mahallesinde vefat eden Hükkâm Hacı Ömer'in tereke defterinde kayıtlı bir nefer cariye olup, değer olarak 700 guruş olarak kaydedilmiştir (TŞS, 12, 83/1).

7.1.3. Kullanılan İsim ve Lakaplar

12 Numaralı Tokat Şer'iyye Sicil Defteri'nde tesbit edilen isimleri üç kısma ayırmış bulmaktayız. Sınıflamayı yaparken öncelikle Müslim-Gayrimüslim daha sonra

⁹ TŞS, 12, 123/3.

ise Müslüman isimlerini kendi arasında erkek-kadın şeklinde gruplandırmayı. Konunun anlaşılması açısından yararlı olacağını düşündük.

Tablo 5. Kullanılan Erkek İsimleri

Abbas	Azmi	Keloğlan	Sadık
Abdi	Davud	Mahmud	Sâlih
Abdulahad	Emin	Mehemmed	Sâlih Beşe
Abdulfettah	Emir	Mehemmed Behlül	Sâlih Murad
Abdulkasım	Emrullah	Mehemmed Beşe	Seyfeddin
Abdulkasım	Eyüb	Mehemmed Beşir	Seyyîd
Abdullah	Fazl	Mehemmed Esad	Seyyîd Ahmed
Abdurrahim	Ferraş	Mehemmed Hilmi	Süleyman
Abdurrahman	Hacıbektaş	Mehemmed Metin	Veli
Abdurrahman Beşe	Halil	Mehemmed Nureddin	Yakub
Abdülbâkî	Halil Beşe	Mehemmed Ragıb	Yasin Hasan Beşe
Abdulfettah	Halil Beşe	Mehemmed Tahsin	Yunus
Abdülhamid	Hamidi	Mehemmedu	Yusuf
Abdülkerim	Hamit	Mir Hasan	Yusuf Beşe
Abdüllatif	Hamza Beşe	Musa	Yusufüddîn
Abdüselam	Hasan	Muslu Beşe	Zâd
Ahmed	Hasan Beşe	Mustafa	
Ahmed Beşe	Hıdır	Mustafa Beşe	
Ahmed Esad	Hızır	Mustafa Çelebi	
Ahmed İzzet	Hilmi	Mustafa Latif	
Ahmed Reşid	Hüseyîn	Mustafa Settâr	
Ahmed Şakir	Hüsrev Mehemmed	Mümtâz	
Akif	İbrahim	Nazîf Osman	
Alaaddin	İbrahim Beşe	Nebi	
Alemdâr	İshak	Nu'mân	
Ali	İsmail	Osman Beşe	

Ali Çelebi	İsmail Beşe	Ömer	
------------	-------------	------	--

İncelememiz sonucu Tokat'ta Müslüman erkekler tarafından kullanılan 90 değişik isim tespit etmiş bulunmaktayız. Erkeklerin kullanmış olduğu isimlere bakıldığında, neredeyse tamamına yakını İslami olarak nitelendirebileceğimiz Mehmed (Muhammed), Mustafa, Halil, İbrahim, İshak, Ömer vs. gibi isimlerdir. Yine bu islami isimlerin birleştirilmesi ile oluşturulan çift isimlerin de yoğunluğu söz konusudur. Tespit etmiş olduğumuz 34 çift isimde en fazla Beşe ismi kullanılmıştır.

Tablo 6. Kullanılan Kadın İsimleri

Âbide	Emine	Mâ'ide Hatûn	Şâkire
Âişe	Fatıma	Nârin	Şems
Amine	Gülbeyaz	Nefise	Şemsi Hâtun
Arife	Hadice	Rabia	Şerife
Atike	Hamide	Rafia	Ümmü Gülsüm
Beyhân	Hânife	Rukiyye	Zahide
Cennet	Havvâ	Sâliha	Zehra
Efrüme	Kezban	Şah Ağa Hatûn	Zeynep

Tespit etmiş olduğumuz 32 kadın ismine baktığımızda, yine erkek isimlerinde olduğu gibi, daha çok İslami isimler olduğu görülmektedir. Yapı bakımından az sayıda ismin iki kelimededen oluştuğu anlaşılmaktadır. İncelemiş olduğumuz defterde en fazla kullanılan isimlerin başında Âişe, Fatıma, Şerife, Hadice gibi isimler gelmektedir.

Tablo 7. Gayrimüslimlerin Kullandığı İsimler

Abraham	Felrus	Mariya	Tador
Açador	Gabriel	Markos	Takok
Afrim	Gorki	Marta	Tatyos
Ağayık	Hacek	Martarus	Tomas

Ağya	Haka	Maryem	Tonos
Ahseperet	Hirosim	Matuşa	Torike
Akob	Hoyuk	Menas	Toros
Aleksan	İstefan	Mıkırdic	Ursaka
Anaysa	Karabet	Mikâil	Vartiros
Anderyas	Kayran	Milkon	Vartiros
Andon	Kazer	Nazlu	Yosef
Anna	Kesir	Nikfos	Zador
Aramiya	Kevork	Ohân	Tador
Artin	Kiril	Ohânes	Takok
Artinoğlu	Kirkor	Osib	Tatyos
Asador	Kirvos	Ovahim	Tomas
Avadik	Kösten	Parsik	Tonos
Avâkim	Kubar	Sador	Torike
Avârik	Kukâs	Sekyas	Toros
Badasar	Mahdun	Serbuk	Ursaka
Bedros	Maladid	Serbuk	Vartiros
Elmas	Manuk	Serkiz	Vartiros
Erakil	Manzek	Seryuka	Yosef
Felebos	Mardoros	Simon	Zador

Çalışmamızda Gayrimüslimlere ait olmak üzere 86 farklı isim tespit edilmiştir. Gayrimüslimler isimlerine bakıldığında; Müslümanların kullanmış olduğu gibi iki isim kullanılmadığı anlaşılmaktadır. İncelemelerimiz esnasında en fazla karşılaşılan Gayrimüslim isimleri Bedros, Kirkor, Ohân ve Ohânes isimleridir.

Tablo 8. Kullanılan Lakaplar

Abdullah Mehemmed	Efsunî-zâde	Karagöz	Palazoğlu
Abdulvehhab	Elbîstânî	Karahacıoğlu	Pervîz-zâde
Abdülkadiroğlu	El-Hâc	Karahasanoğlu	Ramazanoğlu

Acıpınarlı	Emiroğlu	Karapalaoğlu	Saka
Ağa	Erzincanî	Kariboğlu	Sakallı
Ağamâloğlu	Esir	Katircioğlu	Sanusoğlu
Alaybeğ-zâde	Espiyeli	Kâtip	Sarioğlu
Altıparmak	Es-Seyyid	Kaygusuzoğlu	Sarıpehlivanoğlu
Altunoğlu	Fesibüyük	Kazancı	Sarvanoğlu
Arab-zâde	Gavvasbaşı	Kâzoğlu	Satencioğlu
Aslan-zâde	Göğöğlu	Kel	Semercioğlu
Bağcı-zâde	Gözübüyüköğlu	Kelhasanoğlu	Seyyidoğlu
Baronoğlu	Gümüshâneli	Kelle	Sivaslı
Barutçu-zâde	Hacı İmamoğlu	Keşbalak-zâde	Soytarı
Baytar	Hacıoğlu	Keşişoğlu	Sürücü
Bey	Hacıoğlu	Keşpalakoğlu	Şebnaloğlu
Beyoğlu	Hafız	Kilisli	Şişoğlu
Bizcioğlu	Hafızoğlu	Kolcu	Tatar
Boloslu	Hâkim-zâde	Korkut-zâde	Tekkenişin-zâde
Boynuoğlu	Hakkakoğlu	Kösezâde	Terekcioğlu
Bozokoğlu	Hamalzâde	Kule Bekiroğlu	Teymurcioğlu
Bulguroğlu	Hâmamcioğlu	Kuloğlu	Tohmahoğlu
Büyükoğlu	Hasanoğlu	Kunduzlu	Tokadî
Cabbar-zâde	Hasiboğlu	Kuraloğlu	Tokmakoğlu
Camkuşoğlu	Haydar-zâde	Kural-zâde	Topal
Cemekoğlu	Hazinedâroğlu	Kurtluküp	Topaloğlu
Cezâyiroğlu	Huruşoğlu	Kuşcubaşı	Tuzlalı
Cincioğlu	İbikoğlu	Kuyumcuoğlu	Tüfenkioğlu
Cübbecioğlu	İbriki-zâde	Küpcioğlu	Tüfenki büyük
Cündî	İğneci-zâde	Kürkcioğlu	Uncuoğlu
Çalıköğlu	İlbeğ-zâde	Kürt	Urfalı
Çatlak	İmam-zâde	Lâtif-zâde	Uşaki

Çavuşoğlu	İnâmcıoğlu-zâde	Leblebici-zâde	Üç kollu
Çelebi	İnce Arab	Mısıroğlu	Üsküdarlıoğlu
Çerçi	İslambolluoğlu	Mihroğlu	Velioğlu
Çerkezoğlu	İspirî-zâde	MonlaHüseynoğlu	Veysoğlu
Çolak	İznikli	Mumcu	Yahudi
Deli	Kadıhasanoğlu	Muytaboğlu	Yahyaoglu
Deli Ahmedoğlu	Kalizoğlu	Mü'ezzinoğlu	Yaldızlı
Dellakoğlu	Kanberoğlu	Müderriş	Yamak
Demircioğlu	Kanburoğlu	Müezzin	Yazıcı-zâde
Derviş	Kara	Nâlbendoğlu	Yıldızelili
Derviş Mehemed	Kara Ahmedoğlu	Nasuhoglu	Zamaroğlu
Divanlıoğlu	Kara Alioğlu	Niksarlı	Zâralı-zâde
Dûz	Kara Hüseynoğlu	Odabaşoğlu	Ziyancıoğlu
Dürrî-zâde	Karabacakoğlu	Oduncuoğlu	
Ebubekroğlu			

İncelediğimiz şer'iyeye sicil defterinde adı geçen kişiler ait olduğu dinî, mesleki, sosyal statü ve zümrelerini gösteren ünvan ve lakaplarla vasıflandırılmıştır. Kullanılan bu ünvanlardan yola çıkarak sosyal tabakalaşma hakkında bilgi edinmek mümkündür. Tabloya 7'ye bakıldığında kullanılan lakapların büyük bir çoğunluğunun aile isimleri olduğu görülmektedir. Bunun yanı sıra kişiler yaptıkları işlerle veya ait oldukları esnaf zümresi ile de adlandırılmışlardır. Kişilerin memleketi ile de tanımlandıkları anlaşılmaktadır.

Yine incelemiş olduğumuz defterin geneline bakıldığında “El-Hâc” ünvanının çok fazla kullanılmış olduğu görülecektir. Bu ünvan kişinin hacca gittiğini ve dolayısı ile de belirli bir maddi imkana sahip olduğunu göstermektedir. Müslüman erkeklerin isimlerinin önünde görülen başka bir ünvan da “Es-Seyyid” ibaresidir. Bu ibare bey,

efendi, ağa, ileri gelen anlamlarında kullanıldığı gibi peygamber sülalesinden gelenler için de kullanılmaktadır (Develioğlu, 2005: 948).

7.1.4. Müslim-Gayrimüslim İlişkileri

Osmanlı döneminde kaza nüfusunun büyük çoğunluğu Müslüman Türkler'den oluşan Tokat'ta Müslümanlar ile Gayrimüslimler asırlarca bir arada yaşamışlardır. Tokat kazasında farklı dinlere mensup topluluklar, diğer Osmanlı yerleşim yerlerinde olduğu gibi, hukukî, sosyal ve ekonomik alanlarda ortak ilişkiler geliştirmişlerdir.

Bölgesel çalışmaların yetersizliği sebebiyle, birkaç dinî topluluğun yan yana yaşadığı Osmanlı şehirlerinde Müslim-Gayrimüslim birlikteliğinin gerçek durumunun ne olduğu hususu tam olarak bilinmemektedir. Bölgesel farklılıkların bu iki topluluğun (Müslüman Türkler ve Gayrimüslimler) ortak yaşamları üzerinde etkili olup olmadığı sorusu da cevap beklemektedir. Bu eksikliği gidermek için bireysel veya ekip halinde yapılacak çok sayıda bölgesel çalışmaya ihtiyaç bulunmaktadır (Açıkel, 2006).

19. yüzyılın sonlarında Müslümanların Tokat merkezinde 102 cami ve mescidleri mevcuttu. Ermeni gregoryenlerin aynı dönemde en eskisi Surp Kevork olan 7 kilisesi, Protestan Ermeniler'in ufak bir ibadet yeri, Rum Ortadoksların ise 1 kilise ile küçük bir manastırları vardır. Yahudiler'in ise, Tokat'taki Yahudi mahallesinde 1 sinegogu bulunmaktaydı (Yurt Ansiklopedisi: 7085).

Tokat mahallelerinde Gayrimüslimlerle Müslümanlar karışık meskun idiler. Ancak ayrı olarak yaşadıkları mahaleler de vardı. Müslüman evlerinde gayrimüslimlerin kiracısı olarak bulunmasına dinî ayrılık ve yaşam farklılıkları nedeni ile iyi gözle bakılmamıştır (Beşirli, 2005: 327). Nitekim dönemin sadrazamı Yusuf Ziya Paşa, bu konuyu ilgilendiren 11 Safer 1224/28 Mart 1809 tarihli Tokat naibi, voyvoda, vüçûh-ı

memleket, yeniçeri serdârı ve ocaklı ağalarına bir yazı ile emirler vermiştir. Emirnameye göre, sadrazam görevini üzerine almak üzere İstanbul'a giderken Tokat'a uğramış ve "belde-i Tokat'da ba'zı ahâli-i İslâm ile kirâcı zimmî ta'ifeleri bir hânedede sâkin ve mütemekkîn olduklarını" görmüştür. Bu durumun İslama aykırı olduğunu belirten Sadrazam Yusuf Ziya Paşa, böyle müsaade edenlerin mesul olacağını hatırlattığı emirnamesinde "o makûle ehl-i İslâm ile bir hânedede mütemekkîn olan zimmî tâ'ifelerini teftîş ve taharri eyleyerek" mahkeme, voyvoda ve diğer ilgililer vasıtasıyla dışarı çıkarılması ve zimmîlere mahsûs olan evlere yerleştirilmesini emretmiştir. Diğer taraftan reayanın himayesinin dinin emri olduğunu, bunların "sergerdân olmaları husûsu" nun dahî onaylanmayacağını belirten Yusuf Ziya Paşa, bu bakımdan ev bulana kadar kendilerine bir müddet zaman tanınması gerektiğini, herhângi bir vesîle ile reayaya baskı yapılmamasını, bunun İslam şeriatından olduğunu emretmekteydi (TŞS, 12, 49/1).

Osmanlı toplumunda Gayrimüslimler, devletin tanıdığı haklar sayesinde, salt din ve vicdan özgürlüğüne sahip olmakla kalmamışlar; aynı zamanda günümüz anayasalarında, devletin egemenlik haklarının bir parçası olarak kabul edilen adli ve mali alanda da özerk bir statüye kavuşmuşlardır. Gayrimüslimler, adli alanda, kendi yasalarını, mahkemeleri vasıtasıyla tatbik etmek itibarıyla önemli bir bağımsızlığa sahip olmuşlardır. Millet teşkilatları, kendi üyelerinden vergi ve harç alabilmekteydi. Devlet, askerlik, maliye ve yönetim alanındaki faaliyetleri kendisi üstlenmiş; bunların dışında kalan eğitim, haberleşme ve sosyal güvenlik gibi kamu hizmetlerini de, her milletin kendine bırakmıştı. Gayrimüslimlerin, devlete karşı görevlerinin başında, askerlik hizmetine karşılık "cizye" adındaki güvenlik vergisi ile, siyasi faaliyetlerle

uğraşmamaları geliyordu. Cizye dışında, Müslümanlarla gayrimüslimler, devletin aynı malî yasalarına tâbi idiler (Eryılmaz, 1990: 216-217).

Hukukî açıdan Gayrimüslimler, dilerlerse şer'iyeye mahkemelerine başvurma haklarına sahiptiler. Şer'iyeye sicillerindeki dava örneklerinden şer'iyeye mahkemelerinde kendilerine islam hukuku hükümlerinin uygulandığı görülmektedir. İncelemiş olduğumuz dönemde Gayrimüslimlere ait 11 tereke bulunmaktadır. Bu miras kayıtları incelendiğinde, varisler arasında miras taksiminin İslâm miras hukukuna (ferai) göre yapıldığı görülmektedir. Örneğin Çilehâne mahallesinde ölen Karabet'in toplam 7245 guruşluk mirası eşi Maryem, kızı Torike ile amca-zadeleri Manzek ve Manuk'a intikal etmiştir. 7245 guruşluk mirasın 947 guruşu resmi işlemler için ayrıldıktan sonra geriye kalan 6298 guruş ise varisler arasında taksim edilmiştir. Miras taksiminde eşin hissesi 1/8 olurken, tek çocuk olan kız 1/2 ve geriye kalanı da amca-zadeler almıştır (TŞS, 12, 47/2). Başka bir örnekte ise; aslen Kayserili olmakla birlikte ticaret amaçlı gelmiş olduğu Tokat'ta vefat etmiş olan Murat isimli Gayrimüslim şahsın, mirasçısı tesbit edilemediği için tüm mal varlığı beytü'l-mala aktarılmış, fakat bir müddet sonra Yuvan isimli kardeşi ortaya çıkarak, mahkemeye başvurarak hakkını aramış ve yapılan mahkeme sonucu abisinden kalan miras kendisine verilmiştir (TŞS, 12, 35/1).

Bunların yanı sıra şer'iyeye sicillerinde Müslümanlardan sonra önemli dini cemaatler olan Hristiyan ve Yahudilerin ibadethânelerinin yapım ve tamiri, buralarda görev alan papaz ve keşişler hakkında verilen kararlar, bu cemaatlerin kontrol merkezleri olan Yahudilerin Haham Başısı, Katolik, Ortodoks, Gregoryen gibi farklı Hristiyan grubların patriklerinin tayin ve azilleri, devletin azınlık grupları hakkında almış olduğu kararların halka bildirilmesi gibi değişik konular kayıt altına alınmıştır. Çalışmamızda Ermeni cemaatinin dinî lideri konumundaki Ovannes isimli patrik Tokat

Ermeni Murahası olan rahib Tatyos'un yerine Aramiya isminde bir başka rahibin atanması hususunda padişaha müracat etmesi ve padişah tarafından Aramiya isimli rahibin Tokat Ermeni Murahasslığına atanması ile ilgili bir belge mevcuttur (TŞS, 12, 66/1).

Osmanlı döneminde Tokat kazasında birlikte yaşamış olan Müslim ve Gayrimüslimler sosyal ve kültürel alanda da birbirlerinden etkilenmişlerdir. Çalışmamız esnasında tereke defterlerinden tesbit etmiş olduğumuz bazı veriler ışığında Müslim ve Gayrimüslimler arasındaki etkileşimi ortaya koymaya çalışacağız. Daha önce de belirttiğimiz üzere Müslüman ve Gayrimüslim terekelerinden çıkan ev eşyalar arasında pek fark yoktur. Çalışmamızda tereke kayıtlarında dikkatimizi çeken bazı ortak kültür unsurları aşağıda Tablo 9'da listelenmiştir. Tabloda Müslüman ve Gayrimüslim terekelerinin ikisinde de yer alan 12 adet eşya vardır. Ancak tabloda gösterilen malzemeler Müslim ve Gayrimüslimler arasındaki ortak kültür unsurlarının sadece küçük bir kesitidir. Ayrıca liste oluşturulurken iki farklı kültüre ait ve belirgin nitelikteki eşyalar baz alınırken, yine ortak kültür unsuru sayılabilecek olan giysilerin çoğu dikkate alınmamıştır. Bu eşya listesi sadece incelediğimiz dönem içerisindeki birkaç tereke kaydından oluşturulmuştur. Daha gerçekçi ortak kültür unsurları listeleri oluşturmak için çok daha uzun bir dönemi içeren çalışmalar yapılmalıdır.

Tablo 9. Ortak Kültür Unsurları

Baş yemenisi
Fes
Fes-i kebîr
Gecelik kavuk
İblik kuşak

İngiliz bardağı*
Kalpâk
Kefere minderi*
Köhne çuha cübbe
Şâlî cübbe
Şeritli yemeni degirmi
Tesbih

* Müslüman terekeleirnden çıkan Gayrimüslimlerin kullandığı eşya
Kaynak: TŞS, 12, 28/2, 31/1, 32/1, 47/2, 65/2, 72/2.

Tablodaki malzemeler üzerine bir değerlendirme yapacak olursak, ilk göze çarpan şeyin ortak kültür unsurlarının daha çok Müslümanlara ait olan eşyalar olduğudur. Çalışmamız esnasında Gayrimüslimlere oranla çok daha fazla sayıda Müslümanlara ait tereke kaydı incelediğimiz de göz önüne alındığında, bu duruma rağmen az sayıdaki Gayrimüslim tereke defterinden, İslam kültürüne ait ortak kültür unsuru çıkmasından hareketle hakim kültürün İslam kültürü olduğunu söyleyebiliriz. Özellikle fes, tesbih, baş yemenisi ve cübbenin Gayrimüslimler tarafından da kullanılıyor olması, aradaki kültür etkileşimini ortaya koymaktadır. Diğer taraftan incelediğimiz Müslümanlara ait terekelerin pek çoğunda, Gayrimüslimlerin kullanmış olduğu ve Müslümanlar tarafından “kefere minderi” olarak adlandırılan minder türüne rastlamış bulunmaktayız. Yine hem Müslim, hemde Gayrimüslim terekelerinde sıklıkla rastlanan diğer ortak kültür unsurları ise kalpaklar ve kuşaklardır.

7.1. 5. Ev Eşyaları

İnsanlar yaşamları boyunca bir takım ihtiyaçlarını karşılamak için çeşitli eşyalar kullanmaktadırlar. Bu etnografik malzemeler kullanıldığı dönemin kültürel ve folklorik

yapısı hakkında önemli ipuçları vermektedir. Özellikle tereke kayıtları bu konuda önemli bir kaynaktır. Müslümanlar ile Gayrimüslimlere ait terekelerde bulunan eşyalar arasında pek bir fark bulunmamakla birlikte, Müslüman ve Gayrimüslüman terekelerinde dikkat çekici unsurlar daha önce ortak kültür unsurları altında ele alınmıştır. Çalışmamızda incelediğimiz tereke defterlerinde tesbit etmiş olduğumuz ev eşyaları Tablo 10'da verilmiştir.

Tablo 10.Ev Eşyaları

abdest futası	fildişi enfiye kutusu	kilim	sedefli çekmece
ala kehribâr imâme	fildişi tarak	kirmân	sepet sandığı
astar	frenğî mum	koltuk	servi sandık
aşurma	futa	kovân	sim balta
ateş küpeli	geçme duhân çubuk	köşe kaliçesi	sim mühr
ayna	gerager	köşe minderi	sof seccâde
barata	giyesi legeni	köşe yasdığı	sof seccâde
basmacı âlât	hamam takımı	kubûr divit	sofra
bayâğı havlu	harar	legen	som tarak
bel	heybe	mak'ad	sürmeden
berber kutusu	horuç hegbesi	mak'ad saçağı	şem'-i asel
billur gülabdan	hurc	makrama kesesi	şilte
buhûrdân	ibrik	matarâ	şilte döşek
çadır	in'âm kâbı	Mısır hasrı	tabkûr kolanı
çamaşur kazganı	işleme havlu	Mısır zengisi	tahta sandık
çamaşur legeni	kadife yasdık	Mısır harar	tekerli
çecim	kadife yasdık yüzü	minder	tığ
çekmece	kâğıd	misli sabun	tırpân
çevgan	kalay tahtası	mitil	torba
çıkırık	kalem	nargile	tulumba
çuka kılıflı tabla	kâliça	nühas terazi	tur kise
çul	kapı perdesi	orak	yan kaliçesi

çuval	kara güğüm	pencere perdesi	yan kilimi
davlumbaz	kara sabun	perme	yan minderi
devâ-yı misk	kazgan	pirun	yastık
dokuz hazînelü çadır	kazma	princî iskemle	yorgan
döşek	kebîr tiğân bıçağı	pupla	yorgan yüzü
duhân çubuğu	keçe minder	sabun	yüz yastığı
duhân muşambası	kefere minderi	saçaklı	zemez güğümü
duhân tablası	kehribar simli imame	sakal tarağı	
eslik?	keser	sandık	
fener	kilid	seccâde	

Tabloya baktığımızda incelediğimiz döneme ait bir evin muhtelif yerlerinde kullanılan eşyalar görülmektedir. Bu eşyalar arasında döşek, yorgan, yastık, çarşaf, minder, seccade, kaliça, temizlik eşyaları gibi günlük kullanıma ait eşyalar olduğu gibi, saklama kapları, fener, orak, çekiç gibi ihtiyaç halinde kullanılan envai çeşit malzemelerle birlikte, şişe takımı, şamdan ve saat gibi süs eşyaları da bulunmaktadır.

7.1. 6. Giyecekler

Çalışmamızda, incelemiş olduğumuz döneme ait tereke defterlerinden, yine aynı dönemin kültürel ve sosyal yapısına yönelik fikir sağlayacak olan tesbit etmiş olduğumuz bol miktârda giyim eşyası aşağıda Ttablo 10'da verilmiştir.

Tablo 11.Giyecekler

aba şalvar	çuha cübbe	ihrâm	mintan
aba yağmurluk	çuka entari	incili don	paşa çizmesi
abânî kuşâk	çukalı pabuç	ipekli gömlek	peştemâl
acem pabucu	depeli	işleme çorap	poşi
alaca entari	destar	işleme peşkir	saçaklı şâl
Ankara şalîsi	dizlik	işleme uçkur	samur kürk

aşurma	dolama	kalpak	sarık
at gömleği	dolama peşkir	dizlik	sedef kuşak
baş publası	don	dolak	sîm kabâreli kesme
başörtüsü	dülbend örtüsü	karaçalar kemeri	sim kuşak
benin entari	el yemenisi	kârsâk kürk	sim saruna pabuç
bez ayak donu	farsak kürk	kavuk	sincâb kürk
bez entari	ferâce	kavukluk Cuma	Sivas çorabı
biniş	fermâne	kebe	siyah şalvâr
börk	fes	kemer	sof ferâce
Bursakutnîsi entari	futa	kembend	şâl kuşak
bürük	gâli cübbe	kevre	şâlî çamaşur
büyük kavuk	gecelik	kıl şalvar	şerbâb entari
cüy	gezi kablı nafe kürk	kırmızı bez entari	tâbkûr kolanı
cübbe kürk	giyim esvâbı	kolan	uçkur
çakşur	gömlek	kurt kürk	yağlık
çalkafa kürk	hama kuşağı	kuşak	yağmurluk
çarşab	hamâ kuşağı	kuşak kolanı	yaka makremesi
çavuş kaftanı	hâre cübbe	kutnî entari	yelek
çiçekli libâse	havalı zenne entari	küre başlık	zenne entarisi
çitâri entari	havalı zenne libâdesi	kürk cübbe	zenne libâdesi
çizme	hil'at	libâde	zenne şâlvarı
çorap	İblik kuşak	mai entari	zenne terlik
çalkafa kürk	iç fesi	Maraş gömleği	zenne yelegeği
çuha şâlvar	İçlik	mest	zerdevâ kürkü

Tabloda görüldüğü üzere çok çeşitli giyim eşyası mevcuttur. Bir giysinin değişik kumaşlardan yapılması, ya da kürklerde olduğu gibi malzemenin değişik olması bu zenginliği artırmaktadır. Ayrıca Maraş gömleği, Sivas çorabı, Ankara şalisi ve Bursa

kutnisi gibi değişik yörelere ait giysilerde bulunmaktadır. Bu şekilde farklı yörelere ait giysilerin varlığı, şehirler arası ticarete işaret etmektedir.

7.1. 7. Mutfak Eşyaları

Tereke defterlerinden tesbit etmiş olduğumuz mutfak malzemeleri de dönemin mutfak kültürünü yansıtmaya açısından önemlidir. Çalışmamızda tesbit etmiş olduğumuz mutfak malzemeleri aşağıda Tablo 11’da verilmiştir.

Tablo 12.Mutfak Eşyaları

arak gazganı	hırdavat	küb	sim sürâhi
arak şişesi	hoşap kaşığı	Kütahya fincanı	sîmli kaşık
bardak	hoşap tası	kütahya tabağı	sini
bayağı kaşık	İngiliz bardağı	ma’cûn hokka	sofra bezi
bıçak kabzası	kahve ibriği	maşa	sofra peşkiri
billûr kadeh	kahve ibriği	mercanlı hoşab kaşığı	süzegi
billur kâse	kahve takımı	nühâs bakrac	süzgeç
cezve	kalây	nühâs mangal	tabak
çanak	kaşık	ocâk yaşmağı	tencere
çbuk takımı	kebîr sini	ocak demiri	tebsi
dibek	kahve tavası	ocak perdesi	tebsi örtüsü
döğmenegü	koza kazganı	ocak temuru	tutiyâ tatlı kaşığı
el kahve tebsisi	kase	pulad tabak	Yatağan bıçağı
evânî-yi nühâsiyye	kubur	sacayağı	yol tası
fagfûr bardak	kuzu kazganı	sedefli çekmece	zarf
fincan			

Mutfak eşyaları genelde bütün terekelerde aynı olmakla beraber, mutfak eşyasının yapıldığı malzeme ve buna biçilen değerler değişmektedir. Örneğin bardak, mangal, kaşık gibi malzemeler tüm terekelerde yer almakla birlikte, bazı terekelerde bu malzemeler, billur bardak, nühâs mangal, sim kaşık olarak kaydedilmekte ve bunlara

biçilen değerlerin de arttığı görülmektedir. Yine mutfak eşyaları arasında Kütahya fincanı, Kütahya tabağı, Yatağan bıçağı, İngiliz bardağı gibi ait oldukları yörelerin ismiyle anılan malzemeler de bulunmaktadır. Terekelerin tamamına yakınında mutfakta kullanılan kap kacaklar ise “evânî-yi nühâsiye” olarak adlandırılmış ve bu şekilde kaydedilmiştir. Bu bilgi bize, mutfak kap kacağının bakırdan olduğunu göstermektedir.

7.1.7 Ziyet Eşyaları

Kadınların kullandığı takı eşyası, süs, bezek anlamlarına gelen ziyet eşyası değerli malları ifade etmek için de kullanılmaktadır. Çalışmamızda tereke kayıtlarından tesbit etmiş olduğumuz ziyet eşyaları tablo 11 de gösterilmiştir.

Tablo 13. Ziyet Eşyaları

altun	berk takımı	Mısır altını	simli boncuk
altun dezenesi	elmas yüzük	Mısır nısfıyesi	tansuh
altun kameriye	Frenk altını	pulu ta'bir olunur adashlı zehebiye	taşyüz altun yüzük
altun kolbağı	gümüş	incili küpe	yapma altun
altun kuşak	halka	sim ayna	yüzük
altın küpe	incili küpe	sim kolbağı	zümürd taşlı altın hatem
altun pul	köstek	sim kuşak	
altun yüzük	lüle	sim sâ'at	

Tabloda görüldüğü üzere, tespit etmiş olduğumuz zinet eşyalarının çoğunluğu altın ağırlıklıdır. Altınlarda Mısır altını, Mısır nısfıyesi, Frenk altını ve yapma altın şeklinde kendi arasında değerlerine göre farklı isimler taşımaktadır. Altının yanı sıra gümüş ve incili takılar ziyet eşyaları arasındadır.

7.1.8 Kumaşlar

Çalışmamız esnasında tesbit etmiş olduğumuz kumaş cinsleri, yukarıda Tablo 11’de belirtmiş olduğumuz giyim eşyalarının yapılmış olduğu malzemelerle birlikte müstakil olarak kaydedilmiş kumaşlardır.

Tablo 14. Kumaşlar

aba	deryaf	hâre	keçe
alaca	Diyarbakır alacası	İngiliz patiska	kıvırtma
Ankara şâlisi	engüri şâlî	İslâmbol şâlisi	Kutnî
atlas	futa	Kadife	Manisa alacası
basma	gömleklik	kadife	penbe
beyaz bez	göz ipek	kakum	sof
Bursa kutnîsi	Haleb alacası	kaneviz	şâlî
camış gönü	Haleb gezisi	kaput	Şam alacası
çuha	Haleb şâlisi	kara sığır gönü	

Kumaşlar içerisinde en fazla kullanılan kumaş çeşidinin çuha olduğu anlaşılmaktadır, nitekim bu kumaş; gömlek, cübbe, biniş yapımında kullanılmıştır. Çokça kullanılan kumaş türlerinden biri de alaca kumaşdır ki, bu kumaş, yapıldığı yerler olan Manisa, Diyarbakır, ve Şam ismi ile anılmışlardır. Bursa kutnîsi, Ankara şâlisi ve Halep şâlisi de ait oldukları yörelerle adlandırılmışlardır.

7.1.9. Koşum Takımları

Dönemin şartlarında ulaşım ve nakliye işlerinin hayvanlarla ve hayvanlarla çekilen arabalarla yapıldığı düşünüldüğünde, koşum takımlarına ihtiyaç oldukça fazladır. Eyer, at takımları, araba koşumları başta olmak üzere deriden ve meşinden

çeşitli eşyalar yapanlara “Saraç”, bu mesleğe de “Saraçlık” denilmektedir. (Pakalın, 1993: 125).

Tablo 15. Koşum Takımları

at keçesi	eğer puşidesi	rişme	sim kemer raht
başlık	Maraş raht	selebend	sim yıldız raht
buhâğı	payend	sim haydarî raht	terki hegbesi
eğer			üzengi

Binek hayvanlarına vurulan eğer takımı olan raht, yapıldığı malzeme ile adlandırılmıştır. Bu verilerden yola çıkarak koşum takımının ait olduğu kişinin ekonomik durumu hakkında da tahminlerde bulunmak mümkündür.

7.1.10. Silah ve Silah Takımları

Tablo 16. Silah ve Silah Takımları

barut kapağı	harbi	kılıç kabza	sim bilezikli tüfenk
cebhâne sandığı	hezârân kalkan	kurşun kesesi	sîm hânçer
fildişi kabzalı hânçer	hışt	pala	sim harbi temuru
fişeklik	işleme palaska	palaska	simli hamâil
hânçer	kavas denegi	sarı kabza tüfenk	taban kılıç
harb tüfenk	kılıç	sarı takımlı küre benna	sim bilezikli tüfenk

Silahları ateşli ve ateşsiz silahlar olarak sınıflandırdığımızda ateşli silah olarak tüfenk birçok evde bulunmaktadır. Tüfenk aksesuarlarına baktığımızda yine silah

sahibinin ekonomik durumunu yansıttığı görülmektedir. Tereke kayıtlarında kılıç, hânçer, kalkan gibi silahlara sıkça rastlanmaktadır.

7.2. Ekonomik Hayat

7.2.1. Sanayi

Tokat'ta bulunan iş kolları, transit ticaret yollarının getirdiği avantajla devrin ticaret merkezi olan yörede imal ettikleri ürünlerine pazar olanağı bulmuşlardır. Tokat'ta ipek işlemeciliği, hallaçlık, debbağlık, şişecilik, bakırcılık, kuyumculuk, dericilik başta olmak üzere birçok esnaf teşkilatı bulunmaktadır. Esnaf teşkilatları içerisinde en önemli yeri bakır işlemeciliği buna bağlı olarak gelişen kazancılık ve dokuma sanayisi çekmekteydi. Bunun yanı sıra dericilik önemli iş kolları arasında idi.

Tokat'ta bakır işlemeciliğinin geçmişi 2500 yıllık bir madencilik geleneğine dayanmaktadır. Osmanlı imparatorluğu döneminde Tokat'ta gelişen ve büyük bir sanayi haline dönüşen bakırcılık bu şehri Anadolu bakırcılık sanatının ulaştığı yüksek seviyeyi dünyaya duyuran en önemli merkezlerden biri yapmıştır. Orta Karadeniz bölgesinin en zengin bakır yataklarına sahip Küre madeninden elde edilen bakır, bronz top dökümü dışında sosyal alanda kullanılmak üzere Gerede, Çankırı, Kastamonu, Çorum, Amasya atölyelerinde olduğu gibi Tokat atölyelerinde işlenmiştir. Bakır tasfiyesi için kurulan kalhâneler, Tokat ekonomisinin büyük ölçüde önem kazanmasına neden olmuştur. XVII. yüzyıldan itibaren Küre'den gelerek işlenmeye başlanan bakır Karadeniz limanları yoluyla İstanbul'a ve ticaret kervanları sayesinde Anadolu'nun içlerine kadar yayılmıştır. Küre madeninin XVIII. yüzyılın sonlarına doğru üretiminin azalmasıyla beraber mesafenin uzak olmasına rağmen kaliteli işçilik nedeniyle Ergani madeninden çıkarılan bakır Tokat'a getirilmişti (Belli-Kayaoğlu, 1994: 35-54).

Bakır, sayısız denecek kadar çeşitli ev ve mutfak eşyası imalâtında, silah sanayinde, özellikle top ve tüfek yapımında kullanılan tunç ve pirinç dükümünde, XVIII. yüzyılın sonlarından itibaren savaş gemilerini kaplamak üzere levha imalinde ve daha birçok alanda büyük miktârda talep edilen bir maden olduğu için, Ergani'nin zengin cevher yatakları bu talebe cevap vermek üzere üretimini hızla arttırdıkça, Tokat da, yalnız metalürji ve bakır eşya üretiminde değil, aynı zamanda bakır ticaretinde de önemli merkez haline geldi. Bakır eşya yapımı, Türkiye'de sınaî üretiminin birçok dalında genel bir daralma ve gerilemenin gözlemlendiği XIX. yüzyılın müteakip yıllarında da uzunca bir süre, 1880'lere kadar bu canlılığını koruyan, hatta uluslararası sergilerde kazandığı ödüllerle Tokat'ın adını da yaşatan bir imalat şubesi olarak kalmayı başarmıştır (Genç, 2000: s.288-89).

Tokat ve ülke ekonomisi için son derece önemli olan kalhânelerin düzenli şekilde çalışması ve ihtiyaç duyulan bakırın zamanında ve sağlıklı şekilde işlenmesi için şer'îye sicillerinde mevcut fermanlar gönderilmiştir. 1808-1810 yılına ait çalışmamızda kalhâne ile ilgili bir ferman bulunmaktadır (TŞS, 12, 101/2).

Bakırcılık işlemeciliğinden sonra Tokat ekonomisini en çok etkileyen sektörlerden biri de dokuma sanayi olmuştur. Özellikle Erzurum üzerinden gelen ipekler Tokat esnafı tarafından satın alınmış dikiş ipliği, düğme, kazzaziye ve dokuma tezgahlarında işlenir olmuştur. İpek işlemeciliğinin gelişmesi pamuklu dokumaların da ekonomik alanda değer kazanmasına neden olmuştur. Pamuklu dokuma ve basma imalatçıları Adana'ya giderek oradan pamuk getirerek işlerinde kullanırlardı. Her ne kadar Tokat'ta pamuk üretimi XVI. yüzyılın başlarına kadar giderse de gerek üretim kapasitesi ve gerekse diğer faktörler nedeniyle bölge pamuk arzına gereken cevabı fazla verememiştir. Basma, boyama ve dokuma atölyeleri genelde şehir merkezinde

bulunuyordu. Bu alanda Tokat'ın kırmızı boyalı basmaları ülke sınırları içinde ve dışında oldukça şöhret kazanmıştı. Bu sektörde genelde Gayrimüslim teba'a Müslümanlara oranla daha fazla etkili olmuşlardır. Tokat'ın basmaları Batı Avrupa ülkelerinde “*Yakınoğu Basmaları*” adı ile ün kazanmıştı (Genç, 2000: 281).

Çalışmamızda mirî mukata'a olan Tokat mukata'asının ekonomik değerinden de bahsetmemiz gerekmektedir. Osmanlı Devleti, timar sistemi ve vakıf dışında kalan ve hazineye gelir olarak kayd olunan vergi kaynaklarını bir bedel karşılığında muayyen bir süre için özel şahıslara açık arttırma ile işletme hakkı tanırıdı. Bu sisteme “iltizam”, vergi kaynağını işletene “mültezim”, işletilen birbirine yakın bir ya da birkaç vergi kaynağına ise “mukata'a” adı verilirdi. Mukata'alar biri mirî, diğeri mâlikâne olmak üzere iki kısma ayrılırdı. Birincisi seneden seneye iltizama, ikincisi kayd-ı hayit şartıyla mültezimlere verilirdi. Miri mukata'alar, “havass-ı hümâyun” için ayrılmış araziler yanında zamanla zeamet ve timarlardan boşalan arazilerden alınan vergiler; boyahâne, sabunhâne, tuzlalar, maden ocakları gibi tekel işletmelerin gelirleri; büyük şehirlerdeki “kantariye”, “kılariye”, “bac-ı bazar”, “kara gümrükleri, içkilerden alınan rüsûm-ı “meskûrât” ve “zecriyye” tütün ithalâtı için konan duhân “gümrüğü” gibi birtakım vergileri kapsamaktadır (Açikel, 2001: 23-24).

Tablo 17. Esnaf ve Zanaatkarlar

abacı	elvancı	kebabcı	neccar
arpacı	eskici	keçeci	palancı
bakkal	göncü	keresteci	penbeci
baklacı	haffâf ve dikici	kireççi	puşici ve peştemalci
basmacı	hallac	kiremidci	sarrâc
berber	hamamcı	kirişci	semerci
bezzâz	hânav	kulbcı	setenci
boyacı	hattar	kundakcı	şireci

çilingirci	hurdacı	kuyumcu	tarakçı ve çıkırıkçı
çömlekçi	iplikçi	külahçı	taşçı
çörekçi	kadayıfçı ve şerbetçi	kürkçi ve kalpakçı	temürçi
derzi	kasap	mizân	tullâh
dibbâğ	kavukcu ve takyeci	muytâb	urgancı
duhâncı ve çubukcu	kazgancı ve kalaycı	na'lband	neccar
ekmekçi	kazzâz	na'lçacı	palancı

Tablo 16'da 58 çeşit meslek ve iş kolu gösterilmiştir. Bu meslek guruplarından, debbağ, göncü, sarrâc, semerci, palancı, keçeci, abacı, haffaf ve dikiciler dericilikle ilgili iş kollarını; tenürçi, çilingirci, kundakçı, na'lband, na'lçacı, kulpcu, hurdacı, kazgancı ve kalaycı, maden işlemeciliği ile ilgili iş kollarını; penbeci, elvancı, boyacı, kazaz, iplikçi, muytab, mizan, puşici ve peştemalci, satenci, basmacı, bezzâz, hallac, tarakçı ve çıkırıkçı, dokumacılıkla ilgili; çörekçi, kebabcı, baklacı, arpacı, bakkal, manav, kasap, şireci, kadayıfçı ve şerbetçi yiyecek ve içecek maddeleri ile ilgili; kiremitçi, çömlekçi, kireççi, taşçı, neccar, keresteci inşaat ve bina yapımı ile ilgili iş kollarını oluştururken; hattar, kuyumcu, berber, hamamcı, , urgancı, duhâncı ve çubukcu, tullah, kavukçu ve takyeci, kürkçü ve kalpakçı, külahçı, eskici ise diğer iş kollarını oluşturmaktadır. Meslek türlerine baktığımızda dokumacılıkla ilgili olanların fazla olması, Tokat'ta dokumacılığın gelişmiş olduğunu göstermektedir.

7.2.2. Ticaret

İran'dan ve Doğu Anadolu Bölgesi'nden gelen ticaret yollarının Bursa, İstanbul ve İzmir yönünde gitmek üzere birbirinden ayrıldığı nokta Tokat'tır. Tokat'ında üzerinde yer aldığı orta kol, İran kervanları tarafından diğer kollara nazaran daha uzun

olması ve de ulaştırma maliyetlerinin daha yüksek olmasına rağmen, emniyetli olduğu için tercih edilmiştir (Genç, 1987: 146-147). Tokat konum itibariyle ticaret yollarının kesiştiği noktada bulunmaktadır. Samsun'dan başlayıp, Amasya, Turhal, Tokat ve oradan Sivas'a ulaşan, oradan da ikiye ayrılarak bir kolu Kayseri-Kilikya kapısı üzerinden Tarsus'a giden yol ile, Deliklitaş-Harput-Diyarbakır ve Mardin'den geçerek Musul'a ya da Urfa yoluyla Halep'e giden yolun üzerinde bulunmaktadır. Tokat sadece kervan yollarını kavşağı değil, aynı zamanda Anadolu'yu Sinop ve Samsun gibi Karadeniz'in başlıca limanlarına bağlayan bir konumdadır. Bu nedenle Tokat, bir transit ticaret merkezi olduğu kadar aynı zamanda bölgeler arası mübadele ve dağıtım merkezi olma potansiyeline de sahip bulunmaktaydı (Genç, 1987: 147).

Tokat'ın bu derece önemli bir mübadele kavşağı seviyesine ulaşmış olduğunu destekleyen bir olgu da 1708'de iç gümrük merkezlerinden biri haline getirilmesidir. Bu tarihte Asya bölgesinde hudut ve sahillerdeki gümrük hatları dışında, sırf iç ticareti vergilendirmeye yönelik gümrük teşkilatının Bursa, Şam, Halep, Bağdat gibi çok büyük ticaret merkezi olan, kalabalık nüfusa sahip şehirlere has olduğu düşünülürse, 18. yüzyıl başlarında Tokat'ın büyük merkezlere yaklaşan bir gelişme kaydettiği söylenebilir (Genç, 1987: 147-148).

Transit ticaret yollarının getirmiş olduğu avantajla bölgenin ticaret merkezi olan Tokat'ta, çeşitli sınai kolları gelişme imkanı bulmuş ve imal edilen ürünlere Pazar olanağı sağlamıştır. Çalışmamızda tesbit etmiş olduğumuz ve tablo 16 da listelenmiş olan meslek gruplarından da anlaşılacağı üzere, şehirde iç ticaretinde oldukça çeşitlilik arz ettiğini görmekteyiz.

Osmanlı Devleti'nde çeşitli işlevlerinin yanı sıra ticareti geliştirmek için de örgütlenmiş ticaret hânları yapılmıştır. Çalışmamızda, Hicri 1223 yılına ait salyane

defterinden öğrendiğimize göre Tokat'ta 8 adet ticaret hânı bulunmaktadır (TŞS, 12, 22/2).

Tablo 18. Tokat Ticaret Hânları ve Hânlara Konan Salyâne Vergileri

Hân	guruş	
Hân-1 Paşa	246	24 para
Hân-1 Yâğcızâde	964	24 para
Voyvoda Ağa	6115	8 para
Hân-1 Sulu	3803	32 para
Hân-1 Sünnetcizâde	2620	32 para
Hân-1 Taş	2366	
Hân-1 Ballızâde	<u>2050</u>	
Yekün	18167	

Tablo 18'de isimlerini ve üzerlerine konan salyâne vergi verilerine baktığımızda, belirttiğimiz hânlara baktığımızda, ticaret hânlarının işlem hacimlerinin yüksek olduğu ileri sürülebilir. Toplam istenen 18167 gurusun, 6115 gurusun 8 para ile % 30'unu ödeyen Voyvoda Ağa hânı ticaret hacmi en büyük hândır. Ticaret hacmi açısından en küçük hacimli olanı ise Paşa hândır.

7.2.3. Tarım ve Hayvancılık

7.2.3.1. Zıraat(Yetiştirilen Ürünler)

19. yüzyılda Tokat şehrinin en önemli ekonomik kaynaklarından biri de zirai faaliyetlerdir. Tokat'ta yetiştirilen tarım ürünleri arasında buğday ve arpa büyük bir yer tutmaktadır. İncelemiş olduğumuz tereke kayıtlarında buğday (hınta), arpa (şa'ir), boya

tohumuyla birlikte hayvan yemi olarak kullanılan saman, arpa samanı (şar'ir alef) ve giyâh (ot) sıklıkla geçmektedir. Meyvecilik ve sebzeciliğin de önemli olduğu Tokat'ta elma, armut ve üzüm en fazla üretilen meyveler arasındadır. Üzümüyle meşhur olan Tokat ve çevresinde hem Müslüman hem de Gayrimüslimler tarafından üzüm yetiştirilmekte ve satılmaktaydı.

12 Numaralı Tokat Şer'iyye Sicilini incelemek suretiyle tespit etmiş olduğumuz bu ürünlerin dışında çavdar, yulaf, salep, tütün, anason, haşhaş tohumu ve bademi de Tokat'ta yetiştirilen ürünler arasında sayabiliriz (Yurt Ansiklopedisi, 1984: 7086).

7.2.3.2. Hayvancılık

Tokat'ta hayvancılık, hem yöre insanının kendi ihtiyaçlarını karşılaması, hem de sanayi ham maddesi sağlaması sebebiyle ayrı bir önem arz etmektedir. Özellikle Tokat'ta dericilik ve dokuma sanayilerinin çok gelişmesi hayvancılığı kârlı kılan en büyük etkidir. İncelemiş olduğumuz defterdeki tereke, narh ve hâsılat kayıtlarından Tokat'ta yetiştirilen hayvanları tespit edebilmekteyiz.

Koyun yetiştiriciliği, endüstriyel öneminin yanı sıra halkın temel gıda kaynaklarından et ve süt sağlaması nedeniyle, hayvan yetiştiriciliğinde ilk sırayı almaktadır. Koyun üzerinden alınan "adet-i ağnam" vergisi devletin önemli gelirleri arasında idi (TŞS, 12, 77/3). Koyunun yanı sıra kıl keçisi ve tiftik keçisi, yetiştirilen diğer küçük baş hayvanlardır. Bu hayvanların etinden ve sütünden yararlanıldığı gibi derilerinden de istifade edilmiştir.

Tokat'ta koyun ve keçiden başka, büyükbaş hayvancılık da yapılmaktaydı. Tereke kayıtlarında kara sığır, kara sığır düğesi, kara sığır ineği, inek, davar ve ufak davar, camus isimleriyle kaydedilen büyük hayvanların hem etinden, sütünden derisinden yararlanılmakta, hem de çift hayvanı olarak kullanılmaktaydı.

Tesbit etmiş olduğumuz diğer hayvanlar ise ulaştırmada kullanılan at, katır, eşek gibi hayvanlardır. At, terekelerde “dori”, “alabacak dori”, “esb”, “al bargir”, “sipahi bargiri” gibi vasıflarla adlandırılmıştır. Yine tereke kayıtlarında arı kovanı, bal (asel) ve bal mumundan (şem’-i asel) bahsedilmesi Tokat yöresinde arıcılığın da yapıldığını gösteren önemli bir ipucu olarak değerlendirilebilir.

7.2.4. Vergiler

Tokat kazasının vergi kaynaklarının bir bölümü mukata’a olarak tayin edilirken, kalanı çeşitli adlar altında halktan tahsil edilmiştir. İncelediğimiz dönemde Tokat mukata’asının önce Mehmet Metin Ağa adındaki voyvodaya iltizama verilmiş, fakat bu şahsın vefat etmesi sebebi ile aynı şartlarla Tokat mukata’asının Seyyid Mustafa adlı kişiye verildiğini öğrenmekteyiz. Bu durum belgede “*Beyhân Sultan dâmet iffetihâ vezâret-i iffetihânın malikâne uhdesinde olan Tokat voyvodalığı mukâta’ası işbu bin iki yüz yirmi üç senesine mahsuben iltizâmen uhdesine ihâle olunan Silahşör Mehemmed Metin bu esnâda vefât itmekden nâşi müteveffâ-yı mûmâ-ileyhin müddetini tekâmîl ve sene-i merkûm Şubat’ı nihayetine değîn mukâta’a-yı mezbûrın kâffe-i â’idât mukannenâsını cem’ u tahsîl ve sene hitâmına dek her ne hâsıl olunur ise mümzâ ve mahtûm defterini irsâl eylemek üzere Tokat voyvodalığı mûmâ-ileyh Seyyid Mustafa zîde-mecdihûya ber-ihâle ve tefvîz olunmuş olmağla voyvodalık-ı mezkûrun kaffe-i â’idât ve hasûlât ve serbestiyetini ve kadîmden olageldüğü vechle mûmâ-ileyhe zabt ittürülüüb mâl-ı mukâta’a tekâmîl olunmadıkça âhar mahalle bir akçe ve bir habbe verilmemesi emrine ihtimâm u dikkat ve emvâl-i mirîyyenin zâyi’ ve telefinden hazer u mücânebet olunmak üzere...*” şeklinde ifade edilmektedir (Bkz. TŞS, 12, 9/1).

19. yüzyılın bozulan siyasi ve ekonomik dengeleri Tokat'ta mevcut ticaret hacmi ve üretim yoğunluğuna rağmen ekonomisinin giderek bozulmasına ve Tokat'ın üretim ve ticaret faaliyetlerinden el çekmesine neden olmuştur. II. Mahmud dönemine rastlayan çalışmamızda halkın 1808-1810 yılına ait sicil kayıtlarında vergileri ödeyemeyecek duruma geldiği ve bu durumdan şikayet ettiği görülür. Vergi miktârlarının yüksekliği bir yana vergileri toplamakla görevli memurlar ve görev süresi sona eren eski idarecilerin usulsüz vergi toplamaları halkın şikayetlerine sebep olmuştur.

Örnek olarak senede iki defa Sivas vâfleri tarafından Tokat'tan toplanmakta olan “imdâd-ı hazeriye” vergisinin, Tokat halkı tarafından eksiksiz ve vaktinde ödenmesine rağmen, ferman olmadığı halde, tüfenkçi ve delilerden mürrettep 20-30'ar kişilik gruplarla, “zahire baha, kaftan baha ve devriye baha” adı altında halktan fazla para toplanmaya girişilmiştir. Haksız yere para toplanması ve bu uğurda halka zulm yapıldığı devlet merkezine şikayet edilmiş ve merkezden bu durumla ilgili 1224 senesi Rebiülevveli'nin evahirinde (Mayıs 1809) Tokat na'ibine ve Tokat voyvodasına gönderilen fermanda; “...Tokad ve nevâhîsinin sicilde mukayyed hazeriyelerini ve seferler vukû'ında dahî hisse-i seferiyelerini şurût-ı mûcibince tamâmen vakt u zamanıyla mahalline edâ eylediklerinden sonra ziyâde talebi ve mübâşiriye ve zahire bahâ ve kaftân bahâ ve devriye nâmu ve sâ'ir bed' ve mezâlim ile te'addî ve müsevede ile bi-lâ mûcib külliyetlü mübâşir irsâliyle tecrim olunmaları husûsunun ma'rifetiniz ile gereği gibi nizâma râbta ve hilâfî hareket vukû'a gelmemek için sicile kayd ile ale'd-devâm icrasına ihtimâm u dikkat ve hilâf-ı fermân münâfî-i rıza ve men'î tecvîzden tevakkî ve mübâ'edet olunmak bâbında...” denilerek bu uygulamaların önüne geçilmesi istenmiştir (TŞS, 12, 72/1).

7.2.4.1. Gümrük Vergileri

Tokat Osmanlı Devleti'nde i gümrük merkezlerinden birisi konumundaydı. Osmanlı rnleri ve mamul malları ülke içinde bir iskeleden diğeri veya bir yerden başka bir yere kara yoluyla nakledildiğinde “masdariye”, “sarfiyat” ve değişik pek çok isimle anılan dahili gümrük resimlerine tabi tutulurdu. Tokat'ta spesifik olarak mal ve eşyanın çeşidine göre her yükten dörtte bir, üçte bir, yarım veya tam guruştan on guruşa kadar alınırđı (Őener, 1990: 145-46).

1808-1809 yılına ait Tokat gmrg geliri 3057,5 guruş pre olarak kayıtlara geçmiştir. Gümrük geliri Tokat voyvodasına ihale olunduğundan dolayı bu miktr voyvodaya teslim edilmiştir (TŞS, 12, 10/3).

7.2.4. 2. Zecriye Vergisi

Zecriye alkollü içkilerden alınan bir vergiydi. 4 Nisan 1792'de “Zecriye Rsmu Nizmı” kapsamında alınan içkiler şarap, rakı vb. (hamr, arak ve emsli mskirt) alkollü ikilerdi. Bu dönemde şarabın vukiyyesinden iki, rakı vb. içkilerin vukiyyesinden ise 4 pre “zecriye resmi” alınmasıyla birlikte, 1/10 oranında “hizmet-i mbaşiriye” creti de toplanılması kararlaştırılmıştı (Beşirli, 2003: 176). 1223 yılına ait olarak Tokat'ın zecriye vergisi 3000 guruş olarak kayıtlarda görülmektedir. O halde hizmet-i mbaşiriye ile birlikte Tokat kazasının rüsum-ı zecriyesi 1223/1817-1818 yılında 3300 guruş idi (TŞS, 12, 54/1).

7.2.4. 3. İmdd-ı Hazariye

Sivas Eyleti'ne bağlı kazalardan vl için barış zamanlarında imdd-ı hazariye adı altında vergi toplanmaktaydı. Bu vergi Muharrem'in ilk gününden itibaren senede iki taksit üzere alınmaktaydı (Beşirli, 2003: 164). 12 numaralı Tokat şer'iyye sicil

defterinde imdâd-ı hazariyyenin ilk taksiti 70.000 guruş (TŞS, 12, 4/2), ikincit taksiti ise 82.500 guruş (TŞS, 12, 22/2) olarak kayıtlara geçmiştir.

7.2.4. 4. Avâriz ve Bedel-i Nüzûl

Avâriz; her mahalleden fevkalade durumlarda alınan vergidir (Sahillioğlu, 1999: 1108-109). Bedel-i nüzûl ise bir mahalde konaklayan asker taifesinin ihtiyaçlarını karşılamak için ödenen vergi olarak tanımlanabilir (Emecen, 1992: 301). 1224 /1810 yılına ait olarak Tokat'ın Avâriz ve Bedel-i nüzûl vergisi 5809 guruş olarak tespit edilmiştir (TŞS, 12, 115/2).

7.2.4. 5. Aded-i Ağnâm

Ağnam, Arapça koyun anlamına gelen “ganem” kelimesinin çoğuludur. Osmanlı maliyesinde koyun ve keçilerden alınan şer‘i nitelikli bir vergi olarak kavramlaşmıştır (Emecen, 1988: 478-79). Bu vergi bölgesel olarak değişik miktârlarda toplanmıştır. 12 Numaralı Şer‘iye Sicil Defteri’nde 1818-1819 yılına ait âdet-i ağnâm vergisinin Ahmed Beg isminde birine iltizama verildiği belirtilmekle birlikte toplanacak vergi miktârı ile ilgili herhâangi bir kayda rastlanamamıştır (TŞS, 12: 77/3).

8.TRANSKRİPSİYONLU METİN

(1/1) Fî 9 Cemâziye'l-evvel sene 1223

Hırfet

Nân-azîz	300 dirhem	meblağ
Çörek	200 dirhem	meblağ
Simid	200 dirhem	meblağ
Kahve	100 dirhem	meblağ
Kadayıf	1 kıyye	meblağ

Hırfet-i kasâbân

	miktâr	
Lahm-ı ganem ve ma'z	1 kıyye	meblağ
Sâfi kuyruk	6 kıyye	meblağ
Kelle ve paça	1	meblağ
Ciğer	1	meblağ
Mumbâr	1	meblağ

Hırfet-i Bakkalân ve Manâv

	miktâr	guruş
Revgan-ı sâde	1 kıyye	56
Revgan-ı zeyt	1 kıyye	72
Revgan-ı bezir	1 kıyye	58
Tosya pirinci	1 kıyye	24

Trablus sabunu	1 kıyye	80
Yerlü asel	1 kıyye	meblağ
Şem'-i asel dökmesi	1 kıyye	meblağ
Ceviz içi	1 kıyye	meblağ
Çalma pekmezi	1 kıyye	meblağ
Yerlü pekmez	1 kıyye	meblağ
Nazilli incir	1 kıyye	meblağ
Besni üzüm	1 kıyye	meblağ
Hurma	1 kıyye	meblağ
Fındık	1 kıyye	meblağ
Zile leblebisi	1 kıyye	meblağ
Tuz	1 kıyye	meblağ
Haleb sabunu	1 kıyye	meblağ
Yaprak-ı hâna	1 kıyye	120 meblağ
Sarımsak	1 kıyye	meblağ
Yoğurt	1 kıyye	meblağ
Kara sabun	1 kıyye	240 meblağ
Taze peynir	1 kıyye	45 meblağ
Küb peyniri	1 kıyye	54 meblağ
Tulum peyniri	1 kıyye	meblağ
Yerlü pastırma	1 kıyye	meblağ
Deve inciri	1 kıyye	meblağ
Niksar pirinci	1 kıyye	meblağ
Şab	1 kıyye	114 meblağ

Şeker	1 kıyye	4 guruş
Revgan-ı şîr	1 kıyye	meblağ
Şem' -i revgan-ı kebîr	1 kıyye	meblağ
Şem' -i revgan-ı sagîr	1 kıyye	meblağ

Hırfet-i penbeciyân

Adana penbesi bâzîrgân narh	1 kıyye	meblağ
Hırfet-i hallâcân	1 kıyye	meblağ
Çiğ penbe	1 kıyye	meblağ

Hırfet

Hallac kirişi	1 aded	meblağ
Nisvân kirişi	1 aded	meblağ
Keçeci kirişi	aded	meblağ
Tozanlu kirişi	aded	meblağ

Hırfet-i Na'lçacıyân

Çekü na'lça	1 çift	15 meblağ
Otuzlu na'lça	çift	18 meblağ
Ellilik na'lça	çift	24 meblağ
Beş yüzlü na'lça	çift	meblağ

Hırfet-i Na'lbandân

At na'lı	1 geyim	144 +12=156 meblağ
----------	---------	--------------------

Katır na'lı	1 geyim	126 meblağ
Merkeb na'lı	1 geyim	72 meblağ
Eski na'lı sahibine		

(s. 2) Hırfet-i Temürciyân

Çatal başı kebîr	100 aded	meblağ
Çatal başı sagîr	100 aded	meblağ
Dolap harcı	1 takım	meblağ
Kara mih	1 kıyye	meblağ
Pençe takımı	1	meblağ
Kapu harcı	1 takım	
Pervaz mihı	100 aded	
Sagîr kafes harcı	1 takım	meblağ
Sacayağı	1 aded	meblağ
Saban temurı	1 kıyye	meblağ
Pullu kapı harcı	1 takım	meblağ

Hırfet-i keçeciyân

Sagîr ve kebîr, a'lâ ve kurı olmak üzere	1.5 guruş	64 para
sagîr keçe bir buçuk kıyye olmak üzere		

Hırfet-i kiremidciyân ve çömlেকciyân

Tavân kiremidi duru şişe beher bini		guruş
Tabân kiremidi	çift	para

Sagîr desti	1 para
Orta desti	1 para
Kebîr desti	1 para
Senk	1 para
Bardak	1 para
Kol künkü	1 para
Oğulbeg künkü	1 para
Baş künkü	1 para
Kariz künkü	1 para

(3/1) Yâ Fettâh

El-hamdüli'l-lâhillezî emeri'nâ bi-tenfîzi ahkâmü's-şerî'ati bi'l-adli ve'l-ihsân
ve allemnâ mesâ'ilei's-şerî'ati bi-berâhini'l-furkân ve's-salâtu ve's-selâmü
a'lâ seyyidinâ Muhammed sâhibi'l-hüceci ve'l-burhân ve a'lâ âlihî
ve eshâbihi'llezînecte-hedû ve a'lâ eserihi bi'l-ciddi
ve'l-cehdi ve'l-ihsân ve ba'de ene'l-fakîrû'l-
ma'rûfu bi'l-aczi ve't-taksîr
el-mevlâ hilâfe
bi-Medîne-i Tokat
hıfazâ'llâhu te'âlâ ani'l-âfât

İzzet-me'âb şeri'at-nisâb Mevlânâ Ahmed Reşid Efendi kâmyâb ba'de't-
tahiyyetü'l-vâfiye inhâ olunur ki avâtıf-ı alîye-i hürevânenen ber-vech-i arpalık
tarafımıza tevcîh ve ihsân buyurulan Tokat kazâsında işbu sene selâse ve ısrîn ve
mi'eteyn ve elf Cemâziye'l-âhiri guresinden umûr-ı niyâbet-i şer'îyesi tarafımızdan

cenâbınıza takrîz ve sipâriş olunmuştur gerekdir ki kazâ-yı mezbûre gurre-i mâh-ı ---¹⁰
bi'n-niyâbet mutasarrıf olub beyne'l-ahâli icrâ-yı âhkâm-ı şer'îyede dikkat-i tâm ve
vâki' olan tahrîr-i mevâdd-ı mevtâ-yı âsâkiriye ve beyne'l-verese bi'l-farîzeti'ş-şer'îyye
tevzî' u taksîm ile kıyâm eylesiz ve's-selâm.

El-fakir Es-Seyyid Mehemed Nureddin El-Kadıasker-i Anadolu sâbıkâ

(3/2) Beytü'l-mâl defteridir

Medîne-i Tokat'da Mehemed Paşa mahallesi sâkinlerinden iken bundan âkdem
fevt olan Monla Osman bin Ömer'in verâseti zevce-i metrûkesi Emine binti
Mehemed'den gayri zâhirde vâris-i ma'rûf ve ma'rûfesi olmayub terekesinin selâse
rub'u cânib-i beytü'l-mâle â'id olmağla medîne-i mezbûre voyvodası olub beytü'l-mâl-ı
âmme ve hâssa kabzına me'mûr El-Hâc Abdullah Ağa tarafından emîn-i beytü'l-mâl
nasb olunan El-Hâc Hasan bin Hasan talebi ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve beyne'l verese
bi'l-farîzeti'ş-şer'îyye tevzî' u taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrın defter-i
müfredâtıdır ki ber-vechi âtî zikr olunur hurrire fi'l-yevmi't-tâsi' ısrîn Receb li-sene
selâse ve ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

	miktâr	guruş
Menzil	1 bâb	40
Döşek	1	7
Köhne yorgan	2	7.5
Köhne kâlîça	1	2
Köhne kilim		3.5
Çamaşır legeni	1	15

¹⁰ Bir kelime okunamadı

Kazgan	1	7
Def'a hurda nühas		6
Küb	2	1
Yekün		92
Min-hâ'l-ihracât		
Dellaliye ve hamaliye ve kira-yı dükkân		5
Kâtibiyye		2
Çukaderiyye		2
Emin-i beyti'l-mâl		2
Mihr-i müeccel-i müsbite li'z-zevceti'l-mezbûre		25
İhzariye		1
Yekün		37
Sahhü'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese		
		55
Hisse-i zevce	13	90 meblağ
Hisse-i beytü'l-mâl	41	30 meblağ
Sülüs ihrâcıdır	<u>13</u>	90 meblağ
Der-yed-i emin-i beytü'l mâl	27	60 meblağ

(3/3) Eylül Menzil Defteridir

İşbu bin iki yüz yirmi üç senesi mâh-ı Recebi'l-ferdin yirmi ikinci günü vâki' olan Eylül ibtidâsından altı aylık menzil ücreti ve hüddâmiye ve tertîb-i defter ve yâfte-i kalemiyyesi ve kaydiyye cümle ma'irfeti ve ma'irfet-i şer'le hisâb olundukda meblağ-ı

mezbûrın defter-i müfredâtıdır ki ber-vechi âtî zıkr olunur hurrıre fi'l-yevmi's-sâmin ve'l-ışrîn ve min-şehri Recebi'l-ferd li-sene selâse ve ışrîn ve mi'eteyn ve elf.

	guruş
Altı aylık menzil ücreti	7805
Ber-mu'tâd eminiyye ve hüddamiyye	70
Tertîb-i defter ve yâfte kalemiyyesi	35
Kaydiyye	3
Yekün	7913

Der-nefs-i şehri Tokat

Mahallât	guruş
Mahalle-i Yazıcık	50
Mahalle-i Melik Danişmend	41
Mahalle-i Bâbaosib	14
Mahalle-i Simavon	35
Mahalle-i Şücâeddin	76
Mahalle-i Çaçnigir	35
Mahalle-i Ovannes	22
Mahalle-i Semerkandî	70
Mahalle-i Meydan-ı Müslim	80
Mahalle-i Meydan-ı zımmî	30
Mahalle-i Zincirlikuyu	30
Mahalle-i Çahkanlu	45
Mahalle-i Mihmathâcib-i Müslim	146

Mahalle-i Mihmathâcib-i zımmi	50
Mahalle-i Mihmathâcib-i zımmiden menzil iştirâ eden Müslim bölüğü	75
Mahalle-i Mihmathâcib-i zımmiden Hacı Hasan bölüğü	151
Mahalle-i Samyeli	51
Mahalle-i Soğukpınar-ı Müslim	600
Mahalle-i Müslühiddin	56
Mahalle-i Mehemmed Paşa	57
Mahalle-i Çay-ı Müslim	96
Mahalle-i Çay-ı zımmi	80
Mahalle-i Horuş	65
Mahalle-i Mahmud Paşa	81
Mahalle-i Soğukpınar-ı zimmî	80
Mahalle-i Keyras	73
Mahalle-i Begbağı	117
Mahalle-i Akdeğirmen-i Müslim	30
Mahalle-i Akdegirmen-i zimmî	42
Mahalle-i Aleksan	27
Mahalle-i Seyfüddin	50
Mahalle-i Terbiye-i kebîr	263
Mahalle-i Terbiye-i sagîr	158
Mahalle-i Sabunhâne	43
Mahalle-i Güzelaşçı	65
Mahalle-i Cemaleddin	131

Mahalle-i Tâtârhacı	26
Mahalle-i Hacı İbrahim	85
Mahalle-i Hoca Ahmed	725
Mahalle-i Su içmez	115
Mahalle-i İçmezsü	180
Mahalle-i Dere	285
Mahalle-i Seyid Necmeddin	95
Mahalle-i Ankara	20
Mahalle-i Gaybi	95
Mahalle-i Veled İsa	31
Mahalle-i Keçeciler	65
Mahalle-i Hacı İvaz Paşa	45
Mahalle-i Acbeşir	45
Mahalle-i Sofiyyun	32
Mahalle-i Taşçı Mahmud	70
Mahalle-i Kaya	151
Mahalle-i Sarı Güllük	60
Mahalle-i İsa Fakih	65
Mahalle-i Rüstem Çelebi	73
Mahalle-i Alacamescid	25
Mahalle-i İblik pazarı	12
Mahalle-i Cilfek	21
Mahalle-i Munla Bektaş	16
Mahalle-i Cami-i Kebîr	111

Mahalle-i Zaîm	128
Mahalle-i Hoca İbrahim	50
Mahalle-i Taş Nerdeban	27
Mahalle-i Hâlîd	25
Mahalle-i Yahudiyân	51
Mahalle-i Kabe Mescidi	235
Mahalle-i Yaşmeydan	160
Mahalle-i Çilehâne	261
Mahalle-i Veled-i İyas	60
Mahalle-i Zilli Hacı	151
Mahalle-i Debbahâne-i cedîd	35
Mahalle-i Yarahmed	139
Mahalle-i Dabbahâne-i atîk	145
Mahalle-i Cedîd	141
Mahalle-i Menice	377
Mahalle-i Siyah	80
Mahalle-i Dıraz-ı Müslim	54
Mahalle-i Dıraz-ı Kebîrân	100
Yekün	7883

(4/1) Bâlâda mastûr olan mahallât ahâlîleri inhâ olunur ki bin iki yüz yirmi üç senesi mâh-ı Recebi'l-ferdîn yirmi ikinci günü vaki' olan Eylül ibtidâsından altı aylık menzil ücreti ve hüddâmiye ve tertîb-i defter ve yâfte kalemiyyesi ve kaydiyye ve cümle ma'rifet-i şer'le hisâb olundukda meblağ-ı mezbûrın defter-i müfredâtıdır ki ber-vech-i

ati zikr olunur hurrîre fi'l-yevmi's-sâmin ve'l-ışrîn min şehri Recebi'l-ferd li-sene ve selâse ve ışrîn ve mi'eteyn ve elf.

(4/2) Salyâne Defteridir

Defter oldur ki işbu sene-i mübârekede ordu-yu hümâyûnda istihdâm olunmak için bâ-fermân-ı âlî matlûb-ı hazret-i cihândârî buyurulan istabl-ı âmire şütürânı ve mekkârî şütürânı ve ağnâm bedeliyeleri ve hattâb emri götüren Kapucıbaşı Ağaya ber-mûcib-i pusula-i Sivas verilecek hidmet ve ve Sivas vâlisi devletlü Celâleddin Mehmed Paşa hazretlerine verilecek taksîd-i evve'l- imdâd-ı hazriyye ve husûs-ı mezkûr için müşârün-ileyh tarafından mübâşirâna hizmet ve Eylül menzil-i imdâdiyyesinden bu def'a verilecek imdâdîyye cümle müvâcehelerinde feth u kırâ'at ve bade'l kabûl ve cümle ma'rifet ve ma'rifet-i şer'le alâ vech-i's-sıhha hisâb olundukda ber-mutâd-ı kadîm tevzî' ve taksîm olunan masârifât-ı beldenin defter-i müfredâtıdır ki ber-vech-i âtî zikr olunur hurrîre fi'l yevmi's-sâni ve'l-ışrîn min şehri Receb sene selâse ve ışrîn ve mi'eteyn ve elf.

guruş

Ordu-yu hümâyûnda istihdâm olunmak için bâ-emr-i	19125	24 para
âlî matlûb buyurulan İstabl-ı Âmire şütürân bedeliyesi ber-mûcib-i pusula-i Sivas		
Def'a bâ-fermân-ı âlî matlûb buyurulan mekkârî şütürânı bedeliyesi ber-mûcib-i pusula-i Sivas	26094	
Emr-i âlî matlûb buyurulanağnâm bedeliyesi ber-mûcib-i pusula-i Sivas	6177	
Hattâb emri getüren Kapucubaşı Ağaya hidmet ber-	225	

mûcib-i pusula-i Sivas	
Hâlâ Sivas vâlîsi devletlü Celâleddin Mehemmed	2041
Paşa hazretlerine verilecek taksid-i evve'l- imdât-ı hazeriyye ber-mûcib-i pusula-i Sivas	
Husûs-ı mezkûr için müşârün-ileyh tarafından ta'yîn olunan mübâşirân hizmetleri	2000
Müşârün-ileyhin başçukadârına verilen hizmet	650
Eylül menzil-i imdâdiyyesinden bu defa verilecek imdâdiyye	5598,5
Umûr-ı vilâyet için harc-ı i'lâmât	3500
Umûr-ı belde için hücec ve mürâselât harçları	500
Sa'âdetlü Voyvoda Ağaya tahsildâriyye	1500
Serdâr Ağaya tahsildâriyye	150
Tertûb-i defter ve yâfte-i kalemiyyesi	200
Hüddâmiye	200
Kaydiyye	20
İhzâriyye	20
Yekün	7000
	guruş
Hisse-i hıref	35000
Hisse-i Hânât	11666
Hisse -i Tozanlı	11667
Hisse -i Kâferon	3888

Hisse -i Komanat	7778
Hıref-i der nefis-i şehri Tokat	
Hırfet-i hattarân	670
Hırfet-i penbeciyân	671
Hırfet-i boyacıyân	770
Hırfet-i sarrâcân	110
Hırfet-i ekmekci ve çörekci ve kebabcı ve baklacı	1825
Hırfet-i kazzâzân ve iplikci	1600
Hırfet-i muytâbân	334
Hırfet-i kuyumcuyân	345
Hırfet-i semerci ve keçeci ve palancı	885
Hırfet-i semerci ve keçeci ve palancı	435
Hırfet-i berberân ve hamamcı	160
Hırfet-i mizân ve puşici ve peştemalci	1900
Hırfet-i kirişciyân	100
Hırfet-i temürçi ve çilingirci	775
Hırfet-i setenciyân	1398
Hırfet-i arpacıyân	225
Hırfet-i kundakçı ve kulbcı	85
Hırfet-i hurdacıyân	26
Hırfet-i neccerân ve keresteci	170
Hırfet-i na'ibandân	165
Hırfet-i urgancıyân	116

Hırfet-i duhâncı ve çubukcu	430
Hırfet-i hallacân	875
Hırfet-i basmacıyân	4810
Hırfet-i haffâfân ve dikici	775
Hırfet-i dibbâğân	160
Hırfet-i bakkalât ve manav	1790
Hırfet-i kadayıfçı ve şerbetçi	77
Hırfet-i cullâhân	3364
Hırfet-i kasârsân	267
Hırfet-i derziyân	780
Hırfet-i kavukcu ve takyeci	75
Hırfet-i bezestân ve bezzâzân ve külahcı ?	1845
Hırfet-i elvancıyân	174
Hırfet-i na'ıçacıyân	43
Hırfet-i kürkci ve kalpakcı	715
Hırfet-i şıracıyân	170
Hırfet-i eskiciyân	97
Hırfet-i gönccüyân	36
Hırfet-i kazgancı ve kalaycı ve hurdacı	4910
Hırfet-i kiremidciyân ve çömlekci	230
Hırfet-i tarakcı ve çıkırıkçı	53
Hırfet-i kireççi	60
Hırfet-i taşçıyân	300
Hırfet-i abacıyân	220

Yekün	35000
Hânât	guruş
Hân-1 Paşa	206
Hân-1 Yağcızâde	812
Hân-1 Voyvoda Âğa	3738
Hân-1 Sulu	2326
Hân-1 Sünnetcizâde	1747
Hân-1 Taş	1446
Hân-1 Ballızade	1391
Yekün	11666
Min haysi'l-mecmû'	46666

Bâlâda mastûr olan ehl-i hıref hânât ahâlileri

İnhâ olunur ki Ordu-yu hümâyûnda isdihdâm olunmak için bâ-fermân-ı âlî matlûb-ı hazret-i cihândarî buyurulan Istabl-ı Âmire şutûrânı ve mekkârî şutûrânı ve âğnâm bedeliyeleri ve hattâb emri götüren Kapucubaşı Ağaya ber-mûcib-i pusula-i Sivas verilecek hizmet ve Sivas vâlîsi devletlü Celâleddin Mehemmed Paşa hazretlerine verilecek taksîd-i evve'l- imdâd-ı hazeriyye ve husûs-ı mezkûr için müşârün-ileyh tarafından ta'yîn olunan mübâşirâna verilecek hizmet ve eylül menzili imdâdiyyesinden bu def'a verilecek imdâdiyye ve harc-ı i'lâmât ve harc-ı hücec ve mürâselât ve voyvoda ağaya tahsîldâriyye ve tertîb-i defter ve yâfte-i kalemiyesi ve serdâr ağaya tahsîldâriyye cümle ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le hisâb olundukda yetmiş bin guruşa bâlîğ olub bermu'tad-ı nevâhî hissesi ba'de'l-ifrâz bâkî kalan mebâlîğ ehl-i hıref ve hânâtın şenlik ve

tahammüllerine göre bâlâda terkîm olunduğu vech üzerine isâbet etmiştir meblağ-ı mezbûrı beyninizde cem' u tahsîl ve kabzına me'mûra teslîm eyleyesiz hurrîre fil-yevmi's-sani ve'l-ısrîn min Recebi'l ferd li-sene selâse ve ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

Nahiye-i Komanat tâbi'-i Tokat	ğuruş
Karye-i Gegzi	150
Karye-i İzbesti	270
Karye-i Difye	325
Karye-i Yelpe	50
Karye-i Zazara	40
Karye-i İze	350
Karye-i Kemkez	100
Karye-i Estiğın	260
Karye-i Cincife	130
Karye-i Tekyetazular	40
Karye-i Hulvar	130
Karye-i Ohtab	400
Karye-i Dönekse	80
Karye-i Boyalı	170
Karye-i Almus	360
Karye-i Omala	200
Karye-i Bizeri	450
Karye-i Acıpınar	50
Karye-i Çürdük	50
Karye-i Sideni	125

Karye-i Kevahlık	75
Karye-i Gevrek	150
Karye-i Fradökse	684
Karye-i Fenk	560
Karye-i Mardosoba	380
Karye-i Kâdıvakfı	113
Karye-i Kızıl	180
Karye-i Kirkoros	500
Karye-i Bayram	80
Karye-i Beşviran ve Saltuk	260
Karye-i Eski	50
Karye-i Geve'l-e	210
Karye-i Çöreğibüyük	90
Karye-i Mülk	30
Karye-i Üçgöl	360
Karye-i Mamu mea Tut	136
Karye-i Dekseci	50
Karye-i Zodu	60
Karye-i Kışla	80
Yekün	7778

Bâlâda mastur olan karye ahalileri

İnhâ olunur ki ordu-yı hümâyûnda istihdâm olunmak için bâ-ferman-ı âlî matlûb-ı hazret-i cihândâri buyurulan Istabl-ı Âmire şütûrânı ve mekkâre-i şütûrânı ve aġnâm bedelîyeleri ve hattâb emri götüren kapucubaşı ber-mûcib-i pusula-yı Sivas

verilecek hizmet ve Sivas vâlisî devletlü Celaleddîn Mehemed Paşa hazretlerine verilecek taksîd-i evve'l- imdât-ı hazeriyye ve husûs-ı mezkûr için müşârün-ileyh tarafından ta'yin olunan mübâşirâna verilecek hizmet ve Eylül menzil-i imdâdiyyesinden bu def'â verilecek imdâdiyye ve harc-ı i'lamât ve harc-ı hücec ve mürâselât voyvoda ağaya tahsîldâriyye ve tertîb-i defter ve yâfte-i kalemiyesi ve serdâr ağaya tahsîldâriyye cümle ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le hisâb olundukda yetmiş bin guruş baliğ olub ber mutat nevâhî hissesi ba'de'l-ifrâz bâkî kalan mebâlîğ ehl-i hıref ve hânâta tevzî' olundukda nahiye-i mezbûreye yedi bin yedi yüz yetmiş sekiz guruşa isâbet itmıştır meblağ-ı mezbûrî beyninizde cem' u tahsîl ve kabzına me'mûra teslîm eylesiz hurrîre fil-yevmi't-tâsi' ve'l-ışrîn min Receb-i'l-ferd sene selâse ve ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

Nahiye-i Kafirni tâbi'-i Tokat

	guruş
Karye-i Almus	1014
Karye-i Zuğru	700
Karye-i Karadere	250
Karye-i Çeğetler	400
Karye-i Minker	80
Karye-i Tomara	50
Karye-i Çiftlik	60
Karye-i Çat	70
Karye-i Leveke	235
Karye-i Ekseri	50

Karye-i Gök	300
Karye-i Meğüllü	140
Karye-i Varzallar	45
Karye-i Elpit	140
Karye-i Elan	50
Karye-i Teknecik	50
Karye-i Muhat	45
Karye-i Daduhta	70
Karye-i Kurusekü	18
Karye-i Tiyeri	50
Karye-i Eftelit	80
Yekün	3888

Bâlâda mastûr kurâ ahâlîleri

İnhâ olunur ki Ordu-yu hümâyûnda istihdâm olunmak için bâ-fermân-ı âlî matlûb-ı hazret-i cihândâri buyurulan Istabl-ı Âmire şütürânı ve mekkârî ve ağnâm bedeliyeleri ve hattâb emri götüren kapucubaşı Ağa'ya ber-mûcib-i pusula-yı Sivas verilecek hizmet ve Sivas vâlisi devletlü Celaleddîn Mehemed Paşa hazretlerine verilecek taksit-i evvel imdâd-ı hazeriyye ve husûs-ı mezkûr için müşârün-ileyh tarafından ta'yîn olunan mübâşirâna verilecek hizmet ve Eylül menzil imdâdiyyesinden bu def'a verilecek imdâdîyye ve harc-ı i'lamât ve harc-ı hücec ve mürâselât voyvoda ağanın tahsîldâriyesi ve tertîb-i defter ve yâfte kalemiyesi ve serdâr ağaya tahsîldâriye cümle ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le hisâb olundukda yetmiş bin guruşa baliğ olub bermutâd nevâhî hissesi ba'de'l-ifrâz bâkî kalan meblağ ehl-i hıref ve hânâta tevzî olundukda nahiye-i mezbûreye üç bin sekiz yüz seksen sekiz guruş isâbet itmiştir

meblağ-ı mezbûrı beyninizde cem' u tahsîl ve kabzına me'mûra teslîm eyleyesiz hurrice fi'l-yevmi't-tâsi' ve ısrîn min Recebi'l-ferd li-sene selâse ve ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

(7/2) Kürkciyân esnafının kaydıdır

Berât-ı şerîf-i âlî-şân-ı sâmi mekân-ı sultânî tuğrâ-yı ğarrâ-i cihân-sitân-i hâkânî hükmi oldur ki

Tokat sâkinlerinden ve erbâb-ı istihkâkdan işbu râfî'i tevkî-i refî'-i'ş şân-ı hâkânî kıdvetü'l emâsil ve'l-akrân Sâlih zîde kadruhû dîvân-ı hümâyûnuma arz-ı hâl sunub nefs-i Tokat'da vâki' kürkciyân esnafının meşihatına senevî mukayyed olan bin iki yüz akçe mâlî maktû'an Tokat voyvodalarına verilmek üzere mutasarrıf olan Mehmed bi-lâ veled fevt olub yeri hâli olmağla mahlûlünden kendüye ihsân buyurılmak bâbında inâyet ricâ itmegin fevti vâki' ve bi-lâ veled ise ve sâhib-i arz-ı hâl dahî ehil ise şartıyla tevcîh-i berât verilmek bâbında rikâb-ı hümâyûnum defterdârı iftihârü'l-ümerâ ve'l- ekâbir Osman dâme uluvvûhû telhîs itmegin mûcibince tevcîh olunmak bâbında fermân-ı âlîşânım sâdir olmağın hakkında mezîd inâyet-i pâdişâhânem zuhûra getirüb bin iki yüz yirmi üç senesi Rebi'ülahirinin dokuzuncu günü bu berât-ı hümâyûnu virdim ve buyurdum ki merkûm Sâlih zîde kadruhû meşihat-ı mezbûremce müteveffâ-yı merkûmın mahlûlünden mutasarrıf olub senevî mukayyed olan mâl-ı maktû'unu Tokat voyvodalarına edâ vü teslîm eylemek şartıyla zabt ve tasarrufuna taraf-ı âhardan mâni' ve mezâhim olmaya ve şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar.

Be-makâm-ı Kostantiniyye-i mahrûse

(7/3) Düstûr-ı mükerrerem müşîr-i mufahham nizâmü'l-âlem müdebbirü umûri'l-cumhûri bi'l-fikri's-sâkıb mütemmimü mehâmmi'l-en'âm bi'r-re'yi's-sâib mümehhidü

bünyâni'd-devleti ve'l-ikbâl müşeyyidü erkânî's-sa'âdeti ve'l-iclâl el-mahfûfu bi-sunîf-ı avâtufi'l-meliki'l-â'lâ hâlâ Sivas vâlisi vezîrim Celâleddin Paşa edâmallâhu te'âlâ iclâlehû ve mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm me'âdenü'l-fezâ'il ve'l-keâm Sivas eyâletinde vâki' kazâların kâdıları ve nâ'ibleri zîde fazluhûm ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân iş erleri zîde-kadruhû tevkî'-i refî'-i humâyûn vâsıl olacak ma'lûm ola ki şark cânibi ser'askeri düstûr-ı mükerrerem müşîr-i mufahham nizâmü'l-âlem vezîrim Osman Paşa edâmâllâhû te'âlâ iclâlehûnun ma'iyetinde mütehassir cünûd-ı muvahhidînin ta'yînâtı için Sivas sancağından yüz bin kile zâhire mübâya ve Aşkarili tarafına nakl olunmak bâbında sâdır olan emr-i şerîf vâsıl olub el-hâletü hâzihi ancak zehâirin kemâl-i killetinden nâşi ol miktâr zehâirin tedârikine ahâlîsinin bir-vechle kudretleri olmadığından nihâyetü'l ahirinin otuz bin kile miktâr zâhirenin tedâriki mümkün olacağı beyânıyla rahimen li'l-fukara zâhire-i mezkûrenin otuz bin kile miktârından mâ'adâsının afvına inâyet-i aliyem erzânî kılınmasını sen ki vezir-i müşârün-ileyhsin Der-sa'adet'ime tahrîr ve inhâsına ol-bâbda Sivas kâdısının i'lâmıyla ve ahâlînin mahzarlarını irsâl eylemişsin fukarâya merhameten vech-i münâsibiyle tanzîm lâzım gelmekten nâşi Mustafa Beğ dame mecdûhû ile lede'l-müzakere otuz bin kile hinta ve yirmi bin kile şa'ireyi beher kilesi birbiri üzerine elli beşer paraya olarak icâb iden bedelleri hisâb ettirildikde altmış sekiz bin yedi yüz elli guruşa bâlîğ olmakdan nâşi meblağ-ı mezbûr Sivas sancağından talep olunmayub eyâletinden talep ve tahsîl ve serasker-i müşârün-ileyh tarafına ihâle irâde-i seniyyem ta'alluk itmekle mûcibince tanzîm eylemek fermânım olmağın bâ-takrîr işbu emr-i âlîşânım ısdâr ve [boş] ile irsâl olunmuştur imdi vusûlünde fermânım olduğu vech ile otuz bin kile hinta ve yirmi bin kile şa'îrin birbiri üzerine elli beşer paradan iktizâ eden altmış sekiz bin yedi yüz elli guruş bedelinin ta'dîl ve tesviye şurûtuna ri'âyet ederek Sivas eyâleti kazâlarından

serî'ân tahsîl ve serasker-i müşârün-ileyh tarafına tesyîr u teslîm birle vâsıl olındığını mü'şir tahrîrât olub Dersa'âdet'ime bezl-i hizmet eylesin ve siz ki kuzât ve nüvvâb-ı mûmâ-ileyhim vesa'irlersiz sizler dahî mûcib-i emr-i şerîfimle amel u hareket eylemeniz bâbında fermân-ı âlişânım sâdır olmuştur buyurdum ki hükm-i şerîfimle [boş] vardukda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yâfte-i sudûr olan fermân-ı vâcibü'l-ittibâ ve lâzımü'l imtisâlimin mazmûn-ı ita'at makrûnıyle âmil olasız şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız tahrîran fi'l-yevmi't-tâsi' ısrîn cemaziyü'l âhir li-sene selâse ve ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

Konstantiniyye-i mahrûse

Kaza-i Tokat me'a'n-nevâhî an taksîmi hazeriyye

hınta ve şa'ir 6675 kile

Bedel-me'a hizmet ve masârifat 11236 guruş 10 para

(8/1) İşbu sene-i mübârekeke şark cânibi seraskerî ordusu lâzimesinden olan zehâirin mübâya'asına tahsisân bâ-fermân-ı âlî eyâlet-i Sivas'dan müretteb otuz bin kile hınta ve yirmi bin kile şa'irin beher kilesinin birbiri üzerine elli beşer paradan ber mantûk-ı emr-i âlî bedelleri ve devlet-i âlîye mübâşirinin hidmet-i mübâşiriyye ve ta'âmiyesi ve Asitâne-i âliyyeye giden efendilerin masârifâtları ve Asitâne masârifinden sicil-i mahfûzda mukayyed ber-taksîm-i hazeriyye ve ber-vech-i bâlâ kazâ-i mezkûra isâbet eden yalnız on bir bin iki yüz otuz altı guruş on paradır.

Fi 13 R Sene 1223.

(8/2) Sûret-i emr-i âlî mûcibince Sivas vâlîsi devletlü Celâleddin Paşa hazretleri tarafından buyruldu

Şerî'at şî'âr Tokat kâdısı faziletlü efendi zîde fazluhû ve me'zûn bi'l-iftâ semâhatlü efendi zîde takvâhû kıdvetü'l emâsil ve'l-akrân voyvodası ve â'yân ve zâbitân ve vücûh-ı memleket ve iş erleri izzetlü ağalar zîde mukaâdiruhum inhâ olunur ki hâlâ şark cânibi ser'askeri sa'âdetlü Osman Paşa karındaşımız hazretlerinin ma'iyetinde münhasıra cünûdın ta'yinâtı rûz-ı merreleriçün Sivas sancağından müba'aya olunacak yüz bin kile zâhirenin tedâriki müte'assir olduğundan tenzîl ve bedele kat'ı ricâsıyla takdîm eylediğimiz ma'ruzâtımız karînü'l-is'âf olub elli bin kilesi afv buyrulub elli bin kilesinin dahi beher kilesi elli beşer paraya olarak icâb iden bedelleri Sivas eyâleti kazâlarından taleb ve tahsîl olunmak husûsuna irâde-i seniyye ta'alluk ve ol bâbda şeref-sudûr buyrulan emr-i âlî vürûdunda bedel-i mezkûre ma'rifeti'ş-şer' ve cümle ma'rifetiyle eyâlet-i merkûmun hâvî olduğu elviye ve kazâlara tevzî' ve taksîm ve pusulaları ihrâc olunub Tokat hissesine isâbet eden mebâlîğın pusulasıyla bir kıt'a sûret-i emr-i âlî irsâl olunmağla keyfiyet mantûk-ı emr-i âlîden ma'lûmlarınız oldukda me'a'n-nevâhî Tokat hissesine isâbet eden mebâlîğ ma'rifeti'ş-şer' ve cümle ma'rifetiyle tevzî' ve taksîm ve serî'ân ve âcilen yerlü yeründen cem' ve tahsîl ve kabzına me'mûra teslimen tarafımıza tesyîri husûsına mübâderet eylemeniz bâbında Divan-ı Rum'dan işbu buyruldu tahrîr ve isdâr ve kıdvetü'l emâsil ve'l-akrân Zaralızâde izzetlü Mehemed Beg zîde kadruhû ile irsâl olunmuşdır inşa'âllâhu te'âlâ vusûlünde gerekdir ki mantûk-ı emr-i âlî mûcibince buyruldu ile amel u hareket ve hilâfindan hazer u mücânebet eylesesiz deyü. Fi 19 R. Sene [1]223.

(8/3) Bezestân Şeyhliği berâtı kaydıdır

Berât-ı şerîf-i âlî şân-ı sâmi mekân-ı sultân-ı tuğrâ-i ğarrâ-i cihân-sitân-ı hâkânî hükmi oldur ki

Medîne-i Tokat'ta Bezestân şeyhi olan erbâb-ı istihkâktan işbu râfi'-i tevkî'-i refî'-i ş-şân-ı hakânî Ömer bin Ahmed zîde kadruhû bi'l-fi'il berât-ı şerîfle sene ihdâ ve ısrîn ve mi'eteyn ve elf Şevvâl-i mükerremi tarihli mutasarrıf olub uğur-ı baht-ı âlî-i taht-ı Osmanî üzere cülûs-ı hümâyûn-ı bi-minnet-i makrûnum vâki' olmağla Dersa'âdet'imden yedine müceddiden berât-ı şerîf-i âlîşânım verilmek bâbında yeddinde olan atık berâtı mûcibince inâyet taleb itmegin vech-i meşrûh üzere merkûme sadaka idüb bu berât-ı hümâyûn-ı sa'âdet- makrunumı virdim ve buyurdum ki ba'de'l- yevm merkûm Ömer bin Ahmed zîde kadruhû varub zikr olunan bezestânın kemâkân şeyhi olub hizmet-i lâzimesin mer'i ve mü'eddî kıldıktan sonra bundan âkdem ne vecihle mutasarrıf olagelmışler ise merkûm dahi ol vecihle mutasarrıf olub devam-ı ömr-ü devlet için du'aya müdâvemet gösterib şöyle bilib alâmet-i şerîfe itimâd kılalar tahrîren el-yevmü's-sâb'i ve'l-ısrîn ve min şehri Cemaziyülâhir li-sene selâse ve ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

Kostantiniye Mahrûse

(9/1) Voyvodaya müte'allik emr-i âlî kayıdır

Kıdvetü'n-nüvvâbi'l-müteşşerrîn Tokat nâ'ibi mevlâna [boş] zîde ilmühû kıdvetü'l-emâcid ve'l-â'yân bu def'a voyvoda nasb olunan Seyyid Mustafa zîde mecduhû ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân vücûh-ı memleket ve sâir iş erleri zîde kadruhûm tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olacak ma'lûm ola ki seyyidetü'l-muhadderât ekâllîyetü'l-muhsinât tâcü'l-müstevirât zâdetü'l-âlâ ve'l-sâ'adât Beyhân Sultan dâmet iffetihâ vezâret-i iffetihânın malikâne uhdesinde olan Tokat voyvodalıği mukâta'ası işbu

bin iki yüz yirmi üç senesine mahsuben iltizâmen uhdesine ihâle olunan Silahşör Mehmed Metin bu esnâda vefât itmekden nâşi müteveffâ-yı mûmâ-ileyhin müddetini tekâmîl ve sene-i merkûm Şubat'ı nihayetine deĝin mukâta'a-yı mezbûrın kâffe-i â'idât mukannenâsını cem' u tahsîl ve sene hitâmına dek her ne hâsıl olunur ise mûmzâ ve mahtûm defterini irsâl eylemek üzere Tokat voyvodalığı mûmâ-ileyh Seyyid Mustafa zîde-mecdihûya ber-ihâle ve tefvîz olunmuş olmaĝla voyvodalık-ı mezkûrun kaffe-i â'idât ve hasılât ve serbestiyetini ve kadîmden olageldüĝi vechle mûmâ-ileyhe zabt ittürülüb mâl-ı mukâta'a tekâmîl olunmadıkça âhar mahalle bir akçe ve bir habbe verilmemesi emrine ihtimâm u dikkat ve emvâl-i mirîyyenin zâyî' ve telefinden hazer u mücânebet olunmak üzere emr-i şerîfim i'tâsını Sultân-ı müşârün-ileyhânın kethüdâsı ricâl-i devlet-i alîyyemden iftihârü'l emâcid ve'l-ekârim Ahmed Azmi dâme mecdihû bâ-takrîr inhâ itmekle mûcibince amel u hareket olunmak fermânım olmaĝın işbu emr-i âlîşânım ısdâr ve [boş] ile irsâl olunmuşdur imdi siz ki nâ'ib ve voyvoda-yı mûmâ-ileyhâ vesâ'ir iş erlerisiz kethüdâ-yı mûmâ-ileyhânın inhâsı üzere fermânım olduĝu vechle amel u hareket ve hilâfından mücânebet eylemeniz bâbında fermân-ı âlîşânım sâdır olmuştur buyurdum ki hükm-ü şerîfimle [boş] vardıkda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yâfte-i sudûr olan işbu emr-i şerîf-i celîli'ş-şân vâcibü'l-ittibâ' ve lâzımü'l imtisâlimin mazmûn-ı itâ'at-makrûnım üzere âmil olasız şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız tahrîren el-yevmü'l-hamis ısrîn min Receb-i şerîf sene selâse ve ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

(9/2) Emr-i âlî mucibince sadrâ'zâm mektûbı dahi vârid olmuştur

Şerî'at-meâb Tokat nâibi efendi zîde ilmuhû ve kıdvetü'l emâcid ve'l- â'yân bu def'a voyvoda nasb olunan seyyîd Mustafa Aĝa zîde mecdihû ve mefâhirü'l emâsil ve'l-

akrân vücûh-ı memleket ve sâ'ir iş erleri zîde kadrihüm ba'de's-selâm inhâ olunur ki sen ki voyvoda-yı mûmâ-ileyhsin devletlü ismetlü Beyhân Sultân aliyetü'ş-şân hazretlerinin uhde-i aliyyelerinde olan Tokat voyvodalığı işbu bin iki yüz yirmi üç senesine mahsûben iltizâmen uhdesine ihâle olunan silahşörân-ı hâssadan Mehemmed Metin Ağa bu esnada vefât etmekten nâşi sene-i merkûme Şubat'ına kadar voyvodalık-ı mezkûr uhdesine ihâle ve tefvîz olunmuş olduğu beyânıyla voyvodalık-ı mezkûrın kaffe-i a'idât ve hasılât ve serbestini kadîmden olıgeldiği vechile âhz idüb mâl-ı mukâta'a tekmîl olmadıkça âhar mahalle bir akçe ve bir habbe verilmemesi emrine ihtimâm u dikkat ve emvâl-i mîrîyenin zâyî' u telef olmasından hazer u mücânebet olunmak üzere emr-i âlî sudûrını müşâr-ileyhânın kethüdâsı ricâl-i Devlet-i Âlîye'den Ahmed Azmî Efendi bâ-takrîr inhâ itmekle imdi mûcibince amel u hareket ve siz ki efendi vesâ'ir mûmâ-ileyhümâsız siz dahî ber mûcib-i emr-i âlî harekete dikkat eylemeniz bâbında sâdır olan fermân-ı âlîşân mûcibince mektûb tahrîr ve [boş] ile irsâl olunmuştur inşâ'âllahû te'âlâ vusûlünde ber mûcib-i emr-i âlî amel û hareket eyleyesiz ve's-selâm.

Mustafa

harc 300 guruş

Nân-ı azîz	Kıyye	1500
Revgan-ı sade	Kıyye	188
Pirinç	Kıyye	750
Lahm-i ganem	Kıyye	750
Asel-i musaffa	Kıyye	45
Şem'-i asel	Kıyye	15
Şem'-i rugan	Kıyye	30

Darçın	Dirhem	200
Biber	Kıyye	1,5
Karanfil	Dirhem	200
Kâkula	Dirhem	100
Zafran	Dirhem	100
Şeker	Kıyye	7,5
Kahve-i Yemen	Kıyye	15
Kahve-i Efrenci	Kıyye	35
Sebzevât	Miktâr-ı vâfi	
Hatab	Miktâr-ı vâfi	
Katran	Kıyye	25
Giyâh ve saman	Miktâr-ı vâfi	
Soğan	Miktâr-ı vâfi	
Tuz	Miktâr-ı vâfi	
Şa'ir alef	Kıyye	3000

Bâlâda tahmîl-i defter olunduğı üzere beher köye ol miktâr ecnâs zehâiri cem' ve tedârik ve hâira ve âmade birle kabzına me'mûra edâ u teslîm ve fevr-i i'tinâ u dikkat olunmak emr-i velîyü'n-ni'amidir.

Fî 5 R sene [1]223.

(9/3) Devletlü Abdi Paşa hazretlerinden gelen defter ve buyurıldı kaydı

Hâlâ medîne-i Tokat'ta mesned-nişîn-i şeri'at-ı garrâ ve me'zûn bi'l-iftâ faziletlü fekâhetlü efendiler hazerâtı zîde-fazluhûmâ ve kıdvetü'l emâcid ve'l-â'yân voyvodası

izzetlü ref'etlü ağa zîde-mecdihû ve kıdvetü'l emâsil ve'l-akrân medîne-i mezbûrede kâ'in â'yân vücûh-ı sâ'ir izzetlü ağalar zîde mekâdiruhûm ve fahrü'l akrân yeniçeri serdârı ve nakîbü'l-eşrâf ve alay begisi ve zâbitân ve iş erleri ve söz sahipleri (s. 10) ale'l-umûm zîde-mekâdiruhûm inhâ olunur ki merdkâri-i tevfik-i ni'amü'r-refîk hazret-i bâri ile bu hengâm-ı meymenet-i encâmın avâtıf-ı alîyye-i mülûkâne ve avârik-ı seniyye-i hüsvâneden şark cânibi seraskerliği hutbe-i cesimiyle Erzurum eyâleti uhde-i acizânemize tevcîh ve ihsân-ı hümâyûn buyurulmuş olub ol bâbda şerefesi vürûd iden fermân-nâme-i cenâb-ı hazret-i sadâret-penâhî iktizâsınca bi-mennihi te'âlâ semend rehnur azîmetin inân-ı teveccühen Erzurum cânibine atf olunarak gün begün tayy-i mürâhil olunmakta ve râh-ı râstımız Tokad caddesinde olmakda olduğu derkâr ve âkdem levâzımât-ı seferiyyeden olan ba'zı mukteziyâtın tedârik ve tahiyyesi birkaç gün Tokad'da meksimiz muhtâc ve mevkûf olduğu emr-i âşikâr olmağla imdi buyuruldımız vusûlünde ma'rifet-i şer' ve cümle ma'rifeti ta'yîn olunan zahireci ma'rifetiyle ber mantûk-ı defter beş günlük ecnâs-ı zehâir ve alîfi tevzî' u taksîm ve bir sâ'at âkdem yerlü yerinden ve icâb ve iktizâ idenlerden cem' u tahsîl ve kabzına me'mûra teslîmen hâzır ve muheyyâ eylemeniz matlûb-ı kat'î idüğü ve bu vesîle ile bî-kes olan fukarâ ve re'âyâ ta'ifesine sehminden ziyâde hisse tahmîl olunmasına ve fukarâ ve zu'âfâyâ ol vecihle gadr ve sayf olmasına bir türlü rızâmız olmadığı lâzimesince beher hâl adl ve tesvîye-i şerâitine ri'âyet olunmak bâbında dîvân-ı Erzurum ve cânibi ser'askeri ve esnâ-yı râhda işbu buyurıldı tahrîr ve isdâr ve harem kethüdamız izzetlü Veli Ağa kadruhû ile ba'is ve tesyîr olunmuşdır inşa'allâhu te'âlâ vûsulünde gerekdir ki vech-i meşrûh üzere zehâir-i matlûbe bir sâ'at âkdem cem' ve tedârik-i birle hîyn-ı vusûlümüzde su'ûbeti mûcib hâlisanimin ibkândan begâyet mübâ'adet ve ber mûcib-i buyurıldı amel u hareket ve hilâfından eşedd-i ittikâ ve mûcânebet eyleyesiz deyü.

Fî gurre-i S Sene [1]223

(10/1) Hazîne için Yusuf Paşa tarafından gelen buyurıldı

Bi-tevfîk-i Allâhû te'âlâ Kebân ma'deninden medîne-i Üsküdâr'a varınca esnâyı râhda vâki' kazâ ve kasabât ve elviyenin kuzât ve nüvvâb ve serdâr ve hükkâm ve zâbitân ve vücûh ve â'yân bi-vechi'l-umûm zîde-kadruhûm inhâ olunur ki işbu bin iki yüz yirmi üç senesine mahsûben bâ-hatt-ı hümâyûn-ı şevket-makrûn â'mâl ve hüsn-i idâresi uhde-i hâlisânemize tevcîh ve ihsân buyurulmuş olan mâ'den-i hümâyûndan Keban ma'deni sîmi hâsılatından sene-i mezkûre mahsûben çend haml sîm hazînesi akd u bend ve tâtârlarımızdan hazîne ağası İbrahim ve Abbas tâtâr nezâretiyle cânib-i Darbhâne-i Amîre'ye irsâl ve tisyârına muvaffak olduğumuz hazine-i evvel sîminin her birilerinizin kazâ ve kasabalarına vürûdında özr u illet serd olunmayarak iktizâ iden tuvânâ bârgîr geri virülüb ve yanlarına müstevfâ cebelü ve mu'temed atlular terîkan bi'l-emn ve's-selâme birbirlerinize irsâl ve isâle vufûr i'tinâ ve dikkat eylesiz ma'âzallahû te'âlâ rehâvet ve betâ'etle hazîne-i merkûmeye ser-i mû hâlel gelmek lâzım gelirse her birileriniz mazhar-ı eşedd-i i'tâb-ı şâhâne olacağınızı der-pîş idüb hazine-i mersûlenin taraflarınıza vusulünde muhâfaza ve muharese vechle takayyûd ve ihtimâm ve müstevfâ cebelülerle birbirlerinize mahûben bi's-selâm ulaştırılması emrinde kemâl-ı gayret eylemeniz bâbında [boş] ile irsâl u tisyâr olmuşdur bi-mennihi te'âlâ vusûlünde gerekdir ki vech-i meşrûh üzere hazîne-i merkûmenin birbirlerinize selâmetle isâline dikkatle cânib-i darbhâne-i âmireye ulaştırılmasına fart gayret ve bermûcib-i buyurıldı amel u hareket ve hilâfından hazer u mücânebet eylesiz deyü.

Fi 7 Ş. Sene [1]223.

(10/2) Nühâsâ müte'allik i'lâm kaydıdır

Der-devlet-mekîn arz-ı dâ'î kemîne budur ki sâbıkân mâ'den-i hümâyûn emîni ve Karaman vâlisi vezîr-i âsaf nâzîr devletlü Abdi Paşa hazretlerinin hengâm-ı eyyâmında Ergani ma'deni i'mâlinden bin iki yüz on dokuz senesine mahsûben taraf-ı müşîrânelerinden Tokat'da nühâs nâzırı nasb ve emîn olunan Kara Ahmed nâm kimesne zimmetinde mevcûd otuz bin batman nühâsın Samsun iskelesine nakl ve tenzîli husûsıyla Darbhâne-i Âmire tarafından mübâşir ta'yîn buyurulan Hasan Ağa ve nâzır mumâ-ileyh ma'rifetiyle Kavak ve Ezinepazarı kazâlarından mazbûtü'l-esâmi arabacılara sahihü'l-ayâr kantâr ile vezn ba'de't-ta'dâd sene-i mezbura mahsûben otuz bin batmân nühâs matbûh yedi bin beş yüz yirmi altı kıt'a olmak üzere teslîm ve tahmîlen canîb-i Samsun'da nühâs-ı mezkûr kabzına me'mûr Alî Yazıcızâde Mahmud Ağa tarafına nakl u tesyîr ve ücret-i nakliyeleri tamamen ve kâmilen nâzır-ı merkûm tarafından edâ ve teslîm olunduğın ve anlar dahî nâzır-ı merkûm yedinden bi't-tamam kabz eylediklerini lede's-şer' nâzır-ı merkûm mahzarında bi-tavi'hâ ikrâr eyledikleri pâye-i serîr-i âlâya bi'l-iltimâs arz ve i'lâm olundu hurrîre fi'l-yevmi'l-hâmis aşer min şehri Şa'bâni'l-mu'azzâm li-sene selâse ve işrîn ve mi'eteyn ve elf.

(10/3) Mehmet Metin Ağa'nın defteri kaydıdır

Tokat voyvodası Mehemmed Metin Ağa'nın vefâtı günü ma'rifet-i-şer'le kethüdâsı Abdullah Efendi vekâletiyle Receb-i şerîfin dördüncü gününde voyvoda Mustafa Ağa'nın vürûdına kadar yirmi yedi gün zarfında beher yevm hasılât mukata'adır ki ber-vech-i âtî zikr olunur hurrîre fi'l-yevmi'l-hâmis aşer min şehri Şa'bâni'l-mu'azzâm li-sene selâse ve işrîn ve mi'eteyn ve elf.

	guruş	para
Mukâta'ât	114,5	5
Yevm-i Cuma mukâta'ât-1 mezkûrât	105,5	4
Yevm-i Cumartesi mukâta'ât-1 mezkûrât	98,5	10
hasilâtı		
Yevm-i Pazar mukâta'ât-1 mezkûrât hasilâtı	88	5
Yevm-i Pazartesi mukâta'ât-1	129,5	11
mezkûrâthasilâtı		
Yevm-i Salı mukâta'ât-1 mezkûrât hasilâtı	113	17
Yevm-i Çarşamba mukâta'ât-1 mezkûrât hasilâtı	134,5	11
Yevm-i Perşembe mukâta'ât-1 mezkûrât hasilâtı	169	18
Yevm-i Cuma mukâta'ât-1 mezkûrât	84	10
Yevm-i Cumartesi mukâta'ât-1 mezkûrât hasilât	173,5	17
Yevm-i Pazar mukâta'ât-1 mezkûrât hasilât	75,5	14
Yevm-i Pazartesi mukâta'ât-1 mezkûrât	181,5	14
hasilâtı		
Yevm-i Salı mukâta'ât-1 mezkûrât hasilâtı	116	7
Yevm-i Çarşamba mukâta'ât-1 mezkûrât hasilâtı	202,5	19
Yevm-i Perşembe mukâta'ât-1 mezkûrât hasilâtı	62,5	18
Yevm-i Cuma mukâta'ât-1 mezkûrât hasilâtı	77	12
Yevm-i Cumartesi mukâta'ât-1 mezkûrât hasilât	140,5	11

Yevm-i Pazar mukâta'ât-1 mezkûrât hasılât	112,5	12
Yevm-i Pazartesi mukâta'ât-1 mezkûrât hasılâtı	119,5	1
Yevm-i Salı mukâta'ât-1 mezkûrât hasılâtı	127	4
Yevm-i Çarşamba mukâta'ât-1 mezkûrât hasılâtı	167,5	11
Yevm-i Perşembe mukâta'ât-1 mezkûrât hasılâtı	138	18
Yevm-i Cuma mukâta'ât-1 mezkûrât hasılâtı	92	8
Yevm-i Cumartesi mukâta'ât-1 mezkûrât hasılât	133,5	13
Yevm-i Pazar mukâta'ât-1 mezkûrât hasılât	80,5	11
Yevm-i Pazartesi mukâta'ât-1 mezkûrât hasılâtı	124,5	6
Yevm-i Salı mukâta'ât-1 mezkûrât hasılâtı	104	8
Yekün	3271,5	18

Eyyâm-1 mezkûrlarda mukâta'ât-1 mezkûreden hasılât müteferrikdir ki ber-vech-i âtî zikr olunur

	guruş	para
Üç kollu Mehemmed den alınan cerâim	80	
Hacı Ömer Ağa'nın karyesinde Veli den alınan cerâim	80	
Esnâftan aylık nemâz alınan avâ'id	8	
Paçadan alınan ganem kıymeti 6 adet	30	10
Def'a alınan ganem kıymeti 5 adet	35,5	3

Câmili karyede Kel Hasanoglu Ali'den kız maddesiçün Kara	50	
Ömer yediyle alınan		
Cemaziyelahir'in tekne ve soğan pazarı mahiyyesi	150	
Kasaba verilen kuzu kıymeti 3 adet	4	
Semerci karyesinde Ali oğlu Yusuf'tan alınan cerâim	1	
Şarkpare'nin yirmi üç senesine mahsub mal-ı miriyyelerinden	90	
alınan		
Tahmis mukâta'âsının Cemaziyelahir mâhiyesi	200	
Bedros zımmîden resm-i gerdek	30	
Ağya zimmî resm-i gerdek	80	
Sekyas ve Akob zımmîlerden bağ ferağından alınan	29	
Kazerr zımmîden bağ intikalinden alınan resm	5	
Kesir zımmîden resm-i gerdek	100	
Yirmi iki senesine mahsûb kalhâne kapucıyân mal-ı mirîleri	371	
alınan		
Camgösoğlu Vartan zmmîden resmi gerdek	80	8
Paça alınan koyun 3 adet	15	
Arakil zımmîden resm-i gerdek	25	
Tay-ı Amasya tay 1	4	
--- Ohân'ın resm-i gerdek	30	
Akob zımmîden resm-i gerdek	30	
Harîr-i Bursa haml 1	13,5	
Artin zımmîden resm-i gerdek	80	
Kürtlerin bargir niza'ından resm	3	

	5	
Basmacı Bedros zımmîden akçe resmi	15	
Topkara? Ve elhamcı kâfir kızı fahişelerden alınan cerâim	31	
Köçek kâfir kızı ve elhamcı fahişelerden alınan cerâim	25	
Kazâz Serkiz zımmîden alınan cerâim	29	
Diyarbakirli avratdan alınan cerâim	14	
Fenk karyesinde darb olunan adamdan alınan	25	
Egrikıyı mahallesinde basılan çulha --- alınan	67	
Dere mahallesinde Mıkırđıç zımmîden alınan cerâim	14	
Hark altı bağlarında basılan Mihvenkoğlu zımmîden alınan cerâim	100	
Attar mahallesinde fevt olan monla Osman'ın beytü'l- mâlından alınan	25,5	
Kasaplardan alınan bâc-ı koyun 4 adet	18,5	
Kazancı Orhân'dan alınan bağ resmi	10	
Kocabaşı Mahdun bağ ferağından alınan	6	
Kazancı Gorki zımmîden resm-i gerdek	70	
Seferoğlu zımmîden akçe resmi	32	
(s. 12) Bâcdan alınan koyun 7 adet	31,5	4
Bozoklu fahişeden alınan cerâim	10	
Çoban nizaından alınan akçe resmi	4	
Kalos keşışden bağ ferağından	20	
Ağya keşış bağ ferağından alınan	13	
Mihmad-ı hacîb mahallesinde basılan avratdan cerâim	40	

Basmacı Ohân zimmîden akçe resmi	20	
İki nefer Kürtlerin bârgîr nizâından alınan	29,5	
Yekün	2248	7
Min haysi'l-mecmu'	520	5
Yalnız beş bin beş yüz yirmi guruş on beş paradır		

Eyyâm-ı mezkûrlarda vekîl mumâ-ileyh Abdullah Efendi'nin masârifâtıdır ki ber-vech-i âtî zikrolunur

	guruş		
Kethüdâ efendiye verilen mâhiye-i Receb	50		
Kâtîp Şakir Efendi'ye mâhiye	0		
Saraydâr zimmîlere	5		
Nân-ı azîz bahası	10,5		
İmam Efendiye verilen mâhiye	15		
Aşçıye verilen şehriye verilen	60		
Seyisbaşına verilen ve bir gulâma verilen	15		
Lahm-ı ganem bahası me'a bâc 234 kıyye	72	3 para	
Pirinç 9 batman 141,5 kıyye	32	101 para	
Bulgur 11,5 kıyye	3,5	14 para	40 meblağ
Nohud 15 fî 10 kıyye	3,5	10 para	
Sabun 2 kıyye	4		
Vekil-i harc Bogos zimmîye verilen mâhiye	15		
Kahve 10 fî 6,5 kıyye	65		
Vekil-i harc yediyle sebzevât baha vesaire	90		

Konak mahiyyesi	(
At ve katırların nalbant bâhası	9,5	7 para
Köstek ve papunt için muytâban	5,5	
Deliklitaş'a irsâl olunan kürkcilere	70	
harcırâhmasârifâtları		
Seyislere ve bazı hamallara verilen in'âm	'	10 para
Deliklitaş'a irsal olunan sâ'ib ücret	(
İhtisâb ve Kapan ve Taşhân ve Meydan taraf-	20	
ı şer' den nasb olunan nâzırlara verilen ücret		
Yekün	1034	
		guruş
Sahhü'l-bâkî	5520	15 meblağ
Masârifât-ı mezkûr ba'de'l-ihrac	<u>1034</u>	
Voyvoda Mustafa Ağa'ya teslim olunan meblağ ba'de'l-		
ihraci'l masârif yalnız dört bin dört yüz seksen altı	4486	
guruşdur		
Mukatâ'a-yı mezkûrda taraf-ı şer' den nasb olunan	<u>120</u>	
nâzırlara ücret	4366	

Hasılât-ı gümrük bâ-ma'rifet El-Hac Abdullah Efendi kethüda müteveffâ
Mehmed Metin Ağa voyvoda-i Tokat der-sâbık mah-ı Cemaziyelahir

Mâh-ı mezkûrdan gümrük-i mezkûrenin masârifâtı	<u>186,5</u>
	1254,5
Mâh-ı Receb-i şerîf hasılatı	2024
Mâh-ı mezkûrenin gümrük masârifı fürû nihâde	<u>221</u>
	1803
Yekün	3057,5
Abdullah Efendi'nin me'hûzı olan mebâlîğden altı kıt'a tahvîlâtıyla	<u>2279,5</u>
Penbeci oğlu Ohân'dan havaleten voyvoda Seyyid Mustafa Ağa teslîm	778
Gümrük-i mezkûrdan Abdullah Efendi'nin voyvoda-i mûmâileye havaleyle teslîm	<u>579,5</u>
	198,5
Nakden voyvoda-i mûmâ-ileyh Ağa'ya teslîm	<u>30</u>
Sâhü'l-bâkî mûmâileyh Abdullah Efendi'ye isti'lâma muhtacdır	168,5

Sâbıkan Medîne-i Tokat voyvodası müteveffâ Mehemmed Metin Ağa'nın bin iki yüz yirmi iki senesinde mukata'a-yı mezkûrdan zimmet defteridir ki ber-vech-i atı zikr olunur.

Fî 15 Ş Sene [1]223

guruş

Humuşçu zimmetinde mal-ı mîrîden bâkî kalan	50
Sırac kabilesinin mal-ı mîrîden bakâya	219,5
Şarkpare kaleminin mal-ı mîrîsinden bakâyası	234,5
Nefs-i Tokat mal-ı mîrî bakayası	244
Niksar ve kaza-i Erba'nın mîrî bakâyası	250
Sivas ve Divriği havâlîsinde olan mal-ı mîrî bakâyası	552
Emlak kazasının mal-ı mîrî bakâyası	105
Amasya ve Gedegra ve Zeytûn kazalarında olan mal-ı mîrî bakâyası	1077,5
Tokadî Ağrac Monla İsmail zimmetinden Melik Danişmend	62,5
Cami'î şerîfi vazîfesi için verilen	
Cabbarzâde Begefendi hazretlerinin harem kethüdası el-Hac	450
Ahmed Ağa zimmetinde vazîfeden	
Sırac karyesinde ra'y olunan koyun	adet 39
helak olan	<u>9</u>
kasaba verilen	<u>15</u>
	15
	<u>15</u>
Yekün	3245
Müteveffâ-yı mezbûrın bin iki yüz yirmi üç senesine mahsûb olan zimmâtı	
Subaşı Hacı Hüseyîn Ağa zimmetinde bâ temessük	250
Meyhâneler haml küşâd için ber-vech-i iltizam	30
Humuşçu zimmetinde olan	400

_____50 avâ'id-i mutâdiye	
450	
_____50 baklavalık?	
400 teslim	400
Kuyumcuyân hırfetinde mal-ı mîrîsinden	556,5
(s. 13) Tekne ve soğan pazarı bedel-i iltizâmından bâkî kalan	400
Tahmis mukata'asının bedel-i iltizâmından bâkî kalan	850
Kantar bedel-i iltizâmından	780
Mukâta'a-yı niyâbed-i Kazâbâd	120,5
Mukata'a-yı niyâbed-i Komanat nahiyesinden bakâya	82
Niyâbed-i Zile'den bâkî	41
Sırac kabilesine tevzî' olunan salyânaden bâkaya	129,5
Sırac ve Şarkpare perâkendelerinden isâbet eden salyâneden bâkaya	3,5
Şarkpare karyeleriçün tevzî' olunan salyâne	838
Şarkpare içün Sivas tarafından mübâşir irsâl olunan salyâneler	675
hisseleri hizmet mübaşiretleri 500+175	
Husûs-ı mezbûr içün diger mübâşir ile verilen Salyane hisseleri	667
500 + 167 hizmet mübaşirleri	
Kemer karyesinin ispenci	86
Harput'a olan mukata'âtdan Hacpazarı ve Revak ve Candar	
mukata'asının mâl-mîrîleri iki yüz yirmi iki senesine mâlî	
163,5 + 163,5 yirmi üç senesi mâlî	327

Yekün 6235,5

Bin iki yüz yirmi iki ve yirmi üç senelerinin Tokat cizye ve gümrük mallarından verilerek olan zimemât

İlbeyli kabilesi ahâlileri zimmetlerinde bâ temessük 3865

Nefs-i Tokad zimmetlerinde alacağı 10045

Tozanlu ayanı İbrahim Ağa zimmetinde karz-ı şer'î alacağı 2800

Kızıl karyesi ahâlilerinde karz-ı şer'î alacağı 60

Der zimmet-i Deli Halil an-karye-i İzbesti 50

Serdâr-ı sâbık Hacı Mustafa Ağa zimmetinde karz-ı şer'î alacağı 350

Yekün 17170

Min haysi'l-mecmû' 26650,5

Yalnız yirmi altı bin altıyüz elli buçuk guruşdur

Bin iki yüz yirmi üç senesine mahsûben müteveffâ Mehemmed Metin Ağa'nın uhdesinde olan cizye mukâta'asının hasılât ve makbuzudur ki ber-vech-i âtî zikr olunur.

Fî 15 Ş sene 223

	guruş	
Müteveffâ-yı merkûmun mukâta'a-i mezbûreden hasılât	32380	10 para
ve makbûzâtı		
mukâta'a-i mezbûrenin masârîfâtı	<u>1030</u>	
	31350	

Asitâne-i Alîye'ye ber-vech peşin poliçe	<u>8500</u>	
	22850	
Def'a Asitâne-i Alîye'ye poliçe irsali	<u>12013</u>	
	10837	
Cizye-i mezkûreden verilen vezai'fât	<u>486,5</u>	
	10350,5	
Abdullah Efendi'nin me'hûzâtından Voyvoda Mustafa	<u>990,5</u>	10 para
Ağa yediyle Penbeci oğlu Ohân'a teslim		
	9359,5	

Müteveffâ-yı mezbûrın mukâta'a-yı mezbûreden Asitâne-i âlîyye'de Hüdaverdioğlu'na i'tâsı sahü'l bâkî deyni olan yalnız dokuz bin üç yüz elli dokuz buçuk guruşdur.

Defter oldur ki bundan âkdem fevt olan Tokat voyvodası silahşör-i hâssadan Mehemed Metin Ağa'nın muhallifâtı defteridir ki ber-vech-i âtî zikr olunur. Fî 15 Ş Sene [1]223

Yekün		guruş
Müteveffâ-yı merkûmun tereke ve eşyasının kıymeti	15366	15 para
Müteveffâ-yı merkûmun Hacı Abdullah Efendi	<u>350</u>	
marifetiyle techîz ve tekfinine masrafı		
	15016	
Mâh-ı Cemâziye'l âhirin masârif olarak Abdullah	<u>1040,5</u>	
Efendi'nin me'hûzı		
	13970,5	

Müteveffâ-yı merkûmun Penbecioğlu'na bâ-tahvîl	7013,5
Medîne-i Tokat'da olan duyûnu beyan olunur	
Meblağ-ı mezkûrdan deyn-i mukâta'a için Hüdâverdi-oğlu	25000
Manuk'a irsâl eylediği	
Der-alıyyeden red olunan poliçe fûrûnihâde	<u>11050</u>
	3950
Müteveffâ Metin Ağa'nın hayatında nakden teslîmi	<u>9379,5</u>
	4570,5
Mal-ı cizye için Hüdâverdi-oğlu sarraf Matyos'a irsâl	12013,5
olunan poliçe	
Abdullah Efendi yediyle tahsîl olunan cizye malınan	990,5
Voyvoda Ağa ma'rifetiyle teslîm	
	11023
(s.14) Tahvîl-i mezkûrdan bâkî kalan duyûn	
Mâl-ı mukâta'adandır	4570,5
Mâl-ı cizyedendir	<u>11022,5</u>
	15593

Tokadî Penbecioğlu Hoca Ohân duyûnu

Müteveffâ-yı merkûmun medîne-i mezbûrda perâkende olan duyûnudur ki ber-
vech-i âtî zikr olunur

	guruş
Kürk parası Başçavuş Hasan Ağa'ya 25+57 def'a	82
İkinci çukadâr Mustafa Ağa'nın masârifât akçesi	49
Gavvas başı Ahmed Ağa'nın alacağı	62
Duhâncı Mustafa Ağa'nın alacağı def'a bârgir aded 1	95
Seyisbaşı Hacı Hasan'ın alacağı	50
Taşhân Ağası'nın alacağı	12
Kahvecibaşının alacağı	4
Kolcu Tahir'in alacağı	2,5
Duhâncıbaşı Mustafa Ağa'nın	
Bârgîr kıymeti	80
Tüfenk kıymeti	100
Nakd alacağı	80
	260
Sarrâc Emin Ağa'nın bâ defter alacağı	124
Mumcu Hacı Emin'in kahve kıymeti batman 2 76,5+165	241,5
mum kıymeti 150 kıyye	
Diğer duhâncının duhân 11 kıyye 100 dirhem	25,5
Enfiyeci keferenin enfiye 10 kıyye 100 dirhem	41
Kazgancı Semerci-oğlu zımmînin nühas kıymeti	23,5

Odabaşı Abdülbâkî Alemdârın na'1 akçesi	15
Muytat Hacı Ahmed'in muytab masârifâtı	199
Simidci keferenin simid akçesi	3,5 para
Sâbıkan şehir ketküdâsı el-Hac Ömer'in iki aded İbrahim Efendi yediyle oda takımı	120
Def'a İbrahim Efendi yeddiyle cizye parası	38
Mahalle salyânesi ve nâhiye ve niyâbet salyâneleri noksan için verilen	51
Müteveffâ-yı merkûmun hâl-i hayatında Arap salyâne vasiyeti	1000
Menzilci El-Hac Ahmed yediyle Erzurum vâlîsi Osman Paşa'nın Tâtâr Ağası'na verilen oda takımı	66
Yekün	2564,5
Yalnız iki bin beş yüz altmış dört buçuk guruşdur	

Fevt olan Tokat voyvodası Mehmet Metin Ağa'nın muhalledfât defteridir

	miktâr
Billur kâse ve bardak	1 ve 2
Sim yıldız raht ve rişme	1'er
Def'a sim haydarî raht ve rişme	1'er
Def'a sim kemer raht ve rişme	1'er
Maraş raht me'a başlık	1'er
Köhne eğer kadife puşidesi	1
Bayrak me'a takım	1 adet

Makrama kesesi	1 adet
Sim balta	1 adet
Tabkûr kolanı	4 adet
Hezârân kalkan	1 adet
Sarı kabza tüfenk	10 çift
Sim bilezikli tüfenk	2 adet
Sarı takımlı küre benna	1 adet
Barut kapağı	5 adet
Kurşun kesesi	4 adet
Sim harbi temuru	1 adet
İşleme palaska	2 adet
Def'a haydarî raht me'a rişme	1'er adet
Defa haydari raht	1 adet
Balta ve hışt	1 adet
Maraş gömleği	1 adet
Köhne işleme tâbkûr kolanı	1 adet
Cedîd basma oda takımı	9 adet
Cebhâne sandığı	1 adet
Sim kabâreli gömlek	1 adet
Köhne işleme minder	1 adet
Mor çuha sîm kabâreli kesme	1 adet
Göz kadife ---?	1 adet
Göz çuha penbelü ---?	1
Köhne atlas minder	1

Sırmalı göz atlas ---?	1
Köhne çuha at gömleği	7 adet
Def`a tâbkûr kolanı	4 adet
Nühâs tulumba	1 adet
Köhne barata	4 adet
Nühâs matara	1 adet
Pulad nargile tablası	1 adet
Sagîr princî iskemle	1 adet
Princî duhân tablası	5 adet
Fagfûr bardak	1 adet
Berk takımı	
Küre başlık	2 adet
Duhân muşambası	1 adet
Mısır zengisi	1 çift
Harar	3 adet
Hurc	1 adet
Def`a duhân tablası	6 adet
Müsta`mel çuha şâlvâr	1 adet
Müsta`mel kabut	1 adet
Müsta`mel şâlfî ve çakşur	2 adet
Çuha çakşur	1 adet
Köhne iç fesi	1 adet
Atlas kise	1
Sim sürâhi	1 kabza

Sim --- ?	1 adet
Pişto	1 çift
Simli pala	1 kabza
Simli kavas denegi	4 adet
Simli çöğen	1 çift
Def'a şâlî çakşur ve uçkur	2 adet
Def'a köhne barata	1 adet
Yasdık	4 adet
Minder	1 adet
Mak'ad	1 adet
Mâ'î ihrâm	1
Billur nargile me'a karpuç?	1 adet
Yatağın bıçağı	1 kabza
Çadır me'a takım	1 adet
Kaliça seccâde	1 adet
Def'a sarı ihrâm	1 adet
Leylakî şâlî biniş	1 adet
Def'a kurşunî biniş	1 adet
Penbe şâlî biniş	1 adet
Sandallı şâli biniş	1 adet
Sorf ferâce	adet 1
Köhne işleme entari	1 adet
Köhne sagîr atlas libâde	1 adet
Köhne kerâker	1 adet

Kaput	1 adet
Me'a başlık me' kise	1
(s. 15) Köhne gecelik ve boğça	1'er
Köhne kakum kürk cübbe	1 yaka
Sagîr kakum kürk	1 yaka
Fıstıkıye kaplu biniş samur kürk	1 yaka
Rencab cübbe kürk	1 yaka
Beyaz şâlî donluk	1
Beyaz İslâmbol şâlisi köhne entari 1 ve içlik	1
Boğça	1
Futa	1
Omuz makremesi	2 adet
İşleme havlu	4 adet
Köhne kemer	1 adet
Köhne duhân kisesi	1 adet
Yeşil sarık	1 adet
Dülbend örtüsü	1
Pencere perdesi	3 adet
Don	1
Uçkur	1
Peştemâl	1
Def'a pulad tabak	1 adet
Def'a nargile	1
Narpuç ve tabak	1'er

Laciverdî şâl ve kise atlas	1'er
Sîm sâ'at	1 adet
Mushaf-ı şerîf	1 cild
Çizme	5 çift
Çukalı pabuç	4 çift
Mest	5 çift
Göz çukaya kaplı samur kürk kontuş	1 yaka
Fildişi tarak	1
Sîm kuşak	2 çift
Çarşab	1
Çiçekli entari müsta'mel	1
İşleme dülbend örtüsü	1
İşleme havlu	2 adet
İşleme uçkur	1 adet
Sandalî mor çuka biniş	1
Def'a sandalî müsta'mel çuka biniş	1
Abdest futası	1 adet
El yemenisi	1 adet
Müsta'mel çiçekli entari	1 adet
Ma'î kutnî entari	1 adet
Cedîd beyaz sarık	1 adet
Sagîr samur kürk	1 adet
İşleme peşkir	1 adet
Mercanlı hoşab kaşığı	9 adet

Bayağı kaşık	4 adet
Cedîd işleme göz ipek peşkir	1 adet
Çakşurluk çuka	1
Çuka kılıflı tabla	1
Giyme kisesi	1
Acem pabucu	1
Sepet sandığı	1
Basma beyaz çit bohça	1 adet
Fildişi enfiye kutusu	1 adet
Müsta'mel fındığı çuka biniş	1
Sagîr nafıa kürk	1 adet
Dülbend örtüsü	1 adet
Acemkârî deryaf donluk	2 adet
Yağlık ve uçkur	1'er
Mâ'î kaneviz parça	1 adet
Siyah şâl donluk	1 adet
Köhne çiçekli entari	1 adet
Müsta'mel nısf sarık	4 adet
Müsta'mel gömlek ve don	1 ve 2
Uckur	2
Yelek	1
Çiçekli boğça	1
Müsta'mel sandâlî saçaklı şâl	1
Göz çiçekli tob	1

Sarı çiçekli donluk şâl	1
Beyaz boğça	1
Bir mikdâr kâğıd ve kalem	
Cebhâne çantası ber-vech-i tahmîn	
Kahve ber-vech-i tahmîn	2 batman
Tönbeki ber-vech-i tahmîn	
Şem'-i asel ber-vech-i tahmin	0,5 kıyye
Bir mikdâr kurşun bi mikdâr şerbetlik şeker	
Bir mikdâr frengî mum	
Bir mikdâr misli sabun	
Berber takım parça me'a boğça	4 ve 1
İşleme abdest havlusu	4 adet
Yeşil sandâl boğça	1
Gömlek ve don ve uçkur	2 ve 3 ve 3
Şâlî cübbe	1
Omuz makremesi	5 adet
Dülbend örtüsü	1
İşleme abdest havlusu	2 adet
Bayâğı havlu	4 adet
İşleme sagîr peşkir	1
Basma sofra	1
Eczâ Mushaf-ı şerîf ve	
Def'a Mushaf-ı şerîf me'a kise	1 cilt
Delâ'il-i şerîf	1

Bâhaiyye	1
Sırmalı mısır kupuru pişto simli	1'er çift
Sırmalı palaska ve sim vezene ve enâm kisesi	1'er
Sakal tarağı ve kılıf	1
Enfiye kutusu	1
Tur kise	1 adet
Kurşun kisesi	1 adet
Simli hamâil	1 adet
Cedîd gömlek ve don ve uçkur ve çorap me'a boğça	1 ve 1 ve 2
Elmas yüzük	1
Taşyüz altun yüzük	1
Bosnakâri kebîr fener	1 adet
Yasdık	6
Mînder	2
Mak'ad	2
Çit yasdık	6 adet
Sagîr mînder ve mak'ad	1'er
Pirinci sarı davlumbaz	2 adet
Sîm zarf ve fincan	12 adet
Yaldızlı sîm zarf ve fincan	2 adet
Sîm süzegi me'a fincan	1 adet
Tebisi örtüsü me'a tebsi	1 adet
Kehribarlı yerli kiraz ve kirmiş ve sarıklı duhân çubuğu	11 adet
Sîm tek kemer ve sîm çevgan	1 adet

Sîm gavvâs deyneği	3 adet
Kaliça seccâde	2 adet
Tönbek zarf	7 adet
Kütahya fincanı	7
Kahve ibriği ve cezve	3 ve 2
Kilim	4 adet
Köhne çavuş kaftanı	1 adet
Def'a duhân çubuğu	4 adet

Bâlâda mastûrî'l-esâmi eşyalar voyvoda hânına vaz'olunub temhîr olunmuşdur.

Müteveffâ-yı merkûmun hayvanât ve haml-i nakîl olan eşyaların bâ-ma'rifet-i şer' sûk-ı sultânîde ba'de'l-müzâyede bey' olunan hayvanât ve eşya-yı sâ'iresidir.

	miktâr	guruş
Dorı iki baş	1 re's	180
Kır esb iki baş	1 re's	150
Def'a kır esb		140
Kır tay	1	180
Yagız tay	1	61
Def'a kır esb	1	200
Hacı-oğlu gırî esb	1	310
Alabacak dorı esb	1	180
Def'a dorı esb	1	160
Def'a dorı esb	1	413
Al bârgîr	1	41

Dorı bârgîr	1 re's	60
Katır me'a takım ve bârgîr	5 re's ve 1	1690
Def'a katır	5 re's me'a takım	960
Def'a katır	5 re's me'a takım	825
L ekelitaş'dan gelen kır esb	1	70
Def'a Lekelitaş'dan gelen bârgîr masrûflarına mahsûb olundu	1 re's	45
Eğer	8 adet	960
Başlık ve harar ve pâyend		34
Nukûd-ı mevcûdesi		8481,5
Döşeme kıymeti		110
Nühâs	187 kıyye	490
Şam'dân		20
Simli çuka ve gavvâs deynegi ve sîm kemberbend		90
Kebîr oda döşemesi		180
Şilte ve yorgan ve puble ve yasdık	2 ve 2 ve 2 ve 1	100

(16/1) Mehmed Paşa'nın ---¹¹ ifâdesiçün gelen buyuruldu

Şerî'at-şi'âr Tokat kâdısı fâziletli efendi zîde-fazlıhum ve me'zûn bi'l-iftâ ve sâ'ir ulemâ semâhatli efendiler zîde ilmuhûm mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân voyvodası ve â'yân ve zâbitân ve vücûh-ı memleket zîde-kadruhûm ve sâir âshab-ı sühân ve iş

¹¹ Bir kelime okunamadı.

erleri inhâ olunur ki bundan âkdem pederimiz devletlü inâyetlü velîyyü'n-ni'am efendimiz hazretleri bâ-avn hazret-i sadr-ı âlî Âsitâne-i sa'âdet-i aşîyân tarafına teveccüh ve azîmet buyurmuşlar idi hamden-li'llahî te'âlâ bi'd-devlet ve'l-ikbâl-i Dersa'âdet'ime teşrîflerinde şevketlü kerâmetlü mehâbbetlü velî-ni'metimiz velîyyü'n-ni'am âlem efendimiz hazretlerinin telezzüm-i eltâf-ı merâhim elsâf-ı şâhâneleri teveccüh fâhiresiyle hak-ı zâtı alîlerinden enva'î inâyet ve ihsân ve derkâr olarak huzûr-ı hümayûn-ı şevketmakrûnda nefis-i nefis hüsrevânelerine mahfûz fûrûde-i fâhirelerinden bir savb semmûr fâ'izü'l-sürûr ilbâsıyla mahbûb ve kâffe-i gevherşinâsların kadr ü kıymeti tahminlerinden hâric bir kıt'a hânçer tertîb peyker i'tâsıyla ve bir re's müzeyyen rahş-ı dil-keş ihdâsıyla rehîn-i iltifât-ı padîşâhî buyurulduktan başka Sivas ve Karaman ve Adana ve Maraş eyâletleriyle Canikler ve Amasya ve Tokat ve Gümüş ve Ankara ve Begpazarı ve Sivrihisar ve Bereketlü vesâ'ir voyvodalıklar mâlikâne şurûtu üzere avâtıf-ı alîyye-i cenâb-ı cihânbâriden uhdelerine tevcîh ve ihsân-ı hümayûn buyurulduğı ve hâ'in-i dîn ve devlet menfûr-ı mülk ve millet olan tayyâr devr-i hak karar dahi mazhar-ı kahr u gazab-ı hazret-i tâcidârî olub işbu mâh-ı Şaban-ı şerîfin on birinci günü ser-maktû'ı galâti hakbâr-ı hümayûn kılındığı tebşîrât-ı tahrîrâtlarıyla der-âlîyyeden çifte tâtârlarımız vürûd idüb hamd u sipâs bî-kıyâs isâl bârgâh-ı cin u nâs kılınub ibrâz-ı levâzım-ı şâdimân ve meserred olunarak fârize-i zimmetimiz olan te'diye ve tesfiye-i hidmet bâhîrû'l-mefharet-i Devlet-i Âlîyye'ye can siperâne ihtimâm u dikkatle te'kîd ve te'cîline iptidâr ve mübâderet olunub hâ'in-i merkûm maktûl tarafına mütâba'atla umûr-ı mühimme-i müsta'cile-yi saltânât-ı seniyyeye giriftâr akide-i tehîr ve bataet edenlere dahi ba'd-ezîn melce'-i melâz ve istinbâr idecek bir mahal kalmayûb bundan sonra dahî i'râr ve ehibbeleri makbûl olunmayub ve dâhil-i silk-i bağât olacakları izhar-i mine's-şems olduğundan bağât hakkında verilen fetevâ-yı şerîfe

mûciblerince o makûlelerin üzerlerine havale-i şimşîr-i siyaset olunarak icrâ-yı irâde-i aliyyeye bezl u sa'y mukadderet kılınacağı beyanıyla lâzım olan mahallere buyuruldular isdârıyla i'lân-ı hâl olunmuş olduğu ve eyâlet-i Sivas kazalarından bâ-evâmîr-i aliye matlûb olub hazret-i pâdişahî buyrulan bi-dilbank peyderpey isti'câllerini hâvi müekkedd evâmîr-i âlîyye şeref vürûduyla te'kîd ve te'cîl buyurulduğu malumlarımız oldukda ma'a'n-nevâhî Tokat'dan iktiza iden mebâlîğın bir an âkdem cem' ve tahsîl ve kabzına me'mûra teslîmen seriân ve acilen tarafımıza tesyîr ve tavsîli husûsuna mübâderetle muğayyir emr-i âlî hareket iden tâife-i bağât adâvetden ma'dûd olmamağla her birileriniz ihtimâm u dikkat ve yek cihet matlûbât-ı mezkûrenin emir ve irâde buyurulduğu vech üzere tanzîmine sâ'y u gayret eylemeleriniz bâbında tenbihen ve ifhâmen ve te'kîden ve isti'câlen dîvân-ı Rumdan işbu buyuruldu tahrîr ve isdâr [boş] ile irsâl ve tesyîr kılınmıştır inşâ'allahi te'âlâ vusulünde gerekdir ki ber-vech-i meşrûh keyfiyet-i mezkûre-i ma'lumlarımız oldukda kendilerinizi sebk-i siyasetten vikâye iderek muğayyir-i emr ve rizâ-yı hareket-i reddiyeden keff-i yed ve mücânebet ve matlûbât-ı mezkûreyi bir an ve bir dakika âkdem tanzîm ve tedârik ve kabzına me'mûra teslîmen tarafımıza tesyîr ve tavsîli husûsuna teş'imiz pâzu-yı liyâkat idüb ber-mûcib buyuruldu amel u hareket ve hilâfından gayetü'l gaye tevakkı ve tehâşi ve mücânebet eyleyesüz deyü.

Fî 23 Ş Sene [1]223

(16/2) Medîne-i Tokat'da Bağhâne-i Atîk mahallesinde kira ile mütemekkîn iken bundan âkdem hâlik olan Bersam veledi Akob nâm hâlikin verâseti zevc-i metrûkesi Elmas binti Ağya ile sulbî kebîr oğlu İstefan'a münhasıra olduğu şer'an zâhir u nümâyân olduktan sonra verese-i mersûmân talebi ve ma'rifet-i şer'le tahrîr olunan tereke-i hâlik-

i mersûmun defter-i müfredâtıdır ki ber-vech-i âtî zikr olunur. Fi'l yevmi'l hamis ve ışrîn min Şa'bân sene selâse ve ışrîn ve mi'eteyn ve elf.

	miktâr	guruş
Döşek	2	20
Yorgan	2	15
Yastık	3	10
Müsta'mel kilim	1	15
Def'a köhne kilim	2	8
Dolama peşkir	1	5
Penbe ibliği ber-vech-i tahmîn	1 kıyye	5
Köhne çuha cübbe	1	13
Köhne çuha cübbe	1	15
Siyah şâlvâr	1	5,5
Köhne alaca sagîr entari	1	2,5
Sagîr kırmızı bez entari	1	2
Gömlük ve kalpak	2 ve 1	5,5
Arak şişesi ve kalây	1 ve 3	6,5
Kefere minderi	3	1
Arak gazganı ber-vech-i tahmîn		25
Evânî-yi nühâsiyye	16 kıyye	32
Hırdavat menzil ber-vech-i tahmîn		6
Yekün		192

Lâşesine masraf	25
Resm-i kısmet	4,5
Kâtîbiyye	1
Çukadâriyye	1
İhzâriyye kaydiyye	1
Mihr li'z-zevceti'l-mersûme bâ-karar-ı verese	16,5
Deyn li'z-zevceti'l-mersûme bâ-karar-ı verese bâ-temessük	160
Eminiyye ve hüddamiye	1
Yekün	210

(17/1) Ma'rûz-ı dâî devlet-müşîrâneleridir ki

Ordu-yı hümâyûn lâzimesiçün gayr-ı ez-livâ-yı Bozok Sivas eyâleti hâvi olduğu kazalardan bâ-fermân-ı âlî matlûb-ı hazret-i cihândâri buyurulan şütürân ve mekâri şütürân bedeliyeleriyle hatab emri götüren kapıcıbaşısı hizmetinden bâ-pusula-yı Sivas medîne-i Tokat ve nevâhîsine isâbet iden kırk yedi bin dört yüz kırk dört guruş on bir buçuk paranın tahsîli bâbında isdâr buyurulan buyuruldu emr-i üslûbları mûcibince on dokuz bin yüz yirmi dört guruş yirmi dört paraya mübâşir ta'yîn buyurulan fahrü'l-akrân Kuşcubaşı Halîl Ağa ma'rifetiyle cânib-i düstûrânilerine tesyîr u teslîm olunmağla bâkî kalan yirmi sekiz bin üç yüz on dokuz guruş yirmi yedi buçuk paranın tahsîli husûsuyla bu def'a şeref vürûd iden buyuruldu âlîleri mûcibince mebâlîğ bâkîyeden bundan âkdem Tozanlu nahiyesinden on bin yüz altmış yedi guruş havâle-i teslîm ve minhâ bâkî on sekiz bin yüz elli iki guruş yirmi yedi buçuk parayı cânib-i müşîrânelerinden kabzına me'mûr kılınan faziletli El-Hac Ömer Efendi dâiyelerine tamamen def' u teslîm ve itimâm me'mûreleriyle savb-ı âlîlerine avd u ricat eyledikleri

huzur-ı âsafânelerine bi'l-iltimâs i'lam olundu bâkî-i emr devletlü inâyetlü efendim hazretlerininidir hurrîre fi'l-yevmi's-sabi' ve'l- ısrîn min şehri Şa'bâni'l-mu'azzam li-sene selâse ve ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

Kaza-i Tokat me'a'n-nevâhî ber-taksîm-i hazeriyye 1101 guruş 3,5 meblağ

İşbu bin iki yüz yirmi üç senesine mahsuben re's-i sene gurre-i Muharrem itibâri ve senede iki taksît ile eyalet-i Sivas'tan vülât-i izâm hazerâtına bâ-fermân-ı âlî ta'yîn ve tahsîs kılınan imdâd-ı hazeriyyenin taksîd-i sânisinden sicill-i muhfûzda mukayyed ber-taksîm-i hazeriyye kaza-i mezbûre musib yalnız bin yüz on bir guruş üç buçuk meblağdır Fî 23 Ş Sene [1]223

Mâl-ı hazeriyye-i taksît-i sâni Tokat ma'a'n-nevâhî

	guruş
Asl-ı mâl	1101
Harc-ı bâb	200
Harc-ı buyuruldu	80
Sarrafiye	80
Hizmet-i mübâşiriyye	500
İsti'caliye	80
Yekün	2041

Yalnız iki bin kırk bir guruşdur

(17/2) Şer'îat şî'âr Tokat kâdısı fazîletli efendî zîde-fazluhû ve mefâhirü'l-emâsil ve'l- akrân voyvodası izzetlü ağa zîde kadruhû vücûh-ı memleket ve ashâb-ı sühân ve iş erleri zîde-mekâdiruhûm inhâ olunur ki işbu bin iki yüz yirmi üç senesi re'si sene-i gurre-i Muharrem itibâriyle senede iki taksît ile edâ olunmak şartıyla bâ-fermân-ı

âlf eyâlet-i Sivas'dan tarafımıza ta'yîn ve tahsîs buyurulan imdâd-ı hazeriyenin taksît-i sâni mâlının tahsîl zamanı mürûr u hulûl itmekten nâşî ma'rifet-i şer'le mâl-ı merkûm eyâlet-i mezkûrun hâvi olduğı elvîye ve kazâlardan tevzî' u taksîm ve iktizâ iden buyurulduları Sivas mahkemesinden ihrâc ve irsâl olunmağla imdi mersûl pusula-yı şer'iyeye mûcibince Tokat ve nevahîsine â'id ve râci' olan taksîd-i sâni mâlının bir ân âkdem tevzî' u taksîm ve yerlü yerinden cem' u tahsîl ve kabzına me'mûra teslîmen tarafımıza tesyîr ve tavsîli husûsunda mezîd ihtimâm u dikkat eylemeniz bâbında Dîvan-ı Rum'dan işbu buyuruldu tahrîr u irsâl olunmuştur inşa'âllâhu te'âlâ vusûlünde gerekdir ki vech-i meşrûh üzere mâl-ı taksîd-i sâninin bir ân âkdem tevzî' ve yerlü yerinden cem' u tahsîl ve kabzına me'mûra teslîmen tarafımıza tesyîr ve tavsîli husûsuna mezîd ihtimâm u dikkat ve ber-mûcib-i buyuruldu amel u hareket ve hilâfindan tevâkku ve mübâ'adet eylesesüz deydû. Fî 23 Ş Sene [1]223

(17/3) Medîne-i Tokat'da vâki' ashâb-ı hayrâtdan Vezîr Ahmed Paşa nâm vâkıfın kurâ ve mezâri'inden hâsıl olan öşr-i mahsülâtın bâ-taraf-ı vâkıf beyne'l-evlâd ve'l-mürtezika bin iki yüz yirmi iki senesinde zırâ'at ve yirmi üç senesinde vücûda gelen â'sâr-ı şer'iyeye bâ-ma'rifet-i şer' ve bâ-ma'rifet-i mütevellî ve'l-mürtezika tevzî' u taksîm olunan öşr-i mahsülâtın defter-i müfredâtıdır ki ber-vech-i âtî zikr olunur hurrire fî'l-yevmi'l-hâmis ve'l-ısrîn min şehri Şa'bâni'l-mu'azzâm li-sene selâse ve ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

	kile
Karye-i Böğet	12,5
Karye-i Ahin	16
Karye-i Dimeni	4

Yekün	32,5
Min-hâ'l-ihracât	kile
Hisse-i tevlâyet	6,5
Berâ-yı muhâsebe	10
Yekün	16,5
	kile
Sahhü'l-bâkî	16
Vazîfe-i nısf şeyh ve İmâm İbrahim	3,5
Vazîfe-i nısf şeyh ve İmâm Hüseyin ve Ahmed	3,5
Vazîfe-i câbi Monla Mustafa	0,5
Vazîfe-i nâzır Hüseyîn ve Ahmed	0,5
Vazîfe-i ferrâş Mehemed Efendi	1
Vazîfe-i müremmim Hüseyîn Efendi	0,5
Vazîfe-i hâfız Seyyîd Ahmed ve Es-Seyyîd Hüseyîn	0,5
Vazîfe-i mü'ezzîn Seyyîd Ahmed ve Es-Seyyid Hüseyîn	0,5
Vazîfe-i bevvâb Seyyîd Hüseyin	0,5
Vazîfe-i sûfi hafız Ahmed	1
Vazîfe-i sûfiyûnn-ı gece kuşu	1
Vazîfe-i sûfi Ebubekir	0,5
Vazîfe-i sûfi ve kâtib İbrahim	0,5
Vazîfe-i debbâğ Ömer Efendi	1
Vazîfe-i türbedâr İbrahim	0,5

Yekün

16,5

(18/1) Medîne-i Tokat'da Şücâ'üddin mahallesi sâkinlerinden iken bundan âkdem fevt olan Mehemmed bin Mustafa'nın verâseti zevce-i metrûkesi Zehra binti Mehemmed ile li-ebb er karındaşı Davud ve kızları Fatıma ve Âişe'ye mühasıra olduğu şer'ân zâhir u nümâyân olduktan sonra bâ-ma'rifet-i şer' tahrîr ve beyne'l verese bî'l-farîzeti's-şer'iyye tevzî' u taksîm olunan müteveffâ-yı mezbûrın defter-i müfredâtıdır ki ber-vech-i âtî zikr olunur hurrire fi'l-yevmi'l-hâmis aşer min-şehri Şa'bân sene selâse ve işrîn ve mi'eteyn ve elf.

	miktâr	guruş
Döşek	1	5
Yorgan ve mitil	1 ve 2	2
Yastık	1	2
Çuval	5	12
Çecim	3	8
Çuka entari köhne	1	3
Köhne çuka cübbe ve biniş ve şalvâr	1'er	10
Çizme	çift	2
Kavuk ve sarık	2 ve 1	8
Özengi ve buhâğı	2 ve 1	3
Kantar	1	1,5
Sâcayağı ve maşa		1
Evânî-yi nühâsiyye	18 kıyye	45

Merkeb	1 re's	25
Hırdavât-ı menzil ber-vech-i tahmîn		3
Der-zimmet-i Mücellid Ahmed Efendi bâ-temessük		335
Der-zimmet-i ---? ağası Celil Ağa bâ temessük		63
Der zimmet-i Efsunîzâde Mehemmed Ağa bâ-temessük		215
Yekün		753,5
Min-hâ'l-ihracât		
Techîz ve tekfînine masraf		60,5
Resm-i kısmet		19
Kâtîbiyye		6
Çukadâriye		6
Eminiyye ve hüddamiye		5
İhzariye kaydiyye ve kalemiye		3
Mihr li'z-zevceti'l-mezbûre Zehra bâ-karar-ı verese		50
Yekün		149,5
	guruş	
Sahhü'l-bâkî li't-taksîm beyne'l verase	604	
Hisse-i zevce	75	60 meblağ
Hisse-i bint	201	40 meblağ

Hisse-i bint	21	40 meblağ
Hisse-i âhi li-ebbb	15	100 meblağ

(18/2) Karar

Şeri'at şî'âr Tokat me'a Turhâl kâdısı efendi zîde-fazlıhû ba'de's-selâm inhâ olunur ki taht-ı hükümetinizde serdâr olan ref' olunup yerine uslûb-ı sâbık üzere kıdvetü'l-emâsîl ve'l-akrân ser-turnaî Hüseyîn Ağa zîde-kadruhû serdâr nasb u ta'yîn olmağın işbu mektûb tahrîr ve irsâl olunmuştur inşâ'allahû te'âlâ vusûlünde gerekdir ki merkûmı kazâ-yı mezkûrun serdârlığı umûrunda kıyâm ve öteden beri olageldiği vechle zabt u rabt husûsunda i'ânet ve ihtimâm eyleyesiz ve sen ki serdâr-ı merkûmsun kazâ-yı mezkûrun serdârlığı sana tefvîz olmağla gerekdir ki kaîde-i kıyâm ve kânûn üzere zabt u rabt-ı neferât ve ref'-i haşerâtıyla tanzîm-i bi-lâd ve irade-yi hâl ibâde bezl u iktidâr eyleyesiz ve kazâ-yı mezkûrede mûkim ve misâfir yeniçerileri ve cebeci ve topcu ve tob arabacısı ve gilmân-ı acemi ve kul oğlanları ve tevâ'if-i askerî bi'l-cümlesi seni üzerlerine serdâr ve zabît bilüb sözünden taşra ve re'yinden hâric vaz' u hareket bulunmayub dâ'imâ itâ'at ve inkîyâd üzere olalar ve sen dahî cümle umûrunu ahkâm-ı şer'-i şerîfe ve kanûn-ı kadîm ve emr-i münîfe tatbîk ve tevâ'if-i merkûmundan bi-lâ vâris ma'rûf fevt olanların metrûkâtları ma'rifet-i şer'le zabt ve sûk-i sultânîde fûruht ve hâsıl olan nükûdunı cânib-i beytü'l-mâl için defter müfredâtıyla Ocağ-ı Amîre tarafına göndermeğe mübâderet ve beher hâl sükân vilâyetin emn u rahatlarına bâ'is hizmet müstahsine-yi mebrûre vücûda getürmeğe mecd u sa'y olunub mûcîb-i mektubla âmil olasız tahrîran gurre-i şehri Ramazani'l-mübârek sene [1]223

Ahmed Ağa an yeniçeriyân-ı dergâh-ı âlî-yi hümâyûn.

(19/1) Medîne-i Tokat'da Çaşnigir mahallesi sâkinlerinden iken bundan âkdem fevt olan Mehemmed bin El-Hac Mehemmed nâm müteveffânın verâseti metrûkesi Şerîfe binti Ebûbekir ile sulbî sagîr kızı Arife'ye münhasıra olub kable'l-kısme zevce-i mezbûre Şerîfe dahî fevt olub verâseti sadr-ı sagîr oğlu mezbûr Hasan ve sagîre kızı mezbûre Arife'ye ve babası mezbûr Ebubekir Alemdâr'a münhasıra olub kable'l-kısme sagîre-yi mezbûre Arife dahî fevt olub verâseti li-ebbeveyn er karındaşı sagîr-i mezbûr Hasan'a munhasıra olduğı şer'an zâhir u nümâyan olduktan sonra bâ-marifet-i şer' tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-farîzeti's-şer'iyye tevzî' u taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrânın defter-i müfredâtıdır ki ber-vech-i âtî zıkr olunur hurrîre fi'l-yevmi's-selâse ve'l-ısrîn min-şehri Şa'bân li-sene selâse ve ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

	miktâr	guruş
Mushaf-ı şerîf ve en'âm	1 ve 2 cild	11
Menzil der-mahalle-i mezbûre		200
Bâğçe der-mevzi' Cağa Gölü	2 tahta	300
Bağ der-mevzi'-i Hamza Pınarı	1 kıt'a	50
Kara sığır dügesi	1	10
Şâlî döşek	3	30
Yasdık	7	21
Yorgan ve mitil	5 ve 1	45
Köhne kâliça	3	12
Seccâde kâliça	1	10
Pupla	1	1
Köhne çul		5
Çuval	4	3

Yan minderi	1	4
Köhne kapı perdesi	1	1
Giyim esvâbı		10
Çit mak'ad	2	5
Yorgan yüzü		5
Sagîr peşkir	1	3
Şâlvâr ve uçkur	1 ve 1	5
Makreme	2	3
Perme		1
Kıvırtma bez halebî ve boğça	6 ve 1	3
Sandık	1	1
Sim kuşak	1 çift	2
Çekmece		2
Penpe ipliği ve pempe		4
Sabun	4 kıyye	6
Kebîr fes ve ahmediye	1 ve 1	15
Çuka cübbe		12
		1
Köhne esvâb		2
İncili küpe	1 çift	25
Şam'dan	1	1
Yüzük ve menteşe	1 ve 3	5
Hurdahâne		5
Evâne-yi nühasiyye ber-vech-i tahmin	20 kıyye	40

Yekün	758,5	
Min-hâ'l ihrâcât		
Müteveffât-ı mezbûrâtın techîz ve tekfînine masraf	110	
Resm-i kısmet	19	
Kâtîbiyye	5	
Çukadâriyye	5	
Eminiyye ve hüddamiyye	4	
İhzâriyye kaydiyye kalemiyye	2,5	
Yekün	145,5	
		guruş
Sahhü'l-bâkî li't-taksîm beyne'l verese	613	
Hisse-i âhi li-ebbeveyn bi'l-münâsahatihi	600	27 meblağ
Hisse-i ebb bi'l-münâsahatihi	12	92 meblağ
Meblağ-ı bâkî		1 meblağ

(19/2) Medîne-i Tokat'da Yâr Ahmed mahallesi sâkinlerinden iken bundan âkdem fevt olan Mustafa bin Abdullah nâm müteveffânın verâseti zevce-i metrûkesi Âişe bint Osman ile sulbî sagîr oğlu Mustafa'ya münhasıra olundığı şer'ân zâhir u nümâyan olduktan sonra bâ-ma'rifet-i şer' tahrîr ve beyne'l verese bi'l-farizeti's-şer'iiyye tevzî' u taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrun defter-i müfredâtıdır ki ber-vech-i âti zikr olunur hurrîre fî'l-yevmi'l-hams min şehri Şevvâl-i mükerrerem li-sene selâse ve işrîn ve mi'eteyn ve elf.

	miktâr	guruş
Menzil der-mahalle-i mezbûre	1 bâb	500
Yastık	2	7
Köhne ve dîmî döşek	1	7
Yorgan	2	20
Köhne çuka şâlvâr	1	1
Defa köhne şâlvâr	1	6
Kaput	1	30
Kebîr fes ve poşi	1' er	27
Tüfenk ve palaska		15
Kılıç kabza	1	8
Hânçer som kabza	1	8
Köhne kâlîça		2
Duhân çubuğu		3
Evânî-yi nihâsiye ber-vech-i tahmin	6 kıyye	12
Der zimmet-i Kara Hasanoğlu Ali bâ-temessük		120
Yekün		766
Min-hâ'l ihrâcât		
Techîz ve tekfînine masraf ber mûcib vasiyet		60
Resm-i kısmet		19
Kâtîbiyye		4
Çukadâriyye		4
Eminiyye ve hüddâmiye		4

İhzâriyye kaydiyye		2
Yekün		93
	guruş	
Sahü'l bâkî li't-taksîm beyne'l verase	673	
Hisse-i zevce	84	15 meblağ
Hisse-i ibn	588	105 meblağ

(19/3) Medîne-i Tokat'da Mihmâd Hâcib mahallesi sâkinelerinden iken bundan âkdem fevt olan Şerîfe binti Hamit nâm müteveffânın verâseti li-ebbb kız karındaşı Zeynep binti Hamit ve ammizâdesi Mehemmed bin Mustafa'ya münhâsıra olduğı şer'an zâhir u nümâyan olduktan sonra bâ-ma'rifeti-i şer' tahrîr ve beyne'l verase bi'l-farizeti'ş-şer'iyye tevzî' u taksîm olunan müteveffâ-yı mezbûrenin defter-i müfredâtıdır ki ber-vech-i âtî zikr olunur hurrîre fi'l-yevmi'l-hâmis aşer min şehri Şevvâl-i mükerrerem li-sene selâse ve ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

	miktâr	guruş
Menzil der-mahalle-yi mezbûre	1 bâb	60
Bağ der mevzi-i hazine deresi	1 kıt'a	100
Döşek ve yorgan ve yasdık	1'er	20
Alaca entari	1	10
Mendil çarşab	1	4
Leğen ve çamaşur kâzgânı	1'er	25
Aşurma		5
Süzgeç	1	2,5

Dokuz parça bakır		5
Giyim esvâb		3
Çuval ve çul	1' er	5
Bulgur ber-vech-i tahmin 15 kıyye	30 para	3
Hınta ve evlek	4 rublağ	10
Hurdahâne		10
Yekün		262,5
Min-hâ'l-ihracât		
Resm-i kısmet		6,5
Kâtibiyye		2
Çukadâriyye		2
Emîn-i beytü'l-mâle hizmet		2
İhzâriyye kaydiyye		1,5
Emin-i beytü'l-mâlden tahlis için verilen öşr		21
Yekün		35
Sahhü'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese	227,5	
Hisse-i uht li-ebbb	113	90 meblağ
Hisse-i ammizâde	113	90 meblağ

(20/1) Medîne-i Tokat'da Veled-i İyas mahallesi sâkinelerinden iken bundan âkdem fevt olan Fatıma binti Osman nâm müteveffiyenin verâseti zevc-i metrûkî Ömer bin Emin ile emîn-i beytü'l-mâl muvâcehesinde mukırr-leh bi'n-neseb cihetinden ammizâdesi olduğu şuhûd-ı udûl ile sabit olan Mehemed bin Yusuf'a münhasıra olduğu

şer'ân zâhir u nümâyan olduktan sonra verese-i mezbûrân talebi ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-farîzeti's-şer'iyye tevzî' u taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrenin defter-i müfredâtıdır ki ber-vech-i âtî zikr olunur hurrîre fi'l-yevmi's-sâlis ve aşer min Şevvâli li-sene selâse ve ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

	miktâr	guruş
Der mahalle-i mezbûre	1 bâb	2000
Yorgan	5	40
Döşek ve şilte		10
Yasdık	9	50
Yan minderi ve köşe ve mak'ad	2 ve 1 ve 2	25,5
Def'a yan minderi ve mak'ad	1'er	15
Köhne kebe ve mitil		5
Köhne kilim	3	10
Publa		3
Köhne kâlîça ve kilim		5
Sagîr minder	2	1
Köhne sansar kürkü		15
Müsta'mel çarşab	2	4
Beyaz bez	3 parça 2 tob	15
Cedîd gömleklik	2	7
Sagîr bez ve peşkir	1'er	3
Köhne çiçekli entari	1	7,5
Def'a bez parça	1	4
Def'a gömleklik	1	3

Hamam takımı		5
Alaca parçası		3
Penpe ipliği ber-vech-i tahmin		4
Köhne kolan	1	1,5
Köhne şâlî dolama	1	0,5
Köhne sandık	1	1,5
Köhne gömlek ve çit ve don		4,5
Def'a sagîr peşkir	1	1,5
Kem ayar yüzük ve halka		3
Sagîr şam'dân	3	1,5
Sagîr mısır harar	1	5
Kara sabun ber-vech-i tahmîn	12 kıyye	15
Evânî-yi nühâsiye ber-vech-i tahmîn	50 kıyye	100
Hırdavât-ı menzil ber-vech-i tahmîn		15
Mihr der-zimmet zevce-i mezbûre		10
Nühâs mangal	1	6
Yekün		2400

guruş

Min-hâ'l-ihracât

Müteveffiye-i mezbûrenin hâl-i hayatında üvey oğlu Ali 782 40 meblağ

Beşe'ye vasiyet eylediği sülüs vesâyası ba'de'l-isbat

Kâtîbiyye 15

Çukadâriye 15

Emin-i beytü'l mâla hizmet	15	
İhzâriyye kaydiyye ve kalemiye	8	
Yekün	835	40 meblağ
Sahhü'l bâkî li't-taksîm beyne'l verase	564	80 meblağ
Hisse-i zevce	782	40 meblağ
Hisse-i ammizâde	782	40 meblağ

(20/2) Berât-ı şerîf-i âlîşân mekân-ı sultan-ı tuğra-i ğarra-yı cihân-sitâ-yı hakânî hükmü oldur ki erbâb-ı istihkâkdan işbu râfi'-i tevkî'-i refi'ü'ş-şân-ı hakânî Es-Seyyîd El-Hâc İbrahim zîde-kadruhû Dîvân-ı Hümâyûnuma arz-ı hâl idüb Tokat'da vâki' Kameriye vakfının vazîfe-i mu'ayyene ile nısfdan sülüsân hisse tevliyet ve müderrislik-i medrese cihetlerine mutasarrıf olan Tokat'da sâkin vâ'iz İspirî-zâde Ömer fevt olub yeri hâli ve tevliyet ve müderrislik hisseleri mahlûl olmağla bi-lâ-veled mahlûlünden kendüye tevcîh ve yedine berât-ı şerîf-i âlîşânım verilmek bâbında istid'â-yı inâyet itmekle mûmâ-ileyhin lede'l-ımtihân istihkâkı zâhir olmağla ber-vech-i istid'â tevcîh olunmak üzere ilmü'l-ulemâi'l-mütebahhirîn efdâlü'l-fudalâi'l-müverri'în bi'l-fi'il Şeyhülislâm Ahmed Esad edâmallahu te'âlâ fezâ'ilehu işaret itmekle işareti mûcibince tevcîh olunmak fermânım olmağın hakkında mezîd inâyet-i pâdişâhânem zuhûra getürüb bin iki yüz yirmi üç senesi Ramazân-ı şerîfin dördüncü günü târihiyle müverrah verilen ru'us-ı hümâyûnum mûcibince bu berât-ı hümâyûnu verdüm ve buyurdum ki mezbûr Es-Seyyîd El-Hâc İbrahim zîde-kadruhû varub müteveffâ-yı merkûmun mahlûlünden nısfdan sülüsân hisse teveliyet ve müderrislik-i medrese cihetlerine mutasarrıf olub edâ-yı hizmet eyledikten sonra bundan evvel ciheteyn-i mezkûreteyn mutasarrıf olanlar vazîfe-i muayynesine tevcîhle mutasarrıf olagelmişler ise merkûm

dahî ol vecihle nısfından sülûsân hisse vazîfe-i mu'ayyenesin vakf-ı mezbûr mahsûlünden alub mutasarrıf ola şöyle bileler alêmet-i şerîfe i'timâd kılalar tahrîran el-yevmü's-sâlis işrîn Ramazan sene selâse ve işrîn ve mi'eteyn ve elf.

Be-makâm-ı Konstantiniyye-i mahrûse

(21/1) Katırcılar meşihatıçün gelen emr-i âlî

Kıdvetü'n-nüvvâbi'l-müteşerri'în Tokad nâ'ibi mevlânâ zîde-ilmuhû tevkî'-i refî'-i humâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki kıdvetü's-sülehâi's-sâlikîn Sâlih zîde-salâhu Dîvân-ı Hümâyûnum'a arz-ı hâl idüb Tokat'da vâki' kürkcüler esnâfının şeyhliğine bâ-berât-ı şerîf-i âlîşân mutasarrıf olub meşihat-ı merkûma taraf-ı âhardan dahl u ta'arruz olunmak icâb itmez iken bazı ashâb-ı ağrâzdan kimesneler dahl u ta'arruz eylediklerini beyân birle men' u def' için emr-i şerîfim sudûrunu istid'â-yı inâyet eylediği ecilden hazîne-i âmîremde mahfûz bâşmuhâsebe defterlerine mürâca'at olundukda meşihât-ı mezkûr senevî bin iki yüz akçe mâl-ı maktû'u ile mûmâ-ileyhin bâ-berât-ı âlîşânım üzerinde olmağla bu sûretde husûs-ı mezkûr mahallinde ma'rifet-i şer'le görülüb o makulelerin bî-vech-i vâki' olan müdâhalelerinin men' u def' için emr-i şerîfim i'tâsı iktizâ eylediği der-kenâr olunmağla der-kenârı mûcibince emr-i şerîfim verilmek bâbında iftihârü'l-ümerâ ve'l-ekâbir müstecmi'ü cemi'i'l-me'âlî ve'l-mefâhir bi'l-fi'il defterdâr-ı şıkk-ı evvelim Mehemmed Tahsin dâme uluvvuhu telhîs itmekle imdi telhîsi mûcibince amel olunmak bâbında fermân-ı âlîşânım sâdır olunmuşdur buyurdum ki hükmi-i şerîfim vardıkda bu bâbda sâdır olan emrim üzere amel idüb dahî sen ki nâ'ib-i mûmâ-ileyhsin meşihat-ı mezkûr mûmâ-ileyh senevî ol miktâr mâl-ı mukatû'u ile bâ-berât-ı âlîşânım üzerinde olduğu hazine-i âmirem defterlerinde mukayyed olmakla husûs-ı mezbûr mahallinde şer'le görülüb hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugâyir berât ve emr-i

âlîşânım bî vechi'l ---¹² vâki' olan müdâhale ve te'addilerin men' u def' eylesin şöyle
bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın tahrîran el-yevmi'l ısrîn Ramazan sene selâse ve
ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

Konstantiniyye-i mahrûse

(21/2) Beytü'l mâl defteridir

Medîne-i Tokat'da Kabe Mescidi mahallesi sâkinlerinden iken bundan âkdem
fevt olan El-Hâc Osman bin Abdullah nâm müteveffânın zâhirde vâris-i ma'rûf ve
ma'rûfesi olmayub terekesi cânib-i beytü'l mâle â'id ve râci' olmağla hâlâ medîne-i
mezbûr voyvodası olub vâki' olan beytü'l-mâl-ı amme ve hassa kabzına me'mûr
silahşör-ı hassa sa'âdetlü Mustafa Ağa tarafından emîn-i beytü'l-mâl nasb u ta'yîn
olunan El-Hâc Hüseyîn bin Hasan talebi ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve helâki havfiyle
sûk-ı sultânîde ba'de'l-müzâyede esmân-ı misilleriyle bey' olunan tereke-i müteveffâ-yı
mezbûrın defter-i müfredâtıdır ki ber-vech-i âtî zikr olunur hurrîre fi'l-yevmi'l-hâmîs
ve'l-ısrîn min Şevvâl sene selâse ve ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

	miktâr	guruş
Menzîl-i mahalle-i mezbûr	1bâb	800
Bağ der mevzî Hamzapınarı		200
Döşek	1	10,5
Yorgan	1	8,5
Yasdık ve minder	4 ve 1	6,5
Köhne kürk	1	6
Köhne çuha cübbe		1

¹² Bir kelimeokunamadı

Köhne kilim	1	3,5	7 para
Köhne biniş ve şâlvâr	1'er	22	18 para
Köhne alaca entari	2	14,5	
Kavuk ve sarık	1 ve 2	8	8 para
İçlik ve don ve çamaşır		3	
Köhne peştamal ve bez seccade	1'er	5,5	
Bez ve destar parçası ve keçe		3,5	14 para
Harar	1 çift	1	1 para
Köhne tahta sandık	2	3,5	
Köhne minder ve koltuk	1'er	1	11 para
Ocak demiri ve maşa ve sacayağı		3	
Kahve tavaşı ve dibek		2,5	
El kahve tebsisi ve fincan ve ibrik ve cezbe		14	
Kılıc kabza	1	35	
Evane-i nühasiye		6,5	7 para
Nühas fener		1	11 para
Şam'dan ve heybe	1'er	3	
Hurdahâne		9	10 para
Der-zimmet-i Haydar an karye-i ve İsmail		70	
Hânında			
Der-zimmet Mehemed an karye-i Cincife		20	
Der-zimmet monla Hasan an karye-i Acıpınar		30	
Def'a der-zimmet Hüseyîn an karye-i Acıpınar		25	
Nakd der-kise		6	

Yekün	1316
Min-hâ'l-ihracât	
Müteveffâ-i mezbûrın techîz ve tekfinine hîn-i marazında kendini rü'yet için ber mûcib-i vasiyet-i sülüs malından verilen ücret	297
Kâtîbiyye	12
Çukadâriyye	12
Emin-i beytü'l mal	12
İhzariye kaydiyye ve kalemîyye	5
Dellaliyye ve hamaliye ve kira-yı dükkân	16
Deyn-i müsbiti Es-seyyid Ahmed Efendi Ber mûcib-i vasiyet bî- şehadet Es-seyyid Mustafa ibn Mehemmed Emin ve Mehemmed bin Osman	64
Yekün	418
Sahhü'l-bâkî	898
Sülüs ihrâc	<u>299</u> 40 meblağ
Der-yed-i emîn mûmâileyh	598 80 meblağ

(21/3) Devletlü Osman Paşa hazretlerinin buyuruldusu kaydı

Medîne-i Tokad'da mesned-nişîn-i şer'-i şerîf izzetlü faziletlü efendi hazretleri ve me'zûn bi'l-iftâ fekkâhetlü efendi zîde takvahû ve kıdvetü'l-emâcid ve'l-â'yân voyvodası izzetlü rif'atlı ağa zîde-mecduhû ve kıdvetü'l-emâsîl ve'l-akrân a'yân-ı vilâyet ve serdâr-ı memleket ve erbâb-ı sühân ve sâ'ir iş erleri zîde mekkâdiruhûm inhâ olunur ki bi-havâs-ı cenâb-ı rabbî yezdânî bâ-hüsn-i tevcîhât-ı hazret-i şehinşâhî bu

avân-ı meyâmin-i iştîmâlde vukû' bulan tevcîhât-ı hümâyûn-ı meymenet-i redîfde avâtîf-ı aliye-yi hüsrevâne avârik-ı behiyye-i hazret-i tâcidâriden eyâlet-i Anadolu uhde-yi istihâbımıza tevcîh ve inâyet ve ihsân-ı hümâyûn buyurulub bâ-emr-i âliye-yi kâti'a-yı cihândârî işbu mâh-ı Şevvâli'l-muazzamın yirmi yedinci yevm-i pençşenbe medîne-i Erzincan'dan leff-i kâlîçe-i ikâmet ve savb-ı mansıbımıza bi'l-yümn ve'l-ikbâl müteveccih ve cehd-i azîmet olunmuş olmağın rah-ı rasdımız ol havâlîden vâki' ve tesâdüf itmegin bi-avnillahi te'âlâ hayy-ı merâhil ve kat'-ı menâzil iderek çendruze kadar ol havâlîye vusûl ve lüsûk ve imrâr-ı güzârımız derkâr olmağla ve dâ'iremiz halkı ve asâkirimizin kesret ve vufureti âşikâr ve bedîdâr olmağın sancağı mezbûrdan imrâr ve güzergâhımız olan mahal-i münâsibelere ecnâs-ı zehâ'iri müstevfâ olarak celb ve cem' ve idhâr ve karakollukcuyâna lâzım gelen kumar bâgirlerini tedârik ve tehiyye olunmasına sarf bâ-re'y-i liyâkat ve bezl sa'y u kudret ve tevfik ve terâhî ve sûret-i tesâmmuhdan mübâ'idet eylemeniz bâbında Dîvân-ı Anadolu ve esnâ-yı râhdan işbu buyuruldu tahrîr ve isdâr ve cebehâneci başımız izzetlü Süleyman Ağa ile irsâl u tisyâr olunmuştur inşa'âllâhu te'âlâ vusûlünde sizler ki muhatabûn-ı mûmâ-ileyhimsiz ma'rifet-i şer' ve cümle ma'rifeti ve zahîrecimiz mübâşiretiyle der-akab zehâ'ir ve kumâr barkirlerini kazânızda hazır u amâde ve celb ve cemlerine mezîd i'tina u dikkat ve ber-mûcib-i buyuruldu amel u hareket ve hilâfından eşedd-i ittika ve mübâ'adet eyleyesüz deyü.

Fî 27 L Sene [1]223

(22/1) Medîne-i Tokad'da İblikbazarı mahallesi sâkinelerinden iken bundan âkdem fevt olan Şerîfe binti Mehemed nâm müteveffânın verâseti zevc-i metrûkı Ebûbekir bin El-Hâc Mehemed ile li-ebeveyn er karındaşı Mehemed ibni

Mehammed'den münhâsıra olduğu şer'ân zâhir u nümâyan olduktan sonra bâ-ma'rifet-i şer' tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-farîzeti'ş-şer'iyye tevzî' u taksîm olunan müteveffâ-yı mezbûrenin defter-i müfredâtıdır ki ber-vech-i âtî zikr olunur hurrîre fi'l-yevmi'l hâmis aşer min şehri zi'l-ka'de li-sene selâse ve işrîn ve mi'eteyn ve elf.

	miktâr	guruş
Döşek	2	20
Çit yüzlü yorgan ve mitil	1'er	15
Çit yüzlü yasdık	2	8
Cecim	4	30
Kıvırtma	2 tob	6
İpekli gömlek	1 tob	6
İki tob mendil		7
Peşkir	6 adet	3
Kıvırtma gömlek	1	2,5
İpekli gömlek	1	5
Mendil ve peşkir		5
Gök ipekli gömlek	1	6
Müsta'mel gömlek	2	2
İşleme dolama peşkir	1	4,5
Kıvırtma gömlek	1 top	2,5
İşleme peşkir	1	2
Kıvırtma gömlek	1	5
Kıvırtma bez parçası		2,5
Mendil bez parçası	2	4

Mendil ve bez ayak domu	7 aded	10
Baş örtüsü	5	5
Cedîd ipekli bürük	1	12
Müsta'mel bürük	1	4
İşleme makreme		1,5
Baş yemenisi değirmi	8	8
Sarık	1	3
Def'a işleme peşkir	6	6
Baş örtüsü ve peşkir	1 ve 2	2
İşleme uçkur	2	1
Heğbe	1	2
Şâl kuşak	1	2
Hamam takımı		10
Müsta'mel atlas entari ve içlik	1'er	2,5
Gâli cübbe		4
Çiçekli libâse	1	20
Şerbâb entari	1	15
Sim kuşak	1 çift	12
İncili küpe	1 çift	20
Sim kol bağı		35
Mısır nısfıyesi ve mısır altunu	4 ve 1	15
Çit bohça ve penbe iblik		8
Diyarbekir alacası şâlvâr	1	4
Def'a mendil peşkir	4	2

Müsta'mel kilim		8
Döşek yorgan ve yasdık	1'er	25
Der zimmet-i Ümmü Gülsüm		20
Mihr der-zimmet-i zev-i mezbûr		<u>166</u>
Yekün		559
Min-hâ'l ihracât		
Müteveffiye-i mezbûrenin techîz ve		64
tekfînine masraf		
Resm-i kısmet		9,5
Kâtîbiyye		2,5
Çukadâriyye		2,5
Eminiyye ve hüddamiyye		2
İhzariye ve kaydiyye ve kalemiye		2,5
Yekün		83
Sahhü'l bâkî li't-taksîm beynel verese		476
Hisse-i zevc		238
Hisse-i ahi li-ebeveyn		238

(22/2) Salyâne Defteridir

Defter oldur ki işbu sene-i mübârekede bâ-emr-i âlî matlûb buyurulan mübâyâ'a ve asker için verilen meblağ ve devletlü Abdi Paşa hazretlerine verilen zâhire bahâ ve

devletlü begefendimiz hazretlerine boğçe bahâ ve hâlâ Sivas vâlisi devletlü Mehemmed Paşa hazretlerine verilecek taksîd-i sâni imdâd-ı hazeriye ve hizmet-i mübâşiriye ve bundan âkdem umûr-ı belde için istikrâz olunan meblağ ve Eylül menzili imdâdiyyesinden bâkî verilecek imdâdiyye ve bâ-defter-i müfredât masârifat-ı belde cümle muvâcehelerinden feth u kira'et ve ba'de'l kabul cümle ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le alâ-vechi's-sihha hisâb olundukda ber-mu'tâd-ı kadîm tevzî' u taksîm olunan masârifât-ı beldenin defter-i müfredâtıdır ki ber-vech-i âtî zikr olunur hurrîre fî gurre-i min şehri Zi'l-ka'de li-sene selâse ve ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

		guruş	
Bâ-emr-i âlî matlûb buyurulan hinta ve şa'ir mübâya'ası	11236		1 rub'
çün verilen			
Hâlâ Sivas vâlisi devletlü Mehemmed Paşa hazretlerine	2041		
verilen taksîd-i sâni imdâd-ı hazeriye			
Umûr-ı belde için bâ-mürâsele istikrâz olunan meblağ	7000		
Eylül menzil-i imdâdiyyesinden menzilciye verilecek	5135		
Menzilcinin sicilâtında kalan iki senelik bakâyası	1489,5		
Devletlü begefendimiz hazretlerine verilen boğça baha	7000		
(s. 23) Kâsımoğlu'nun mübâşiri seccâdeci başının konak	134		
masrafı			
Topcu Osman'a verilen	10		
Menzilciye hil'at bahası	120		
Nühas için gelen çukadâr ile Diyarbekir hâkimine ve	75		
turnâcının konak masrafı			
Devletlü Mehemmed Paşa efendimiz haytasına konak	5		

masrafı		
Bican Beg'in sarrafına konak masrafı	50	
Erzurum cânibinden gelen hâcegâna konak masrafı	10	
Tozanlu ahâlîlerine verilen şa'ir ve kıymeti	115	
İslâm ile müşerref olan Erzurumlu'ya esvâb kıymeti	50	
Devletlü Mehemed Paşa efendimizin Enderûn ağasına	102	
verilen hizmet		
Bâşbûğ nasb olunan Sâlih Ağa'ya hil'at kıymeti	110	
Menzil nizâmıçün fermân gönderen tâtâr Arif Ağa'ya	15	
verilen hizmet		
Paşa-yı müşârün-ileyhin harmandesına konak masrafı	6	
Kirkoros'a delilân geldikde şa'ir kirâsıçün verilen	3	
Mehemmedu'nun baş delisine verilen ta'yın ve saman	11,5	4 para
kıymeti		
Def'a delilâna saman kıymeti	5,5	
Soytarı Mehemed'e verilen ta'yınât	9	
Soytarı mûmâ-ileyhe verilen hizmet	50	
Yüz elli nefer asâkir için kâ'imakâm mektûbuyla gelen	100	
tâtâra verilen		
Soytarı mûmâ-ileyhe verilen ta'yınât	10	
Soytarı mûmâ-ileyhe verilen hizmet	250	
Delilere verilen ta'yınât	5	
Kuş ağası Osman Ağa ile gelen delilere verilen ta'yın	3	
Delibaşı Mehemmedu Ağa'ya verilen hizmet	1000	

Şa'ir noksanıçün delilere verilen	35	
Mehemmedu başcavuşuna verilen ta'yın ve def' için	20	
Def'a delilere verilen ta'ayyînât	13	
Mehemmed Paşa efendimizin hükkâm başısı El-Hâc Ömer	300	
Ağa'ya hizmet		
Kuş ağası Osman Ağa'ya hizmet	100	
Delibaşı Çatlak'ın beşli ağasınınakonak masrafı	15	20 para
Paşa-yı müşârûn-ileyhin mîrâhûrına verilen konak masrafı	520	
Serdâr bayrağı götüreren turnâcı ağaya hizmet ve konak masrafı	270	
Emîrseyid'den çuval getürmeye ve delilere saman için	7,5	
Def'a deliler saman 4 haml	16	
İlbeğli hâkimine konak masrafı	6	
Asâkîr-i isti'câlden gelen tâtâra verilen hizmet	70	
Dimorta karyesine hil'at götürmeye verilen	4,5	
Mehemmedu delibaşı ağaya verilen ta'yın ve şa'ir 10 kile	195	
Devletlü Mehemmed Paşa efendimizin selâm ağası Osman	150	
Ağa'ya verilen hizmet		
Akçakabzına gelen paşa-yı müşârûn-ileyhin sarrafına	50	
verilen		
Paşa-yı müşârûn-ileyhin kethüdâsına verilen iki bin beş yüz	197	
guruşun noksanı için verilen		
Paşa-yı müşârûn-ileyh efendimize verilen beş bin guruşun	35	
noksanı için verilen		

İlbeğli için â'yân iddiasıyla gelen delilere ta'yın	15	
Def'a delilere verilen saman	2,5	
Def'a delilere ta'yın	4	
Paşa-yı müşârûn-ileyhin delibaşısı Mehmed Ağa'ya verilen şa'ir 22 kile 4 rublağ	440	
Def'a deliye saman	2,5	
Def'a Mehmedu Emirseyid'e geldikde verilen nân-ı azîz	202,5	
Bolos'a efendilere verilen kahve	14	16 para
Kürkcü başına verilen konak masrafı	195	
İpsile ahâlilerine verilen konak masrafı	15	
Acem elçisi ve Mehmedu'nun Sarvan-oğluna verilen şa'ir 18 kile	360	
Def'a delilere saman 4 haml	12	
Delilere ta'yın götürmeye urgancı kıymeti	11	
Kapubekleme için İpsilelilere konak masrafı	137	
Paşa-yı müşârûn-ileyhin zâhirecisi ve Erzurum gümrükçüsü ve isti'câl tâtârlarına konak masrafı	100	
Mehmedu delibaşına yağ ve pirinç ve bulgur ve penâyir kıymeti	95	10 para
Serdâr Hacı Ağa'ya verilen tahsîldâriye	150	
Delilere saman	10	
Metrûs için kürek kıymeti	3	
Delilere hân kirası	5	
Def'a delilere şa'ir ve saman kıymeti	20	

Deliler için Difye karyesinde verilen ta'yînât	20
Tozanlu'dan salyâne akçesi getirenlere konak masrafı	17,5
Bâ-emr-i âlî matlûb buyurulan yüz elli nefer için gelen hasekiye verilen	550
Haseki merkûma verilen konak masrafı	300
Asker adedi için Kâzâbâd'a gidene verilen hizmet	5
Emirsevid'e ta'yîn irsali için sepet kıymeti	11
Voyvoda-yı sâbık Mehemmed Metin Ağa'nın umûr-ı vilayeti için sarfeylediği	235
Keleş Ağa'nın odabaşına verilen hizmet	25
Mehemmedu'nun odabaşısına verilen hizmet	50
Acem elçilerinin bârgir kirası için verilen	20
Mehemmedu delibaşına verilen bir re's katır ile kahve ademlerine hizmet	666
Sarvan-oğlu Difye karyesine geldikde verilen kahve 8 kıyye	66
Sarvanoğlunun odabaşısına verilen hizmet	50
Devletlü Mehemmed Paşa Efendimizin kaftanağası ve tâtârı ve devletlü Yusuf Paşa tâtârıyla Sarvanoğlu'nun ve Derviş Ağa'nın odabaşlarıyla Bağdad şeylerine verilen	203,5
Hazinedâroğlu Süleyman Ağa'nın tâtârına verilen	25
Def'a paşa-yı mûmâ-ileyhin tâtârına verilen hizmet	20
Sivas'dan gelen devlet tâtârına verilen hizmet	30
Devletlü Osman Paşa tâtârına verilen	25
Yüz elli tâtârın isti'câlîne gelen tâtâra hizmet	50

Serçeşme odabaşısına verilen hizmet	55
Sabık Ali yüzbaşıya verilen mâhiye 3	600
Daf'a Bağdâd şeyhlerine verilen	20
Kâ'imâkam tâtârlarına verilen	25
Serdâr bayrağı getüren Mehemed Ağa'ya verilen	1170
Devletlü beğefendimiz tarafından gelen Mehemed Efendi'ye hizmet	350
Devletlü Mehemed Paşa efendimiz tarafından gelen Yıldızeli Mehemed Ağa'ya verilen hizmet	200
Mekke-i mükerreme şeylerine verilen	20
Umûr-ı belde için Sivas'a giden adema hizmet	25
Bundan âkdem sultan kethüdâsı çukadârına verilen oda takımı ve hizmet	840
Def'a umûr-ı vilâyet için Sivas'a giden adema hizmet	65
Çatlak'ın odabaşısına verilen hizmet	25
Delilerin mihmândâr ağasına verilen hizmet	40
Fedâyi delibaşı Mehemed Ağa'nın odabaşısına hizmet	15
Çolak Ali Ağa'nın odabaşısına verilen hizmet	20
Delilere giden voyvoda ağanın ademine verilen	15
Kilisli delibaşı Hacı Mustafa Ağa'ya nâhiyeden ihrâc için verilen tüfenk kıymeti	50
Def'a Ali yüzbaşıya verilen mâhiye 2	400
Emirsevid'de zayı olan torba ve çuval kıymeti	20
Penbe hâsılı için Kayseri cânibine giden adama verilen	13

Fenk karyesinden gelen mübâşirin konak masrafı	32,5	
Turnacının konak masrafı	129	
Asâkîr isti'câlîne gelen tâtâra verilen	25	
Hakîm efendinin baş çukadârı Bozok cânibine gittikde verilen hizmet	50	
Turnacının çavuşlarına konak masrafı	79,5	
Delilere kahve ve duhân ve torba kıymeti 6'şar kıyye	56	
Devletlü begefendimizin Mehemed Efendi'nin konak masrafı	244	
Def'a begefenimizin mîrâhûrî Osman Ağa'ya verilen kahve 2,5 kıyye	18,5	10 para
Yüz elli nefer için gelen turnacıya konak masrafı	119	
Def'a mîrâhûr Osman Ağa'nın konak masrafı	187,5	
Yüz elli nefer için kâi'makâm çukadârlarına konak masrafı	40,5	
Mîrâhûr Osman Ağa'nın ademlerine konak masrafı	17	
Def'a mîrâhûrın konak masrafı	31	
Yaldızlı Mehemed Ağa'ya verilen konak masrafı	122	
Mekke şeyhlerine verilen konak masrafı	8	
Turnacı Niksar'dan geldikde verilen konak masrafı	20	
Nühas ihrâcına gelen darbhâne çukadârına hizmet	100	
Devletlü Mehemed Paşa Efendimizin Canik tarafından gelen Enderûn ağasına	5	
Umûr-ı belde için Hâkim efendinin çukadârı Mehemed Ağa Sivas'a gitdikde verilen hizmet	30	

Asâkîr isti'câlîne gelen tâtâra verilen	50	
Kirkoros'a ve Geyras'a gelen deliler ile mîrâhûra verilen	177	
şa'ir kıymeti		
Asitâne tarafından gelen iç çukadârının konak masrafı	24	
Geyras'a gelen delilere yağ ve pirinç kıymeti	33	10 para
İç çukadârının bârkir kirası	77	
Deve mübâya'ası için isti'câlîne gelen çukadâra hizmet	50	
Kapularda kurşun ve barut kıymeti	650	
Niksar hakîminin ademlerine konak masrafı	7	
Seyîs Osman Ağa Efendi Sivas'a gittikde verilen hizmet	30	
Def'a umûr-ı belde için efendi mûmâ-ileyhe verilen hizmet	30	
Devletlü Mehemmed Paşa efendimiz tarafına hazine getüren	20	
tâtâra verilen		
Salyâne için tahsîle gelen haytabaşının odabaşısına hizmet	60	
Deli odabaşısına verilen hizmet	20	
Deli odabaşısına ve hâyta odabaşısına konak masrafı	32	
Elli nefer ist'câliçün begefendimiz tarafından gelen	100	
çukadâra hizmet		
Tozanlu ayânlarının ademlerine konak masrafı	20	
Delibaşı ve haytabaşı Geyras'a geldikde verilen avâ'id	54	
Receb-i şerîf mâhyesi için verilen sâbık yüzbaşıya verilen	200	
Kuşcibaşıya verilen hizmet	150	
Hâyta odabaşısına konak masrafı	15	
Turnacıya konak masrafı	10	

Yaldızlı Mehemmed Ağa'nın konak masrafı	49	
Def'a Mehemmed Ağa'nın konak masrafı	154	
Paşa-yı müşârün-ileyin başçukadârına konak masrafı	241	
Tâtâr Süleyman'a âsitâne tarafına gettikde verilen harc-ı râh	350	
Kirkoros'da delibaşı ve hâytabaşıya verilen kahve duhân ve harar ve torba kıymeti	77	
Def'a hâytabaşı ve delibaşıya kahve 8 kıyye	48	
Haytabaşı ve delibaşıya verilen duhân batman kıymeti	18	
Haytâbaşı ve delibaşıya verilen ta'yînât	50	
Beşviran'da haytâbaşı ve delibaşı Kirkoros'a geldikde verilen ta'yînât	258	
Ma'den'den gelen hazîne beklemeye verilen	5,5	
Kuşcibaşı için verilen konak masrafı	480	
Sarrâf yediyle darbhâne çukadârına verilen	200	
Hatâb emri getüren tâtâra verilen	112	
Devletlü Mehemmed Paşa efendimize irsâl olunan akçenin kumbâr ve akçe noksanı için	38	
Def'a haytâ odabaşısına verilen hizmet	20	
Haytâ odabaşı ve deli odabaşısına konak masrafı	18,5	10 para
Zâralı-zâde Mehemmed Beg'in konak masrafı	79	
Devletlü Abdi Paşa Efendimizin hazinesini getürmeye cebelü için verilen	6	
Hazîne bağlamaya urgân ve keçe ve torba masrafları	27,5	
Haytâbaşı ve delibaşı Kirkoros ve Geyras'a geldiklerinde	236	

verilen şa'ir kıymeti	
Tozanlu mâhyesiçün tûfengi Bıyuk'un oğluna verilen	20
Haytâbaşı ve delibaşıya verilen nân-ı azîz kıymeti	15
Canik'den gelen çukadâra konak masrafı	4
Yaldızlı Mehemed Ağa'nın altûndan ziyâde aldığı	100
Hacı Harbeci Efendi'ye teslîm olunan akçe noksanı	15
Kirkoros'da haytâlara verilen ta'yınât	100
Beşviran ve Saltık'da haytâbaşı ve delibaşısına verilen	60
ta'ayyînât	
Taksîd-i sâni-i imdâd-ı hazeriyye için gelen mübâşîrin	18
konak masrafı	
Çolak Ali Ağa Venk'e geldikde verilen ta'yınât	100
Def'a ağa-yı mumâ-ileyhe Bizeri karyesinde verilen kahve 6	42
kıyye	
Def'a ağa-yı mumâ-ileyhe verilen duhân 12 kıyye	25
İ'lân-ı âşâ'ir buyuruldısı götüren makremecibaşının konak	72
masrafı	
Yâreli haytâların fevt olduklarında techîz ve tekfîniyeleri ve	100,5
konak masrafları	
Kilisli delibaşıya bir gecelik ta'yınât	10
Devletlü Abdi Paşa hazretlerine hazretlerine hazîne	75
adamları ile Hâmamcı-oğlu Osman Ağa'ya ve acem	
elçilerinin mihmândârının konak masrafları	
Devletlü Mustafa Paşa'nın ihrâmcısına ve kuşçubaşanın	101

acem elçilerinin konak masrafları	
Haytâbaşı ve delibaşıya verilen iki aded tüfenk kıymeti	200
Def'a haytâbaşı ve delibaşıya verilen 16 kıyye	128
Delibaşı soytarisına verilen	15
Haytâbaşı ve delibaşı odabaşlarına verilen hizmet	40
İsti'câl için tâtâra verilen	20
Hâlât nâhşye yüzbaşına verilen hil'ât bahâ	45
Ağnâm-ı kesîr için gelen sadr-ı â'zâm ihrâmcısına verilen	720
Tüfenki Bıyuk'un oğluna madde zımnında verilen	10
Abdi Paşa efendimiz için giden hazîne cebelisi	25
Devriye için Çolak Ali Ağa ve Göğlüler ağasına verilen	1055
hizmet	
Beşli ağasına verilen	30
Ağa-yı mûmâ-ileyhin def' için Sivas'a giden adama verilen	15
Ağa-yı mûmâ-ileyhe üzüm kıymeti	5,5
Mîrâhur ağanın konak masrafı	128
Kapulara barut	28
Delibaşı Göğlüler ağasının konak masrafı	138
Def'a acem elçilerinin konak masrafı	170
Bayrak ağası Süleyman Ağa'nın bayrak masrafı	33
İslâm ile müşerref olan nisâların esvâb kıymeti	103
Emirsevid'e giden ta' ayyînât için çuval kıymeti	16
Turnacıya verilen kahve 1 kıyye	8
Devletlü begefendimizin tâtârına verilen	25

Yâreli haytâların cerrâh ücreti	50
Mehemmedu'ya giden ta'ayyînât için çuval zâiyatı	32
Haytâ odabaşısı ve deli odabaşısı ve bölükbaşlarının konak masrafları	27
Delibaşı ve haytabaşı için Geyraslılara verilen şa'ir kıymeti	75
Asâkîr-i ref' için âsîtâne tarafından gelmiş ağaya verilen	350
Ma'den emîni Hacı Mustafa Ağa'nın konak masrafı	172,5
Şehir cabisi ve rea'yâ mu'temedi yedleriyle olunan masraf	115,5
Devletlü Mehemed Paşa efendimizin rehîn bahâ ve kaftân bahâ ve ikrâmiye için verilen	27500
Menzilci için tâtâr ağasına verilen	500
Mahalle salyânesi için hakîm efendiye verilen harc-ı defter	500
Asâkîr için bayrak ağası Sâlih Ağa'ya verilen	9750
Def'a asâkîr için bayrak ağası Süleyman Ağa'ya verilen	5350
Ağnâm bedeli mübâşîriyesiyle hatâb emri getiren kapucubaşı hizmetleri bakâyası için Sivas sarrâfına verilen	4403
Koru mîrâhûr Osman Ağa'ya verilen hizmet	350
Ağa-yı mûmâ-ileyhe gelen turnacıya verilen hizmet	350
Ale'l-hisâb için voyvoda ağaya verilen tahsîldâriye	500
Fazîletlü hâkim efendiye harc-ı defter	700
Voyvoda-i sâbık merkûm Metin Ağa'nın alacağı için verilen	5000
Emîniye ve hüddâmiye için	110
Ale'l-hisâb için kâtîbiyye	80

Kaydiyye	5	
Muhzırıyye	3	
Yaldızlı Mehemmed Ağa'ya hizmet	212,5	
Def'a hâkim efendiye verilen harc-ı defter	4000	
Koyun bedeli için devletlü Mehemmed Paşa efendimizin baş çukadârına teslîm	6852	
Taksîd-i evvel-i imdâd-ı hazeriyye için verilen	2041	
Deve bedel için verilen	19123,5	4 para
Bundan âkdem verilen kâtîbiyye	200	
Muhzırıyye ve kaydiyye	40	
Kethüdâiyye	100	
Zâralı-zâde Mehemmed Beg'e hizmet	560	
Abdi Paşa Efendimizin zâhirecisine sarrâf bedeli verilen	500	
Hüddâmiye için verilen	200	
Bundan âkdem sâlyâne için verilen tahsîldâriye	1500	
Serdâr Ağa'ya tahsîldâriyye	150	
Devletlü Mehmet Paşa Efendimizin makremecibaşısına verilen hizmet	500	
Deve mübâya'ası için Hacı harbendesine teslîm olunan	28319,5	para
Hacı harbendeci efendiye hizmet	1000	
Yaldızlı Mehemmed Ağa ve deve mübâşirine hizmet	600	
Menzilciye verilen imdâdiyye	5040	
Def'a yüz elli neferin isti'câlîne gelen tâtâra	100	
Yüz elli nefer için gelen turnacı ve hasekiye verilen oda	120	

takımı

Yüzbaşı El-Hac Mehemmed'e verilen şehriye 4	800
Sultân kethudası çukadârına verilen	1200
Kal'a şenliğı için ve Ramazân-ı şerîf için ve bayrâm şenliğı için verilen	287
(s. 26) Umûr-ı vilâyet için vaz'-ı sermaye	1356,5
Menzîlcinin telef olan bargîr kıymeti	1425
Fazîletlü hâkim efendiye bu def'a verilen harc-ı defter	6000
Voyvoda ağaya tahsîldâriye	3000
Bâ-mürâsele istikrâz olunan akçe humâsı	2000
Kâtîbiye	250
Kaydiyye	20
İhzâriyye	20
Serdâr ağaya tahsîldâriye	250
Hüddâmiye	250
Şehir hâcesi İbrahim Efendi'ye ücret	500
Re'âya mu'temedîne	500
Şehir kethüdası Mehemmed Paşa'ya ücret	400
Kolcı Osman'a ücret	200
Bin iki yüz yirmi üç senesi Muharrem evâhirinde olan salyâneden bakâya	<u>1480,5</u>
Yekün	202213

Bundan âkdem bâ-defter mahalle ve ehl-i hıref ve ale'l-

hisâb salyâne üzere tahsîl olunan ihrâc 119713

Bu def'a tevzî' ve taksîm olunan yalnız seksen iki bin beş 82500

yüz guruşdur

Hisse-i ehl-i hıref 39333

Hisse-i hânât 18167

Hisse-i Tozanlu 12500

Hisse-i Komanât 8332

Hisse-i Kâfirni 4168

Der-nefs-i şehri Tokad

Hân

Hân-1 Paşa 246 24 para

Hân-1 Yâğcızâde 964 24 para

Voyvoda Ağa 6115 8 para

Hân-1 Sulu 3803 32 para

Hân-1 Sünnetcizâde 2620 32 para

Hân-1 Taş 2366

Hân-1 Ballızâde 2050

Yekün 18167

Min haysi'l-mecmu' yalnız elli yedi bin beş yüz guruşdur.

Bâlâda mastûr ehl-i hıref ve hânât ahâlîleri inhâ olunur ki bâ-emr-i âlî matlûb buyurılan mübâyâ'a ve asâkîr için verilen mebâlîğ ve devletlü Abdi Paşa hazretlerine verilen zahîre bahâ ve devletlü beğefendimiz hazretlerine boğça bahâ ve hâlâ Sivas

vâlisi devletlü Mehemmed Paşa hazretlerine verilen taksîd-i sâni-i imdâd-ı hazeriye ve hizmet-i mübâşiriye bundan âkdem umûr-ı belde için istikrâz olunan meblağ ve Eylül menzili imdâdiyyesinden bâkî verilecek imdâdiyye ve bâ-defter-i müfredât masârifât-ı belde ve harc-ı defter ve sa'âdetlü voyvoda ağaya tahsîldâriye ve tertîb-i defter ve yâfte kalemiyesi ve şehir câbisi İbrâhim Efendi ile reâ'yâ mu'temedi ve kolcuların ücretleri cümle ma'rifeti ve ma'rifet-i ş-şer'le hisâb olundukta seksen iki bin beş yüz guruşa bâlîğ olub nevâhî hissesi ba'de'l-ifrâz bâkî kalan meblağ ehl-i hıref ve hânâtın şenlik ve tahammüllerine göre bâlâda terkîm olunduğı vech üzere isâbet etmişdir meblağ-ı mezbûr beyinizde cem' u tahsîl ve kabzına me'mûra teslîm eylesesiz hurrire fî gurre min şehri Zi'lkâ'de li-sene selâse ve işrîn ve mi'eteyn ve elf.

(27/1) Der nefs-i Komanât tab'i-i Tokat

Karye	guruş
Karye-i GEGSİ	75
Karye-i İZBESTİ	280
Karye-i DİFYE	343
Karye-i YELPA	70
Karye-i ZAZARA	52
Karye-i İZE	385
Karye-i KEMKEZ	145
Karye-i ESTİGIN	268
Karye-i CİNCİFE	175
Karye-i TEKYE ve TÂZULAR	45
Karye-i HULVAR	45

Karye-i Ohtâb	460
Karye-i Dönekse	55
Karye-i Boyalı	172
Karye-i Armûs	395
Karye-i Omala	250
Karye-i Bizeri	505
Karye-i Acı Pınar me'a Kışla	145
Karye-i Çördük	50
Karye-i Sidenii	176
Karye-i Kevâhlık	96
Karye-i Gevrek	185
Karye-i Frâdükse	700
Karye-i Fenk	570
Karye-i Martos Oba	390
Karye-i Kâdı Vakfı	125
Karye-i Kızıl	190
Karye-i Kırkoros	500
Karye-i Bayrâm	85
Karye-i Beş Virân	275
Karye-i Eski	60
Karye-i Gevele	190
Karye-i Çöregi Büyük	60
Karye-i Üç Göl	330
Karye-i Mâmu me'a Tut	150

Karye-i Dekseci	60
Karye-i Zodi	50
Karye-i Mülk	40
Yekün	8332

Bâlâda mastûr karye ahâlîleri inhâ olunur ki bâ-emr-i âlî matlûb buyurılan mübâyâ'a ve asâkîr için verilen mebâlîğ ve devletlü Abdi Paşa hazretlerine verilen zahîre bahâ ve devletlü begefendimiz hazretlerine boğça bahâ ve hâlâ Sivas vâlîsi devletlü Mehemed Paşa hazretlerine verilen taksîd-i sâni-i imdâd-ı hazeriye ve hizmet-i mübâşiriye bundan âkdem umûr-ı belde için istikrâz olunan meblağ ve Eylül menzili imdâdiyyesinden bâkî verilecek imdâdiyye ve bâ-defter-i müfredât masârifât-ı belde ve harc-ı defter ve sa'âdetlü voyvoda ağaya tahsîldâriye ve tertîb-i defter ve yâfte kalemiyesi ve şehir câbisi İbrâhim Efendi ile re'âyâ mu'temedi ve kolcuların ücretleri cümle ma'rifeti ve ma'rifeti'ş-şer'le hisâb olundukta seksen iki bin beş yüz guruşa bâlîğ olub nevâhî hissesi ba'de'l efrâz bâkî kalan meblağ ehl-i hıref ve hânâta tevzî' olundukda nâhiye-i mezbûreye sekiz bin üç yüz otuz iki guruş isâbet etmişdir meblağ-ı mezbûrî ber karyenin şenlik ve tahammüllerine göre tahtında terkîm olındığı vech üzere isâbet idüb meblağ-ı mezbûrî beyinizde cem' u tahsîl ve kabzına me'mûra teslîm eyleyesiz hurrîre fî gurre min şehri Zil-kâ'de sene selâse ve ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

(27/2) Nâhiye-i Kâfirni tâbî-i Tokat

	guruş
Karye-i Almus	1030
Karye-i Zuğru	700
Karye-i Kara Dere	200

Karye-i Ceğedler	400
Karye-i Minegür	80
Karye-i Tomâra	60
Karye-i Çiftlik	60
Karye-i Çât	80
Karye-i Leveke	235
Karye-i Egri	55
Karye-i Gök	300
Karye-i Meğüllü	250
Karye-i Vârzallar	60
Karye-i İlbit	200
Karye-i Alan	80
Karye-i Teknecik	60
Karye-i Muhât	45
Karye-i Dâdohta	108
Karye-i Kuru Sekü	18
Karye-i Tiyeri	67
Karye-i Eftelit	<u>80</u>
Yekün	4168

Bâlâda mestûr karye ahâlîleri inhâ olunur ki bâ-emr-i âlî matlûb buyurılan mübâyâ'a ve asâkîr için verilen meblağ ve devletlü Abdi Paşa hazretlerine verilen zahîre bahâ ve devletlü begefendimiz hazretlerine boğça bahâ ve hâlâ Sivas vâlîsi devletlü Mehemed Paşâ hazretlerine verilen taksîd-i sâni-i imdâd-ı hazeriye ve

hizmet-i mübâşiriye bundan âkdem umûr-ı belde için istikrâz olunan meblağ ve Eylül menzili imdâdiyyesinden bâkî verilecek imdâdiyye ve bâ-defter-i müfredât masârifât-ı belde ve harc-ı defter ve sa'âdetlü voyvoda ağaya tahsîldâriye ve tertîb-i defter ve yâfte kalemiyesi ve şehir câbisi İbrâhim Efendi ile reâ'yâ mu'temedi ve kolcuların ücretleri cümle ma'rifeti ve ma'rifet-i ş-şer'le hisâb olundukta seksen iki bin beş yüz guruşa bâlîğ olub nevâhî hissesi ba'de'l ifrâz bâkî kalan meblağ ehl-i hıref ve hânâta tevzî' olundukda nâhiye-i mezbûreye dört bin yüz altmış sekiz gurus isâbet etmeğle meblağ-ı mezbûrî herbir karyenin şenlik ve tahammüllerine göre tahtında terkîm olındığı vech üzere isâbet itmişdir meblağ-ı mezbûrî beyninizde cem' u tahsîl ve kabzına me'mûra teslîm eylesiz hurrîre fî gurre min şehri Zil-kâ'de sene selâse ve ısrîn ve mi'eteyn

(28/1) Elbîstânî Ali Efendi'nin berâtı kaydıdır

Berât-ı şerîf-i âlîşân-ı sâmi mekân-ı sultân tuğrâ-i ğarrâ-i cihân-sitân-ı hâkânî hükmi oldur ki

Medîne-i Tokat'da vâkî' Hisârîye medresesinin vakfından almak üzere senevî üç müd hinta ile nısf-ı mu'îdlik cihetine mutasarrıf olan Ömer bîlâ-veled fevt olub yeri hâli ve hissesi mahlûl olmağla yerine erbâb-ı istihkâkdan işbu râfi'ân-ı tevkî'-i refî'ü'ş-şân-ı hâkânî Alî ve Mehemed ibni Mehemed nâm karındâşlar her vechle lâyıq ve mahall ve müstehak olmalarıyla müteveffâ-yı mezbûrın mahlûlünden ber-vech-i işîrâk tevcîh olub yedlerine berât-ı şerîf-i âlîşânım verilmek bâbında nâ'ib mevlânâ Ahmed Reşîd zîde-ilmuhû arz etmegin mûcîbince merkûmâna tevcîh ve sadaka idüb bu berât-ı hümayûn-ı sa'âdet-makrûnı virdim ve buyurdum ki ba'de'l-yevm mevlânâ-yı merkûmân Ali ve Mehemed ibni Mehemed nâm karındâşlar varub zikr olunan medresede müteveffâ-yı mezbûrın yerine nısf-ı mu'îdlik cihetine mutasarrıf olub hidmet

lâzımelerin mer'î ve mü'eddi kıldıktan sonra senevî üç müd hinta vazîfesiyle mutasarrıflar olub vâkıfın devâm-ı ömr ve devlet için duaya müdâvemet göstere şöyle bileler a'lâmet-i şerîfe i'timâd kılalar tahrîran el-yevm't-tâsi' min Ramazânü'l-mübârek sene selâse ve ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

Konstantiniyye

(28/2) Medîne-i Tokat'da Dere mahallesi mütemekkinlerinden iken bundan âkdem hâlık olan Koatan veledi Bedru nâm hâlikin verâseti zevce-yi metrûkesi Elenâ binti Abraham ile sulbî sagîr oğulları Kotsan ve Bedru'ya münhasıra olub ba'dehu sagîr mersûm Kotsan dahî hâlık olub verâseti anası mersûme Elenâ ile li-ebeveyn er karındâşı sagîr-i mersûm Bedru'ya münhasıra olub ba'dehu mersûme Elenâ dahi hâlike olub verâseti sadr-ı sagîr oğlu mersûm Bedru'ya münhasıra olduğu şer'ân zâhir u nümâyân oldıktan sonra bâ-ma'rifet-i şer' tahrîr olunan hâlikân-ı mersûmâtın defter-i müfredâtıdır ki ber-vech-i âtî zıkr olunur hurrîre fî el-yevmi'l-hâmis aşer min şehri Zîl-ka'de sene selâse ve ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

	miktâr	guruş
Şâl döşek	2	13
Yorgan	2	15
Yasdık	5	10
Döşek yüzi	1	1
Kefere minderi	10	5
Yorgan yüzi ve çarşâb		4
Döşek çarşabı		2
Dîmî yasdık yüzi	1	1

K öhne libâs	1	2
Sagîr bez libâs	1	2
		3
Hamam takımı		
Ayna	1	2
Ocak perdesi		1
Çuval ve hegbe	1'er	1,5
Kaşık	27	1
İblik ve penbe		1
Köhne kâlîce	1	2
Sagîr kilim		1
Def'a köhne kilim	3	9
Şâlî dolama		5
Atlâs entari		15
Sabun	1 kıyye	2
Mendil çarşâb		5
Köhne işleme gömlek		3
Şeritli yemeni degirmi	1	4
Cedîd çit yasdık yüzi		1
İşleme peşkir ve çit boğça	3 ve 1	5
Diyarbakır alacası	2	2,5
Def'a baş yemenisi		5
İşleme makreme ve uçkur	2'şer	5
Keten ibligi		1

Fes	2	7
Makreme ve iblik		1,5
Def'a hamam takımı		6
Kırmızı bez halı	2	1
Bez ve alaca parçası		3
Altûn küpe	1 çit	20
Tansuh	2	4
Sedef kuşak	1 çit	8
Tesbih	2	1
Sim ber-vech-i tahmîn	8 dirhem	3
Kilid		1
Sedefli çekmece		2
Tahta sandık		3
Bağ der-mevzi'-i Miskincik	1 kit'a	30
Arak şişesi	2	2
Havân ve el		2
Evânî-i nühâsiye	12 kıyye	30
Hırdâvât-ı menzil		6
Çuka libâsı		8
Yekün		268,5
Min-hâ'l-ihracât		

Lâşelerine masraf	30
Resm-i kısmet	6,5
Kâtibiye	2
Çukadâriye	2
Eminiyye ve hüddâmiye	1
İhzâriyye ve kaydiyye ve kalemiye	2
Deyn-i müsbit-i Mercan? bi-şehâdet-i Mustafa bin Hasan Yordam veledi Bökce ğıbbü't-tahlîf	27
Yekün	70,5
Sahhü'l-bâkî	198
Hisse-i ibn-i cemi'ü'l-mâl	198

(28/3) Tıbb-ı aslıhu Mustafa Latif el-meblâğ hilâfet-i medîne-i Üsküdar
nemekahu el-fakirullah gufranehu uffiyeye leh

Düstûrûn-ı mükerrremûn-ı müşîrûn-ı mufahhamûn-ı nizâmü'l-â'lem müdebbirü
umûri'l-cumhûri bi'l-fikri's-sâkıb mütemmimü mehâmmi'l-en'âm bi'l-re'yi's-sâib
mümehhidü bünyâni'd-devlet ve'l-ikbâl müşeyyidü erkâni's-sa'âdeti ve'l-iclâl el-
mahfûfu bi-sunîfi avâtıfi'l-meliki'l-â'lâ Anadolu'nun sol kolunda vâki' vüzerâ-yı izâm
edâmallâhu te'âlâ iclâlehûm ve e'azimü'l-ümerâ-yı kîrâm mürâcî'ü'-küberâi'l-fihâm
ulû'l-kadr ve'l ihtirâm âşabü'l-izz ve'l ihtişâm el-muhtasûn bî-mezîd inâyet-i
meliki'l-â'lâ mirîmîrân-ı kîrâm dâme ikbâlehüm akdâü kuzâtî'l müslîmîn evlâ-yı
vülâti'l muvahiddin me'âdini'l-fazl ve'l yakîn râfi'ü a'lâmi's-şerî'at ve'd-dîn vâris-i
ulûmü'l-enbîyâ ve'l-murselîn (s. 29) el-muhtesu bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-mu'în
Erzurum kâdısı zîdet fezâ'ilehu ve mefâhîrû'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'âdeni'l-fezâ'il ve'l

kirâm kuzât ve nüvvâb zîde-fazâilehüm mefâhirü'l-emâsîl ve'l-akrân mütesellîm ve voyvodalar ve â'yân ve vücûh-ı memleket zîde kadruhûm tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lum ola ki bundan âkdem Rumeli tarafına firâr itmiş olan Râmiz Paşa ve sâbık Karaman vâlisi Gazi Abdurrahman Paşa'nın buldukları mahalde alâ eyyühâl hayyen ve meyten âhz ve istîsâlleri matlûb-ı kati'-i cihândâranem olmakdan nâşî merkûmların bi-eyyi vechin kâni ele getirilmesi husûsı evâmir-i âliyyem neşriyle cümleye tenbîh ve te'kîd olunmuşdı merkûm Abdurrahman Paşa'nın bu günlerde hafiyeten Anadolu tarafına firâr eylediği bi'l-ihbâr tahkîk-i şâhânem olduğına binâ'en merkûm kâdı Abdurrahman Paşa herne mahalde bulunur ise üzerine varulub alâ eyyi vechi kâne âhz ve istisâlî husûsu ehass-ı metâlib-i mülûkânem olmakdan nâşî siz ki vüzerâ ve mîrmîrân ve sâ'ir-i mûmâ-ileyhimsiz firâr-ı merkûm Abdurrahman Paşa kangınızın taht-ı hükümet ve kazâsına dahîl olur ve hâfi ve celî ne mahalde bulunursa üzerine varilub hayyen ve meyten ne vechile olur ise olsun bi-eyyi hâlin âhz ve istisâlî husûsuna ve damen-i der-meyân-ı gayret ve bu husûsda tekâsül ve rehâvet gûne edeni vaz' u hareket olunmak lâzım gelür ise ol misüllü harekete cesâret idenler bir gûne cevâba kadir olamayub mahzar-ı ğazab-ı şâhânem olacağı emr-i muhakkak olmağla ânâ göre hareket ve kararımı merkûm ne mahalde bulunur ise hayyen ve meyten âhz ve istisâlîliyle icrâ-yı irâde-yi kati'-i tâcidârâneme sür'at ve bu vesîle ile kaziyyede medhali olmayanları tekdîrden mücânebet eylemeniz fermânım olmağın tenbihen ve i'lâmen işbu emr-i şerîfim ısdâr ve sadr-ı âzam tâtârlarından Ömer ile irsâl olunmuşdır imdi ber-vech-i meşrûh işbu irâde-i kati'-i şâhânemin icrâsına bi'l-ittifâk ihtimâm ve gayret ---¹³ hilâfını tecviz ile mazhar-ı azab-ı şâhânem olmaktan gayetü'l gaye ihtirâz ve mücânebet eylemeniz bâbında fermân-ı âlişânım sâdır olmuşdır buyurdum ki [boş]

¹³Bir kelime okunamadı

vusûl buldukda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yâfte-i sudûr olan fermân-ı vacibü'l-ittiba' ve lâzımü'l-ımtisâlîmin mazmûn itâ'atmakrûnuyla amel u hareket ve hilâfından hazer u mücânebet eylesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız tahrîran evâhir-i şehri Şevvâlü'l-mükerrem li-sene selâse ve ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

Be-makâm-ı Kostantiniye mahrûse.

(29/1) İzzet-me'ab şeri'at-nisâb mevlâna Ahmed Raşîd Efendi kâmyâb ba'de't-tahiyetü'l-vâfiye inhâ olunur ki ber-vech-i arpalık mutasarrıf olduğum Tokat kazâsının bin iki yüz yirmi üç senesi Zilhicce-yi şerîfesi guresinden umûr-ı niyâbet-i ahkâm-ı şer'iyyesi tarafımızdan cenâbınıza kemâkân ihâle ve ibkâ olunmuşdır gerekdir ki kazâ-yı mezbûrı hakk-ı merkûmeden kemâ fi's-sâbık mutasarrıf olub beyne'l-ahâli icrâ-yı âhkâm-ı şer'-i âlî ve vâkta olan ---¹⁴ dahî tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese bi'l-farîzeti'ş-şer'iyye tevzî' u taksîm olunub cadde-i şer'-i kolaydan ser-i mu inhirâfa cevâz göstermeyesiz ve's-selâm.

El-fakir Es-Seyyid Mehemed Nureddin el-kâdıasker-i Anadolu sabıka.

(29/2) Sûret-i emr-i âlî

Düstûr-ı mükerrem müşîr-i mufahham nizâmü'l-âlem müdebbirü'l-umûr-ı'l-cumhûri bi'l-fikri's-sâkıb mütemmimu mehâmmi'l-en'âm bi'l-re'yi's-sâib mümehhidü bünyâni'd-devlet ve'l-ikbâl müşeyyidü erkâni's-sa'âdeti ve'l-iclâl el-mahfûf-ı bi-sunûfi avâtıfu'l-meliki'l-â'lâ hâlâ Sivas eyâletine mutasarrıf vezirim Mehemed Celâleddin Paşa edâmallâhû te'âlâ iclâlehüm tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki sen vüzerâ-yı izâmımın yarar fehâmımın umûrdîde ve kârgüzâr ve şecâ'at şî'arı olub

¹⁴ İki kelime okunamadı

her vechle müstehak-ı atıfet vesâyet-i siyânet-i inâyet olduğun ecilden eyâlet-i mezbûr bundan âkdem sana tevcîh olunub üzerinde olmağla hakkımızda mezîd inâyet-i âmme-i şâhânem ve mezîd râfet-i seniyye-yi pâdişâhânem zuhûra götürüb işbu bin iki yüz yirmi üç senesi Şevvâl-i mükerrermin sekizinci gününde avâtıf-ı aliyye-yi şâhânem ve avârif-i behiyye-i şeref-yâfte-i sudûr olan hatt-ı hümâyûn-ı şevketmakrûnum mûcibince eyâlet-i mezbûr sana tevcîh ve mukarrer kılınmağla kemâkân mutasarrıf olman emrim olmuştur buyurdum ki hatt-ı hümâyûn-ı inâyet-makrûnum sâdır olan fermân-ı celîli'l-kadrim ve ibkâ ve mukarrer kılındığı üzere zikr olunan Sivas eyâletine sen mutasarrıf olub zabt u rabt-ı memleket ve himâyet ve siyânet-i kul ve ra'ıyyet-i bâside râfî' u refî' te'addiyât ve mezâlimden ve sâ'ir fermânım olan hedâmât-ı âlîyyemîn edâ ve temşiyet ve tekâmîlde bezl-i iktidâr --- ¹⁵eyleyüb min ba'd fukâra-yı ra'ıyyet ve sükkân-ı vilâyet ve kıt'aât-ı memleket bir vechle zulüm ve te'addi ve tecâvüzden begâyet ihtirâz ve mücânebet eyleyesin şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe itimâd kılâsız tahriran fî'l-yevmi's-sâmin Şevvâli'l-mükerrermin li-sene selâse ve ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

El-mahrûse-yi Konstantiniyye

Suret-i emr-i âlî mûcibince devletlü Mehmed Paşa hazretlerine tarafında i'lâm ve işâ'ına buyuruldusu vârid olmuştur.

Mutabıkü ale'l-ibâre El-Hâc Hasan el-mevlâ hilâfet-i bi-medîne-yi Sivas el-fakirü'l-fakir ufiye anhu

(30/1) Abdurrahman Efendi'nin fetvâ mektûbudur

İzzet meâb medîne-i Tokat kâ'imakâm-ı nakıbü'l-eşrâf Es-Seyyîd Abdurrahman Efendi

¹⁵ Bir kelime okunamadı

Ba'de's-selâm inhâ olunur ki medîne-i mezbûre müftisi Osman Efendi'nin hacrî ve sinîn fetevâyâ liyâkatın olmadığı ecilden iltimâs olunmağla hacr olunub yerine iftâyâ tarafımızdan sana izin verilmiştir gerekir ki lede'l-istiftâ esâhh-ı akvâl-i e'imme hâneffiyye aleyhim rahmet-i rabbi'l-bâriye ile iftâ idüb kütüb-i mu'teberede nakl-i sari ve imzâlarında Tokat müftisi deyü tasrih eylesin ve's-selâm hurirre fî gurre-i Zi'l-ka'de li-sene selâse ve ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

El-fakir Dürrî-zâde Es-Seyyid Abdullah uffiyen an hümâ

(30/2) Medîne-i Tokat'da Cemaleddîn mahallesi mütemekkinlerinden iken bundan âkdem hâlik olan Artin veledi Vartan nâm hâlikın sulbî kebîr kızı Takuk ile oğullarının oğulları Tayos ve Kirkor ve Kazkoran ve Marim'e münhasıra olduğu şer'ân zâhir u nümâyân oldukdan sonra verese-i mezbûrun talebi ve ma'rifet-i şer'le tahrîr beyne'l-verese bi'l-farîzeti'ş-şer'iyye tevzî' u taksîm olunan hâlik-ı mersûmun verasetinin defter-i müfredâtıdır ki ber-vech-i âtî zikr olunur hurirre fî'l-yevmi's-sâdis aşer min şehri Zil-hicce li-sene selâse ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

	miktâr	guruş
Döşek	3	25
Yorgan	2	17
Yasdık	5	24
Kefere minder	5	2
Çit mak'ad	1	4
Sofra bezi ve sofra peşkiri ve çarşab	1'er	5
Horuç hegbesi	1	4
Kilim ve sagîr kaliça	4	15

İblik	24 kıyye	140
Şam'dan	2	1,5
Nühâs mangal	1	6
Arak kazganı		35
Sini	5 kıyye	15
Evânî-yi nühâsiye	36 kıyye	9
Çamaşur legeni ve kazgan	12 kıyye	30
Aşurma	2	5
Destâr	2	10
Billur bardak		2,5
Şile	4 tob	20
Der-zimmet-i Ovannes		184
Hurdahâne		15
Yekün		650
Min-hâ'l-ihracât		
Hâlik-i mersûmun lâşesine masraf		20
Resm-i kısmet		16
Kâibiye ve hüddâmiye		4
Çizânîye ve kaydiyye ve kalemiye		4

Yekün	50
Sahhü'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese	600
Hisse-i bint	300
Hisse-i ibnü'l-ibn	100
Hisse-i ibnü'l-ibn	100
Hisse-i ibnü'l-bint	50
Hisse-i bintü'l-ibn	50

(30/3) Muhallefât için fermân-ı âlî isdâr olunmuşdur

Düstûr-ı mükerrerem müşîr-ı mufahham nizâmü'l-âlem müdebbirü umûri'l-cumhûrii bi'l-fikri's-sâkıb mütemmimü mehâmmi'l-en'âm bi'l-re'yi's-sâib mümehhidü bünyâni'd-devlet ve'l-ikbâl müşeyyidü erkâni's-sa'âdeti ve'l-iclâl el-mahfûf bi-sunîf avâtıfu'l-meliki'l-â'lâ Anadolu'nun sol kolunda vâki' vüzerâ-yı izâm edâmallâhu te'âlâ iclâlehüm ve e'âzimu'l ümerâi'l-kirâm efâhimü'l-küberâi'l fihâm ulû'l-kadr ve'l ihtirâm ashâbü'l-izz ve'l-ihtişâm el -muhtesun bi-mezîd-i inâyetü'l-meliki'l â'lâ mîr-mîrân-ı kirâm dâme ikbâlehu akzâ'l-kuzâtî'l-müslimîn-i evlâ-yı vulâtü'l-muvahhidîn ma'deni'l-fasl-ı ve'l-yakîn râfi'-i a'lâmü's-şerî'atü ve'd-dîn vâris-i ulûmü'l-enbiyâ'i ve'l-murselîn el-muhtesu bi-mezîd-i inâyetü'l-meliki'l-mu'în mevlânâ Erzurum kâdısı zîdet-fezâilehu ve mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm-ı ma'deni'l-fezâil ve'l-keâm kuzât ve nüvvâb zîde-fazluhüm ve mefâhirü'l-emâcid ve'l-â'yân ve mütesellimler ve sâ'ir zâbitân ve bi'l-cümle iş erleri zîde-mecduhüm tevkî'-i refî'-i hümâyûnum vâsıl olacak ma'lûm ola ki bir müddetten berü masârıf-ı külliye-yi mîrîden nâşi müzâyaka derkâr olduğundan medâr olur deyü cânib-i mîrîden zat olunan muhalefâtın ekserisi mâl-ı eytâm olub ve mâlü'l-yetim naz-ı kat'i ile memnu' olduğundan medâr küll-i envâ'ı hasârı mûcib

olmağla her ne kadar müzâyaka-yı mîriye derkâr ise de hasbeten lillâhi te'âlâ bu maddenin men' hususuna irâde-i şahânem ta'alluk itmekle fimâba'd ricâl

(31/1) Medîne-i Tokat'da Kâbe Mescîdi mahallesi sakînlerinden iken bundan âkdem hâlîk olan Basmacı Serkiz veledi Minas nâm hâlîkin verâseti zevce-i metrûkesi Hirosima binti Mardıros ile li-ebeveyn er karındâşının oğlu Kirkor veledi Mardıros'a münhasıra oldığı şer'ân zâhir u nümâyan olduktan sonra verese-i mersûmân talebi ma'rifet-i şer'le tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-farîzeti's-şer'iyye tevzî' u taksîm olunan tereke-i hâlîk-i mersûmun defter-i müfredâtıdır ki ber-vechi âtî zikr olunur hurrire fî'l yevmi'l-hâmis ve'l-ısrîn min Zil-hicce li-sene selâse ve ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

	miktâr	guruş
Menzil der-mahalle-i mezbûre	1 bâb	1100
Bağ der-mevki'-i Mâlkâyası	1 kıt'a	1000
Kutnî ve dîmî ve çit yasdık	11	45
Döşek	1	12
Yorgân	2	20
Kâlîçe	2	15
Keçe yan minderi ve köşe ve mak'ad	1'er	25
Kilim	1	8
Alaca abâ	2	8
Çuka şâlvâr	1	10
Köhne çuka biniş	1	10
Köhne çuha cübbe	1	10
Müsta'mel çuha biniş		40

Köhne şâlî cübbe		2,5
Sagîr abâ		2,5
Kurt kürk	1 yaka	25
Köhne âlâca ve bez entari	4	15
Gömlek ve don	1'er	5
Def'a köhne biniş ve kuşâk		6,5
Kalpâk		5
Tüfenk	1	8
Kara sâbun ber-vech-i tahmîn		8
Ocâk yaşmağı		2,5
Def'a yorgân	2	20
Def'a döşek	1	10
Def'a keçe minder		3
Kebe		5
Sagîr yasdık ve keferi minder	1 ve 6	4,5
Köhne kilim ve kâlîça	5 ve 1	25
Keçe	13	10
Arâk şişesi ve kalay		30
Tonbâk ve nühâs zarf ve fincân ve tebsi	4 ve 3 ve 7 ve 1	5
Kütâhya fincanı ve tabak	3 ve 2	3
Billûr kadeh	2	1,5
Şire ber-vech-i tahmîn		30
Def'a tabak ve fincân ve tebsi		5
Sagîr şam'dân	4	5

Nühas mangal		6
Hınta	1 kile	30
---	10 batmân	50
Merkeb	2 re's	60
Evânî-yi nühâsiye	51 kıyye	150
Hırdâvât menzil ber-vech-i tahmîn		150
Hân oda derûnunda basmacı âlât		250
Tekerli	54 tob	400
Def'a tekerli		360
Bâ-defter-i zimemât		800
Min-hâ'l-ihracât		
Lâşesine masraf		225
Resm-i kısmet		144
Kâtibiye		25
Çukâdariye		25
Eminiyye ve hüddâmiye		29
Şâriyye ârefîyye ve kalemîye		60

Deyn-i müsbit li'z-zevceti'l-mersûme	300	
Bi-şehâdet mersûme Hirosime bi-şehâdet-i Avadik veledi Ohân ve Seriz veledi Vartan		
Yekün	820	
Sahhü'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese	4953	
Hisse-i zevce	1238	30 meblağ
Hisse-i ibnü'l-ah li-ebeveyn	3714	90 meblağ

(32/1) Medîne-i Tokat'da Yaşmeydân mahallesinde kirâ ile mütemekkin iken bundan âkdem hâlık olan Mardıros veledi Simavon nâm hâlıkın verâseti zevce-i metrûkesi Mâryem binti Ağya ile sulbî kebîre kızı Okbir ve sagîre kızı Takuka ve li-ebeveyn kız karındaşları diğêr Maryem ve Hirosima binti el-mersûm Simavon'a münhasıra olduğu şer'an zâhir ve nümâyan olduktan sonra bâ-ma'rifet-i ş-şer' tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-farîzati ş-şer' iyye tevzî' u taksîm olunan hâlık-i mersûmun defter-i müfredâtıdır ki ber-vech-i âtî zikr olunur hurrîre fi'l-yevmi's-sâlis min Muharremi'l harâm li-sene erba' ve işrîn ve mi'eteyn ve elf.

	miktâr	guruş
Köhne yasdık	7	21
Müsta'mel kilim	1	20
Köhne kilim	2	8
Kefere minderî	6	2,5
Yorgân	4	35

Döşek	3	30
Sagîr abâ	2	1,5
Müsta' mel siyah şâlvâr	1	6,5
Çitari ve ipek alaca entari	1'er	7,5
Beyaz iplik ve gömlek ve iblik kuşak	2 ve 2 ve 1	6,5
Kalpâk	1	4
Arak şişesi ve kalay tahtası		11
Sagîr şam'dân	2	2,5
Bıçak	1	0,5
Arak kazğanı ber-vech tahmîn		30
Çamaşur legeni ve kazganı		25,5
Havan ve el		2
Makreme		20
El yemenisi	9	7,5
Nühâs fener		1
Nühas mangal	1	6,5
Evânî-yi nühâsiye ber-vech-i tahmîn	18 kıyye	36
Hırdavât menzil		<u>22,5</u>
Yekün		310,5
Min-hâ'l-ihracât		
Lâşesine masraf		30
Resm-i kısmet		8
Kâtîbiye		2

Çukadâriye		2
Eminiyye ve hüddâmiye		2
İhzâriyye kaydiyye ve kalemiye		1,5
Mihr li'z-zevceti'l mezbûre bâ-karar verese		16,5
Yekün		61
Hisse-i zevce	31	15 meblağ
Hisse-i bint	83	
Hisse-i bint	83	
Hisse-i uht li-ebeveyn	25	112 meblağ
Hisse-i uht li-ebeveyn	25	112 meblağ

(32/2) Sâhibü'l-hayrât Hasan bin Ali vakfiyesi kayıdır

Elhamdülillahi rabbi'l-âlemîn ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidinâ Muhammedin ve âlîhi ve sahbihî ecma'în emmâ ba'd işbu kitâb-ı sıhhat-nisabın tahririne bâ'is medîne-i Tokat'da Çilehâne mahallesi sâkinlerinden sâhibü'l hayrât ve'l-hasenât Hasan bin Ali nâm kimesne meclis-i şerî'at-ı garrâ ve mahfil-i tarîkat-ı zehrâda vakf-ı âtiyü'l-beyânı li-ecli't-teslîm ve't-tescîl mütevellî nasb u ta'yîn eylediği Es-Seyyîd Ahmed Efendi ibni Mehemed mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb hâlâ yedimde ve taht-ı vâldemden müntakîl bi'l-irs mülküm olub mahalle-i mezbûrda vâki' bir taraftan Mehemed Emin ve bir taraftan Abdülmecid ve bir taraftan vakıf menzil ve ba'zân Kerîm Efendi menzillerine ve bir taraftan tarîk-i âmme müntehi bina ve arsası mülk bir bâb menzilimi ve yine haffâfan sükunda vâki' bir taraftan Karalzâde El-Hâc Mehemed Ağa ve bir taraftan vakıf dükkân ve bir taraftan arsasına câmi'-i

şerîfin cidârına ve bir taraftan tarîk-i âmme müntehî binâsı mülk arsasının Kâbili evkâfına senevî otuz akçe icâr-ı maktû'ası olan bir kıt'a hafâf dükkânı ve yine Cağa Gölü nâm mahalde bir taraftan Sünbüllü Takye bâğçesi ve bir taraftan Kaygusuzoğlu Yusuf bâğçesine ve bir taraftan hark ve bir taraftan tarik-i âmme müntehi isticâr ve imareti mülk ve arsasının Kamer Hatûn evkâfına senevî yüz yirmi akçe icâr-ı maktû'ası olan bir kıt'a hadîkam menzil-i mezkûr derûnunda mevcûd on üç adet yasdık dört adet minder ve mak'ad ve yedi adet yorgan ve altı adet kilim ve bir adet küb ve altmış vukıyye evânî-yi nühâsiyemi mâlımdan ifrâz ve mülkümden mümtâz hasbeten-lillâhi'l-azîm ve taleben li'l-mürzâti'l-rabbi'r-rahîm vakf u habs teslîm-i mütevellî-yi mezbûr idüb şöyle şart eyledim ki kendim hayatta oldukça vakfîyet üzere me'a't-tevliye mutasarrıf olub medîne-i mezbûrda vâki' Behzât Câmî-i şerîfine senevî üç kıyye şem'-i asel îkâd eyleyüb vefâtımdan sonra zevcem Sâliha binti Mehemmed nâm hâtun menzîl-i mahdûd-ı mezkûrda sâkin olub dükkân-ı mezkûr ile bâğçe-i mezbûr ecr-i misliyle âhz-ı icâr idüb hâsıl olan icârâtdan evvela rakabeleri rü'yet olunduktan sonra bâkî kalan icârâtdan câmî-i mezkûrda şem'-i asel mevkûfeyi îkâd iden ferrâşa senevî birer gurusş ücret virile mâ bâkî icârât-ı mezkûr ile eşyâ-yı mezbûrelere vakfîyet üzere me'a't-tevliye mutasarrıf ola ba'de'l-vefâtihâ mezbûre Sâliha'nın li-ebeveyn er karındaşı Abdulahad'ın vakfîyet üzere me'a't-tevliye mutasarrıf olarak ba'de'l-vefât merkûm Abdulahad'ın evlâd ve evlâd-ı evlâdları batnen ba'de batnin ve neslen ba'de neslin zukûr ve inâs ale's-seviye vakfîyet üzere me'a't-tevliye mutasarrıf olub şurût-ı mezkûreyi icrâ eyleyeler li-iyâzen billahî te'âlâ ba'de inkırâzi'l-evlâd câmî-i mezkûr mütevellileri eşya-i mezkûreyi vakfîyet üzere mutasarrıf olub menzil-i mezkûr ile dükkân ve bâğçe-i mezbûrların ba'de'r-rakabe fazla-i icârâtları câmî-i mezkûrın rakabesine sarf olunub tebdîl u tağyîri yedimde ola deyü ta'yîn-i şurût ve ta'yîn-i kuyûd

eyledim didükde vâkıf-ı mezbûrın cârî olan ikrârını müteveli-yi mezbûrun dahi bi'l-muvâcehe tasdîk ve bi'l-müşâfehe tahkîk eyledikten sonra vâkıf-ı mezbûr kütüb-i fikhiye-i mu'teberede tahrîr u tastîr olunduğu vech ve vech-i şer'î üzere istircâ ile istihkâm itmekle hâkim-i mevki' sadr-ı kitâb tûbâ-lehû ve hüsne-me'âb efendi hazretleri dahî tercihen li-cânibü'l-hayr e'imme-i dînîyeden alâ kavli men yerâh sıhhat ve luzûm-ı vakıf ile hükm u emr itmegin vakf-ı mezbûr sahîh ve lâzım oldu min ba'd nakz u nakzı (s. 33) muhâl mümteni'ü'l-ihtimâldir "femen beddele ba'demâ semi'ahu fe-innemâ ismihû alellezîne yubeddilûnehu innellahe semî'un alîm"¹⁶ ve ecrü'l-vâkıf ale'l-hayyi'l-kayyûmi'l-cevâdi'l-kerîm hurrîre fi'l-yevmi'l-hâmis min Muharrem sene erba' ve ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Mücellid Hâfız Hüseyîn bin Hasan

İsmail bin İsmail kazzâz

Es-Seyyîd Mahmud bin Mehemmed berber

Es-Seyyîd Ebubekr bin Hüseyîn muytâb

Hacı Ahmed bin Ahmed muytâb

Monla Ömer bin Ali muytâb

Es-Seyyid Mehemmed Emin bin Mehemmed ferrâş

Es-Seyyîd Monla Mehemmed bin Mehemmed Emin

Halil Efendi ibni Mehemmed attâr

Es-seyyîd Monla Mustafa bin Hüseyîn kalemkâr

Mâl-ı ikrâmiye an kazâ-yı Tokat me'a'n-nevâhî

¹⁶ Kur'an-ı Kerim, Bakara, 181

	guruş
Asl-ı mâl-ı ikrâmiye	25000
Kethüdâiye	2000
Harc-ı bâc	800
Kâtîbiyye	500
Sarrâfiye	250
Hizmet-i mübâşiriye	<u>1500</u>
Yalnız otuz bin elli guruşdur	30050

(33/1) Sivas vâlisi devletlü Mehemed Paşa hazretleri tarafından ikrâmiye için gelen buyuruldu

Şerî'at-şî'âr Tokat kâdısı faziletlü efendi zîde-fazluhû ve me'zûn bi'l-iftâ semâhatlü efendi zîde-takvâhû ve kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân voyvodası inâyetlü ağa zîde-mecduhû mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân a'yân ve zâbitân ve vücûh-ı memleket ve iş erleri zîdet-mekâdirihum inhâ olunur ki işbu tevcîhât-ı hümayûn-ı şevket-makrunda eyâlet-i Sivas kemâkân uhdemize ibkâ ve mukarrer buyurulduğı bundan âkdem bir kıt'a sûret-i emr-i âlî ile i'lân olunub el-hâlet-i hazihû bu makûle ibkâ-yı münâsib hengâmda dâhil-i eyâlet olan elviye ve kazâlardan ikrâmiye tahsîli kâide-i mer'iyyeden olduğuna mebnî me'a'n-nevâhî Tokat kazâsından ber-mu'tâd viregeldikleriniz ikrâmiyenin bir kıt'a pusulası işbu buyurıldımıza leffen irsâl olunmağla keyfiyet ma'lûmlarınız oldukda matlûbumuz olan mebâlîğî ma'rifet-i-şer' ve cümle ma'rifetiyle tevzî' u taksîm ve yerlü yerinden icâb ve iktîzâ idenlerden cem' u tahsîl ve kabzına me'mûra teslîmen bir an âkdem tarafımıza tesyîr u tavsil hazinemiz olması husûsunı her birleriniz ihtimâm u dikkat ve bezl u sa'y ve mukadderet eylesesiz mukaddimleri Tokat'dan iktîza iden

tekâlif-i hazret-i pâdişâhi ve matlûbâtımızın te'diyesinde ihtiyâr-ı tevakkî ve tekâsül iderek giriftârı ukde-i te'hîr ve betâ'et etmiş isenizde istimhâlleriniz karînü'l-isâf olub sûret-i betâ'etle tahsîline tayy-i inzâr olunmuşdu işbu matlûbâtımız sâ'ire kıyâs olunarak te'hîr ve imrâr-ı recâsı bir vecihle hayr-ı kabûlde olmayûb rehâvet u betâ'etleriniz zuhûr etmek lâzım gelür ise sâye-yi hümâ-vâye hazret-i pâdişâhide asker u leşker ta'yîniyle bâis u bâdî olanlar te'dîbi ve gûş-ı mâl olunarak tahsîline ibtidâr olunacağı ma'lûmlarınız oldukda vehâmet encâmı mülâhaza ve sahife-i devr-endişî ve âkıbet mebna? müteâla iderek matlûbât-ı merkûmeyi bir an ve bir dakika âkdem cem' u tahsîl ve tarafımıza tesyîri husûsına mübâderet iylemek bâbında Dîvân-ı Rum'dan işbu buyurıldı tahrîr ve ısdâr ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân harem kethüdâmız Mehemmed Ağa ile irsâl olunmuşdur inşâ'allahi te'âlâ vusûlünde gerekdir ki vech-i meşrûh üzere ihtimâm u dikkat ber-mûcib buyurıldı amel û hareket ve hilâfindan hazer u mücânebet eyleyesüz deyü.

Fî 19 Zilhicce Sene 223

(34/1) İkrâmiye-yi merkûmenin istihcâl için gelen buyurıldı

Şerî'at-şî'âr Tokad kâdısı faziletlü Efendi zîde-fazluhû kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân voyvodası izzetlü ağa zîde-mecduhû mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân a'yân ve zâbitân ve vücûh-ı memleket iş erleri inhâ olunur ki bundan âkdem matlûbumuz olan mâl-ı ikrâmiyenin şimdiye kadar gelüb teslîm olması lâzımeden iken henüz hibe-i vâhide zuhûr etmeyüb ba'zı âzâr-ı vâhibe ile imrâr-ı evkât eyledini mûcib istigrâb olunub işbu mâl-ı ikrâmiye mu'tâd-ı kadîmeden olub dâhil-i eyâlet olan elviye ve kâzalardan vâlî-yi vilâyet vüzerâ-yı izâm hazerâtı taraflarına tevcîh ve ibkâ münâsib henkâmında ikrâmiye vergeldikleri kâide-i mer'îyyeden olmağın avk u tehîre ihtiyâr-ı

betâ'et bir vecihle kabul olmayacağı cümle indinde celî ve âşikâr olmağla imdi bundan böyle beyhûde özr ve illet ve rehâvet itmeyüb matlûbât-ı merkûmeyi bir an âkdem tanzîm ve tedârik ve kabzına me'mûra teslîmen seri'an ve acilen tarafımıza tesyîr ve tavsîli husûsuna ihtimâm u dikkat ve bezl-i sa'y ve mukadderât eylemeniz bâbında ta'kidât ve isti'câlen Dîvân-ı Rumdan işbu buyurıldı tahrîr ve isdâr ve imâm? başımız El-Hâc Ömer Âğa ile irsâl olunmuşdır inşâ'allâhu te'âlâ vusûlünde gerekdir ki vech-i meşrûh üzere matlûbâtımız bir an ve bir dakika âkdem tanzîm ve tedârik ve kabzına me'mûra teslîmâtı tarafımıza tesyîri husûsına ihtimâm-ı tam ve sa'y-i madde-i? kelâm idüb mûcib-i buyruldiyla amel u hareket ve hilâfından gâyetü'l-gâye tehâşî ve mücânebet eylesüz deyü.

Fî 5 M [1]224

(34/2) El-Hâc Ali bin El-Hâc Ömer'in terekesi defteridir

Medîne-i Tokat'da Rüstem Çelebi mahallesi sâkinlerinden iken bundan âkdem fevt olan El-Hâc Ali bin El-Hâc Ömer nâm müteveffânın verâseti zevce-i metrûkesi Âişe binti Ahmed ile sulbî sagîr oğulları İbrahim ve Ömer ve vâlîdesi Âişe binti Ali ile haml-ı mevkûfe münhâsıra olduğu şer'ân zâhir u nümâyân olduktan sonra bâ-ma'rifet-i şer' tahrîr ve beyne'l verese bi'l-farîzeti's-şer'iyye tevzî' u taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrın defter-i müfredâtıdır ki ber-vech-i âtî zikr olunur hurrire fî gurrei Muharremi'l-harâm li-sene erba' ve işrîn ve mi'eteyn ve elf.

	miktâr	guruş
Mushaf-ı şerîf	1 cild	100
Sülüsân menzil hissesi der-mahalle-i mezbûr		1500
Bağ der-mevzi'-i kışla	1 kıt'a	1000

Nısf-1 duhâncı dükkânı der-kurb-1 Taşhân		150
Nısf-1 dükkan der-sûk-1 haffâfân		200
Berber dükkânı der-kurb-1 Taşhân		300
Bakkal dükkânı hissesi der-sûk-1 Sulu Sokak		160
Dükân-1 der-sûk		100
Sipâhi bargir	1 re's	200
Merkeb	1 re's	80
Yan minderi ve yasdık	4'er	70
Kadife yasdık yüzü	5	50
Yüz yasdığı	4	10
Çit minder	1	3
İngiliz patiska	1 çift	200
Vezene me'a kubur		25
Harb tüfenk	1	50
Simli kılıç kabza	1	70
Simli bıçâk	2	100
Selebend me'a başlık ve eger		30
Kilim	1	30
Cecim	1	10
Seccâde		10
Kâse	2	5
Sof seccâde	1	8
İşleme seccâde	1	25
Billûr narkile ve sim saruna pabuç ve tabla		80

Duhân çubuğu	11	200
Sim zarf 12 ve fincân me'a tebsi		150
Kebîr şamdân	4	50
Zerdevâ kürkü	1	70
Çalkafa kürk	1	80
Çuha biniş	1	60
Çuha şâlvâr ve uçkur	1'er	40
Kuşak	1	30
Kavuk me'a sarık		10
Dülbend örtüsü	1	5
Köhne fes	4	10
İşleme havlu ve çevre	1'er	6
Müsta'mel şal duhân kesesi		5
Yorgân	1	20
Küb	1	8
Gömlük ve don	4 ve 3	26
Sagîr ve kebîr alaca entari		15
Libâde		4
Def'a sagîr ve kebîr entari	2'şer	10
Köhne dülbend örtüsü ve sarık		4
Kutnî ve alaca entari	2	60
Kutnî sagîr entari	2	25
Köhne sagîr entari	2	5
Gez şâl coha cübbe me'a boğça		61,5

Çiçekli ve coha ve alaca parçaları		20
Dülbend örtüsü ve boğça		25
Müsta'mel sarık	1	3
Devâ-yı misk		6
Çorâb	6 çift	6
Alaca	1 tob	16
Çuha kirmân	1	25
Köhne çuha cübbe	1	11,5
Müsta'mel cuha biniş		80
Kutnî entari		35
Müsta'mel çuha cübbe		40
Saat me'â köstek	1 kıt'a	70
Duhân kisesi		5
Vezine		3
Sagîr sandık	1	10
Mercân tesbîh		40
Kubûr divit		1,5
Yaka makremesi	10	30
Şâl duhân kisesi	2	25
İşleme sagîr peşkir		40
Hınta	20 rublağ	35
Kebîr nühâs sini		100
Evâni-yi nühâsiye	115 kile	287,5
Nakid		5

(s. 35) İslâmbol altûnı	176,5 aded	1059
Frenk altûnı	22 aded	176
Mısır altûnı	11 aded	55
Hırdâvât menzil		200
Lüle	12 aded	3
Fincân	10	15
Sakal tarâğı		10
Der-zimmet-i Sanusoğlu		1060
Der-zimmet-i Kuyumcuoğlu Badasar		1075
Der-zimmet-i Kuyumcu Avadik		2000
Der-zimmet-i Niksarlı Nâlbendoğlu Melik Ahmed		537,5
Der-zimmet-i Simon oğlu Karabet		1060
Der-zimmet-i Zâdır-oğlu Bogos		1000
Der-zimmet-i Abacı Dimitri		2500
Der-zimmet-i Bıyık-oğlu Ohân		1060
Der-zimmet-i Şebnal-oğlu		1040
Der-zimmet-i Serkiz		1030
Der-zimmet-i Atar Lütfullah		1650
Der-zimmet-i Korkor-oğlu		522,5
Der-zimmet Kızır-oğlu Avadik		537,5
Der-zimmet-i Porem-oğlu		537,5
Der-zimmet-i Zâveroğlu		1020
Der-zimmet-i Kazâzeni-oğlu		530

Der-zimmet-i Kirkor-oğlu	1680
Der-zimmet-i Duhâncı Menzek	500
Der-zimmet-i Haffâf Hacı İmam-oğlu	318
Der-zimmet-i Hasan-oğlu an karye-i Dıraz	200
Der-zimmet-i def'a Duhâncı Menzek	636
Der-zimmet-i Niksârî (silik)	165
Der-zimmet-i Hallac Hamza	50
Bâ-mürâsele istikrâz olunan	200
Der-zimmet-i Difye Ağası Ahmed Ağa	318
Der-zimmet-i kasab Eyüb	437,5
Der-zimmet-i Kuyumcı Vartan	109
Der-zimmet Niksarlı Ohân	436
Der-zimmet-i bakkal İbrahim	218
Der-zimmet-i manav Hasan Beşe	105,5
Der-zimmet-i Manzek-oğlu	636
Der-zimmet-i Kahveci Halil Beşe	52
Der-zimmet-i Yabuk an karye-i Baraz	104
Der-zimmet-i Emir Ali oğlu an karye-i (silik)	106
Der-zimmet-i Karagöz Ömer	224
Der-zimmet-i Kuyumcı Kirkor	418
Der-zimmet-i Flibos	100
Der-zimmet-i Kule Bekiro-đlu Hüseyin	185
Sâlih Efendi (silik)	100

El-Hâc Derviş Ağa bâ-defter	50
Der-zimmet-i Kirmancı? El-Hâc Süleyman	200
Dellâl Maryem zimmetinde hırka ve entari	100
Yekün	32766

Min-hâ'l-ihracât

Müteveffâ-yı mezbûrın techîz ve tekfînine masraf	150
Resm-i kısmet-i âdi	819
Kâtîbiye	100
Çukadâriyye	100
Eminiyye ve hüddamiyye	164
İhzâriyye kaydiyye ve kalemiyye	20
Mihr-i mü'eccel-i mu'ayyene li'z-zevceti'l mezbûre	500
Yekün	1803

Bi-şehâdet-i Karagözoğlu Ömer ve Sâlih bin Süleyman gibbü't-tahlîf

Sahhü'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese	30913	
Hisse-i zevce	3864	10 meblağ
Hisse-i ibn	7298	108 meblağ
Hisse-i ibn	7298	108 meblağ
Hisse-i ümm	5152	20 meblağ
Hisse-i haml-ı mevkûfe	7298	108 meblağ
Meblağü'l-bâkî		1

(35/1) Beytü'l mâl defteridir

An-asl Kayseri ahâlîsinden olup medîne-i Tokat'da vâki' Astârcılar hânında masâfîren mütemekkin iken bundan âkdem hâlik olan Murat nâm hâlikın zâhirde vâris-i ma'rûf ve ma'rûfesi olmayub terekesi cânib-i beytü'l-mâla â'id u râci' olmağla medîne-i mezbûre voyvodası olup vâki' olan beytü'l-mâl-ı âmme ve hassa kabzına me'mûr sa'âdetlü Es-Seyyîd Mustafa Ağa tarafından emîn-i beytü'l-mâl nasb u ta'yîn olunan El-Hâc Hüseyîn bin Hasan talebi ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve helâk-ı havfiyle sûk-ı Sultânî'de ba'de'l-müzâyede esmân-ı misilleriyle bey' olunan tereke-i hâlik-ı mesfûrın defter-i müfredâtıdır ki ber-vech-i âtî zikr olunur hurrîre fi'l-yevmi't-tis'a aşere min şehri Muharremi'l-harâm li-sene erba' ve işrîn ve mi'eteyn ve elf.

	miktâr	guruş	
Manisa alacası entari ve abâ	1'er	12	5 para
Köhne alaca entari ve dizlik ve abâ	1'er	4	
Köhne sarık	1	1	10 para
Def'a köhne aba	1	1	
Evânî-yi nühasiye	1,5 kıyye	3	
Çizme	1 çift	2	
Hırdavât		1,5	
Revğan-ı bezir 3 haml	51 batmân	357	7 meblağ
Nakid der-kise		49	
Yekün		431	
Min-hâ'l-ihracât			
Lâşesine masraf ve masârif-i sa'ire		33	

Kâtîbiyye	10
Çukadâriyye	10
İhzâriyye kaydiyye ve kalemiyye	5
Emîn-i beytü'l mal hizmet	10
Yekün	68
Sahhü'l-bâkî	363
Sülüs ihrâc	121
Der-yed-i emîn-i mûmâ-ileyh	242

Ba'de'l fakir hâlik-i mersûmun er karındaşı Yuvan veledi Kilimandros zuhûr idüb hâlik-i mersûmun Kayseri de mütemekkin vereseleri taraflarından bi'l-vekâle emîn-i beytü'l-mâl muvâcehesinde verâseti bi-küllî'l-isbât hâlik-i mersûmın masârifât-ı lâzimesin ba'de'l-ifrâz zeyl-i defter olunduğudur ki ber-vech-i âtî zikr olunur.

Sahhü'l-bâkî	363
Resm ve masârifî nakl-ı vekîl ---?	67
Der-yed-i vekîl-i mersûm	296

(36/1) Düstûrûn-ı mûkerremûn müşîrûn-ı mufahhamûn nizâmü'l-âlem müdebbiru umûri'l-cumhûri bi'l-fikri's-sâkıb mütemmimü mehâmmi'l-en'âm bi'r-re'yi's-sâ'ib mümehhidü bünyâni'd-devlet-i ve'l-ikbâl müşeyyidü erkâni's-sa'âdet-i ve'l-iclâl el-mahfûfû bi-sunîf-ı avâtufi'l-meliki'l-a'lâ Anadolu'nun sol kolunda vâki' vüzerâ-yı izâm edâmâllâhû te'âlâ iclâlehû ve a'zimü'l ümerâ-i'l kirâm efâhimü'l-kiberâ-i'l fihâm ulu'l-kadr ve'l- ihtirâm ashâbü'l-izz ve'l-ihtişâm el-meuhtassû bi-mezîdi i'nâyeti'l meliki'l-alâ mîrmîrân-ı kirâm dâme-ikbâluhum akzâ'l-kuzâtî'l-müslimîn evlâ-

yı vulâtü'l-muvahhidîn ma'deni'l-fezâ'il ve'l-yakîn râfi'-i ilâmü'ş-şerîfe ve'd-dîn vâris-i ulûmü'l-enbiyâ ve'l-murselîn el-muhtasu bi-mezîdi inâyetü'l-meliki'l-mu'în □evlânâ Erzurum kâdısı zîdet-fezâ'ilehû ve mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm me'âdinü'l-fezâ'il ve'l-keâm kuzât ve nüvvâb zîde fezâilehüm ve mefâhirü'l emâcid ve'l-a'yân ve hânedânân ve a'yân ve serdârân ve vücûh-ı memleket ve bi'l-cümle iş erleri ve söz sahibleri zîde-mecduhû tevkî'-i refî'-i humâyûn vâsıl olacak ma'lûm ola ki bundan âkdem Rûmili ve Anadolu taraflarından hânedânân ma'rifetleriyle tahrîri irâde olunan sekbân maddesi mûcib-i ihtilâl olduğundan derhâl taraf-ı hümâyûnumdan fesh olunmuş olduğu husûsı mukaddemce mahsûs-i evâmir-i a'liyyem neşriyle cümleye i'lân ve i'şâr olunmuş ise dahi bu mâdde için hânedânân mûmâ-ileyhim ve sa'ir hiç ferd hakkında bir gûne sû-i niyet ve irâde olmadığı ve herkes me'mûr oldukları mesâlih-i devlet-i a'liyyemi ke-mâ hüve'l-matlûb tesvîye ve rû'yet ve zîr-i idârelerinde olan fukâra ve zu'âfânın himâyet ve siyânetleriyle taraf-ı hümâyûnum için cümleden isticlâb-ı da'vât-ı hayriyyeye bezl-i mukadderât eylemeleri ehâss-ı mütâlib dâver-i endâm idüğü zâhir u aşikâr olmağla i'lâmen ve takiden işbu emr-i şerîfim isdâr ve sadr-â'zam tâtârlarından kıdvetü'l emâsıl ve'l akrân Saka Sâlih zîde-kadruhu ile irsâl olunmuşdur imdi siz ki vüzerâ-yı izâm ve sâ'ir mîrmîrân ve mevlâna ve hânedânân ve a'yânân ve serdârân ve sâ'ir mûmâ-ileyhimsiz keyfiyet ma'lumunuz oldukda herkes mutma'inü'l-kalb olub mazmûn-ı emr u irâde-i şahâne sagîr u kebîr ve bâi vü gedâ herkese tekrâren i'lân u işâ'at ve zât-ı şevket-simât cîhândârâneme râbi' cenâb-ı hâlikü'l-kibriyâ olan aceze-i memleket ve fukarâ-yı ra'iyetin herhalde himâyet u siyânetleriyle istihsâl esbâb-ı asâyîş veistirâhatleri emrine isticlâb mahâsin tevcîhât-ı mülûkâneme bi'l-ittifâk ihtimâm u dikkat ve hilâfindan be-gâyet ittikâ u mübâderet eylemeniz bâbında fermân-ı âlîşânım sâdır olmuşdur buyurdum ki [boş] vusûl buldukda bu bâbda vech-i meşrûh

üzere şeref-yâfte-i sudûr olan fermân-ı vicâbü'l-ittibâ' ve lâzımı'l-imtisâlimin mazmûn-ı itâ'at-makrunuyla amel u hareket hilâfından hazer u mücânebet eylesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız tahrîren evâhîr-i şehri Şevvâli'l-mükerrerem sene selâse ve ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

Konstaniye-i mahrûse

(36/2) Medîne-i Tokat'da Sâm Yeli mahallesi sâkinelerinden iken bundan âkdem fevt olan Fatma binti Ebubekir nâm müteveffiyenin verâseti kebîr kızı Âişe binti Mustafa ile sagîr oğlu İbrahim bin İsmail'e münhasıra olduğu şer'ân zâhir u nümâyân olduktan sonra bâ-ma'rifet-i şer' tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-farîzeti'ş-şer'iyeye tevzî' u taksîm olunan tereke-i müteveffîye-i mezbûrenin defter-i müfredâtıdır ki ber-vech-i âtî zikr olunur fi'l-yevmi't-tâsi' aşer min Muharrem sene erba' ve ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

	Miktâr	ğuruş
Menzil-i der-mahalle-i mezbûre	1 bâb	65
Bağ der-mevzi'-i Doğancı	1 kıt'a	20
Döşek	1	10
Yorgân	3	20
Yasdık	3	14
Müsta'mel kilim	1	8
Köhne kilim	1	5
Alaca entari	1	13
İşleme boğça	1	12
Köhne alaca bohça	1	1
Müsta'mel alaca şâlvâr		6

Gömlek ve börk	1'er	5
Köhne şâli cübbe	1 çit	3
Köhne gömlek ve takye	1'er	1
Çârşab ve ---?		4,5
Nakış teli ve sim hurdâsı		1,5
Penpe ibliği ve çarşâb		3,5
Don ve sim hil'at		1,5
Köhne libâs		2
Köhne tahta sandık	2	1
Sagîr keb		0,5
Hamâm takımı		2,5
---?		2
Ayna		1
Evânî-yi nühasiye	6 kıyye	12
Hırdâvât-i menzil		5
Der-zimmet-i keçeci Mehemmed Beşe		50
Sim kuşâk		4
Müsta'mel şeritli çadır cübbe		25
Çarşâb ve don	2 ve 1	3
Yekün		302
Sahhü'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese	264,5	
Hisse-i ibn	176	40 meblağ

(36/3) İlbeğ-zâde Mustafa Paşa hazretlerinin Tokat voyvodalığı malından mu'ayyen olan şehriyesine müte'allık hüccetdir

Kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân Tokat voyvodası [boş] zîde-mecduhû tevkî'-i refî'-i humâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki sen ki voyvoda-yı mûmâ-ileyhsin medîne-i Sivas'da ikâmet üzere olan İlbeğli-zâde Mustafa Pâşâ tarafından dersa'âdetime vârid olan tahrîrâtın hülâsa-yı mefhûmında Pâşâ-yı mûmâ-ileyin Tokat voyvodalığı mukata'ası mâlından mu'ayyen olan şehriye yedi yüz ellişer guruşdan ma'âşının edâsında rûznâmçe-i hümayûnumun senedâtı matlûbunda züyûf akçe ve mümteni'ü'l-husûl ve havâlât teklîfi ile rencîde eylediğini inhâ itmekin hazine-i âmîremde mahfûz baş muhâsebe defterlerine nazar olundukda pâşâ-yı mûmâ-ileyhin voyvodalık-ı merkûme malından şehriye yedi yüz elli guruş ma'âş ta'yîn olunması olındığını mübeyyin sûret ve mâh be-mâh i'tâsîcün (s. 37) emr-i şerîfim verilmiş olduğu der-kenâr olmağla bu sûretde ma'âş-ı merkûm mâh-be-mâh pâşâ-yı mûmâ-ileyh tarafından memhûr ve ma'mûlün-bih tahvîl âhz iderek bi-lâ-cevr taraf-ı mûmâ-ileyhe i'tâ olunması iktizâ itmekle ber-minvâl muharrer amel u hareket eylemen fermânım olmağın hâssaten işbu emr-i âlişânım isdâr ve [boş] ile irsâl olunmuşdur imdi vusûlünde bâlâda zikr ve beyân olındığı üzere pâşâ-yı mûmâ-ileyhin voyvodalık-ı merkûm mâlından şehriye mu'ayyen olan mezkûrû'l-mikdâr ma'âşını mâh-be-mâh memhûr ve ma'mûlün-bih tahvîlâtıyla i'tâ eyleyüb o makûle teklîfât ile cevr u ezâdan ve muğayyer emr-i âlişânım hareketden ihtizâr-ı tâm eylemek bâbında fermân-ı âlî sâdir olmuşdur buyurdum ki hüküm-ü şerîfimle [boş] vardıkda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yâfte-i sudûr olan işbu emr-i şerîf-i celîli's-şân vâcibü'l-ittibâ' ve lâzımü'l- imtisâlîmin mazmûnı münîfi

birle amel olub hilâfından hazer eyleyesin şöyle bilesin âlâmet-i şerîfe i'timât kılasın tahrîren fi'l-yevmi's-sâmin şehri Zilhicce sene selâse ve ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

Konstaniye-i mahrûse

(37/1) Medîne-i Tokatda Sovukpınar-ı Müslim mahallesi sâkinelerinden iken bundan âkdem fevt olan Zeynep binti Osman nâm müteveffânın zevc-i metrukı Eseyyîd Hasan Efendi ibni Ömer'den gayrı zâhirde vâris-i ma'rûf ve ma'rûfesi olmayub terekesinin nısfı zevc-i mezbûra ve nısf-ı âheri cânib-i beytü'l-mâla a'id ü râci' olmağla hâlâ medîne-i mezbûrda voyvoda olub vâki' olan beytü'l-mâl-ı âmme ve hâssa kabzına me'mûr saâdetlü Mustafa Ağa tarafından emîn-i beytü'l mâl nasb u ta'yîn olunan El-Hâc Hüseyîn talebi ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve helâkı havfiyle ba'de'l-müzâyede bey' olunan müteveffâ-yı mezbûrenin terekesinin defter-i müfredâtıdır ki ber-vech-i âtî ale'l-esâmi zikr olunur hurrîre fi'l-yevmi's-sâlis ve'l-ısrîn min şehri Muharrem li-sene erba' ve ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

	miktâr	guruş
Menzil der-mahalle-i mezbûre	1 bâb	1250
Dîmî döşek	2	30
Çit yüzlü pupla	2	15
Yorgan	3	35
Köhne sagîr yasdık	2	2
Pupla yüzlü yasdık	8	32
Çit yüzlü pupla	1	2
Yan minderi me'a çit mak'ad	2'şer	25
Köhne kâlîçe seccâde	3	15

Köhne kâlîçe	2	10
Köhne kapu perdesi		2
Ayna	1	1,5
Sagîr çekmece	1	2
Köhne sansâr kürk	1 aded	15
Çarşâb	1	5
Müsta'mel ketân gömlek	5	10
Köhne alaca entari	2	8
Boğca	2	8
Peştemâl ve döşeme	1'er	5
Köhne sarık	1	5
Bez pencere perdesi		1
Sagîr peşkîr	1	2
Hınta	10 kile	20
Nühâs-ı kebîr kâzğân		50
Şam'dân	1	2
Evânî-yi nühâsiye	25 kıyye	80
Nühâs sâğîr mangal	1	6
Leğen ve ibrik	1'er	5
Kara güğüm	1	8
Fincân ve zarf	1 ve 3	2
Nühâs sâğîr sini	1	5
Hurdâhâne		15
Der-zimmet-i hatemci Mahmud		96

Der-zimmet abâcî Kazar	150	
Der-zimmet-i Kanber-oğlu	400	
Mihr-i mü'eccel der-zimmet-i zevc-i mezbûr	<u>50</u>	
Yekûn	2380	
Min-hâ'l-ihracât		
Müteveffâ-yı mezbûrın techîz ve tekfînine iskât-ı	400	
salavata ve termîm-i kabrine ber-mûcib-i sarf olunan		
Kâtîbiyye	20	
Çukadâriyye	20	
Emîn-i beytü'l-mâla hizmet	20	
İhzâriyye kaydiyye ve kalemiyye	10	
Yekûn	470	
Sahhü'l-bâkî	1910	
Hisse-i zevc	955	
Hisse-i beytü'l-mâl ber-mu'tâd-ı sülûs ihrâc	955	40 meblağ
Der-yed emin-i mûmâ-ileyh	<u>318</u>	80 meblağ
	636	

(37/2) Medîne-i Tokatda Begbâğı mahallesi sâkinlerinden iken bundan âkdem fevt olan Ali bin Ömer nâm müteveffânın verâseti zevce-i metrûkesi Âişe binti Osman ile sulbî sagîr oğulları Es-seyyîd Mustafa ve Es-seyyid Mehemmed'e münhasıra olduğı şer'ân zâhir u numâyân oldukdan sonra bâ-ma'rifet-i şer' tahrîr ve beyne'l-verese bî'l-farizeti'ş-şer'iyye tevzî' u taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrın defter-i

müfredâtıdır ki ber-vech-i âtî zıkr olunur hurrîre fi'l-yevmi'l ısrîn min şehri
Muharremi'l-hâram li-sene erba' ve ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

	miktâr	guruş
Nısf-ı menzil der-mahalle-i mezbûre		100
Nısf-ı baĝ der-mevzi'-i Cemal	2 kıt'a	250
Döşek	1	10
Yorgan	3	25
Yasdık	3	15
Köhne kilim	2	6
Sagîr minder	3	3
Orak tırpân		1
Çuval	4 çift	10
Köhne ibrik ve cezve ve tebsi	1'er	2
Köhne kurt kürkü	1	6,5
Köhne çuha cübbe		10
Bez entari	1	5
Köhne şâlî cübbe		4
Köhne çuha şâlvâr		1
Köhne kuşâk		2
Kavuk ve sarık	1'er	2
Gömlük ve don	1'er	3
Şam'dân	1	3
Kara sığır ineĝi	1 re's	20
(s. 39) Düĝe	2 re's	10

	1 re's	40
Nühâs fener		1
Hınta	2 kile	60
Şa'ir	0,5 kile	11
Zira'olunan hınta	1 kile	30
Evânî-yi nühâsiye ber-vech-i tahmîn	15 kıyye	45
Nühâs mangal	1	7,5
Hırdâvât-ı menzil ber-vech-i tahmîn		30
Der-zimmet-i Halil Beşe		25
Mehemmed âmî		56
Der-zimmet-i Babük an karye-i Gedeğaz		10
Der-zimmet-i Kadı Hasan-oğlu Süleyman an karye-i		17
Dimorta		
Der-zimmet-i Kel Hüseyin		39
Yekün		842
Min-hâ'l-ıhrâcât		
Müteveffâ-yı mezbûrenin techîz ve tekfînine masraf		80
Resm-i kısmet		21

Kâtîbiyye	4
Çukadâriyye	4
Emîniye ve hüddâmiye	4
İhzâriyye kaydiyye ve kalemiyye	2
Yekün	290

Mihr-i mü'eccele-i müsbite li'z-zevceti'l-mezbûre bi-şehâdeti Es-Seyyîd İshak bin Mehemed ve Es-seyyîd Osman bin Ömer ğıbbü't-tahlîf

Sahhü'l-bâkî li't-taksîm-i beyne'l-verâse	52	
Hisse-i zevc	9	
Hisse-i bin	41	60 meblağ
Hisse-i bin	41	60 meblağ

(38/1) Medîne-i Tokatda Cedid mahallesi sâkinelerinden iken bundan âkdem fevt olan Emine binti İbrahim nâm müteveffiyenin verâseti zevc-i metrûkı El-Hâc Habib bin El-Hâc Mehemed ile li-ebb kız karındâşının kızının sagîr oğlu Mustafa ve kızı Fatıma binti Hasan'a münhasıra oldığı şer'ân zâhir u numâyân oldukdan sonra bâ-ma'rifet-i şer' tahrîr ve beyne'l verese bî'l-farizeti'ş-şer'iyeye tevzî' u taksîm olunan müteveffıye-i mezbûrenin terekesinin defter-i müfredâtıdır ki ber-vech-i âtî zıkr olunur hurrıre fi'l-yevmi's-sâbi' min şehri Muharrem li-sene erba' ve ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

	miktâr	guruş
Mushaf-ı şerîf		10
Yasdık	8	50

Yorgan	4	25
Döşek	3	30
Minder	1	5
Kilim	1	8
Yan minderi me'a kâlîçe	1'er	8
Sade peşkîr	1	12
Çiçekli sagîr libâs	1	6
Bez parçası		3
Köhne havlu ve peştemâl ve don ve boğça		6
Döşek yüzü	1	8
Atlâs entari	1	12
Alaca şâlvâr	2	12
Çiçekli entari	1	22
Def'a atlâs entari	1	11
Baş yemenisi	2	5
Yağlık	2	6
İşleme uçkur	1	5
İşleme peşkir	3	8
Sandık	1	5
Köhne kürk	1	6
Çarşâb	1	5
Köhne entari		0,5
Sagîr peşkir		1

Köhne kürk	1	1,5
Gök ipeği		0,5
Ayna		2,5
Bağ der-mevzi'-i Kâbili Çayı	1 kıt'a	50
Köhne kilim ve kebe	1'er	4
Köhne çârşab	2	4
		1,5
Köhne yorgan yüzü		
Pupla		3
Döşek	1	8
Def'a köhne kilim		5
Yasdık		5
Sîm kuşâk		5
İncüli küpe	1 çift	10
Mihr-i mü'eccel		200
Evânî-yi nühâsiyye	25 kıyye	50
Yekün		707

Min-hâ'l-ihracât		
Müteveffâ-yı mezbûrın techîz ve tekfînine masraf ber-mûcib-i vasiyet	100	
Resm-i kismet	17,5	
Kâtîbiyye	4	
Çukadâriyye	4	
İhzâriyye kaydiyye ve kalemiyye	3	
Eminiyye ve hüddâmiye	2,5	
Vesâ'ir masârifât-ı lâzıme	4	
Yekün	135	
Sâhhü'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese	572	
Hisse-i zevc	286	
Hisse-i mezbûr Mustafa	190	80 meblağ
Hisse-i mezbûre Fatıma	95	40 meblağ

(38/2) Şerî'at-me'âb Malatya'dan medîne-i Tokat[dan] Üsküdar'a varınca kadar yol üzerinde vâki' kazâların kuzât ve nüvvâbı efendiler zîde-fazluhûm ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân voyvodagân ve ayân ve sâ'ir zâbitân ve iş erleri ve ashâb-ı suhen zîde-kadruhûm inhâ olunur ki ber-mantûk-ı emr u irâde-i merâhim ifâde-i cenâb-ı pâdişâhî rûy-ı zemîn-i halledıllahû hilâfetehu ilâ-yevmmi'd-dîn efendimiz hazretlerinin atabe-i ulyâ-yı mülûkânelerini müdevvâm azimetiniz iktizâ itmekle avn u inâyet-i cenâb-ı hayrî'n-nâsırîn ile işbu mâh-ı muharremü'l-harâmın yirmi üçüncü yevmi hums Malatya'dan fekk-i râbita ikâmet ve savb-ı maksûda tevcîhi vechle inâyetimiz derkâr olub mâh-ı mezbûrın yirmi dokuzuncı günü medîne-i Sivas'a vusûl ve çendrûz ikâmet

ve işbu mâh-ı Seferü'l-hayr'ın ikinci günü Sivas'dan hareket olunmak müsammem olmağla dâ'iremiz halkından kollukciyân vesâ'ir Enderûn ve Bîrûn ağâvâtları için mukteza olan ikiyüz re's mekkârî bârgîrlerinin vusûlümüzden âkdem tehiyyesi lâzımeden olmakdan nâşî îmdî ber-vech-i bâlâ muhâtabîn-i mûmâ-ileyhimsüz ma'rifetleriniz (s. 39) ve ta'yîn olunan tâtâr ağamız kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Memiş Ağa zîde-kadruhû ma'rifetiyle bir an âkdem tehiyye ve tedârik bi-menni te'âlâ vusûlümüzde keşide-i zarûret ve meks ve tevkîfimiz olur hâlât vukû'ından begâyet tevakkî ve mücânebet olunmak bâbında tenbihen ve ifhâmen işbu buyurıldı tahrîr u isdâr ve ağa-yı mûmâ-ileyh ile irsâl olunmuşdur bi-menni te'âlâ vusûlünde ber-vech-i muharrer ikiyüz re's mekkârî bârgîrlerini tuvâna ve yola yarar ve rükûbe şâyân olmak üzere şimdiden âmâde birle vusûlümüzde keşide-i meks ve tevkîfimiz olur hâlâtdan begâyet tevakkî ve mücânebet ve bu vesîle fukâra-yı ra'iiyyetin rencîdesinden mücânebet ve ber-mûcîb ve muktezâ-yı buyurıldı amel u hareket ve hilâfından ittikâ ve mücânebet eyleye deyü.

Fi 29 M Sene [1]224

(39/1) Sadra'zam vezîr-i fihâm Efendimizin dâ'ire-i devletlerine zehâ'ir için gelen buyurıldı

Şerî'at-me'âb Tokat nâ'ibi faziletli efendi zîde-fazluhû ve me'zûn bi'l-iftâ fekkâhatli zîde-takvâhû nakîbü'l-eşrâf efendi ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân voyvodası izzetli ağa zîde-kadruhû ve serdârî ağa ve ser-turnâî ve ser-saksonî ağavât vesâ'ir ocaklıyân ve işleri zîdet-mekâdiruhûm inhâ olunurki bundan âkdem ferihâ-yı sabîha-yı cenâb-ı hazret-i zillillâhîden sadâret-uzmâya da'vetimizi nâtik şeref-efzâ sahîfe vürûd iden hatt-ı hümâyûn-ı kerâmet-meşhûnın me'âl-ı vâcibü'l-ittibâ' ve lâzımü'l-imitisâlîne

binâen müte'ayyenen billâhi'l-meliki'l-müte'âl hâkpâ-yı müderrisâ-yı hazret-i zillilâhîye azîmet-şitâb ve sür'at vâcib-i zimmetimizden olmağla işbu mâh-ı Muharremü'l-harâmın selhinde medîne-i Sivas'a vusûlümüz mukadder olub bi-tevfikillâhi te'alâ işbu Saferü'l-hayr'ın gurrende medîne-i Sivas'dan ref' livâ-yı meymenet redîf olunub râh-ı râstla medîne-i Tokad'a tevârüd ve iki gice beytût ve müsâfirâtımız müstevîyen zamirimiz olduğına ibtinâ'en bi-mennihi te'alâ medîne-i merkûma henkâm-ı vürûdümüzda müsteshimiz olan dâ'iremiz halkına îfâ idecek mikdârı ecnâs-ı zehâirin iktizâ iden mahallerden cem' u istihsâl hîn-i vürûdümüzda tarafımızdan kabzına me'mûra teslîm olunmak dâkîkasına herbirleriniz kemâl-i sa'y u gayret ve sarf-ı nakdîne hamiyet eylemenizi hâvî işbu buyurıldı tahrîr ve isdâr ve mektûbcumuz fahrü'l-emâsil Mustafa Settâr Efendî zîde-kadruhu ile irsâl ve tisyâr olunmuşdır inşâ'allahi te'alâ gerekdir ki vech-i meşrûh üzere dâ'iremiz halkına îfâ idecek müretteb zehâ'iri ma'rifet-i şer' ve cümle ma'rifeti ve mübâşir-i mu'ayyeneyle tedârik ve tehiyye keşîde-i zarûreti müstevcib hâlâtdan ğâyetü'l-ğâye mübâ'adet ve mücânebet ve ber-mücîb-i buyurıldı amel u hareket ve hilâfını tecvîzden eşedd-i ittikâ ve mübâ'adet eyleyesiz deydü

Fî gurre S sene [1]224

(39/2) Hâfız Nazîf Osman Efendî'nin müderrislik ve tevliyet berat kaydıdır

Berât-ı şerîf-i âlîşân mekân-ı sultân ve tuğrâ-i ğarrâ-i cihân-sitân-ı hâkânî hükmi oldur ki

Tokat'da vâki' müfettiş Genc Mehemed Pâşâ vakfının vâzîfe-i mu'ayyene ile tevliyet ve vâzîfe-i mu'ayyene ile müderris olan Es-Seyyîd Halil sâkin-i medrese-i kalenderhâne bi-lâ-veled fevt olub yeri hâlî kalmağla hâlâ Tokat'da me'zûn bi'l-iftâ

olan Es-seyyîd Abdurrahman ve bi'l-cümle vücûh-ı ulemâ hâzır oldukları hâlde lede'l-
 imtihân istihkâkı nümâyân olan ulemâdan işbu râfi'-i tevkî'-i refî'i-ş-şân-ı hâkânî
 kıdvetü'l-ulemâ-i'l muhakikîn Hâfız Nazîf Osman zîde-ilmuhûya tevcîh ve yedine
 berât-ı âlîşânım verilmek ricâsına Tokat nâ'ibi mevlâna Ahmed Reşid zîde-ilmuhû arz
 itmekle mûcibince tevcîh olunmak üzere â'lemü'l-ulemâ-i'l-mütebahhirîn efdalü'l-
 fuzelâ'i'l müteverri'în bi'l-fazl şeyhü'l-islâm Dürrî-zâde mevlâna Es-seyyîd Osman
 edâmallâhu te'alâ fezâ'ilehû işâret itmekle işâreti mûcibince tevcîh olunmak fermânım
 olmağında hakkında mezîd inâyet-i pâdişâhânem zuhûra getürüb bin ikiyüz yirmi dört
 senesi Muharremi'nin dördüncü günü tarîhiyle müverrah verilen ru'us-ı hümâyûnum
 mûcibince bu berât-ı hümâyûnı virdim ve buyurdum ki mûmâ-ileyh Hâfız Nazif Osman
 zîde-ilmihü varûb müteveffâ-yı merkûmun mahlûlünden ciheteyn-i mezkûreteyne
 mutasarrif olub edâ-yı hizmet eyledikten sonra bundan evvel ciheteyn-i mezkûreteyne
 mutasarrif olunan vazife-i mu'ayyenelerine tevcîhle mutasarrif olagelmiş ise mûmâ-
 ileyh dahi ol-vechle vazife-i mu'ayyenelerin evkâf-ı mezkûre mahsûlünden alub
 mutasarrif ola şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timât kılalar tahrîrât fi'l-yevmi't-tâsi'
 Muharrem sene erba' ve işrîn ve mi'eteyn ve elf.

Konstantiniyye-i mahrûse

(39/3) Hacı Dede'nin salyânedenden mu'âf buyurıldısıdur

Hâlâ Tokat kâdısı fazîletlü efendi zîde-fazluhû voyvodası kıdvetü'l emâsîl [boş]
 ağa zîde-kadruhu inhâ olunur ki tarîkat-ı Bektâşiye fukarâlarından olub Tokat
 sâkinlerinden Hacı Dede mübtelâ-yı fakr-ı vüfâka olduğundan gayrı sinni doksani
 mütecâviz olmağla öteden derü bu makûle fukarâ-yı tarîkat haklarında --- ve himâyet
 itmek şâyân-ı şân büzürkvariden olundığından başka ve lâ-siyyemâ pîr ve sûtuzde amel

mânde olub giriftâr-ı iftikâr-ı ızdırâr olan haklarında temhîd-i kavâ'id rahm ve şifân olunmak muktezâ-yı şî'âr-ı nıska ve hakâniden (s. 40) olduğı sizler ki muhâtabûn-ı mûmâ-ileyhâmsız ma'lûmunuz oldukda bundan böyle mu'âf ve müsellemler olub vukû' bulan salyâne hisse bedelisi mutâlebe olunmayarak da'vâs-ı hüddâm kavvâm-ı saltanat-ı seniyye-i pâdişâh dâr-ı ahşemiyye tesrîk eylemenizi hâvi işbu buyuruldumuz isdâr ve yedine i'tâ olunmuşdır bi-mennihi te'âlâ vusûlünde ve ber-vech-i meşrû üzere bermûcib-i buyuruldumuzla amel u hareket ve hilâfindan eşedd ittikâ ve mübâ'adet eylesiniz deyü.

Sadrâzam efendimizin buyuruldusudur.

11 S Sene [1]224

(40/1) Topcunun buyuruldısıdır

Tokat kâdısı izzetlü efendi voyvodası ağa vücûh-ı belde sâhib-i arzuhalin niyâzı vechle hizmet mukâbelesinde verilen ücret-i kadîmesi tevcihle sicil-i mahfûzda mukayyed ise kadîm mukâvele üzere i'tâ fî mâ ba'd kat' olunmayub hizmetinde taksîri olmadıkca tamâmen edâ vü teslîme imtinâ olunmak.

7 S sene 1224

Devletlü inâyetlü atûfetlü kâffe-i enâm velîyü'n-ni'am refetlü kesirü'l-lütf ve'l-kerem efendim sultanım hazretleri devlet ve'l-ikbâl ideiyey ile sağ olsun arz-ı hâl-i kullarıdır ki bâ-berât-ı âlîşân mutasarrıf olduğum belde-i Tokat kal'asının topculuk hizmetimin beş on sene akdem Ramazan-ı şerîfde iftâr topu ve imsâk topu itlemek rûsûm değil iken şimdi yedi ve sekiz senelerdir vakt-i merkûmelerden birer tob itlemek mudâra olunub mûcib-i ihdâs-ı belde ve kellâ ve vücûh hâkim birle hidmetim mukâbelesi beher sene birer hil'at ve birer verdiklerini mûcib şimdi üç beş senedir

mezbûr hizmetim mukâbelesi hil'atımı virmeyüb ketm eyledikleri devletlü velîyü'n-ni'am efendime arz-ı hâl-i çâkerânem tahririne cesaret kılındı bi-mennihi te'alâ hafaza âlem arâları kuruldukda merâhim-i âliyyeleri ve niyâz-ı kemterânemdir ki mezbûr hidmetim mukâbelesi hil'atim verilmesi için emr ve ihsân sicilâta dahi kayd olunmak bâbında ve bâkî emr u fermân lutf-ı kerem ve ihsân devletlü atıfetlü kâffe-i enâm re'fetlü kesirü'l lütf ve'l-kerem efendim sultanım hazretlerindir.

Yunus kulları

(40/2) Akzâ kudâtî'l-müslimîn evlâyı vulâti'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazl ve'l-yakîn râfi'ü a'lâmi's-şerî'at ve'd-dîn vârisü ulümü'l-enbiyâ ve'l-murselîn el-muhtessü bi-mezîdi inâyeti'l-meliki'l-mu'în mevlâna Erzurum kâdısı zîdet-fezâ'ilehu ve mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm me'âdenü'l-fezâ'il ve'l-keâm Anadolu'nun sol kolunun yemîn u yesâriyle nihâyetine varınca vâki' kuzât ve nüvvâb zîde-fazluhum ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân zikr-i âti husûs bu def'a ocâğ-ı âmirem tarafından mübâşir ta'yîn olunan ser-turnai Sâlih Âğa zîde-mecduhû ve a'yân ve serdâr ve iş erleri ve söz sahibleri ve atîk ağvât ve alemdârân ve bi'l-cümle ihtiyârân zîde-kadruhûm tevkî'-i refî'-i hümayûn vâsil olıcak ma'lûm ola ki el-hâletü hâzîhi devlet-i alîye-yi ebediyü'd-devâmla Rusya devleti beyinlerinde i'âde-i sulh u salâh için murahhaslar ta'yîn ve müzâkere-i maslahat-ı hayriyye zımında savb-ı me'mûrlarına azîmet itmişler ise de müsâlaha maddesi mechûlü'n-nefîce bir mâdde olub hüsn-i hitâm bulacağı ve bulmayacağı ma'lûm olmadığı iclâ-yı bedîhiyyâtdan olub ve cemi'i zamanda düşman-ı dînden emniyet hâ'iz olmayub herhalde levâzım-ı hazm u ihtiyâta ri'âyet ferâ'iz-i hâliyyeden tahsîs Rusyalu'nun ba'zı gûne teklîfâtı zuhûra gelmekte idügünden başka düşman-ı dîn asâkîr-i muvahhidîn ile ibrâz-ı kuvvet ve izhâr-ı satvet olundıkda der-dest

olan müsâlahânın hüsn-i sûretle nizâm pezîr olacağı ve hudûd-ı hâkânîyem asâkirden tenha kaldığı takdîrde düşman dürlü dürlü tekâlîf-i bârde izhârıyla müsâlehayı tas'îb ideceği müsâlaha olsa bile devlet-i aliyyeme muzır olacağı ve kal'â ve hudûd-ı devlet-i aliyyem asâkîr-i islâmın necm ve tehiyyesini devlet-i islâmiye imrâr u ibrâz olundıkda emr-i müsâlaha ahsen vechle temşiyet bulacağı ve izahâtdan idüğü zâhir ve ma'âzâllahu te'alâ emr-i mesâlîh sûret-i pezîr olmaz ise ve düşman tarafından mütecâviz ve te'ddî vukû'a gelir ise re's-i hudûdda asâkir-i nusret-i me'âsirin hazr u âmâde bulunarak mukâbele ve müdâfa eylemeleri iktizâ-yı maslahatdan olduğu bedîhi ve bahir bu husûs maslahat-ı dîniyenin âkdem ve elzemi ya'ni hudûd ve kıl'a-ı hâkânîyeme asâkir tesyîr ve takviyesiyle düşman-ı dîne irâde ve izhâr kuvvet-i kakhâr olunmak husûsına gayret ve âkdam cümleye vâcibe-i zimmet ve farîza-i uhde-i dîyânet olmakdan nâşî mezbûr i'man ve İslâm ile mütehali olunmak bu husûsa gayret ve ikdam iderek Tuna ---? olunan kıl'a ve hudûd-ı islâmiyeye sevk-i asker-i nusret me'âsir ile aher takvîye ve istihkâma sarf ve mâ-hâsıl sa'y u miknet dünyâ ve âhiretde mûcib-i fevz u sa'âdet olduğu ve bu husûs maslâhat-ı dîniyenin âkdemi olmak hasebiyle edna derecede tekâsül ve tesâmuh idenler rûz-ı mahşerde mu'âtab olacağı emr-i bedîhiye olduğu cümleye (s. 41) ma'lûm olan keyfiyetden olmağla siz ki mevlâna ve sâ'ir mûmâ-ileyhâmsız mübâşir-i mûmâ-ileyhin yedinde olan mühürlü defter mûcibince kazâlarınızdan birer ikişer serdengeçti bayrağı küşâd ve tuvâna ve tammü'l-eslihâ yeniçeri tertîb ve yüz yirmi nefer olmak üzere tahrîr ve on nihâyet on beş gün zarfında ihrâc ve ucâleten İbra'îl ordusına sevk-i tesyîr ikdam ve müsâra'at eylemeniz fermânım olmağın mahsûsân işbu emr-i şerîfim ısdâr ve mübâşir mûmâ-ileyh ile irsâl olunmuştur imdî bu husûs-ı husûsât-ı sâ'ireye mukayyes olmayub cümle ümmet-i Muhammed'e ferâ'iz-i hâlîyeden idüğü ve hilâfî hareket idenler rûz-ı cezâda mu'atab ve sakıb olacağı zâhir u âşikâr olmağla hemân

dâmen gayret-i miyân hamîyet bezl ve mübâşir mûmâ-ileyhin yedinde olan defter mûcibince matlûb olunan serdengeçdi bayraklarını küşâd ve yüz yirmi beşer nefer olmak üzere tertîb u tahrîr ve on ve nihâyet on beş gün zarfında ihrâc ucâleten İbrâ'il ordusuna irsâl ve isâlî bi'l-ittifâk dâmen-i der-meyân gayret eylemeniz matlûb-ı kat'i-yi pâdişâhânem idüğü ve hilâf-ı fermân ve mûğayir rızâ tehîr u tevakkuf misüllü vaz' u harekete bir vechle rızâ-yı aliyyem olmağın siz ki mevlânâ vesâ'ir mûmâ-ileyhimsiz ma'lûmunuz oldıkda ber-vech-i meşrûh amel u hareket ve infâz-ı emr ve irâde-i hümâyûnuma bi'l-ittihâd ikdâm-i müsâra'at zinhâr ve zinhâr hilâf-ı razı tecvîzden ittikâ ve mübâ'adet eyleyesin ve sen ki ser-turnacı mûmâ-ileyhsin senc-i miyâne-i imtisâl ve akrânından bi'l-intihâb bu emr-i ehemm ta'yîninden maksûd derhâl bu tarikden hareket ve serî'ân hâvâlî-yi merkûmeye vârub yedinde olan defter-i nâtik olduğu üzere zikr olunân bayrakların bir gün evvel ihrâc ve İbrâ'il'e irsâl ve irsâline bezl-i mechûd eylemek kazîyesi olmağla ana göre amel u harekete ve icrâ-yı levâzım-ı me'mûriyet ve sadâkatim sa'y mâ-lâ kelâm ve hilâfından hazer ve ittikâ-yı tâm eyleyesiz bi'l-fi'il dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ağası olan iftihârü'l-ümerâi'l ve'l-ekâbir Mehemmed Hilmi Ağa dâme-uluvvuhû tarafından mühürlü mektûb verilmekle vech-i meşrûh üzere amel olunmak bâbında fermân-ı âlîşânım sâdır olunmuşdur buyurdum ki [boş] vusûl buldukda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yâfte-i sudûr olan emr-i hümâyûnum ve ağa-yı mûmâ-ileyh tarafından verilen mektûb mûcibince amel u hareket ve hilâfından tevakkî vü mübâ'adet eyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılâsız tahrîran fî evâ'il-i şehri Zilkade-i şerîfe li-sene selâse ve ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

Konstantiniyye-i mahrûse

Emr-i âlî mûcibince dergâh-ı âlî ağa-yı yeniçeri tarafından mühürlü mektûb vârid olunmuşdur.

(41/2) Kazâz Nebi-oğlu Mustafa'nın Ağa'nın terekesidir

Medîne-i Tokatda Câmi'-i kebîr mahallesi sâkinlerinden iken bundan âkdem fevt olan Kazâz El-Hâc Mustafa nâm müteveffânın verâseti zevce-i metrûkesi Rukiye binti [boş] ile sulbî kebîr oğlu Es-seyyîd İbrahim ve Nebi sagîr oğlu Mehemmed ve kebîre kızları Âtike ve Rabia ve Hadice ve Fatıma'ya münhâsıra olduğı şer'an zâhîr û nümâyân oldukdan sonra bâ-ma'rifet-i şer' tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-farîzeti's-şer'iyye tevzî' u taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrın defter-i müfredâtıdır ki ber-vech-i âtî zikr olunur hurrîre fi'l-yevmi's-sâbi' min şehri Rebûlahir li-sene selâse ve ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

	miktâr	guruş
Mushaf-ı şerîf	1 aded	20
menzil der-mahalle-i mezbûre	1 bâb	1800
Dükkân	3	350
Bâğ der-mevzi'-i Difye	1 kıt'a	100
Müsta'mel dîmi yasdık	7	35
Dîmi döşek	5	55
Müsta'mel yorgan ve mendil	2 ve 1	15
Kalîçe		30
Def'a kalîçe	1	22
Müsta'mel kebe	4	21
Def'a yorgan	1	10
Kilim	2	25
Çit yüzlü yorgan	2	25

Def'a mendil	1	7
Def'a kilim	2	25
Köhne kilim	1	5
Sagîr minder	2	12
Çalkafâ kürk	1 aded	70
Pişto ve sim in'âm kâbı	1'er	72
Sim zarf	2	15
Fincan ve tonbâk zarf	12 ve 3	100
Kazâz dükkân derûnında olan kaytan	4 kıyye	131
Merkeb	1 re's	80
Tavar	12 aded	50
Tahta		10
----?		100
Evânî-yi nühasiyye	269 kıyye	67,5
Hırdâv		20
ât menzil		
Der-zimmet-i Hamal-zâde Ali		3075
Der-zimmet-i Keşbalak-zâde		1400
Der-zimmet-i abacı Ebubekr	bâ-temessük	1020
Der-zimmet-i Muhtab-oğlu Mehemmed		500
Der-zimmet-i nâ'lbend Ahmed Beşe		320
Der-zimmet-i Süleyman Çavuşoğlu	bâ-temessük	524
Der-zimmet-i Kürt Alemdar		560

(s. 42) Der-zimmet-i kazaz Akob bâ-temessük	518
Der-zimmet-i tacir Hasan Beşe bâ temessük	500
Der-zimmet-i katırcı Hacıoğlu	400
Der-zimmet-i bakkâl Kelle Mehemed	700
Der-zimmet-i –Camkuş-oğlu bâ-temessük	500
Kargacı-zâde Alaaddin bâ-temessük	1545
Der-zimmet-i Katırcı Küpcioğlu	300
Der-zimmet-i Baron-oğlu	212
Der-zimmet-i kazâz Emrullah bâ-temessük	218
Der-zimmet-i derzi Ebubekr	200
Der-zimmet-i Sivashlı Beyoğlu	120
Der-zimmet-i Bakkal Mehemed Âğa	150
Der-zimmet-i katırcı Musa	224
Der-zimmet-i Kurtluküp Osman oğlu	120
Mehemed Beşe bâ-temessük	216
Der-zimmet-i Hacı Süleyman	100
Difyeli Saka bâ-temessük	100
Der-zimmet-i Hallac Halil	400
Der-zimmet-i Hacıbektaş Âğa bâ-defter	300
Difyeli Emir-oğlu Hüseyin bâ-temessük 193 ---- 40 --- 22,5	256,5
Def'a Hasan bâ-temessük	6
Difye'de --- Halil bâ-temessük	150

Der-zimmet-i Ziyancı-oğlu Ahmed bâ temessük	50
Der-zimmet-i kasab Ebubekr bâ-temessük	50
Der-zimmet-i Kunduzlu Kara Mehemed bâ-temessük	50
Der-zimmet-i Tuzlalı Ramazanoğlu	20
Yekün	18906,5
Min-hâ'l-ıhrâc	
Müteveffâ-yı mezbûrın techîz ve tekfînine masraf	200
Resm-i kısmet	4720
Kâtîbiyye	15
Çukâdariyye	15
Eminiyye	94
İhzâriyye	3,5
Mühr-i mü'eccel li'z-zevceti'l-mezbûre bâ karar verese	
Müteveffâ-yı mezbûrenin hâl-i hayatında suya vakf ylediği bâ karar verese	150
Yekün	100
Yekün	1050
Sahhü'l-lbâkî li't-taksîm beyne'l-verese	
Hisse-i zevce	2239 7 meblağ
Hisse-i ibn	3124 106 meblağ

Hisse-i ibn	3124	106 meblağ
Hisse-i ibn	3124	106 meblağ
Hisse-i bint	1562	53 meblağ
Hisse-i bint	1562	53 meblağ
Hisse-i bint	1562	53 meblağ
Hisse-i bint	1562	53 meblağ

(42/1) Ârife'nin defteridir

Medîne-i Tokat'da Câmi'-i Kebîr mahallesi sâkinelerinden iken bundan âkdem fevt olan Ârife binti Abdullah nâm müteveffânın hâzırân vârisi li-ebbeveyn erkarındaşının oğlu sagîr Ahmed bin Mehemmed'e münhasıra olduğu şer'an zâhir u nümâyan olduktan sonra bâ-ma'rifet-i şer' tahrîr olunan müteveffâ-yı mezbûrenin terekesinin defter-i müfredâtıdır ki ber-vech-i âtî zikr olunur hurrire fi'l-yevmi'l-hâmis min şehri Zilhicce li-sene selâse aşer ve ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

	miktâr	guruş
Menzil der-mahalle-i mezbûre	1 bâb	50
Döşek	2	20
Dîmi yasdik	5	20
Yorgan	4	14
Pupla	1	2
Kilim	4	25
Sagîr minder	2	1
Sagîr köşe minder	1	4
Köhne kuzu kürkü	1 yaka	2

Peştemâl ve peşkir	1'er	2,5
Köhne alaca entari	1	3
Köhne sagîr libâde	1	2,5
Köhne libas		3
Hamâm takımı		3
Çarşab ve peşkir	1'er	2,5
Penbe iblik ber-vech-i tahmin		5
Cedîd gömlek	1	3
Yorgan yüzü ve çarşab		6
--- çarşabı		5
Cedîd alaca şâlvâr		6
Def'a çarşab		2,5
Beyaz bez gömlek		8
Ala yemeni ve örtüsü	1 ve 2	4
Gömlek	1	2
Don ve örtü	1'er	2,5
Kara sabun ber-vech-i tahmîn		8
Köhne sandık		1,5
Fildişi kabzalı hânçer		6
Def'a gömlek ve bez parçaları		3

Pabuç	1 çift	1
Def'a yorgan yüzü ve çarşab		2,5
Sagîr nühâs mangal	1	5
Şam'dân	1	2
Sade yağ ber-vech-i tahmîn		6
Ateş küpeli ve maşa ve kantar		5
Kürk ve ---?		2,5
Evânî-yi nühâsiye	22 kıyye	50
Hırdâvât menzil		5
Dükkân der-sûk-ı sipâhi bazarı	1 kıt'a	100
Der-zimmet-i El-hac Mehemmed Ağa 550 guruş + 430 akçe nühâs		980
Yekün		1386
Min-hâ'l-ihracât		
Müteveffâ-yı mezbûrenin techîz ve tekfînine masraf	51,5	9 para
Resm-i kısmet	34,5	
Kâtîbiye	7	
Çukadâriye	7	
Eminiyye ve hüddâmiye	7	
İhzâriyye ve kaydiyye ve kalemiyye	3,5	
Yekün	110,5	
Sahhü'l-bâkî		1275,5
Hisse-i zevc-i mezbûr Ahmed		1275,5

(43/1) Medîne-i Tokat'da Akdeğirmen mahallesi sâkinelerinden iken bundan âkdem fevt olan Fatuma binti Abbas nâm müteveffânın verâseti zevc-i metrûkı İsmail bin Hıdır ile kebîr oğulları Abdulkadir ve Ali ve Mehemmed'e münhasıra olub kable'l-kısme mezbûr Ali dahi fevt olub verâseti bâbası mezbûr İsmail ile sulbî kebîr oğlu diğêr Mehemmed ve kızı ---? münhasıra olub kable'l-kısme merkûm Mehemmed dahi fevt olub verâseti bâbası merkûm İsmail'e münhasıra olub kable'l-kısme merkûm İsmail dahi fevt olub verâseti sulbî kebîr oğulları merkûmân Abdulkadir ve Mahmud ve kızı Abide'ye münhasıra olduğı şer'ân zâhir u numâyân oldukdan ve verese-i mezbûrân talebi ma'rifet-i şer' tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-münâsahiti'ş-şer'iyye tevzî' u taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrâtın defter-i müfredâtıdır ki ber-vech-i âfî zikr olunur hurrîre fi'l-yevmi's-sâdis ve'l-ısrîn min şehri Muharremi'l-haram li-sene erba' ve ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

	miktâr	guruş
Menzil der-mahalle-i mezbûre	1 bâb	300
Döşek	2	20
Yasdık	3	12
Yorgan ve mendil	1'er	15,5
Köhne kilim ve kâlîça	1'er	10,5
Nühâs sini	1	10
Evânî-yi nühâsiye ber-vech-i tahmîn	30 kıyye	60
Hırdâvât-ı menzil ber-vech-i tahmîn		5
Yekün		434
Min-hâ'l-ıhrâcât		

Müteveffiyûn-ı mezbûrûnun techîz ve tekfinine masraf	31
Resm-i kısmet	11
Kâtîbiyye	2
Çukadâriyye	2
Eminiyye ve hüddâmiye	2
İhzâriyye kaydiyye ve kalemiyye	2
Yekûn	50

Sahhü'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese

Hisse-i ibnü'l-mezbûr Abdülkadir bi'l-münâsahatihi	179	24 meblağ
Hisse-i ibnü'l-mezbûr Mahmud bi'l-münâsahatihi	83	24 meblağ
Hisse-i ibnü'l-mezbûr Abbas bi'l-münâsahatihi	41	72 meblağ
Hisse-i ibnü'l-mezbûr Mehemmed bi'l-münâsahatihi	53	40 meblağ
Mezbûr Dursun bi'l-münâsahatihi	26	80 meblağ

(43/2) Medîne-i Tokatda Yâr Ahmed mahallesi sâkinlerinden iken düyûnı terekesinden ezyed olduğu halde bundan âkdem fevt olan Mustafa bin Ömer nâm müteveffânın verâseti zevce-i metrûkesi Şerîfe binti Hasan ile li-ebeveyn kız karındaşı Âişe'ye ve li-ebb kız karındaşı Şerîfe'ye ve li-ebeveyn er karındaşının oğulları gaib ani'd-diyâr Ömer ve Hüseyin ve Sâlih münhasıra olduğu şer'an zâhir u numâyân oldukdan sonra verâset-i mezbûrûn talepleri ve ashâb-ı düyûn talebi ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve beyne'l-azimâ bi'l-farîzeti's-şer'iyeye tevzî' u taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrın defter-i müfredâtıdır ki ber-vech-i âtî zikr olunur hurrîre fi'l-yevmi's-sâlis min Saferi'l-hayr li-sene erba' ve işrîn ve mi'eteyn ve elf.

	miktâr	guruş
Yasdık	5	20
Yorgan	2	20
Döşek	2	20
Müsta'mel kilim	2	20
Köhne aba şâlvâr		5
Kavuk ve sarık	2 ve 1	3
Gömlük ve don	2'şer	3
Koza kazganı	1	20
Şam'dân	1	5
Evânî-yi nühâsiyye ber-vech-i tahmîn	9 kıyye	20
Nühâs gügüm	1	1
Nühâs mangal ve maşa ve sac ayağı		6,5
Hırdavât-ı menzil		2
Yekün		145,5
Min-hâ'l-ihracât		
Techîz ve tekfinine		20,5
Kâtîbiyye		1
Çukâdariyye		1
İhzâriyye kaydiyye ve kalemiyye		1
Yekün		23,5
Sahhü'l-bâkî li't-tâksîm beyne'l-verese	22	

Deyn-i müsbit-i Es-Seyyid Abdurrahman	an-gayrihâ 58	00	11 meblağ
Deyn-i müsbit-i Büyük-oğlu Mehemmed	an-gayrihâ 34		102 meblağ
Deyn-i müsbit-i Abdulfettah Efendi	an-gayrihâ 20		74 meblağ
Mihr-i mü'ecceli'z-zevce-i mezbûre	an-gayrihâ 30		51 meblağ
Şerîfe			
Meblağ-ı bâkî			2 meblağ

(43/3) Hâkim-zâde El-Hâc Mustafa Efendi'nin nekâmet mektûbudur

Kıdvetü's-sâdâti'l-kirâm medîne-i Tokat ve Dönekse ve Komanat ve Çarhpâre ve Kâfirni ve Artukâbad kazâlarında Es-Seyyîd El-Hac Mustafa Çelebi dâme-şeref-i siyâdethû gıbbü't-tehiyyeti'l-vâfiye inhâ olunur ki kazâ-yı mezkûrlarda kâi'makâm nakıbü'l-eşrâf olan müftîzâde Es-Seyyîd Abdurrahman Efendi isti'fâ idüb siz ki hüsn-i hâl ve isti'fâ itmeniz tarafımıza bâ-i'lâm inhâ olduğına binâen işbu sene-i erba' ve işrîn ve mi'eteyn ve elf Muharremü'l-harâmı guresinden yerine tarafımızdan cenâbınız kâi'makam nasb u ta'yîn etmiş ve gerekdir ki sâdât-ı kirâma tevkîr u ihtirâm idüb kuzât ve kâi'makâm senedleriyle teseyüb ve izhâr-ı alâmet hazr idenleri men' u def' ve iddia-yı neseb-ı siyâdet idenleri tarafıza havâlîye mübâderet ve işbu emânet-i kübrâdan ziyâde iffet ve istikâmetle sâdât-ı kirâmdan tevcîhhiyye ve arûsiyye ve muhaddisât-i sâ'ire-yi nâ-marziyye nâmıyla bir akçeleri almayub ve aldırmayub siyânet-i ırz ve mâllarında sa'y mevîr zımnında şevketlü mehâbetlü kerâmetlü pâdişâh-ı İslâm ve ebedullahi te'alâ el-yevmi'l-kıyâm hazretlerinin devâm-ı ömr-i devletleriçün sâdât-ı kirâmın da'vât-ı hayriyyeleri isticlâb idüb her emrde şer'-i şerîfe imtisâle hazret-i seyyidi'l-enam aleyhi efdali't-tehiyye ve ekmel-i selâm olasız ve's-selâm.

El-Fakîr Es-seyyid Mehemmed dâ'imü'l-abidin ennakibü ale'l-eşrâf.

(44/1) Medîne-i Tokat'da Semerkandî mahallesi sâkinlerinden iken bundan âkdem fevt olan Ömer bin Ömer nâm müteveffânın hasren verâseti anası Emine binti Mehemed'e münhasıra olduğu şer'an zâhir u nümâyân olduktan sonra verese-i mezbûre talebi ve ma'rifet-i şer'le tahrîr olunan müteveffâ-yı mezbûrın terekesinin defter-i müfredâtıdır ki ber-vech-i âtî zikr olunur hurrîre fi'l-yevmi'l hâmis aşer min Saferü'l-hayr li-sene erba' ve ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

	miktâr	guruş
Menzil der-mahalle-i mezbûre	1 bâb	100
Manav dükkanı der-sûk-ı Meydan	1 kıt'a	300
Bâğ der-mevzi'-i İsbesti	1 kıt'a	40
Döşek	1	12
Yorgan	2	20
Yasdık	3	12
Köhne kilim	1	1
Hırdâvât-ı menzil		10
Evânî-yi nühâsiye ber-vech-i tahmîn	20 kıyye	<u>45</u>
Yekün		540
Min-hâ'l-ıhrâcât		
Techîz ve tekfînine		30,5
Resm-i kısmet		12,5
Kâtîbiyye		3

Çukadâriyye	3
Eminiyye ve hüddâmiye	[boş]
İhzâriyye kaydiyye ve kalemiyye	2
Yekün	54,5
Sahhü'l-bâkî	485,5

(44/2) Hisse-i Tokad me'a'n-nevâhî 1101 guruş 3,5 meblağ bin yüz bir guruş üç buçuk meblağdır

Bin iki yüz yirmi dört senesine mahsûben eyâlet-i Sivas'dan bâ-fermân-ı âlî vulât-ı izâm hazerâtlarına ta'yîn ve tasîs kılınan imdâd-ı hazariyenin taksît-i evvelinden sicill-i mahfûzda mukayyed ber-taksîm-i hazariyye kazâ-i mezbûra isâbet iden bin yüz bir guruş üç buçuk akçedir.

11 S Sene 1224

(44/3) Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm me'âdinü'l-fezâil ve'l-keâm mevlânâ Sivas eyâletinde vâki' kazâların kuzât ve nüvvâbı zîde-fazluhûm ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân a'yân-ı vilâyet zîde-kadruhûm tevkî'-i refî'-i humâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki eyâlet-i mezkûrede vâki' kazâlarından vâliçün senede iki taksît ile müretteb olan on beş bin guruş imdâd-ı hazariye iki yüz yirmi dört senesine mahsûben gurre-i Muharrem itibâr olunarak beher taksîti vakt u zamanıyla eyâlet-i merkûmede vâki' kazâların ma'rifet-i şer' ve cümle ma'rifetiyle tevzî' u taksîm ve yerlü yerinden cem' u tahsîl ve halâ Sivas vâlîsi düstûr-ı mükerrer müşîr-i mufahham nizâmü'l-âlem vezirim Mehmed Celâleddîn Pâşâ edâmâllâhû te'alâ iclâlehû tarafından kabzına me'mûra edâ

ve teslîm olunmak fermânım olmağın işbu emr-i âlîşânım isdâr ve [boş] ile irsâl olunmuşdur imdi siz ki mevlâna ve sa'ir mûmâ-ileyhimsiz sizler eyâlet-i merkûme için tertîb ve ta'yîn kılınan mârû'z-zikr on beş bin guruş iki yüz yirmi dört senesine mahsûben re's-i sene gurre-i Muharrem itibâr olunarak senevî iki taksîd ile ve beher taksîti vakt u zamanıyla ma'rifet-i şer' ve cümle ma'rifetiyle eyâlet-i mezkûr dâhilinde kâ'in kazâ ahâlilerine tevzi' u taksîm ve yerlü yerinden cem' u tahsîl ve vezîr-i müşârün-ileyh tarafından kabzına me'mûra edâ ve teslîm ittirmeğe ihtimâm u dikkat ve avk ve tehîr ve ihmâl ve müsâmahadan ve mübâşir ve kethüdâiyye ve harc nâmıyla ahâlden nesne âhzıyla zulm ve te'addîden ve nizâm-ı memleketi hâvi mukaddem sudûr iden emr-i âlîyeme mugayyir herkesden ve mikdâr-ı mu'ayyenden ziyâde bir akçe mükerrer tevzî' ve tahsîlinden gayetü'l-gaye tehâşi ve mücânebet eylemeniz fermânım olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfimle vusûl buldukda ol bâbda şeref-yâfte-i sudûr olan fermân-ı vâcibü'l-ittiba' ve lâzîmü'l-ımtisâlîmin mazmûn-ı itâ'at-makrûniyle amel u hareket eylesiz ve şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe itimâd kılâsız tahrîrân fî evâhiri şehri Zilhiceti's-şerîfe sene selâse ve ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

Be-makâm-ı Konstantiniyye-i mahrûse

(44/4) Şerî'at-şi'âr Tokad kâdısı faziletlü efendi zîde-fazlıhû ve kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân voyvodası izzetlü ağa zîde-mecdihû mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân a'yân ve zâbitân vücûh-ı memleket iş erleri zîde-mekâdiruhum inhâ olunur ki işbu bin iki yüz yirmi dört senesine mahsûben eyâlet-i Sivas'dan tarafımıza ta'yîn ve tahsîs buyurulan imdâd-ı hazeriyenin taksît-i evvel tahsîli bâbında bir kıt'a emr-i âlî şeref-sudûr vürûdunda ma'rifet-i şer' ve cümle ma'rifetiyle taksît-i evvel malı eyâlet-i merkûmin hâvi olduğu elvîye ve kazâlara (s. 45) tevzî' u taksîm ve pûsulaları ihrâc

olunub bir kıt'a sûret-i emr-i âlî ile me'a'n-nevâhî Tokad kazâsı hisesine isâbet iden mebâlîğın pûsulası irsâl olunmağla keyfiyet-i mantûk-ı emr-i âlîyeden ma'lumlarımız oldukda Tokat hissesine a'id ve râci' olan mebâlîği bir an âkdem tevzî' u taksîm ve yerlü yerinden cem' u tahsîl ve kabzına me'mûra teslîmen tesyîr ve tarafımıza tavsîli husûsına mübâderet eylemeniz bâbında sâdır olan emr-i âlî mûcibince Dîvân-ı Rum'dan işbu buyurıldı tahrîr u isdâr ve irsâl olunmuşdır inşâ'allahu te'âlâ vusûlunde gerekdir ki vech-i meşrûh üzere merkûm meblağı bir sa'at âkdem tanzîm ve irsâle dikkat ve ber-mûcib-i buyurıldı amel u hareket ve hilâfindan tehâşi ve mücânebet eylesesiz deyi.

11 S Sene [1]224

(45/1) Donanma-yı hümâyûn emrinin kaydıdır

Düstûr-ı mükerrremûn müşîrûn-ı mufahhamûn nizâmü'l-âlem müdebbirü umûri'l-cumhûri bi'l-fikri's-sâkıb mütemmimü mehâmmi'l-en'âm bi'r-re'y-i's-sâib mümehhidü bünyâni'd-devleti ve'l-ikbâl müşeyyidü erkâni's-sa'âdeti ve'l-iclâl el-mahfûfû bi-sunîfi avâtufi'l-meliki'l-âlâ Anadolu'nun sol kolu yemîn ve yesârıyla nihâyetine varınca vâki' vüzerâ-yı izâm edâmallâhu te'âlâ iclâlehum ve â'zâmü'l-ümerâi'l-kirâm efâhimü'l-kirâmi'l-fihâm ulû'l-kadr ve'l-ihtirâm ashâbü'l-izz ve'l-ihtişâm el-meuhtassûn bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-â'lâ mîr-i mîrân-ı kirâm dâme ikbâluhum akzâ-yı kuzâtî'l-müslimîn evlâ-yı vulâtü'l-muvahhidîn ma'denü'l-fasl ve'l-yakîn râfi'-i a'lâmü's-şerî'ati ve'd-dîn vâris-i ulûmi'l-enbiyâ ve'l-murselîn el-meuhtassûnu bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-mu'în mevlânâ Erzurum kâdısı zîdet-fezâ'ilehu ve mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fezâ'il ve'l-keâm ve sâ'ir kuzât ve nüvvâb zîde-fazluhum mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân â'yân ve zâbitân vücûh-ı

memleket ve iş erleri zîde-kadruhûm tevkî'-i refî' hümâyûnum vâsıl olıcak ma'lûm ola ki cenâb-ı nesak sâzkârkâh hulk? ve tesvîye ve tertîb fermân etvâr ve ebhâl ve burhân hazretlerinin irâde-i âlîye ve i'nâyet-i celîlesiyle selâtîn-i izâm nezâfet-i âyîn ve havâkîn-i kirâm adâlet karînin zîver-i ekzâ-yı örnek hilâfet ve pirâye bahş-ı erîke-i saltanat olmaları bâ'is emn ve âsâyış bi-lâd u iyâd ve vesîle-i indifâ-yı surûr erbâb-ı bağî ve fesâd olduğuna binaen pâdişâhân-ı mu'adalet-i nişânın zuhûr-ı neseb-i tâhirleri ve bekâ-yı zerîyyet sa'îde-i mü'esirleri zâbitâ-yı ilahiye-yi bi-mecmu'ına nizâmü'l-alem râbita-i kudsiye-yi eczâ-yı umûrını âdem ve bir az vâkitten berü dûdmân mu'allâ-yı erkân-ı âl-i Osmanînin sülâle-i selîlesi karîn akd-ı tehîr olmakdan nâşi taht-ı âlî baht-ı şehriyârî üzere cülûs-ı hümâyûn-ı şâhânem vâki' olalıdan berü ufk-ı efrûz-ı saltanât-ı seniyyemden bir kevkeb fîrûzi pertûn-ı tulû' ve irtifâat-ı âmme-i âlemiyân müterkib ve nikdân iken sümme inşânen hulukan ahir-i mutla'ından nûru ibdâ'-yı sübhânî sâtî' ve ahter-i mevhibe-i samadâni tâli' olub işbu bin iki yüz yirmi üç senesi mâh-ı Zilhicce'ti's-şerîfe'sinin on sekizinci mübârek Cuma günü kabl-i mağribde Gonca-yı nûşgofte-i hadîka-i ikbâl ve bahtiyârî garre-i secere-i ravza-yı iclâl ve tacdâri mazhar-ı eltâf-ı rabb-i yezdânî Fatıma sultân âlîyyetü's-şân ömr-i bakallahû te'âlâ ilâ ahiri'd-devleti cülûd-ı zîr mihr ve cûd ve zîb efzâ-yı kehvâre-i şehev olmakdan nâşi bi'l-cümle sâkinîn makarr-ı hilâfetim sürûr ve şâdmân ve inşa'allhu te'âlâ karîben necâd ve urağdan nice şehzâdekânın yuhubbü limen yeşâ inâsen ve yuhubbü limen yeşâi'z-zükûr müfadinca kadîm nihâde-i şuhûd olmalarına fi'l-hayrı adîle-i mevhibe-i rabbâniyeye müterakkîb ve nikdân olmaları hasebiyle bu i'nâyet-i a'zîm ve ni'met-i cesîmenin edâ-yı şükriçün makarr-ı hükûmet-i hidvâneme olan mahrûse-i İstanbul'da ıyd-ı şerîf misüllü yedi gün tob endâhteyle icrâ-yı rüsûm-ı şâdmânî ve meserret olunmağla işbu beşâret-i celîlenin aktâr-ı memâlîk-i mahrûseme o emr-i âlîyyem neşriyle kâffe-i i'bâdü'llah hisseyâb-ı

sürûr kılınması lâzıme-i tahdîs-i ni'met-i bârî olmakdan nâşi tebşîr velâdet duhter-i ---?
 me'âlî münifetîm zımnında mahsûsan işbu emr-i şerîfim isdâr ve dergâh-ı muallâm
 kapucubaşlarından iftihârü'l-emâcid ve'l-ekârim Mehemmed Beşir dâme-mecduhû ile
 irsâl olunmuşdır imdi ol bâ-kürre-i hadîka-yı saltanatımın imtidâd-ı ömr ve devletçün
 meşâyih ve ulemâ ve zühhâd ve sulehâ ve sâ'ir bendegân-ı hüdâ ile mesâcid ve
 meâbede edâ-yı levâzım ve dua takdîm-i merâsim hamd u senâ ve der-sa'âdetimde
 olduğu misüllü yedi gün husûn ve kalâ'dan tob şenlikleriyle şân-ı şukuh-i saltanat-ı
 seniyyem îfâ kılınarak izhâr-ı meserret ve şâdimânîye mübâderet olunub ancak bu
 vesîle ile reayâ ve berâya ve fukarâ ve zuafâyâ zerrece teaddî ve tecâvüze irâ'et-i
 mahzdan begâyet hazer u mücânebet olunmak bâbında fermân-ı âlîşânım sâdır olmuşdır
 buyurdum ki vusûl buldukda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yâfte-i sudûr olan
 fermân-ı vâcibü'l-ittiba' ve lâzimü'l-imtisâlîmin mazmûn-ı itâ'at-makrûniyle amel u
 hareket ve hilâfından hazer u mücânebet eyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd
 kılâsız tahrîren evâhir-i şehri Zilhiceti's-şerîfe sene selâse ve ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

Konstantiniyye-i mahrûse

(46/1) Voyvodalık emri kaydıdır

Kıdvetü'n-nüvvâbi'l-müteşerri'în Tokad nâ'ibi mevlânâ [boş] zîde-ilmuhû
 kıdvetü'l-emâcid ve'l-â'yân hassa silâhşorlarından bu def'a Tokat voyvodası nasb u
 ta'yîn olunan Mehemmed Behlül Beg zîde-mecduhu tevkî'-i refî'-i humâyûn vâsıl
 olıcak ma'lûm ola ki sen ki nâ'ib-i mûmâ-ileyhsin ricâl-i devlet-i alîyyemden iftihârü'l-
 emâcid ve'l-ekârim Ahmed İzzet dâme-mecdihûnun takdîm eylediği takrîri
 mefhûmunda kethüdâlık hizmetinde olduğu seyyidetü'l-muhzârât eklîletü'l-musinât
 tâcü'l-mestûrât zâdetü'l-alâ ve sa'âdet-i bi-cân sultân dâmet ismetühâ ve zâdet-i

iffetühânın ber-vech-i serbist beyt-i malikâne uhdesinde olan Tokat voyvodalığı mukâta'ası işbu iki yüz yirmi dört senesine mahsûben silahşor-ı mûmâ-ileyh deruhde ve tefvîz ve yedine zabt-ı temessük i'tâ olunub sadr-ı âzam kâi'makâmı huzurunda dahî libâs-ı hil'at olmağla yedinde olan temessük mûcibince mukâta'a-yı mezbûrı sene-i merkûme mahsûben mûmâ-ileyhe ber-vech-i serbist zabt ittirilüb kânûn-ı kadîm ve olugeldüğü üzere zabt u rabtına kimesne tarafından ta'arruz ve muhâlefet ve muğâyyir ve şurût-ı serbist merd-i aferide tarafından umûr-ı mukata'aya müdâhale ve mahâlefet ittirilmemesi vesâyâsını şâmil emr-i şerîfim i'tâsını istida' itmekle mûcibince amel u hareket olunmak fermânım olmağın işbu emr-i celîl-i kadrim isdâr ve yedine i'tâ olunmuştur imdi voyvodalık-ı merkûm mukata'at-ı cesime-i mîrîyyemîn serbist üzere zabt u rabt olunagelmekte bâlâda zikr olunduğı vechle silahşör mûmâileyh yedinde olan temessük mûcibince mukata'a-yı merkûmeyi kânûn-ı kadîm ve olugeldüğü üzere voyvoda mûmâ-âileyh tarafından zabt u rabt ve rüsûmât ve aidât-ı sâ'iresini cem' u tahsîl husûsunda min külli'l-vücûh muâ'venet ve müzâheret idüb mugeyyir-i şurût ferdi feride tarafından müdâhale edilmemesi husûsuna mezîd imtinâ u dikkat eylesin ve sen ki voyvoda-yı mûmâ-ileyhsin sen dahi mûcib-i emr-i şerîfimle amel u hareket birle ve voyvodalık-ı mezkûrın hüsnü irâdesine ve emvâl-i mîriyyenin cem' u tahsîline mezîd sa'y u dikkat ve vedia-i hâlikü'l-berâya olan ahâlî ve reayâ fukarâsını mezâlîm ve tea'diyâtdan himâyetleri esbabını istihsâle bezl mukadderet ve herhalde hidemât-i mebrûre ibrâzına sarf u sa'y ve mukadderet eylemek bâbında fermân-ı âlîşânım isdâr olmuştur buyurdumki hükm-ü şerîfimle [boş] vardıkda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yâfte-i sudûr olan işbu emr-i şerîf-i celîlü's-şân vâcibü'l-etbâ' ve lâzimü'l-imtisâlîmin mazmûn-ı ite'atmakrûnıyla birle âmil olub hilâfından hazer eylesiz şöyle

bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız tahrîren el-yevmi's sâlis li-sene erba' ve ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

Konstantiniyye-i mahrûse

(46/2)Voyvodalık emri

Kıdvetü'n-nüvvâbi'l-müteşerri'în Tokad nâ'ibi mevlânâ [boş] zîde-ilmuhû tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki bâ-hatt-ı hümâyûn şevket-makrûnum Darbhâne-i Âmirem tarafından zabt ve idâre olunan mukata'at-ı mîriyeden voyvodalığı Tokat ve tevâbî mukata'asının nısf hissesiyle nısf-ı sūdüs an sümün hissesine bin iki yüz yirmi dört senesi martı ibtidâsından sene-i merkûme şubatı gayetine değin bir sene-i kâmile zabt u rabt eylemek üzere deruhde ve iltizâmına tâlîb u râğîb olan kıdvetü'l-emâcid ve'l-ayân silahşorân-ı hassamdan Mehemmed Behlül Beg zîde-mecduhu me'a mâl ve kalemiyye ve harc-ı aklâm ve fâiz-i bi'l-müddet elli dokuz bin iki yüz seksen üç guruş bedel-i iltizâm ile deruhde ve iltizâm olunub mûmâ-ileyh dâhi iltizâm ve kabul birle bedel-i iltizâmı olan meblağ-ı mezbûr vakt u zamanıyla edâ ve teslîm eylemek üzere Darbhâne-i Âmirem hazinesine memhûr deyn temessükü vermekle mukata'a-yı mezbûrın hisse-i mezkûreyi sene-i mezbûreye mahsûben zabt u rabt ve vâki' olan mahsûlât ve rüsûmâtın kânûn-ı kadîm ve olugeldüği üzere âhz u kabz ve cem' u tahsîl eyleyüb taraf-ı ahardan müdâhale ve taarruz olunmak üzere zabtıçün emr-i şerîfim i'tâsı bâbında ricâl-i devlet-i alîyyemden hâlâ darbhâne-i âmîrem nâzırı iftihârü'l-emâcid ve'l-ekârim Ahmed Şakir dâme-mecduhû memhûr temessükiyle inhâ itmegin mukata'a-i mezbûra senevî ma'lûmü'l-mikdâr mâl ile mukayyed oldığı ve bu makûle mukata'at-ı mîriye muttasıf ve mu'tedil reayâ perver kimesnelere deruhde ve iltizâm ve vâki' olan mahsûlât ve rüsûmâtı kânûn-ı kadîm olugeldiği üzere ahz u kabz olunub verülü gelen

maldan beher sene hazîne-i âmireme ve sebeb-i tahrîr ve rûznâmçe-i hümâyûnum temessükâtı mûciblerince havâle olunan mahallatlara edâ ve teslîm ve senesi âhirinde hisâbı ru'yet ve sûret-i muhâsibesi âhz olunmak üzere evâmir-i şerîfim verilmek şurûtından idiğü mukayyed olmağla mûcibince amel u hareket olunmak fermânım olmağın imdi sen ki nâ'ib-i mûmâ-ileyhsin mukata'a-yı mezbûra öteden berü ne vechile zabt u rabt ve vâki' olan mahsûlât ve rüsûmâtı âhz u kabz ve cem' u tahsîl olunugelmiş gelmiş ise yine ol vechle zabt u rabt ve mahsûlât ve rüsûmâtı âhz u kabz olunub iktizâ iden mâl-ı mîri ve kalemiyesi hazine-i âmireme ve sebeb-i tahrîr ve rûznâmçe-i hümâyûnum temessükâtı mûciblerince hâvale olunan mahallere ve fâizi darbhâne-i (s. 47) âmireme edâ ve teslîm ve senesi âhirinde hisâbın rü'yet ve sûret-i muhâsibesin âhz eylemek üzere silahşör-i mûmâ-ileyhe ilzâm olunmuş oldığı ma'lûmun oldukda ber-vech muharrer mukata'a-yı mezbûr hisse-i mezbûresini iki yüz yirmi dört senesi martı ibtidâsından sene-i mezbûre şubatı nihâyetine değın bir sene-i kâmile zabt u rabt ve mahsûlât ve rüsûmâtın kânun-ı kadîm ve olugeldüğü üzere âhz u kabz itdirülüb hilâf-ı rızâ ve mugayir-i emr-i âlîşânım âhâlî ve fukâra-yı raiyyetine zulm u te'addî vukû'unu mütecevazden mübâ'adet eylemen bâbında fermân-ı âlîşânım sâdır olmuşdır buyurdum ki hükmi-i şerîfim vardıkda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yâfte-i sudûr olan işbu emr-i şerîf-i âlîşân vâcibü'l-ittiba' ve lâzimü'l-ımtisâlîmin mazmûn-ı ite'at-makrûniyle âmil olub hilâfından tevakkî ve mübâ'adet eyleyesin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılâsız tahrîren el-yemü't-tâsi' aşer Muharrem sene erba' ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

Konstantiniyye-i mahrûse

(47/1) Voyvodalık şartnâmesi kaydıdır

Bâis-i tahrîr-i hurûf oldur ki

Selbist üzere malikâne-i uhdemizde olan Tokat mukata'asını işbu bin iki yüz yirmi dört senesi martı ibtidâsından sene-i merkûme şubatı nihâyetine varınca bir sene-i kâmile zabt u iktiza iden mâl-ı mîri kalemiyesiyle mahallinde verilecek vazâif-i vakt u zamanıyla edâ ve senedâtını tarafımıza teslîm eylemek şartıyla dârende-i temessük Silahşörân-ı hazret-i cihândârândan Mehemmed Behlül Beg'e ilzâm ve tefvîz olunmağla imdi mukata'a-yı mezkûra sene-i merkûmeye mahsûben mûmâ-ileyh tarafından zabt u rabt ve icâb iden â'şâr-ı şer'iyeye ve rûsûmât ve müveccihât-ı sâ'iresi kadîmden olugeldigi üzere âhz u kabz olunub tarafımızdan ve taraf-ı âherden müdâhil ve muhâlefet olunmamak için işbu zabtnâme ketb u i'tâ olundu.

Beyhân Sultan mutasarrıfe-i mukata'a-yı mezbûre

(47/2) Medîne-i Tokatda Çilehâne mahallesi mütemekkinlerinden iken bundan âkdem hâlık olan Karabet veledi İstefan nâm hâlıkın verâseti zevce-i metrûkesi Maryem binti Yosef ile sulbîye-i kebîre kızı Torike'ye ve ammizâdeleri Menzek ve Manuk veledi Ohân'a münhasıra olduğu şer'an zâhir u nümâyân olduktan sonra verese-i mersûmun talebi ve ma'rifet-i şer' tahrîr ve beyne'l-verase bi'l-farîzeti'ş-şer'iyeye tevzîf u taksîm olunan tereke-i hâlık-i mersûmun defter-i müfredâtıdır ki ber-vech-i âtî zikr olunur hurrîre fi'l-yemi't-tâsi' ve'l-ışrîn min şehri Saferi'l-hayr li-sene erba' ve ışırn ve mi'eteyn ve elf.

	miktâr	guruş
Dimi çit yasdık	6	24
Kutnî sagir yasdık	1	1,5
Müsta'mel kilim	6	40
Yan minderi ve keçe	2	10

Kefere minderi	4	6
Çit yüzlü döşek	2	20
Yorgan	3	30
Köhne kebe	4	20
Pupla	2	2
Def'a sagir kilim	2	8
Şam'dân	3	8
Köhne çalkafa kürk	1	
Zerdeva kürk	1	60
Köhne alaca entari	1	5
Müsta'mel alaca entari	2	50
Çuha biniş		50
Çuha çakşur ve don ve uçkur	1	30
Şâl kuşak	1	20
Köhne entari		10
Beyaz içlik	2	5
Don ve gömlek ve bez libâde	2 ve 2 ve 1	10,5
Sagir sandık	1	3
Kalpak	1	15
Pirun ve bıçak		5
Kaşık	6 deste	2,5
Şeker ve devâ-yı misk		10
Misli sabun		2
Sem'-i asel		5

Sim hurdası		8
Buber ber-vech-i tahmîn		4
Arak şişesi ve kalay		30
Def'a dimi yasdık	13	85
Yan minderi ve köşe ve mak'ad	2 ve 2 ve 4	70
Mısır hasrı	1	30
Cedîd kilim ve köhne kilim ve cecim	2 ve 1 ve 1	60
Def'a döşek	5	100
Def'a yorgan	5	5
Publa	3	5
Mercanlı ve sedefli ve sade kaşık	12 deste	15
Tutiyâ tatlı kaşığı	11	3
Def'a sagîr ve kebîr şam'dân	4	10
Sim zarf ve fincan ve tebsi ve ibrik	9 ve 11 ve 2 ve 3	35
Gecelik kavuk	3	2,5
Köhne zerdeva kürk		20
Köhne çuha biniş		15
Sagîr abâ		15
Terki hegbesi	2	5
Köhne çuha entari		10
Kebîr Tiğan bıçağı		5
		1

Def'a şeker ber-vech-i tahmin		20
Tarpuç		5
Duhân çubuğu	7 adet	20
Çuval ve kapu perdesi	7 çift	8
Aba yağmurluk		10
İngiliz bardağı	3	10
Kütahya tabağı	20	10,5
Sim buhûrdân		40
Billur bardak		8
Nakd der-kise		21
(s. 48)Evânî-yi nühâsiyye	106 kıyye	33
Sim ber-vech-i tahmîn		50
Hırdâvat-ı menzil		150
Bâ-defter-i zimemât		5500
Yekün		7245
Min-hâ'l-ihracât		
Lâşesine masraf		150
Resm-i kısmet		181
Kâtîbiyye		30
Çukadâriyye		30
İhzâriyye kaydiyye ve kalemiyye		20
Deniyye z-zühûdâniyye sûme Maryem bâ-karar-ı verese		500

Yekün	947
Sahhü'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese	6298
Hisse-i zevce	787 20 meblağ
Hisse-i bint	3149
Hisse-i ammizâde	1180 105 meblağ
Hisse-i ammizâde	1180 105 meblağ

(48/1) Medîne-i Tokat' da Cedid mahallesi sâkinlerinden iken bundan âkdem fevt olan Mustafa bin Hüseyin nâm müteveffânın verâseti zevce-i metrûkesi Rabia binti Ahmed ile kebîr oğulları Hasan ve İbrahim ve Halil münhasıra olduğu şer'an zâhir u nümâyân olduktan sonra verase-i mezbûrın talebi ve ma'rifet-i şer' tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-farîzeti's-şer'iyye tevzî' u taksîm olunan tereke-i müteveffânın defter-i müfredâtıdır ki ber-vech-i âtî zikr olunur hurrîre fi'l-yemi's-sâmin ve'l-ısrîn min şehri Zilhicce li-sene erba' ve ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

	miktâr	guruş
Menzil der-mahalle-i mezbûre	1 bâb	400
Bâğçe der-mevzî-i Topcubağı	1 kıt'a	350
Dimi döşek	3	30
Yorgan	6	50
Publa	3	3
Def'a beyaz döşek	1	6
Yasdık	6	20
Köhne kebe	1	3

Müsta'mel kilim	3	40
Yan kilimi	1	3
Yan minderi	1	6
Köhne kilim	3	10
Köhne kadife yasdık	2	8
Köşe minderi ve mak'ad	1'er	10
Köhne çuha biniş	1	3
Köhne çuha şâlvâr	1	10
Köhne sagîr bez ve alaca entari	1'er	6,5
Köhne çuha cübbe	1	12
Kavuk ve saruk	1'er	4
Köhne hama kuşağı	1	5
Çit mak'ad	2	5

Köhne takımı	1	10 1,5
Köçer ve ibrikas terazi	1 1'er	5 10
Havta be-vech-i tahmîn	2 kile	2 60
Kâbirer-şachî tâhâmîn	2,5 kile	5 50

Merkeb	1 re's	50
Evânî-yi nühâsiyye ber-vech-i tahmîn	55 kıyye	140
Kara gügüm		2
Nakd der-kise		76
Hırdâvât-ı menzil ber-vech-i tahmîn		11,5
Yekün		1440

Min-hâ'l-ıhrâcât

Techîz ve tekfînine masraf		76
Resm-i kısmet		36
Kâtîbiyye		7
Çukadâriyye		7
Eminiyye ve hüddâmiye		7
İhzeriyye kaydiyye ve kalemiyye		3
Yekün		436

Sahhü'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese	1004	
Hisse-i zevce	125	60 meblağ
Hisse-i ibn	292	100 meblağ
Hisse-i ibn	292	100 meblağ
Hisse-i ibn	292	100 meblağ

(48/2) Medîne-i Tokat'da Mahmud Paşa mahallesi sâkinlerinden iken bundan âkdem maktûlen fevt olan Es-Seyyid El-Hâc Veliyüddin bin Süleyman nâm müteveffânın verâseti zevce-i metrûkesi Zeynep binti Mustafa ile sulbî sagîr oğlu Abdurrahmân ve sulbîye-i kebîr kızı Fatıma'ya ve sagîr kızı Şerife'ye münhasıra olduğu şer'an zâhir u nümâyân olduktan sonra bâ-ma'rifet-i şer' tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-farîzeti'ş-şer'iyye tevzî' u taksîm olunan tereke-i müteveffânın defter-i müfredâtıdır ki ber-vech-i âtî zikr olunur hurrîre fî'l-yevmi't-tâsi' ve'l-ısrîn min şehri Saferi'l-hayr li-sene erba' ve ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

	miktâr	guruş
Mushaf-ı şerîf	1 cild	16
Tefsîr-i şerîf	1	40
Birgivi şerhi	1	10
Menzil hâriciye ve dâhiliye der-mahalle-i mezbûr	bâb	1500
Bağ der-mevzi-i Kemer	1 kıt'a	800
Def'a bağ der-mevzi-i mezkûr	1 kıt'a	10
Dimi yasdık	14	50
Yan kaliçesi	2	60
Köşe kaliçesi	2	20
Kilim	3	60
Yan minderi	2	40
(s. 49) Köşe minderi	2	10
Seccâde	2	12
Atlas yüzlü minder	2	15
Dimi döşek	4	40

Yorgan	7	50
Yasdık	3	10
Sagîr minder	1	1
Köşe yasdığı	1	3
Cedîd ve müsta'mel kilim	3	20
Seccâde ve sandık	2'şer	10
Def'a müsta'mel kilim	6	30
Müsta'mel çuha biniş		60
Def'a çuha biniş	1	40
Müsta'amel çuha cübbe	1	15
Def'a çuha cübbe		60
Çuha şalvar	2	150
Uçkur	2	5
Köhne entari	1	3
Kavuk mea sarık	1'er	5
Kılıç kabza	1	30
Tüfenk	1	20
Gügüm	2	15
Legen ve ibrik	2 ve 3	12
Sagîr kebîr sini	2	20
Çuval ve kilim	5	30
Sagîr ve kebîr şam'dân	5	15
Kahvalçasını	3	120

Yan minderi	3	70
Çit mak'ad	3	12
Kadife ve atlas yasdık	10	80
Kemer ve kuşak	1	12
Kapu perdesi	2	10
Sagîr peşkir	1	10
Fener	1	3
Nühâs mangal	2	15
Kuzu kazganı		30
Çamaşır kazganı	1	30
Kebîr sini	2	100
Evânî-yi nühâsiyye ber-vech-i tahmîn 72 kıyye parça	98 adet	196
Hırdavat-ı menzil ber-vech-i tahmîn		200
Merkeb	2 re's	40
Şa'ir	10 kile	200
İnek	1 re's	50
Der-zimmet İblikci-oğlu zımmi		50
Der-zimmet Sünnetçi-oğlu zımmi		50
Der-zimmet Bolos ağası Halil Ağâ		50
Der-mahbûb altunu ve nısfıye		10
İltizâm için mütevellî Ahmed ile Ali Ağâ'ya verilen		500
Yekûn		8710
Min-hâ'l-ihracât		

Müteveffâ-yı mezbûrın techîz ve tekfînine masraf	162,5
Resm-i kısmet	217,5
Kâtibiye	25
Çukadâriye	25
Eminiye ve hüddâmiye	43
İhzâriye ve kaydiyye ve kalemiye	10
Mihr-i mü'eccel müsbite li'z-zevceti'l-mezbûre Zeyneb	100
Yekün	583

Sahhü'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese	8127	
Hisse-i zevce	1015	105 meblağ
Hisse-i ibn	3555	67 meblağ
Hisse-i bint	1777	93 meblağ
Hisse-i bint	1777	93 meblağ
Meblağ-ı bâkî		2

(49/1) Sadrâzam peder-i efhâm devletlü Yusuf Ziya Paşa'nın İslâm hânesinden keferenin ihrâc olunmasıçün verdiği emirnâme kaydıdır

Hâlâ Tokat kâdısı ve müftisi faziletlü efendiler ve ulemâ-i sâ'iresi zîdet fezâ'ilihum ve kıdvetü'l-âkrân voyvodası ağa ve sâ'ir vücûh-ı memleket ve yeniçeri serdârı ve ocaklu âğvâtı zîdet mekâdiruhum inhâ olunur ki memâlîk-i --- --- islâmiyede olan menâfi-i şî'âr-ı islâmiye muhaddesât umûrî indifâ-yı vâcib-i uhde-i diyânet ve lâzıme-i zimmet-i hükûmetkârî ve hakâniyetden olmağla belde-i Tokat'da ba'zı âhâli-yi İslâm ile kirâcı zımmi tâ'ifeleri bir hânedede sâkin ve mütemekkin oldukları bu def'a savb

me'mûrımız olan makâm-ı vekâlet-i mutlakiyye azîmetle belde-i mezkûreye duhûlümüzde mesmû'umuz olmağla bu makûle şî'âir-i islâmiyye menâfi' olan bed-i umûrda ağmâz-ı tesâmuh-ı tecvîz idenler ma'âzallahu te'alâ dârında mahzar-ı azab-ı bâri olacakları muvâfık-ı şer'-i mübeyyin olduğundan ğayri mugair-i hamiyet-i diyânet olunubb bunun indifâ-yı umûm ve husûsın vâcib-i rakabe-i diyânetleri olmağla imdi sizler ki muhâtabûn-ı mûmâ-ileyimsiz keyfiyet-i ma'lûmunuz oldukda o makûle ehl-i İslâm ile bir hânede mütemekkin olan zımmî tâ'ifelerini tefîş ve taharrî eyleyerek ma'rifet-i şer'-i şerîf voyvodası ağa ve sâ'ir muhâtabûn ma'rifetleriyle ihrâc zımmiyâna mahsûs olan hânelerde iskân ve îva eylemek husûsında dikkat ve reâyânın dahî emr-i himâyeleri mutâbık-ı şer'-i şerîf olmağla intikâl idecek bir sükna tedârikinden âkdem ihrâc olunub meyân-ı sûkda ser-kerdân olmaları husûsını dahî tecvîz itmeyüb ber-vech sür'at bir sükna tedârikine kadar imhâl olunmak ve bu vâsıta ile inhâm veyâ âher vesîle ile reâyâya ta'adiyatı (s. 50) tazyîkât itmeyüb zîr-i himâyede olmaları husûsına dikkat ve bu makûle muvâir-i şerâ'it-i İslâmiyeden olan hâlâtda ağmâz-ı azâmetallah dârında vehâmeti derkâr olmağla eğer bir taraftan irtişâ ahzıyla bu haliyle terk olunmak lâzım gelür ise o makûlelerden haklarında bâb-ı şefâ'at mesdûd olmağla bir hânesi tevkîf ve ihmâl olunmak hâlâtı buyurulur ise bi't-taharri hakkında lâzım gelen te'dibât-ı baliğasında zerre müsamaha olunmayacağı ma'lûmunuz oldukda ol-vechle i'tinaya dikkat eylemeniz vesâyâsına hâvi işbu buyuruldumuz isdâr ve [boş] ile bâ'is ve tisyâr olunmuşdır inşâ'allahu te'âlâ vusûlunde vech-i meşrûh üzere mûcib buyruldımız ile amel u hareket ve hilâfından mezîd ittikâ ve mücânebet eyleyesiz deyü.

Fî 11 S sene [1]224

(50/1) Lâtif-zâde Hüseyin Ağa serdâr mektûbudur

Şerî'at-şî'âr Tokad me'a Turhal kâdısı efendi zîde-fazluhû ba'de's-selâm inhâ olunur ki taht-ı hükümetinizde serdâr olan ref' olunub yerine uslûb-ı sâbıkâ üzere kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân ser-saksonî Hüseyîn Ağa zîde-kadruhû serdâr nasb u ta'yîn olmağın işbu mektûb tahrîr u irsâl olunmuşdur inşâ'allahu te'âlâ vusûlunde gerekdir ki merkûmu kazâ-yı mezkûrun serdârlığı umûrında kıyâm ve öteden berü olugeldigi vechle zabt u rabtı husûsında i'ânet u ihtimâm eylesin ve kazâ-yı mezkûrda senki serdâr-ı merkûmsın kazâ-yı mezkûrun serdârlığı sana tefvîz olmağla gerekdir ki kâ'ide-i kadîm ve kânûn üzere zabt u rabt-ı neferât def'-i ref'-i haşerâtîyle tanzîm-i bi-lâd ve irâde-i hâl-i ibâd bezl u iktidâr eylesin kazâ-yı ve mezkûrda mukîm ve müsâfir yeniçeriler ve cebeci ve tobcı ve tob arabacısı ve gılmân-ı acemi ve kuloğlanları ve tevâ'if-i askerî bi'l-cümle seni üzerlerine serdâr ve zâbit bilüb sözünden taşra ve re'yinden hâric vaz' u hareketde buunmayub dâ'imâ itâ'at u inkıyâd üzere olalar ve sen dahi cümle umûrını ahkâm-ı şer'-i şerîf ve kânûn-ı kadîm ve emr-i münîfi tatbîk ve tevâ'if-i merkûmdan bi-lâ vâris ma'rûf fevt olanlarının metrûkâtı ma'rifet-i şer'le zabt ve sûk-ı sultânîde fûruht ve hâsıl olan nukûdını cânib-i beyti'l-mâl için defter-i müfredâtîyle ocâğ-ı âmire tarafına göndermege mübâderet ve beher hâl sükkân-ı vilâyetin emn u râhatlarına bâ'is hizmet-i müstahsene-yi mebrûre vücûda getirmege mecdü sâ'y olub mûcib-i mektûbla âmil olasız tahrîren gurre-i şehri Rebiülevvel li-sene erba' ve ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

Mehemmed Hilmi Ağa-yı yeniçeriyân-ı dergâh-ı âlî

(50/2) Latif-zâde Hüsetin Ağa'nın serdâr mektûbudur

Şerî'at-şî'âr Tokad me'a Turhal kâdısı Efendi zîde-fazluhû ba'de's-selâm inhâ olunur ki taht-ı hükümetinizde serdâr olan ref' olunub yerine uslûb-ı sâbık üzere

kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân ser-turnâî Latifzâde Hüseyîn Ağa zîde-kadruhû serdâr nasb u ta'yîn olmağın işbu mektûb tahrîr ve irsâl olunmuşdur inşâllahu te'alâ vusûlunde gerekdir ki merkûmu kazâ-yı mezkûrun serdârlığı umûrında kıyâm ve öteden berü olageldigi vechle zabt u rabtı husûsında i'ânet u ihtimâm eylesiniz ve sen ki serdâr-ı merkûmsun kazâ-yı mezkûrın serdârlığı sana tefvîz olmağla gerekdir ki kâ'ide-i kadîm ve kânûn üzere zabt u rabt-ı neferât ve def'-i ref'-i haşerâtîyle tanzîm-i bi-lâd ve irâde-i hâl-i ibâd bezl u iktidâr eylesin kazâ-yı mezkûrda mukîm ve müsâfir yeniçeriler ve cebeci ve tobcı ve tob arabacısı ve gilmân-ı acemi ve kuloğlanları ve tevâ'if-i askerî bi'l-cümle seni üzerlerine serdâr ve zâbit bilüb sözünden taşra ve re'yinden hâric vaz' u hareketde bulunmayub dâ'imâ itâ'at u inkıyâd üzere olalar ve sen dahi cümle umûrını ahkâm-ı şer'-i şerîf ve kânûn-ı kadîm ve emr-i münîfe tatbîk ve tevâ'if-i merkûmdan bi-lâ-vâris ma'rûf fevt olanların metrûkâtları ma'rifet-i şer'le zabt ve sûk-ı sultânîde fûruht ve hâsıl olan nukûdını cânib-i beytü'l-mâl için defter-i kassâm ile ocâğ-ı âmire tarafına göndermeğe mübâderet ve beher hâl sükkân-ı vilâyetin emn u râhatlarına bâ'is hizmet-i müstahsene-yi mebrûre vücûda getirmege mecdü sâ'y olub mûcib-i mektûbla âmil olasız tahrîren ğurre-i şehri Zilhiceti's-şerîfe li-sene selâse ve ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

Mehemmed Hilmi ağa-yı yeniçeriyân-ı dergâh-ı âlî

(50/3) Medîne-i Tokat'da Cemaleddîn mahallesi sâkinlerinden iken bundan âkdem fevt olan Mehemmed bin Sâlih müteveffânın verâseti zevce-i metrûkesi Şerîfe binti Mehemmed ile sagîr oğlu Hüseyîn ve kebîre kızı Şerîfe ve sagîre kızı Kezban'a münhasıra olduğu şer'ân zâhir u nümâyân oldukdan sonra bâ-ma'rifet-i şer' tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-fârizeti's-şer'îye tevzî' u taksîm olunan müteveffâ-yı mezbûrın

terekeşinin defter-i müfredâtıdır ki ber-vech-i âtî zıkr olunur hurrîre fî'l-yevmi's-sâmin min-şehri Rebûlevvel li-sene erba' ve ışrîn ve mi'eteyn ve elf.

	miktâr	guruş
Menzil der-mahalle-i mezbûr	1 bâb	25
Bâğçe der-mevzi'-i Paşabahçesi	1 kıt'a	220
Evânî-yi nühâsiyye	13 kıyye	26,5
Yekûn		271,5

(s. 51) Min-hâ'l-ıhrâcât

Resm-i kısmet		6,5
Kâtîbiyye çukadâriyye ihzâriyye kaydiyye		2
Yekûn		8,5

Sahhü'l-bâkî li't-tâksîm beyne'l-verese	62	
Hisse-i zevce	7	90 meblağ
Hisse-i ibn	18	10 meblağ
Hisse-i ibn	18	10 meblağ
Hisse-i bint	9	5 meblağ
Hisse-i bint	9	5 meblağ

(51/1) Medîne-i Tokat'da Semerkandî mahallesi mütemekkinlerinden olub Kırım cânibinde müsâfireten mütemekkin iken bundan âkdem hâlik olan Artin veledi Ohân'ın verâseti zevce-i metrûkesi Matuşa binti Ohânnis ile ammizâdesi Kevork veledi İstefan'a münhasıra olduğı şer'ân zâhir u nümâyân oldukdan sonra bâ-ma'rifet-i şer'

tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-fârîzeti's-ser'îyye tevzî' u taksîm olunan hâlik-i mersûmın terekesinin defter-i müfredâtıdır ki ber-vech-i âtî zikr olunur hurrîre fi'l-yevmi's-sâdis aşer min-şehri Rebiülevvel li-sene erba' ve ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

	miktâr	guruş
Şilte döşek	2	20
Yorgan	2	10
Mitil	1	3
Yasdık	6	15
Yan kilimi	1	6
Köhne kâlîçe	2 parça	8
Müsta'mel kilim	2	12
Kefere minderi	4	4
Çamaşur legeni ve kazgan	1'er	25
Arâkî kazganı	1	25
Legen ve ibrik	1'er	4
Nühâs mangal	1	7,5
Nühâs parçaları	26	30
Sagîr şam'dân	1	1
Arâkî kalay ve buhurdan ve billûr ve kahve ibriği	2 ve 1 ve 1 ve 1	5
Hurdahâne ber-vech-i tahmîn		10
Yekün		184,5

Min-hâ'l-ıhrâcât

Resm-i kısmet	4,5
Kâtîbiye	1
Çukadâriye	1
Eminiyye ve hüddâmiye	1
İhzâriyye kaydiyye ve kalemiyye	1
Yekün	8,5
Sahhü'l-bâkî li't-tâksîm beyne'l-verese	176
Hisse-i zevce	44
Hisse-i ammizâde	132

(51/2) Medîne-i Tokat'da Mehmed Paşa mahallesi sâkinelerinden iken bundan âkdem fevt olan Emine binti Es-Seyyîd Emin nâm müteveffânın verâseti zevc-i metrukı Hasan bin Ömer ile sulbîye-i sagîre kızı Şerîfe ve anası Âişe binti Ahmed ve li-ebeveyn er karındaşları Abdurrahman ve Şerîf Mehmed ve gâ'ib-i ani'd-diyâr Osman'a münhasıra olduğu şer'ân zâhir u nümâyân oldukdan sonra bâ-ma'rifet-i şer' terekisi tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-fârîzeti'ş-şer'iyye tevzî' u taksîm olunan tereke-i müteveffîye-i mezbûrenin defter-i müfredâtıdır ki ber-vech-i âtî zikr olunur hurrîre fî'l-yevmi's-seb'a aşere min-şehri Rebûlevvel li-sene erba' ve işrîn ve mi'eteyn ve elf.

	miktâr	guruş
Kadife yasdık	7	100
Yorgan	7	70
Döşek ve puplea	3 ve 1	40
Kilim	3	60

İşleme peşkir	16	50
Mısır altunı	30	150
Altun kuşak		120
Altun kolbağı		250
Altun kameriye		30
Altun yüzük		15
Def'a altun	22	70
Tansuh	3	8
Yapma altun	3	10
İncili don		150
Altun pul --- ¹⁷ olunur		100
Telkâri sim kuşak ve kolan		50
Sim kutu ve sürmeden	1'er	7
Sim ayna		50
Simli boncuk		4
Sim tonbâk ve zarf ve fincan	3 ve 2 ve 5	15
--- entari	1	60
Şerbâb entari	1	25
Çitâri entari		8
Çiçekli libâde		10
Kakum kürk	1 aded	75
İpek nerde?	2	30
İplik	2 kıyye	8

Penbe	3 kıyye	7
Çamaşur legeni	1	20
Hamam takımı		10
Makreme	1	30
Baş yemenisi değirmi	3	5
Çura	2	30
İşleme ve sade havlu	1 ve 1	30
Keşân bohça	2	15
(s. 52) İşleme uçkur	1	3
İşleme sagîr peşkir		10
İşleme çarşab		15
Def'a köhne çarşab işleme	1	3
Yan minderi	1	20
Kahve ibriği	1	0,5
Köhne şâlvâr	1	2
Tahta sandık	1	5
Servi sandık	1	25
Der-zimmet-i Deli Bekir		50
Der-zimmet-i Hasan		25
Mehir der-zimmet-i zevce-i mezbûr		500

Min-hâ'l-ihracât		
Müteveffâ-yı mezbûrenin techîz ve tekfînine masraf		100
Resm-i kısmet		59,5
Kâtîbiyye		12
Çukadâriyye		12
Eminiyye ve hüddâmiye		11
İhzâriyye kaydiyye kalemiyye		5
Yekün		199,5
Hisse-i zevc	542	90 meblağ
Hisse-i bint	1085	60 meblağ
Hisse-i ümm	361	100 meblağ
Hisse-i âhi li-ebeveyn	60	36 meblağ
Hisse-i âhi li-ebeveyn	60	36 meblağ
Meblağ-ı bâkî	2	

(52/1) Boloslu El-Hâc Hâfız Efendi'nin teftişiçün gelen buyuruldu kaydı

Şerî'at-şi'âr Tokad kâdısı faziletli efendi zîde-fazluhû ve kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân voyvodası izzetli [boş] ağa zîde-mecdihû ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân a'yân ve zâbitân ve sâ'ire umûmen ashâb-ı suhen ve iş erleri zîde-kadruhûm inhâ olunur ki Tokat sakinlerinden Boluslu hâfız kendi haliyle meşgûl olub umûr-ı vilâyet ve husûsât-ı sa'ireye karışmayub ahâlî-yi memleket ve sa'iri tarafından hilâf-ı şer'-i şerîf dâhil ve ta'arruz olunmak icâb itmez iken bazı kimesnelerin tahrik ve ağvâsıyla merkûmı katl ve idâm eyledikleri tarafımıza inhâ ve ihbâr olunmağla bu makûle husûsatın teftiş ve taharrî ve mütecâsir olanların zahîre ihrâcıyla te'dîbâtı lâyikesini ifâ temîn kılub iyâd

ve tazhîr bi-lâdî mûcib olmağla imdi keyfîyet-i ma'lûmlarımız oldukda ma'rîfet-i şer' ve ta'yîn olunan mübâşir ma'rifeti ve cümlelerin re'y ve ittifâkıyla teftîş ve tefehhuz idüb husûs-ı merkûma mütecâsir olanlar îkâz fitne ve fesâd için tahrîk idenler her kimler ise hârice ihrâc ve mübâşir-i mûmâ-ileyhe teslîman tarafımıza irsâl ve ihzârı husûsuna mübâderet eylemeniz bâbında Dîvân-ı Rum'dan işbu buyurıldı tahrîr ve isdâr ve [boş] ile irsâr olunmuştur inşâ'allahu te'alâ vusûlunde gerekdir ki vech-i meşrûh üzere ihtimâm u dikkat ve ber-mûcib-i buyurıldı amel u hareket ve hilâfından hazer u mücânebet eyleyesiz deyi.

Fî 11 Z sene [1]224

(52/2) Mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm me'âdeni'l-fezâ'il ve'l-keâm Sivas sancağında vâki' zikr-i âtî kazâların kâdıları ve nâ'ibleri zîde-fazluhûm tevkî'-i refî'-i humâyûn vâsil olacak ma'lûm ola ki bâ-hatt-ı humâyûn-ı şevket-makrûnum darbhâne-i âmîrem tarafından zabt ve irâde olunan memâlîk-i mahrûsemin penbe rüsûmı mukata'ası mülhakâtından Sivas sancağında vâki' Sivas ve Mecidözi ve Sivas ili ve Kazabâd ve Gelmuğat ve Zile ve Taşabâd ve Niksar ve Hüseyinabâd ve Karahisar-ı Behramşah ve Sonisa ve Nalluballu ve Şarkî ve Karayaka ve Yıldızeli ve Tokat ve Artukabad ve İlbeğlü ve Dönekseabâd ve Ortapâre ve Turhal ve Yüzdepare ve Halcedîd ve Tozanlu ve Yeni İl ve Kerde ve Kangal ve Çepni Çunkar ve Türkmen Haleb kazâlarıyla livâ-yı mezbûrın sa'ir muhtevî olduğu mahallerin penbe rüsûmı tahsîli iki yüz yirmi dört senesi Mart'ı ibtidâsından yirmi beş senesi Şubat'ı gayetine değin iki sene-i kâmile dergâh-ı muallâm kapucubaşlarından iftihârü'l-emâcid ve'l-akârim Cabbar-zâde Süleyman Beg dâme-mecduhûya der-uhde ve iltizâm olunmuş olmağla zikr olunan kazâlarda destgâh ashâbında penbeden nesc ve i'mâl eyledikleri emtina icâb

iden resm-i mirîlerini seneteyn-i mezbûreteyne mahsûben cem' u tahsîl ve ahz u kabz idüb taraf-ı aherden müdâhale ve ta'arruz olunmamak üzere şurûtü mûcibince emr-i şerîfim i'tâsı ricâsıyla ricâl-i devlet-i âlîyyemden hâlâ darbhâne-i âmirem nâzırı iftihârü'l-ekârim Ahmed Şakir dâme-mecduhû memhûr temessük vermeğle hazine-i âmiremde mahfûz başmuhâsebe defterlerine nazar olundukda zaman-ı zabtı Mart ibtidâsından memâlîk-i mahrûsemin penbe rüsûmı mukata'ası mülhekâtından olan kazâlar derûnunda sıbyân ve nisvân makûlelerinin cüz'i ve perâkende destgâh ashâbına fûrûht eyledikleri penbe ve rişte-i penbeden resm-i mirî tahsîli müte'assir olmakdan nâşi ol makûlelerin pazar yerlerine cüz'i ve perâkende destgâh ashâbına fûrûht eyledikleri penbe ve rişte-i penbeden resm-i mirî mutâlîbe olunmamak şartıyla destgâh ashâbının nesc ve imâl eyledikleri penbe --- ve penbe yerinden ikişer akçe ve penbe peştemalinden birer akçe ve beledî yastığının beher çiftinden ikişer akçe resm-i mirîleri cem' u tahsîl olunub edâda hisse-i muhâlefet ile mal-ı mirîye tertîb-i kesr (s.53) ve noksandan ve mükerrer resm tahsîliyle tarafeyne gadr ve himâyet olunmakdan mücânebet olunmak verilen evâmir-i şerîfim şurûtından olundığı mukayyed olmakla mûcibince amel u hareket olunmak fermânım olmağın hassâten işbu emr-i âlîşânım isdâr [boş] ile irsâl olunmuşdır imdi vusûlünde sen ki kuzât ve nüvvâb-ı mûmâ-ileyhimsiz bâlada bast ve beyân olunan şurût üzere zikr olunan kazâlarda destgâh ashâbından penbeden nesc ve i'mâl eyledikleri emtia resm-i mirîleri iki yüz yirmi dört senesi Mart ibtidâsından iki yüz yirmi beş senesi Şubatı gayetine değın mu'ayyen mûmâ-ileyh tarafından cem' u tahsîl olunub edâda te'allül ve muhâlefet ile mâl-ı mirîye tertîb-i kesr ve noksandan ve mükerrer resm tahsîliyle tarafeyn gadr ve himâye olunmakdan mücânebet ve muktezâyı emr-i âlîşânım üzere amel u hareket eylemeniz bâbında fermân-ı âlîşânım sâdır olmuşdır buyurdum ki hükm-i şerîfimle [boş] vardıkda bu bâbda vech-i meşrûh üzere

şeref-yâfte-i sūdûr olan işbu emr-i şerîf-i âlîşân vechi'l-ittiba' ve lâzimü'l-ımtisâlîmin mazmûn-ı itâ'at-makrûniyle âmil olub hilâfından tevakkî ve müba'adet eyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız tahrîren el-yevmi's-sâmin ısrîn Muharrem sene erba' ve ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

Konstaniyye-i mahrûse

(53/1) Mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm me'âdeni'l-fazl ve'l-keâm zıkr-i âtî kazâların kâdıları ve nâ'ibleri zîde-fazluhum tevkî'-i refi' hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki bâ-hatt-ı hümâyûn-ı şevket-makrûnum Darbhâne-i Âmiremde zabt ve idâre olunan memâlîk-i mahrûsemin penbe rüsûmı mukata'ası mülhekâtından Sivas sancağında vâki' Sivas ve Mecidözi ve Sivas ili ve Kazâbad ve Gelmuğat ve Zile ve Taşâbad ve Niksar ve Hüseyînâbad ve Karahisar-ı Behramşâh ve Sonisa ve Nalluballu ve Şarkîâbad ve Karayaka ve Yıldızeli ve Tokad ve Artukâbad ve İlbeğli ve Dönekseâbâb ve Ortapare ve Turhal ve Yüzdepare ve Hâlcided ve Tozanlı ve Yeni İl ve Kerde ve Kangal ve Çipre Çunkar ve Türkmenân-ı Haleb kazâlarında ve livâ-yı mezbûrın mahtûr olduğı mahallerde hâsıl olan ve pazar yerlerinde bey' u şira olunan penbe ve rişte-i penbe ve kozalı penbe rüsûmını iki yüz yirmi dört senesi Mart ibtidâsından yirmi beş senesi Şubat'ı gayetine değin iki sene-i kâmile zabt u rabt ve tahsîl eylemek üzere der-uhde ve iltizâmına tâlîp ve râgıp olan dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarınadan mîrahûr-ı evvelim pâyesiyle iftihârü'l-emâcid ve'l-ekârim Cabbarzâde Süleyman Beg dâme-mecduhûya ma'lûmü'l miktâr bedel-i iltizâm ile der-uhde ve ilzâm olunub mûmâ-ileyh dahî iltizâm ve kabul birle bedel-i iltizâmını vakt u zamanıyla edâ ve teslîm eylemek üzere darbhâne-i âmirem hazînesine memhûr deyn temessükü vermeğın kazâhâ-yı mezbûrede ve livâ-yı mezbûrın sa'îr muhtevî olduğı mahallerde

hâsıl olan ve pazar yerlerinde bey' ve şita olunan penbe ve rişte ve kozalı penbenin beher vukıyyesinden icâb iden resm-i mirîlerini seneteyn-i mezkûreteyne mahsûben zabt ve cem' u tahsîl ve ahz u kabz idüb taraf-ı aharden müdâhil ve ta'arruz olunmak üzere şurûtı mûcibince zabtıçün emr-i şerîfim i'tâsı ricâsıyla ricâl-i devlet-i âlîyyemde hâla darbhâne-i âmirem nâzırı iftihârü'l-emâcid ve'l-ekârim Ahmed Şakir dâme mecduhû memhûr temessük vermeğin hâzine-i âmiremde mahfûz baş muhâsebe defterlerine nazar olundıkda zaman-ı zabtı Mart ibtidâsından olan penbe rüsûmı mukata'ası bâ-hatt-ı hümâyûn şevket-makrûnım memâlîk-i mahrûsem ta'biriyle te'ammüm ile kâffe-i memâlîk-i mahrûse-i pâdişâhânemde vâki' iskele berri ve bahri vesâ'ir mahallerde pazar içinde fûrûht olunan penbenin beher vukıyyesinden me'a zam birer pare ve rişte-i penbeden ikişer pare ve kozalı penbeden birer akçe müceddiden resm alınmak üzere karar verildiğine binâen resm-i mezkûr bâyi'i tarafından mirîçün ahz ve tahsîl olunmak ve iştirâ idenler gerek müslümân ve gerek kefere emînin tezkîresiyle iştirâ idüb emînin edâ tezkîresi olmadıkça iskele ve sâ'ir mahallerden müslümân ve gerek kefere seffinelerine vaz' ve tahmîl olunmamak ve yük bağlatmak ve penbe âshâbına mücerred resmin vermemek için birer bahâne mu'ayyen olmayan bazı mahfî mahallerde imrâr idenler elegirdikde ikişer kat resm-i mirîleri zecr ile tahsîl olunmak ve mukata'a-yı mezbûreye müceddiden nizâm virülüb resm-i mezkûr vardıkda mukarrer mirîye tahtına idhâl olunub bir akçesinin kesr ve noksanatına bir dürlü mesağ ve cevaz olmamağla vakten minel evkat ve sebeben mine'l esbâb şurût ve nizâmının bir vecîhle tebdîl ve tağyirine müsa'ade olunmamak ve mukata'a-yı mezbûrın şirâze-yi nizâm ve intizâmından feshini ve bir tarikle kesr-i vâridâtını mûcib hâlâta cesaret idenler olur ise mal-ı mirînin kesr ve tadiline sebep olduklarıçün ma'rifet-i şer'le mehâkim-i te'dîb olunmak ve ebnânın şükr ve şikâyeti müntemîr ve müte'essir olub

nizâm-ı mukata'ayı mûcib istid'a eylediği evâmir-i şerîfim isdâr ve irsâl (s. 54) olunmak nizâmî şurûtundan olduğu mukayyed olmağla mûcibince amel u hareket olunmak fermânım olmağın hâssaten işbu emr-i şerîfim isdâr ve [boş] ile irsâl olunmuştur imdi vusûlunde siz ki kuzât ve nüvvâb-ı mûmâ-ileyhimsiz minvâl-i muharrer keyfiyet-i ma'lumunuz oldukda muktezâ-yı şurût ve emr-i âlişânım üzere amel u hareket ve hilâfından tehâşi ve mücânebet eylemeniz bâbında fermân-ı âlişânım sâdır olmuştur buyurdum ki hükm-i şerîfimle [boş] vardukda bu bâbda vec-i meşrûh üzere şeref-yâfte-i sudûr olan işbu emr-i şerîf-i celîli'ş-şân vâcibü'l-ittibâ' ve lâzımı'l-imtisâlîmin mazmûn-ı münîfi birle amel olunub hilâfına rızâ ve cevâz göstermeyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılâsız tahrîrân fi'l-yevmi's-sâmin ısrîn Muharrem sene erba' ve ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

Konstantiniyye-i mahrûse

(54/1) Rüsûm-ı Zecriye için gelen emr-i âlî

Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'deni'l-fazl ve'l-keâm mevlânâ Tokat kâdısı zîde-fazluhû ve kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân Tokat voyvodası [boş] zîde-mecduhû mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân vücûh-ı memleket ve iş erleri zikr-i ati akçenin tahsîline bu def'a mahsûs mübâşir ta'yîn olunan kâ'imakâm paşanın enderûn ağalarından El-Hâc Hüseyîn zîde-kadruhûm tevkî'-i refî'-i humâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki Tokat kazâsının rüsûm-ı zecriyesi beher sene ibtidâ-yı Ağustos'da gelüb teslîm olunmak şartıyla üç bin gurus hasılât ile mukayyed olmakdan nâşi meblağ-ı mezbûr beher sene vakt u zamanınıyla te'diyye ve teslîm olunmak vâcibe-i zimmet-i ra'iiyyet iken iki yüz yirmi bir senesine mahsûben edâ ve teslîm olunmayub el-yevm reâyâ zimmetlerinde bâkâyâ kaldığı kuyûddan müstebân olmağla zecriye malı hâzine-i âmiremim vâridâtım

mukarrersinden olub bâ-husûs masârif-ı mühimmenin idâresi bu makûle irâdâtın vakt u zamanıyla yerlü yerinden cem' u tahsîline mütevakıf ve menûd olduğundan başka meblağ-ı mezbûr dergâh-ı muâllâm yeniçerileri ve umûm kapum kulları mevâcibi ile eshâm fa'izi --- olmak mülâbesesiyle devr ve dırâz tâhîr ve tefvîzi mesâlîh-i mühimme-i mînin ta'tiline bâdî ve rıza-yı aliyemîn mugayyiri olmağla siz ki voyvoda ve vücûh-ı memleket ve iş erleri mûmâ-ileyhimsiz baş muhâsebeden ihrâc ve derûn-ı emr-i şerîfim mevzu'en irsâl olunan memhûr ve mûmza sûret mûcibince kazâ-yı mezbûrın sene-i merkûme mahsûben bâkâya kalan üç bin gurus bedel-i maktu'u rüsûm-ı zecriyesi şurûtı mûcibince mübâşirinin hizmet ve masârıfı olmak üzere onda bir gurus hesâbınca iktizâ iden üç yüz gurus başkaca edâ ve ahz olunarak ma'rifetiniz ve kâdı ve mûmâ-ileyh ve mübâşir-i merkûm ma'rifeleriyle yerlü yerinden icâb ve iktizâ idenlerden tamamen ve kâmilen tahsîl ve mübâşirine teslîmen dersa'âdetime irsâl ve hazine-i hümâyûnuma tavsîle müsâra'at ihâta-yı vakitten tevakkî' ve mücânebet eylemeniz fermân olmağın hâssaten işbu emr-i âlîşânım isdâr ve mübâşir-i merkûm ile irsâl olunmuştur imdi vusûlünde zecriye malı hazîne-i âmiremin vâridât-ı mukarriresinden olub bâ-husûs mevâcib ve eshâm ---? olmak mülâbesesiyle meblağ-ı mezbûrın terk ve tehîrine rusat ve cevâz gösterilmeyerek ber-mûcib-i şurût mübâşirinin bâlâda takrîr olunan hizmet-i mübâşiriyesi başkaca edâ ve ahz olunarak kazâ-yı mezbûrda ber-mûcib-i sûret-i defter meblağ-ı mezbûr sene-i merkûma mahsûben icâb iden üç bin gurus rüsûm-ı zecriyesi ma'rifetiniz ve kâdı mûmâ-ileyh ve mübâşir-i merkûm ma'rifetleriyle yerlü yerinden alâ eyyi hâlin tamâmen tahsîl ve mübâşirine teslîmen dersa'âdetime irsâl ve hazine-i âmireme tesyîri husûsuna müsâra'at ihâta-yı vakt mûcib-i hareket tecvîzden tehâşi ve mücânebet eyleyesiz ve sen ki mübâşir-i merkûmsun me'mûr-ı tahsîl olduğun mezkûrû'l-mikdâr zecriye malını fermûde-i

hümâyûnum üzere kâdı ve voyvoda ve vücûh-ı memleket ve işerleri mûmâ-ileyhim ma'rifetleri ve mübâşiretinle şurûtına ri'âyet olunarak memhûr ve mûmza sûret-i defter mûcibince bir an âkdem yerlü yerinden tâmâmen tahsîl ve ahz ve getürüb hazîne-i âmireye teslîme mübâderet beyhûde-i meks ve ikâmet ve tehiyy-i dest avdetden mûcânebet eylesin ve sen ki kâdı-yı mûmâ-ileyhsin sen dahî mûcib-i emr-i şerîmle amel u hareket eylemek bâbında fermân-ı âlîşânım sâdır olmuştur buyurdum ki hükm-i şerîmle [boş] vardıkda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yâfte-i sudûr olan işbu emr-i şerîf-i celîli'ş-şân vâcibü'l-itiba' ve lâzımü'l- imtisâlîmin mazmûnıyla âmîl olasız şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timât kılasız tahrîren el-yevmi's-sâdis aşer Safer li-sene erba' ve ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

Konstantiniyye-i mahrûse

(55/1) Zecriye için gelen emr-i âlî

Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm me'âdeni'l-fazl ve'l-keâm mevlâna Tokat kâdısı zîde-fazluhu ve kıdvetü'l-emâcid ve'l-ayân Tokat voyvodası [boş] zîde-mecduhû ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân bu husûsda zecriye muhasılı tarafından mübâşir ta'yîn olunan kâ'imâkam paşanın enderûn ağalarından El-Hâc Hüseyîn zîde-kadruhûm tevkî'-i refî'-i humâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki zecriye muhasıllığı mukata'ası aklâmından Tokad kazâsının rüsûm-ı zecriyesi beher sene ibtidâ-yı Ağustos'una gelüb teslîm olunmak ve üç bin guruş hâsılat ile mukayyed olmakdan nâşi beher sene vakt u zamanıyla edâ ve teslîm lâzımede vakt-i cibâyet ve tahsîli mürûr iden iki yüz yirmi üç senesine mahsûben meblağ-ı mezbûr edâ ve ahz olunmayub pesmânde-i ukde tehir olmağla mübâşir ma'rifetiyle mahallinde tahsîliçün emr-i şerîfim sudûrını hâlâ zecriye muhasılı Mîr Ali zîde-kadruhûm bâ-takrîr inhâ ve istid'â itmekle sen ki voyvoda-yı

mûmâ-ileyhsin zecriye malı Devlet-i âliyyemîn vâridât-ı mukarreresinde olub bâ-husûs umûm kapum kulları mevâcibi kesriyye ve esâmi fâ'izine müretteb ve mahsûs olmak mülâbesesiyle devr ---¹⁸ tehir ve ta'vîki ber-vechle tecvîz olunur mevaddan olmamağla ta'yîn olunan mübâşir-i merkûmın ber-mûcib-i şurût onda bir gurus hidmet-i mübâşiriyyesi başkaca edâ ve ahz olunarak kaza ---¹⁹ sene-i merkûma mahsûben mukayyed olan maru'z-zikr olunan üç bin gurus rüsûm-ı zecriyyesi ma'rifetin ve kâdı mûmâ-ileyh ve mübâşir-i merkûm ma'rifetleriyle yerlü yerinden ve icâb ve iktizâ idenlerden tâmâmen ve kâmilen tahsîl ve kabzına me'mûr mübâşirine teslîmen biran âkdem dersa'âdetime irsâl ve tesyîli hususuna sarf-ı mâhasıl kudret eylemek fermânım olmağın hâssaten işbu emr-i âlîşânım isdâr ve mübâşir-i merkûm ile irsâl olunmuştur imdi vusûlünde bâlâda beyân olunduğı üzere kazâ-yı mezbûrın sene-i merkûma mahsûben rüsûm-ı zecriyesi olan meblağ-ı mezbûr üç bin gurus hâsılat ile mukayyed ve şurûta ri'âyet olunarak ma'rifetin ve kâdı mûmâ-ileyh ve mübâşir-i merkûm ma'rifetleriyle yerlü yerinden ve icâb ve iktizâ idenlerden tâmâmen ve kâmilen serîan ve âcilen tahsîl ve kabzına me'mûr mübâşirine teslîmen dersa'âdetime irsâl ve zecriye sanduğuna tesyîle sa'y u gayret ve bu vesîle ile fukarâ-yı raiyyete bir gûne rencide ve te'addi olunmamasına sarf ve sa'y ve mukadderet eylesin ve sen ki mübâşir-i merkûmsun me'mûr tahsîl olunduğın mezkûr'l-mikdâr zecriye malına fermûde-i hümâyûnum üzere voyvoda ve kâdı mûmâ-ileyhümâ ma'rifetleri ve mübâşiretinle şurûtı mûcibince biran âkdem yerlü yerinden tamâmen ve kâmilen tahsîl ve ahz ve götürüb mahalline teslîm müsâri'at ve beyhûde-i meks ve ikâmet ve tehiyy-i dest avdet ve hidemât-ı emr-i şerîfim ser-i mu hareketi tecvîzden mücânebet eylesin ve sen ki kâdı mûmâ-ileyhsin sen dahî mûcib-i emr-i şerîfimle amel u hareket eylemen bâbında fermân-ı âlîşânım sâdır olmuştur buyurdum ki hükûm-i şerîfimle [boş] vardıkda bu bâbda

vech-i meşrûh üzere şeref-yâfte-i sudûr olan işbu emr-i şerîf-i celîli's-şân vâcibü'l-ittiba' ve lâzımı'l-ımtisâlîmin mazmûnıyla âmîl olasız şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timât kılasız tahrîren fi'l-yevmi's-sâlis ve'l-ısrîn Zilhicce li-sene selâse ve ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

Konstantiniyye-i mahrûse

(55/2) Medîne-i Tokat'da Cehkânlu mahallesi sâkinlerinden iken bundan âkdem fevt olan Ali Efendi ibni Yusuf nâm müteveffânın verâseti zevce-i metrukesi Emine binti Ali ile li-ebb kız karındaşı Âlime'ye münhasıra olduğu şer'an zâhir u nümâyân oldukdan sonra verâset-i mezbûretân talebi ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-fârîzeti's-şer'iyye tevzî' u taksîm olunan müteveffâ-yı mezbûrın terekesinin defter-i müfredâtıdır ki ber-vech-i âtî zikr olunur hurrîre fi'l-yevmi'l-hâmis ısrîn min şehri Rebî'ülevvel li-sene erba' ve ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

	miktâr	guruş
Menzil der-mahalle-i mezbûre ve hadika-i muttasıla	1 bâb	400
Bağ der-mevzi'-i İzbesti	1 kıt'a	100
Döşek	2	10
Yorgan ve mitil	1 ve 3	14
Yasdık	4	10

Sagîr kilim	1	3
Kebe	1	3
Hasır	1	1,5
Köhne kilim	2	4,5
Sagîr minder	2	2
Duhân çubuğu	1	1
Giyim esvâbı		25
Evânî-yi nühâsiye ber-vech-i tahmîn	12 kıyye	18
Hırdâvât-ı menzil ber-vech-i tahmîn		5
Yekün		600
Müteveffâ-yı mezbûrın techîz ve tekfînine masraf		64
Resm-i kısmet		15
Kâtîbiyye		3
Çukadâriyye		3
Eminiyye ve hüddâmiye		3
İhzâriyye kaydiyye ve kalemiyye		2
Mihr der-i zimmet zevce-i mezbûr bâ-karar verase		50
Yekün		140
Sahhü'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese		460
Hisse-i zevce		115
Hisse-i uht li-ebb		345

(56/1) Asâkir ihrâcı için gelen emr-i âlîşân kaydıdır

Kâdı-i kuzâtî'l-müslimîn evlâ-yı vülâti'l-muvahhidîn ma'deni'l-fasl ve'l-yakîn râfi'-i i'lâmi's-şerî'atü ve'd-dîn vâris-i ulûmi'l-enbiyâ ve'l-murselîn el-muhtesü bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-mu'în mevlânâ Erzurum kâdısı zîdet-fezâ'iluhû ve mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'deni'l-fezâ'il ve'l-keâm Anadolu'nun sol kolı yemîn ve yesâr ile nihâyetine varınc vâki' sâ'ir kazâların kuzât ve nüvvâbı zîde-fazluhûm ve kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân zîkr-i âtî husûsa bundan âkdem ocağ-ı âmirem tarafından mahsûs mübâşir ta'yîn ve irsâl olunan ser-turnâ [boş] zîde-mecduhû mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân a'yân ve serdârân ve iş erleri ve söz sahipleri ve atık âvât ve alemdârân ve bi'l-cümle ihtiyârân zîde-kadruhûm tevkî'-i refi'-i hümâyûnım vâsıl olıcak ma'lûm ola ki devlet-i alîye-i ebedi'l-devâm Rusya devleti beyninde i'âde-i sulh u salâh için murahhâslar ta'yîn ve müzâkere-i maslahat-ı hayriye zımnında bundan âkdem savb me'mûrlarına ba'is ve tesyîr kılınmış ise de müsâlaha maddesi mechûlü'n-netice olduğundan her hâlde harm ve ihtiyâta vriayet ferâ'iz-i hâliden olduğuna binâen siz ki mevlâna ve serdârân ve sâ'ir mûmâ-ileyhimsiz mübâşir mûmâ-ileyhim yedine verilen defter mûcibince kazâlarınızdan birer ve ikişer serdengeçti bayrağı küşâd ve yüz yirmişer nefer olmak üzere yeniçeri neferâtı tahrîr bir müddet-i mu'ayyene zarfında ihrâcı İbrâil hudûduna sevk ve tesyîr eylemeniz husûsı mukaddemâ isdâr ve tisyâr olunan emr-i âlîşânımla size tenbih ve te'kid kılınmakdan nâşi şimdiye kadar mahall me'mûrlarına takarrüpleri memûl iken henüz ihrâc olduklarına da'ir bir haber dâ'ir zuhûr itmediği zâhir ve âşikâr ve bu esnada müsâlaha mukâlemesine şürûh olunmak üzere ise de ber-vech-i muharrer müsalahânın bitip bitmeyeceği meşkûk idüğü ve kal'a ve hasuna asâkir-i nusret Faş ta'abyesiyle takviye ve istihkâmlarına dikkat olundukda

müsalahânın hüsn-i sûretle nizâm pezîr olmasına küllü medâr ve suhûlet olacağı müstağni tefrik ve iş'âr ve bu sûretde âdâya ibrâz-ı satvet ve celâdet zımnında Tuna boyunda kâin kıl'a ve hudûd-ı islâmiyede külliyetlü asâkirin ve ale'l-husûs devlet-i âlîyemde kadîm ---²⁰ cüyûş intihâsı olan yeniçeri dilâverlerinin hudûd-ı hâkânîyemde mevcûd bulunmaları rütbe-i vücûbda idüğü bedîhi ve bedîdâr olduğına mebnî neferât-ı merkûm vusûl-i emr-i âlîşânım kadr-i tertîb ve ihrâc olunmamış ise mukaddemâ sâdır olan emr-i münîfim mûcibince derhâl berren te'hîr-i tahrîr ve serîan ihrâc ve bir gün evvel İbrâil cânibine iriştirmeğe ikdâm ve müsâri'at eylemeniz fermânım olmağın te'kiden ve isti'câl işbu emr-i şerîfim isdâr ve iftihârü'l-emâcid ve'l-ayân ser-turnâi El-Hâc Osman zîde-kadrihu ile irsâl olunmuşdur imdi bu husûs mevâdd-i sâ'ireye mukayese olmayub umûr-ı diniyeden begâyet ehemm olmak mülâbesesiyle bundan sonra ağmâz ve tesâmüh bir vechle câ'iz olmadığı ve züyûr-ı imân ve islâmdan behresi olanlar bu husûsa ikdâm ve gayret eylemek lâzîme-i zimmet-i diniyyeden olub hilâfî hareket ve böyle bir emr-i diniyyede irtikâb kusûr ve betâet idenler dünya ve âhiretde vehâmet ve nedâmetini müşâhede idecekleri bi-ıştâh idüğü ma'lûmunuz oldukda mazmûn-ı fermân-ı hümâyûnımı lâzım gelenlerin müsâma-ı intibâhlarına gereği tefhîm ve telkîn iderek şu matlûb olan serdengeçdi bayrakları henüz tahrîr ve ihrâc olunmamış ise bundan böyle bir dakika vakt geçirmeyerek mübâşir mûmâ-ileyhin yedinde olan defter-i mantûkî üzere aceleten tertîb ve ihrâc ve serîan İbrail tarafına sevk ve irsâlîne bi'l-ittifâk sa'y u gayret ve hilâfî ve vaz'ı mütecavîz ile dârinde mazhar ikâb olmakdan gâyeti'l-gâye hazer u mücânebet eyleyesiz ve sen ki mübâşir mûmâ-ileyhimsin mazmûn emr-i şerîfim senin dahî meczûmun olarak mûcib ve muktezâsı üzere amel u hareket ve bir gün evvel itmâm me'mûriyetleriyle ibrâz hüsn-i hürmet ve sadâka-yı emn der-meyân gayret ve hilâfından begâyet hazer u mübâ'edet eylemen bâbında fermân-ı âlîşânım

sâdır olmuşdır buyurdum ki [boş] vusül buldukda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yâfte-i sudûr olan fermân-ı vâcibü'l-ittiba' ve lâzimü'l-imtisâlîmin mazmûn-ı ite'at-makrûniyle amel u hareket ve hilâfından tevakkî ve mücânebet eylesesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız tahrîren fî evâhir-i şehri Zilhicceti's-ş-şerîfe li-sene selâse ve ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

Be-makâm-ı Konstantiniyye-i mahrûse

Emr-i âlî mücibince Yeniçeri Ağası mektûbı dahi varid olmuşdır.

(56/2) Medîne-i Tokat'da Debbâğhâne-i Atîk mahallesi sâkinlerinden iken bundan âkdem fevt olan Ebubekir bin Süleyman nâm müteveffânın verâseti zevce-i metrûkesi Emine binti İsmail ve sulbîye-i kebîre kızları Âişe ve Rukiye ve Safiye ammizâdesi İsmail bin Hüseyîn'e münhasıra olduğu şer'an zâhir u numâyân olduktan sonra bâ-ma'rifet-i şer' tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-farîzeti's-ş-şer'iyye tevzî' u taksîm olunan müteveffâ-yı mezbûrın terekesinin defter-i müfredâtıdır ki ber-vech-i âtî zikr olunır hurrire fi'l-yevmi't-tâsi ısrîn şehri Rebi'ülevvel li-sene erba'a ve ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

	miktâr	guruş
Müsta'mel kilim	2	18
Köhne kâlîçe	1	1
Köhne şilte döşek	1	4,5
Yasdık	3	8
Yorgan	1	5
Giym esvâbı		5

Ocak temurı ve sac ayağı	1'er	1
Evânî-yi nühâsiye	23 kıyye	50
Nakd der-kise		50
Yekün		142,5
Min-hâ'l-ihracât		
Müteveffâ-yı mezbûrın techîz ve tekfînine masraf		50
Resm-i kısmet		3,5
Kâtîbiyye		1
Çukadâriye		1
Eminiyye ve hüddâmiye		1
İhzâriyye ve kaydiyye		1
Mihr der-zimmet zevc bâ-karar verase		25
Yekün		82,5
(s. 57)Sahhü'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese		
Hisse-i zevce	7	60 meblağ
Hisse-i bint	13	40 meblağ
Hisse-i bint	13	40 meblağ
Hisse-i bint	3	40 meblağ
Hisse-i ammizâde	12	60 meblağ

(57/1) Medîne-i Tokat'da Sovuk Pınar-ı Müslîm mahallesi sâkinlerinden iken bundan âkdem fevt olan Davud bin Mustafa nâm müteveffâ'nın verâseti zevce-i metrûkesi Âişe binti Emin ile sulbî kebîr oğlu Davud ve sagîre kızı Zahide'ye

münhasıra olduğı şer'an zâhir u numâyân olukdan sonra bâ-ma'rifet-i şer' tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-farîzeti's-şer'iyeye tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrın defter-i müfredâtıdır ki ber-vech-i âtî zikr olunur hurrîre fi'l-yemi't-tâsi ve'l-ısrîn min-şehri Rebi'ülevvel li-sene erba' ve mi'eteyn ve elf.

	miktâr	ğuruş
Nısf menzil der-mahalle-i mezbûre		250
Bağ an-kazâ-yı Kazâbâd	1 kıt'a	30
Bağ-ı mezkûrın bir senelik hâsılâtı		95
Çamaşur legeni		36
Kovân	4 aded	20
Merkeb	2 re's	32
Şa'ir	1,5 kile	20
Nühâs bakrac		3
İbrik		3
Hınta	4 rublağ	7
Çuval	1 çift	1
Bekmez kıymeti		6
Der-zimmet-i çoban		6
Yekün		794
Min-hâ'l-ıhrâcât		
Resm-i kısmet		19,5
Eminiyye ve hüddâmiye		4
Kalemiyye kaydiyye ihzâriyye		5,5

Mihr-i misl li'z-zevceti'l mezbûre ğıbbü't-tahlîf		30
Yekün		59
Sahhü'l-bâkî li't-taksîm beyne'l verese	735	
Hisse-i zevce	91	105 meblağ
Hisse-i ibn	428	90 meblağ
Hisse-i bint	214	45 meblağ

(57/2) Mehemmed ve Ahmed ibni Feyzullah'ın hitâbet beratlarıdır

Berât-ı şerîf-i âlîşân sultân-ı tuğrâ-i ğarrâ cihân-sitân-ı hâkânî hükmi oldur ki

Medîne-i Tokat'da vâkî' Hamza Çelebi Câmi'i vakfından Bağcızâde

Mehemmed'in iki aded dekâkini icâresiyle hatîb olan Feyzullah Halife veledes fevt olub yeri hali ve hidmet-i lâzimesi muattal kalmağla mahlûlünden lede'l-ımtihân istihkâkı nümâyân olan sulbî oğulları işbu râfiân-ı tevkî'-i refi'-i'ş-şân-ı hâkânî Ahmed ve Mehemmed zîde salâhu hümâya ber-vech-i iştirâk tevcîh ve yedlerine bir kıt'a berât-ı âlîşânım verilmek ricâsına Tokat nâ'ibi mevlânâ Ahmed Reşid zîde ilmuhu arz itmeğle hitâbeti paye-i serîr âlama telhîs olundukda haklarında mezîd inâyet-i pâdişâhânem zuhûra getürüb sâdır olan hatt-ı hümâyûn şevket-makrûnum mûcibince tevcîh idüb bin iki yüz yigirmi dört senesi Muharremü'l-haramının on birinci günü tarihiyle müverrah verilen verilen ru'us-ı hümâyûnum mûcibince bu berât-ı hümâyûnumu verdim ve buyurdum ki mûmâ-ileyhüma Mehemmed ve Ahmed zîde salâhu hüma varub babaları müteveffâ-yı merkûm yerine cami'-i mezbûrda hatîb olub edâ-yı hidmet eylediklerinden sonra ta'yîn olunan iki aded dekâkîn icâreleri ber-vech-i iştirâk olub mutasarrıf olalar söyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar tahriran fî'l-yevmi's-sâni aşere Muharrem li-sene erba' ve ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

Be-makâm-ı Konstantiniyye-i mahrûse

(57/3) Def'a asâkir ihrâc için gelen emr-i şerîfdir

Akzâ-yı kuzâtî'l-müslimîn evlâ-yı vulâti'l-muvahhidîn ma'deni'l-fasl ve'l-yakîn râfî'-i a'lâmü's-şerî'atü ve'd-dîn vâris-i ulûmi'l-enbiyâ ve'l-murselîn el-muhtesu bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-mu'în mevlânâ Erzurum kâdısı zîdet-fezâ'iluhû ve mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm me'âdeni'l-fezâ'il ve'l-keâm Anadolu'nun sol kolı yemîn ve yesaryla nihâyetine varınca vâki' kâzaların kuzât ve nüvvâb ve zîde fazluhûm ve kıdvetü'l-emâsil ve â'yân bundan âkdem zıkr-âtî mahsûs-ı mahsûs mübâşir ta'yîn olunan ser-turnâ [boş] zîde mecduhu ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân â'yân ve zâbitan ve serdârân ve iş erleri ve söz sahibleri ve atîk ağâvât ve alemdârân ve bi'l-cümle ihtiyârân zîde-kadruhûm tevkî'-i refî'-i humâyûn vâsil olıcak ma'lûm oldur ki devlet-i âlîyyemle Rusya beyninde i'âde-i sulh ve salâh zımnında bundan âkdem murâhaslar ta'yîn ve mahalline ba'is u tesyîr olundukdan sonra hazm ve ihtiyâta ri'âyet ve maslahata medar --- için kıl'a ve serhaddâtına külliyyetlü asâkir vaz' u ta'yîniyle ibrâz sûtûr olunmak husûsına irâde-i (s. 58) seniyyem ta'alluk idüb ol bâbda mübâşir mûmâ-ileyhin yedine verilen defter mûcibince kazâlarından birer ve ikişer serdengeçdi bayrağı küşâd ve yüz yirmişer nefer olmak üzere yeniçeri neferâtı tahrîr ve müddet-i kalîle zarfında ihrâc ve İbrâ'il ordusına sevk ve tesyîr eylemeniz husûsı mukaddem mu'ahhar bi'd-def a'ât sâdır olan evâmir-i âlîyyemle te'kîd ve iş'âr kılınmışdı el-hâletü hâzihi devlet-i âlîyyem murahasları mahall-i mukâlemeye vürûd ve henüz müzâkereye şüru' itmeksizin bu def'a Rusya'lu tarafından tevarüd olan kâğıd mefhûmına nazâran hemân bu günlerde devlet-i âlîyyem i'lân-ı harble hudûd-ı hâkânîyeme teavüz ve teaddi ideceği teyakkun olunduğına binâen saltanat-ı seniyyemle Moskovlunun i'âde-i harb ve kıtâl

sûreti âşikâr olmak hasebiyle hududda olan kıl'â ve bukaa bir gün evvel asâkir-i kesîre tabyesiyle takviyet ve istihkâm verilerek hazır u âmâde ve ale'l-husûs İbrâ'il kal'asının emr-i muhâfaza ve muhâresesine i'timâd ve dikkat kılınarak Moskovlunun Memâlîk-i Osmaniye'ye mütecâviz ve tahadduya rahtiyât olamaması ve sâ'il-i istikmâl olunmak farîzden olduğu zâhir ve her tarafa asâkir kesire cuyûş-ı vefîre ta'yîni ve levâzım-ı takviyet ve istihkâmın icrâsı tedbîrine ihtimâm olunmakta idüğü ve bundan mukaddemce merâsim-i hazm ve ihtiyâta ri'âyeten ba'zı kal'a ve bukâa tertîb ve ta'yîn kılınmış olan asâkir derece-i kifâyette olmadığından lüzûmı ve iktizâsı mikdâr Anadolu ve Rumili'den asâkir tertîb ve tesyîrine şurû' ve mübâşiret olunmuş olduğu bedîhi ve bâhir olmağla siz ki mevlânâ ve sa'ir mûmâ-ileyhimsiz vusûl-i emr-i âlîşânıma asâkir-i merkûmemi bi-lâ-tehîr derhâl ihrâc ve mukaddem ve muahhar sâdir olan evâmir-i şerîfim mûciblerince acâleten ve müsâra'ten me'mûr oldukları İbrâ'il'e irişdirmege ikdem ve say mâ-lâ-keâm eylemeniz fermânım olmağın i'lâmen ve ifhâmen ve isti'mâlen ve mahsûsen işbu emr-i şerîfim isdâr ve te'cîl-i âle't-ta'cîl ocakdan mübâşir ta'yîn kılınan kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Hüseyîn Çavuş ile irsâl olunmuştur imdi vakt u evkât icrâya ber-vechle kıyâs kabûl olunmayûb zîver-i i'man ve İslâm'dan behresi olanlar ve âle'l-husûs ocâğ-ı âmirem neferâtı bundan sonra hâb ve rahatı terk ile herkes vusu' ve maktûrını sarf idecek zaman olmağla vusûl-i emr-i şerîfimde bâlâda beyân olduğu vechle matlûb olan serdengeçdi bayrakları eğer şimdiye kadar ihrâc ve irsâl olunmamış ise dakîka vâhide tevakkuf ve arâmı tecvîz olunmayarak derhâl mübâşir mûmâ-ileyhin yedinde olan defter-i nâtik olduğu üzere tertîb ve ihrâc ve serîan ve âcilen İbrâ'il'e irsâl ihtimâm ve müseri'at eylemeniz matlûb-ı kat'i hazret-i pâdişâhânem idüğü ve bundan sonra dahî ağmâz ve tesamüh ve imrâr vakti mûcib vaz' u hareket vukû' dârinde minnetim vehâmet ve nedâmet olacağı ma'lûmunuz oldukda ânâ

göre amel u hareket ile bu emr-i dînde ibrâz-ı hamîyet ve ocâğ-ı âmiremin şânını vikâyeye cihet-i kemal? mezîd sa'y u gayret ve hilâfı vaz' tecvîz ile mazhar mu'âhhez ve itâb olmakdan ğâyetü'l-ğâye tehâşi ve mücânebet eylesiz ve sen ki mübâşir mûmâ-ileyhsin mazmûn emr-i şerîfim sen dahî meczûmın olarak mûcib ve muktezâsı üzere amel u hareket ve bir gün evvel asâkir-i merkûmenin ihrâc ve irsâlîyle icrâ-yı levâzım kârgüzârı ve sadâkate ve itmâmı emr-i mübâşirine dâmen der-meyân gayret ve hilâfı hâlet-i hudûsıyla sen dahî te'dîb guşımâl kılınmakdan nefsini himayet ve siyânet eylemek bâbında fermân-ı âlîşânım sâdır olmuştur buyurdum ki [boş] vüsûl buldukda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yâfte-i sudûr olan fermân-ı vâcibi'l-ittiba' ve lâzîmü'l-ımtisâlîmin mazmûn-ı itâ'at-makrûniyle amel u hareket ve hilâfından tevakkî ve mücânebet eylesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız tahrîren evâ'il-i şehri Saferi'l-hayr li-sene erba' ve işrîn ve mi'eteyn ve elf.

Konstantiniyye-i mahrûse

Emr-i âlî mûcibince Yeniçeri Ağası mektûbı dahî vârid olmuştur

(58/1) Asâkir için gelen emr-i âlîdir

İftihârü'l-emâcid ve'l-ekârim câmi'ü'l-mehâmid ve'l-mekârim el-muhtesü bi-mezîd inâyeti'l-meliki'd-dâ'im dergâh-ı mu'allâm kapucıbaşlarından olub Anadolu'nun sol kolına mukaddemce sürücü nasb u ta'yîn kılınan [boş] dâme-mecduhû ve mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm me'âdeni'l-fezâ'il ve'l-keâm kuzât ve nüvvâb zîde-fazluhum ve kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân dergâh-ı mu'allâm Yeniçeri Ocağı turnacılarından olub kapucıbaşı mûmâ-ileyh ma'iyetine ta'yîn olunan [boş] zîde-mecduhû ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân ayân ve zâbitân ve serdârân vücûh-ı memleket ve iş erleri ve söz sahipleri ve bi'l-cümle mü'minîn gayretkeş dîn-i mübîn zîde-

kadruhum tevkî'-i refî'-i humâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki siz ki mevlânâ ve sa'ir mûmâ-ileyhimsiz cümle ma'lûm olduğu üzere hâ'in-i dîn ve devlet ve muhîn-i mülk ve millet olan Moskov keferesinin vuku'a gelen hâl ve hareketine binâen keyfiyet bi't-def'aât evâmir-i âkîde-i pâdişâhânemle i'lân ve beyân ve ehl-i islâmdan olub ümmet-i Muhammed ---? dînlerin küffâr üzerine mehâcim ile muhârebe üzere olan gazzât-ı muvahhidinin imdâdına irişmeleri kazâyası tefhîm ve telkîn ve mahsûs sürüciler ta'yîn kılınmışken henüz tahrîk ve ihrâc olunduklarına dâ'ir bir haber vürûd itmeyüb kefere-i müşrikîn ise İbrail ve İsmâ'il üzerine hücum ile el-ân muhâsara ve kefere-i mesfûrenin mu'avini olan Sırb usâtı dahî şiddet-i hulyân ile taraf taraf iftihâm itmekte olmağla Vidin Kal'ası iki düşman kuvveti arasında muhâsara olub kefere-i mesfûrenin fikr-i fâsidi ma'zallahi te'alâ bi-lâd-ı İslâmiyeyi ihâta ile şikeste-i beyzâ-yı beyzâ-yı İslâmiye idüğü âşikâr olduğundan bu sefer farz-ı kifâye derecesinden geçüb ümmet-i Muhammed'in cümlesine farz-ı a'yn ve bi'l-fi'il sadr-ı a'zam sûtûde-i şeym ve serdâr-ı ekrem nusret-i âlemim hemân (s. 59) hareket ve semt-i gazâ ve cihâda azîmet üzere olmağla yeniçeri ve sipâh ve silahdâr ve sa'ir sunîf-ı asker ile sâ'ir ehl-i İslâm beynine fark idecek vakt olmayub zerrece ihânet olan bir an tevkîf ve ârâm etmeyerek azîmet şitâb u sür'at ile a'dâ karşısına cenk u peykâr üzere olan dîn karındaşlarımızın imdâdına yetişüb kefere-i mesfûrenin tedmîr ve tenkîlleriyle îfâ-yı farîza-yı cihâda ikdâm eylemek üzere hâlâ Silistre vâlisi ve bi'l-istiklâl ve Tuna cânibi sevâhili ser'askeri düstûr-ı mükerrem müşîr-i mufahham nizâmü'l-âlem vezirim Hüsrev Mehemed Paşa edâmâllâhû te'alâ iclâlehû ma'iyetini ve Tuna sevahilinde olan kal'a ve buk'a ve İsmâil ve Vidin ve İbrâ'il serhadlerine kazâlarımızın bi'l-cümle yeniçeri neferâtı vürûdları ve sâ'ir sunîf-ı askeriye ve bi'l-cümle harb u darb iktidârı olan ehl-i İslâmı sevk ve isyâle bezl-i mahsûl kudret eylemeniz fermânım olmağla tenbihen ve ikdâmen

ve isti'câlen ve ihtimâmen hâleten işbu emr-i şerîfim isdâr ta'cîl-i ale't-ta'cîl sadr-ı azam tâtârlarından kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Sefa Mehemmed ile irsâl olunmuşdur imdi bâlâda beyan olunduğı vechle â'dâ-yı şiddet-i kuvvet ile böyle her taraftan hücûm ve imhâ ve muhâceret-i ibtidârına nazaran kudreti olan âmme-i ümmet-i Muhammed müttefik-i ilâhi olarak ve birbirlerine intizâr fikirlerinden fâriğ olub âlâ-yı kelimetullâh ulyâ niyeti hasenesiyle mütevekkilen alallah melikü'l-nasîr bulunduğı mahalden hemân hareket ile mukâbele-yi â'dâya yetişmek farz-ı a'yn idüğü ve hilâfına hareket ile evkât-ı sa'ire misüllü ağmâz idenler nice mesâkin-i mü'minîn ve nisvân ve sıbyânın küffâr ayakları altında kalmasına sebep müstakıl olarak iki cihânda necâta çare bulamayub hor ve rüsvâ olacakları bi-iştibâh olmağla işbu emrim tarafınıza vâsıl olduğı ânda fezâ'il-i cihâd ve gazâ-yı ---? ile dakika-i vahide imrâr-ı vakti tecvîz itmeyerek ber-vech-i meşrûh cümle askeriye ve sâ'ir mukâbele-i â'dâya kudreti olan mü'minîni aceleten ihrâc ve serasker müşârûn-ileyh maiyyetinde Vidin ve İsmâ'il ve İbra'il ve sâ'ireye irişdirilmesi husûsuna bezl tâkat eylemeniz matlûb-ı kati'-i cihândârânem idüğü ve hilâf-ı emr-i bârî ve menâfi-i rızâ-yı tâcidârânem bundan sonra bu maslahat-ı dîn ve devletde müsâmaha ve betâet ideriseniz beher hâl dünya ve ahiretde nedâmetini müşâhede ideceginiz ---? idüğü ma'lûmunuz oldukda mefhûm fermân-ı hümâyûnımı hoşça mülâhaza iderek ânâ göre amel u hareket bi'l-ittihâd âkdem ve müsâri'at ve hilâfından begâyet hazer u mücânebet eyleyesiz ve siz ki yeniçeri dilâverleri ve sipâh ve silahdâr ve sâ'ir sunîf-ı askeriye ve bi'l-cümle ehl-i İslâm ve dîn-i mübîn gayretkeşleri mûmâ-ileyhimsiz mazmûn emr-i hüsrevânem sizin dahî ma'lûmunuz oldukda hemân olduğunuz mahalden hareket ve birbirinize bakmayarak ve vâkit geçürmekden ittikâ eyleyerek mahall-i merkûmda bulunan dîn karındaşlarımızın imdâdına irişmeğe sür'at ile îfâ-yı farîze-i emr-i cihâda kıyâm eyleyesiz ve siz ki kapucibaşı ve turnacı mûmâ-ileyhümâsız

mefhûm-ı hükm-i hümayûnum sizin dahî meczûmunuz oldukda mûmâ-ileyhümâ bir gün evvel ihrâc ve bir dakika mukaddem semt-i gazâ ve cihâda sevk ve isâl ile sizden mâ'mûl-ı şahânem olan kârgüzârî ve sadâkat-ı levâzımının icrâsıyla îfâ-yı muktezâ-yı me'mûrine ve infâz irâde-i pâdişâhâneme bezl mukadderet ve hilâfı vaz'-ı mütecaviz ile dâreynde sual mu'âtab olmakdan ittikâ ve mübâderet eylemeniz bâbında fermân-ı âlişânım sâdir olmuşdır buyurdum ki [boş] vüsûl buldukda ber-vech-i meşrûh üzere şeref-yâfte-i sudûr olan fermân-ı vâcibi'l-ittiba' ve lâzimü'l-ımtisâlîmin mazmûn-ı ite'at-makrûnuyle âmil olasız şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız tahrîren evâsıt-ı Rebî'ülevvel li-sene erba' ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

Konstantiniyye-i mahrûse

Emr-i âlî mûcibince sadrâzâm peder-i efhâm efendimizin mektûbı dahî vârid olmuşdır

(59/1) El-Hâc Mehned bin Hamza'nın vakfiyesidir

Mâ-fîhi mine'l-vakfi'l-müsahhali ve'l-hassi'l-mükemmeli ve vazaha beyne yedeyy ve hukimet nashahû ve luzûmehû ve şurûtehû ve kuyûdehû âlime bi'l-hilâf beyne'l-e'imme'l-eslâf ve ani'l-fakîr ileyhi azze şânehû ve te'âlâ İbrahim bin Ali el-mevle'l-hilâfehû bi-medîne-i Tokad gufirelehû anhümâ

Hurrire el-fakîr ileyh azze şânehu Mustafa el-mevle'l-hilâfehû bi-medîne-i Tokad gufirelehû

Elhamdülillahi rabbi'l-âlemîn ve's-salâtü ve's-selâmü a'lâ seyyidinâ Muhammedin ve âlîhi ve sahbihî ecma'în emmâ ba'd işbu vesîka-i enîkanın tahrîrine bâ'is medîne-i Tokat mahallâtından Cedîd Mahallesinde sâkin âshâb-ı hayrâtdan El-Hâc Mehemed bin Hamza Beşe nâm kimesne vaktâki Rabbi'l-izzet cânibinden vâsıl olan

atâyâ-yı celîleye hadd u a'dâ olmadığımı tahkîk ve “mâ takaddamü'l-enfusekum min hayri tecduhû indellahi huve hayr ve a'zam-ı ecran”²¹ kelâm-ı şerîfi ile Resûl-i Muhtâr aleyhi efdalü't-tahiyye ve's-selâm hazretlerinin “izâ mât ibni adem inkıtâ'-i amelehû ilâ min selâse saddaknâ câriyetü ilm-i yentefi' bihe ve veledi sâlîha yed-i avlehû ve sadakatahû câriyetehû”²² mefhûmunu fehm idüb “ed-dünyâ mezra'tuhû el-âhîratuhû” muktezâsınca zahr-i ahiret tedârikine azîmet itmegin meclis-i şerî'at-ı şerîf-i ğarrâ u mahfil-i tarikat-ı münîfe-i zehrâda vakf-ı âtiyü'z-zikre müteve'l-lî nasb u ta'yîn eylediği sulbî kebîr oğlu işbu bâ'isü'l-kitâb Ebubekir Çelebi nâm kimesne muvâcehesinde ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb sâlik-i mülk-i sahîhimde muntazam olub Cami'-i Kebîr kurbında kâ'in bir taraftan ba'zan tarîk-i hâss ve ba'zan (s. 60) evlâd-zâde mülküne ve taraf-ı selâsesi tarîk-i amme ile mahdûd fevkâni ve tahtani elli altı bâb oda ve altı bâb dükkâna müştemil bir kıt'a hânımı ve yine sâlik-i mülk-i sahîhimde münselik olub Temürciler sûkinde vâk' bir taraftan Katırcı-oğlu ve bir taraftan kalaycı ve bir taraftan Tahta-kal'a ve bir taraftan tarîk-i âmme muntehi bir bâb temürçi dükkânımın nısfını ve yine Kazzâzlar kurbında vâki' bir taraftan kâşane bir taraftan Ali Efendi ve bir taraftan derzi zımmi ve iki taraftan tarîk-i âmme muntehî hariciye ve dâhiliyye bir bâb derzî dükkânımı ve yine silk-i mülk-i sahîhimde muntazam olub zikr olunan Cedîd Mahallesi'nde kâin bir taraftan ba'zan Ahmed Beşe ve ba'zan tarîk-i hâss ve bir taraftan Abdullah ve tarafeyn-i tarîk-i âmme muntehî hariciyeye dâhiliyye büyü-tü adfide ve canibiyye muttasıla ve ahûr ve çeşme ve kenîf ve havlu muhtevi mülk menzilime cemi' ve tevâbi' ve levâhıkları ve hukûk ve murâfıkları ile hasbeten li'llâhi'l-kerîm ve taleben li-marzâti Rabbi'r-rahîm vakf ve habs ve teslîm-i mütevellî-i mezbûr idüb şöyle şart eyledi ki kendüm hayatda oldukda emlâk-ı mezbûreyi kendüm mutasarrıf olub ba'de'l-vefât zikr olunan Hânın nısfı ve menzil-i mahdûdun nısfı sulî

oğlum Ebubekr vakfiyet ve meşrûtiyet üzere mutasarrıf olub ba'de'l-vefât batn ba'de't-batnin evlâd-ı evlâd-ı evlâdı mutasarrıf olalar ve yine hân-ı mezbûrın nısf-ı âharını sulbiye kızlarım Fatıma ve Hadice ve Emine kezâlik vakfiyyet ve meşrutiyet üzere mutasarrıf ola ve ba'de fevtihînevlâd evlâdları mutasarrıf olalar ve zikr olunan temürcü dükkânının nısfına zevcim Âişe binti Abdullah vakfiyyet ve meşrutiyet üzere ola ve ba'de vefâtihâ evlâdlarım mezbûrân Ebubekr ve Fatıma ve Hadice ve Emine mutasarrıf olalar ve mârru'z-zikr derzi dükkânımı câriye-i mu'tekabım Şehbâz binti Abdullah vakfiyyet ve meşrutiyet üzere mutasarrıf olalar el-izâyen bi'l-lâhi te'alâ evlâd münkarız oldukda karındaşım evlâdları minvâl-i muharrer üzere mutasarrıf olalar ve ba'de'l-inkirâz mahalle-i mezbûrede vâki' mescid-i şerîfde imâm olanlar leyâl-i mübârekede beher sene on guruşluk şem'-i asel alub mescîd-i mezbûrda îkâd idüb fazlasına lâzım oldukça mescid-i mezbûrda kilim ve hasır iştirâ idüb fazlasına mutasarrıf olalar ve an-ulemadan bir mukim kimesne yevmiye on akçe vazîfe-i mu'ayyenesini mütevellisini yedinden alub düşenbih ve pençşenbih gicelerinde Kur'an-ı Şerîf tilâvet itmesiçün üzerine berat-ı âlîşân tevcîh olunub sevâbını ruhuma ve vâlîdeynimin ruhlarına ihdâ ideler didükde gıbbü't-tasdiku'ş-şer'î vakf-ı mezbûr Emine'nin oğlu sulbî oğlu Mehemed ve Mehemed'in sulbî oğlu Abdülkerim ve Abdülkerim'in slbîye-i sagîr kızı Sâliha Hatun hâl-i hayatda oldukça yevmî altı akçe vazife-i mu'ayyene ile vakf-ı mezbûra müteveli nasb olunub mezbûre Sâliha Hatun'un sulb-i sagîr kerimesi Abide Hatun dahi yevmî altı akçe vazife ile üzerine nâzır olmasına berat-ı âlîşân tevcih olunub hizmet-i lâzımelerini mer'î ve müddeâ etmeleri bâbında vakf-ı akar imâm-ı muhtâr Ebû Hânîfe-i Kûfî hazretleri mezhebi hâtırlarında mutlak vakaftü dimekle müselleme ve mâkbul ve nakl-i sahîh ile müreddî ve menkûldür lakin gayr-ı lâzım olmağın zimâm-ı ihtiyâr ve fesh ve ibkâya iktidâr yedimdedür vakıfdan

rücu' ve mütevellî-i mezbûrdan istirdâda şüru' eyledim didükde mütevellî-i mezbûre bi'l-mukâbele cevâb virüb "eğerçi bahs olunan minvâl üzeredür lâkin imâmeyni'l-hümâmeyn hazretlerinin re'y-i şerîfleri sıhhat ve lüzûm-ı emân ve mütelâzime olmağile re'y-i imâmeyn üzere vakıfdan rücu' gayr-ı meşrû'dur" deyu imtinâ ve muhâsama ve hâkim-i mevki'-i sadr-ı kitâb mürâfa'a ve re'y-i imâmeyn üzere hükm talebi derim didükde hâkim-i müşârün-ileyh dahî temhîd-i kavâ'id-i vakf-ı ahrâ görüb vakf akarı tecvîz iden imâmeyn hazretlerinin kavî-i şerîfleri üzere mezbûrun sıhhat ve lüzûmuna hükm idüb makûmün-bih olmağla min-ba'd nakz ve tekassür mecâl muhâl ve tebdîl ve tağyîr mümteniü'l-ihimâldir "Femen beddelehu ba'demâ sema'ahu fe-innemâ ismühu alîyyü'z-ziyne yübeddilûnehu innallahe semî'u alîm"²³ hurrîre fî cerî zelîk şehri Zilhicce li-sene semân aşer ve mi'eteyn ve elf.

Es-Seyyid El-Hâc Mehemed ibni Es-Seyyid Ebubekr

Es-Seyyid Yakub Efendi ibni Es-Seyyid Mustafa

Es-Seyyid Osman Efendi ibni Es-Seyyid Musa

Es-Seyyid Ömer Efendi ibni El-Hâc Mehemed

Osman Efendi ibni Abdurrahman

(60/1) Topal Hacı Ahmed'in defteridir

Medîne-i Tokat'da İblikbazarı Mahallesi sâkinlerinden iken bundan âkdem fevt olan El-hâc Ahmed bin Osman nâm müteveffânın verâseti zevce-i metrûkesi Şerîfe binti Hasan ile sulbî kebîr oğlu ğâib ani'd-diyâr İbrahim'e ve sagîr oğulları Halil ve Ömer ve sulbîye-i kebîre kızı Şerîfe ve sagîre kızı Fatıma'ya münhasîra olduğı şer'an zâhir u numâ'yân olukdan sonra bâ-ma'rifet-i şer' tahrîr ve beyne'l-verase bi'l-farîzati's-şer'iyye tevzî' vü taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrın defter-i müfredâtıdır ki

ber-vech-i âtî zikr olunur hurrîre fi'l-yevmi'r-râbi' min şehri Rebi'üülahir li-sene erba'
ve ışrîn ve mi'eteyn ve elf.

	miktâr	guruş
Menzil der-mahalle-i mezbûre	1 bâb	1000
Dükkân der-sûk-ı Hallâcân	3 kıt'a	600
Def'a dükkân der-sûk-ı sipâh	1 kıt'a	100
Bâğ der-mevzi' Gedikağzı	1 kıt'a	150
Yasdık	6	12
Yorgan ve mitil	2 ve 1	15,5
Döşek	2	15,5
Köhne kâlîçe yan ve orta		40
Köhne nâfe kürk	1 yaka	10
Köhne bez entari ve köhne çakşur		5,5
Köhne kavuk ve saruk		1,5
Gömlük ve don	2 ve 2	3,5
Kebîr şam'dân	2	9
Evanî-yi nühâsiye	80 kıyye	160
Hırdavât-ı menzil ber-vech-i tahmîn		15,5

Müteveffâ-yı mezbûjrın sipâh sūkında derûn-ı dükkânda olan eşyâ-yı
mevcûdesidir ki zikr olunur

Köhne mitil	5	20
Köhne yasdık	4	10
Köhne minder	2	5

Köhne abâ yağmurluk	1	6
	1	1,5
Köhne fes-i kebîr	1	2,5
(s. 61) Köhne Manisa alacası sagîr entari	2	6
Köhne çetâri entari	1	2
Köhne şalvar	2	4,5
Köhne aba şâlvâr	2	6,5
Köhne gömlek	4	3
Köhne don ve gömlek	2 ve 1	2
Köhne alaca entari	2	2
Köhne bez entari	2	2
Köhne şâlvâr	2	2
Köhne çit yorgan yüzü	2	3
Müsta'mel bez libâde	1	4
Köhne döşek yüzü	1	1
Köhne çârşab ve bürük	1 ve 2	7
Gömlek	1	3
Köhne çârşab ve don	1'er	2,5
Köhne kutnî iblik	1	1,5
Köhne fes	1	1
Köhne şâlî cübbe	2	3
Köhne mîlîk libâde	1	3

Gömlek ve don	1'er	2,5
Cedîd ketân ve bez gömlek	4	12
Dülbend örtüsü		1
Köhne don ve entari	1'er	1,5
Dolak		3
İşleme peşkir ve sandık ve tonb âk zarf	1 ve 2 ve 1	3
Makras ve divid		1
Astar	1 tob	3
Köhne aba ve çuha fermâne	1'er	2
Müsta'mel bürük ve sagîr peşkir	1'er	6
Köhne kürk parçası		1
Fişeklik ve kapak		3
Nühâs sini		4
Köhne itayi entari ve çiçekli boğça	1'er	13
Çiçekli boğça		1
El yemenisi ve işleme boğça ve kebe		16
Köhne boğça ve peşkir ve cedid don		5
Köhne kilim	1	4
Yekün		2340
Min-hâ'l-ihracât		

Techîz ve tekfînine masraf	64	
Resm-i kısmet	58,5	
Kâtîbiyye	14	
Çukadâriyye	14	
Eminiyye ve hüddâmiye	115	
İhzâriyye kaydiyye ve kalemiyye	5	
Mihr-i mü'eccel müsbite li'z-zevceti'l-mezbûre gıbbü't-tahlîf	100	
Yekün	267	
Sahhü'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese	2073	
Hisse-i zevce	259	15 meblağ
Hisse-i ibn	453	56 meblağ
Hisse-i ibn	453	56 meblağ
Hisse-i ibn	453	56 meblağ
Hisse-i bint	226	88 meblağ
Hisse-i bint	226	88 meblağ
Meblağ-ı bâkî	1	

(61/1) Medîne-i Tokat'da Ka'be Mescidi mahallesi sâkinlerinden iken bundan âkdem fevt olan Şerîfe binti El-Hâc Derviş nâm müteveffânın verâseti ğâib ani'd-diyâr zevc-i metrûkesi Abdurrahman bin Mustafa ile ve sadr-ı sagîr oğlu Sâlih ve sagîre kızı Arife'ye münhasıra olduğu şer'an zâhir u numâyân olukdan sonra bâ-ma'rifet-i şer' tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-farîzeti's-şer'iyye tevzî' u taksîm olunan tereke-i

müteveffâ-yı mezbûrenin defter-i müfredâtıdır ki ber-vech-i âtî zikr olunur hurrîre fi'l-yevmi's-sâmin aşere min-şehri Rebî'ülevvel li-sene erba' ve ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

	miktâr	guruş
Nısf menzil der-mahale-i mezbûre		500
Köhne döşek	3	15
Yasdık	3	6
Yorgan	2	7
Kâlîçe ve köhne kilim	2 ve 1	10
Altun pul		200
Zerdeva kürk	1 yaka	50
Evânî-yi nühâsiye ber-vech-i tahmin	5 kıyye	10
Hırdavât menzil		2
Yekün		800
Min-hâ'l-ıhrâcât		
Müteveffâ-yı mezbûrın techîz ve tekfînine masraf		25
Resm-i kısmet		20
Kâtîbiyye		3
Çukadâriyye		3
Eminiyye ve hüddâmiye		4
İhzâriyye kaydiyye		1,5
Yekün		56,5
Sahhü'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese	43,5	
Hisse-i zevc	185	105 meblağ

Hisse-i ibn	371	90 meblağ
Hisse-i bint	185	105 meblağ

(62/1) El-hâc İbrahim'in defteridir

Medîne-i Tokat'da Sabunhâne mahallesi sâkinlerinden iken bundan âkdem fevt olan El-Hâc İbrahim bin Abdullah nâm müteveffânın verâseti zevce-i metrûkesi Rukiyye binti Ebubekr ile sulbîye-i kebîre kızı Rabia'ya ve sagîre kızları Fatıma ve Sâliha ve Şerîfe ve Ayşe ve diger Rabia'ya münhasıra olduğu şer'an zâhir u numâyân olukdan sonra bâ-ma'rifet-i şer' tahrîr ve beyne'l-verase bi'l-farîzeti'ş-şer'iyeye tevzî' u taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrın defter-i müfredâtıdır ki ber-vech-i âtî zikr olunur hurrîre fi'l-yevmi't-tâsi min-şehri Rebî'ülâhir li-sene erba' ve ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

	miktâr	guruş
Menzil der-mahalle-i mezbûre	1 bâb	1000
Dükkân der-sûk-ı sipâh	1 kıt'a	150
Kumluk der-mevzi' Lokeb	1 kıt'a	180
Zira' olunan hinta	12 rublağ	20
Merkeb	1 re's	30
Dîmi ve çit yasdık	8	30
Yorgan ve mitil	2 ve 1	20
Döşek	1	10
Kilim	3	20
Yan kâlîçası	2	15
Kâlîça seccede	1	10

Yan minderi ve köşe	2'şer	20
Köhne kebe	1	2
Köhne	1	1
çuha seccade		
Kavuk ve sarık ve köhne libâs		15
Sâ'at	1 kıt'a	15
Şam'dân	2	5
Evânî-yi nühâsiye	48 kıyye	100
Nühâs mangal	1	6,5
Duhân çubuğu	3	3
Hırdavât-ı menzil ber-vech-i tahmîn		20
Nakd der-kise	1 rub	170

Müteveffâ-yı mezbûrın sipâh sûkında derûn-ı dükkânda olan eşyâsıdır ki zikr olunur

Çuha cübbe	2	50
Müsta'mel biniş ve cuha şâlvar	1'er	50
İpekli ve kıvırtma gömlek	4 ve 5	35
Farsak kürk	1 yaka	4
Köhne kürk	1	4
Müsta'amel göz ve cuha biniş		25
Cedîd mai bez entari	2	15
Sagîr bez ve alaca entari	8	24
Def'a bez zenne entarisi	2	10

Def'a alaca zenne entarisi	3	15
Alaca aba		3
Alaca ve bez sagîr entari	2	6
Sagîr bez libâde	1 ve 3	10
Müsta'amel aba ve şalvar	5	25
At keçesi	2	5
Köhne yorgan	2	7
Gerager ?	1	8
Ankara şalîsi	10,5 halebi	15,5
Karaçalar kemeri	4	7
İblik kuşak	4	6
Çarşab ve bürük ve peşkir	1 ve 2 ve 3	15
Gömlek ve don çit	2 ve 1	7
Bez	1,5 tob	8
Köhne çuha yelek ve mintan		4
Köhne kebîr fes	1	4
Yasdık	2	4
Def'a bez	1 tob	6
Köhne yeşil sarık ve gömlek		3
Heğbe ve torba		4
Def'a gömlek ve don	5 ve 9	
Dîmi döşek yûzi ve şâlvar	1 ve 2	13
Müsta'amel şeritli hâre cübbe	1	20

Cedîd alaca sagîr entari	3	25
Bez entari	2	15
İç fesi		6
İşleme çarşab	1	12
İpekli gömlek	1	5
Köhne çuha cübbe ve kuşak ve bez parçası		7
Kuşak kolanı	1	5
Tüfenk	3	45
Yatağan bıçağı ve pişto	2 ve 3	14
Hânçer ve tığ	1 ve 7	25
Vezene ve tulunba ve harbi		4
Kılıç	1 kabza	5
Köhne eğer ve takım		8
Çuval ve minder ve kilim	2	5,5
Çekmece ve sandık ve hırdavât		5,5
Der-zimmet-i Çerçi Halil bâ-defter		23
Kara Ahmed-oğlu Mehemmed an karye-i Kesere bâ defter		15
Topal Hasan bâ-defter an karye-i mezbûr		15
Gümüşhâneli Osman şa'ir kıymeti	26 rublağ	20
Osman gümüş kıymeti bâ-defter		25

Sagîr cenk karındaşı Hüseyin bâ-defter	18
Der-zimmet-i Rıdvan-oğlu bâ-temessük an- karye-i Erkilet	30
Kemal yahudi bâ-temessük	90
Altıparmak İbrahim bâ-temessük	45
Baytar monla Mustafa bâ-temessük	10
Topal Hasan bâ-temessük	45
İslambollu-oğlu Bedros zımmî	107,5
Sarı Pehlivan-oğlu İsmail	140
Kara Ahmed-oğlu Ahmed bâ-temessük	35
Tekkenişin-zâde Seyîd Ali	65
Kazgancı Simon	104
İbrahim Beşe an-karye-i Kesere	38
Rıdvan-oğlu yegeni Seyîd Mehemed	35
Abdurrahman bâ-temessük	14
Derzi Parsik	34
Kürt Yunus	10
Kazgancı Simon ve şerîki Kirkor	113
Yamak Osman an-karye-i Beğ Obası	30
Kalender an-karye-i Kisere	260
Tokmak-oğlu Seyîd Mustafa an-karye-i Tâtâr	46
Teymurcı-oğlu Mehemed an-karye-i Pazar	16
Dûz Hasan ser-kara kollukcı	500
Yekün	4427,5

(s. 63) Min-hâ'l-ihracât

Techîz ve tekfînine masraf ber-mûcib-i vasiyet	100
Resm-i kısmet	110,5
Kâtîbiyye	16
Çukâdariyye	16
Eminiyye ve hüddâmiye	20
İhzâriyye kaydiyye ve kalemiyye	8
Mîhr-i mü'eccel-i müsbete li'z-zevceti'l-mezbûre bi-şehâdet-i Es-Seyyid İbrahim bin Mehemed ve Hasan bin Hüseyin ğibbü't-tahlîf	100
Yekün	370,5

Sahhü'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese	4057	
Hisse-i zevce	507	15 meblağ
Hisse-i bint	591	77 meblağ
Hisse-i bint	591	77 meblağ
Hisse-i bint	591	77 meblağ
Hisse-i bint	591	77 meblağ
Hisse-i bint	591	77 meblağ
Hisse-i bint	591	77 meblağ
Meblağ-ı bâkî	3	

(63/1) Asâkir için gelen emr-i âlîdir

Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm me'âdeni'l-fazl ve'l-keîâm mevlâna Tokad kâdısı
zîde-fazluhûm ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân vücûh-ı memleket zîde-kadruhûm

tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki mukaddem ve muahhar sâdır olan evâmir-i şerîfimde tafsîl ve beyân kılındığı vechle âdallah ve udû-yu ehl-i imân olan Moskov keferesi be-fitneten Yergöğü taraflarına hücûm birle i'lân-ı harb itmiş ve taraf-ı şark hudûd-ı hâkânîyeme tecâvüz ictirâ itmiş olduğına binâen kefer-i mesfûrenin kebed ve mazarratından memâlîk-i islâmiyenin muhâfaza ve muhâsesesi ve üzerine sell-i seyf olunarak âhz-ı şâr ve intikâm kılınmak zımında Rumili ve Anadolu'nun üçer kollarından ihrâcî fermânım olan serdâr ve serdengeçdi bayrakları ve bi'n-nefs ve bâşbuğlar ma'iyetleriyle tertîb kılınan asâkirimden mâ'adâ eli irişen ve gücü yetişen ve kılıca kâdir olan kâffe-i mü'mîn ve muvahhidîn hemân buldukları mahallden hareket ve hâlâ Silistre ve Tuna cânibi ser'askeri düstûr-ı mükerrerem müşîr-i mufahham nizâmü'l-âlem vezirim Hüsrev Mehmed Paşa edâmâllâhû te'alâ iclâlehû ma'iyetine ve semt ve münasibine göre İsmail ve İbrail ve Yergöğü ve sa'ir havâlîyeye gazâ ve cihâd niyet-i hâlîsesiyle azimet eylemeleri tenbîh ve te'kîd ve mahsûs sürüciler ta'yînle ikrâm kılındığına nazaran dîn-i mübîn gayretkeşleri bir taraftan meks-i cihâda şitâbân iselerde dînimizin düşmanı olan keferiyi bir müddetden berü tahrîk ve ifsâd itmiş olduğu Sırb usâtı dahî tedârikât-ı kuvveye ve asâkir-i külliye ile beher taraftan hücûm itmekte olduğu âşikâr olub cemîf zamanda dîn-i mübîn gayretini çeküb ümmet-i Muhammed'den olanlar emr-i cihâd mütehattim uhde-i diyânet ve bâ-husûs â'dâ-yı dîn ve milletimizin böyle galeyânı hengâmında ârâm ve ikrâr-ı cemîleye harâm olmağla ittifâk ve ittihâd iderek mütevekkîlen âlallahî ve mütevevssîlen âla rûhâniyet-i resûlallah müşrikîn-i bed-kirdârın kat'-ı urûk-ı mesfedetleriyle i'lâ-yı kelimetûllahî'l-âliyye kast-ı âhssiyle ale'l-umûm sell-i seyf ile â'dâ üzerine hamle ve hücûm olunmak cümleye farîze-i zimmet olduğu burhân kati'-i rabbani ile müsbet olmağla siz ki mevlâna ve sâ'ir mûmâ-ileyhimsiz işbu emrim tarafınıza vâsıl olduğu anda kazâ-i mezbûrdan müretteb

serdengeçdi ve serdâr bayraklarıyla atîk-i alemdâr ve ağâvâtı ve dergâh-ı mu'allâm yeniçeri dilâverlerini ve sâ'ir erbâb-ı harb u darbdan olan ehl-i i'mânı ber-kıdem âkdem tahrîk ve ihrâc ve âcilen serasker müşârûn-ileyh ma'yyetine ve sâ'ir Tuna sevâhilinde olan kılâ' ve bukâ' ve İsmail serhadlerine sevk ve îsâle bi'l-ittifâk sarf-ı makdûr eylemeniz fermânım olmağın te'kîden ve ikdâmen ve isti'câlen ve ihtimâmen hâssaten işbu emr-i şerîfim isdâr ve sadrâzam tâtârlarından kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Mustafa zîde kadruhû ile irsâl olunmuşdır imdi vakitler kıyâs kabulünden beri ve düşmanımız kavî olub bu dîn gavgasında cümle mü'mînîn yeksân olmalarıyla ümmet-i Muhammed'den olan hemân seyf gayreti meyânına bend ve bulunduğu mahalden hareket ve â'dâ üzerine varûb kibel-i şer'-i enverden me'mûr olduğu vechle bu uğurda bezl-i mukadderet idüb icra-yı farîziyye-i cihâd eylemesi ehemm emr-i dînî olmağla işbu emr-i celîli'l-kadrîm tarafınıza vâsıl olduğu anda bir dakika-i vakt geçirmeyerek kazâ-yı mezbûrdan müretteb serdengeçdi ve serdâr bayrakları ve cem'-i atîk ağavât ve alemdârân ve dergâh-ı muallâm yeniçerileri neferâtı ve sâ'ir erbâb-ı harb u darb olan ehl-i i'mânı bi'l-ittifâk gazâ ve cihâda tahrîs iderek mahall-i merkûmda bulunan dîn karındaşlarımızın imdâtına irişdirmege sarf-ı celî-i miknet eylemeniz matlûb-kat'i şehriyâranem idüğü ve bu emr-i ehemmin irtikâbı betâ'et ve imrâr-ı vakte cesâret idenler rûz-ı haşrda girifdâr olacakları ikâb-ı elîm şöyle dursun dirlikleri ref' ile mazhar-ı mekhâl olacakları bî-iştibâh olundığı ma'lûmunuz oldukda âna göre amel u hareket ile icrâ-yı emr-i bâri ve ifâ-yı irâde-i hüsrevânem bi'l-ittifâk sarf u sa'y ve makdûr iderek âhrâr --- gazâ ve cihâd ve iktisâb-ı sa'âdet menziline ezdâ ve can sarf tâb-ı tâkat ve hilâfî harekete cesaret ile ve hilmü'l-hâfiye olmakdan begâyet tevakkî ve mübâ'adet itmeniz bâbında fermân-ı âlîşânım sâdır olmuşdur ve buyurdum ki [boş] vüsûl buldukda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yâfte-i sudûr olan fermân-ı

vâcibü'l-ittiba' ve lâzimü'l-ımtisâlîmin (s. 64) mazmûn itâ'at-makrûniyle amel u hareket ve hilâfından ğâyetü'l-ğâye tehâşi ve mücânebet eyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız tahriren evâsıt-ı şehri Rebî'ülevvel li-sene erba' ve ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

Be-makâm Konstantiniyye-i mahrûse

Sadrâzam ve peder-i efhâm Yusuf Paşa Efendimizin mektûbı dahî vârid olmuştır

Emr-i âlî mücibince yeniçeri ağası mektûbı dahî vârid olmuştır.

(64/1) Cincioğlu Hasan ve Kural-zâde için gelen emr-i âlîdir

Düstûr-ı mükerrerem müşîr-i mufahham nizâmü'l-âlem müdebbirü umûri'l-cumhûrii bi'l-fikri's-sâkıb mütemmimü mehâmmil-en'âm bi'l-re'yi's-sâib mümehhidü bünyânü'd-devleti ve'l-ikbâl müşeyyidü erkânî's-sa'âdeti ve'l-iclâl el-mahfûfu bi-sunfı avâtıfu'l-meliki'l-alâ Sivas vâlisı vezîrim [boş] Paşa edâmâllâhû te'alâ iclâlehû ve kıdvetü'n-nüvvâbi'l-müteşerri'în Tokat kazâsı nâ'ibi mevlânâ [boş] zîde-ilmuhû tevkî'-i refî'-i humâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki Fatıma nâm hatun südde-i sa'âdetime arz-ı hâl idüb bunun zevci Tokat kazâsına muzâfa Tozanlı nahiyesi sükkânından Kanbur-oğlu Eyüb dimekle meşhûr kimesne kendü halinde arzıyla mukayyed olub hilâf-ı şer'-i şerîf kimesneye vaz' ve hareketi olmayub ve üzerine dahî şer'an bir nesne sabit ve zâhir olmuş degil iken karye-i mezbûr sâkinlerinden Cinci-oğlu Hasan ve Tokad kasabası sâkinlerinden Kural-oğlu Hacı Mehemed ve Mümtâz Ağa başçavuş Mir Hasan dimekle ma'rûf kimesneler kendü halinde olmayub iki yüz yirmi senesinde zevc-i merkûmı gazez ve nefsâniyetine mebni hilâf-ı şer'-i şerîf ve bi-gayri hak katl idüb mezbûreye ve bâ-hüccet-i şer'iyye vasileri olduğu iki nefer eytâmlarına gadr-ı külli zulm-i sarîh eylediklerini bildirüb sen ki vezîr-i müşârün-ileyhsin ma'rifetin ve ta'yîn

olunan mübâşir ma'rifetiyle mahallinde şer'le rû'yet ve ber-muktezâ-yı şer' mutahhîr icrâ-yı şer' ihkâk-ı hak olunmak bâbında sana hitâben emr-i şerîfim sūdūrını istid'â husûs-ı mezbûr hıyn-i tarafuda tezvîr idüğü inde'ş-şer' tahakkuk eylediği halde ta'yîn olunan mübâşîrin ücret-i mübâşiriyyesi mazlûm olan müddeiün aleyhden talep olunmayub müddei-i mütemerrüdden tahsîle mübâderet olunmak üzere sen ki vezîr-i müşârün-ileyhsin sadrâ'zam kâ'imakâmı emekdârlarından kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Cündî Mehemed zîde-kadruhû mübâşiretiyle mahallinde şer'le görölüb ba'de's-subût ihkâk-ı hak olunmak bâbında fermân-ı âlîşânım sâdır olmuştur buyurdum ki [boş] vüsûl buldukda bu bâbda sâdır olan emrim üzere amel dahî siz ki vezîr-i müşâr ve mevlâna mûmâ-ileyhimâsız ma'rifetiniz ve ta'yîn olunan mübâşir mûmâ-ileyhim ma'rifetiyle ihzâr-ı hazr kılub mukaddemâ ber-vech-i şer'le görölüb fasl olunmayan husûsların tamam-ı hak u adl üzere mukayyed olub göresiz inhâ olundığı üzere ol bâbda muktezâ-yı şer' kuvvetiyle amel idüb dahî ba'de's-subût ber-muktezâ-yı şer' mutahhar-ı icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hak eyleyesiz min ba'd şer'-i şerîfe ve emr-i hümâyûnuma muhâlîf kimeseneye iş ettirmeyüb husûs-ı mezbûr için bir dahi emr-i âlîşânım isdâr ve irsâlîne muhtac eylemeyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız tahrîran fî-evâsıt-ı şehri Saferi'l-hayr li-sene erba' ve işrîn ve mi'eteyn ve elf.

Be-makâm-ı Konstantiniyye-i mahrûse

Emr-i âlî mûcibince Sivas vâlîsi devletlü inâyetlü Celâleddin Paşa hazretleri tarafından buyyuruldu dahî vârid olmuştur.

(64/2) Medîne-i Tokat'da Zincirlikuyu mahallesi sâkinlerinden iken bundan âkdem fevt olan Osman bin Osman'ın verâseti zevce-i metrûkesi Fatıma binti Ali ile sulbî kebîr oğulları Sâlih ve Mehemed ve kebîre kızı Şerîfe'ye münhasıra olub

kable'l-kısme merkûm Mehemmed dahî fevt olub veraseti zevce-i metrûkesi Sâliha binti Ali ile li-ebb er karındaşı mezbûr Sâlih ve li-ebb kız karındaşı mezbûre Şerîfe'ye münhasıra olduğı şer'an zâhir u numâyân olukdan sonra verase-i mezbûrûn talebi ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-farûnâsahati's-s-şer'iyye tevzî' u taksîm olunan mütevefiyân mezbûrânın terekelerinin defter-i müfredâtıdır ki ber-vech-i âtî zikr olunur hurrîre fi'l-yevmi's-sâbi' aşere min-şehri Rebî'ülâhir li-sene erba' ve ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

	miktâr	guruş
Menzil der-mahalle-i mezbûre ve hadika-i muttasıla	1 bâb	400
Bağ der-mevzi'-i Haydarhâne	1 kıt'a	20
Yorgan	1	6
Döşek	1	8
Yasdık	1	1
Köhne kilim	1	1
Harar	1 çift	2,5
Hınta	10 rublağ	10
Merkeb	1 re's	15
Hırdâvat-ı menzil		1

Evânî-yi nühâsiyye	10 kıyye	20
Yekün		484,5
Min-hâ'l-ihracât		
Müteveffâ-yı mezbûrın techîz ve tekfînine masraf		20
Resm-i kısmet		12
Kâtîbiyye		2
Çukadâriyye		2
Eminiyye ve hüddâmiye		2
İhzâriyye kaydiyye		1,5
Yekün		39,5
Sahhü'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese	445	
Hisse-i zevce-i mezbûre Fatıma bi'l-münâsahatihi	55	75 meblağ
Hisse-i ibnü'l-mezbûr Sâlih bi'l-münâsahatihi	233	75 meblağ
Hisse-i bintü'l mezbûre Şerîfe bi'l-münâsahatihi	116	97 meblağ
Hisse-i zevce-i mezbûre Sâliha bi'l-münâsahatihi	38	113 meblağ
Meblağ-ı bâkî	1	

(65/1) Nâ'ıçeci Hasan'ın defteridir

Medîne-i Tokat'da Çilehâne mahallesi sâkinlerinden iken bundan âkdem fevt olan Hasan bin Ali nâm müteveffânın verâseti zevce-i metrûkesi Sâliha binti Mehmed ile ammizâdesi Osman bin Ebubekir'e münhasıra olduğu şer'an zâhir u numâyân olukdan sonra verese-i mezbûrân talebi ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-farîzeti'ş-şer'iyye tevzî' u taksîm olunan müteveffâ-yı mezbûrun terekesinin

defter-i müfredâtıdır ki ber-vech-i âtî zikr olunur hurrîre fi'l-yevmi'l-hâdi ve'l-işrîn min şehri Rebî'ülâhîr li-sene erba' ve işrîn ve mi'eteyn ve elf.

	miktâr	guruş
Menzil der-mahalle-i mezbûre	1 bâb	250
Bâğ der-mevzi'-i Çay	1 kıt'a	50
Çuka biniş	1	25
Çuka şâlvar		15
Köhne kürk	2	10
Alaca entari		5
Mai entari	1	7
Kuşak ve sagîr aba	1'er	1
Kavuk me'a sarık ve köhne dülbend örtüsü	1'er	6
Kılıç kabza ve pişto	1'er	40
Hânçer		10
Dîmi döşek	2	25
Kapu perdesi	1	2
Şam'dan	2	12
Fincan me'a tebsi ve zarf ve ibrik		10
Merkeb	1 re's	25
Evânî-yi nühâsiyye	11 kıyye	20
Hurdâhâne		30
Nakd der-kise		47
Aba ve şâlvar	1'er	8
Der-zimmet-i manav Abdülkadir-oğlu Osman bâ-		79

temessük		
Der-zimmet-i İnce Arab bâ-temessük		100
Der-zimmet-i Manav Deli Osman bâ-temessük		200
Der-zimmet-i Kürkci-oğlu Hafız bâ-temessük		198
Der-zimmet-i Huffaz İmamzâde Hafız bâ-temessük		550
Der-zimmet-i Avâkim bâ-temessük		200
Der-zimmet-i Kürkci Zamar-oğlu bâ-temessük		
Astarcı Artin bâ-temessük		500
Der-zimmet Kazaz Karabet bâ-temessük		400
Der-zimmet K�r Artinoğlu bâ-temessük		1000
Der-zimmet-i Satenci-oğlu bâ-temessük		500
Der-zimmet-i Peştemalci Bedros bâ-temessük		400
Der-zimmet-i Abdulahad bâ-temessük		500
Camiş günü ve kara sığır günü	72 ve 56	2000
Yek�n		7425
Min-hâ'l-ihr�c�t		
M�teveff�-yı mezb�rın tech�z ve tekf�nine ber-m�cib-i vasiyyet		500
Resm-i kismet		189
K�t�biyye		35
Çukad�riyye		35
Eminiyye ve h�dd�miye		38
İhz�riyye kaydiyye ve kalemiyye		10
M�teveff�-yı mezb�rın Ali Efendi'ye vasiyyet eylediği		200

bâ-karar-ı verese		
Yol ta'miri için bâ-karar-ı verese		50
Şerîfe Hatun'a vasiyet eylediği bâ-karar-ı verese		50
Zileli Mehmed Efendi'ye vasiyet eylediği bâ-karar-ı verese		20
Mihr-i mü'eccel-i müsbite bâ-karar-ı verese		200
Yekün		1327
Sahhü'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese	6098	
Hisse-i zevce	1524	60 meblağ
Hisse-i ammizâde	4573	60 meblağ

(65/2) Medîne-i Tokat'da İsa Fakih mahallesi sâkinlerinden iken bundan âkdem hâlike olan Karyan binti [boş] nâm hâlikenin verâseti zevc-i metrûkı Vartiros veledi Asador ile li-ebeveyn erkarındaşının oğlu Manuk veledi Ağayik ve diger erkarındaşının kızı gâ'ibet ani'd-diyâr Serbuk binti Badasara münhasıra olduğu şer'an zâhir u numâyân olukdan sonra bâ-ma'rifet-i şer' tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-farîzeti'ş-şer'iyye tevzî' u taksîm olunan hâlike-yi mersûmenin defter-i müfredâtıdır ki ber-vech-i âtî zikr olunur hurrîre fi'l-yevmi'l-hâdi ve'l-ışrîn min şehri Rebî'ülâhir li-sene erba' ve ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

	miktâr	guruş
Menzil der-mahalle-i mezbûre	1 bâb	100
Dîmi döşek	2	15,5
Yorgan	2	16,5
Köhne yasdık	2	6,5

Gömlek ve don	3 ve 2	4,5
Bürük	1	4
Çit değirmi	2	1,5
Köhne bez entari	2	1,5
Def'a entari	1	3
Köhne şâlî cübbe		1,5
Hamam takımı		3,5
(s. 66) Penbe ipliği	1 kıyye	5
Köhne kilim	2	8
Kefere minderi	3	1
Çizme ve çıkırık		1,5
Köhne yasdık	1	1
Evânî-yi nühâsiye	15 kıyye	30
Hurdahâne ber-vech-i tahmin		5
Mehir der-zimmet-i zevc-i mezbûr		16,5
Yekün		226
Min-hâ'l-ihracât		
Resm-i kısmet		5,5
Kâtîbiyye		2
Çukadâriyye		2
Eminiyye ve hüddâmiye		1,5
İhzâriyye kaydiyye		1,5
Lâşesine masraf		33

Sahhü'l-bâkî li't-taksîm beyne'l verese	181	
Hisse-i zevc	90	60 meblağ
Hisse-i ibni'l-ahi	60	40 meblağ
Hisse-i binti'l-ahi	30	20 meblağ

(66/1) Aramiya nâm râhibin berâtıdır

Berât-ı şerîf-i âlîşân sultân ve tuğrâ-i ğarrâ-i cihân-sitân-ı hâkânî hükmi oldur ki

İstâmbul ve tevâbi'i Ermeniyânî patriki Ovannes nâm rahib dîvân-ı hümâyûnuma memhûr arz-ı hâl idüb patrikliğine dâhil bâ-berât-ı âlîşân zabt olunu gelen murahaslıklardan vilâyet-i Tokat ve tevâbi'i Ermeni murahaslığı bundan âkdem Tatyos nâm rahibe tevcîh olunub ancak mersûmın adem-i idaresine mebnî üzerinden ref' ve âhar bir münâsib kimesne murahhasa nasb u ta'yîn olunması lâzım geldiğinden karabaşlarından işbu dârende-i fermân-ı hümâyûn kıdvetün muhtâr-ı milleti'l-mesihîyye Aramiya nâm râhib hizmet-i avâkibuhû bi'l-hayr her vechle mahal ve müstehak ve murahaslık umûrını irâde ve rü'yetine kadir olduğunu bildirüb beher sene mirî maktû'ân hazîne-i âmireme edâ ve senesi âherinde hisâb görüb yedine sûret-i muhâsebesin almak şartıyla marhasalık mezbûr Tatyos râhibin ref'inden mersûm Aramiya râhibe tevcîh ve şurûtuyla yedine berât-ı âlîşânım verilmek bâbında istid'â-yı inâyet eylediği ecluden hazîne-i âmiremde mahfûz piskopos mukata'ası defterlerine nazar olunmağla Tokat ve tevâbi'i Ermeni marhasalığı senevî elli guruş mâl-ı maktû'u ile mesfûr Tatyos râhibin berât-ı âlîşân ile üzerinde olduğu der-kenâr olunmağla arzı mûcibince tevcîh olunmak fermânım olmağın bin iki yüz yirmi üç senesi Şevvâlînin on dördüncü gününde bu berât-ı hümâyûnı virdim ve buyurdum ki mesfûr Aramiya nâm râhib hidmet-i avâkibuhû bi'l-hayr idüb mesfûrın ref'inden vilâyet-i Tokat ve tevâbi'i Ermeni

marhasalığına mutasarrıf olub kadîmden marhasalığına tâbi' yerlerde tâ'ife-i Ermeniyâ'nın ulûsı ve gencisi mesfûrî üzerlerine murahhas bilüb âyînlerine müte'allik umûrlarında toğrı sözünden tecâvüz eylemeyerek ve marhasalığına tâbi' yerlerde azl ve nasba müstahak olan pâpâsları râhib-i mesfûr âyînleri üzere azl ve yerleri ğayri pâpâsa virdikde hilâf-ı mu'tâd-ı kadîm aherden müdâhale olunmayub râhib-i mesfûrın ma'rifet ve izni yoğiken ba'zı kara pâpâsları âyînlerine muhâlîf nikâh câ'iz olmayan kefereye nikâh eylemeyeler ve bir zimmiye avrat erinden kaçsa veyahûd bir zimmi avrat boşayub veyahûd almalu olsa aralarına râhib-i mesfûr ve vekîllerinden ğayri kimesne girmeye ve karışmaya ve akd-ı nikâh ve fesh-i nikâh ve münâzau'l fih olan iki zimmi mâbeynlerin rızâlarıyla ıslâh ve iktizâ idüb âyînleri üzere kilisâlarında a'yîn virdikde hilâf-ı mu'tâd-ı kadîm ehl-i örf tâ'ifesi taraflarından müdâhale ve tercîm ve takrîm eylemeyüb ve marhasalığına tâbi' yerlerde mürd olan karabâşların ve pâpâsların Maladid ta'bir olunub keşîş avratların mu'tâd-ı kadîm üzere patriğe â'id metrûkâtların marhasa-yı mesfûr patrik tarafından miriçün âhz u kabz eyledikde hilâf-ı mu'tâd-ı kadîm beytü'l-mâl ve kassâm âdemleri ve sâ'ir ehl-i örf taraflarından mümani'at olunmayub ve mürd olan Ermeni karabâşları ve Maladid ta'bir olunur keşîşe avratları ve sâ'ir Ermeni zimmilerin kendü âyîn-i âtılaları üzere kilisâları fukarâsına ve patrik marhasiye her ne vasiyet iderler ise makbûl olub Ermeni şâhidleriyle şer'le istimâ' oluna ve Ermeni râhiblerinden ba'zıları kilisâ ve manastırları yoğiken mahalle be-mahall gezüb fesâda bâ'is olanlarını râhib-i mesfûr ma'rifetiyle te'dîb ve men' olunub ve kadîmden kendü âyînleri üzere kilisâlarına müte'allik bağ ve bâğçe ve çiftlik ve değirmen ve ayazmalarına ve tarla ve manastırlarına ve sâ'ir bunun emsâlî kilisâye vakf olan eşyâ davârlarını bundan evvel murahhas olanların ne vech ile zabt ve tasarruf idegelmişler ise mesfûr Aramiya râhib dahî cümle ol vechle patrik-i mesfûr tarafından verilen mühürlü mektûb mûcibince zabt

ve mutasarrıf olub ve mu'ayyen ol mikdâr mâl-ı maktû'u beher sene vaktiyle hazîne-i âmireme ve kalemiyeleri dahî mahallerine edâ ve muhâsebesin görüb yedine sûret-i muhâsebesin ahz eyledikten sonra marhasiyelik-i mezkûrı zabt u rabtına taraf-ı aharden hiç ferd mâni' ve mezâhim olmayûb dahl u ta'arruz kılmayalar şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar tahrîran fî'l-yevmi'l-hâmis aşere Şevvâl li-sene selâse ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

Konstantiniyye-i mahrûse

(67/1) Rafia Hatun'ın vakfiyesidir

Elhamdülillahi rabbi'l-âlemîn ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidinâ Muhammedin ve âlîhi ve sahibihî ecma'în emmâ ba'd işbu vesîkanın tahrîr u testîrine bâ'is medîne-i Tokat'da Çay-ı Müslim mahallesi sâkinlerinden sâhibetü'l-hayrât ve'l-hasenât zâtı ma'rufe Rafia binti Ömer nâm hatun meclis-i şerî'at-ı garrâ ve mahfel-i tarîkat-ı zehrâda vakf-i âtîü'l-beyânı li-ecli't-teslîm ve't-tescîl mütevellî nasb u ta'yîn eylediği Es-Seyyid Emin Efendi ibni Hasan Efendi mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb hâlâ yedimde ve taht-ı tasarrufumda mülk-i sarîhim olub fenâ-yı şehirde Çay nâm mahallede vâki' bir taraftan Hasan Efendi ve bir taraftan Derviş Ağa ve bir taraftan Hamza bağlarına ve bir taraftan tarîk-i âmme müntehî kürûm ve arsası mülk bir kıt'a bağımın hasbetullahü'l-azîm malımdan ifrâz ve mülkümden mümtâz eyleyüb vakf ve habs ve teslîm-i mütevellî-i mezbûr idüb şöyle şart iyledim ki kendim hayatda oldukca vakfiyet üzere me'a't-tevliye mutasarrıf olam vefâtımdan sonra bağ-ı mezkûrın gallesinin sülüsüne mezbûr Es-seyyîd Emin Efendi nâzır olub leyle-i berâtda yarım vukıyye şem'-i asel iştirâ olunub Alaca Mescid Cami'-i şerîfinde ikâd eyleye bâkîsine nâzır-ı mezbûr mutasarrıf ola ve sülüsân galleye dahî üvey oğlum Es-seyyîd Mustafa ve

vâlîdesi vakfiyet üzere me'a't-tevliye mutasarrıf olalar ve ba'de vefâtühümâ mezbûr Mustafa'nın evlâd ve evlâd-ı evlâdı vakfiyet üzere me'a't-tevliye mutasarrıf olalar ba'de inkırâz-ı evlâd cami'-i mezkûrda her kim hatîb olur ise sülüsân hisseye mutasarrıf olub leyâli-i mübârekelerde birer yasin-i şerîf tilâvet eyleyüb benim ve ebeveynim ruhlarına ihdâ eyleye deyü ta'yîn-i şurût ve mübeyyin-i kuyûd eyledim didükde müteveli-yi merkûm ikrârını bi'l-müvâcehe tasdîk eyledilten sonra vakfiye-i mezbûr râfi'a-yı kütüb-i fikhiyye-i mu'teberede tahrîr ve tastîr olunan vech-i vechiye-i şer'i üzere istircâ ile istihkâm itmegin hâkim-i mevki' sadr-ı kitâb tûbâ-lehû ve hüsni-me'âb efendi hazretleri dahî tercihen li-cânibü'l-hayr ve vakfiyetini tecvîz iden e'imme-i dînden alâ kavli-i min yerâh sıhhat ve luzûm-ı vakfla hükm itmegin vakf-ı mezbûr sahîh ve lâzım oldı min ba'd nakz u nakzı mahâll ve tebdîl ve tağyîri mümteni'ü'l-ihtimâldir femen beddelle ba'de mâ semî'ahû fe-innemâ ismühû alellezîne yubeddîlûnehû innallâhe semî'un alîm ve ecrü'l-vâkıf ale'l-hayyi'l-cevâdü'l-kerîm cera zelik hurrîre fi'l-yevmi'l hâmis ve'l ısrîn min şehri Rebi'ü'lahir li-sene erba'a ve ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

Nazif Osman Efendi el-müderres be-medese-i Genc Mehemed Paşa

El-Hâc Mehemed Efendi an-karye-i Pazar

Es-Seyyîd Mehemed ibni Ömer Efendi

Sakallı Mehemed

Monla Hüseyîn-oğlu Hüseyîn

Kara Pala-oğlu Hasan Beşe

Dutu Mehemed Ağa ibni El-Hac Hasan

Es-seyyîd Ebubekr Efendi ibni Es-seyyîd Şerîf Efendi

Hatabcı Mahmud

(67/2) Sipahi El-Hâc Mustafa'nın defteridir

Medîne-i Tokat'da Kabe Mescidi mahallesi sâkinlerinden iken bundan âkdem fevt olan El-Hâc Mustafa bin Mehemmed nâm müteveffânın veraseti zevce-i metrûkesi Şerîfe binti Abdullah ile li-ebeveyn kız karındaşı Rabia binti el-mezbûr Mehemmed'e münhasıra olduğu şer'an zâhir u numâ'yân olduktan sonra verese-i mezbûrat talebi ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-farîzati'ş-şer'iyye tevzî' ve taksîm ve defteri kassâm olduktan sonra haml-ı zuhûr idüb tereke-i müteveffâ-yı mezbûrın zevce-i mezbûre Şerîfe ile tevellüd iden sulbî sagîr oğlu Mustafa'ya münhasıra olduğu şer'an zâhir u numâ'yân olduktan sonra sagîr-i mezbûrın vâlîdesi ve bâ-hüccet-i şer'iyye vasî-yi mansûbesi mezbûre Şerîfe talebi ve ma'rifeti'ş-şer'le tereke-i müteveffâ-yı mezbûr Mehemmed'in tahrîr ve mukaddemâ tereke-i müteveffâ-yı mezbûrî âhz u kabz eyleyen mezbûr Rabia yedinden âhz ve vasiye-i mezbûreye teslîm olunan emvâl ve eşyâ ve zimemâtın defter-i müfredâtıdır ki ber-vech-i âtî zikr olunur hurrîre fi'l-yevmi'l hâmis aşere min-şehri Rebi'ülahir li-sene erba'a ve selasîn ve mi'eteyn ve elf.

	miktâr	guruş
Menzil der-mahalle-i mezbûre	1 bâb	2500
Def'a menzil der-mehalle-i mezbûre	1 bâb	300
Dükkân		500
Def'a dükkân		100
Bağ der-mevzi'		900
Kilim ve kaliçe	12	106
Minder	8	56
Döşek	2	25
Yasdık	14	67,5

Nafe kürk	1	15
Müsta'mel şâlvar	1	30
Hamâ kuşağı	1	30
Sarık	2	30
Servi sandık	1	20
Çekmece	1	3
Çuka biniş		50
Sa'at	1	5
Altun dezenesi		5
Kılıç	1 kabza	25
Zemzem güğümü		5
Mai entari ve don ve gömlek ve dimi		13
Duhân tablası		1,5
Yorgan	6	50
Şam'dan		5
Bargir	1 re's	5
Camus		180
Hınta	4 kile	80
Şa'ir	4 kile	40
Ufak davar		80
Nakd		80
Der-zimmet-i Ayanoğlu Seyid Hasan		50
Bakkal Kirkor		575
Zileli Ömer Efendi		124

Divanlı-oğlu Osman Ağa		118
Kasab Eyüb		24
Osman Alay Beğ-zâde		140,5
Temirci-oğlu		70
Acıpınarlı Abdullah ve oğlu Hüseyin		68
Seyyid-oğlu Mahmud		62
Kara Hüseyin-oğlu sey-yid İbrahim an-karye-i		24
Çökelek Kışla		
Manav Ahmed karakollukcı		100
Difye Ağası Ahmed Ağa		209
Acıpınarlı Kaliz-oğlu Hüseyîn		26
Def'a Kaliz-oğlu Hüseyîn		26
Def'a Difye Ağası Ahmed Ağa		590
Alahcı? Ağası		60
Deli Monla		30
Kara Ali-oğlu Süleyman ve karındaşı Ömer		343
Ahmed Usta kaynı		463
Karabacak-oğlu Mustafa hınta 1 kile şa'ir	0,5 kile	25
Mü'ezzin-oğlu Abbas şa'ir	1,5 kile	15,5
Göğ-oğlu Mehemed şa'ir	0,5 kile	5
Topal-oğlu Hüseyin şa'ir	1 kile	10
(s. 68) Cemek-oğlu Yusuf şa'ir	0,5 kile	5
Cübbeci-oğlu Yusuf an-karye-i Üçgöl şa'ir	0,5 kile	5
Veli-oğlu İsmail şa'ir	0,5 kile	5

Hacı-oğlu Ali		4,5
Kanber-oğlu Ömer		6
Sarı-oğlu Ali		6,5
Mehemmed-oğlu Mustafa şa'ir	0,5 kile	5
Def'a sa'at	1 kıt'a	120
İmam-oğlu Mehemed an-karye-i Emirseyid		240
Urgancı Keş Ali		160
Kürkci Zamar- oğlu		300
Taşçı Manuk		120
Kör Hasan an-karye-i Munamak		140
Keşiş-oğlu yediyle plakçı Tonos		240
Basmacı Dellak-oğlu Açador		300
Bozok-oğlu Keloğlan		300
Sûretci abacı Manzek		460,5
Gözübüyük-oğlu Osman an-karye-i Fredökse		57
Kömeçli Sador		108
Evânî-yi nühâsiye ber-vech-i tahmîn	15 kıyye	40
Sabun ber-vech-i tahmîn	6 kıyye	12
Penbe ipliği ve keten ipliği ber-vech-i tahmîn	2 kıyye	10
Fincan ve tönbek zarf	5	10
Basma çit		2
Kehribar simli imame	2	30
Bıçak kabzası		13

Yekün		11322,5
Min-hâ'l-ihracât		
Harc-ı hüccet-i vasiyet ile de'avi zımında verilen resm ve masârifât-ı sâ'ire		1275,5
Yekün		1275,5
Sahhü'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese	10047	
Hisse-i zevce	1255	105 meblağ
Hisse-i ibn	8791	15 meblağ

(70/1) Medîne-i Tokat'da Sovuk Pınar mahallesi sâkinlerinden iken bundan âkdem fevt olan İsmail bin Hasan nâm müteveffânın verâseti sulbî kebîr oğulları Hasan ve Mustafa ve sulbîye-i kebîre kızı Zahide'ye münhasıra olduğu şer'ân zahîr u nümâyân olduktan sonra verese-i mezbûrun talebi ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-farîzeti's-şer'iyye tevzî' ve taksîm olunan müteveffâ-yı mezbûrın terekesinin defter-i müfredâtıdır ki ber-vech-i âtî zikr olunur hurrîre fi'l-yevmi's-sâmin şehri Ramazani'l-mübârek li-sene erba' ve ısrîn mi'eteyn ve elf.

	miktâr	guruş
Menzil der-mahalle-i mezbûre hadika-i muttasıla	1 bâb	200
Bağ der-mezi'-i Kemer	1 kıt'a	30
Bâ-temessük hasılâtı		65
Yorgan	4	40
Döşek	3	40
Yasdık	3	10

Kilim	2	10
Giyim esvâbı		6
Çamaşur legeni ve kazganı ve sini	1'er	40
Evânî-yi nühâsiye	15 kıyye	35
Hırdâvât-ı menzil ber-vech-i tahmîn		20
Yekün		766
Min-hâ'l- ihrâcât		
Müteveffâ-yı mezbûrın techîz ve tekfînine masraf		30
Resm-i kısmet		19
Kâtibiye		5
Çukadâriye		5
Eminiyye ve hüddâmiye		4
İhzâriyye kaydiyye		2
Yekün		65
Sahhü'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese	701	
Hisse-i ibn	280	48 meblağ
Hisse-i ibn	280	48 meblağ
Hisse-i bint	140	24 meblağ

(71/1) Fesibüyük Mehemed Ağa'nın defteridir

Medîne-i Tokad'da Hoca Ahmed mahallesi sâkinlerinden iken bundan âkdem fevt olan Mehemed bin Hüseyîn nâm müteveffânın verâseti zevceteyn-i

metrûketeyn Fatıma binti Halil ve Hadice binti Abdullah ile sulbîye-i kebîre kızı Fatıma'ya ve li-ebeveyn kız karındaşı Zahide'ye münhasıra olduğı şer'ân zâhir ve nümâyân oldukdan sonra verase-i mezbûrun talebi ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve beyne'l-verese ve bi'l-farizeti'sher'iyeye tevzî' u taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrun defter-i müfredâtıdır ki ber-vech-i âfî zıkr olunur hurrîre fi'l-yevmi's-sâdis min-şehri Cemâziyülâhir li-sene erba' ve ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

	miktâr	guruş
Menzil der-mahalle-i Seyyid Necmeddîn	1 bâb	80
Bağ der-mevzi'-i Kirişhâne	1 kıt'a	170
Hâre Tüfenk	1	40
Def'a filinta tüfenk	1	60
Sîm kablı kılıc	kabza	80
Sîm hânçer	kabza	30
Sîmli piştö	1	15
Hışt		3
Kebîr sîm zarf	9	50
Kebîr Kütahya fincanı ve tebsi ve cezve ve kahve	9 ve 1 ve 2 ve 1	20
gügümü		
Kürk köhne	1	6
Müsta'mel zerdevâ kürk	1	50
Köhne kürk	1	10
Müsta'mel çuha biniş	1	40
Müsta'mel çuha şâlvar	2	35
Müsta'mel kutnî entari	1	30

Müsta'mel çuha cübbe	1	15
Çit yorgan	3	20
Köhne entari ve libâde ve kemer ve kuşak	1'er	10
Barut ve kapak ve palaska		5
Şam'dân	1	1
Eğer me'a takım		40
Kavuk me'a saruk	1	8
Beyaz bez döşek	2	25
Yasdık	4	15
Müsta'amel kilim ve seccâde	2 ve 10	10
Kilim seccâde	1	5
Don ve gömlek	2 ve 2	5
Çuval	3 çift	15
Esb	1 re's	600
Hınta ber-vech-i tahmîn	1,5 kile	25
Dakik er-vech-i tahmîn	4 batman	16
Evânî-yi nühâsiye ber-vech-i tahmîn	30 kıyye	60
Der-zimmet-i Kazgancı Menas bâ-temessük		124
Yasin Hasan Beşe bâ-temessük		65
Der-zimmet-i Ahmed Beşe bâ-temessük		57
Der-zimmet-i kuyumcu Kirkor bâ-temessük		100
Der-zimmet-i peştemâlcı Sekyas bâ-temessük		115
Def'a peştemâlcı Sekyas bâ-temessük		110
Der-zimmet-i meyhâneci Manzek bâ-temessük		260

Der-zimmet-i kuyumcu Korkor ve karındaşı	130
Asedor bâ-temessük	
Yekün	2555
Min-hâ'l-ihracât	
Müteveffâ-yı mezbûrın techîz ve tekfînine masraf	106
Resm-i kısmet	64
Kâtibiye	20
Çukadâriye	20
Eminiyye ve hüddâmiye	13
Mihr-i müeccel-i müsbite li'z-zevceti'l-mezbûre	150
Fatıma bâ-karar-ı verese	
Mihr-i müeccel-i müsbite li'z-zevceti'l-mezbûre	80
Hadice bâ-karar verase	
Yekün	461
Sahhü'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese	2094
Hisse-i zevce	130 105 meblağ
Hisse-i zevce	130 105 meblağ
Hisse-i bint	1047
Hisse-i uht li-ebeveyn	785 30 meblağ

(72/1) Mûcibince amel oluna

Kıdvetü'n-nüvvâbi'l-müteşerrîn Tokad kazâsı nâ'ibi mevlâna zîde-ilmihû ve kıdveti'l emâcid ve'l-a'yân Tokad voyvodası zîde mecduhû tevki'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olacak ma'lûm ola ki taht-ı âlî-i baht-ı Osmani üzere cülûs-ı hümâyûn-ı sa'âdet makrûnum vâki'olub umûmen tecdîdü'l-hükkâm fermânım olmağın seyyîdetü'l-mukadderât ekülliyetü'l-musinât tacü'l-mestûrât Beyhân Sultân dâmet ismetühâ ve zâdet iffetühânın ber-vech-i mülûkânem uhdesinde olan Tokad mukâta'ası kazâsı ve nevâhîsi âhalileri üzerlerine edâsı lâzım gelen Sivas vâlîleriçün eyâlet-i Sivas'dan ta'yîn olunan imdâd-ı hazeriyeden seferler vuku'unda imdâd-ı seferiyeden hisselerine isâbet iden şurûtı üzere vakt u zamanıyla mahalline edâda kusurları olmayub vâli ve mütesellimler taraflarından ikrâmiye ve kaftân baha ve devriye nâmı ve sâ'ir bed' ve mezâlim ve tea'diyât ile bir vecihle rencide olunmaları icâb itmez iken bir müddetden berü ve Sivas vâlîleri ve mütesellimleri taraflarından ziyâde akçe talebi ve hilâf-ı rızâ ve mugayir-i emr-i âlî zahire bahâ ve ikrâmiye ve kaftân bahâ ve sâ'ir bed' ve mezâlim ile tea'ddî olunduklarından mâ'adâ bi-lâ mûcib-i müsvedde ile tüfenkci ve deliler tâ'ifelerinden yigirmişer ve otuzar nefer ile mübâşirler vürûd ve bayrak akçesi ve nâm-ı diger ile fukarâyı darb iderek hilâf-ı şer' ve bi-lâ murâfa'a cebren mebâliğ-i kesîre ahz eylediklerinden âhâli ve fukarâ-yı memleket müzdaribü'l-bâl ve perişânü'l-hâl olduklarından bahisle vâki' olan mezâlim tea'daiyatın men' ve def'i bâbında emr-i şerîf südüru mukaddemâ bâ-i'ilâm ve tahrirât inhâ olunmuş mukâta'a-yı merkûme müşâr ileyhânın mâlikâne uhdesinde olub âhâli ve reâyâsının vücûh-ı mezâlimden vikâyeleriyle âsûde-nişîn-i muzalle-i emn u rahât olmalarına vülât ve hükkâm taraflarından kemâl ihtimâm u dikkât olunmak lâzımeden iken ol vechle tea'ddiye ibtidâr olunması bi'l-vücûh rızâ-yı hümâyûnumun mugâyyeri olub fîmâba'd külliye def'i murâd ve merâhim i'tibâd-ı mülûkânem olmakdan nâşî muktezâsı dîvân-ı

hümâyûnumdan lede's-su'âl Sivas vâlileriçün senede iki taksît ile mürettep hazeriyeden Tokad ve nevâhîsinin sicilde mukayyed hisse-i hazeriyelerini ve seferler vukû'ında dahî hisse-i seferiyelerini vakt u zamanıyla mahalline tamamen edâ eylediklerinden sonra ziyâde akçe talebi ve mübâşiriyye ve zahîre bâhâ ve kaftân bâhâ ve devriye-i nâmı ve sâ'ir bed' ve mezâlîm ile te'addi ve müsevvede ile bi-lâ mûcib ve bi-lâ fermân külliyyetlü mübâşir irsâli ile tecrîm ittirilmemek için emr-i şerîfim i'tâsı iktizâ eylediği tahrîr olunmağla vech-i meşrûh üzere amel ve nizâm-ı kavîye ile rabîta hilâfından mübâedet olunmak bâbında iki yüz on sekiz senesi evâsıt-ı Cemâziyelevveli'nde hüdavendigâr ve esbâk merhum ve mağfûrû'n-leh Sultan Selim Hân tâbe serâhu zamanında mûcibince amel oluna deyû bâlâsı hatt-ı hümâyûn-ı şevket-makrûn ile müzeyyen verilen emr-i şerîfi ibrâz ve tecdidi niyâz olunmağla vech-i meşrûh üzere amel olunmak fermânım olmağın imdi zaman-ı sa'id-i ihtirân-ı şâhânemde âhâli ve fukarâyâ bir vechle zulm ve azar ve kadr vuku'una kat'â rızâ-yı aliyyem olmayub vücûh-ı mezâlîm ve tea'diyâtdan vikâyeleriyle refâh ve rahatları matlûb-ı şâhânem idüğü ve ba'de'l-yevm mugayyer-i emr ve rızâ-yı hareketine mütecâsir olanlar mazhar-ı itâb olacakları ma'lûmunuz oldukda ber-vech-i muharrer Sivas vâlileriçün iki taksît ile müretteb hazeriyeden Tokad ve nevâhîsinin sicilde mukayyed hazeriyelerini ve seferler vukû'ında dahî hisse-i seferiyelerini şurût-ı mûcibince tamâmen vakt u zamanıyla mahalline edâ eylediklerinden sonra ziyâde talebi ve mübâşiriyye ve zahire bahâ ve kaftân bahâ ve devriye nâmı ve sâ'ir bed' ve mezâlîm ile tea'addî ve müsevvede ile bi-lâ mûcib külliyyetlü mübâşir irsâliyle tecrim olunmaları husûsunun ma'rifetiniz ile gereği gibi nizâma râbta ve hilâfî hareket vukû'a gelmemek için sicile kayd ile ale'd-devâm icrasına ihtimâm u dikkat ve hilâf-ı fermân münâfi-i rıza ve men'î tecvîzden tevakki ve mübâ'edet olunmak bâbında fermânım

âlîşânım sâdır olunmuşdur buyurdum ki [boş] vüsûl buldukda vech-i meşrûh üzere şeref-yâfte-i sūdûr olan fermân-ı vâcibi'l-ittibâ' ve lâzımü'l-ımtisâlimin mazmûn-ı itâ'at-makrûnuyla amel u hareket ve hilâfından hazer u mücânebet eyleyesiz şöyle bilesiz â'lâmet-i şerîfe i'timâd kılasız tahrîrân fî evâhir-i şehri Rebi'u'levvel li-sene erba' ve ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

Konstantiniyye-i mahrûse

(72/2) Medîne-i Tokat'da Akdegirmen mahallesi mütemekkinlerinden iken bundan âkdem hâlik olan Nikfos veledi Serkiz nâm hâlikin veraseti zevce-i metrûkesi Takok binti Mardoros ve sulbîye-i sagîre kızı Anna'ya ve li-ebeveyn kızkarındaşları Ahseperet ile Takok'a münhasıra olduğu şer'ân zâhir u nümâyân olduktan sonra bâ-marîfet-i şer' tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-fârîzeti's-şer'iyye tevzî' ve taksîm olunan hâlik-i mersûmun terekesinin defter-i müfredâtıdır ki ber-vech-i âtî zikr olunur hurrîre fî'l-yevmi's-sâmin şehri Cemâziyü'levvel li-sene erba' ve ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

	miktâr	guruş
Çit yasdık	14	49
Sagîr yasdık	2	2
Kefere minderi ve çit mak'ad	5 ve 2	15
Müsta'mel kilim	5	55
Ayna	1	5
Çit yorgan	6	65
Çit döşek	3	30
Baş publası	4	5
Bursa kutnîsi entari	1	25

Köhne kilim	2	5
Müsta'mel çuka biniş	1	40
Müsta'mel çuka cübbe	1	18
Çuka şâlvar	1	40
Bir bâb kuşak	1	20
Kalpak		3
Sofra bezi ve peşkir		5
Kapı perdesi	3	8
Şam'dân	4	7
Yan minderi ve köşe ve mak'ad	2 ve 2 ve 4	50
(s. 73) Def'a çit döşek	2	22
Köhne fes-i kebîr	1	5
Sagîr tahta sandık	1	5
Kürkci bıçağı		5
Pirincî sarı duhân tablası	6	4
Acem giras duhân çubuğı kehribâr imâmeli	6	30
Kütahya tabağı sagîr ve kebîr	10	7
İngiliz bardağı	1	3
Araka şişesi ve billur tas	5 ve 2	4
Fincan ve tepsi ve telkâri sîm zarf	7 ve 1 ve 5	20
Köhne giyim esvâbı		6
Nühâs sini	9 kıye	36
Evânî-yi nühâsiye	38 kıyye	95
Hırdâvât-ı menzil		15

Yekün	704
Min-hâ'l-ihracât	
Hâlik-i mersûmun lâşesine masraf	31
Resm-i kısmet	17,5
Kâtibiyye	5
Çukadâriyye	5
Eminiyye hüddâmiye	3,5
İhzâriyye kaydiyye ve kalemiyye	3
Yekün	65

Sahhü'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese	639	
Hisse-i zevce	61	100 meblağ
Hisse-i bint	247	42 meblağ
Hisse-i uht li-ebbeveyn	164	108 meblağ
Hisse-i uht li-ebbeveyn	163	108 meblağ
Meblağ-ı bâkî	2	

(73/1) Harîr için gelen emr-i şerîfdir

Mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm me'âdeni'l-fezâ'il ve'l-keâm Tokad voyvodalığı kazâlarının kâdıları ve nâ'ibleri zîde-fazluhûmâ ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-âkrân â'yân ve zâbitân ve vücûh-ı memleket ve iş erleri zîde-kadruhûm tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsil olacak ma'lûm ola ki tersâne-i âmirem masarifine avn ve medâr olmak için memâlik-i mahrûse-i pâdişâhânemde hâsıl olan harîrin beher kıyyesinde altmış para

resm-i mîrî ---²⁴ bayi'inden tehâsil ve tersâne-i âmirem hazînesine irsâl ve tesyîl olunmak husûssuna irâde-i seniyyem ta'alluk itmekden nâşi Tokad voyvodalığı kazâlarına resm-i mizân her birisini iki yüz yirmi dört senesi Mart'ı ibtidâsından Şubat'ı gayetine deĝin zabt ve tehâsil eylemek üzere mizân harîri mukâta'a mutasarrıflarının fa'izleri tersâne-i âmirem hazînesine verilmek üzere ber-vech-i emânet kıdvetü'l-emâsîl ve'l-akrân Seyyid Mehemmed Memoş zîde-kadruhûya ihâle ve sene-i mezkûreye mahsûben kazâ-yı mezkûreden hâsıl olan harîrin beher kıyyesinden altmış para mizâniyesin mûmâ-ileyh ma'rifetiyle bâyi'inden tahsîl ve bir akçesi zâyî ve telef olmayarak ve senesi hitâmından i'tibâren şâyân defteriyle dersa'âdetime irsâl ve tersâne-i âmirem hazînesine teslîm eylemek için me'mûriyetini hâvi emr-i şerîfim sudûrını ricâl-i devlet-i âlîyyemde hâlâ tersâne-i âmirem emini iftihârü'l-emâcid ve'l-ekârim Hasan dâme-mecdihû memhûr takrîriyle inhâ itmek memâlik-i mahrûsemde vâki' mahallerde hâsıl olan harîrin beher kıyyesinden altmış para mizâniyesi bâyi'iden tahsîl ve tersâne-i âmirem hazînesine teslîm olunmak üzere hazîne-i mezkûre vâridâtına idhâl olunmuş olub içinden mârû'z-zıkr Tokad ve tevâbi'i kazâlarında hâsıl olan harîrin rûsûm-ı mizâniyesin tahsîl ber-vech-i emânet mûmâ-ileyhe ihâle olunmaĝla zabtıçün emr-i şerîfim isdâr ve [boş] ile irsâl olunmuşdur imdi vusûlünde siz ki kuzât ve nüvvâb ve sâ'ir mûmâ-ileyhimsiz ber-vech-i muharrer Tokad ve tevâbi'i kazâlarında hasıl olan harîrin icâb iden mezkûrû'l-mikdâr rûsûm-ı mizâniyesinin mültezim merkûm tarafından ber-mûcib-i şurût bâyi'inden tahsîl ittirilmesi emrinde mûmâ-ileyhe mu'avenet ve müzaharet ve hilâfindan hazer u mücânebet eylemeniz bâbında fermân-ı âlîşânım sâdır olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfimle [boş] vardıkda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yâfte-i sudûr olan işbu emr-i şerîf-i âlîşânımın mazmûn-ı münîf birle âmil olasız

şöyle bilesiz a'lâmet-i şerîfe i'timâd kılasız tahrîrân fi'l-yemi'l-âşere Rebi'ülevvel li-sene erba'a ve işrîn ve mi'eteyn ve elf.

Konstantiniyye-i mahrûse.

(75/1) Havva Hatun Vakfıdır

Elhamdü'lillâhi Rabbi'l-âlemîn ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidinâ Muhammedin ve âlihi ve sahbihî ecma'în.

Ve ba'de işbu tahrîrine bâ'is medîne-i Tokat mahallâtından Cedid mahallesinde sâkine olub sâhibetü'l-hayrât ve'l-hasenâtdan fahrü'l-muhadderât Havvâ Hatun ibnete Es-Seyyîd Hacı Osman nâm hatun vaktaki hazret-i hazret-i Rabbi'l-izzet cânibinden vâsıl olan atâyâ-yı celîleye hadd u add olmaduğunu tahkîk “ve mâ tukaddemü li-enfûsiküm min hayrin teciduvehû indallahi huve hayrân ve a'zame ecran”²⁵ kelâm-ı şerîfinin mazmûn-ı latîfi ile Resûl-i Muhtâr “aleyh-i efdalü's-salavâtuhû mine'l-meliki'l-ğaffâr” hazretlerinin “izâ mâte ibni adem inkata' amelehu ilâ min selâse: sadakatühü câriyetün be ilm-i yentefi' bih ve veled-i sâlih yed'u lehû”²⁶ kavlı-i şerîfleri mefhumunu fehm idüb “ed-dünyâ mezra'atühü âhiratu”²⁷ muktezasınca zahr-i âhîret tedârikine azîmet itmegin meclisi şer'-i şerî'at-ı ğarrâ u mahfil-i münîfe-i zehrâda vakf-ı câiyü'l-beyâna mütevellî nasb u ta'yîn idüb hazîne-i merkûm muhalledefâtından Ka'be Mescidi mahallesinde sâkin işbu hâfızü'l-kibâr Ali Çelebi ibni El-hâc Hüseyîn nâm kimesne mahzırında bi't-tav'i's-saff ikrâr ve i'tirâf idüb silk-i mülk-i sahîhimde muntazam olub medîne-i merkûmede Cagagölü nâm mevzi'de vâki' Büyük Bâğçe dimekle ma'ruf bâğçenin üç tarafı nehr-i sagîr ve bir tarafı tarîk-i âmme müntehî olub zât-ı eşcâr-ı müsmire ve gayr-ı müsmireyi müsta'mel bâğçeyi cemî' tevâbi' ve levâhıkı ile ve yine mezi'-i mezkûrda vâki' Küçük Bâğçe dimekle ma'ruf bâğçe bir tarafı

Süleyman Çelebi bağçesine ve iki tarafı nehr-i sagîre ve bir tarafı tarîk-i âmme müntehî olub zât-ı eşcâr müsmire ve gayr-i müsmireyi müştemil bağçeyi kezalik cemâ' tevâbi' ve levâhıkıyla ve medîne-i mezbûre esvâkından Gazgancılar sûkında vâki' bir taraf El-Hâc Ahmed ve bir taraf Bıyık-oğlu mülklerine ve bir taraf tarîk-i âmme mintehi bir bâb tâcir dükkânımla Bezestânla vâki' bir tarafı Dayı Bogos ve bir tarafı Mısır-oğlu zimmîler dükkânlarına ve bir tarafı Takyeciler divarına ve bir tarafı tarîk-i âmme müntehî olub arsasının senede otuz akçe mukata'ası olub bir bâb bezestân dolabımla mahalle-i mezbûre Cedîd'de vâki' bir tarafı Ömer Efendi ve bir tarafı Ahmed Ağa mülklerine ve iki tarafı tarîk-i âmme müntehî olub arsasının senede Vezîr Ahmed Paşa vakfına kırk akçe mukata'ası olub büyût-ı adîdeyi müştemil münzeli cemâ' tevâbi' ve levâhıkı hukûk [ve] murâfıkı ile akâr-ı mezkûrenin mecmu'ını hasbeten li'llâh ve taleben li-marzâti'llâh vakf ve habs ve teslîm-i mütevellî-yi mezbûr idüb şöyle şart eyledim ki

Kendim hayâtda oldukca akâr-ı mezkûremi kendim zabt ve tasarruf eyleyüb tebdîl ve tağyîr yedimde ola vefâtımdan sonra mütevellî-i mezbûr Ali Çelebî'ye âmmeten teslîm oluna mezbûr Ali Çelebî hayâtda oldukca vakf-ı mezkûrî bi-nefsihi zabt ve tasarruf ve şurût ve kuyudunu kemâ-yenbagi icrâya mücidd u sâ'î ola ve ba'de-fevtuhu mezbûr Ali Çelebi'nin evlâd-ı evlâd ve evlâdının zükûr-ı mütevellî-yi vakf-ı mezbûr olub şurûtunu icrâ eyleye ve hâlâ medîne-i mezbûrede me'zûn bi'l-iftâ olan kıdvetü'l-ulemâi'l-muhakikin ve zhrü'l-müdekkikîn faziletli Yusuf Efendi vakf-ı mezkûra nâzır olub bi-emri'llahu te'âlâ vefatından sonra herkim medîne-i mezbûrede me'zûn bi'l-iftâ olursa vakf-ı mezbûreye nâzır ola hizmet-i nâzarete kemâ-hüve-hakkah cidd ü sa'y eyleye ve yine şöyle şart eyledim ki vefâtımdan sonra hudûd-ı mezkûre ile mahdûd salifi'z-zikr Büyük Bahçe beher sene mütevellî-yi mezbûr yediyle âhara icâr

olunub hâsıl-ı icârâtını mütevellî-i mezbûr âhz u kabz idüb ba'de'l-âhz bir kıt'a sikke-i hasene kendü vazîfesiçün ve bir sekte-i hasene altûn dahî nâzır-ı mûmâ-ileyh Yusuf Efendi'nin vazîfesiçün mütevellî-i mezbûr edâ ve teslîm eyleye ve bâkî icâreden beher sene bir altun bâğçe-i mezkûre önünde kâin ağaç cisrin ta'mirine harc eyleye ve senede iki altun bahçe-i mezkûrenin câr-divâr rakabesine harc oluna senede iki altunluk aşlama alub mezkûr bâğçe içinde gars oluna ve senede bir altun Tokat'da sâkin mübeşşir-i hüccâc olanlara verile ve bâğçe-i mezkûrenin bâkî kalan icâresi iki kısım olub bir kısmı mübeşşir-i mezbûr yeddiyle Mekke-i mükerreme "şerefehu'llâhi te'âlâ" kapularında kapucı olanlara alâ-kadar-ı hisesihüm surre verile ve kısm-ı âhırını yine merkûm yeddiyle Zemzem-i şerîf fevkinde kâin mahfilde müezzin-i salât-ı hams olan kimesnelere sure verile ve mübeşşir-i merkûm surre teslîm eylediği kimesnelerden birer teslîm tezkeresi alub mütevellî-yi vakf-ı mezbûra senede getürüb teslîm eyleye ve yine -kezâlik mevzi'-i mezkûr mârû'z-zikr olan Küçük Bahçe beher sene mütevellî yeddiyle âhz-ı icâr olunub hâsıl olan icâresinde bir kıt'a sikke-i hasene altun vazîfesiçün mûmâ-ileyh-i mezbûr âhz eyleye ve bir altun nâzır-ı mûmâ-ileyhe vazîfesiçün mütevellî-i mezbûr dahî ve teslîm eyleye ve senevî bir altun bâğçe-i mezbûrenin rakabesine harc ve sarf oluna beher sene bir altunluk aşlama mütevellî yeddiyle küçük bâğçeye alunub gars oluna (s. 76) bâkî kalan icârâtı iki kısım kılınub bir kısmı medîne-i mezbûrede Ravza-yı Şerîfe ferrâşî olan Erzincanî El-hâc Mahmud Efendi hayâtda oldukca mezbûra surre verile ve ba'de-fevtühû her kim ferrâş olursa âna surre verile ve kısm-ı âhırını hâlâ Ravza-yı mezkûrede şeyh olan Mahmud Efendi'ye hayâtda oldukca surre ideler ba'de-fevtihî her kim Ravza-yı mezkûrede her kim şeyh olursa âna sure vereler mezbûrlar dahî emâkin-i mübâreke de hâyat ve memâtda hayr ile du'âdan feramuş eylemeyeler ve zikr olunan tâcir dükkânı mütevellî-yi mezbûr yeddiyle âhara ecr-i misli ile icâr olunub hâsılından yine bir altun

mütevellî-i yi mezbûr vazîfe ala ve bir esedî guruş nâzır-ı mûmâ-ileyhe vazîfe verile ve dükkân-ı mezbûr icârâtından iki guruşluk şem'-i asel iştirâ olunub mahalle-i mezbûrda kendim binâ eyledüğüm mescid-i şerîfimde îkâd oluna ve bâkî hâsılatını mütevellî-yi mezbûr âhz idüb üç guruş hâliya mescid-i mezbûrda mü'ezzin nasb eyledüğüm Es-seyyid Yusufü'd-dîn'e ve ba'dehû mü'ezzîn olanlara virüb ve iki guruşını kendim binâ eyledüğüm mescid-i şerîfe cârı suyunun vâki' olan rakabasine harc ve sarf ve bâkî kalan kendim binâ eylediğim mescid-i mezbûr mihrabında her kim imâm olursa âna teslîm eyleüb imâm-ı mezbûr dahî beher sene iki hatm-i şerîf tilâvet idüb ba'de'l-itmâm sevâbî-i cemîlini Resûlü's-sakaleyn ve Nebîyyü'l-Haremeyn ve İmâmü'l-kıbleteyn ol mefhâr-ı mevcûdât hazret-i Muhammedi'l-Mustafa "sallâhû te'âlâ aleyhi vesellem" hazretlerinin ruh-ı mutahharalarına ihdâ ve saniyen benim vâlideyim ve sâ'ir mü'minîn-mü'minât ervâhına hâlisân ve muhlisen ihdâ eyleye ve zikr olunan bezestân dolabımı dahî mütevellî-yi vakf-ı mezbûr Ali Çelebi ecr-i misli ile âhara icâr eyleyüb hâsıl olan icâresinden beher sene bir guruşluk şem'-i asel iştirâ ve Câmi'-i Kebîr'de îkâd eyledikten sonra bâkî kalan icâresini mütevellî-yi mezbûrın kendine ola ve menzîl-i mezkûrın vefâtından sonra mütevellî-yi mezbûr ma'rifetiyle mezbûr-ı merkûmede vâki' Câmi'-i Kebîr'de seccâde-nişin halvetî şeyhi olanlar içinde sâkin olub âhardan bir kimseye ecr-i misli ile icâr olunmaya eger şeyh olanlar âhara icâr murâd iderlerse mütevellî-yi mezbûr Ali Çelebî men' u def' eyleye mezbûr Ali Çelebî hâyada oldukça ba'de-fevtihi evlâd-ı evlâd-ı evlâdından her kim mütevellî olursa vakf-ı mezbûr bulunursa icâr-ı menzilden ola men' u def' eyleye el-iyâzen bi'llahi te'âlâ mütevellî-yi mezbûrun fevtinden sonra evlâd zükûru münkariz olursa vakf-ı mezbûrun umûr-ı tevliyeti medîne-i merkûmede seccâde-nişin şerî'at-ı ğarra olan kâdı efendiler hazerâtının re'y-i hatîrlerine müfavvezdir bir müstakîm ve dindâr ve umûr-ı tevliyete

vukûf-1 tâmmı olan bir kimesneyi vâkf-1 mezkûr mütevellî nasb u ta'yîn eyliye didükde mütevellî-yi mezbûr Ali Çelebi dahî vâkıfa-i mezbûr Havva Hatun'ın minvâl-i muharrer üzere câri olan ikrârını bi'l-muvâcehe tasdîk bi'l-müşâfehe tahkîk eyledikten sonra vâkıf-1 mezbûre "inân-1 kelâmı semt-i âhara sârıfa olub "vakf-1 akâr imâm-1 muhtâr kıdvetü'l-eimme sirâcü'l-eimme sirâcü'l-ümme Ebû Hânîfe-i Kûfî hazretlerinin re'y-i münîr ve mezheb-i hâtirlerinde egerci vakf-1 akâr-1 müselleme ve makbûl ve nukûl-i sahîh ile mervî ve menkûldür lakin gayr-i lâzım olmağın zimâm-1 ihtiyâr ve fesh u ibkâya ikdidâr yedümedir deyüb vakıfdan rücu' ve mütevellî-yi mezbûrdan istirdâda şurû' eyledim" didükde mütevellî-yi mezbûr bi'l-mukâbele cevâb virüb "egerci hâl bast olunan minvâl üzeredir lâkin İmâmeyn-i Hümâmeyn hazretlerinin mezheb-i şerîflerinde sıhhat ve lüzûm tev'âmen ve mütelâzıman olmağın re'y-i İmâmeyn-i hümâmeyn kavleri üzere vakf-1 mezbûrdan rücû' ve gayr-1 meşrû'dur" deyu reddin imtinâ' ve muhâsama ve hâkim-i müşâr-ileyh hazretlerine murâfa'a ve re'y-i İmâmeyn üzere lüzûm vakfa hükm-i sahîh şer' ve kazâ-yı sarîh mer'î taleb eyledikde hâkim-i müşâr-ileyh vakfa hükm idüb temhîd-i kava'id-i vakfî evla ve teşyîd-i mabanî-i hayrî âhara görüb "alâ külli min yerâh" lüzûm-ı vakfa hükm edüb mahkûmun-bih olmağla min ba'd naks u nakza mecâl-i muhâl ve tebdîl u tağyîr mümteni'ü'l-ihtimâldir "femen beddellehû ba'demâ semî'ahû fe-innemâ ismühû allezzîne yubeddîlûnehû innallâhe semî'un alîm"²⁸ ve ecrü'l-vâkıf ale'l-Hayyi'l-Cevâdi'l-Kerîm cerâ-zâlik ve hurrîre fi'l-yevmi'l-işrîn Zilka'de li-sene erba' aşer ve mi'eteyn ve elf.

Ebubekr Efendi el-müderriş medrese-i Kameriyye

Fahrü'l müsta'iddîn Süleyman Efendi kâtib-i üftü efendi halâ--- Efendi hâlâ

Şeyh Mehemed Efendi şeyh-i Cami'-i Kebîr

Abdülhamid Efendi ibn Hacı Efendi

Abdullah Efendi ehü'l-mezbûr
 Hacı Hasan Arab-zâde
 Es-seyyid Mustafa Ağa ibni Emir Beğ
 El-hâc Yusuf bin Mustafa
 El-hâc Hasan ehü-i'l-mezbûr
 Es-seyyid Hacı Hüseyin ibni Es-seyyid Hacı Bekir
 Hacı Ahmed ibni Hacı Halil
 Es-seyyid Mustafa ibn Mehemmed
 Es-seyyid Abdullah bin Abdülhamid
 Hasan Hilmi bin Abdülhamid
 İbrahim bin Abdullah

(77/1) Medîne-i Tokad'da Rüstem Çelebi Mahallesi sâkinlerinden iken bundan âkdem Rumili cânibine ticâret ile kayd-ı hayâtı memâtı nâ-ma'lûm olan Ömer bin Ömer nâm mefkûdun vereseleri iltimâslarıyla mefkûd-ı mezbûrun terekesi tahrîr ve tagvim ve yed-i kayyuma teslîm olunan tereke-i mefkûd-ı mezbûrun defter-i müfredâtıdır ki ber-vech-i âtî zikr olunur hurrîre fi'l-yemi't-tasi min şehri cemâziye'l-evvel li-sene erba' ve işrîn ve mi'eteyn ve elf.

		guruş
Menzil der-mahalle-i mezbûre	1 bab	1500
Def'a menzil der-mahalle-i Cami'-i Kebir	1 bab	500
Kadife yasdık	12	120
Minder ve mak'ad	2'şer	30
Kalıçe seccâde	1	10

Kilim	2	30
Kebe	2	10
Çuval	7,5 çift	15
Şam'dân-ı kebîr	2	15
Çanak ve ibrik	1'er	3
Ala kehribâr imâme		5
Sim mühr		2
Yorgan	1	10
Döşek	1	10
Müsta'mel dülbend örtüsü		3,5
Müsta'mel abânî	1	10
Fincan kutusu ve fincan		1,5
Kantar ve sâcayağı ve sâc ve döğmenegü	3 ve 1	6
Bârgîr	1 re's	60
Evânî-yi nühâsiye ber-vech-i tahmîn	3 kıyye	6
Der-zimmet-i Aybastılı Derviş Ağa		4
Yekün		1387
Min-hâ'l- irâcât		
Gâib-i mezûrun eşyâ-i mevcûdesinin tahrîr zımnında verilen		31,5
Harc-ı hüccet-i kayyım		30
Kâtibiyye ve hüddâmiye ihzâriyye ve hüccet-i kalemiyyesi		18,5
Yekün		80

(77/2) Medrese-i vakf-ı sâhibi'l-hayrât Şeyh Abdurrahim Efendi der-kurb-ı tekke-i Hamza Beg der-Tokat

Medrese-i mezbûrenin müderrisi olan kıdveti'l-ulemâi'l muhakkıkîn Es-seyyid Eş-Şeyh Abdurrahman Efendi zîde ilmihû arz-ı hâl sunub her vechle mahal ve müstehak olmağla medresesine sahn i'tibarı buyurulmak bâbında istid'â-yı inâyet itmegin medrese-i mezbûre yerinde sahn i'tibâr buyurulmak üzere fazîletlü semâhatlü şeyhü'l-islâm mevlâna Dürrîzâde Es-seyyid Abdullah Efendi hazretleri işaret itmekle işâretleri mûcibince i'tibâr olunmak Fî 14 R Sene 1224.

(77/3) Şerî'at-şî'âr me'a'n-nevâhî Tokad kâdısı fazîletlü efendi zîde-fazlıhû ve kıdveti'l-emâsil ve'l-akrân voyvodası izzetlü ağa zîde-kadruhû ve â'yân ve zâbitân ve vücûh-ı memleket ve sâ'ir iş erleri zîde-mekâdiruhûm inhâ olunur ki işbu bin iki yüz yirmi dört senesine mahsûben Tokad ve tevâbi' adet-ı âğnâmı amuca-zâdemiz necâbetlü Ahmed Beg zîde-mecdihûnun ber-vech-i iltizâm uhdesinde olmağın sene-i merkûme mahsûben rüsûmât-ı mezkûrenin cem' u tahsîli için âdem ta'yîn itmekle ötedenberü ola geldiği vechle yerlü yerinden îcâb ve iktizâ idenlerden bi-lâ kusur cem' u tahsîl ve tarafından kabzına me'mûr-ı merkûmun âhz u kabzı husûsuna ihtimâm u dikkat ve mugayyir-i kanûn ferd-i aferide tarafından mugayyeret ve muhâlefet olunmaması halâtına mezîd sâ'y (s. 78) u gayret eylemeniz bâbında Dîvân-ı Rum'dan işbu buyruldu tahrîr ve isdâr ve yedlerine i'tâ ve irsâl olunmuşdur inşâ'allahû te'âlâ vusûlünde gerekdir ki vech-i meşruh üzere husûs-ı mezbûra ihtimâm u dikkat ve ber-mûcib-i buyruldu amel u hareket ve hilâfından hazer u mücânebet eyleyesiz deyü.

19 R [1]224

(78/1) Bundan âkdem Niksar ayânı Veliyüddin Efendi'nin medîne-i Tokad sâkinlerinden bazı kimesne zimmetinde olan emvâl ve eşya ve nukûdunu bade't-teharri zahire ihrâc mümza ve mahtûm defteriyle cânib-i düstûrâneleri tesyîr olunmak bâbında isdâr buyurulan buyuruldu âlileri mûcibince cümle vücûh ve ahâli bâ-buyuruldu ta'yîn mübâşir ma'rifeti ma'rifeti'ş-şer'le merkûmun kaynı Topal Hamza zimmetinde emaneten vaz' eylediği üç adet servi sanduk ve derûnunda olan emvâl ve eşyâyiesmân misülleriyle tahrîr-i merkûm ma'rifetiyle ummân-ı mahalle vaz' olunan eşyâ-yı mezkûrinin defter-i müfredâtıdır ki ber-vech-i âtî zikr olunur hurrîre fî'l-yevmi'l-hâdi aşer min şehri Cemaziyelevvel li-sene erba' ve ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

	miktâr	guruş
İpekli çarşab	4	40
İpekli gömlek ve bez gömlek	1'er	12
Zenne atlâs entari	1	10
İpekli sagîr beşkiri	1	5
İşleme peşkir ve sade	2	5
Bez gömlek	1	3
Bez	1 tob	7
Alaca zenne şâlvarı	2	10
Çiçekli kürk yüzü	1	5
Keşan bohça	2	16
Haleb alacası	1 tob	8
Dimî döşek yüzü	1 çift	6

Yemenî degirmî	2	3
Köhne sîm sa'at	1	20
Hoşab kasesi ve billur bardak	1	10
Nargile ve me'a ser?	1	3
Billur gülabdan	2	1
İpek nerde	2	20
Kaşık	3	0,5
Tabak me'a sofrâ kâse	2 ve 1	1,5
Servî sandûk	1	15
Mak'ad saçağı	1	3
Diğer sanduklar derûnında sarı gezi kablı nafe kürk	1 yaka	120
Kadife yasdık yüzü	2	20
Kutni döşek yüzü	1	10
Bez gömlek	2	6
Döşek çarşabı	2	5
Astar parçaları	2	2
Şâlî köhne cübbe	1	1,5
Alaca sagîr entari	1	1,5
Basma yorgan yüzü	1	8
Çit basma yorgan yüzü	1	4
Kutnî yasdık yüzü	2	4
Atlâs sagîr entari	1	10
Müsta'mel sarık me'a boğça	1'er	2,5
Basma	1 çit	2

Mest babuc	2 çift	3
Zenne terlik	3 çift	1,5
İşleme çorap	2	2
Köhne uçkur	1	0,5
Haleb gezisi	0,5 tob	4
Peşkir	0,5	1
Zenne libâdesi	1	8
Yorgan çarşabı	1	2
İpek	0,5 kıyye	20
Köhne âbânî	1	5
Havalı zenne libâdesi	1	30
Havalı zenne entari	1	30
Pulu ta'bir olunur adaslı zehebiye ber-vech-i tahmîn		100
Sandık servi		20
Köhne kutnî entari	1	15
Zenne şâlvarı me'a uçkur	2	10
Bez	1 tob	6
Zenne yeleş	1	2
İşleme peşkir	6	10
İşleme uçkur	5	15
Don	3	3
Gümüş	30 dirhem	10
İpekli parçası	2	3
İpekli gömlek	1	8

Boğça	1	0,5
Kıvırtma gömlek	3	3
Mest babuc	1 çift	1,5
Sivas çorabı	6 çift	6
Def'a işleme uçkur	4	3
Duhân kesesi	1	3
Yemenî degirmî	7	10
İşleme yağlık ve çevre	3 ve 1	5
Dülbend parçaları ve bir miktâr şerit	3	1,5
İpekli gömlek ve bez parçası		5
Nakit para		5
(s. 79) Sandık servi		15
Hâre tüfenk	1	100
Otuz dokuz parça evânî nühasiye 4 batmân ber-vech-i tahmîn		50
Köhne kilim	1	1
Yekün		928

(79/1) Berât-ı şerîf-i âlîşân sultân-ı tuğrâ-i ğarrâ cihân-sitân-ı hâkânî hükmi oldur ki

Medîne-i Tokat'da vâki' Bedir Koyunlu dimekle ma'rûf Emir Said evkâfının ber-vech-i meşrûh senevî bir müd hınta vazîfesiyle ber-mûcib-i şart-ı vâkfın mütevellîsi olan Halil ve İbrahim nâm karındaşlar ber-vech-i iştirâk mutasarrıflar iken mezbûrân fevt olub yerleri hâli ve hizmet-i lâzımleri mahlûl yerlerine erbâb-ı istihkâkdan

müteveffâ-yı mezbûr Halil'in oğlu işbu râfî'-i tevkî'-i refî'-i'şân-ı hâkânî Mahmud bin Halil zîde-kadruhû hervechle elbak? ve mahal-i müstehak olmağla tevliyet-i mezkûre müteveffâ babası ve ammisi mahlûlünden evvelâdiyet meşrûtiyet üzere tevcîh olunub yedine berât-ı şerîf-i âlîşânım verilmek bâbında yedinde olan müteveffâ babası ve ammisi atîk berâtı mûcibince i'nâyet taleb itmegin merkûma tevcîh ve sadaka idüb bu berat-ı hümayûn-ı sa'âdet-makrûnı virdim ve buyurdum ki ba'de'l-yevm merkûm Mahmud bin Halil zîde-kadruhû ve varûb zikr olunan müteveffâ babası ve ammisi yerine evlâdiyet ve meşrûtiyet üzere ber-mûcib-i şart-ı vâkîf mütevellisi olub hidmet-i lâzimesin mer'î ve mü'eddî kılındıktan sonra senevî bir müd hınta vazîfesiyle mutasarrif olub vâkıfın ruhu ve devâm-ı ömr-i devlet duaya müdâvemet göstere şöyle bilüb a'lâmet-i şerîfe i'timâd kılalar tahrîran fî'l-yevmi's-sâbi' aşer min-şehri Rebî'ülevvel li-sene erba' ve işrîn ve mi'eteyn veelf.

Konstantiniyye

(79/2) Berât-ı şerîf-i âlîşân mekâ sultân-ı tuğrâ-i ğarrâ cihân-sitân-ı hâkânî hükmi oldur ki

Erbâb-ı istihkâkdan işbu râfî'-i tevkî'-refî'-i'ş-şân-ı hâkânî kıdet-i erbâb-i'l-tahrîr ve'l-kalem umdetü ashâbi't-takrîr ve'r-rakkam Mustafa zîde-reşidehû dîvân-ı hümayûnuma arz-ı hâl idüb Tokad mîzân-ı harîri mâlinden olmak üzere yevmî on akçe vazîfe ile Tokad ve tevâbi'i mîzân-ı harîri kitâbetine bundan âkdem mutasarrif olan babası El-Hâc Osman fevt oldukda mahlûlünden karındaşı Es-seyyid Hüseyîn ile kendüye virilmek lâzım iken merkûm Es-Seyyid Hüseyîn halife müstakillen üzerine tevcîh ittirdikten sonra merkûm Hüseyîn dahî fevt olub nısfın oğlu Seyyid Mahmud'a ve nısf-ı ahârı ammizâdesi Ömer halife üzerine berât ittirmekle mezbûr Ömer'in hissesi

ref'inden kendüye tevcîh olunmak bâbında istid'â-yı inâyet ve merkûm müteveffâ El-Hâc Osman'ın olub merkûm Es-Seyyid Mustafa ile mezbûr Mahmud'un babaları nânpareyi idügi bahtiyâr-ı sikât zâhir u nümâyân olduğu Tokad kâdısı mevlâna Ahmed zîde-fazlıhû i'lâm itmegin kitâbet-i mezkûrenin nısfı merkûm Ömer'in ref'inden merkûm Seyyid Mustafa'ya tevcîh olunmak fermânım olmağın hakkında mezîd inâyet-i pâdişâhânem zuhûra getürüb bin iki yüz yirmi dört senesi Rebî'ülâhîrinin altıncı günü tarihiyle müverrah verilen ru'us-ı hümâyûnum mûcibince bu berât-ı hümâyûn virdim ve buyurdum ki mezbûr Mustafa zîde-reşîdehu varub merkûmun ref'inden kitâbet-i mezkûrun nısfına mutasarrıf olub edâ-yı hizmet eyledikten sonra ta'yîn olunan yevmî beş akçe vazîfesin Tokad mîzân-ı hârîri malından emin olanlar yedinden alub işbu berât-ı âlîşânıma mugâyyer kitâbeti umûrına ref' olunan merkûm tarafından ve taraf-ı âherden hiç ferd mâni' ve mezâhim olmayub dahl ve ta'arruz kılmaya şöyle bile a'lâmet-i şerîfe i'timâd kıla hurrîre fî'l-yevmi's-sâdis aşer min-şehri Rebî'ülâhîr li-sene erba' ve ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

Konstantiniyye-i mahrûse

(80/1) Berât-ı şerîf-i âlîşân mekâ sultân-ı tuğrâ-i ğarrâ cihân-sitân-ı hâkânî hükmi oldur ki

Bin iki yüz yirmi üç senesi Cemâzîye'l-âhîrinin dördüncü günü taht-ı âli Osmanî üzere cülûs-ı hümâyûn-ı meymenet makrûnum vâki' olub u'mûmen tecdîd berât olunmak fermânım olmağın binâen alâ zâlik Tokad mîzânı hârîri malından olmak üzere yevmî on akçe vazîfe ile Tokad ve tevâbi'i mîzân-ı hârîri kitâbetine mutasarrıf olan Es-Seyyid Hüseyîn halîfe fevt olub yeri hâli ve hidmet-i lâzimesi mu'attal kalmamağla erbâb-ı istihkâkdan sulbî sagîr oğlu işbu râfi'-i tevkî'-i refî'-i ş-şân-ı hâkânî kıdveti's-

sâdâti'l-kirâmm Seyyid Mahmud halîfe zîde-şeref siyâdet muhâl ve müstehâk olmağın müteveffâ-yı mezbûrun mahlûlünden nisfi olan olan yevmî beş akçesi tevcîh ve yerine berât-ı şerîf verilmek ricâsına Tokad voyvodası El-Hâc Lütfullah arz itmekle mûcibince nisfi olan yevmî beş akçesi tevcîh olunmak bâbında bin iki yüz yirmi üç senesi Şevvâlinin yirmi dokuzuncu günü tarihiyle verilen ru's-ı hümâyûn mûcibince hüdâvendikâr-ı esbak merhûm mağfûru'n-leh Sultân Selim Hân tabe serâhu zamanında verilen berâtı bu def'a dersa'âdetime getirüb tecdîdini ricâ itmegin kayd-ı ba'de'l-ihrac mûmâ-ileyh Es-Seyyid Mahmud'un nisf hissesiçün tecdîdinin berâtı verilmek fermânım olmağın hakkında mezîd inâyet-i pâdişâhânem vücûda getürüb a'tîk berâtı mûcibince tarihi mezbûrdan müceddiden bu berât-ı hümâyûnu virdim ve buyurdum ki merkûm Seyyid Mahmud zîde-şeref siyâdet varub üslûb-ı sâbık üzere kitâbet-i mezkûrun nisfi hissesine mutasarrif olub edâ-yı hizmet eyledikten sonra ta'yîn olunan yevmî beş akçe vazîfesin Tokad mîzân-ı hârîri malından emîn olanlar yedinden alub mutasarrif ola şöyle bile a'lâmet-i şerîfe i'timâd kıla tahrîran fî'l-yevmi's-sâbi' aşer min-şehri Rebî'ülâhir li-sene erba' ve ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

Konstantiniyye-i mahrûse

(80/2) Medîne-i Tokat'da Cay-ı Müslim mahallesi sâkinlerinden iken bundan âkdem fevt olan Âişe binti Ömer nâm müteveffânın musırnan veraseti Amine'nin oğlu Mehemed bin El-Hâc Ahmed'e münhasıra olduğu şer'ân zâhir u nümâyân olduktan sonra verese-yi mezbûr talebi ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-farîzeti's-şer'iyye tevzî' u taksîm olunan müteveffâ-yı mezbûrenin terekesinin defter-i müfredâtıdır ki ber-vech-i âtî zikr olunur hurrîre fî'l-yevmi's-sâdis aşer min-şehri Cemâziyelevvel li-sene erba' ve ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

	miktâr	guruş
Müsta'mel kilim	2	14
Çit döşek	2	13
Yasdık	1	1,5
Köhne çit yorgan	2	7
Köhne bez çarşab	2	2
Hamâm takımı		2
Baş örtüsü	1	0,5
Köhne don ve gömlek		1,5
Diyarbakır alacası entari ve şâl cübbe	1'er	7
Penbe ipliği ve keten ipliği ve keten borağı?		3
Bez 1,5 tob ve ma'î bez ---?	2	9
Evânî-yi nühâsiyye ber-vech-i tahmîn	12 kıyye	25,5
Der-zimmet-i Rukiye Hatun	bâ-temessük	10
Der-zimmet- Ahmed ve Ebubekr	bâ-temessük	25
Der-zimmet Osib veledi Kivork	bâ-temessük	20
Der-zimmet Zeker-oğlu Mardoros	bâ-temessük	65
Der-zimmet diğér Rukiye Hatun	bâ-temessük	10
Nakd		6
Yekün		222
Min-hâ'l- ihrâcât		
Müteveffiye-i-yı mezburenenin techîz ve tekfînine masraf		40

Resm-i kısmet	5,5
Kâtibiyye	2
Çukadâriyye	2
Eminiyye ve hüddâmiyye	1
İhzâriyye ve kaydiyye	1
Yekün	51,5
Sahhü'l-bâkî	170,5

(81/1) Nazîf Osman Efendi'nin müderrisliği için gelen emr-i hümâyûndur

Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'deni'l-fazl ve'l-keâm mevlânâ Tokad kâdısı zîde-fazlıhû tevkî-i refî-i humâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki Hafızü'n-nazîf Osman zîde-ilmuhû Dîvân-ı hümâyûnuma arz-ı hâl idüb Tokat'da vâki' müfettiş Genç Mehmed Paşa vakfı'nın vazîfe-yi mu'ayyene ile tevliyyet ve vazîfe-yi mu'ayyene ile müderrislik mutasarrıf olan Es-Seyyid Halil bi-lâ veled fevt oldukda belde-i merkûmede me'zûn bi'l-iftâ olan Es-Seyyid Abdurrahman ve bi'l-cümle vücûh-ı ulemâ hâzır oldukları halde lede'l-imtihân istihkâkı nümâyân olduğuna binâ'en Tokad nâ'ibi arzıyla bi'l-işâret kendüye tevcîh ve yedine berât-ı âlişân verilmişken Elbistânî Hafız Ali nâm kimesne ciheteyn-i mezbûreteyn mezbûr Es-Seyyid Halil'in ref'inden bana tevcîh olunmuşdı ba'dehû sahib oluna ifâ olunub mahlûlünden âhara verilmişdir deyu müdâhele sevdasında olub merkûm Elbistanî Hafız Ali Seyyid Halil'in ref'inden olub der-akab sâhib oluna ifâ ve ciheteyn-i mezbûreteynden alakası ve sâhib-i evvelki yoğiken sâhib-i evvelki sevdâsında olmağla merkûm Ali her ne zaman iddi'â ider ise

bi'n-nefs şeyhülişlâm huzûrunda müdâfa'a-yı şer' olmadıkca kaydı işâret olunmayub ref'ine ta'arruz olunmamak üzere bâ-işâret kaydına şerh verilmek bâbında istid'â-yı inâyet eylediği ecluden hazîne-i âmiremde mahfûz Anadolu muhâsebesi defterlerine nakl olundukda Tokat'da vâki' müfettiş Genc Mehemed Paşa Vakfı'nın vazîfe-yi mu'ayyene ile tevliyet ve vazîfe-yi mu'ayyene ile müderris olan Es-Seyyid Halil sâkin-i müdrese-i kalenderhâne bi-lâ veled fevt olub yeri hâlli kalmağla hâlâ Tokat'da me'zûn bi'l-iftâ olan Es-Seyyid Abdurrahman ve bi'l-cümle vücûh-ı ulemâ hazır oldukları halde lede'l-imtihân istihkâkı nümâyân olan ulemâdan Hafızü'n-nazîf Osman zîde-ilmuhûya tevcîh ve yedine berât-ı âlişânım verilmek ricâsına Tokad nâ'ibi mevlâna Ahmed Reşid zîde-ilmuhû arz itmekle mûcibince tevcîh olunmak üzere âlâlâmü'l-ulemâi'l-mütebahhirîn efdâlü'l-fudalâi'l-müteverri'in bi'l-fi'il şeyhülişlâm Dürrî-zâde mevlâna Es-Seyyid Abdullah edâmâllâhû te'âlâ fezâ'iluhû işâret itmekle işâreti mûcibince bin iki yüz yirmi dört senesi Muharreminin dördüncü günü sâdır olan rû'us-ı hümâyûn mûcibince Es-Seyyid Halil'in mahlûlünden mezkûr Hâfız Nazîf Osman an-ulemâ zîde-ilmuhûya tevcîh olunub berât-ı âlişân virildiği muhâsebe-i merkûmeden derkenâr olunmağın mûcibince kaydı bâlâsına şerh verilmesini mevlânâ-yı müşâr-ileyh işâret itmekle işâreti mûcibince kaydı bâlâsına şerh verilmek ile imdi vech-i meşrûh üzere amel olunmak bâbında fermân-ı âlişânım sâdır olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfim vardıkda bu bâbda sâdır olan emrim üzere amel idüb dahî merkûm Ali her ne zaman iddi'a ider ise bi'n-nefs şeyhülişlâm huzurunda murafa'a-i şer' olmadıkca kaydı derkenâr olunmayub ref'ine arz olunmamak üzere hazîne-i âmirem defterlerinde kaydı bâlâsına şerh verilmekle ifâde-i hâli mutammın şeref-yâfte-i sâdır olan işbu emr-i âlişânımın mazmûn-ı münîf birle âmil olub hilâf-ı rızâ ve cevâz göstermeyesiz alâmet-i

şerîfe i'timâd kılasız tahrîr fî'l-yevmi'l-ısrîn min Rebi'ülevâhir li-sene erba' ve ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

Konstantiniyye-i mahrûse

(81/2) Hâlâ Tokat'da izzetlü Hasan Ağa ba'de's-selâm inhâ olunur

Veli Efendi hâ'inin Tokadî Barutcu Ağa zimmetinde olan emvâl ve eşyânın zâhire ihrâc olunması husûsu taraf-ı hazret-i veliyü'n-ni'amiden bir kıt'a buyuruldu isdâr ve sizinle tisyâr kılınmışıdi merkûmun zimmetlerinde mezbûrun bir nesnesi olmayub âhar kimesnelerde olduğu zâhir u nümâyân olmağla merkûm Barutcu Abdullah Ağa'dan nesne mütâlebesinde olmayub olan mahallerden zâhire ihrâcına dikkat ve ber-mûcib-i tezkere amel u hareket eylesiz.

13 C [1]224 Kethüdâ İbrahim vâli-yi Sivas

(81/3) Sipâh için gelen emr-i şerîfdir

Akzâ kuzâtî'l-müslimîn evlâ-yı vülâtü'l-muvahhidîn ma'denü'l-fezâ'il ve'l-yakîn râfi'u'l-ulûmü's-şerî'atü ve'd-dîn ve râfi'u ulûmü'l-enbiyâ'i ve'l-murselîn el-meuhtassûn-ı bi-mezîd inâyetü'l-meliki'l-mu'în Anadolu'nun orta kolu yemîn ve yesârıyla nihâyetine varınca yol üzererinde vâki' mevâlî-i fihâm zîdet-fezâ'il ve mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'deni'l-fezâ'il ve'l-keîlâm ve sâ'ir kazâların kuzât ve nüvvâbı zîde-fazluhûm ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-âkrân â'yân ve zâbitân ve vücûh-ı memleket ve dergâh-ı mu'allâm Sipâh Ocağı'ndan zikr-i âtî husûsusa bu def'a mahsûs mübâşir ta'yîn olunan Hacı Halil Çavuş (s. 82) ve kethüda yerleri ve sâbık lâhık serdengeçdi binbaşoları ve ihtiyârları zîde-kadruhûm tevkî'-i refi'-i hümâyûn vâsıl olacak ma'lûm ola ki siz ki mevlâna ve sâ'ir mûmâ-ileyhimsiz cümleye ma'lûm olduğu üzere adüvv-i dîn-i mübîn ve muhîn şeri'at-ı seyyidi'l-mürselin olan Moskov keferesi

üzerine sefer-i nusret eserim derkâr ve bi'l-fi'il sadrâzam sünûd-ı şeym ve serdâr-ı ekrem zafer rehberim mütevekkîlen alallahi te'âlâ Ordu-yı hümâyûnumu ve derkâh-ı mu'allâm yeniçerileri ve silahdâr ve bölükât-ı erba' ve sâ'ir ocâklarım neferâtını bi'l-isti'câb-ı hareket ve semt-i gazâ ve cihâda azîmet itmek üzere tuğ bir fûrûğını rekz etmiş idüğü bundan âkdemce taraf taraf neşr olunan evâmîr-i şerîfimle herkese i'lân ve işâret olunmuş ise de sadrâzam müşârûn-ileyh işbu Cemâziyelevveli'nin guresinde Davud Paşa sahrasında nasb-ı hıyâm-ı nusret irtisâm ve andan dahî müddet-i kalile zarfında râbîta ârâm ve semt-i cihâd iğzâm ideceği zahir ve âşikâr ve bu suretle ordu-yı hümâyûnumda asâkir-i vefîrenin ve bâ-tahasıs dergâh-ı mu'allâm Sipâh Ocağı neferâtının vücûdı lâzımeden idüğü müstağni ta'rîf ve iş'âr olmakdan nâşî zir-i idârenizde olan kazâlar ve kasabât ve nevâhî ve kurâda sâkin bi'l-cümle sipâh kethüdâ yerleri ve sâbık ve lâhık bayraklu serdengeçdi binbaşılıarı ve yüzbaşılıarı ve sâ'ir neferâtı acilen ihrâc ve seyr-i ser'îyye ile Ordu-yı hümâyûnuma iriştirmeğe bezl u sa'y ve kudret eylemeniz fermânım olmağın me'mûriyetinizi hâvî işbu emr-i şerîfim isdâr ve aceleten mübâşir mûmâ-ileyh ile irsâl olunmuşdur imdi bu vakt-i evkât-ı sâ'irenin yerine kıyâs kabul ider şeylerden olmayub müslümân olanlar --- ---? kıymetini kuşanub ve çiftci ve çoban değnek ve asâsını kapub kefer-i devr-i hakirîn mukâbelesinde fîsebîlallâh cenk u peykâr üzere olan dîn karındaşımızın imdâdına irişmek mütehattim uhde-i diyânet olmağla ve hâlâ emr-i şerîfimle taht-ı hükümetinizde vâki' kazâ ve kasabât ve nevâhî ve kurada sâkin bi'l-cümle dergâh-ı mu'allâm sipâh ocağı kethüdâ yerleri ve binbaşılıarı ve yüzbaşılıarı ve sâ'ir neferâtın biri gerü kalmayarak cümlesini derhâl ihrâc ve ber-kıdem âkdem Ordu-yı hümâyûnum sevk ve irsâl ve emn ve der-meyân gayret eylemeniz matlûb-ı kat'i-i pâdişâhânem olduğu ve bu ehem-i dînde mukadder zir kusûr ve betâ'et ve imrâr-ı vakte cesaret olunmak lâzım gelür ise neferât-ı merkûmenin mutasarrıf

oldukları esâmileri ref' ve kendüleri dahî eşedd te'dîb ile te'dîb olacağından başka sizin dahî dünya ve âhiretde ikâb-ı şedîd ve azab-ı elîme mazhar olacağınızda şüphe olmadığı ma'lûmunuz oldukda ânâ göre amel u hareket ittikâ ve emr ve irâde-yi pâdişâhânem bi'l-ittihâd mezîd âkdem ve gayret ve hilâfından begâyet tevakkî ve mübâ'edet eyleyesiz ve siz ki kethüdâ yerleri ve binbaşlıları ve sâ'ir ocaklu mûmâ-ileyhimsiz mazmûn-ı emr-i şerîfim sizin dahî meczûmunuz oldukda neferât-ı merkûmeyi bir gün evvel istishâb birle hareket ve seri'ân ve acilen Ordu-yı hümâyûnum vusûl --- ve ibrâz hüsn-i hizmet ve sadâka sarf u sa'y ve kudret ve hilâf-ı fermân hâlet ve vuku'uyla vahîmü'l-vâfiyye almaktan begâyet hazer u mücânebet eyleyesiz ve siz ki mübâşir mûmâ-ileysiz sen dahî muktezâ-yı me'mûriyetin üzere aceleten bu taraftan hareket ve ol havâliye varub mevcûd olan bi'l-cümle kethüdâ yerleri ve binbaşlıları ve sâ'ir neferâtı umûmen bir gün evvel ihrâc ve seri'ân Ordu-yı hümâyûnuma sevk ve îsâle ikdâm ve gayret ve hilâfî vaz' tecvîz ile giriftâr te'dîb olmakdan gâyetü'l-gâye tevakkî ve mübâ'adet eyleyesin deyü bi'l-fi'il sipâh ağası olan iftihârü'l-emâcid ve'l-ekârim Ahmed Hulûsi dâme-mecdihû tarafından mühürlü mektûb verilmekle vech-i meşrûh üzere amel olunmak bâbında fermân-ı âlîşânım sâdır olmuşdur buyurdum ki [boş] vusûl oldukda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yâfte-i sūdûr olan fermân-ı celîli'l-kadrim ve mûmâ-ileyh tarafından verilen mühürlü mektûb mûcibince amel u hareket ve hilâfından hazer u mücânebet eyleyesiz şöyle bilesiz a'lâmet-işerîfe i'timâd kılasız tahrîran fî evâsıt-ı şehri Rebi'ülâhir li-sene erba' ve işrîn ve mi'eteyn ve elf.

Konstantiniyye-i mahrûse

Emr-i âlî mûcibince inhâ-yı sipâhiyân dergâh-ı âlî tarafından mektûb dahî varid olmuşdur.

(82/1) Menzil için gelen emr-i şerîfdir

Akzâ kuzâti'l-müslimîn evlâ-yı vulâtü'l-muvahhidîn ma'denü'l-fezâ'îl ve'l-yakîn râfi'-i a'lâmü'ş-şerî'atü ve'd-dîn vâris-i ulûmü'l-enbiyâ ve'l-murselîn el-muhtessû bi-mezîd inâyetü'l-meliki'l-mu'în mevlâna Erzurum kâdısı zîdet-fezâ'iluhû ve mefâhirü'l-kuzât ve ma'deni'l-fezâ'îl ve'l-keîâm Anadolu'nun sol kolunda vâki' kazâların kuzât ve nüvvâbı zîde-fazlıhûm ve mefâhirü'l-emâcid ve'l-a'yân mütesellimîn ve voyvodagân ve'l-a'yân zîde-mecdihûm ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân sâ'ir zâbitân ve menzîlciler zîde-kadruhûm tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olacak ma'lûm ola ki umûr-ı mühimme-i devlet-i âlîyyemle me'mûr kılınanlar yedlerine i'tâ olunan menzil âhkâm-ı şerîfesi müciblerince menzilhânelere iktizâ iden menzil bârgirlerini derhâl --- ve i'tâsıyla serî'ân savb-ı maksûde irsâleri husûsuna (s.83) bi'l-ittifâk ihtimâm u dikkat olunmak lazımeden iken bu esnâda umûr-ı mühimme-i müsta'cele ile amed-şüd iden gerek hademe-i devlet-i âlîyyem ve gerek sâ'ir ulaklar havâlî-i merkûmede kâ'in menzilhânelere vürûdlarında yedlerinde olan menzil-i âhkâm-ı şerîfesi mücibince iktizâ iden menzil bârgirleri serî'ân tedârik i'tâ olunmayarak o misillü me'mûriyet menzil bârgirine intizâren beyhûde meks tevkîf ile umûr-ı mühimme-i seferiyenin ta'dîl ve ta'vîkine sebep-i müstakil oldukları ihbâr ve tahkîk olunmakdan nâşî siz ki mevlâna ve sâ'ir mûmâ-ileyhimsiz ba'd-ı ezin umûr-ı mühimme-i müsta'cele ile me'mûr gerek hademe-i devlet-i âlîyyem ve gerek sâ'ir ulaklar her kangımızın taht-ı hükûmetinde vâki' menzilhânelere vâsıl olurlar ise yedlerinde olan menzil ahkâm-ı münîfesi müciblerince derhâl iktizâ iden menzil bârgirlerinin serî'ân tedârik ve irkâblarıyla âcilen savb me'mûrlarına irsâl ve îsâleri emrine bi'l-ittifâk mezîd ihtimâm u dikkat eylemeniz fermânım olmağın tenbîhen ve te'kîden mahsûsen işbu emr-i şerîfim isdâr ve emekdârlarımızdan tâtâr Feyzullah [boş] ile irsâl olunmuşdur imdi böyle hengâm-ı

seferde o makûle umûr-ı mühimme-i müsta'cele ile me'mûr gerek hademe ve gerek sâ'ir ulâkların menzilhânelerde bârgire intizâren beyhûde meks ve tevkîf ile umûr-ı seferiyyenin karîn ta'dîl ve ta'vîki mugâyyer rızâ-yı pâdişâhânem olduğundan bu husûs-ı hükkâm ve sâ'ir zâbitân taraflarından âle'd-devâm âkdem ve nezâret olunarak fî-mâba'd mühimme-i müsta'cele ile me'mûr ve ta'yîn kılınân hademe-i devlet-i âlîyyem ve sâ'ir ulâklar yedlerine verilen menzil evâmir-i şerifesiyle her kangınızın kazâ ve kasabâtınıza dâhil olurlar ise yerlerinde olan menzil evâmiri mantûk-ı münîfi üzere iktizâ iden menzil bârgirlerinin derhâl i'tâ irkâblarıyla serî'ân ve âcilen savb me'mûrlarına irsâl ve îsâlleri esbâbının istihsâliyle teshîl-i mühimme-i seferiyyeye bi'l-ittifâk kemâliyle ihtimâm u dikkat eylemeniz matlûb-ı kat'î-i mülûkânem idiğü ve hilâf-ı fermân ve menâfi-i rızâ-yı âlîyyem o makûle hademe ve sâ'ir tâtârları bi-lâ mücib menzilhânelerde bârgire intizâren tevkîf ve te'hîresini ve mühimme-i müsta'celenin avk u ta'vîkini mücib olur va'z u hareket bir vecihle rızâ-yı âlîyyem olmadığı siz ki mevlâna ve â'yân ve menzilciler ve sâ'ir mûmâ-ileyhimsiz ma'lûmunuz oldukda ber-vech-i meşrûh amel u hareket ve icrâ-yı emr ve irâde-i hümâyûnuma ziyâde ihtimâm u dikkat ve bu bahâne ile yedlerinde menzil âhkâmı olmayub kendü mesâlih-i mahsûsasıyla amed-şüd iden eşhâsa menzil bârgîri i'tâsıyla ta'dîl ve te'hîr saltanat-ı senîyyemi müstelzem olur hâl u hareket vukû'ını tecvîzden gâyeti'l-gâye hazer u mücânebet eylemeniz bâbında fermân-ı âlîşânım sâdır olmuşdur buyurdum ki [boş] vusûl buldukda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yâfte-i sūdûr olan fermân-ı vâcibi'l-ittiba' ve lâzımü'l-imtisâlimin mazmûn-ı itâ'at-makrûnuyla amel u hareket ve hilâfından begâyet hazer u mücânebet eyleyesiz şöyle bilesiz â'lâmet-i şerife i'timâd kılasız tahrîr fî evâhir-i şehri Rebî'ülâhir li-sene erba' ve işrîn ve mi'eteyn ve elf.

Konstantiniyye-i mahrûse

(83/1) Hükâm Hacı Ömer'in defteridir

Medîne-i Tokat'da Cay mahallesi sâkinlerinden iken bundan âkdem maktûlen fevt olan El-Hâc Ömer bin Abdüllatif nâm müteveffânın verâseti zevceteyn-i metrûketeyni Hadice binti Ahmed ve Fatıma binti Yusuf ile sulbî kebîr oğlu Muhammed ve gâ'ib ani'd-diyâr babası mezbûr Abdüllatif bin Abdullah ve gâ'ibet ani'd-diyâr anası Âişe binti Abdullah'a münhasıra olduğu şer'ân zâhir u nümâyân olduktan sonra bâ-ma'rifet-i şer' tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-farîzet-i şer'iyeye tevzî' u taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrun defter-i müfredâtıdır ki ber-vech-i âtî zikr olunur hırrire fi'l-yevmi'l-hâdî aşer min-şehri Cemâziyelevvel li-sene erba' ve işrîn ve mi'eteyn ve elf.

	miktâr	guruş
Menzil ve hadîka-i muttasıla der-mahalle-i mezbûre	1 bâb	1000
Bağ der-mevzi'-i Kabili Çayı	4 kıt'a	670
Cedîd kadife yasdık	10	100
Yan minderi ve çuka mak'ad ve köşe	2 ve 3 ve 2	130
Müsta'mel çit yasdık	7	40
Müsta'mel çit mak'ad	4	35
Çit yorgan	5	50
Atlas ve taraklı ve çiçekli yorgan	1'er	50
Çiçekli minder	4	20
Dimî ve alaca döşek	4	30
Def'a çit yorgan	2	30

Def'a sagîr yasdık	5	20
Kaliçe seccâde	3	30
Cedîd ve müsta'mel kilim	6	75
Dokuz hazînelü çadır	1	30
Tüfenk	2	30
Servî sandık	1	20
Sansar kürk		
Müsta'mel çiçekli döşek	1	50
Kavuk	1	5
Şam'dan	2	30
Def'a dimî döşek	2	16
Def'a kilim	2	25
Kahve takımı		1
Müsta'mel ihrâm	2	16
(s. 84) Kutnî döşek	1	12
Köhne taraklı entari	1	8
Hazeran tahterevân penceresi ve kapak		5,5
Duhân çubığı	2	1,5
Cariye	1 nefer	700
Hınta ber-vech-i tahmîn	2 kile	50
Bârgîr me'a takım	3 re's	200
İltizâm için verilen		100
Evânî-yi nühâsiyye ber-vech-i tahmîn	50 kıyye	120
Hurdâvât-ı menzil ber-vech-i tahmîn		5

Yekün	3795
Min-hâ'l- ihrâcât	
Resm-i kısmet	95
Kâtibiyye	12
Çukadâriyye	12
Eminiyye ve hüddâmiye	19
İhzâriyye kaydiyye ve kalemiyye	8
Mihr-i mü'eccel-i müsbite li'z-zevceti'l-mezbûre Hadice Bi- şehâdet Es-seyyid Osman bin Muhammed ve El-hâc Ali bin Ömer ğıbbu't-tahlîf	200
Mihr-i mü'eccel-i müsbite li'z-zevceti'l-mezbûre Fatıma Bi- şehâdet-i Ahmed bin Mehemmed ve Mustafa bin Osman ğıbbu't-tahlîf	150
Deyn-i müsbite-i El-Hâc Mehemmed Ağa Karal-zâde	340
Bi-şehâdet-i Veliyüddin Efendi ibni Mehemmed ve Ahmed Usta ibni Abdullah	
El-Hâc Ali Ağa Bi-şehâdet-i Veliyüddin Efendi ibni Mehemmed ve Ahmed Usta ibni Abdullah ğıbbü't-tahlif	60
Deyn-i müsbite-i Derzî Başı bâ-karar verase-i mevcûde zimmî	100
Deyn-i müsbite Sivas Kâdı-zâde bâ-karar verese-i mevcûde	33
Yekün	1034

	guruş	meblağ
Sahhü'l-bâkî li't-tâksîm beyne'l-verese	2761	
Hisse-i zevce-i mezbûre Hadice	172	67 meblağ
Hisse-i zevce-i mezbûre Fatıma	172	67 meblağ
Hisse-i ibni'l-mezbûr	1495	
Hisse-i eb	460	20 meblağ
Hisse-i ümm	460	20 meblağ
Meblağ-ı bâkî		1

(84/1) Şeyh Hasan Dede'nin tevliyet berât sûret kaydır

Tokad'da vâki' hângâh-ı hulefâ zâviyesinin bi-lâ ta'yîn tevliyete mutasarrıf olan işbu râfi'-i tevkî'-i refi'-i'ş-şân-ı hâkânî Şeyh Hasan Dede zîde-salâhu dîvân-ı hümayûnuma arz-ı hâl idüb umûr ve ref'-i rû'yet ve dahl ve ta'arruz olunmak icâb itmez iken ecânibden ve taşradan ba'zı kimesneler gıyâbından ve zayi'inden berât ihrâcıyla kasr-ı yed sevdâsında olmalarıyla yedinde olan berât-ı âlişân mûcibince zabt ve tasarruf olunub zayi'inden verilen berât ve kasr-ı yedine amel ve i'tibâr olunmayub kemâkân ibkâ olunmak istid'â-yı i'nâyet itmegin tevliyet-i mezbûre hâlâ üzerinde olmağla kemâkân ibkâ olunmak bâbında re'isü'l-küttâbım vekili iftihârü'l-emâcid ve'l-ekârim Mehemmed Arif dâme-mecdihü i'lâm itmegin mûcibince zâyî'den verilen berât ve kasr-ı yedine amel ve i'tibâr olunmayub sâhib-i evvel merkûma îbkâ ve müceddeden berâtı verilmek fermânım olmağın hakkında mezîd i'nâyet-i pâdişâhânem zuhûra getürüb bin iki yüz yirmi dört senesi Reb'ülahirinin yirmi üçüncü günü tarihiyle müverrah verilen rû's-ı hümayûnum mûcibince bu berât-ı hümayûnumu verdim ve

buyurdum ki mûmâ-ileyh Es-Seyyid Eş-Şeyh Hasan Dede zîde-salâhu varub kemâkân zâviye-i mezbûrun bi-lâ ta'yîn tevliyet-i mutasarrıf olub edâ-yı hizmet eyledikten sonra işbu berât-ı âlîşânım mugâyyer-i tevliyet umûrunu taraf-ı âherden hiç ferd ve dahl u ta'arruz kılmayalar şöyle bileler a'lâmet-i şerîfe i'timâd kılalar tahrîran fi'l-yevmi'l-hâmîs ısrîn Rebî'ülahir li-sene erba' ve ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

Tıbk-ı asluhû âlî nâkıb-zâde İbrahim Edhem el-mevlâ hilâfet-i be-mahkeme-i Mahmut Paşa

(84/2) Şütûrân mübâyası için gelen sûret-i emr-i âlîdir

İftihârü'l-emâcid ve'l-ekârim cami'ü'l-emâcid ve'l-ekârim el-muhtesu inâyeti'l-meliki'l-dâ'im dergâh-ı mu'âllâm kapucibaşlarından mîrâhur-ı evvelim pâyesiyle Bozok Sancağı mutasarrıfı Cabbar-zâde Süleyman Beg dâme mecdihû mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'deni'l-fezâ'il ve'l-keâm Sivas sancağında vâki' kazâların kâdıları ve nâ'ibleri zîde-fazluhûm ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-âkrân â'yân ve zâbitân ve iş erleri zîde-kadruhûm tevkî'-i refi'-i hümâyûn vâsıl olacak ma'lûm ola ki Moskov keferesinin memâlik-i mahrûseme tehâti ve tecâvüzden müdâfa'ası zımnında esbâb-ı seferiyyenin tehiyye-i (s. 85) ihzârına tesbit ve ihtimâm olunmak ferâiz hâliyeden olduğuna binâen lede'l-iktizâ asâkir-i muvahhîdînin zahîre ve mühimmât nakli hizmetinde istihdâm olunmak üzere me'mûr olunacak mahalle mülhak oldukları lâzım gelen ücretleri arban başı yedinden verilmek üzere Sivas Sancağı'nda vâki' kazâlardan tertib ve ihrâcı fermânım olan dört yüz mehâr şütûrânın tedârik ve âmâdesi bâbında emr-i şerîfim isdâr ve irsâl olunmuş olmağla sen ki mîr-i mûmâ-ileyhimsin sefer-i hümâyûn-ı nusret-makrûnum için matlûb olan şütûrânın ihrâcı husûsuna müsâra'at-ı lâzımeden isede tehiyye ve ihrâclarına dâ'ir henüz bir haber ve iş zuhûr

itmediğinden bu husûsda şâ'ibe-i betâ'et münfehim olub işbu tertibâtın irsâlinin bir gün muhâtab olunur ise sana gadr isnâd olunacağını ve el-hâletü hâzîhi Moskov keferesi Tuna'yı boydan boya sarub Yergöğü ve İbrâsil'i muhâsara iderek Memâlik-i İslâmiye'ye her taraftan mehâcim itmekde olduğu ve mühder olan Sofya havzası dahî Niş kal'asını cem'iyet-i kesire ile muhâsara idüb ayak ayak Sofya üzerine gelmek üzere idüğü zâhir olmağın böyle vakitda tertîbât-ı seferîyyenin te'hîrine rızâ-yı hümayûnum olmamağla ve hâlâ emr-i şerîfimde şüturân müredebeyi âlî'yü'l-hâl yerlü yerinden ihrâcı tekmile dersa'âdetime irsâli husûsunda müsâra'at eylemek fermânım olmağın te'kîden ve isti'câlen işbu emr-i şerîfim isdâr ve hâssam silâhşörlerinden kıdvetü'l-emâcid ve'l-â'yân Mehemmed zîde-mecdihû ile irsâl olunmuşdur imdi vusûlünde böyle vakt-i müzâyaka ve ihtiyâcda bu makûle mürettebât-ı seferiyyenin tedârik ve irsâlinde te'hîrden tecviz eylemek resm-i hamiyet ve diyânete münâfi ve rızâ-yı şâhânemin bi'l-vücûh muhâlifi olduğu bâlâdaki tefâsilâtından ma'lûmun oldukda hemân vusûl-i emr-i şerîfimde âlâeyyihâl olmakdan şüturânımın bir an âkdem yerlü yerinden ihrâc ve ber-vech-i tekmîl der-sa'âdetime irsâli husûsuna sür'at ve hilâf-ı emrim vaz' ve tecvîzden bu bâbda hazer u mücânebet eyleyesiz ve siz ki kuzât ve nüvvâb ve â'yân ve zâbitân mûmâ-ileyhim ve sâ'irlersiz düşman-ı dînin hareketini bâlâda zikr olunduğu üzere ma'lûmunuz oldukda bu vakitler evkât-ı sâ'ireye mukayyes olmayub hilye-i islâmiye ile müte'allî olanlar ve sa'y ve tâkatlerine derece-i gayret-i dinîye ve hamîyet-i ilâmiyemi icrâ idecek gönlü olmağla iğzâr vedi'a irâdından ferâgat birle hemân mantûk-ı emr-i şerîfim üzere amel u hareket ve şüturân-ı mürettebenin aynen tekmîlen müddet-i kalîlede ihrâcı ve irsâli husûsuna bi'l-ittifâk ziyâde sa'y ve gayret ve hilâfından gâyetü'l-gâye tehâşi ve mübâ'adet eylemeniz bâbında fermân-ı âlîşânım sâdır olmuşdur buyurdum ki hükmi-i şerîfimle [boş] vardıkda bu bâbda vech-i

meşrûh üzere şeref-yâfte-i sūdûr olan işbu emr-i celîli'ş-şân vâcibi'l-ittiba' ve lâzımü'l-
 imtisâlimin mazmûn-ı münîfi birle âmil olasız şöyle bilesiz a'lâmet-i şerîfe i'timâd
 kulasız tahrîr fi'l-yevmi'l-ısrîn Rebi'ülevvel li-sene erba' ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

Konstantiniyye-i mahrûse

Tabaka aslıhu'l-mutahhar El-Hâc Ali el-mevlâ bi-hilâfet-i medîne-i Sivas el-
 fakirullah gafere lehu ufiye anhu.

(85/1) Şerî'at-şi'âr Tokad kâdısı fazîletlü efendi zîde-fazlıhûm kıdevti'l-
 emâcid ve'l-â'yân voyvodası izzetlü ağa zîde-mecduhû ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân
 â'yân-ı vilâyet ve zâbitân ve vücûh-ı memleket ve iş erleri zîde-mekâdiruhûm inhâ
 olunur ki işbu bin iki yüz yirmi dört senesine mahsûben Ordu-yı hümâyûn-ı
 nusretmakrûnumda hidmet-i mühîmme ve istihdâm olunmak için Sivas Sancağı'ndan
 dört yüz mehâr mekkâri şütürânı tertîb ve tanzîm ve mu'temedü'n-aleyh Ordu-yı
 hümâyûn irsâl ve tevsîli bâbında tarafımıza ve cümleye hitâben bir kıt'a emr-i âlî-i şerîf
 sūdûr ve gedikliyan-ı dergâh-ı âlîden izzetlü âğâ mübâşiretiyle vürûd eyledikten gayr-i
 def'a pederimiz devletlü inâyetlü veliyü'l-ni'am efendimiz hazretlerine hitâben
 te'kîdü'l-makâl bir kıt'a emr-i şerîf vürûdâtımın ma'rifet-i şer' ve iltifât eri vücûh-ı
 belde ile şütürân-ı merkûmenin bedeli hizmet-i mübâşiriyye musâfât-ı sâ'iresi livâ-yı
 merkûm kazâlarına tevzî' u taksîm ve pusûlalarıyla emr-i âlînin mûmza ve mahtûm
 sûreti ihrâc olunub ma'a'n-nevâhî Tokad kazâsı hissesine isâbet iden mübâyâ'nın
 pusûlasıyla bir kıt'a emr-i âlî sûreti irsâl olunmağla keyfiyet mantûk-ı emr-i âlîden
 ma'lûmlarınız oldukda mebâliğ-i mezkûru bir ân ve bir dakika âkdem tevzî' u taksîm ve
 yerlü yerinden îcâb ve iktizâ idenlerden serîan cem u tahsîl ve kabzına me'mûra
 teslimen tarafımıza tesyîr u tavsîli husûsuna dikkat ve bu husûs umûr-ı mühimme-i

müsta'cile devlet-i âlîyyeden olmağın mikdâr-ı zerre ihtiyâr terâhi ve tekâsül müeddi-i nedâmet ve vehâmet olduğu ma'lûmlarınız oldukda ânâ göre ikdâm ve ihtimâm eylemeniz bâbında ber-mantûk-ı emr-i âlî Dîvân-ı Rum'dan işbu buyuruldu tahrîr ve isdâr ve kıdveti'l-emâcid ve'l-â'yân Zâralı-zâde izzetlü Mehemed Beg ile irsâl olunmuşdur inşa'allahû-ta'alâ vusûlünde mantûk-ı emr-i âlî ve mûcib buyrulduyla amel u hareket ve hilâfından hazer u mücânebet eyleyesiz deyü. 13 C. [1]224

(86/1) Sâlih Ağa'nın serdârlık mektubudur

Şerî'at-şi'âr Tokad me'a Turhal kâdısı efendi zîde-fazlıhû ba'de's-selâm inhâ olunur ki taht-ı hükümetinizde serdâr olan ref' olunub yerine uslûb-ı sâbık üzere kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân kırk beş bölük Sâlih Ağa zîde-kadruhû serdâr nasb u ta'yîn olmağın işbu mektûb tahrîr ve irsâl olunmuştur inşa'allahû te'âlâ vusûlünde gerekdir ki merkumı kâza-yı mezkûrun serdârlığı umûrunda kıyâm ve ötedenberü olageldiği vechle zabt u rabtı husûsunda i'ânet u ihtimâm eyleyesiz ve sen ki serdâr-ı merkûmsun kazâ-yı mezkûrun serdârlığı sana tefvîz olmağla gerekdir ki kâ'ide-i kâdim ve kanûn üzere zabt u rabt-ı neferât def' u ref' haşerâtıyla tanzîm-i bi-lâd ve irâde-i hâl-i ibâda bezl u iktidâr eyleyesin ve kazâ-yı mezkûrda mukîm ve müsâfir yeniçerileri ve cebeci ve tobcu ve tob arabacısı ve ğilmân-ı acemi ve kuloğulları ve tevâ'if-i askerî bi'l-cümle seni üzerlerine serdâr ve zâbit bilüb sözünden taşra ve re'yinden hâric vaz' u hareketde bulunmayub dâ'imâ itâ'at u inkiyâd üzere olalar ve sen dahi cümle umûrını ahkâm-ı şer'-i şerîf ve kânûn-ı kadîm ve emr-i münîfe tatbîk ve tevâ'if-i merkûmdan bi-lâ vâris-i ma'rûf fevt olanların metrûkâtları ma'rifet-i şer'le zabt ve sûk-i sultânîde fûruht ve hâsıl olan nukûdunu cânib-i beytü'l-mâl için defter-i müfredâtiyle ocâğ-ı âmirem tarafına göndermege mübâderet ve beher hâl sükkân-ı vilâyetin emn u râhat ve âsâyiş hallerine

bâ'is hidemât meşkûre ibrâzına müceddid-i sâ'y olub mûcib-i mektûbla âmil olasız tahrîran fî gurre-i şehri Cemâzîyelâhir li-sene erba' ve ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

Bende El-Hâc Mehemmed ağa-yı yeniçeriyân-ı dergâh-ı âlî

(86/2) Kazâ-yı Tokat me'â'n-nevâhî ber-taksîm-i hazeriyye

Mekkâri şütûrân	132 aded	1 aded sümün
Bedel me'a hıdmet ve masârifât	60116 guruş	35 para

İşbu sene-i mübârekede Ordu-yı hümâyûnda istihdâm olunmak için Sivas sancağı kazâlarından bâ-fermân-ı âlî matlûbunun îlân dört yüz mehâr şüturânın beher re'sinin cümle ma'rifet-i şer'le tanzîm olunan dört yüz guruş bedelleri ve devlet-i âliye mübâşiriyye ve isti'câline me'mûr silâhşorânın hizmet ve ta'âmiye ve masârifât-ı sâ'irelerinden sicil-i mahfûzda mukayyed ber-taksîm-i hazeriyye ve ber-vech-i bâlâ kazâ-yı mezkûreye musîb yalnız altmış bin yüz on altı guruş otuz beş paradır fî 11 Cemaziyelevvel sene 1224.

(86/3) Kâdı Halîl Efendi'nin berâtıdır

Berât-ı şerîf-i âlîşân-ı mekân-ı sultân ve tuğrâ-i ğarrâ-i cihân-sitân-ı hâkânî hükmi oldur ki

İşbu râfi'-i tevkî'-i refî'i's-şân-ı hâkânî Halîl zîde-salâhu Dîvân-ı hümâyûna arz-ı hâl îdüb ulemâdan olub bir mahalden medâr-ı ma'âşı ve vesîle-i inti'âşı olmadığından zarûreti ber-kemâl ve kesirü'l-i'yâl olmağla kadr-i kifâye kendüye vazîfe verilmek bâbında istid'a-yı inâyet itmekle mûmâ-ileyh şâyân-ı merhamet olmağın yirmi sağ akçe tevcîh olunmak bâbında sâdır olan fermân-ı âlîşânım mûcibince yirmi sağ

akçenin senevisi hesab olundukda elli dokuz guruşa bâliğ olmağla meblâğ-ı mezbûr iki yüz yirmi dört senesinden itibâren Tokad voyvodalığı mukâta'ası mâlına zan ve ol mukabelede mukâta'a-yı mezkûre malından mûmâ-ileyhe yevmî yirmi sağ akçe tevcîh olunub berâtı ve baş muhâsebe zimemât defterlerine ilmuhaberi verilmek bâbında iftihârü'l-ümerâ-yı ve'l-ekâbir bi'l-fi'il baş defterdârım Mehemmed Ragıb dâme-uluvvuhû telhîs itmekle telhîs mûcibince mûmâ-ileyhe yevmî yirmi sağ akçe tevcîh ve ilmuhaberleri i'tâ olunmak fermânım olmağın hakkında mezîd inâyet-i pâdişâhânem zuhûra getirüb bin iki yüz yirmi dört senesi Muharreminin guresi günü tarihiyle müverrah verilen rû'us-ı hümâyûnum mûcibince bu berât-ı hümâyûnumı verdim ve buyurdum ki mûmâ-ileyh Halîl zîde salâhu vech-i meşrûh üzere ta'yîn olunan yevmî yirmi sağ akçe vazîfesin Tokad voyvodalığı mukâta'ası mâlından voyvoda olanlardan yedinden alub mutasarrıf olub devâm-ı ömr-i devletim ve da'vâtına mevaziyet eyleye şöyle bilesiz a'lâmet-i şerîfe i'timâd kılasız tahrîr fi'l-yevmi'l aşir Muharrem li-sene erba' ve ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

Konstantiniyye-i mahrûse

(87/1) Defter oldur ki işbu bin iki yüz yirmi üç senesi mâh-ı Zilkâ'de'sinin guresinden yirmi dört senesi Cemâziye'l-evvelinin on beşinci gününe gelinceye değin altı buçuk ay zarfında vâki'olan masârifât-ı belde ve Kütahya vâlisi devletlü Osman Paşa hazretlerine verilen zâhire bâha ve Sivas vâlisi devletlü Mehemmed Paşa hazretlerine verilen taksîd-i evvel imdâd-ı hazeriye ve Mart menzili imdâdiyyesiyle hâlâ sadriâzâm efendimizin hıyl-ı teşriflerinde verilen katır bâha ve masârifât-ı sâ'ire ve hatt-ı hümâyûn tecdîriçün Âsitâne-i âliye masârifı ve bâ-defter-i müfredât masârifât-ı belde ve harc-ı defter ve müte'addid i'lâmât ve mürâselât ve hücec harcları ve sa'âdetlü

voyvoda ağaya tahsîldâriye ve tertîb-i defter ve yâfte kalemiyesi ve kaydiyye cümle muvâcehelerinde feth ve karâet ve ba'de'l-kabûl cümle ma'rifeti ve ma'rifet-işer'le âlâvachi's-sihha hisâb olundukda ber-mu'tâd-ı kadîm tevzî' u taksîm olunan masârifât-ı beldenin defter-i müfredâtıdır ki ber-vech-i âtî zikr olunur hurrîre fî'l-yevmi'l-hâmis aşer min-Cemâziyelevvel li-sene erba' ve işrîn ve mi'eteyn ve elf.

	guruş
Kütahya vâlisi devletlü Osman Paşa hazretlerine zahire bahâ ve kapu harcı	375
Paşa-yı müşârün-ileyhin zahire için gelen tâtârına verilen	20
Umûr-ı belde için Sivas'a giden voyvoda ağanın adamına verilen	20
Mübâyâ'a isti'câliçün devletlü Mehemed Paşa hazretlerinin gelen adamına verilen	50
Umûr-ı belde için Sivas'a giden Seyid Osman Efendi'ye	40
Devletlü Osman Paşa hazretlerinin zahirecisine verilen	300
Paşa-yı mûmâ-ileyhin üç aded tâtârına verilen	55
Paşa-yı müşârün-ileyh Emirseyid'e teşrîflerinde ta'yîn için gelen kethüdâ kâtibine verilen	20
Paşa-yı müşârün-ileyhin duhâncıbaşısına zahire isti'câliçün geldikde verilen	100
Paşa-yı müşârün-ileyhin develeri için verilen ta'yinât	50
Sekbân cem'i için gelen emir getiren tâtâra	20
Emirseyid'den menzil bârgir için gelen tâtâra verilen	10
Mehemedûnun deli odabaşısına verilen himet	30
Menzilci sürücüsüne verilen	2

Delibaşısı Mehemmedûye verilen kahve 2 batmân	78
Paşa-yı müşârün-ileyhin konakcısının konak masrafı	140
Paşa-yı müşârün-ileyhin hazînedârının bârgir kirasıçün verilen	5
Paşa-yı müşârün-ileyh kethüdâsı hazînedârının konak masrafı	45
Paşa-yı müşârün-ileyh ile Mehemmedûya giden mum ve kahve torbası	15
Mufassal efendi Paşa-yı müşârü'n-ileyhe gitdikde verilen harcırah	30
Paşa-yı müşârün-ileyh için Emirseyid'de verilen ta'yinât	67,5
Paşa-yı müşârün-ileyhin gavvâsının konak masrafı	25
Delibaşı Mehemmedû Ağa'ya duhân 2 batman	20
Devletlü Cabbar-zâde Begefendimiz tarafından yedi bin guruş için gelen Ağa'ya	30
Zaralızâde Mehemmed Beg'e verilen kahve 2 kıyye	15
Gazi Paşa hakkında emir getüren tâtâra verilen hizmet	20
Devletlü Osman Paşa hazretlerine verilen beş yüz nân-ı azîz	25
Paşa-yı müşârün-ileyhe verilen şa'ir 10 kile	220
Devletlü Mehemmed Paşa hazretlerinin kethüdâsı Niksar'a gitdikde ta'yîn için gelen tâtâra	10
Deli İsmail'in odabaşısına verilen hizmet	20
Devletlü Mehemmed Paşa hazretlerinin beduhtundan gelen tâtâra verilen	5
Paşa-yı müşârün-ileyh tarafından barut için gelen adamıyla katırların konak masrafı	17
Paşa-yı müşârün-ileyhin kethüdâsı Ohtâb'a geldikde şa'ir kirasıçün	60

devecilere verilen	
Paşa-yı müşârün-ileyhin cebhâncibaşısına ta'yın için geldikde verilen	100
Ta'yın getüren katırcılara verilen	24
Def'a barut için gelen katırlarıyla admların konak masrafı	23
Niksar'dan gelen üç aded tâtâra verilen	77
Devletlü Osman Paşa hazretlerinin develeriyle adamları için verilen hân kirası	10
Zaralı-zâde Mehemmed Beg'in konak masrafı	272
Devletlü Mahmed Paşa hazretlerinin delibaşı karındaşının odabaşısına verilen	15
Begefendi tarafından Niksar'a giden Gürün askerine verilen nân-ı azîz	10
Begefendi tarafından şa'ir için gelen tâtâra verilen	25
Devletlü Mehemmed Paşa hazretlerinin cebhâncibaşısının konak masrafı	60
Devletlü Osman Paşa hazretlerinin mihmândârına konak masrafı	10
Devletlü Mehemmed Paşa tarafından gelen Tozanlu tahsîldârının konak masrafı	10
Gazi Paşa hakkında emir getiren tâtârın konak masrafı	5
Devletlü mehemmed Paşa hazretlerinin delilinin konak masrafı	50
Niksar'a giden ta'yın hararlarına kinâb ve urgân	3,5
Ta'yın-ı mülk emri getüren devlet çukadârına verilen hizmet	30
Nizâm-ı cedîd def'inin emrini getiren turnacıya verilen hizmet	120

Niksar'a giden voyvoda ağanın adamına verilen hizmet	10
(s. 88) i'lâl işa'at buyuruldusu getüren iç mühür başının konak masrafı	401
Gürün askerine verilen şa'ir 1,5 kile	37
Nefy mülk emrini getüren konak masrafı	6
Umûr-ı belde için Halebli Ebubekr Sivas'a gittikde verilen	39
Gürün voyvodasının konak masrafı	26
Hâlâ Sadrâ'zam efendimiz tarafından Behisni firârlarını teftîş için gelen Enderûn Ağası	30
Nizâm-ı cedîd def'i emrini getüren turnâcının konak masrafı	88
Devletlü Mehemed Paşa hazretlerinin kethüdâsı Niksar'a gitdikde Ohtab'a verilen nân-ı aziz	310
Kapucıbaşı Hakkak-oğlu'nun menzil kirası	172
Niksar'a cebhâne getüren begefendimizin adamına konak masrafı	12
Bağdad tâtârlarına Sivas'a bârgir kirası	11
Devletlü begefendimiz tarafından gelen Abdurrahman Ağa ve Osman Ağa'nın konak	325
Mübâya'a için Zaralı-zâde Mehemed Beg geldikde konak masrafı	500
Devletlü Begefendi tarafından Niksar üzerine nâhiye askerini ihrâc için gelen Enderûn Ağasına verilen	100
Niksar'a ta'yın götürmeye urgan	21
Mahalle-i salyâne için kâtib efendilere verilen kalemiye	25
İ'lân-ı işa'at buyuruldusu getüren iç mühür başısına verilen	500
Devletlü Mehemed Paşa hazrelerinin kethüdâsı Niksar'a gitdikde	1595

verilen şa'ir 72 kile	
İkrâmiye tahsîdâriyeçün gelen haytalara verilen nân-ı azîz	110
Devletlü Şerîf Paşa hazretlerinin zahîrecisine verilen	50
Hâlâ Sadrâzam efendimiz tarafından yol ta'miriçün gelen tâtâra	50
Devletlü Şerîf Paşa mihmândârına verilen hizmet	120
Paşa-yı müşârü'n-ileyh tarafından hekîm içün gelen tâtâra verilen hizmet	15
Sadrâzamefendimize katır 6 adet	4040
Sadrâzam efendimiz tarafından nühâs içün gelen tâtâra verilen	100
Devletlü Mehemed Paşa tarafından ikrâmiye tahsîliçün gelen haytabaşısına verilen	300
Niksar'dan şa'ir içün gelen tüfenkciye konak masrafı	8
Haytalara saman içün verilen	2,5
Nâhiye yüzbaşısı El-Hâc Mehemed'e verilen mâhye	200
Akkâm El-Hâc Ömer'e verilen şa'ir	170
Mehemed Paşa hazretlerinin Niksar'dan katırlara saman ve ta'yın	6,5
Haytalar içün Geyras'a verilen pirinç 6 batman	25
Def'a haytalara yağ 8 batman kahve 2 batman	162
Haytalar içün verilen şa'ir	15
Niksar'dan gelen Enderûn ağasına konak masrafı	12
Nâhiye askerini Niksar'a götürmeye Başçavuş Hasan'a verilen	260
Mahalle salyânesiçün fazîletlü hâkim efendiye verilen harc-ı defter	1110
Kâtib efendilere yâfte kalemiyesi	150
Kaydiyye ve muhzırıyye	20

Silahlâr Ağa'ya verilen kahve 2 kıyye	15
Cebeli kesriçün verilen gelen tâtâra verilen	30
Niksar'a cebhâne götürmeye verilen kira	15
Niksar tarafından gelen adamların konak	10
Devletlü Şerîf Paşa hazretlerinin mihmândârının konak masrafı	18
Sadr-â'zam efendimizin sagîrecibaşısına konak masrafı	127
Bayrak küşâdıçün gelen turnâcıya verilen masraf	310
Turnâcı mûmâ-ileyhin konak masrafı	152
Tebşir emri getüren kapucıbaşı Beşir Ağa'ya verilen	600
Koyun emri getüren devlet ---? verilen	24
Boloslu hafız maddesiiçün Bozok tarafına giden voyvoda ağanın adamına	50
Def'a madde-i mezkûr içün Sivas'a gidene verilen	50
Taksîd-i evvel imdâd-ı hazeriyye içün verilen	2011
Sadra'zam efendimiz hazretlerine verilen katırlara zincir yular içün	18,5
Sadra'zâm efendimizin mirâhûruna verilen	100
Sadra'zâm efendimizin mihmândârına verilen	10
Sadra'zâm efendimizin hazîne konakcısına yelkendüzüne verilen hizmet	27
Kumar bârgirleri içün verilen bârgir kirâsı 26 aded 10 meblağ	260
Def'a kumar bârgiriçün verilen kirâ 47 aded	470
Sadra'zâm efendimizin zahîrecisine verilen hizmet	1100
Sadra'zâm efendimizin konakcı ağa ile ma'iyetinde olan çavuşlara	350
Sadra'zâm efendimizin akkâm başısına verilen	20

Meş'aleci başısına verilen revgan ve katran	19
Çavuşlara verilen	50
Hil'at harcı için verilen	250
Sadra'zâm efendimizin kuyumcular kethüdâsı Muharrem Ağa'ya verilen	250
Sadra'zâm efendimizin kethüdâsına verilen esb kıymeti	400
(s. 89) Kethüdâ begin mirâhuruna verilen	5
Sadra'zâm efendimizin Abbâs Çavuş'a verilen	6
Def'a çavuşlara ve kavâslara verilen	52
Muhzrlara verilen	12,5
Hânın kumar bâgirleri bekcisine verilen	16,5
Kethüdâ kâtibi Yuri Efendi'ye verilen	100
Devletlü Mehemed Paşa hazretlerinin kethüdâları Niksar'dan avdetde Venke verilen nân-ı azîz	50
Sadra'zâm efendimize verilen katırların semer ve keçe ve yular ve masârifât-ı sâ'iresi	219
Sadra'zâm efendimizin hazînedâr konakcısına ve delibaşısına verilen kahve ve mum ve sabun	51,5
Sadra'zâm efendimizin da'ire-i âliyelerinde Hakim Efendi yediyle verilen	300
Kumar bâgirlerine verilen saman ve şa'ir	92,5
Meş'aleye verilen çerâ	13
Def'a kumar bâkirlerine verilen saman ve şa'ir	16
Tuğ klavuzuna verilen	5

Hazîne beklemeğe verilen	8
Kâvas ağasına menzil kirasıçün verilen	40
Sadra'zâm efendimizin tâtâr konakcısına verilen	65
Devletlü Cabbar-ezâde Begefendi tarafından Niksar üzerine giden askere ta'yın	60
Fettah Beg tarafından müjde getüren tâtâra verilen	50
Sadra'zâm efendimizin tâtâr ağasına verilen	280
Sadra'zâm efendimizin ma'iyetinde olan turnâcı ağalara verilen	30
Def'a yelkendüzlere verilen	16
Def'a kethüdâ Begin Niksar'dan Venk'e geldikde verilen şa'ir 5 kile	138
Def'a Sadra'zâm efendimizin develeri ve kumar bârgirleri ve kuralardan gelen bârgirlere şa'ir	1258
Bağdad şeyhleri için konak masrafı	2
Bayrak küşâdıçün gelen turnâcılar cebhânegibaşına verilen kahve 1 batman	42
İkrâmiye tahsiliçün gelen cebhânegibaşısının konak masrafı	557
Taksît-i evvel için gelen Zaralı Mehemed Beg konak masrafı	176
Devletlü Mehemed Paşa hazretlerinin kürkcübaşısının konak masrafı	655
Paşa-yı müşârü'n-ileyhin silahdârının konak masrafı	898
Sultân kethüdâsı çukadârına voyvoda ağa yediyle verilen	750
Nâhiye yüzbaşısı Taşçı Halîl'e verilen hil'at bahâ	50
Umûr-ı belde için voyvoda ağanın adamı Ali Ağa Asitâne'ye gittikde verilen herc-ı râh	500

Devletlü Mehemmed Paşa hazretleri tarafından ipek mirisi için gelen sakallı ağasına verilen	20
Boloslu Hafız maddesi için Sivas'a giden Selim Ağa'nın adamına verilen	15
Def'a medde-i mezkûr için gelen Selim Ağa'ya verilen hizmet	550
Yüzbaşı Taşcı Halîl'e Rebi'ü'levvel mâhiyesiçün verilen	210
Bayrakların mekkârîçün verilen	1600
Bayrak ağalarına verilen iki re's esb kıymeti	293,5
Bayrak küşâdının isti'câliçün gelen turnâcılara verilen	122
Def'a isti'câl emri getüren ocak çavuşuna verilen hizmet	35
Def'a asâkir için gelen devlet tâtârlarına verilen	30
Bayrakların mekkârî noksanıçün verilen	60
Serçeşmeye verilen	330
Telhîs tâtârlarıçün alınan esb 5 aded	1250
Fevt olan hayta imâmesiçün harc-ı i'lâm âle'l-hisâb defter harcıçün verilen	500
İkrâmiye tahsîliçün gelen haytabaşı ve sekbânbaşıya verilen duhân 3 batman	20
Harc-ı defterden ma'ada hâkim Ahmed Reşid Efendi'ye geçen	506,5
Devletlü Mehemmed Paşa hazretlerinin silâhdârına verilen kahve 1 batman	42
Devletlü sadr-â'zam efendimizin serçeşmeye verilen kahve 2 batman	90
Def'a serçeşmeye verilen duhân 6 batman	20
Bayrakların ihrâcında alemdârân ve karakollukcuya ve ustalarına ve	383

çavuşlarına verilen	
Boloslu hafız maddesi için gelen Selim Ağa'nın konak masrafı	96
Serdâr bayrağı isti'câline gelen tâtâra verilen	40
Delibaşı Kürt Mehemmed Ağa'nın odabaşısına verilen	5
Orta kol sürücüsü Cabir-zâde adamına verilen hizmet	16
Delibaşı Derviş geldikde verilen şa'ir 1 kile	25
Def'a Deli Derviş için sekbânlara verilen nân-ı aziz 5 aded	25
Mahalle salyânesinden serdâr ağaya geçen	250
Haytalar için Fenk ve Fredökse'ye verilen ta'yınât	25
Niksar tarafından gelen dört re's katırlar ile ma'iyetinde olan adamların konak masrafı	50
Devletlü Mehemmed Paşa hazretlerinin kethüdâsını Niksar'da iken şa'ir getürmeye keçe ve urgan ta'yın 144 aded	251,5
Serdengeçdi bayraklarının isti'câli için gelen turnâcıya konak masrafı	160
İsti'câli için gelen ocak çavuşuyla delibaşı Kürt Mehemmed Ağa mihmândârı ve odabaşısına konak masrafı	44,5
Delibaşı Sivaslıoğluna verilen	250
Delibaşı Gecdikoğlu'nun odabaşısına verilen	50
Sâbık yüzbaşı El-Hâc Mehemmed delileri tutub götürdükde sekbânlara verilen	20
Yüzbaşı El-Hâc Mehemmed'e verilen hil'at bahâ	50
(s. 90) Delibaşı Sivaslıoğlu'nun odabaşısına verilen	10
Deli Derviş'in odabaşısına hil'at ve hizmet	70
Devletlü Mehemmed Paşa hazretlerinin kethüdâsına verilen esb	600

kıymeti	
Kürt Mehemed Ağa'nın baş delisine verilen	30
Asitâne-yi âliye tarafından hatt-ı hümayûn tecdîri ve menzil nizâmı ve sâ'ir umûr-ı memleket için olan masârif	2502
Yasin Beg ile ma'iyetinde olan sadr-ı â'zam tâtârı ve mihmândârına verilen	345
Def'a Yasin Beg'in odabaşısına ve kumarcısına ve konakcısına ve odabaşılara verilen	192,5
Tüfenkci Büyükoğluna verilen	30
Yasin Beg'e verilen şa'ir 7 kile	175
Ta'yına giden harârların noksânıçün	3
Delil için Geyras'a giden nân-ı aziz 1200 aded	60
Def'a delil için penâyir 6 batman	18
Bozok tarafına gidecek adama verilen	40
Yüzbaşı Taşcı Halîl'e Rebi'ü'lahir mâhiyesiçün verilen	210
Yasin Beg'in odabaşısı ma'iyetinde olan adamların konak masrafı	33
Geyras'a giden ta'yın harârlarının noksânıçün	12
Sultân kethüdâsı ve mihmândârına oda takımı kıymeti	208
Yasin Beg'in mekkâri kirasıçün verilen	75
Ta'yın getürmeye post noksânıçün	20
Sultân çukadârına verilen	1000
Menzilciye verilecek imdâdiyye	18517
Umûr-ı devlet için hânât ahâlilerinden istikrâz olunan	6008
Haytalar için Fenk ve Fredökse'ye olan masârif	100

Vüzerâ-yı i'zâm efendilerimizin hıyîn teşriflerinde ve avdetinde ve kal'a şenliğinde barut için	300
Bundan âkdem sâlyâne tevzî'inde hânât re'âyâsından ziyâde olunan	2750
Bundan âkdem küşâd olan bayraklar ile serdâr bayrağı masârıfı	144
Mektûb getüren çavuşa verilen	50
Yüzbaşı Taşcı Halîl'e Cemaziyel-evvel mâhyesi	210
Yasin Beg'in Geyras'da tarla zayı'ine verilen	50
Serdâr ağaya ve alemdârına verilen	600
Semerci Karyesi'ne delil vürûdunda olan masârıf	25
Eylül menzilinden mahâllatdan kalan menzil bakâyası	750
Faziletlü hakim efendiye harc-ı defter	1500
Umûr-ı vilâyet için müte'addid i'lâmât ve mürâselât ve hücec harcları	3000
Sa'âdetlü voyvoda ağaya tahsîldâriye	4500
Tertîb-i defter ve yâfte kalemiyesi	250
Serdâr ağaya tahsîldâriye	200
Kethüdâiye	100
Hüddâmiye	250
Kaydiyye	20
Muhzırıyye	20
Bundan âkdem iki def'a ale'l-hisâbdan İbrahim Efendi ile re'âyâ mutemedine verilen ücret	200
Devletlü Mehemmed Paşa hazretlerine verilen ikrâmiye	32150

Bundan âkdem mahâllât ve ehl-i hıref ve âle'l-hesâb sâlyânelerinden 11359,5
bakâya

Yekün 127247,5

Bundan âkdem mahallât ve ehl-i hıref âle'l-hesâb sâlyâneleri 70627
tahsîl olunan mebâliğ ihrâc

Bu def'a tevzî' u taksîm olunan yalnız elli altı bin altı yüz 56620,5
yirmi buçuk guruşdur

Hisse-i ehl-i hıref 31448

Hisse-i hânât 11017

Hisse-i Tozanlu 7101

Hisse-i Kâfirni 2359

Hisse-i Komanat 4695

Der-nefs-i Şehr-i Tokat

Hırfet

Attârân 660

Penbeciyân 620

Boyacıyan 666

Sarâcân 100

Ekmekci ve çörekci ve kebabcı ve baklacı 1660

Kazâzân ve iplikci 1435

Muytâbân 300

Kuyumcuyân 310

Semerci ve keçeci ve palancı	410
Kasâbân	400
Berberân ve hamâmcı	169
Mizân ve puşici ve peştemâlcı	1740
Kirişçiyân	90
Temurci ve çilingirci	705
Satenciyân	1055
Arpaciyan	200
Kundakcı ve kulpcı	70
Hurdâciyan	15
Neccârân ve keresteci	150
(s. 91) Nâ'ibandân	120
Urgânciyân	100
Duhânciyân ve cubukcu	389
Hallâcân	780
Basmacıyan	4350
Haffâfân ve dikici	689
Debbâğân	120
Bakkalân ve manav	1595
Kadayıfçı ve şerbetçi	70
Cullâhân	3020
Kasserân	200
Derziyan	717
Kâvafçı ve takyeci	62

Bedestân ve bazârân ve külüngcü	1700
Elvânciyân	164
Nâ'lçeciyân	41
Kürkci ve kalpakçı	600
Eskiciyân	90
Gönciyân	30
Kazgâncı ve kalaycı	4500
Şîreciyân	150
Kiremidci ve çömlekci	200
Tarâkçı ve çıkırıkçı	50
Kireçci	51
Taşçıyân	300
Abacıyân	200
Yekün	31448
Hânât	
Paşa	217
Yağcızâde	570
Voyvoda Ağa	3952
Sulu	2425
Sünnetçizâde	1455
Taş	943
Ballızâde	1455
Yekün	11017

Minhâysü'l-mecmu'

42465

Bâlâda mastûr ehl-i hıref ve hânât âhâlileri

İnhâ olunur ki Kütahya vâlisi devletlü Osman Paşa hazretlerine verilen zahîre bahâ ve Sivas vâlisi devletlü Mehemed Paşa hazretlerine verilen taksîd-i evvel imdâd-ı hazerıyye ve hâlâ sadr-ı â'zam efendimizin hıyn-i teşerîflerinde verilen kâtır bahâ ve masârifât-ı sâ'ire Mart menzili imdâdiyyesiyle hatt-ı hümâyûn tecdîdîcün Asitâne-i âliye masârifı ve bâ-defter-i müfredât masârifât-ı belde ve harc-ı defter ve müte'addid i'lâmât ve mürâselât ve hücec harcları ve sa'âdetlü voyvoda ağaya tahsildâriye ve tertîb-i defter ve yâfte kalemiyesi ve kaydiyye cümle ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le âlâvechi's-sihha hisâb olundukda elli altı bin altı yüz yirmi guruşa bâliğ olub nevâhî hissesi ba'de'l-ifrâz bâkî kalan meblâğ ehl-i hıref ve hânâtın şenlik ve tahamüllerine göre bâlâda terkîm olunduğu vech üzere isâbet itmişdir meblâğ-ı mezbûrı beyninizde cem' u tahsîl ve kabzına me'mûra teslîm eylesiz hurrıre fı'l-yevmi'l-hamis aşer min-şehri Cemâziyelevvel li-sene erba' ve işrîn ve mi'eteyn ve elf.

Nahiye-i Komanât tâbi'-i Tokat

Karye	guruş
Gegsi	76
İzbesti	200
Difye	230
Yelpe	35
Zazara	64
İze	120

Kemkez	73
Estigin	115
Cincife	51
Takye ve Tazular	25
Hulvar	80
Ohtâb	260
Dönekse	50
Boyalı	90
Armûs	155
Omala	125
Bizeri	270
Acı Pınar	65
Çördük	30
Sideni	78
Kevâhlık	30
Gevrek	75
Fredükse	470
Fenk	450
Martos Oba	250
(s. 92) Kâdı Vakfı	90
Kızıl	90
Kirkoros	320
Bayram	50
Beş Viran me'a Saltuk	165

Eski	20
Gevele	110
Çöregi Büyük	50
Mülk	20
Üç Göl	200
Mâmu me'a Dut	78
Dekseci	20
Zodı	50
Yekün	4695

Bâlâda mastûr karye âhâlileri

İnhâ olunur ki Kütahya Vâlisi devletlü Osman Paşa hazretlerine verilen zahîre-i bahâ ve Sivas Vâlisi devletlü Mehemmed Paşa hazretlerine verilen taksîd-i evvel imdâd-ı hazerîye ve hâlâ sadr-ı â'zam efendimizin hîyn-i teşrîflerinde verilen kâtır bahâ ve masârifât-ı sâ'ire Mart menzili imdâdiyyesiyle Asitâne-i âliye masârıfı ve bâ-defter-i müfredât masârifât-ı belde ve harc-ı defter ve müte'addid i'lâmât ve mürâselât ve hücec harcları ve sa'âdetlü voyvoda ağaya tahsîldâriye ve tertîb-i defter ve yâfte kalemiyesi ve kaydiyye cümle ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le âlâ vechi's-sihha hisâb olundukda elli altı bin altı yüz yirmi guruş bâliğ olub ber-mu'tâd-ı nevâhî hissesi ba'de'l-ifrâz bâkî kalan meblâğ-ı ehl-i hıref ve hânâta tevzî'olundukda nâhiye-i mezbûra dört bin altı yüz doksan beş guruş isâbet itmişdir meblâğ-ı mezbûru beyninizde cem' u tahsîl ve kabzına me'mûra teslim eylesiz hurre fî'l-yevmi'l-hâmis aşer min Cemâziye'l-evvel li-sene erba' ve işrîn ve mi'eteyn ve elf.

Nahiye-i Kafirni tabi'-i Tokat

Almus	650
Zuğru	358
Kara Dere	150
Ceğedeler	240
Minegü	50
Tomâra	30
Çiftlik	40
Çât	60
Leveke	150
Ekseri	36
Gök	200
Meğüllü	100
Vârzıllar	30
İlpit	50
Alan	30
Teknecik	20
Muhât	50
Dâdohta	50
Kurı Sekü	15
Tiyeri	25
Eftalit	25
Yekün	2359

Bâlâda mastûr karye âhâlileri

İnhâ olunur ki Kütahya Vâlisi devletlü Osman Paşa hazretlerine verilen zahîre-i bahâ ve Sivas Vâlisi devletlü Mehemed Paşa hazretlerine verilen taksîd-i evvel imdâd-ı hazerîye ve hâlâ sadr-ı â'zam efendimizin hîyn-i teşrîflerinde verilen kâtır bahâ ve masârifât-ı sâ'ire Mart menzili imdâdiyyesiyle hatt-ı hümâyûn tecdid için Asitâne-i âliyyem masârıfı ve bâ-defter-i müfredât masârifât-ı belde ve harc-ı defter ve müte'addid i'lâmât ve hücec harcları ve sa'âdetlü voyvoda ağaya tahsîldâriye ve tertîb-i defter ve yâfte kalemiyesi ve kaydiyye cümle ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le âlâ vechi's-sihha hisâb olundukda elli altı bin altı yüz yirmi guruş bâliğ olub nevâhî hissesi ba'de'l-ıfrâz bâkî kalan mebâliğ ehl-i hıref ve hânâta tevzî' olmağla nâhiye-i mezbûreye iki bin üç yüz elli dokuz guruş isâbet itmişdir meblâğ-ı mezbûru beyninizde cem' u tahsîl ve kabzına me'mûra teslîm eyleyesiz hurrîre fî'l-yevmi'l-hâmis aşere min-şehri Cemâziyelevvel li-sene erba' ve ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

(92/1) Akzâ-yı kuzâtü'l-müslimîn evlâ-yı vulâtü'l-muvahhidîn ma'deni'l-fasl ve'l-yakîn râfi'-i i'lâmü'ş-şer'atü ve'd-dîn vâris-i ulûmü'l-enbiyâ'i ve'l-murselîn el-muhtesu bi-mezîd-i inâyetü'l-meliki'l-ma'în Mevlânâ Erzurum kâdısı zîdet-fezâ'ilihû ve mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fezâ'il vel-keîâm Anadolu'nun sol kolu yemîn ve tisyârıyla nihâyetine varınca vâki' kazâların kuzât ve nüvvâbı zîde fazlıhû ve mefâhirü'l-emâcid ve'l-â'yân-ı mütesellimin ve voyvodagân ve yeniçeri zâbitânı zîde-mecduhûm ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân serdârlar ve kethüdâ yerleri ve ocak ağavât ve ihtiyârları ve vücûh-ı memleket ve bi'l-cümle iş erleri ve söz sâhibleri ve sâ'ir dîn-i (s. 93) Muhammedî gayretkeşleri zîde-kadruhûm tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl oluncak ma'lûm ola ki siz ki mevlâna ve mütesellimîn voyvodagân ve â'yân ve zâbitân ve sâ'ir mûmâ-ileyhimsiz mukaddemce Moskov keferesinin zâhir ve ma'lûm olan hâl ve

hareketine binâen keferesi-i mesfûrenin keyd ve mazarratlarından memâlik-i şâhânemin muhâfaza ve muhâsesesi zımında İbrâil ve İsmâil ve Yergöğü taraflarına ve Tuna boyuna elvîye ve kazâlarımızdan bâ-evâmîr-i âlîye serdengeçti bayrakları ve bi'n-nefs ve bâşbûğlar ma'iyetleriyle ma'lûmü'l-mikdâr asâkir-i sâ'ire tertîb ve ihrâcî husûssu tenbîh ve te'kîd kılındı ancak hâin-i dîn ve devlet muhîn-i mülk ve millet olan Moskov keferesi i'lân-ı harb ---? istilâ ve Yergöğü Kal'a'sının taşra hendeğini zabt ve kal'a-yı merkûmeyi muhâsara ile mevcûd olan asâkir-i ehl-i İslâm ve âhâli ve sükkânı derûn-ı kal'ada mütehasis olduklarını mu'ayyen hâlâ Silistre vâlisi ve bi'l-istiklâl Tuna cânibi ser'askeri düstûr-ı mükerrer müşîr-i mufahham nizâmü'l-ümem vezîrim Hüsrev Mehmed Paşa edâmallahu ta'âlâ iclâlehû tarafından bu def'a der-âlîyyeme tevârüd iden tahrîrâtta derc ve inhâ olunmuş olub bu sûretde Moskov keferesi üzerine sefer-i nusret eserim derkâr ve bu sefer-i marekeyi sâbıkaya bir vecihle kıyâs kabûl itmediği müstağni tefrîk ve iş'âr olmakdan nâşî müslimân olan ve kelime-i tevhîdi zikr iden ve ümmet-i Muhammed'in dîn ve nâmus dîn-i mübîn gayretini çekenlere bundan sonra durub oturmak vakitler olmayub sagîr ve kebîr ve bâ y u gedâ herkes elinden gelen vusu' ve makdûrunu icra ve gönül birliği ve ittihâd ve ittifâk kılûb ile âle'l-umûm â'dâ üzerine hücum olunarak nusûs-ı kâti'-i furkâniye ve ehâdis-i şerîf-i nebevîye ile farz-ı a'yn olan emr-i gazâ ve cihâdî îfâ eylemek cümle Ümmet-i Muhammed'e mütehattim uhde-i diyânetdir zîrâ düşmanımız kavî ve şimdiye dek ehl-i islâma ittigi hakarete hûsulen gayret-i dîniye mütehammil olduğu bedfîhi ve âşikâr olub işbu â'dâ-yı bed-âyîn envâ'i hile ve desise ile ma'âzallahu te'âlâ memâlik-i islâmiyeye hücum iddüğü bu kadar nisvân ve sıbyân ve ma'âbir ve mesâcid-i ehl-i imânı ayaklar altına almak ve beyzâ-yı münevvere-i islâmiyeyi aralıktan kaldırmak dâiye-i fâsidd ve irâde-i bâtilasında olduğu cümleye ma'lûm olan hâlâtdan ve hamden Muhammedden dinimiz âli ve sâhi-yi ûlû

olduğundan inşallâhû te'âlâ kefere-i müşrîkînin bu def'a makhûrının vakti gelmiş olması eltâf-ı ilahiyeden mes'ul ve müstedi'a idüğü vazıhatdan olmağla işte keyfiyeti âle't-tafsîl herkese beyân ve iş'ar eyledim bundan sonra cümle ümmet-i Muhammed'e dîn gayretini iltizâm ve farize-i cihâdı icrâya kıyâm iderek mukaddem fermânım olan serdengeçti bayrakları bi'n-nefs ve bâşbûğlar ma'iyetleriyle tertîb ve ihrâca me'mûr olduğunuz asâkirden mâ'adâ eli erişen ve gücü yetişen ve kılıcı kâdir olan kâffe-i mü'minîn ve âmme-i muvahhidîn birkaç gün tarafımıza ale'l-umûm tahrîk ve ihrâc ve hemân ve "câhedu fî-sebîlallâh" ayet-i kerîmesi medlûl-ı münîfi üzere semt ve münâsibine göre İsmail ve İbrâil ve Yergöğü ve sâ'ir Tuna havalîsine gazâ ve cihâda sevk ve iğvaya ikdâm ve müsera'at eylemeniz fermânım olmağın keyfiyeti i'lânen ve bi'l-cümle ümmet-i Muhammed'i îkâza hasbeten işbu emr-i şerîfim isdâr ve aceleten ve müsera'aten sadrâzam tâtârları odabaşası kıdveti'l-emâsil ve'l-akrân El-Hâc Mehemed zîde-kadruhû ile itâre ve tisyâr olunmuşdur imdi bu dîn gavgasında cümle ehl-i imân müşterek olmağla bu uğurda sür'at-i hareket ve azîmet idenler sa'âdet-i dâreyne nâ'il olacakları ve hilâfına cesâret ve irtikâb kusûr ve betâ'et eyleyenler yarın rûz-ı mahşerde bir vecihle necât u selâmet bulamayub i'kâb-ı şedîd ve azâb-ı elîme giriftâr ile ol vakt nedâmet fâ'ide vermeyeceği bi-iştibâh idüğü ma'lûmunuz oldukda mazmûn-ı fermân-ı hümâyûnumı herkese i'lân ve işâ'at iderek bâlâda beyân olduğuy vechle amel u hareketden "harezü'l-mü'minîn ale'l-kıtâl" nass-ı şerîfi üzere gerek mukaddem müretteb ve matlûb olan serdengeçti ve asâkiri ve gerek sâ'ir gücü yeten ve eli kılıç tutan bi'l-cümle ümmet-i Muhammed'i gazâ ve cihâda teşvîk ve tahrîs ile ittifak ve icrâ-yı irâde-i şâhâneme ve dîn ve devletime hüsn-i hizmet ibrâzına bi'l-ittifâk dâmen dermeyân-ı gayret ve hilâfından gâyetü'l-gâye hazer u mücânebet eylemeniz bâbında fermân-ı âlîşânım sâdır olmuşdur buyurdum ki [boş] vusûl buldukda bu bâbda

vech-i meşrûh üzere şeref-yâfte-i sūdûr olan fermân-ı vâcibi'l-ittiba' ve lâzımü'l-
 imtisâlimin mazmûn-ı itâ'at-makrûnuyla amel u hareket ve hilâfindan gâyetü'l-gâye
 tevakkî ve mücânebet eyleyesiz şöyle bilesiz a'lâmet-i şerîfe i'timâd kılasız tahrîr fî
 evâhir-i şehri Saferi'l-hayr li-sene erba' ve işrîn ve mi'eteyn ve elf.

Be-makâm Konstantiniyye-i mahrûse

Emr-i âlî mücibince sadriâzam ve peder-i efham efendimizin mektûbu dahî vârid
 olmuştur.

(93/1) Mefâhirü'l-ulemâi'l-muhakakîkin Anadolu'nun sol kolunda vâkîf
 kazalarda me'zûn bi'l-iftâ ve sâ'ir meşâyih ve ulemâ efendiler zîde-ilmihûm inhâ olunur
 ki cümleye ma'lûm olduğu üzere hâ'in-i dîn ve devlet mühîn-i mülk ve millet olan
 Moskov keferesinin cânib-i islâmiyâna vâkîf olan ihânet ve sû-i kasd adâvetna binâen
 el-hâletü hâzihi kefer-i mesfûre ile berven ve bahren sefer-i nusret-i eser derkâr ve bu
 vakit gayri vakitlere ve bu sefer sâ'ir seferlere bir vecihle kıyâs kabûl itmeyüb eli kılıç
 tutan ve tüfenk atmağa gücü yeten ehl-i i'mân bulunduğu mahallden hareket ile â'dâ
 karşusunda cenk u peykâr üzere olan dîn karındaşlarımızın imdâdına yetişüb kefer-i
 mesfûrenin def'-i zâ'il ve tedmîr ve tenkîlleriyle îfâ-yı farîze-i gazâ ve cihâda bezl-i
 miknet eylemek farz-ı a'yn idigü âşikâr olmakdan nâşî Anadolu'nun sol kolunda vâkîf
 kazâlarda mukîm bi'l-cümle atîk-i ağavât ve alemdârânım ve her bir kazâdan serdâr
 bayrakları küşâdıyla bi'l-cümle yeniçeri dilâverlerinin ve sâ'ir harb u darb erbâbının
 acilen ihrâc ve hâlâ Silistre vâlisi bi'l-istiklâl Tuna cânibi ser'askeri sa'âdetlü
 Mehmed Hüsrev Paşa hazretleri ma'iyetine ve sâ'ir Tuna sevâhilinde olan kal'a ve
 bukâ ve İsmail serhaddine sevk u îsâli husûsuna (s. 94) irâde-i hazret-i cihândâri
 müte'allik olarak ol bâbda bundan âkdemce mahsûs emr-i âlî isdâr ve sürici ta'yin ve

tisyâr olunduğundan başka el-hâletü hâzihi sevk takdîr-i cenâb-ı rabb-i kadîr ile makâm-ı sadâret uzmaya vürûdumuz müyesser olarak mütevekkîlen âlellahi'l-meliki'l-mu'in ve mutavassıt be-ruhâniyete seyîdi'l-mürselîn te'diye-i hudut-ı dîn ve devlet-i âlîye ezdil u can tesbit ve kıyâm ve tevsîye-i mehâm-ı seferîyeye şurû' ve ihtimâm kılınmış olmağın hemân cenab-ı rabbü'l-izzet habîb-i ekremi hürmetine me'mûr olduğumuz hudâvende tevfi-kât-ı âlîyyeyi ilahîyesine mazhar eyleye amin ve "atıyüllah ve atıyü'l-resul ve ulû'l-emr minküm" nass-ı hikmet-i medlûlü üzere halîfe-yi rû-yı zemîn olan pâdişâh-ı islâmîyân hazretlerine inkiyâd ve itâ'at sudûr iden emir ve fermânıma sür'at imtisâl ve mutabaat cümleye vâcib-i uhde-i dîyânet olduğundan mâ'ada "ve câhedü fîsebilillâhi bi emvâliküm ve enfesiküm" nass-ı kerîmi ve sâ'ir âyet-i beyânât-ı Kur'aniye ve ehâdîs-i şerîfe-i nebeviye muktezâsınca icrâ-yı farîze-i gazâ ve cihâd ve i'lâ-yı kelimetullâhi'l ulyâ şî'âr-ı mahsûsa-i islâmîyeden el-hâletü hâzihi Moskovlunun Tuna boyundan ve Sırbınun Niş ve Vidîn üzerinden şu günlerde kol kol bi-lâd-ı islâmîyeye hücum idüb manevî-i zamir-i habaset tahmirleri olan sû-i kast ve ihâneti icrâ idecekleri nümâyân düşmân-ı dîn cânib-i islâmîyâna ihânetde yeksân ve vifâk oldukları "el-küfrü milleten vahideten" mantûkundan zâhir olub ellerinden gelse "yüridune in yetfeu enverullah" nass-ı celîli üzere beyza-i münevvere-i islâmîyeyi mahv-ı sa'y idecekleri vareste-i kayd-ı beyân olmağın şu mevsimler erbâb-ı harb u darbden olan ashâb-ı hamîye durub oturacak zevk olmayub emr-i cihâd ve gazâyâ atf-ı inân müsâra'at itmek vâcibe-i uhde-i diyânet olduğu misüllü ulemâ ve meşâyih â'dâ-yı kelimetullâh ve i'lân-ı âhkâm-ı şer' ile me'mûr olduklarından " ya eyyühennebi hareze'l-mü'minine ale'l-kıtal" mantûk-ı hikmet-i medlûlü üzere cünûd-ı muvâhhidîni semt-i cihâda teşvîk ve euzzüllah? ve resûlallahın emr ve kavlini cümleye tefhîm ve itâ eylemek kendülerine farîze-i hâmit ve iktizâ-yı me'mûriyet olmağın bu bâbda tecvîz kusur idenlere rûz-ı cezâda sâhib-i şer'at

efendimiz da'vâcî olub enva'i i'kâb-ı ilâhiyeye giriftâr olacakları bi-iştibâh bedidâr ve el-hâletü hâzihi düşman karşusunda olan serhadlerimiz askerden hâli olduğundan şu günlerde def'-i sâ'ib-i a'dâyâ dahî askerimiz irişmez ise hüdâ itmesün küffâr-ı hâksâr taraf taraf memâlik-i islâmiyeyi istilâyâ ibtidâr iderek sükkânı bulunan dîn karındaşlarımız ve bu kadar aceze-i nisvân ve sibyan ma'âzallâhü te'âlâ küffâr elinde ve ayak altında kalacakları ve düşman ferce-i bâb olarak iyâzenillâh esâs devlet-i Muhammedîyeye ve vehn ve tezezzül geleceği aşikâr olduğundan uğûr-ı dîn ve devletde herkes hissesine düşen ve iktizâ-yı me'mûriyetde olan hizmet ve himmeti bi-lâ kusûr icrâyâ masraf-ı makdûm eylemek cümleye farz idüğü bedihiyândan olmağla sizler dahî kazâlarınızda olan ehl-i i'mân ve islâma ber-muktezâ-yı şer'-i şerîf ahmedî lâzime-yi diyânet ve emr-i cihâda me'mûriyetini tevyin ve va'z u nash ile şî'âr-ı islâmiyeyi tefhîm ve telkîn iderek herkesi semt-i gazâyâ igrâ ve teşvîk birle âlâ-yı kelimetullâh esbâbını istihsâl ve icrâ emrinde iktizâ-yı me'mûriyet ve lâzime-yi diyânet ve hamiyetinizi îfâyâ mübâderet ve ol vechle mazhar-ı fevz ve sa'âdet-i dâreyn olmağla bezl-i mukadderet eylemeniz için mektûb tahrîr ve tâtârlarımızdan El-Hâc Mûsa ile irsâl olunmuşdur inşa'allâhu te'âlâ vusûlünde ber-vech-i muharrer hareket-i mübâderet eylesiz ve's-selâm.

El-Hâc Gazi Yusuf Ziya

Emr-i âlî mûcibince faziletlü veliyü'n-ni'am efendimizin mektûbu dahî vârid olmuşdur.

(94/1) Benim faziletlü diyânet-mendlerim âmizce-i âvam nass tevcîhle olduğu beyândan müstağni olmağla emr-i cihâd ve gazâda derkâr olan ücûr --- beyân ve bu bâbda kusûr ve rehâvet eyleyenler için dünyâ ve ukbâda müptela olacakları

vehâmet ve nedâmeti i'lân eyleyerek semt-i gazâ ve cihâda igrâ ve teşvîke ikdâm ve ihtimâm eylemeleri ve â'dâ-yı dînimiz olan Moskov keferesinin memâlik-i mahrûseye sû-i kasdi ---²⁹ beyândan bîrûn olmağla madde-i farz-ı kifâyeden sâkit olub ünvân-ı dînimizin kebîr ve sagîrine farz-ı a'yn olduğunu ma'lûmunuz oldukda eli kılıç tutup müslimânım diye Ümmet-i Muhammed'e bundan sonra râhat ve huzûr harâm idüğü ma'lûmunuz oldukda avâm-ı nâss semt-i gazâyâ teşvîk için her beldenin müftîsi birer bayrak küşâdıyla guzât-ı muvahhîdine pişrev olmak merâsimini icrâ birle sâhib-i şerî'at efendimizin rûh-ı pâkî ve âkdeslerini şâd eylemek emr-i müstelzimü'l-felâhı ifâya himmet ve dikkat birle mazhar-ı sa'âdet-i dâreyn olmaklığa gayret eylemeleri gâyet-i matlûbumuzdur bundan sonra kusûr eyleyenlerin vebâli kendü boyunlarına.

11 R Sene [1]224

(94/2) Asâkir için gelen emr-i âlîdir

Mefâhirü'l-emâcid ve'l-ekârim cami'u'l-mehâmid ve'l- mekârim el-mutesun bi-mezîd-i i'nâyeti'l-melîki'l-da'im Anadolu'nun sol kolunda vâkî' kazâlar --- ve te'ayyinatında olub sefer-i hümâyûnuma me'mûr kılınan dergâh-ı mu'allâm kapucubaşları dâme-mecdihûm ve mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fezâ'il ve'l- kelâm kuzât ve nüvvâb zîde-fazlıhûm ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân cemi'i mü'mînin ve muvahhidîn geyretkeş dîn-i mübîn zîde-kadruhûm tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olacak ma'lûm ola ki siz ki müte'ayyinat-ı mûmâ-ileyhimsiz kazâlarınızdan gerek bi'n- nefis ve gerek bâşbuğlar ma'iyetleriyle müretteb ve matlûb olan ma'lûmü'l-mikdâr askeri serîan tahrîk ve ihrâc ve me'mûr kılındıkları mahallere irişdirilmeleri (s. 95) husûsı mukaddem ve muahhar şeref-yâfte-i sūdûr olan evâmir-i âlîyemle te'kîd ve isti'câl olunmuş ve muahhara bu emr-i ehme süriciler ve ba'dehu bâlâda hutût-ı

hümâyûn şevketmakrûnumla müveşşah sâdır olan evâmir-i celîl-i şâhânemle hassam hasekileri ta'yîn ve irsâl kılınmış ise henüz iser-i hareket revnümâ olmadığı zâhir ve bedfidâr ve el-hâletü hâzihi dîn ve devletin hâsmı kavi ve düşman tabiisi olan Moskov keferesi ve bir müddetten berü akd zünnâr muvâfakat itmiş olduğu Sırb keferesinin taraf memâlik-i şâhânem vâkî' olan muhâcimesine nazâran müslimân olan ve kelime-i tevhîdi zikr ile züyûr-ı îmân ve islâmdan behresi olanlanlara göre turup oturacak vakitler olmayub nusûs-ı kât'î fermânım ve ehâdîs-i şerîf-i nebevî ile cümleye gazâ ve cihâd farz-ı a'yn olduğundan bi'l-fi'il sadriazâm ve vekîl-i mutlak zafer ilmimin zatı müstainen billahi te'âlâ ve mütevessilen âlâ rûhâniyet-i resûlullahi'l-meliki'l-âlâ adâ-yı kefere-i mesfûr üzerine bi'n-nefs hareket ve azimetine irâde-i şâhânem müte'allik ulub ol bâbda şedd-i feriz-i sūdûr olan hatt-ı hümâyûn mehâbet-makrûn-ı mülûkânem mûcibince semt-i gazâ ve cihâda azîmet eylemek üzere tuğ-ı pür fûrûğunı bi'l-yemîn ve'l-ikbâl sadriâzam kapısında sahn ---³⁰ vaz' ve rezk itmiş olduğu âşikâr olmakdan nâşî şimdiden sonra şudur budur diyerek kimesneye itizâra mahal kalmayub "ve câhedü fisebîlillâh" " atıyüllahu ve atıyü'l-resul ve ulû'l-emr minküm" nass-ı şefîfleri medlûl-ı münîfi üzere cümleye imtisâli farz olan emr-i hazret-i bâri ve fermân-ı pâdişâhâneme itâ'at ve inkıyâd iderek herkesin semt-i gazâ ve cihâda fevc fevc azîmet-i şitâb eylemeleri mütehattim uhde-i diyânet idüğü ba'd-ezîn dahî bu emr-i dînide edna tekessül ve rehâvet idenler bunca şüyûh ve etfâl ve nisvânın kâfirler ayakları altında kalmasına sebîl-i müstakil olarak dünyada nice gazab-ı şâhânemden selâmet-i hâl ba'id an-ihimâl olduğundan başka yarın ruz-ı mahşerde hazret-i vâhidü'l-kahhâr'ın kahr-ı râbbanisine mazhar ve peygamberimiz sallahu te'âlâ aleyhi ve's-sellem efendimiz hazretlerinin şefâ'atinden mahrûm olacakları müstagni ta'rif ve iş'âr oldukdan nâşî bundan sonra bir dakika ârâm ve râhatı nefsinize haram bilerek ve dîn-i mübîn gayretini

iltizâm iderek ve encâm-ı kâri etrâfiyla mülâhaza iderek zîr-i idarenize olan kazâlardan gerek bi'n-nefs ve gerek başbûğlar ma'iyetleriyle tertîb ve ihrâcî fermânım olan asâkiri ne yapar iseniz yapup elbette elbette ihrâc ve me'mûr kılındıkları mahallere aceleten ve müsera'aten irişdirmeğe dâmen dermeyân gayret eylemeniz fermânım olmağın i'lâmen ve ifhâmen ve isti'câlen ve istid'âen mahsûsen işbu emr-i şerîfim isdâr ve sadriâzam tâtârlarından kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Sâlih zîde-kadruhû ile irsâl olunmuşdur imdi vakt u hâl ve sûret-i maslahat bi'd-defa'at sâdır olan evâmir-i alîyyemle size tenbîh ve iş'ar olduğuna ve udüvvünün keyfiyeti cümleye bürhân idüğüne nazaran bu bâbda itnâb-ı tınâb makâl-ı hâsılı istihsâl kabilinde ve sadr-ı müşârün-ileyhin mütevekilen alelylâhü'l-mülki'l-nasîr semt-i gazâ ve cihâda heman bu günlerde hareket ideceği umûr-ı vazihadan olmağla bundan sonra şudur budur diyerek dakîka-yı vahide tevakkuf ve ârâmı tecvîz itmeyerek kazâlarınızdan gerek bi'n-nefs ve gerek bâşbûğlar ma'iyetleriyle tertîb ve ihrâcî fermânım olan asâkiri ihrâc ve savb-ı maksûda sevk ve isâle şedd-i gayret eylemeniz ahz mütâlibe-i cihândârânem idüğü ve bundan sonra dahî bu emri ihmale dakîka-yı vahide tevakkuf ve ağmâz betâ'et vuku'a gelir ise dünyâ ve âhiretde bir vechle cevaba kadir olamayub her birleriniz hâl ve şânınıza göre te'dîb guşmâl kılınacağınız emr-i mukarrer ve muhakkak olduğundan gayri ferdâ-yı kıyâmetde halık lâ-yezâl olan hazret-i Zülcelâl'in şefî'u rûz-ı cezâ olan resûl-i ekrem efendimizin huzûrunda cevâb-ı müşkil olub bir taraftan imdâd ve i'âne olunamayacağı ma'lûmunuz oldukda işbu emr-i şerîfimi bir hoşca teemmül ve mülâhaza iderek ânâ göre amel u hareket ve ibrâz hüsn-i hizmet sadâkâta mezîd i'tinâ ve müsâra'at ve hilâfi vaz'-ı mütecavizden tevakki ve mübâ'idet eyleyesiz ve siz ki mevlânâ ve sâ'ir mûmâ-ileyhimsiz mazmûn-ı emr-i âlîşânım sizin dahî meczûmunuz olan mûcib muktezâsı üzere amel u hareket ve infâz-ı emr ve irâde-i hümâyûnum bezl u sa'y ve kudret ve

hilâfı vaz'-ı tecviz ile siz dahî mesûl ve mu'atâb olmakdan gâyeti'l-gâye mübâ'edet eylemeniz bâbında fermân-ı âlîşânım sâdır olmuşdur buyurdum ki [boş] vusûl buldukda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yâfte-i sudûr fermân-ı vâcibi'l-ittiba' ve lâzımü'l-ımtisâlimin mazmûn-ı itâ'atmakrûnuyla amel u hareket ve hilâfından hazer u mücânebet eyleyesiz şöyle bilesiz â'lâmet-i şerîfe i'timâd kılasız tahrîr evâsıt-ı şehri Rebiülâhir li-sene erba' ve ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

Konstantiniyye-i mahrûse

Emr-i âlî mûcibince sadriâzâm ve peder-i ifham efendimizin mektûbu dahî vârid olmuşdur.

İş bu emr-i âlîşânıma sür'at-i imtisal ve mütava'at ile cümleye farz-ı ayn olan emr-i gaza ve cihâda bezl u sa'y ve mukadderet idenlerimizi mukaddema karar iden cenâb-ı rabbü'l-izzet iki cihânda aziz ve musaddar eylesin amîn ser-i mu hilâfına hareket ictisar idenleri kahhar ismi ile kahr eylesin

(95/1) Asâkir için gelen emr-i âlîdir

Mefâhirü'l-emâcid ve'l-ekârim cami'u'l-mehamid ve'l-mekârim el-muhtesu bi-mezîd-i i'nâyeti'l-melîki'l-da'im Anadolu'nun sol kolunda vâkî' kazâlar --- ve müte'ayyinâtından olub sefer-i hümâyûnuma me'mûr olan dergâh-ı mu'allâm kapucıbaşları dâme-mecdihûm ve mefâhirü'l-emâcid ve'l-â'yân ve sâ'ir me'mûrlar ve husûs-ı atü'z-zikr bu def'a dersâ'âdetimden mahsûs mübâşir ta'yîn olunan hassâ hasekilerinden Hasan haseki zîde-mecduhûm ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân sâ'ir zâbitân ve vücûh-ı memleket ve bi'l-cümle iş erleri ve söz sâhipleri ve cemi'i mü'minîn ve muvahhidîn ve gayretkeş dîn-i mübîn zîde-kadruhûm tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olacak ma'lûm ola ki siz ki müta'ayyinân-ı mûmâ-ileyhimsiz kazâlarınızdan ve

bedeninizden gerek bi'n-nefs ve gerek bâşbüğlar ma'iyyetleriyle müretteb ve matlûb olan ma'lûmü'l-mikdâr asâkirin seri'an tahrîk ve ihrâcıyla savb-ı me'mûreye irişdirilmeleri husûsu mukaddem ve muahhar bi'd-defa'ât şeref-yâfte-i sudûr olan evâmir-i âlîyyemle te'kid ve isti'câl olunmuş ve muahharan bu emr-i ehem süriciler dahî ta'yîn ve îsâl kılınmış ise de me'mûrlardan henüz hareket âsarı revnümâ olmadığı zâhir ve bedîdâr ve el-hâletü hâzihi dîn ve devletimin hasm-ı kavi ve düşmân-ı dîn tabi'isi olan Moskov keferesi mukaddemce iş'âr kılındığı vechle İbrâil kal'asında bi-avn-ı bâri gereği gibi münhezim olub ancak tedârik-i külliye (s. 96) ve asâkir-i kesire ile taraf taraf memâlik-i sâ'ire-yi şâhâneme muhâcime ve Sırb usâtı dahî Niş ve Sofya ve Vidin câniblerine muhâtiye âğâz eyledikleri cümleye ma'lûm ve âşikâr olub me'a haza gazâ ve cihâd nusûs-ı kati'-i furkâniye ve ehâdis-i şerîf-i nebevîye ile farz-ı a'yn olduğu emr-i garihüm “ atıyullahi ve atıyü'l-resûl ve ulû'l-emr minküm” âyet-i kerîmesi medlûl-ı münîfi üzere emr-i hümâyûnum dahî herkesin ita'at vacîbesi manzum iken sizin bu vechle celîlâne hareketiniz hem Allah-ı azîmü'ş-şân'ın fermân-ı rabbanisine ve hem imtisâli cümleye elzem ve mütehattim-i zimmet olan emr-i mülûkâneme bayâğı adem-i mutava'at sûret olduğuna binâen hazret-i vâhidü'l-kahhârın gazâb-ı elîmine mazhar ve peygamberimiz sallallahû ta'âlâ aleyhi ve's-sellem efendimizin şefa'âtlerinden mahrûm olacağınızı bi-iştibâh olduğu şöyle dursun dünyâda dahî nice gazab-ı şâhânemden sizin için selâmet-i hâl baid ani'l-ihimâl idüğü muhakkaktır zîrâ bu vakitler ezmân-ı sabıkanın birine mukayyes olmayub çiftci ve çobân deknek ve asâsını kapub ve sâ'ir bi'l-cümle ehl-i i'mân kılıcını kuşanub dîn düşmanı karşusunda muhârebe ve mukâtele üzere olan guzât-ı muvahhîdinin aceleten imdâdlarına erişecek zîver-i islâmıdan zerre kadar behresi olanlara bundan sonra bir dakîka tevakkuf ve ârâm idecek zaman olmamağla işbu emrim vardukdan sonra bir dakîka ârâm ve râhatı

nefsinize harâm bilerek ve dîn-i mübîn gayretini iltizâm eyleyerek encâm-ı kâr ya'ni â'dâ-yı dîn ma'âzallâh te'âlâ berülere tecâvüz ve tahatti eylediği sûretde bu kadar ırz ve mâl ve nisvâna ve şüyûh ve etfâl ayaklar altında kalarak ol vakit huzûr-ı Rabbü'l-â'lemîninde tevcîhle cevâba kadir olunamayacağı bir iyice mülâhaza iderek ânâ göre hareket ve bi'n-nefs me'mûr olduğunuz bi'z-zât ve bâşbûğla olanlar bâşbûğla müretteb ve matlûb olan askeri elbette ve elbette serî'ân ve acilen mahall-i me'mûrelerine irişdirmeğe bezl ve sa'y ve kudret eylemeniz âhz-ı mütâlib-i dâverânem olmağın te'kîd-i âle'l-isti'câl işbu emr-i şerîfim dahî ısdâr ve aceleten mübâşir mûmâ-ileyh ile itâre ve tisyâr olunmuşdur imdi vakt ve hâl ve sûret-i maslahat bi'd-defa'ât sâdır olan evâmir-i şâhânemle size beyân ve iş'âr kılınmış olduğuna ve adüvvünün keyfiyeti cümleye ma'lûm ve müberrehen idüğüne nazarân etnâb-ı tınâb makâl hâsılı istihsâl kabilinden olub dünya ve âhiretde necât ve selâmet izzet ve sa'âdet isteyenler emr-i âlîşânıma imtisâl ve mutâva'atle iki cihetle farzolan bu me'mûriyeti icrâya sür'at eylemek lâzımeden idüğü ba'd-ezîn dahî tevakkûf ve imrâr-ı vakt iden olur ise bâlâda mastûr ve va'idâta mazhar olacaklarında şüphe olmadığı ma'lûmun oldukda ber-vech-i meşrûh amel u hareket ve bir hüsn-i hidmet ibrâzıyla tahsîl sa'âdetdârına şiddettâk? ve gayret ve hilâfından begâyet ve hazer u münâcebet eyleyesiz ve siz ki zabitan ve vücûh-ı memleket ve sâ'ir mü'minîn-i mûmâ-ileyhimsiz mazmûn-i emr-i pâdişâhânem sizin dahî meczûmunuz olarak size dahî bir gün evvel düşman karşusunda olan dîn karındaşlarımızın imdâdlarına bi'l-umûm irüşüb gazâ ve cihâd farizesini ifâ ile ilâ-yevmi'l-kıyâme elsine-i nâsda hayr ile yâd olacak mesâi cümleye ibrâzıyla nâm u şân olmağla ve iki cihân sa'âdetine nâ'il olmağla şitâb ve sür'at eyleyesiz ve sen ki hâseki mûmâ-ileyhimsin seni bu husûsa ta'yînimden maksûd ve muktezâ-yı vakt ve hâli ve sûreti irade-i şâhânemi dâmen der-meyân-ı gayret ve ser-i mû ve sana şifâhen vâki'olan

vesâya ve tenbihâtı gerek müte'ayyinân mûmâ-ileyh ve gerek âlâ ve ednâ bi'l-cümle dîn gayretkeşleri olan ehl-i İslâm ifâde ve beyân birle herkes yerlerinden ve yurdlarından âlâ eyyi hâl bir dakika mukaddem tahrîk ve ihrâc ve savb-ı me'mûrlarını sevk ve isâle ikdâm eylemek kaziyesi olmağla ânâ göre amel u hareket ve icrâ ve levâzım kâr-güzârı ve sadâkatim hilâfı vaz'-ı vukû'undan gâyetü'l-gâye tevakki ve mübâ'edet eylemek babânında fermân-ı âlişânım sâdır olmuştur buyurdum ki [boş] vusûl buldukda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yâfte-i sudûr iden fermân-ı vâcibü'l-ittiba' ve lâzımü'l-ımtisâlimin mazmûn-ı itâ'atmakrûnuyla amel u hareket eylyesiz şöyle bilesiz a'lâmet-i şerîfe i'timâd kılasız tahrîrân fî evâ'il-i şehri Rebiülâhir li-sene erba' ve ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

Konstantiniyye-i mahrûse

(96/1) Asâkir için gelen emr-i âlîdir

Mefâhirü'l-emâcid ve'l-mekârim-i cami'u'l-mehamid ve'l-mekârim el-muhtesu bi-mezîd-i i'nâyeti'l-melîki'l-da'im dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından olub bu def'a Anadolu'nun sol koluna sürici ta'yîn kılınan cenâb-ı hilâfetmâim mîrâhûr-ı sâni vekîli Ali dâme-mecdihû ve mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'deni'l-fazl ve'l-keîlâm Anadolu'nun sol kolunda vâki' kazâların kuzât ve nüvvâbı zîde-fazlıhûm kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ocağı turnâcılarında olub kapucubaşı mûmâ-ileyh ma'iyetine ta'yîn kılınan Rüstem zîde-mecduhû ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân â'yân ve zâbitân ve serdârân ve vücûh-ı memleket ve bi'l-cümle iş erleri ve söz sahibleri zîde-kadruhûm tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olucak ma'lûm ola ki siz ki mevlânâ ve sâ'ir mûmâ-ileyhimsiz cümleye ma'lûm olduğu üzere hâ'in-i dîn ve devlet ve muhîn-i mülk ve millet olan Moskov keferesinin vukû'a gelen hâl ve hareketine

binâen Anadolu'nun sol kolunda vâki' kazâlardan meşta için tertîb olunan askeri beheri yüz yirmi beşer olmak üzere mukaddemâ cânib-i ocâğ-ı âmirenden gönderilen defter-i nâtik olduğu üzere müretteb olan serdengeçti bayraklarını tamâm neferâtıyla bir gün evvel me'mûr oldukları mahalle sevk ve tesyir eylemeniz husûsu mukaddem ve muahhar şeref-rîz-i sūdûr olan evâmir-i şerîfimle ber-vech-i te'kid tenbîh ve tebyîn neferât-ı merkûmeye ve sair bi'l-cümle harb u darb erbâbını ve'l-hâsıl müslimân olanları bir gün evvel ihrâc ve savb-ı me'mûrelerine sevk u îsâli emrine kapucubaşı ve turnacı mûmâ-ileyhümâyâ bâ-emr-i âlî sürici nasb u ta'yîn kılınmışdı el-hâletü hâzihi kefare hazat tefrinin islâmiyâna vâki' olan ihânet ve sû-i kasd adavetine binâen kefare-i mesfûrenin ile beren ve bahren ve sefer-i nusret eserim derkâr ve bu vakt u evkât diger ve bu sefer esfâr-ı sâbıkaya bir vechle kıyâs kabûl itmeyüb ârâ-yı îmândan behresi olub eli kılıç tutan ve tüfenk atmağa gücü yeten ehl-i imân bulunduğu mahalden hemân hareket ile â'dâ karşusunda cenk ve peykâr üzere olan dîn karındaşlarımızın imdâdına yetüşüb kefare-i mesfûrenin tedmir ve tenkîllerine îfâ-yı farîze-i cihâd ve gazâyâ bezl-i miknet eylemek farz-ı a'yn olmağla Anadolu'nun sol kolunda vâki' kazâlarda mukîm bi'l-cümle a'tîk-i ağâvât ve alemdârânı ve her bir kazâdan bir serdâr bayrakları küşâdıyla bi'l-cümle yeniçeri dilâverlerini ve sâ'ir harb u darb erbâbını aceleten ihrâc ve hâlâ Silistre vâlisi ve bi'l-istiklâl Tuna cânibi ser'askeri düstûr-ı mükerrerrem müşîr-i mufahhâm nizâmü'l-â'lem vezîr-i gayret-şî'ârım (s. 97) Hüsrev Mehemed Paşa edâmâllâhû te'âlâ iclâlehû ma'îyetine ve sâ'ir Tuna sevâhilinde olan kılâ'-i ve buk'a ve İsmail serhaddine sevk ve îsâli husûsuna irâde-i kat'i-i cihândârânem ta'alluk etmekle işbu emr-i celfî'l-ünvân tarafınıza vâsıl olduğu anda dakîka-yı vâhide tevakkuf ârâmı tecviz itmeyerek mukaddemâ ihrâcı fermânım olan asâkir müretteb ve serdengeçdi bayraklarının ve atîk ağâvât ve alemdârân ve her bir kazâdan bir serdâr bayrağı

küşâdıyla yeniçeri neferâtı ve dilâverlerini ve sâ'ir bi'l-cümle harb u darb erbâbını acelelen ihrâc ve nihâyet üç beş gün zarfında serasker müşârün-ileyh ma'iyetine ve sâ'ir mahallere sevk ve îsâli husûsuna bi'l-ittifâk şeddettâk gayret ve bezl-i ma-hasl ve sa'y u kudret eylemeniz fermânım olmağın tenbîhen ve ikdâmen ve ihtimâmen işbu emr-i şerîfim isdâr ve kapucubaşı mûmâ-ileyh ile irsâl olunmuşdur imdi îcâb-ı vakt ve hâle ve hilâfgiran-ı dîn-i mübînin vâki' olan harekât rüdbesine nazaran cümle ümmet-i Muhammed müttefik-i ilahüm olarak â'dâ-yı kelimetullahi'l-ulyâ ile te'bîr-i dîn-i mübîn ve tahkîm-i esâsı devlet-i âlîye-i ebed karîn niyet-i halihisesiyle bu uğurda mâl ve cân fedâsıyla makdurlarını bezl ile îfâ-yı emr-i cihâd eylemek müteccîm zimmet-i diyânet olub bu uğurda çalışanlar meşkûrû'l-mesâi olarak hazret-i serîr ârâ risâlet peygamberimiz efendimizin livâ-ı hamdi sâyesinde mustazill ve nâ'il-i der-caal bi-gaye olacakları ve ağmâz ve betâ'et idenler dârında mübtelâ-yı azâb-ı elîm ve gazâb-ı azîm olacakları bi-iştibâh olmağla işbu emrim tarafınıza vâsıl olduğu anda fezâ'il-i cihâd ve gazâ-yı derpîş ile dakîka-yı vahide ve imrâr-ı vakt tecvîz itmeyerek ber-vech-i meşrûh asâkir ve serdengeçdi ve serdâr bayraklarının ve atîk ağâvât ve alemdârânın ve sâ'ir harb u darb erbâbının acelelen ihrâc ve serasker müşârün-ileyh ma'iyetine ve mahal-i sâ'ire irişdirilmesi husûsuna bi'l-ittifâk teşmîr-i safir gayret eylemek matlûb-ı kat'i cihândaranem idüğü ve hilâf-ı emr-i bâri ve menâfi-i rızâ-yı tacidârânem bundan sonra bu maslahat-ı dîn ve devletimde müsâmaha ve betâ'et ider iseniz beher hal dünyâ ve âhiretde nedâmetini müşâhede ideceğinizi ---? idüğü ma'lûmunuz oldukda mefhûm-ı fermân-ı hümâyûnumu bir hoşça mulâhaza iderek ânâ göre amel u hareket bi'l-ittihâd ikdâm ve müsâri'at ve hilâfından begâyet hazer u münâcebet eyleyesiz ve siz ki kapucubaşı ve tûrnâcı mûmâ-ileyhümâsız mazmûn-ı emr-i hüsrevânem sizin dahî meczûmunuz olarak asâkir müretteb ve serdengeçdi ve serdâr bayraklarıyla atîk ağâvât

ve alemdârânı ve dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ve dilâverlerini ve sâ'ir erbâb-ı harb u darb olan ehl-i imanı bir gün evvel yerlü yerinden ihrâc ve bir dakîka mukaddem semt-i gazâ ve cihâda sevk ve îsâle ve sizden me'mûl-i şâhânem olan kâr-güzârı ve sadâkat-ı lâzîmenin icrâsıyla îfâ-yı muktezâ-yı me'mûrine ve infâz irâde-i pâdişâhâneme bezl-i mukaderet ve hilâf-ı vaz'-ı tecvîz ile siz dahî mes'ûl ve mu'atab olmakdan hazer u münâcebet eylemeniz bâbında fermân-ı âlişânım sâdır olmuştur buyurdum ki [boş] vusûl buldukda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yâfte-i sudûr olan fermân-ı vâcibü'l-ittiba' ve lâzîmü'l-ımtisâlimin mazmûn-ı ita'âtmakrûnuyla amel u hareket ve hilâfindan begâyet tehâşi ve mübâ'edet eyleyesiz söyle bilesiz a'lâmet-i şerîfe i'timâd kılâsız tahrîran fî evâhir-i şehri Saferilhayr li-sene erba' ve işrîn ve mi'eteyn ve elf.

Konstantiniyye-i mahrûse

Emr-i âlî mûcibince sadr-ı â'zam ve peder-i ifhâm efendimizin mektûbu dahî vârid olmuştur.

(97/1) Veliyyü'n-ni'am şeyhülislam efendimizin mektûbudur

İzzet-me'ab Anadolu'nun sol kolunda vâki' kazâlar müftîleri ve kâdıları ve ulemâ ve meşâyih efendiler zîde-ilmuhûm be'de's-selâm inhâ olunur ki dînimiz düşmânı olan Moskov keferesi ile berren ve bahren sefer-i nusret-i eserim derkâr ve bu vakt gayri vakitlere kıyâs kabûl itmediği cümle indlerinde âşikâr olmağla “ fe inne hücu-u'l-udüvvü âlâ beledin min bi-lâdi'l-islâm ev nahiyetü min nevâhîye fi'l-cihâd farz-ı a'yn mütebâsınca farziyetinde karîniyet ve ba'idiyet bi-lâd-ı müsâvat üzere olduğu ecluden umûmen memâlik-i islâmiye âhâlilerinden erbâb-ı cenk u harbe farizeti kitâb ve sünnet ile müsebbet olduğundan “inferu ihkâken ve sikâlen” nazm-ı kerimi üzere herkese hallerine göre îfâ-yı farîze-i gazâ ve cihâda bezl u sa'y ve miknet eylemek

emr-i ehemm olduğu beyânıyla işbu mektûb tahrîr hazret-i sadâretpenâhîye tefrîkan irsâl ve tisyâr kılınmıştır bi-izn-i te'âlâ vusûlünde gerekdir ki îcâb idenler nash ve bend olunarak tergîb ve teşvîkle el-hâletü hâzihi düşman karşusunda cenk u cidâl üzere olan ihvân-ı dînimiz imdâdlarına seri'ân ve acilen vusûlleri husûsunda ve imdâdât-ı sâ'ire müsta'cile-yi seferiyede her birimize sa'y-ı mevfûr ve bezl mâ hasıl makdûr eylesiniz.

El-fakir Dürri-zâde Es-Seyyid Abdullah ufiye anhüma

(97/2) İftihârü'l-emâcid ve'l-ekârim- cami'ü'l-mehamd ve'l-mekârim el-muhtesu bi-mezîd-i i'nâyeti'l-melîki'l-da'im dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından olub Anadolu'nun sol koluna bu def'a sürici nasb u ta'yîn olunan cenâb-ı hilâfetmeâbım mîrâhur-ı sâni vekîli Ali dâme-mecduhû ve kıdvetü'l-emâcid ve'l-â'yân ocâğ-ı âmirem tûrnâcılarında olub sürici mûmâ-ileyhin ma'iyetine me'mûr kılınan Rüstem zîde-mecduhû tevkî'-i refî'-i hümâyûnum vâsıl olacak ma'lûm ola ki mukaddimce Moskov keferesinin zuhûr ve ma'lûm olan hâl ve hareketine binâen kefer-i mesfûrenin keyd ve mazarratlarından memâlik-i şâhânemin muhâfaza ve muhâresesi zımında İbraîl ve İsmâil ve Yergöğü taraflarına ve Tuna boyunca Anadolu'nun sol kolunda vâki' kazâlardan bâ-evâmir-i âliye serdengeçti bayrakları ve bi'n-nefs bâşbüğlar ma'iyetleriyle ma'lûmü'l-mikdâr asâkir-i sâ'ire tertîb ve ihrâcı husûsu tenbîh ve te'kîd olunmuşdu ancak hâ'in-i dîn ve devlet ve mühîn-i mülk ve millet olan Moskov keferesi i'lân-ı harb “--- --- ---“ ve Yergöğü Kal'a'sının taşra hendeğini zabt ve kal'a-yı merkûmeyi muhâsara ile mevcûd olan asâkir-i ehl-i İslâm ve âhâli ve sükkânı derûn-ı kal'ada mütehabbes oldukları hâlâ Silistre vâlisi ve bi'l-istiklâl Tuna cânibi ser'askeri düstûr-ı mükerrerem müşîr-i mufahham nizâmü'l-a'lem vezîrim Hüsrev Mehmed Paşa edâmâllâhû ta'âlâ iclâlehû tarafından bu def'a dersi'âdetime tevârüd iden tahriratda

derc ve inhâ olunmuş olub bu sûretde Moskov keferesi üzerine sefer-i nusret-i eserim derkâr ve bu sefer-i mareke-yi sâbıkaya bir vechle kıyâs kabûl itmediği müstagni ta'rif ve iş'âr olunduğuna mebnî müslimân olan ve kelime-i tevhîdi zikr ve Ümmet-i Muhammedimin din ve nâmûs dîn-i mübîn gayretini çekenler bundan sonra durub oturmak vakitler olmayub sagîr ve kebîr bâ y u gedâ herkes elinden gelen vusu' ve makdûrunu icrâ ve gönül birliği ittifâk ve ittihâd-ı kulûb ile ale'l-umûm â'dâ üzerine hücum olunarak nusûs-ı kât'i furkaniye ve ehâdis-i şerîfe-i nebevîye ile farz-ı a'yn olan gazâ ve cihâdı îfâ itmek cümle ümmet-i Muhammed'e mütehattim-i uhde-i diyânet olmakdan nâşî (s. 98) mukaddem fermânım olan serdengeçdi bayrakları ve bi'n-nefs ve bâşbûğlar ma'iyetleriyle tertîb kılınan asâkirden mâ'ada eli irişen ve gücü yetişen ve kılıca kâdir olan kâffe-i mü'mînin ve muvahhidîn birkaç gün zarfında tahrîk ve ihrâc ve hemân semt ve münâsibine göre İsmâil ve İbrâil ve Yergöğü ve sâ'ir Tuna havâlisine gazâ ve cihâda sevk ve işrâ olunmak üzere bir gün mukaddem mahsûs emr-i âlîşânım isdâr ve tâtâr ile itâr u tisyâr olunmuş ise dahî bunların hemân acilen ve müsâra'aten irişdirilmeleri zımnında hademe-i devlet-i âlîyyemden mücerrebü'l-etvâr ve kârküzâr ve sıdk ve gayreti bedidâr birinin sürici olarak me'mûr ve ta'yîn kılınması lâzım geldiği zâhir ve sen ki kapucubaşı mûmâ-ileyhsin senin evsâf-ı mezkûre ile iltisakının ve bu makûle husûsâtın bir vefk matlûb-ı rü'yet ve tesevvübün liyâkat ve iktidârın ma'lûm ve bâhir olduğundan Anadolu'nun sol koluna sürici nasb u ta'yîn kılınmak husûsuna ve irâde-i âlîyyem ta'âlluk idüb ber-vech-i muharrer serdengeçdi ve yeniçeri neferâtı tahrîk ve ihrâcda ma'iyetinde istihdâm için tûrnâcı mûmâ-ileyhim dahî ocağ-ı âmirem tarafından sana terfîk olunmağla me'mûriyetini hâvî işbu emr-i şerîfim isdâr ve yedine i'tâ olunmuşdur imdi düşmanımız kavî ve şimdiye dek millet-i beyzâ-yı islâmiyeye ittiği hakâret hûsule-yi gayret-i dîne mütehammil olmadığı bedihî olub me'a haza bu dîn

gavgasında cümle ehl-i imân müşterek olmağla muktezâ-yı me'mûriyetin üzere acelelen bu taraftan hareket ve Anadolu'nun sol koluna tevcih ve gayret ile rey-i rastında olanlara bi'n-nefs ve yemîn ve yesarına tarafından mukaddem ve kârgüzâr adamlar ta'yîniyle her bir kazâdan ve vakt u hâl keyfiyeti herkese i'lân ve ifhâm ve bu emr-i ehem-i dîne kemâliyle ikdâm iderek mukaddem matlûb olan serdengeçdi ve yeniçeri neferâtı tûrnâcı mûmâ-ileyh ma'rifetiyle ve müretteb olan sâ'ir askeri dahî ma'rifetinizle derhâl tahrîk ve ihrâc ve semt u münâsibe göre mahall-i mezkûreye sevk-i isdâr ve bundan ma'adâ eli çabuk ve gücü yeten kılıca kâdir bi'l-cümle ehl-i imanı “ harazü'l-mü'minin ale'l-kıtal” nass-ı şerîfi üzere fî sebîlallah gazâyâ ve farîze-i cihâdı icrâyâ sevk ve itira ile îfâ-yı muktezâ-yı gayret ve hamiyet ve icrâ-yı lâzım kârgüzârı ve sadâkatine bezl u sa'y ve mukadderet eylemek âhz-ı mütâlib-i daveranem idüğü ve böyle bir ehem-i dînde tama meyil ve rağbet ve irtikâb kusûr ve betâ'et ider isen dünyâda pençe azab-ı şâhânemden sana halas mümkün ve mutasavver olacağı şöyle dursun vehamet-i uhreviyesini dahî müşâhede ideceklerinden şübhe olmadığı ma'lumun oldukda ber-vech-i meşrûh amel u hareket ve îkâz-ı emr ve irâde-i hümâyûnum dâmen der-meyân-ı gayret ve hilâfından begâyet ittikâ ve mübaadet eylesin ve sen ki turnâcı mûmâ-ileyhsin sen dahî mûcib-i emr-i şerîfim ve sürici kapucubaşı mûmâ-ileyhin re'y ve irâdesi üzere amel u hareket ile bi'l-cümle serdengeçdi ve yeniçeri ve dilâverlerini semt-i gazâyâ sevk ve îsâl iderek icrâ-yı lâzıme-yi me'mûriyet ve sadâkate mezîd sa'y u gayret ve hilâfı vaz'dan gâyetü'l-gâye hazer u mücânebet eylemek bâbında fermân-ı âlîşânım sâdır olmuşdur buyurdum ki [boş] vusûl buldukda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yâfte-i sudûr olan fermân-ı vâcibü'l-ittiba' ve lâzımü'l-imtisâlimin mazmûn-ı itâ'atmâkrûnuyla amel u hareket ve hilâfından gâyetü'l-gâye tehâşî ve mücânebet

eyleyesiz şöyle bilesiz a'lâmet-i şerîfe i'timâd kılasız tahrîran fî evâhir-i şehri
Saferülhayr li-sene erba' ve işrîn ve mi'eteyn ve elf.

Konstantiniyye-i mahrûse

(98/1) Asâkir için gelen emr-i şerîfdir

İftihârü'l-emâcid ve'l-ekârim-i camiü'l-mehâmid ve'l-mekârim el-mehtesûn bi-
mezîd-i i'nâyeti'l-melîki'd-da'im Anadolu'nun sol kolunda sefer-i hümâyûnuma
me'mûr dergâh-ı mu'allâm kapucubaşları dâme-mecduhûm ve mefâhirü'l emâcid ve'l-
â'yân sâ'ir me'mûr-ı mûta'ayyinân zîde-mecduhûm tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl
olacak ma'lûm ola ki bi'l-fi'il sadrı âzam sûtude-i şiyem ve serdâr-ı ekrem zafer-i ilm
ricâl-i devletime ve bi'l-cümle ocâklarım ağavat ve zâbitânını bi'l-ashâb ve
dersa'âdetimden hareket ideceği taraf taraf neşr ve i'lân vesâyâ ve tenbîhât-ı lâzıme
herkese iş'âr ve beyân kılınmışdı el-hâletü hâzihi yedi ocâğımın umûmen ağâvât ve
zâbitân ve neferâtı işbu mâh-ı Cemâziyelevveli'nin on dokuzuncu isneyn günü ve sadr
â'zam ve serdâr-ı ekrem müşârün-ileyh dahî ricâl ve erkân-ı saltanatımın yirmi ikinci
mübârek Cum'a günü bi-avn-i cenâb-ı mülk-i avam-ı âsitâne-i âlîyyemden fekk-i râbıta-
i ârâm ve bi'l-yümn ve'l-ikbâl Davûd Paşa sahrasına nasb-ı hıyam nusret-i irtisâm idüb
sahrâ-yı mezkûrda dahî ikâmet olunmayarak hemân bir iki gün zarfında bi-inâyetillahh
te'âlâ hareket ve â'dâ-yı dîn hazlân-ı karîn üzerine atf zihâm-ı azîmet ideceğine mebnî
bundan böyle me'mûrlardan münâfi' betâ'et gune vâz'ına cesâret eyleyenler dünyâ ve
uhrada mes'ûl ve mu'atâb olub selâmet u necât bulamayacakları ta'rîfden müstağni
olmağla siz dahî me'mûriyetiniz iktizâsı ve mukaddem ve muahhar şeref-bahş-ı sudûr
olan evâmir-i âlîyyem me'ali ve mevâlası üzere amel u hareket ve elvîye ve
kazâlarınızdan gerek bi'n-nefs ve gerek bâşbûğlar ma'iyetiyle sefer-i hümâyûnuma

me'mûr asâkirin bir gün evvel savb-ı me'mûra irişmesi husûsuna şitâb ve sür'at eylemeniz fermânım olmağın i'lâmen ve ifhâmen ve te'kîden Ordu-yı hümâyûnumdan işbu emr-i şerîfim isdâr ve sadr-ı â'zam tâtârlarından kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Sâlih ile irsâl olunmuşdur imdi Ordu-yı hümâyûnum sahraya hurûc idüb inşâallâhü'l-rahman bu günlerde semt-i gazâ ve taraf-ı â'dâya teveccüh ve azîmet üzere olduğu ma'lûmunuz oldukda muktezâ-yı me'mûriyetiniz üzere amel u hareket ve nâ'il-i mükâfât olacak hizmet-i birun ve mesâ'i ve meşkûra ibrâzına dâmen der-meyân-ı gayret ve mugâyyer-i fermân ser-i mü halet ve hareket hudûsını tecvîzden mübâ'edet eylemeniz bâbında fermân-ı âlîşânım sâdır olmuşdur buyurdum ki [boş] vusûl buldukda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yâfte-i sudûr olan fermân vâcibü'l-ittiba' ve lâzımü'l-imitisâlimin mazmûn itâ'atmâkrûnuyla amel u hareket ve hilâfından hazer u münâcebet eyleyesiz şöyle bilesiz a'lâmet-i şerîfe i'timâd kulasız tahrîr fî evâhir-i şehri Cemâziyelevvel li-sene erba' ve ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

Be-yurd-ı sahra-yı Davûd Paşa

(99/1) Berât-ı şerîf-i âlî şân mekân-ı sultân ve tuğrâ-i ğarrâ-i cihân-sitân-ı hâkânî hükmi oldur ki

Medîne-i Tokat'da vâki' Muslihiddîn mahallesinde mebnî ashâb-ı hayrâtdan El-Hâc İbrahim Ağa nâm sâhib hayrın binâ eylediği câmi'-i şerîfinde yevmî bir akçenin sülüs hissesiyle hitâbet cehtinin sülüs hissesine mutasarrıf olan erbâb-ı istihkâktan işbu râfi'-i tevkî-i refî'i's-şân-ı hâkânî mevlânâ Mustafa Halife bin Osman bi'l-fi'il berât-ı şerîfle oğlu Derviş Emin mahlûlünden mutasarrıf olub iken yedinde olan berât zâyî' olmağla dersa'âdetimden gerü zâyî'nden kaydı mûcibince tevcîh olunub yedine müceddiden berât-ı şerîf-i âlîşânım verilmek bâbında istid'â-yı inâyet itmegin vech-i

meşrûh üzere merkûma tevcîh ve sadaka bu berât-ı hümâyûn sa'âdetmakrûnumı verdim ve buyurdum ki ba'de'l-yevm mevlânâ-yı merkûm Mustafa Halife bin Osman varub zikr olunan câmi'-i şerîfde kemâkân sülüs hisse-i hitâbet cihetine mutasarrıf olub hizmet-i lâzimesi mer'î ve müeddi kılındıktan sonra yevmî bir akçenin sülüs hissesiyle mutasarrıf olub vâkıfın ruhu ve devâm-ı ömr ve devletimçün duaya müdavemet göstere şöyle bilüb alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın tahrîran fî'l-yemi's-sâni ve'l-ısrîn min-şehri Rebiülevvel li-sene erba' ve ısrîn ve ve mi'eteyn ve elf.

Konstantiniyye-i mahrûse

(99/2) Ebubekr ve Ahmed'in berâtıdır

Berât-ı şerîf-i âlî şân-ı mekân-ı sultân ve tuğrâ-i eğarrâ-i cihân-sitân-ı hâkânî hükmi oldur ki

Medîne-i Tokat'da Nazır Ali ve Ebubekr Efendi Şadırvanlı sûkında dokuz bâb vakf dekâkîn ve mu'allimhânelerin evlâdiyet ve meşrûtiyet üzere vazîfe-i mu'ayyene ile bundan âkdem mütevellîsi olan evlâd-ı vâkıfdan işbu râfi'-i tevkî'-i refî'ü'ş-şân hâkânî Ebubekr bin Ali mahallinde meclis-i şer'a varub şöyle tazallum-ı hâl ve istirhâm iderek bundan âkdem aklıma hıffet târi olub umûr-ı vakfı rü'yet ve idâreye adîmü'l-iktidâr olduğü ecluden karındaşım Osman tevliyet-i mezbûru üzerimden ref' ve kendi üzerine berât ittirüb tevliyet-i mezkûru bi'l-küllüye hıfz itmekle el-hamdülillahi te'âlâ tâmmü'l-akl olub umûr-ı vakfî kemâfi'l-evvel idâre rü'yete muktedir olduğümü ve tevliyet-i mezkûr sülüsânı karındaşım mezbûr Osman'ın ref'inden diğêr karındaşım Ahmed ile benim üzerime ale'l-iştirâk tevcîh olunmak niyâzımı hakkaniyet hâli ba'de'l-istifsâr der-

devlet-i medâra arz ve i'lâm ediver deyü El-Hâc ve iltimas eimmeleriyle kararı'l-hakîka mezbûr Ebubekr nâm tâmmü'l-akl olub umûr-ı vakfî kemâ fî'l-evvel idâreye iktidârı olduğu bi'l-cümle ashâb mürtezika âlâ tarîkü'l-istişhâl taraf-ı şer'a haber vermeleriyle tevliyet-i mezkûrenin sülüsân hissesi mezbûr Osman'ın ref'inden karındaşları Ebubekr ve Ahmed'e tevcîh olunub yedlerine berât-ı şerîf-i âlîşânım verilmek bâbında nâ'ib mevlânâ Ahmed Reşid zîde-ilmuhû arz itmegin mûcibince tevcîh ve sadaka idüb bu berât-ı hümayûn-ı sa'âdetmakrûnumu verdim ve buyurdum ki ba'de'l-yevm merkûmân Ebubekr ve Ahmed nâm karındaşlar varub zikr olunan vakfın evlâdiyet ve meşrutiyet üzere sülüsân hisse-i tevliyetine karındaşları ref'inden ber-vech-i iştirâk mutasarrıflar olub hizmet-i lâzımelerine mer'î ve müeddi kılındıktan sonra vazife-i mu'ayyenesinin sülüsân hissesiyle mutasarrıflar olub vâkıfın ruhu ve devâm-ı ömr ve devlet duaya müdâvemet göstere bu bâbda taraf-ı âherden bir vechle dahl u ta'arruz kılmayalar şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar tahrîran fî'l-yevmi's-sâmin ve'l-ısrîn min-şehri Rebi'ülevvel li-sene erba' ve ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

Konstantiniyye-i mahrûse

(99/3) Fatıma Hâtun'un defter-i müfredâtıdır

Medîne-i Tokat'da Mehemed Paşa mahallesi sâkinelerinden iken bundan âkdem fevt olan Fatıma binti Mustafa nâm müteveffiyenin verâseti zevc-i metrûkı Mehemed bin Mehemed ile sadriye-i sagîre kızı Nazîfe'ye ve li-ebbeveyn er karındaşı Mehemed ve kız karındaşı Rabia'ya ve anası Zâhide binti Davûd'a münhasıra olduğu şer'ân zâhir ve nümâyân oldukdan sonra bâ-ma'rifet-i şer' terekesi tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-farîzeti's-şer'iyye tevzî' u taksîm olunan tereke-i

müteveffiye-i mezbûrenin defter-i müfredâtıdır ki ber-vech-i âtî zikr olunur hurrîre fî'l-yevmi'r-râbi' aşer min-şehri Cemâziyelâhir li-sene erba' ve işrîn ve mi'eteyn ve elf.

	miktâr	guruş
Menzil der-mahalle-i mezbûre	1 bab	300
Bağ der-mevzi'-i Hânyazusu	1 kıt'a	100
Yorgan	4	40
Döşek	4	45
Yasdık	4	20
Sade peşkir	4	4
Astar-ı Halebi	8	2
Bez	1 tob	5
Köhne kuşâk ve kıvırtma parçası		2,5
Donluk mendil	3	3,5
Def'a donluk	1	2
Çârşab	1	3
Penbe ve keten ipliği		5
İpekli bürük		10
Alaca ve çiçekli şalvâr	2	8
Hamam takımı		5
Bez parçası ve çorab		2
İşleme bürük		10
Çevre ve köhne çârşab	2 ve 1	5,5
Müsta'mel alaca entari	1	10
Şeritli şâlî cübbe		20

Dülbend	4	4
Yağlık	1	1,5
Köhne ipekli gömlek şâlî parçası ve boğça		3
İşleme peşkir	1	3
Tarak sîm		3
Mercan ve boncuk		2
Küpe	1 Çift	40
Sîmli kaşık	2	2
Köhne kilim	2	15
(s. 100) Ayna	1	1
Sandık	1	2
Dezgah		5
İnek ve dana	1'er	30
Evânî-i nühâsiye ber-vech-i tahmîn		25
Der-zimmet-i Mehemmed Efendi	bâ-temessük	20
Der-zimmet-i Ayşe Hâtun	bâ-temessük	5
Mihr-i der-zimmet-i zevc-i mezbûr		150
Kispare entari	1	20
Köhne çiçekli boğça	2	1,5
Çit değirmi	11	15
Yağlık ve el yemenisi ve köhne çevre	5	3
Yekün		966

Min-hâ'l-ihracât

Müteveffiye-i mezbûrenin techîz ve tekfînine masraf	75
Resm-i kısmet	24,5
Kâtibiyye	5,5
Çukadâriyye	5,5
Eminiyye ve hüddâmiye	5
İhzâriyye ve kaydiyye ve kalemiyye	2,5
Yekün	118

guruş

Sahhü'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese	848	
Hisse-i zevc	212	
Hisse-i bint	424	
Hisse-i ümm	141	40 meblağ
Hisse-i âhi	47	13 meblağ
Hisse-i uht	23	44 meblağ
Meblağ-ı bâkî	1	

(100/1) An-asl Niksar âhâlilerinden medîne-i Tokat'da Şücâ'iddîn mahallesinde kirâ ile mütemekkin iken bundan âkdem Niksar'da hâlik olan Ursaka veledi İstefan nâm hâlikin verâseti zevce-i metrûkesi Marta binti Anasya ile sulbî kebîr oğulları Ohânis ve Erakil ve sulbiye-i kebîre kızı Mariya ve sagîre kızı Anna'ya münhasıra olunduğu şer'ân zâhir u nümâyân oldukdan sonra bâ-ma'rifet-i şer' tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-farîzeti'ş-şer'iyye tevzî' u taksîm olunan hâlik-i mersûmun defter-i müfredâtıdır ki ber-

vech-i âtî zikr olunur hurrîre fî'l-yevmi's-sâlis aşere min-şehri Cemâziyelâhir li-sene erba' ve ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

	miktâr	guruş
Yasdık	7	30
Kefere minderi	9	10
Yorgan	5	40
Çit döşek	2	16
Müsta'mel kilim	3	15
Çuval	2 çift	6
Araki billûrî ve şişe	3 ve 1	4
Şişe gülâbdan	1	0,5
Tabak ve fincan ve sagîr billûr bardak	1 ve 2 ve 1	2
Astar	1 tob	4
Kalpâk	1	5
Giyim esvâbı		20
Çeçim halebi	13	3,5
Giyesi legeni	6 aded	15
Şam'dan	1	1
Evânî-i nühâsiye ber-vech-i tahmîn	14 kıyye	35,5
Hırdavât-ı menzil ber-vech-i tahmîn		10

Hâlik-i mersûmun hân odası derûnunda olan eşyâsıdır ki zikr olunur

Hâm çit külçe	5	250
Basmacı âlâtı		40

Yekün	507,5
Min-hâ'l-ihracât	
Resm-i kismet	12,5
Kâtibiyye	3
Çukadâriyye	3
Eminiyye ve hüddâmiye	2,5
İhzâriyye ve kaydiyye	1,5
Yekün	22,5

	guruş	
Sahhü'l-bâkî li't-taksîm beyne'l verese	485	
Hisse-i zevce	60	75 meblağ
Hisse-i ibn	141	55 meblağ
Hisse-i ibn	141	55 meblağ
Hisse-i bint	70	87 meblağ
Hisse-i bint	70	87 meblağ
Meblağ-ı bâkî		1

(101/1) Kıdvetü'n-nüvvâbü'l-müteşerri'in Tokad nâ'ibi mevlânâ zîde-ilmihû ve kıdvetü'l-emâcid ve'l-ayân Tokad voyvodası zîde-mecdihû ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân vücûh-ı memleket ve bi'l-cümle iş erleri zîde-kadruhûm tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olacak ma'lûm ola ki hâ'in-i dîn-i mübîn ve muhîn-i şeri'at-ı seyyidi'l-mürselin olan Moskov keferesi fesh-i mukâleme-i sulh bu def'a Memâlik-i İslâmiyeye vâki' olan

hücûmuna seri'an lâzım gelen mahallere asâkir-i külliye ta'yîn olunmakda ise de el-hâletü hazihû kefere-i ---? asâkir-i külliye ve tedârikât-ı kâvi ile her taraf muhâceme ve hatta İbrâil ve İsmâil kal'alarını muhâsara itmiş olduğunu ve bir müddeten berü kefere-i mesfûrenin tahrîk ve ifsâdıyla Toka? ra'iyyetden hurûc ve semt-i isyân yülûc iden Sırb usâtı dahî kefere-i mesfûre ile akd-i zünnâr-ı muvâfakat iderek peyder-pey memâlik-i hâkânîyemi mütehatti ve mütecâviz itmekte idüğü ve keferelerin fikr-i kâsdı ma'âzallahû te'âlâ bi-lâd-ı islâmiyemi ihâta ile şikest-i beyza-i beyzâ-yı islâmiye olduğu zâhir ve nemudâr hune-i mesfûrenin tavr ve rûşte nazaran Niş ve havâlisinin muhâfaza ve muhâsesiyle yedlerine geçmiş olan arâzî-i islâmiyenin nez' tahliyesi zımnında hâlâ Rumili vâlisi ve bi'l-istiklâl Sofya cânibi ser'askeri düstûr-ı mükerrerrem müşîr-i mufahham nizâmü'l-âlem vezîrim Hurşîd Ahmed Paşa edâmallâhu te'âlâ iclâlehû ma'iyetinde asâkir-i kesire ve cüyûş-ı vâfirenin vücûdu rütbe-i vücûbda idüğü bedihi ve bedîdâr ve bu sefer farz-ı kifâye derecesinden geçüb ümmet-i Muhammed yetim-i dînlerin ve eli kılıç tutan ve zerrece imâni olanların bu uğurda ise mâl ve cân fedâsıyla icrâ-yı farîze-i gazâ ve cihâda sarf-ı kudret eylemeleri mütehattim zimmet-i diyânet idüğü vâz' u âşikâr ve siz ki mevlânâ ve ayân ve sâ'ir mûmâ-ileyhimsiz kazâ-yı mezbûrdan münâsib bâşbüğ ile yüz elli nefer asker ihrâc ve serasker müşârün-ileyh ma'iyetine sevk ve irsâli husûsuna irâde-i kât'i-i cihândârânem ta'alluk itmekle vusûl emr-i şerîfimle dakîka-i vâhide tevakkuf ve ----? vakti tecvîz etmeyerek asâkir-i merkûmeyi münasib bâşbüğ ile derhâl ihrâc ve serasker müşârün-ileyh ma'iyetine sevk ve irsâli lede'l-vürûd emr ve rey üzere amel u hareket ve ta'yîn ve istihdâm eylediği hidemâtın te'diyesine erzel ve ez dil u cân bezl ve sa'y ve kudret eylemesini ta'yîn olunacak bâşbüğ etrâfıyla tenbîh ve te'kîd ve mübâderet eylemeniz fermânım olmağın me'mûriyetinizi hâvi işbu emr-i şerîfim isdâr ve sadrîâzam tâtârlarından kıdvetü'l-

emâsil ve'l-akrân Ali zîde-kadruhû ile irsâl olunmuşdur imdi bu vakit evkât-ı sâ'ireye ve bu sefer esfâr-ı sâbıkaya bir vechle mukayyes olmayub â'dâ-yı dîn ---- ---? dâreyn ve beyza-yı münevvere-i islâmiye hakkında manevi ve zamirî olan sû-i kasd ve niyet-i fâsidesine nazaran müslimân olan ve kelime-i tevhîdi zikr ile zîver-i imân ve islâmndan behresi olanlara göre durup oturacak vakitler omayub husûs-ı kat'i-i fermânım ve ehâdis-i şerîf-i nebevîye ile müsebbit olan farîze-i gazâ ve cihâdî îfâ eylemek cümleye farz-ı a'yn olmağla vusûl-ı emr-icelî'l-ünvânımda dakîka-i vâhide tevakkuf ve ârâmı tecvîz itmeyerek hemân ol mikdâr askeri muktedir bâşbûğ ile acilen ihrâc ve seyr-i serî ile ma'iyet-i müşârün-ileyhe irişdirmeğe ve lâzım gelen vesâyayı ta'yîn olunacak bâşbûğa gereği gibi tenbîh ve te'kîdde müsâri'at eylemeniz âhz-ı mutâlebe-i cihândârânem idüğü ve bu bâbda ağmâz ve rehâvet ve dakîka-i vâhide tevakkuf ve betâ'et misüllü hareket vuku'a gelmek lâzım gelür ise mazhar-ı i'kâb-ı elîm olacağınızdan başka yarın arz-ı mahşerde dahî kahr-ı hazret-i kakhârdan bir vechle câi halâs mümkün olamayacağı bî-irtiyâb idüğü ma'lûmunnuz oldukda ânâ göre amel u hareket ve infâz-ı emr ve irâde-i şâhânem ve ibrâz-ı hüsn-i hizmet ve sadâkat bezl ve sa'y ve kadret ve zinhâr ve zinhâr hilâfî vaz'-ı tecvîz ile vehimü'l-akab olmakdan begâyet tevakkî ve mübâ'adet eylemeniz bâbında fermân-ı âlîşânım sâdır olmuşdur buyurdum ki [boş] vusûl buldukda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yâfte-i sudûr olan fermân-ı vâcibü'l-ittiba' ve lâzımü'l-ımtisâlimin mazmûn-ı itâ'atmakrûnuyla amel u hareket ve hilâfından begâyet tehâşi ve münâcebet eyleyesiz şöyle bilesiz a'lâmet-i şerîfe i'timâd kılâsız tahrîran fî-evâhir-i şehri Rebi'ülevvel li-sene erba' ve ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

Be-mâkam-ı Konstantiniyye-i mahruse

Emr-i âlî mûcibince sadrâ'zam ve peder-i efhâm efendimizin mektûbu dahî vârid olmuştur.

(101/2) Mevlevihâne için gelen emirdir

Kıdvetü'n-nüvvâbü'l-müteşerri'în Tokad nâ'ibi mevlânâ zîde-ilmuhû ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân nühâs emîni zîde-kadruhû tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsil olacak ma'lûm ola ki Tokat mevlevihânesi şeyhi kıdvetü's-sülehâ-i's-sâlikîn Hafız Mehmed Emin zîde-takvânın Dîvân-ı Hümâyûnuma takdîm eylediği takrîr mefhûmunda mevlevihâne-i mezkûr vakfî dâhilinde olan nühâs kalhânenin senevî beş yüz kırk guruş icâresi mevlevihâne-i mezkûr şeyhi tarafına i'tâ olunarak kalhâne-i mezbûra Tokat nühâs emîni tarafından zabt olunduğundan zikr olunan icâre hadd-ı i'tidâlden olduğundan başka nefis-i Tokat'da fî'l-asl mevcûd olan Ebubekr-oğlu kâlhânesiyle mevlevihâne-i merkûm kâlhânesinden ibâret olub sâbıkü'z-zikr Ebubekroğlu kâlhânesinin i'mâl-i nühâs adem selâhiyeti derkâr iken el-ân senevî bin beş yüz guruş icâren maktû'umuz i'tâ olunageldiğinden bahisle mevlevihâne-i mezbûr kalhânesinin dahî zikr olunan Ebubekroğlu kâlhânesi misüllü icâresi bin beş yüz guruşa iblâğ ve ol vecihle nühâs emîni tarafından i'tâ olunmak üzere emr-i şerîfim sudûrunu şeyh mûmâ-ileyhe tahrîr ve iltimas itmekden nâşî hazîne-i âmîremde mahfûz baş muhâsebe defterlerine nazar olundukda kâlhâne-i merkûmenin icâresiçün senevî mevlevihâne-i mezkûr şeyhlerine i'tâ ile ma'den ağasının hesâblarına dâhil olunagelen beş yüz kırk guruş şeyh mûmâ-ileyhe kemâkân edâ birle kâlhâne-i merkûm hasılâtına ta'arruz olunmamak üzere iki yüz yirmi iki senesi evâhir-i Şevvâl'inde emr-i şerîf verildiği lede'l-ihrâc meblâğ-ı mezbûr hângâh-ı müşârün-ileyhin ta'âmiye ve kisve bahâsı olarak verilegeldiği der-kenârdan müstebân ulub ancak hângâh-ı mezkûrede

mücâvîri ve müsâfirinin kesreti takribiyle meblağ-ı mezbûrun fukâra taamiyesine vefâ itmeyeceği sûret-i hâlden zâhir u ayân olmağla meblağ-ı mezbûr üzerine dört yüz altmış guruş dahî zamm birle sene be-sene bin guruş hângâh-ı mezbûr ta'âmiye ve kisve bahâsına tahsisen tanzîm olunmak bâbında sâdır olan fermân-ı âlîşânım mûcibince sûret-i nizâmı hâlâ darbhâne-i âmirem nâzırı iftihârü'l-emâcid ve'l-ekârim Ahmed Şakir dâme-mecdihûdan isti'lâm olundukda Tokat mevlevihânesi vakfı dâhilinde olan nühâs kâlhânesi hâsılâtına fîmâba'd mevlevihâne şeyhi tarafından dahl u ta'arruz olunmamak şartıyla kâlhâne-i mezbûr kemâ-fi'l-evvel Tokat'da nühâs emîni tarafından zabt u rabt olunub icâresiçün senevî verilegelen beş yüz kırk guruşun üzerine bu def'a dört yüz altmış guruş dahî zamm ile sene be-sene bin guruş hângâh-ı mezbûr ta'âmiye ve kisve bahâsına tahsîs olunmak üzere tanzîmine irâde-i âlîyyem ta'alluk ve ol bâbda fermân-ı âlîşânım sudûr itmekle bu sûretde kayd-ı mahalline şerh verilerek kâlhâne-i mezkûr kemâfi'l-evvel nühâs (s. 102)emîni tarafından zabt olunub me'a zamm meblağ-ı mezbûr yirmi guruş nühâs emîni tarafından vakt u zamanıyla mevlevihâne şeyhi tarafına edâ ve teslîm olunmak üzere emr-i şerîfim sudûrunu nâzır mûmâ-ileyhe memhûren i'lâm itmekle imdi i'lâmı mûcibince amel olunmak bâbında fermân-ı âlîşânım sâdır olumuşdur buyurdum ki hükmi-i şerîfim vardukda bu bâbda sâdır olan emrim üzere amel idüb dahî sen ki nühâs emîni mûmâ-ileyhsin nâzır mûmâ-ileyhimin i'lâmı mûcibince kâlhâne-i mezkûra kemâfi'l-evvel senin tarafından zabt u rabt olunub me'a zamm meblağ-ı mezbûr bin guruş vakt u zamanıyla tarafından mevlevihâne-i merkûm şeyhi mûmâ-ileyh tarafına edâ ve teslîm mübâderet eylesin ve sen ki nâ'ib-i mûmâ-ileyhsin sen dahî mûcib-i emr-i âlîşânıma âmil olasın şöyle bilesiz a'lâmet-i şerîfe i'timâd kılasız tahrîr fil-yevmi'l-hâmis aşer min Rebi'ülâhir li-sene erba' ve işrîn ve mi'eteyn ve elf.

Konstantiniyye-i mahrûse.

(102/1) Said Efendi'nin Kutulu mezra'ası için getirdüğü emr-i âlîdir

Düstûr-ı mükerrem müşîr-i mufahham nizâmü'l-âlem müdebbirü umûri'l-cumhûri bi'l-fikri's-sâkıb mütemmimü mehâmmi'l-en'âm bi'l-re'yi's-sâib mümehhidü bünyâni'd-devlet-i ve'l-ikbâl müşeyyidü erkâni's-sa'âdeti ve'l-iclâl el-mahfûfu bisunîfü avâtıfı'l-meliki'l-â'lâ Sivas vâlisi vezîrim Paşa edâmallâhu te'âlâ iclâlehû ve kıdvetü'n-nüvvâbi'l-müteşerr'în Tokat nâ'ibi mevlânâ zîde-ilmuhû tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olacak ma'lûm olaki sâdât-ı kirâmdan Es-Seyyid Mehemed Said zîdeşerefehu südde-i sa'âdetime arz-ı hâl idüb Sivas Sancağı'nda Tokat nahiyesinde Kutulu mezra'ası nefsi-i Sivas'da vâki' Cemal Yahya zâvîyesi vakfı ve Yeni Müsliman nâhiyesinde Danişmend mezra'asının üç rub' mâlikânesi nefsi-i Tokat'da vâki' Acebşir zâvîyesi vakfı ve rub'-ı ahir mâlikâne ve divcânisi tımâr ve Sonisa nâhiyesinde Frenke nâm karye ve gayriden beş bin beş yüz on beş akçe tımâra mutasarrıf Ömer veledi Hasan'ın müşterekiyle kaydına dâhil ve Kazâbâd Nâhiyesi'nde Kal'acık nâm-ı diğer Siroz karyesinin nısf-ı mâlikânesi nefsi-i Tokat'da vâki' Hamza Beg i'mâreti vakfı nısf-ı âheri kezâlik Tokat'da vâki' Hamza Beg Mescidi vakfı dîvânisi tımâr ve karye-i Kal'acık el-mezbûre ve gayrîden yedi bin beş yüz elli bir akçe ber-vech tekâüd tımâra mutasarrıf Seyyid Mehemed veledi Seyyid Ali'nin müşterekiyle kaydına dâhil ve kârbânsaray civârında esb bazarında altı bâb dekâkîn nefsi-i Tokat'da Rüstem Mescidi vakfı ve Kâfirni nâhiyesinde Mardos karyesinin mâlikânesi Evlâdşâh Ağa Hatûn binti Mahmûd vakfı dîvânisi tımâr ve karye-i Mardos el-mezbûre gayrîden dokuz bin üç yüz on bir akçe tımâra mutasarrıf Seyyid Mehemed veledi Sâlih'in müşterekiyle kaydına dâhil olduğu defter-i hâkânîyede mukayyed olmağla mûmâ-ileyh Seyyid Mehemed Said nefsi-i Tokat'da vâki' Cemal Yahya zâvîyesinin bâ-şart-ı tadrîs ve zâviyedâr ve

vakfın mütevellîsi olmağla Kutulu mezra'asını ber-mûcib-i defter-i hâkânî zabt ve vâki' olan mahsûlât kânûn-ı defter mûcibince âhz u kabz mürûr eyledikde mezra'a-yı mezkûrda Acebşîr Zâvîyesi ve Hamza Beg Zâvîyesi'ni Rüstem mescidi ve Evlâdşah Ağa Hatûn vakıfları ve tımâr mutasarrıflarının kat'â alâkaları olmayub dâhil olunmak îcâb itmez iken mütevelliyûn-ı merkûmûn mezra'a-yı mezbûrede bir medhali hisselerimiz vardır deyu hilâf-ı defter-i hâkânî fuzûlî müdâhale ve mahsûlâtının âhz u kabzına muhâlefet ve ol vecihle vakf-ı şerîfe kadr ve i'basında olduklarını bildürüb mezra'a-yı Kutulu el-mezbûre ber-mûcib-i defter-i hâkânî Cemâl Yahya Zâvîyesi vakfı tarafından mütevellî mûmâ-ileyh zabt ve vâki' olan mahsûl kânûn-ı defter mûcibince âhz u kabz ittirilüb mâreyü'z-zikr zâvîyeler vakıflarının ve tımâr mutasarrıflarının mezra'a-i Kutulu'da alakaları olmamağla evkâf-ı mezkûre mütevellilerini ve tımâr mutasarrıflarını hilâf-ı defter-i hâkânî bir dürlü dahl u ta'arruz ittirilmeyüb men' ve vâki' olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu ricâ ve defter-i hâkani-yi âmiremde mahfûz rûznâmçe-i hümâyûn ve defter-i icmâl ve mufâssal ve defter-i evkâfa mürâca'at olundukda Tokat nâhiyesine tâbi' vakf-ı zâviye-i Cemal Yahya der-nefs-i Tokat deyü yazıldığı mahallin tahtında Bostan Yar Ahmed Çelebi vakf-ı zâviye-i mezbûra icâre fî sene ve mezra'a-yı Kutulu vakf-ı zâviye-i mezbûra hâsıl yüz on iki akçe yekûn me'a gayrihi ve'l-musaddık zikr olunan mahsûl inde'l-ihtiyâc rekabeye sarf olundukdan sonra yüz yirmi akçe leyâl-i şerîfde helaviye ve altmış akçe ıydeyne sarf olunub ve mâ fazl şeyh olan kimesne kabz idüb kendü vazîfesiyle zâviye-i mezbûrenin âyende ve revendesinin nafakasına oluna gelmiş hâliyâ meşîhat derdest mevlânâ Veli bâ-berât-ı meşîhat yevmiyesine ta'yîn olunmayub ve şart zâyi' olub kâdılar arz ile yevmiye dört akçe ve senevî iki müd galle ile Süleyman nâm kimesne zâviye-i mezbûra tevliyetine berât ibrâz idüb şeyh olana yevmî bir akçe olduğu takdîrim dahî cümle mahsûl ancak

mütevelli vazifesine vefâ eylemeyüb âyende ve revende masârifine nesne kalmadığı sebebden yevmî bir akçe şeyhe ve bir akçe mütevelliye ta'yîn olunub fazl-ı zâvîye-i mezbûrede âyende ve revende sadaka olunmak üzere kayd olundu ve yine nâhiye-i mezbûre vakf-ı zâvîye-i Acebşîr der-nefs-i Tokat deyü yazıldığı mahallde mezra'a-yı Arslan Danişmend der- karye-i Hasan der-kazâ-yı Zile mâlikâne-yi vakf-ı zâvîye-i Acebşîr hâsıl müdd dört me'a cihet-i sâ'ire aded ve'l-musadık cihet-i sâfi helâvi fî leyâl-i şerîfe fî sene yüz seksen akçe me'a cihât-ı sâire aded-i zâvîye-yi mezbûrede beratla şeyh olan Seyyid Kasım'ın berâtında yevmiye ta'yîn olunmayub vakfa dahil olunmayub lakin mahsûl vakıfdan meSâlih helâvi ve ta'âm ve âşûrâ ve zâvîye-i mezbûrede âyende ve revende mesâlihinden mâ'adâsına şeyh olanlar mutasarrıf olagelmiştir deyü haber virüb lakin cihet-i meşihat beyân olunmamağla masrafdan bâkî ziyâdece kavsun hakk-ı fukâra sadaka olunmayub gadîr olmak müşâhede olunmağın ba'de'l-yevm cihet-i meşihat yevmî iki akçe olub mâ fazl şurût-ı mezbûreye sadaka olunmak üzere defter-i evkâfda muharrir kalemiyle başka başka tahrîr-i defter olmuşdur ve Yeni Müslüman nâhiyesine tâbi' Arslan Danişmend tâbi' karye-i Hasan üç rub' mâlikâne vakf-ı zâvîye-i Acebşîr ber-mûcib-i defter-i evkâf ve rub'-ı âhir mâlikâne ve dîvânî tûmâr ve hâsıl-ı dîvânî me'a rûsûm bin akçe yazı ile defter-i mufâssalda muharrir kalemiyle tahrîr ve defter-i icmâlden rub'-ı mâlikâne ve dîvânî yazusuyla virdirilüb yekûn me'a gayri üç bin akçe ber-icmâl ve icmâl-i mezbûrun bin akçesi Ömer veledi Hasan'ın bâkîsi müşterekleri kaydlarında ve Tokat nâhiyesine tâbi' vakf-ı mescîd-i merkûm Hamza Beg der-hâne-i cedîd der-nefs-i Tokat deyü yazıldığı mehallin tahtında kerye-i Kal'acık tâbi'-i Kazâbâd nısf-ı mâlikâne vakıf-ı Hamza Beg ber-mûcib cihet-i şer'iyeye me'a mevâd-ı sâ'ire aded şart-ı vâkıf mûcibince cümle mahsûl otuz sehim olub on üç sehimî imâma ve bir sehimî bir nefer cûshâna ve dört sehimî câhgene ve dört sehimî mü'ezzine

ve iki sehimi çeşme rekabesine sarf olunur imiş ve imâmeti dahî mevlânâ Şemseddîn kimesneye ba'dehu evlâdına evlâd-ı evlâdına şart eyleyüb ve nezâret ve tevlîyeti dahî imâm olanlara şart eylemiş ve yine nâhiye-i mezbûr vakf-ı zâvîye-i Hamza Beg der-nefs-i Tokat deyü yazıldığı mahallin tahtında karye-i Kuş Temür nısf-ı mâlikâne vakf-ı zâvîye-i Hamza ve karye-i Kal'acık nısf-ı mâlikâne vakf-ı zâvîye-i Hamza Beg hâsıl-ı kendim müd on beş ve cev müd beş ve nukûd dört (s. 103) yüz akçe yekün me'a gayrihu ve'l-masarûf vazife-i müteveli ki bi'l-fi'il Tokat kâdılaridir ber-mûcib-i şart-ı vâkif öşr mahsûl me'a vezâif-i sâ'ire aded ve ihrâcât be-cihet güzeşte fi'l-yevm on akçe fi sene iki bin yüz altmış akçe me'a cihât-ı sâ'ire aded deyü defter-i evkâfda muharrir kalemiyle başka başka tahrîr-i defter olmuşdur ve Kâzâbâd nâhiyesine tâbi'i neferât zemîn-i çiftlik aded ile karye-i Kal'acık nâm-ı diger Siros nısf-ı mâlikâne vakf-ı i'mâret-i Hamza Beg ve nısf-ı âhir vakf-ı mescîd-i mezbûrda der-Tokat ber-mûcib-i defter-i evkâf ve defter-i Tacedin dîvânî timâr ve hâsıl-ı dîvânî me'a niyâbet-i ---? çift ve hinta ve şa'ir ruşenâ ve deşt-bâni ve tapu-yı zemin yekün me'a gayrihu on dört bin akçe yazı ile defter-i mufâssalda muharrir kalemiyle tahrîr ve defter-i icmâl dîvânî me'a niyâbet yazı-yı mezkûresiyle birikdirilüb yekün me'a gayrihu otuz dört bin yüz elli akçe yazı ile zeamet deyu ber-icmâl ve icmâl-i mezbûrun üç bin üç yüz otuz üç akçesi tekâ'üd Seyyid Ali'nin bâkîsi müştereklerin kaydlarında der-nefs-i Tokat nâhiyesine tâbi' vakf-ı evlâd sâhibü'l-hayrat umdetü'l-muhderât Şah Ağa Hatûn binti Mahmud ani'l-asl Tokat deyü yazıldığı mahallin tahtından karye-i Mardos tâbi'-i Kâfirni nısf-ı mâlikâne vakf-ı Evlâdşâh Ağa Hatûn me'a kurrâ ve mevâd-ı sâ'ire aded deyü defter-i evkâfda muharrir kalemiyle tahrîr-i defter olmuşdur ve Kâfirni nâhiyesine tâbi' neferât ve zemîn aded ile karye-i Mardos mâlikâne-i mülk Mahmud bin Yusuf ber-mûcib-i hücec-i Mîrim Çelbî kâzasker-i vilâyet-i Anadolu dîvânî timâr ve hâsıl dîvânî benim ve

hınta ve şa'ir yekün me'a gayrihu altı bin akçe yazu ile defter-i mufâsıllara muharrir kalemiyle tahrîr ve defter-i icmâlde dîvânî yazusuyla birikdirülüb yekün me'a gayrihu on bir bin üç yüz on yedi akçe ber-icmâl ve icmâl-i mezbûrun sekiz bin on yedi akçesi Seyyid Mehemmed veledi Sâlih'in bâkîsi müştereklerin kayıdlarında ve yine Tokat nâhiyesine tâbi' vakf-ı Mescid-i Rüstem ve mahalle-i mezbûre der-nefsi Tokat deyü yazıldığı mahallin tahtında dekâkîn der-pâzar-ı esb der-civâr-ı kârbânsarây altı bâb vakf-ı mescîd-i mezbûr berâ-yı imâm ber-mûcib-i vakfiye icâre fî-sene altı yüz otuz altı me'a kurra mevâd-ı sâ'ire aded ve cihet-i imâmet fî yevm üç akçe hâliyâ derdest-i mevlânâ Mesûd bâ-berât deyu defter-i evkâfda olduğu muharrir kalemiyle tahrîr-i defter olmuşdur ve derkenârda mastûr sâlifü'z-zikr Kutulu mezra'asının icmâl ve mufâsılları mahalleri sarâhaten bulunmadığından cevabı defter-i hâkânîden tahrîr ve işâret olunmuşdur bu takdîrce ber-muktezâ-yı defter-i hâkânî mezra'a-yı Kutulu el-mezbûrun hâsılâtı ber-mûcib-i defter-i evkâf nefsi Tokat'da vâki' Cemal Yahya zâvîyesi vakfı tarafından zabt olunub ve sâlifü'z-zikr Acebşîr zâvîyesi ve mescîd ve zâvîye-i Hamza Beg ve Mescîd-i Rüstem ve Evlâdşâh Ağa Hatûn vakıfları ve tımâr mutasarrıflarının mezra'a-yı merkûmda alakaları olmamak iktizâ eylediğin bi'l-fi'il defter emîni olan iftihârü'l-emâcid ve'l-ekârim Seyyid Mehemmed ve Said dâme-mecduhû arz itmegin sen ki vezîr-i müşârün-ileyhsin emîn mûmâ-ileyhin arzı mûcibince amel ve mer'î mütemerrid şûrutı nizâmını hâvî mukaddemâ sudûr iden emr-i şerîfinin icrâsına mübâderet olunmak bâbında fermân-ı âlîşânım sâdır olmuşdur buyurdum ki [boş] vusûl buldukda bu bâbda sâdır olan emrim üzere amel ve dahî mezra'a-yı Kutulu el-mezbûreyi defter-i hâkânî ve emîn mûmâ-ileyhin arzı mûcibince nefsi Tokat'da vâki' Cemal Yahya Zâvîyesi vakfı tarafından mütevellisi mûmâ-ileyhe zabt ve vâki' olan mahsûlâtın kanûn [ve] defter mûcibince âhz u kabz itdirüb sâlifü'z-zikr Acebşîr

Zâvîyesi ve Mescid-i Hamza Beg Zâvîyesi ve Mescid-i Rüstem ve Evlâdşâh Ağa Hatûn vakıflarının ve tımar mutasarrıflarının Kutulu mezra'asında alakaları olmamağla evkâf-ı mezkûra zâviyedâr ve mütevellilerini ve tımâr mutasarrıflarını hilâf-ı defter-i hâkânî mezra'a-yı merkûmeye bir dürlü dâhl u ta'arruz itdirmeyüb men' u def' eylesiz ve dâhl olunub Kutulu mezra'asında Cemal Yahya zâvîyesi vakfına tahsis kılınan mahsûlâtından şimdiye değin fuzûli bir nesnelere alınmış ise ba'de's-sükût hükm idüb alıverüb min-ba'd defter-i hâkânîye ve emîn-i mûmâ-ileyhin arzına ve emr-i âlîşânıma muhâlif kimesneye iş ittirmeyüb husûs-ı mezbûr için bir dahî emrim varmalı eylemeyesiz şöyle bilesiz a'lâmet-i şerîfe i'timâd kılasız tahrîran fî'l-evâsıt-ı şehri Cemâziyelevvel li-sene erba' ve ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

Konstantiniyye-i mahrûse

Sebeb-i mezmûn âlâ vech-i şer'î Ali Rıza el-mevlâ hilâfet-i bi-medîne-i Sonisa?

Nemekahu El-Fakîr Es-Seyyid Ahmed Paşa ufriyelehü.

(103/1) Elhamdülillahi rabbi'l-âlemîn ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidinâ Muhammedin ve âlihi ve sahbihî ecma'în emmâ ba'd işbu kitâb-ı sıhhat-i nisâbın tahrîr ve tastîrine bâ'is medîne-i Tokat'da Aleksân mahallesi sâkinelerinden sâhibetü'l-hayrât ve'l-hasenât Fatıma binti Yusuf tarafından vakf-ı âti'z-zikr ikrâra vekîl olduğu zât-ı mezbûru bi-şahsûhâ ma'rifet-i şer'iyye ile ârifân olan Mustafa bin Hasan ve Bektaş bin Halîl nâm kimesneler şehâdetleriyle sâbit u subût vekâletine hükm-i şer'î lâhık olan Es-Seyyidü'l-hâfız Mustafa Efendi ibni İbrahim meclis-i şer'î-at-ı ğarrâ ve mahfil-i tarîkat-ı zehrâda vakf-ı âti'z-zikr li-ecli't-teslîm ve't-tescîl ber-vech-i hasbi mütevellî nasb u ta'yîn eylediği akrab-ı akrabâsından Monla Osman bin Osman mahzarında bi'l-vekâle ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb mahalle-i mezbûre vâki' bir taraftan Yusuf Beşe ve

bir taraftan El-Hâc Süleyman ve bir taraftan Abdullah Ağa ve bir haddi Sarı Osman ve bir taraftan tarîk-i hâssa müntehî binâsı ve arsası mülk bir bâb menzilin tahtâni tarafından nisf-i ile bi'l-cümle hadîkasını ve yine medîne-i mezbûrede meydânda vâki' bir taraftan Sâlih ve bir taraftan El-Hâc Abdullah ve bir taraftan Ebubekr Efendi ve bir taraftan tarîk-i âmme müntehi binâsı mülk bir bâb bakkal dükkânı ve yine medîne-i mezbûrede vâki' bir taraftan Ebubekr Efendi ve bir taraftan mezbûr El-Hâc Abdullah ve bir taraftan Ebubekr Efendi mülklerine ve bir taraftan tarîk-i âmme müntehî binâsı mülk arsalarının Ahî Paşa Vakfı'na senevî yüz yirmi beşer akçe maktû'ları olan mârû'z-zikr bir bâb bakkal dükkânı ile bir bâb manav dükkanını ve nisf-ı menzili ebniye ve zât eşcârı müsmire hadîka-yı mezbûre-yi cem' tevâbi' ve levâhıkları ve kâffe-i hukûk ve mürafıklarıyla bâ'zân vakf-ı mezbûr hasbeten-lillali'l-azîm ve taleben li mirzâti'l-rabbü'r-rahîm malından ifrâz ve mülkünden mümtâz vakf ve habs ve teslîm-i mütevelliyi mezbûr idüb şöyle şart eylediği kendü hayatda oldukça vakfiyet üzere zikr olunan nisf-ı menzil ve hadîkaya ve iki bâb dükkânlarla vakfiyetle mutasarrıf olub zikr olunan iki bâb dükkân hâsıl-ı icâratlarından ba'de'l-memât senede bir batman şem'-i asel iştirâ olunub medîne-i mezbûrede vâki' Takyeciler Cami'-i şerîfnde leyle-i berâtda ikâd oluna ve ba'de'l-vefât mütevelliyi mezbûr Monla Osman ve vakfiyet üzere me'a't-tevlîye mutasarrıf ola ve ba'de'l-vefât evlâd ve evlâd-ı evlâdı vakfiyet üzere mutasarrıf olub zikr olunan iki bâb dükkânların (s. 104) hâsılâtlarından beher sene bir batmân şem'-i asel iştirâ eyleyüb leyle-i berâtda câmi'-i mezkûrede ikâd oluna ve nisf-ı menzil ve hadîka be-mahalle-i mezbûre imâmı mutasarrıf ola ve ba'de'l-inkirâzi'l-evlâd Takyeciler Câmi'-i şerîfnde imâm olanlar ancak dükkân-ı mezkûruna me'a't-tevlîye vakfiyet üzere mutasarrıf olub şurût-ı vakf-ı mezkûri icrâ eyleyeler deyu ta'yîn-i şurût ve tebeyyün -i kuyûd ile mütevelliyi mezbûra vakfiyetle teslîm eyleyüb ol dahî sâ'ir

evkâf-ı mütevellileri misüllü vakfiyet üzere mutasarrıf oldu didükde vâkıfe-i mezbûrenin ber-vech-i meşrûh câri olan ikrârını müteveli-yi mezbûr Monla Osman dahî bi'l-muvâcehe tasdîk ve bi'l-müşâfehe tahkîk eyledikten sonra vâkıfe-i mezbûre kütüb-i mu'tebere-yi fikhiyede tahrîr u tastîr olunan veche vechiyye üzere istircâ' ile istihkâm itmekle hâkim-i mevki' sadr-ı kitâb tûbâ-lehû ve hüsnü-me'âb Efendi hazretleri dahî tercihen li-cânibi'l-hayr e'imme-i dînden alâ kavli-i min yerah sıhhat ve lüzûm-ı vakf ile hükm ve emr itmegin vakf-ı mezkûr sahîh ve lâzım oldu min ba'd nakz u nakza mahâll ve tebdîl ve tağyîrine mecâl-i mümteni'ü'l-ihimâldir “femen beddellehû ba'de mâ semî'ahû fe-innemâ ismühû alellezîne yübeddîlûne innallâhe semî'un alîm ve ecrü'l-vâkıf-ı ale'l-hayyi'l-cevâdi'l-kerîm”³¹ cerâh zalik hurire fî gurre-i Ramazâni'l-mübârek li-sene seb'a ve semâni ve mi'eteyn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Ömer Efendi ibni Osman Efendi

Ahmed Efendi Aslan-zâde

Seyyid Ahmed bin Hasan

Mustafa Ağa ibni Hasan

Sâlih Efendi El-imâm

Şerîf Mehemed âhi el-mezbûr

Süleyman bin Mehemed Oduncuoğlu

Ali bin Seyyid Ahmed âhi el-merkûm

El-hâc Ahmed haffâf

El-hâc Şerîf dikici

Hüseyin İğneci-zâde

Emîn Ağa haffâf

Diğer Süleyman duhâncı

Yusuf Beşe bin

Mehemmed Ağa bin

Ali Ağa bin

Diğer Ali bin

Karındaşı İbrahim Ağa

Mehemmed Ağa

Bekir Beşe

Monla Mehemed

Hacı Mustafa bin

Monla Osman bin

Mehemmed

Osman

(104/1) Mefâhirü'l-emâcid ve'l-ekârim camiü'l-mehâmid ve'l-ekârim el-mehtesûn bi-mezîd-i i'nâyeti'l-melîki'd-da'im Anadolu'nun sol kolunda vâki' kâzalardan sefer-i hümâyûnuma me'mûr olan dergâh-ı mu'allâm kapucıbaşları dâme-mecduhûm ve mefâhirü'l-emâcid ve'l-a'yân sâ'ir müte'ayinân zîde-mecduhûm ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân bi'l-cümle mü'minîn-i muvahhidîn ve gayretkeş dîn-i mübîn zîde-kadruhûm tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olacak ma'lûm ola ki düşman-ı dîn ve devlet olan Moskov keferesi şimdiye kadar hücûm ve mütecâsir olduğu İbrâil ve Yergöğü ve Zemice ve sâ'ir Tuna sevâhilinde bi-avn-ı bâri karîn kahr-ı mâr olmuştur hatta büyük ordusuyla İbrâil'i berren ve bahren muhâsara ve şiddet üzere tazyîkden sonra istilâ kasdıyla lede'l-hücûm derûnunda olan --- kalîle-i müstahfizîn müstea'inen

billahi te'âlâ merdâne mukâbele ve def'-i sâ'ile teşmîr-i sân gayret ve metânet itmeleriyle hamdenillahî te'âlâ on beş bin makdûrı kefere-yi müşrikîn ---? ve Moskovlunun kuvvetlü olan ordu-yı nuhust inhizâm karîn olmuşdur bu sefer mareke-i sâbıkaya bir vechle mukayyes olmayub tamâm-ı â'dâdan geregi gibi intikâm alınacak müellemdir zîrâ Tuna havâlisine henüz me'mûrîn ve âsâkir geregi gibi tahassür itmeksizin hamden sümme hamden otuz kırk bin â'dâ leşkerini ol havâlinin sekiz on bin guzât-ı müslimîn bi-avn-ı bâri tedmîr ve tenkîl itmekle ve Sırb usâtı dahî her taraftan münhezim u perişân olduklarından me'mûrlar taraflarından peyder pey ikdâm ve ifhâm olmakda olduğu ve bu kuvvet ve nusret mücerred inâyetillah ile imdâd-ı gaybiye olub inşa'allhu te'âlâ vakt-i ferâset ve nusret idüğünde iştibâh olmadığı ve düşmanın böyle vakt-i za'if ve futûrunda fırsat kaçurmak bir vechle câ'iz olmayub müslimân olan ve dîn-i mübîn gayretini çekenler ve husûsuyla saltanat-ı seniyyem hayr-ı hevâ hilafetde olanlar bir an âkdem ve bir dakîka mukaddem â'dâ üzerine irişmek ne derecelerde farîze-yi zimmet idüğü müstağni ta'rîf ve iş'âr ve ordu-yu hümâyûnum dahî bir şeye bakmayarak müsta'inen billahi te'âlâ işbu mâh-ı Cemâziyelevvelinin aşr-ı evvelinde dersa'âdetimden hareket birle hemân semt-i gazâ ve cihâda teveccüh üzere olmağın bundan sonra olan derece-i betâ'etine mevsimin mütehammili olunmadığı zâhir u âşikâr ve mugayyer-i diyânet olacağı bedîdâr olmağla siz ki kapucıbaşı ve sâ'ir mûmâ-ileyhimsiz zîrâ dârımızda olan kazâlardan mukaddem ve mu'ahhar sâdır olan evâmir-i şerîfim müciblerince gerek bi'n-nefs ve gerek bâşbûğlar ile müretteb ve matlûb olan asâkiri derhâl ihrâc ve bir an âkdem ve bir dakika mukaddem ordu-yı hümâyûnuma irişdirmege kemâl-i acele ve müseri'at eylemeniz fermânım olmağın keyfiyetini ifhâmen hassaten işbu emr-i şerîfim isdâr ve âlâ cenahi't-tâcil sadrâzam birûn ağavâtından kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Mehemmed ile itâre ve tisyâr olunmuşdur imdi

asâkir matlûbe-yi mezkûre şimdiye kadar ihrâc olunmamış bu emrimin vusûlünden sonra bir dakika tevakkuf ve ârâmı nefsinize harâm bilerek elbette ve elbette ihrâc birle icrâ-yı muktezâ-yı me'mûriyetine kıyâm ve müsâra'at eylemeniz âhz-ı mutâlibe dâverânem idüğü ve bu bâbda vâki' olacak i'zârınız bir vechle karîn semi' itibâr olmayacağı ma'lûmunuz oldukda ber-vech-i meşrûh amel u harekete bezl sa'y u kudret ve seri'an ihrâc ve irsâl eylediklerinizi tahrîr ve işâret eylemeniz bâbında fermân-ı âlîşânım sâdır olmuşdur buyurdum ki [boş] vusûl buldukda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yâfte-i sūdûr olan fermân-ı vâcibü'l-ittiba' ve lâzımı'l-imtisâlimin mazmûn-ı ita'âtma krûnmla amel u hareket ve hilâfından begâyet tehâşi ve münâcebet eyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kulasız tahrîr fi'l-evâil-i şehri Cemâziyelevvel li-sene erba' ve ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

Konstantiniyye-i mahrûse

(105/1) Arpacı Saka'nın defteridir

Medîne-i Tokat'da Zincirlikuyu mahallesi sâkinlerinden iken bundan âkdem fevt olan Hüseyin bin Mehemmed nâm müteveffânın verâseti zevce-i metrûkesi Fatıma binti Osman ile sulbîye-i kebîre kızı Sâliha'ya münhasıra olduğu şer'ân zâhir u nümâyân olduktan sonra verese-i mezbûrtân talebi ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-farîzeti'ş-şer'iyye tevzî' u taksîm olunan müteveffâ-yı mezbûrun terekesidir ki ber-vech-i âtî zikr olunur hurrire fi'l-yevmi't-tâsi' min-şehri Recebi'l-fert li-sene erba' ve ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

	miktâr	guruş
Menzil der-mahalle-i mezbûre	1 bâb	500
Bağ der-mevzi'-i Kabilî Çayı	2 kıt'a	200

Döşek	4	40
Yasdık	7	21
Minder	3	7,5
Makad ve minder	2'şer	20
Köhne kilim	2	10
Sîm hânçer	1	20
Köhne çuha cübbe	1	1,5
Köhne çuha biniş	1	15
Müsta'mel aba	1	5
Köhne şalvâr	1	3
Alaca entari	1	5
Fes ve kalpak	1'er	10
Seccade	1	2
Mâ'i entari	1	3
Don ve gömlek	1'er	3
Sarık	1	1
Mangal	1	8
Şam'dan	2	5
Çamaşur legeni ve kazganı	1'er 12 kıyye	30
El legeni ve ibrik	1'er	6
Evânî-i nühâsiye	30 kıyye	80
Çuval	2 çift	3
Hurdahâne		25
Der-zimmet-i Üsküdarlı-oğlu Ömer Paşa	bâ-temessük	62

Der-zimmet-i Katırcı Hüseyin Paşa		116
Der-zimmet-i Çörekçi Hüseyin Paşa		61
Der-zimmet-i Ovahim korukçu		37
Der-zimmet-i Katırcı Hacı-oğlu		54
Der-zimmet-i Katırcı Ahmed Paşa		47,5
Der-zimmet-i Nasuh-oğlu İbrahim Beşe		11
Der-zimmet-i Çiftlikli Deli Halil		17
Der-zimmet Gürci Karyeli Boynu-oğlu		10
Der-zimmet-i Tohmah-oğlu Osman		4
Der-zimmet-i Katırcı-oğlu	1 rub	20
Der-zimmet-i Hamza Paşa'nın karındaşı İsmail Beşe		12,5
Der-zimmet-i Kalaycıklı Saka	1 rub	15
Der-zimmet-i def'a Deli Halil		12
Der-zimmet-i Katlı Hüseyin Ağa	1 rub	20
Der-zimmet-i Gürciköylü Haşarı		20
Der-zimmet-i İzbestili Abdullah		13
Der-zimmet-i Geksili Todor		35
Der-zimmet-i İbrahim korukcu		5
Der-zimmet-i İbik-oğlu		16
Der-zimmet-i Bıyık-oğlu		5
Der-zimmet-i Katlı Deli Ahmed-oğlu		8
Der-zimmet-i Keşpalak-oğlu Sâlih		6
Der-zimmet-i Üsküdarlı-oğlu		41

Der-zimmet-i Abidin		10
Der-zimmet Karib-oğlu		30
Der-zimmet-i Bizci-oğlu Ömer Efendi		30
An-nakd der-kise		80
Müteveffâ-yı mezbûrun dükkânı derûnunda		12
mevcûd tuz ber-vech-i tahmîn		
Şa'ir	1 kile	12
Dükkan gediği		5
İbrik ve cezve ve fincan	1 ve 1 ve 4	5
Yekün		1902,5
Min-hâ'l-ihracât		
Müteveffâ-yı mezbûrın techîz ve tekfinine masraf		70
Resm-i kısmet		47,5
Kâtibiyye		10
Çukadâriyye		10
Eminiyye ve hüddâmiye		9,5
İhzâriyye ve kaydiyye ve kalemiyye		5
Mihr-i mü'eccele müsbite		50
Yekün		202
	guruş	
Sahhü'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese	1700,5	
Hisse-i zevce	212,5	7 meblağ

Hisse-i bint	1487,5	52 meblağ
Bâkî		1

(105/2) Menzil için gelen buyuruldu

Şerâi-i şî'âr Sivas ve Tokat ve Deliklitaş ve Turhal ve Amasya ve Merzifon ve Osmancık ve Hacıhamza ve kazâ-yı Erba'a ve Aladik ve Kûpri ve Niksar kâdıları fazîletlü efendiler zîde-fezâ'iluhûm ve kıdvetü'l-emâcid ve'l-â'yân mütesellimleri ve voyvodaları zîdet-mecdihûm ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân serdârları ve sâ'ir zâbitân ve vücûh-ı â'yân ve iş erleri zîdet-kadruhûm inhâ olunur ki kazâlarınızda vâki' menzilhânelerin bârgirleri tertibât-ı lâzimesinden noksan ve mevcûd olanlar dahî (s. **106**) tekâsül ve mahzûl olmağla der-alîyye umûr-ı mühim ve müsta'cele ile tevârüd ve amed-şüid iden ulâk ve hademe-i devlet-i âliyyenin tevkîfine bâdî olduğu ulâk iştikâsından ve muktezâ-yı keyfiyet ta'tîlinden ma'lûm ve meczûm olmağın sizler ki muhâtabûn-ı mûmâ-ileyhimsiz kazâlarınızda menzilhânelerin mültezimi olan katırcıları ma'rifet-i şer' ve cümle ma'rifeti ve husûs-ı mezkûrun nizâmına me'mûr kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân tâtârlarımız ağası izzetlü Hasan Ağa zîde-kadruhûm ma'rifetiyle huzûr-ı şer'a getirüb ve menzilhânelerde mevcûd bârgirlerini tecessüs ve tefîş edüb noksan olanlarını itmâm ve rükûba şâyân olmayub ısağı nâ-tuvân olanlarını tarî tuvâna üzere tevarüd bârgirler iştirâ itmelerini tenbîh ve te'kîd ve hüsn-i nizâmına her birileriniz dikkat u ihtimâm ve bundan böyle ba'zı â'zâr tesâmuh-gûne hâlâta ictisâr olunub umûr-ı mühimme-i müsta'cele ile erbâb-ı zehâb iden ulâk ve hademe-i devletin te'hir ve tevkîfine ve umûr-ı devlet-i âliyyenin ta'tîline bâdî olacak keyfiyet vukû'a gelmek iktizâ ider ise menzilhânelerin te'diyât lâyıkalari icrâsında mu'âmele-yi te'hâfi ve tehâvün olumayacağını tefhîm birle nizama rabt ve hüsn idaresine dikkat olunmak

babında Dîvân-ı Rum'dan işbu buyuruldu ısdâr ve tatarlarımız ağası mûmâ-ileyh ile tisyâr olunmuşdur bi-mennihi te'âlâ vusûlünde gerekdir ki vech-i meşrûh üzere amel u hareket ve hilâfından gâyetü'l-gâye hazer u münâcebet eylesiz deyü.

Fî 13 R Sene [1]224

		guruş
Menzilhâne-yi Sivas	Hidmet	500
Menzilhâne-yi Delikliaş	Hidmet	100
Menzilhâne-yi Tokat	Hidmet	500
Menzilhâne-yi Turhal	Hidmet	250
Menzilhâne-yi Amasya	Hidmet	500
Menzilhâne-yi Merzifon	Hidmet	350
Menzilhâne-yi Osmancık	Hidmet	350
Menzilhâne-yi Hacıhamza	Hidmet	300
Menzilhâne-yi Erba'a	Hidmet	200
Menzilhâne-yi Lâdik	Hidmet	150
Menzilhâne-yi Köpri	Hidmet	200
Menzilhâne-yi Niksar	Hidmet	350
Yekün		3750

Bâlâda mezkûr hidmet-i müretteb yerlü yeründen tahsîl olunub menzil nizâmına me'mûr tâtârlarımız ağası Hasan Ağa'ya bi-lâ-kusûr redd ve teslîm olunmak deyü.

13 R Sene [1]224

Mehemmed Celâleddin vâli-yi Sivas

(106/1) Kazâ-yı Tokat me'a'n-nevâhî ber-taksîm-i hazeriyye 6771 guruş

İş bu sene-i mübâreke Sivas Sancağı kazâlarından Niksar ve Karakuş kazâları Sivas sancağından ihrâc ve Canik sancağına rabt olduğuna binâ'en bâ-hatt-ı hümayûnum yine Sivas sancağına ilhâkıçün devletlü inâyetlü begefendimiz masârîfâtı cümle ma'rifeti ve ma'rifet-i'ş-şer'le ber-taksîm-i hazeriyye Sivas sancağına teslîm oldukda kazâ-yı mezbûra isâbet iden altı bin yedi yüz yetmiş bir guruşdur.

13 R Sene [1]224

(107/1) Hüseyin'in defteridir

Medîne-i Tokat'da Mihmâd Hâcib mahallesi sâkinlerinden iken bundan âkdem fevt olan Hüseyin bin Himmet nâm müteveffânın verâseti zevce-i metrûkesi Efrüme binti Mehemed ile sulbîye-i kebîre kızları Şerife ve Fatıma ve Arife'ye münhasıra olduğu şer'ân zâhir u nümâyân oldukdan sonra verese-i mezbûrûn talebi ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-fârizeti'ş-şer'iyye tevzî' u taksîm olunan müteveffâ-yı mezbûrun terekesinin defter-i müfredâtıdır ki ber-vech-i âtî zıkr olunur hurrîre fî'l-yevmi's-sâni' ve'l-ısrîn min-şehri Recebi'l-ferd li-sene erba' ve ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

	miktâr	guruş
Menzil der-mahalle-i mezbûre	1 bâb	100
Döşek	1	10
Yorgan	1	7
Yasdık	1	3
Müsta'mel kilim	1	3
Çamaşur legeni	1	15
Çamaşur gazgâni	1	10
Köhne giyim esvâbı		2

Hırdâvât-ı menzil ber-vech-i tahmîn		2
Evânî-yi nühâsiyye ber-vech-i tahmîn	10 kıyye	20
Müteveffâ-yı mezbûrunbâ-defter alacağı		30
Yekün		202,5

Min-hâ'l-ihracât

Müteveffâ-yı mezbûrun techîz ve tekffinine masraf		60
Resm-i kısmet		5
Kâtibiyye		2
Çukadâriyye		2
Eminiyye ve hüddâmiye		1
İhzâriyye ve kaydiyye		1,5
Yekün		71,5

(s. 108)	guruş	
Sahhü'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese	131	
Hisse-i zevce	16	45 meblağ
Hisse-i bint	38	25 meblağ
Hisse-i bint	38	25 meblağ
Hisse-i bint	38	25 meblağ

(108/1) Halil'in defteridir

Medîne-i Tokat'da Mihmâd Hâcib mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt lan Halil bin Mehemed nâm müteveffânın verâseti zevce-i metrûkesi

Cennet binti İsmail ile sulbî kebîr oğlu Mehemmed'e münhasıra olduğu şer'ân zâhir u nümâyan olduktan sonra verese-i mezbûrun talebi ve cümle ma'rifet-i şer'le tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-farîzeti'ş-şer'iyye tevzî' u taksîm olunan müteveffâ-yı mezbûrun terekesinin defter-i müfredâtıdır ki ber-vech-i âtî zikr olunur hurrîre fî'l-yevmi't-tasi' ve'l-ısrîn min-şehri Recebi'l-ferd li-sene erba' ve ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

	miktâr	guruş
Menzil der-mahalle-i mezbûre	1 bâb	100
Döşek	2	15
Yorgan	2	8
Yasdık	3	6
Köhne kaliçe	2	3
Köhne giyim esvâbı		2
Hırdâvât-ı menzil ber-vech-i tahmîn		2
Evânî-yi nühâsiye ber-vech-i tahmîn	5 kıyye	10
Yekün		146
Min-hâ'l-ıhrâcât		
Müteveffâ-yı mezbûrun techîz ve tekfînine masraf		15
Resm-i kısmet		3,5
Kâtibiyye		1
Çukadâriyye		1
Eminiyye ve hüddâmiye		0,5
İhzâriyye ve kaydiyye		1
Yekün		22

	guruş	
Sahhü'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese	124	
Hisse-i zevce	15	60 meblağ
Hisse-i ibn	108	

(108/2) Ömer'in defteridir

Medîne-i Tokat'da İvaz Paşa mahallesi sâkinlerinden iken bundan âkdem fevt olan Ömer bin Osman'ın verâseti zevceteyn-i metrûketeyni Âişe binti Osman ve Fatıma binti Ebubekr ile sulbîye-i sagîre kızları Hânife ve Nefise'ye ve li-ebeveyn er karındaşı Ali'ye münhasıra olduğu şer'ân zâhir u nümâyân olduktan sonra bâ-ma'rifet-i şer'le tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-fârizeti'ş-şer'iyye tevzî' u taksîm olunan tereke-yi müteveffâ-yı mezbûrun defter-i müfredâtıdır ki ber-vech-i âtî zikr olunur hurrire fî'l-yevmi'l-hâmis ve'l-ısrîn min-Recebi'l-ferd li-sene erba' ve ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

	adet	ğuruş
Menzil der-mahnalle-i mezbûre	1 bâb	400
Bağ der-mevzi'-i Kızıl Parmaklık nısf hisse	1 kıt'a	25
Şilte döşek	1	10
Çit yorgan	2	16
Mitil yorgan	1	2
Köhne şilte yasdık	1	3
Sagîr aba	1	5
Siyah şalvâr	1	4

Köhne cübbe	1	1
Nühas mangal	1	6
Köhne kıl şalvar	1	1
Köhne bel kuşağı	1	1
Köhne kavuk ve sarık ve gömlek ve don	1'er	3
Sagîr şam'dân	1	1,5
Balta ve kazma ve bel	1'er	5
Kebîr ve sagîr keser ve orak	1 ve 2	5
Sagîr kazma ve bel	1'er	1
Köhne çuval	2	1
Der-zimmet-i İblikçi-oğlu Avadik		80,5
Derbend nâm mevzi'de vâki' tarlaya müşterek zer' eylediği boyadan hissesi		50
Evânî-yi nühâsiyye	55 kıyye	124
Hırdâvât-ı menzil ber-vech-i tahmîn		10
Yekün		755
(s. 109) Min-hâ'l-ihracât		
Müteveffâ-yı mezbûrun techîz ve tekfinine masraf		20
Resm-i kısmet		19
Kâtibiyye		4
Çukadâriyye		4
Eminiyye ve hüddâmiye		4
İhzâriyye ve kaydiyye		2

Mihr-i misl-i müsbite li'z-zevceti'l-mezbûre Fatıma	60
Bi-şahâdet Ali bin Osman ve Ebubekr bin İbrahim ğıbbü't-tahlif	
Mihr-i müeccele-i müsbite li'z-zevceti'l-mezbûre Âişe	50
Bi-şahâdet-i mezbûr Ali bin Osman ve Ebubekr bin İbrahim ğıbbü't-tahlif	
Yekün	163

guruş

Sahhü'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese	592	
Hisse-i zevce	37	
Hisse-i zevce	37	
Hisse-i bint	197	40 meblağ
Hisse-i bint	197	40 meblağ
Hisse-i âhi	123	40 meblağ

(109/1) Kazâ-yı Tokad me'a'n-nevâhî ber-taksîm-i hazeriyye 1101 guruş 3,5 meblağ

İş bu bin iki yüz yirmi dört senesine mahsûben sene-i gurre-i Muharrem i'tibârı ve senede iki taksît ile eyâlet-i Sivas'dan vülât-ı izâm hazerâtlarına bâ-fermân-ı âlî ta'yîn ve tahsîs kılınan imdâd-ı hazeriyyenin taksît-i sânisinden sicil-i mahfûzda mukayyed ber-taksîm-i hazeriyye ve ber-vech-i bâlâ hisse-i kaza-yı mezkûr yalnız bin yüz bir guruş üç buçuk akçedir.

Gurre-i B Sene [1]224

Matlûbât-ı mâl-ı hazeriyye ve mu'tâdiyye an-kazâ-yı Tokad berâ-yı taksît-i sâni

Kazâ-yı Tokat	guruş
Asl-ı mâl-ı hazeriyye	1101
Harc-ı bâb	200
Harc-ı buyuruldu	80
Sarrâfiye	80
Hidmet-i mübâşiriyye	500
İsti'câliyye	80
Yalnız iki bin kırk bir guruşdur	2041

(109/2) Medîne-i Tokat'da seccâde-nişîn şeri'ât-ı ğarrâ fazîletlü efendi zîde-fazluhûm kıdvetü'l-emâcid ve'l-ayân voyvodası izzetlü ağa zîde mecdihû ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân serdârı ve sâ'ir zâbitân ve vücûh-ı â'yân iş erleri zîde-kadruhûm inhâ olunur ki işbu bin iki yüz yirmi dört senesine mahsûben eyâlet-i Sivas'dan bâ-emr-i âlî ta'yîn ve tahsîs buyrulan hazeriyye taksît-i sânisinin tahsîli evâni hulûl itmekle Sivas mahkemesinden eyâlet-i Sivas'ın hâvi olduğu ve kazâlarının hisselerine isâbet iden mâl-ı hazeriyyelerinin pusula-yı şer'iyyeleri ihrâc ve temhîr ve birer kıt'a buyuruldumuz ile tahsîl olunmağa mübâderet olunmağla Tokat kazâsına isâbet iden taksît-i sâninin dahî pusula-i şer'iyye ve diger pusula mûcibince mâl-ı hazeriyyesini ma'rifet-i şer' ve cümle ma'rifeti ve ta'yîn olunan mübâşir ma'rifetiyle yerlü yerüden ve icâb ve iktizâ idenlerden bir ân âkdem cem' u tahsîl ve hazînemize edâ ve teslîm husûsuna dikkat ve kemâl-i ihtimâm eylemeniz bâbında dîvân-ı Rum'dan işbu buyuruldu isdâr ve makremeci başımız Süleyman Ağa zîde-kadruhû ile tisyâr olunmuşdur bi-mennihi te'âlâ vusûlünde gerekdir ki ber-vech-i meşrûh amel u hareket ve hilâfından te'hîr u beta'etden mezîd tevakkî ve mübâderet eylesiz deyu.

Gurre-i B Sene [1]224

(110/1) Depe mahallede mezbuhen fevt olan Âişe'nin görüldü buyuruldusuyla i'lâmıdır

İşbu i'lâm-ı şer'iyeye mûcibince amel olunub maktûl-i mezbûrenin vârislerine ve ahâli-yi mahallden dem-i diyete dâ'ir rencide olunmamak deyu.

27 B [1]224

Ma'rûz-ı dâî devlet-müşîrâneleridir ki

Medîne-i Tokat mahallâtından Depe mahallesi sâkinelerinden olub kendi menziline cerihân fevt olan Âişe binti Ömer nâm müteveffiyenin vereseleri talebleriyle kibel-i şer'den Es-Seyyid Hüseyin Efendi dâ'îleri me'zûnen ta'yîn ve irsâl olunub ol dahî mahalle-yi mezbûrede menzil-i mezkûrede ceriha-yı mezbûrenin üzerine varub âzasını keşf ve tahrîr müteveffiyeye-yı mezbûre mezbuhen katl olunduğu zâhir ve mu'ayyene olunmağla müteveffiyeye-i mezbûrenin vereseleriyle sâ'ir kimesnelerden istintâk eylediklerinde müteveffiyeye-i mezbûrenin er karındaşı Espiyeli Ali Diborta nâm karyeden gelüb karındaşı mezbûreyi bi-gayr-i hak katl ve der-akab karye-i mezbûreye firâr eylediğini müteveffiyeye-i mezbûrenin vereseleriyle ve sâ'ir ehl-i vukûf taraf-ı şer'a haber vermeleriyle rahimen-li'l-fukâra verese-i mezbûre yedlerine bir kıt'a görüldü tezkiresi inâyet ve ihsân buyurulmak niyâzları bi'l-iltimâs dîvân-ı Rum'a arz ve i'lâm olundı bâkî emr devletlü i'nâyetlü efendim sultânım hazretlerindir.

El-Abdü'd-dâî li'd-devletikümü'l-âlî İmam-zâde Halil el-mevlâ hilâfeti bi-medine-i Tokat.

(110/2) Şeyh Ağa için gelen emirdir

Kıdvetü'n-nüvvâbi'l-müteşerri'în Tokad nâ'ibi medîne-i zîde-ilmuhû ve kıdvetü's-sikât ve'l-mustahfızîn Samsun kal'ası dizdârı zîde-hafazahu tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olacak ma'lûm ola ki seyyidetü'l-muhadderât ekalliyeti'l-muhattat tâci'l-mestûrât Beyhân Sultan dâmet ismetühâ ve zâdet iffetühânın ber-vech-i mülûkânem uhdesinde olan Tokad voyvodalığı aklâmından nefsi Tokat'da vâki' meşihat harir-i hiyân mukata'asına bâ-berât on iki gurus mâl-ı mîri mutasarrıf Tokad sâkinlerinden Şeyh Mustafa nâm kimesne kendi hâlinde olub esnâf-ı mezkûre şeyhliği iddiasıyla sâlyâne esnâsında esnâfın hisselerine isâbet iden tekâlifin adem-i tahsîline say' birle kendüsüne tâbi' birkaç nefer avanesiyle envâ'i teaddiyâta ictisâr ve bu sûretle umûr-ı tekâlifî muhtel eylediğinden gayri resm-i mîzân harîr mukata'ası hâsılâtının kesr ve noxsânına bâdi olub esnâfdan şeyhlik nâmıyla dahî --- mebâliğ aldığı hasebiyle hevâdarlarından ve â'dâ-yı cümle esnâf kendünden hoşnud ve razılar olmayub ancak merkûmun bu hareketine ---? sâ'ire sirâyet ile mukâta'anın ifsâdına bâ'is u bâdi olacağından bahisle rahimen-li'l-fukâra ve siyâneten lil-mukâta'a Samsun kal'asına nefy ve iclâsı husûsu hâlâ Tokad voyvodası hâssa silâhşörlerimden kıdvetü'l-emâcid ve'l-âyân Mir Mehemmed zîde-mecduhû tarafından vârid olan arzâda derc ve testîr olunmuş olduğu beyânıyla merkûm Şeyh Mustafa'nın ıslâh-ı nefis olunmak için Samsun Kal'asına nefy ve iclâsı bâbında emr-i şerîfim sūdûrunu hâlâ rikâb-ı hümâyûnum kâ'imâkamı kethüdâsı olub müşârün-ileyhânın kethüdâsı olan iftihârü'l-âlâ ve'l-eâzîm Ahmed Azmi dâme-ilmuhû takrîr ifâde itmekle vech-i meşrûh üzere merkûm ıslâh-ı nefis idinceyedek çavuş mübâşeretiyile Samsun Kal'ası'na kal'abend olmak fermânım olmağın imdi sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin merkûm Mustafa'yı âhz ve Dîvân-ı Hümâyûnum çavuşlarından ta'yîn olunan kıdvatü'l-emâsil ve'l-akrân Hacı Veli Çavuş zîde-kadruhûya medîne-i li-ecli't-te'dîb Samsun kal'ası'na irsâle müsara'at eyleyesin ve

sen ki dizdâr-ı merkûmsun vusûlünde merkûmu ve kal'a-yı merkûma vaz'-ı kal'abend eyleyüb bi-lâ-fermân ıtlâk u firârından hazer u mücânebet ve kal'abend olduğunu çavuş-ı merkûm ile der-âlfiyyeme arz ve inhâya müsâri'at eylemen bâbında fermân-ı âlîşânım sâdır olmuşdur buyurdum ki [boş] vusûl buldukda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şerefyâfte-i sūdûr olan fermân-ı vâcibi'l-ittiba'ımın mazmûn-ı ita'ât-makrûnuyla amel u hareket ve hilâfından hazer u mücânebet eyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız tahrîran fî'l- evâsıt-ı şehri Recebi'l-ferd li-sene erba' ve ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

Konstantiniyye-i mahrûse

(110/3) Müderris Uşaki El-hâc İsmail Efendi'nin defteridir

Asitâne-yi alîyyeden mahmiye-i azîmet zîr-i hükûmetiniz olan medîne-i Tokat'da rastî olmak takribiyle mizacsız olarak duhûl ve birkaç gün meks u ikâmet üzere iken fevt olan müderrîsîn-i kirâmdan Uşakî El-Hâc İsmail Efendi'nin bu tarafda sulbî sagîr oğlu Mehemed Kâmil için min-kıbel-i'ş-şer' vasî nasb olunan kethüdâ yeri Süleyman Efendi ma'rifetiyle indinde mevcûd olub bâ-ma'rifet-i şer' tahrîr olunan terekesinden duyûnu ve masârıf-ı lâzıme-yi sâ'iresine vefâ idecek mikdârı vasî-i mezbûr rey-i inzimâmıyla ba'de'l-müzâyede bey' olunan ve gerek Asitâne-yi sa'âdetde veresesine îsâl olunacak mu'ayyen terekenin kıymetleri müslimîn takvîmiyle tahtlarına terkim birle vasî-yi mezbûra teslîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mûmâ-ileyhin defter-i müfredâtıdır ki ber-vech-i âtî zikr olunur hurrîre fî'l-yevmi'l-hâdi aşer min- Recebi'l-ferd li-sene erba' ve ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

	miktâr	ğuruş
Kitâb-ı şer'-i mevâkif	1 cild	6
Kitâb-ı Mecmua-yı Feteva	1 cild	3

Kitâb-ı Kenzü'l-Hakâyık	1 cild	3
Sîm sa'at	1 kıt'a	40
Zümrüd taşlı altûn hatem	1	20
Nakd mevcûd		87
Köhne çuka şalvâr	1	12
Taban kılıç	1 kabza	30
Müsta'mel ipekli gömlek	1	7
Köhne entari	1	6
(s. 111) Köhne şâlî çamaşur	1	4
Köhne sagîr şâl	1	5
Müsta'mel işleme uçkur	1	3
Köhne içlik	1	2
Köhne boğça	1	0,5
Köhne sagîr nâfe kürk	1	30
Köhne biniş nafe kürk	1	30
Şâlî kablı bol yenli sincâb kürk	1	20
Köhne cübbe kârsâk kürk	1	3
Köhne cübbe kakûm kürk	1	12
Köhne boyada zerdeva kürk	1	50
Köhne cübbe zincâb kürk	1	15
Köhne basma çit boğça	1	2
Def'a köhne sagîr şâl	1	25
Basma sofrâ ve peşkir	1'er	4
Bez çarşab	1	1,5

Omuz makremesi	5	15
Basma boğça	1	1,5
Müsta'mel abdest havlusu	1	10
Cedîd havlu	1	2
Köhne beyâz içlik	1	0,5
Cedîd ipekli gömlek ve boğça ve don	1'er	30
Köhne işleme uçkur	3	4
Köhne beyâz futa	1	3
Köhne sağîr el havlusu	2	1
Def'a cedîd gömlek ve don	1'er	10
Cedîd cûy ve uçkur	3 ve 1	8
Köhne seccâde		6
Köhne sof entari	1	15
Müsta'mel Şam alacası entari	1	15
Müsta'mel göze çuka biniş	1	50
Köhe sof ferâce	1	10
Cedîd şâlî biniş ve cübbe	1'er	40
Köhne şâlî kisesi	1	0,5
Kavukluk Cuma	1	4
Hoşâb kaşığı ve tası		1
Sagîr ma'cûn hokka	1	1
Kehribâr cubuk takımı	4	140
Def'a cubuk takımı	6	30
Yekûn	20 para	811

Müteveffâ-yı mûmâ-ileyhin duyûnı ve masârif-ı sâ'iresi ve resm-i kismet âdiyyesiçün vasî-yi mezbûr ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le ba'de'l-müzâyede bey' olunan eşyâsıdır ki zikr olunur

	miktâr	guruş
Kitâb-ı Behçetü'l-Fetâvî	1 cild	23
Kitâb-ı Fetâvî Ali Efendi	1 cild	16
Kitâb-ı Mültekâi'l-ebhâr	1 cild	21
Ayet-i kerîme eczâsı	10	10
Kitâb-ı Fetâvî-yi Ankaravî	1 cild	22,5
Kitâb-ı Fetâvî Yahya Efendi	1	12
Kitâb-ı Kadrî	1 cild	5
Kitâb-ı Karabaş Ali Efendi	1 cild	10
Kâğıd	11 deste	55,5
İslâmbol şâlîsi entari	1	26
Müsta'mel kavûk örtüsü	1	12
Cedîd şâlî çakşur	1	20
Müsta'mel abânî kuşâk	1	20
Cedîd engüri şâlî zır'âı fî 70 para	51,5 aded	90
Köhne --- çuka ---	1	50
Köhne berber kutusu ve sade havlu	2'şer	13
Som tarak me'a sırmalı kise	1'er	10
Kaşuk	7	3,5
Mest ve pabuç	10 çift	46
Çizme	2 çift	10

Asumâni çizme ve paşa çizmesi	1'er	6
Nühâsî -- 1	26 para	4
Yol tası 1 aded	2 para	7
El legeni 1aded	7 para	4
Tancere me'a sâ'ire-yi nühâs	25 para	15
Fincân me'a ibrik		6
Kürk	1	1
Fincân kutusu me'a sofrâ	1'er	3
Köhne eğer	1	2,5
Kaşuk	4 deste	7,5
Seccade ve şaçaklı ve raht ve eslik?		125
Büyük kavuk ve küçük depeli	1'er	15
Nühâs fener	1	2
Atlâs yüzlü yorgan	1	10
Müsta'amel çuha çagşur	1	20
Taban ve kılıç ve kabza	1	15,5
Çuha cübbe 1 ve destâr 3	10 para	42
Kaput	1	70
Pişto	1	10
Köhne kilim	1	5
Geçme duhân çubuk	1	3
Yekün		850 30 para
Minhâysü'l-mecmu'		1662 10 para

Min-hâ'l-ihracât	
Müteveffâ-yı mezbûrun techîz ve tekfînine ve ıskât-ı salât ve termîm kabrine masraf	100
Resm-i kismet	41
Kâtibiyye	8
Çukadâriyye	8
Eminiyye ve hüddâmiye	8
İhzâriyye ve kaydiyye	4
Deyn-i müsbiti mekkârî Mehemed Ağa an kirâ ve karz	420
Deyn-i müsbit kethüdâları Süleyman Efendi an ---	133
(s. 112) Deyn-i müsbit etbâ' Hasan an-mâhiye	16
Deyn-i müsbit etbâ' Yusuf min-ciheti'l-masraf	8
Deyn-i müsbit mezbûr Süleyman Efendi min-ciheti'l-masraf	30
Sagir-i mezbûr Mehemed Kâmil için kirâ ve harcırâh	650
Bey' olunan eşyâlar için verilen dellâliye	3
Yekün	929
Sahhü'l-bâkî der-yed-i vasî-yi mezbûr	733 guruş 10 para

(112/1) İşbu bin iki yüz yirmi dört senesi mâh-ı Şa'bân-ı şerîfinin ikinci günü vâki' olan Eylül ibtidâsından altı aylık menzil ücreti ve hüddâmiye ve tertîb-i defter ve yâfte kalemiyesi ve kaydiyye cümle ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le hisâb olundukda meblağ-ı mezbûrun defter-i müfredâtıdır ki ber-vech-i âtî zikr olunur hurrire fi'l-yevmî's-sâlis min-şehri Şa'bâni'l-mu'azzâm li-sene erba' ve ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

	guruş
Altı aylık menzil ücreti	7805
Ber-mu'tâd emîniye ve hüddâmiye	70
Tertûb-i defter ve yâfte kalemiyyesi	35
Kaydiyye	3
Yekûn	7913

(112/2) Menzil defteridir

Mahallât der-nefs-i şehir-i Tokad	guruş
Yâzıcık	50
Melik Dânişmend	41
Baba Osib	14
Simavon	35
Şücâ'üddîn	76
Çâşniğîr	35
Ovannes	22
Semerkindî	70
Meydân-ı Müslim	80
Meydân-ı Zimmî	20
Zincirli Kuyu	30
Çehkânlu	45
Mihmâd Hâcib-i Müslim	146
Mihmâd Hâcib-i Zimmî	50
Mihmâd Hâcib-i Zimmî'den menzil iştirâ iden Müslim	75

Bölüğü	
Mihmâd Hâcib-i Zimmî'den Hacı Hasan Bölüğü	151
Sâmyeli	51
Soğuk Pınar-ı Müslim	600
Muslihiddîn	56
Mahmed Paşa	57
Çay-ı Müslim	96
Çay-ı Zimmî	80
Hurûş	65
Mahmud Paşa	81
Soğuk Pınar-ı Zimmî	80
Geyrâs	73
Beg Bâğı	117
Akdegirman-ı Müslim	30
Akdegirman-ı Zimmî	42
Aleksân	27
Seyfeddîn	50
Terbiye-i Kebîr	263
Terbiye-i Sagîr	158
Sâbunhâne	43
Güzel Aşçı	65
Cemâleddîn	131
(s. 113)Tatar Hacı	26
Hacı İbrahim	85

Hoca Ahmed	725
Su İçmez	115
İçme Su	185
Dere	286
Seyyîd Necmeddîn	95
Ankara	20
Gaybî	95
Veled İsa	31
Keçeciler	65
Hacı İvâz Paşa	45
Acebşir	45
Sofıyyûn	32
Taşçı Mahmûd	70
Kaya	151
Sarı Güllük	60
İsa Fakîh	65
Rüstem Çelebi	73
Alaca Mescid	25
İblik Bazarı	12
Cilfek	21
Molla Bektaş	16
Câmi'-i Kebîr	111
Za'im	128
Hoca İbrahim	50

Taş Nerdibân	127
Hâlid	25
Yahûdiyân	51
Ka'be Mescidi	235
Yaş Meydân	160
Çilehâne	261
Veled İyâs	65
Zilli Hacı	151
Debbâğhâne-i Cedîd	35
Yar Ahmed	139
Debbâğhâne-i Atîk	145
Cedîd	141
Menice	377
Siyâh Puş	80
Dırâz-ı Müslim	54
Dırâz Gebrân	<u>100</u>
Yekün	7883

Bâlâda mastûr olan mahallât ahâlileri

İnhâ olunur ki bin iki yüz yirmi dört senesi mâh-ı Şa'ban-ı şerîfin ikinci günü vâki' olan Eylül ibtidâsından altı aylık menzil ücreti ve emîniye ve hüddâmiye ve tertîb-i defter ve yâfte kalemiyesi ve kaydiyye cümle ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le hisâb olundukda meblağ-ı mezbûrun defter-i müfredâtıdır ki zikr olunur hurrîre fî'l-yevmi's-sâlis min-şehri Şa'ban li-sene erba' ve ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

(113/1) Âişe Hatûn'un defteridir

Medîne-i Tokat'da Mihmâd Hâcib mahallesi sâkinelerinden iken bundan âkdem fevt olan Âişe binti Mehemed nâm müteveffiyenin verâseti zevc-i metrûku El-Hâc İsmail bin El-Hâc Ali ile sadrî sagîr oğlu Mustafa ve kebîr oğlu Ebubekr ve kebîre kızları Fatıma ve Sâliha ve Rukiyye'ye munhasıra olduğu şer'ân zâhir u nümâyân oldukdan sonra bâ-ma'rifet-i şer' tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-farîzeti'ŝ-şer'iyye tevzî' u taksîm olunan müteveffiyeye-i mezbûrenin terekesinin defter-i müfredâtıdır ki ber-vech-i âtî zikr olunur hurrire fî'l-yevmi's-sâlis min şehri şa'bân li-sene erba' ve ışrîn ve mieteyn ve elf.

	miktâr	guruş
Haleb şâli entari	1	25
şeritli hâre cübbe	1	30
şam alacası entari	1	20
Müsta'mel acemin benin entari	1	30
Köhne alaca entari	1	6
Çuha müsta'mel cübbe	1	10
Bez	1 tob	7
Mendil çarşab	1	5
Hamam takımı		10
Müsta'mel ipekli gömlek	3	10
Mendil bez don	2	3
Baş yemenisi degirmi ve tekerli çit	4 ve 3	5
Sandık	1	5
Sîm kuşâk me'a kolan		18

Döşek	2	20
Yorgan	2	20
Yasdık	2	10
Köhne kilim	2	8
İncilü küpe	1 çift	20
(s. 114) Ayarı alçak altun kol bağı ber-vech-i tahmin		20
Ayna		3
Mihr der-zimmet-i zevce-i mezbûre		40
Yekün		325
Min-hâ'l-ihracât		
Müteveffiye-i mezbûrenin techîz ve tekfînine masraf		50
Resm-i kısmet		7,5
Kâtibiyye		3
Çukadâriyye		3
Emîniye ve hüddâmiye		2
İhzâriyye ve kaydiyye		1,5
Yekün		67
	guruş	
Sahhü'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese	258	
Hisse-i zevc	64	61 meblağ
Hisse-i ibn	55	34 meblağ
Hisse-i ibn	55	34 meblağ

Hisse-i bint	27	77 meblağ
Hisse-i bint	27	77 meblağ
Hisse-i bint	27	77 meblağ
Meblağ-ı bâkî		1

(114/1) Der-nefs-i Tokat

Mahallât	miktâr	hâne
Yazıcık		0,5
Melik Dânişmend	1 rub'	
Vartan	1 sümün	
Kirkor	1 rub'	
Baba Osib	1 rub'	
Simâvon	1 rub'	
Ovânis	1 sümün	
Şücâ'üddîn		0,5
Çâşnigir	1 sümün	
Semerkindî		0,5
Meydan		0,5
Zincirlikuyu		0,5
Çehkânlu	1 rub'	
Mihmâd Hâcib		0,5
Mihmâd Hâcib-i Zimmî ber-mûcib-i		1
hüccet		

Mihmâd Hâcib-i Zimmî'den Hacı	5 sümün	
Hasan Bölüğü ber-mûcib-i hüccet		
Mihmâd Hâcib-i Zimmî'den menzil	3 sümün	
iştirâ iden müslim bölüğü		
Sâmyeli		0,5
Müslihiddîn		0,5
Mehemmed Paşa		1
Çay-ı Müslim		1,5
Çay-ı Zimmî		2
Soğuk Pınar-ı Zimmî		1,5
Akdegirmân-ı Müslim	3 rub'	
Akdegirmân-ı Zimmî	3 rub'	
Beg Bâğı		1
Paskal		0,5
Aleksân		0,5
Dere		1,5
Hoca Ahmed		3
Su İçmez		0,5
İçmez Su		2
Seyfeddîn		0,5
Terbiye-i Kebîr		1
Terbiye-i Sagîr		1
Sabunhâne	1 rub'	
Güzel Aşçı	3 rub'	

Cemâleddîn		1
Tatar Hacı	1 rub'	
Hacı İvâz Paşa	1 rub'	
Veled İsa	1 rub'	
Ankara	1 rub'	
Keçeciler		0,5
Hacı İbrahim		0,5
Seyyîd Necmeddîn		0,5
Gaybî		1,5
Sofiyyûn		1
Acebşir		0,5
Taşçı Mahmud		1
Sarı Güllük		0,5
(s. 115)İsa Fakîh		0,5
Rüstem Çelebi		1
Alaca Mescid	1 rub'	
Molla Bektâş	1 rub'	
Kaya		1
İblik Bazarı	1 sümün	
Cilfek		0,5
Câmi'-i Kebîr		0,5
Za'îm		0,5
Hocâ İbrahim	1 sümün	
Taş Nerdibân		0,5

Hâlid	1 rub'	
Yahûdiyân	1 rub'	
Ka'be Mescidi		1
Yaşmeydân		0,5
Debbâğhâne-yi Atîk	3 rub'	
Cedîd		0,5
Menice		1,5
Çilehâne	1 rub'	1
Veled İyâs	1 sümün	
Zillî Hacı		0,5
Debbâğhâne-yi Cedîd		3 rub'
Siyâh Pûş	1 sümün	
Yâr Ahmed		0,5
Dırâz-1 Gebrân		0,5
Dırâz-1 Müslim	1 rub'	
Soğuk Pınar-1 Müslim		2
Hurûş	1 rub'	
Mahmûd Paşa		0,5
Geyrâs		1
Yekün		53,5

Bâlâda mastûr mahallât ahâlileri

İnhâ olunur ki işbu bin iki yüz yirmi dört senesine mahsûben tahsîli fermân buyurulan avârız ve bedel-i nüzul akçelerinin asl-ı mâl-ı mîrisi ve maîşeti ve kabzına me'mûr ağaya hizmet ve dört günlük ta'yînât masrafı ve harc-ı defter ve hüddâmiye ve

yâfte kalemiyesi ve kaydiyye ve cümle ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le hisâb olundukda giriftesi asla zamm ile beher mahallâtın şenlik ve mevcûd olan elli üç buçuk hânesine iki bin beş yüz otuz dokuz guruş yirmi yedi para tarh ve teslîm olundukda beher hâneye kırk yedişer guruş on dokuz para isâbet itmiştir meblağ-ı mezbûru beyrinizde cem' u tahsîl ve kabzına me'mûra teslîm eylesiz hurrîre fî'l-yevmi's-sâlis min Şa'bân li-sene erba' ve ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

(115/1) Avârız defteridir

İşbu bin iki yüz yirmi dört senesine mahsûben tahsîli fermân buyurulan avârız ve bedel-i nüzul akçelerinin asl-ı mâl-ı mîrisi ve maîşeti ve kabzına me'mûr ağaya hizmet ve dört günlük ta'yînât masrafı ve ber-mu'tâd harc-ı defter ve hüddâmiyenin defter-i müfredâtıdır ki ber-vech-i âtî zikr olunur hurrîre fî'l-yevmi's-sâlis min şehri Şa'bâni'l-mu'azzâm li-sene erba' ve ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

	guruş
Mâl-ı avârız ve bedel-i nüzul ve maîşet	4733
Kabzına me'mûr ağaya hizmet	450
Ağa-yı merkûmun hadimlerine hizmet	23
Ağa-yı merkûmun dört günlük ta'yînât masrafı	70
Ber-mu'tâd harc-ı defter	450
Emîniye ve hüddâmiye	50
Ücret-i tertîb-i defter	30
Kaydiyye	3
Yekün	5809

Bâlâda tahrîr olunan meblağ-ı mezbûr beş bin sekiz yüz dokuz guruşun Mecîdözi kazâsının senevî mâl-ı maktu'ı olan altı yüz elli bir guruşdan beş yüz elli yedi guruşu bin iki yüz yirmi dört senesine mahsûb olmak üzere havâle ve mahsûb ve ihrâc olundukda bâkî meblağ-ı mezkûr beş bin iki yüz elli guruş nefis-i şehri ve nevâhî tevzî' u taksîm olunacaktır mâl-ı maktû'-ı mezbûrdan bâkî doksan üç guruş yine sene-i mezkûra mahsûben kabzına me'mûr ağa yedinden âhz u kabz olunduğu işbu mahale şerh verildi.

Nefs-i şehri Tokat	53,5 hâne	guruş	
Mâl-ı ma'îşet		2164	10 para
An masârif		<u>375</u>	<u>17</u>
		2539	27 para
Beher hâneye isâbet iden		47	19 para
Nâhiye-i Komanât tâbi'-i Tokat	80 hâne	rub'	guruş
		3	
Mâl-ı ma'îşet			1095,5
An masârif			<u>197,5</u>
			1193
Beher hâneye isâbet iden			1619,5 para
Nâhiye-i Kâfirni tâbi'-i Tokat	50 hâne	rub'	guruş
		3	
Mâl-ı ma'îşet		617	10 para
An masârif		<u>111</u>	4 para
		728	14 para

Beher hâneye isâbet iden			14	44 meblağ
Nâhiye-i Tozanlu tâbi'-i Tokat	53,5 hâne	rub'	guruş	
		1		
Mâl-ı ma'îşet			363,5	
An masârıf			<u>62</u>	10 para
			426	
Beher hâneye isâbet iden			14	111 meblağ
Nâhiye-i Dönekseabâd	6,5 hâne	rub'	guruş	
		1		
Mâl-ı ma'îşet			76,5	
An masârıf			<u>17,5</u>	17 para
			94	17 para
Beher hâneye isâbet iden			13	13 meblağ
Nâhiye-i Yıldız	13,5 hâne		guruş	
Mâl-ı ma'îşet			146,5	
An masârıf			<u>25,5</u>	5 para
			172	5 para
Beher hâneye isâbet iden			12	90 meblağ

(116/1) Nâhiye-i Komanât Tabi'-i Tokat

Karye	rub'	hâne
Gegsi		3
Taylı Hacı		0,5
Çördük		1
Bayram	3	
Beş Virân		0,5
Kızıl Öz		1,5
Beylü		1
Fenk		2,5
Alûc		1,5
Martos Oba	1	2
Fredökse		5,5
Kireni	3	
Mâmu me'a Dut	3	2
Gevrek	1	
Kevâhlık	3	
Kızıl Dere	1	
Mülk	1	
Acı Pınar me'a --Kışla-	1	1,5
Omâla		6
Armûs		1,5
Sîdeni		1
Çalkuru	3	

Cincife-i Kebîr		3
Cincife-i Sagîr		0,5
Kızıl		3
Hulvâr	1	1
Dihoy	1	
Bizerî		7
Zâzâra		1
Boyalı	1	2
Bula		1,5
Komanât-1 Müslim		3,5
Komanât-1 Zimmî		3,5
Yelpe		1,5
Difye	1	3
İzbestî		1,5
Eski		0,5
Sâltuk	1	
Zodı	1	
Ahmedalanı	1	1,5
Gevele	1	2,5
Şeyh		3
Kâdı Vakfı		1,5
Kirkoros	1	1,5
Yekün	3	80

Bâlâda mastûr olan kurra âhâlileri

İnhâ olunur ki bin iki yüz yirmi dört senesine mahsûben tahsîle fermân buyurulan avâriz ve bedel-i nüzul akçelerinin asl-ı mâl-ı mîrîsi ve ma'îşeti ve kabzına me'mûr ağaya hizmet ve dört günlük ta'yınât masrâfı ve harc-ı defter ve hüddâmiye cümle ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le hisâb olundukda bin iki yüz doksan üç guruşa bâliğ olub meblağ-ı mezbûr nâhiye-i mezbûrun seksen hâne üç rub'ına tevzî' olundukda gerihtesi asla zamm ile beher hâneye on altışar guruş on dokuz buçuk akçe isâbet itmişdir meblağ-ı mezbûru beyninizde cem' u tahsîl ve kabzına me'mûra teslîm eylesiz hurrîre fî'l-yevmi's-sâlis min şehri Şa'bân li-sene erba' ve aşrîn ve mi'eteyn ve elf.

(116/2) Nâhiye-i Kâfirni tâbi'-i Tokat

Karye	hâne	rub'
Alemdâr	1	
Muhât	7,5	1
Filtise	1,5	
Zuğru	3	1
Gölgeci	0,5	
Sideni	1	
Eftalit		3
Teknecik	1,5	
Meğüllü	3,5	1
Kireni	1	1
Çakmak	0,5	
Kızılca Su	1,5	
Vârzallar	1	

Ceğetler	1,5	1
Şih		3
Daduhta	2	
Çiftlik	1,5	1
Tobalak	0,5	
Matoş	1	
Yaycı		3
Oyhân		3
Kara Dere	0,5	
Kınık	1	
Tomara	0,5	
Toğarım	1	
Pîr Hasan	0,5	
Münker		3
Buldacı	1	1
İbâvlu		3
Leveke	2	1
Tiyeri	1	1
Ceycek	0,5	
Yapalak	0,5	
Gök	0,5	
Ekseri		1
(s. 117) Ömerli	1	
Şeyhler	1	

Çat		1
Hânzara		1
İlpit	2	1
Yekün	50	3

Bâlâda mastûr karye âhâlileri

İnhâ olunur ki işbu bin iki yüz yirmi dört senesine mahsûben tahsîli fermân buyurulan avâriz ve bedel-i nüzul akçelerinin asl-ı mâl-ı mîrîsi ve ma'îşetini ve kabzına me'mûr ağaya hidmet ve dört günlük ta'ynât masrafı ve harc-ı defter ve hüddâmiye ve tertîb-i defter ve yâfte kalemiyesi ve kaydına cümle ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le hisâb olundukda gerihtesi asl-ı zamm ile yedi yüz yirmi sekiz guruş on dört para iki akçeye baliğ olub meblağ-ı mezkûr nâhiye-i mezbûrenin elli hâne üç rub'ı tevzî' olundukda beher hâneye on dört guruş kırk dörder akçe isâbet etmişdir meblağ-ı mezbûrı beyninizde cem' u tahsîl ve kabzına me'mûra teslîm eylesiz hurrîre fî'l-yevmi's-sâlis min Şa'bân li-sene erba' ve işrîn ve mi'eteyn ve elf.

(117/1) Nâhiye-i Tozanlu tâbi'-i Tokat

Karye	hâne	rub'
Finicik		3
Rumcık	0,5	
Sarı Öyük	0,5	
Sârsı	1,5	
Eyyüb	0,5	
Abdurrahmânlu	1,5	

Karadiz		1
Çirmiş		3
Şık	0,5	
Darûkulu	1	
Çalica	1,5	
Koz Ağacı	1	
Posat		1
Buhya	0,5	
Alan Yurdu	0,5	
Kozluca	0,5	
Ermenis	1	1
Gökcek	0,5	
Dekriri?	1	1
Eski		1
Boyalı		1
Alan me'a Karkın	0,5	
Davara	1	
Tomanut	0,5	
Semayil		1
Tıĝnıs	1	
Boz Kuş		1 sümün
Ademli		1
Kol	1	
Ohtorum	1,5	

Kızkapan		1
Hize	0,5	
Öykürü	0,5	
Müseyşe	0,5	
Zura	0,5	
Hisârcık	2	1
İbsîle	7	
Gönekse		1
Divriğin	0,5	
Yavşâncık		1
Gis	0,5	
Gökse		1
Yekün	35,5	1

Bâlâda mastûr olan karye âhâlileri

İnhâ olunur ki işbu bin iki yüz yirmi dört senesine mahsûben tahsîli fermân buyurulan avârız ve bedel-i nüzul akçelerinin asl-ı mâl-ı mîrîsi ve ma'îşeti ve kabzına me'mûr ağaya hidmet ve dört günlük ta'yınât masrafı ve harc-ı defter ve hüddâmiye cümle ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le hisâb olundukda gerihtesi asl-ı zamm ile dört yüz yirmi altı gurus on iki paraya baliğ olub meblağ-ı mezbûr nâhiye-i mezbûrın otuz beş buçuk hâne bir rub'ına tarh ve tevzî' olundukda beher hâneye on dörder gurus yüz on bir akçe isâbet itmişdir meblağ-ı mezbûrı beyninizde cem' u tahsîl ve kabzına me'mûra teslim eylesiz hurre fî'l-yevmi's-sâlis min Şa'bân li-sene erba' ve ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

(117/2) Nâhiye-i Dönekse Abâd tâbi'-i Tokat

Karye	rub'	hâne
Ohtâb	1	1
Üç Göl		1
Karani	1	
Kemkez		1
İze		1
Esdigin	1	1
Tâzular	1 sümün	
İfede	3	
Yenice	1 sümün	
Yekün	1	6,5

(s. 118) Bâlâda mastûr olan kurâ âhâlileri

İnhâ olunur ki işbu bin iki yüz yirmi dört senesine mahsûben tahsîli fermân buyurulan avârız ve bedel-i nüzul akçelerinin asl-ı mâl-ı mîrîsi ve ma'îşeti ve kabzına me'mûr ağaya hizmet ve dört günlük ta'yınât masrafı ve harc-ı defter ve hüddâmiye cümle ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le hisâb olundukda doksan dört guruş on yedi paraya baliğ olub meblağ-ı mezbûr nâhiye-i mezbûrın altı buçuk hâne bir rub'ına tarh ve tevzî' olundukda gerihtesi asla zamm beher hâneye on üç guruş on üçer akçe isâbet itmişdir meblağ-ı mezbûrı beyninizde cem' u tahsîl ve kabzına me'mûra teslîm eyleyesiz hurrire fî'l-yevmi's-sâlis min Şa'bâni'l-mu'azzâm li-sene erba' ve işrîn ve mi'eteyn ve elf.

(118/1) Nâhiye-i Yıldız tâbi'-i Tokat

Karye	rub'	hâne
-------	------	------

Ya'kûb		0,5
Beduhtûn		3
Şeyh Çobânî	1	
Nefs-i Yıldız		1
Çiftlik me'a Karkın	1	1
Yusuf Oğlanı		2
Geçdin Hacı		0,5
Sarıyar		1
Hergele		1
Ya'kûboğlanı	1	1
Aslan Doğmuş		1,5
Killik me'a Köpek		1
Yekün		13,5

Bâlâda mastûr olan kurâ âhâlileri

İnhâ olunur ki işbu bin iki yüz yirmi dört senesine mahsûben tahsîli fermân buyurulan avârız ve bedel-i nüzul akçelerinin asl-ı mâl-ı mîrîsi ve ma'îşeti ve kabzına me'mûr ağaya hidmet ve dört günlük ta'yınât masrafı ve harc-ı defter ve hüddâmiye cümle ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le hisâb olundukda yüz yetmiş iki guruş beş paraya baliğ olub meblağ-ı mezbûr nâhiye-i mezbûrın on üç buçuk hânesine tarh ve tevzîf olundukda gerihtesi asla zamm ile beher hâneye onikişer guruş doksan akçe isâbet itmişdir meblağ-ı mezbûrı beyninizde cem' u tahsîl ve kabzına me'mûra teslîm eylesesiz hurrîre fî'l-yevmi's-sâlis min şehri Şa'bân li-sene erba' ve ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

(118/2) Asâkir için gelen emr-i âlî

Mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'deni'l-fezâ'il ve'l-keîâm Anadolu'nun sol kolunda vâki' kazâların kuzât ve nüvvâbı zîde-fazluhûm ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân â'yân ve zâbitân atîk ve ağavât ve alemdârân ve bi'l-cümle iş erleri zîde-kadruhûm tevki'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olacak ma'lûm ola ki siz ki mevlânâ ve sâ'ir mûmâ-ileyhimsiz kazâlarınızdan gerek bi'n-nefs ve gerek bâşbûğlar ma'iyetleriyle matlûb olan asâkirden mâ'adâ serdâr ve serdengeçti bayrakları ve bi'l-cümle harb u darb erbâbı bi'd-def'ât sâdır olan evâmir-i âlîyyem mûciblerince şimdiye kadar tahrîk ve ihrâc ve savb me'murlarına irsâl ve isâle müsâra'at eylemeniz lâzımeden iken taahhüdü havî peyderpey i'lâmât irsâliyle henüz ihrâc ve irsâl olunmadığı derkâr olub lillâhi'l-hamd her tarafda asâkir-i İslâm mahzâr-ı nusret ve âfiyet olmakda ise de küffâr-ı hullet-şi'arın taraf taraf memâlik-i islâmiyeye derkâr olan tasallut ve hücûmuyla bu sefer-i nusret eser farz-ı kifâye derecesinden sâkit olmak mülâbesesiyle cümle ehl-i islâmın yedi yaşından yukarı olub eli kılıç tutanların semt-i gazâ ve cihâda sür'at ile azîmet ve küffârına -- havâle şimşîr-i intikâm ile îfâ-yı levâzım-ı diyânet ve tahsîl-i mesûbât-ı cihâda bezl u sa'y ve mukadderet eylemeleri farz-ı ayn olduğu şimdiye dek bi'd-def'ât evâmir-i şerîfem neşriyle cümleye ifâde ve beyân olunmuş olduğundan tekrâren muhtâç değildir ya'ni ulûl emrin emrine ita'at vâcib olub bâ-husûs nusûs-ı Kur'âniye ile sâbit olan emr-i ehem-i dîn-i mübîn için olan evâmir-i şerîfem imtisâl ve mutava'atda kusûr ve beta'et idenlerin dünyâ ve âhiretde hâlleri yine mücrîr olmak iktizâ ideceği ulemâ-yı sâlihînden lede's-suaal ma'lûm ve âşikâr olacağına binâ'en dîni ve islâmı kayurub dünyâ ve âhiretde kendüyü hüsrândan vikâye taleb idenlere göre durub oturmak harâm olduğundan herkes hemân cânib-i gazâyâ yetüşüb küffâr-ı dalaletkârdan âhz ve intikâm sa'y ve ikdâm olunmasının derece-i farziyeti ta'rîfden müstağni olmağla asâkir mezkûre

şimdiye kadar ihrâc ve irsâl olunmamış ise vusûl-i emr-i celîli'l- kadrîmin aslâ tavakkuf ve ârâmî ve tecvîz etmeyerek kazâlarınızdan gerek bi'n-nefs ve gerek bâşbûğlar ma'îyetleriyle matlûb olan asâkirden mâ'adâ serdâr ve serdengeçdi bayraklarını ve sâ'ir bi'l-cümle harb u darb erbâbına aceleten ihrâc ve savb me'mûrlarına sevk ve irsâle begâyet ecele ve şitâb eylemeniz fermânım olağın ordu-yu hümâyûnumdan işbu emr-i şerîfim isdâr ve ta'cîl ale't-ta'cîl sadrâ'zam tâtârlarından kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Yusuf zîde-kadruhû ile irsâl olunmuşdur imdi felillâhi'l-hamd â'dânın taraf taraf inhidâmı asâkir-i islâmın gâlibiyeti derkâr olduğundan bu fırsatı kaçırmak bir vechle câ'iz olmamağla kazâlarınız asâkirden henüz ihrâc olunmamışları (s. 119)var ise işbu emrim tarafınıza vardığı ânda kat'î tevakkuf ve te'hîri tecvîz etmeyerek hemân ihrâc ve aceleten müsara'at savb me'mûrlarına irişdirmeğe kemâl-i acele ve sür'at eylemeniz matlûb-ı kat'î-yi şâhânem idüğü ve hilâf-ı fermân ve münâfi-i tenbihât-ı hüsrevânem bundan sonra dahî be emr-i dîn ve devletimde te'min ve betâ'et misüllü vaz' u hareket vukû'a gelmek lâzım gelir ise dünyâ ve âhiretde cevâba kadir olmayub mazhar-ı eşedd-i ikâb olacağınız bî-şefâ'at olacağı ma'lûm oldukda ber-vech-i meşrûh amel u hareket ve ibrâz hüsn-i hidmet ve sadâkata şitâb-ı müsara'at ve hilâfından tevakkî ve mübâderet eylemeniz bâbında fermân-ı âlîşânım sâdır olmuşdur (boşluk) vusûl buldukda vech-i meşrûh üzere şeref-yâfte-i sudûr olan fermân-ı vâcibü'l-ittiba' ve lâzımü'l-imtisâlimin mazmûn-ı ita'atmakrûnuyla amel u hareket ve hilâfından hazer u mücânebet eyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe itimâd kılâsız tahrîran evâhir-i şehri Cemâziyelâhir li-sene erba' ve ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

Be-yurd-ı sahrâ-yı Edirne

(119/1) Medîne-i Tokat'da Mihmâd Hâcib mahallesi sâkinlerinden iken bundan âkdem fevt olan Osman bin Mehemed nâm müteveffânın verâseti zevce-i metrûkesi Rukiye binti Hasan ile sulbî sagîr oğulları Ahmed'e ve sulbîye-i sagîre kızı Rabia'ya münhasıra olduğu şer'ân zâhir u nümâyân oldukdan sonra bâ-ma'rifet-i şer' tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-farîzeti's-şer'iyeye tevzî' u taksîm olunan müteveffâ-yı mezbûrun terekesinin defter-i müfredâtıdır ki ber-vech-i âtî zikr olunur hurrîre fî'l-yevmi's-sâdis aşer şehri Şa'bân li-sene erba' ve işrîn ve mi'eteyn ve elf.

	miktâr	guruş
Mushaf-ı şerîf	2 cild	10
Bağ der-mevzi'-i Doğancı	1 kıt'a	50
Bâğçe der-mevzi'-i Karalar	1 kıt'a	300
Def'a muttasıl boyalık bâğçe	1 kıt'a	100
Menzil der-mahalle-i mezbûre	1 bâb	70
Köhne döşek	3	20
Yorgan	3	15
Yasdık	3	4
Köhne kilim	1	2
Çuval	4 çift	4
Sabun ber-vech-i tahmîn	5 kıyye	8
Evânî-yi nühâsiye ber-vech-i tahmîn	15 kıyye	30
Merkeb	1 re's	3
Hırdâvât-ı menzil ber-vech-i tahmîn		30
Şa'ir	1,5 kile	18
Hinta	3 rublağ	3

Boya tohumu	2 kile	64
Kara sığır ineği ve dana	1 ve 5	120
Kara sığır ---	1	2,5
Der-zimmet-i Karahacı-oğlu Mehemmed		200
Der-zimmet-i Demirci-oğlu an karye-i Cincife		40
Der-zimmet-i Emîn		10
Der-zimmet-i Yahya-oğlu an karye-i Cincife		10
Der-zimmet-i Osman an karye-i Tekye		100
Bâğçe derûnunda zira' olunan boya		50
Yekûn		1263,5
Min-hâ'l-ihracât		
Müteveffâ-yı mezbûrun techîz ve tekfînine masraf		22,5
Resm-i kismet		31,5
Kâtibiyye		5
Çukadâriye		5
Eminiyye ve hüddâmiye		6
İhzâriyye kaydiyye ve kalemiye		2,5
Yekûn		72,5
Sahhü'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese		
Hisse-i zevce	105 meblağ	148
Hisse-i ibn	102 meblağ	416
Hisse-i ibn	102 meblağ	416
Hisse-i bint	51 meblağ	208

(120/1) Düstûrûn-ı mükerremûn-ı müşîrûn-ı mufahhamûn-ı nizâmü'l-â'lem müdebbirü umûri'l-cumhûri bi'l-fikri's-sâkıb mütemmimü mehâmmi'l-en'âm bi'l-re'yi's-sâib mümehhidü bünyâni'd-devlet ve'l-ikbâl müşeyyidü erkâni's-sa'âdeti ve'l-iclâl el-mahfûfu bi-sunîfi avâtıfı'l-meliki'l-â'lâ Anadolu'nun sol kolunda vâki' vüzerâ-yı izâm edâmallâhu te'âlâ iclâlehûm ve e'azimü'l-ümerâ-yı kîrâm efâhimü'l-küberâi'l-fihâm ulû'l-kadr ve'l ihtirâm âshabü'l-izz ve'l ihtişâm el-muhtasûn bî-mezîd i'nâyet-i meliki'l-â'lâ mirîmîrân-ı kîrâm dâme ikbâlehüm akdâü kuzâtı'l müslimîn evlâ-yı vülâti'l muvahiddin me'âdini'l-fazl ve'l yakîn râfi'ü a'lâmi's-şerî'at ve'd-dîn vâris-i ulûmü'l-enbîyâ ve'l-murselîn el-muhtesu bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-mu'în Erzurum kâdısı zîdet fezâ'ilehu ve mefâhîrû'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'âdeni'l-fezâ'il ve'l kelâm ve sâ'ir kuzât ve nüvvâb zîde-fazâilehüm ve mefâhirü'l-emâsîl ve'l-akrân voyvodâgân ve mütesellimîn ve â'yân ve bi'l-cümle zâbitân ve iş erleri zîde kadruhûm tevkî-i refi'-i hümayûn vâsıl olacak ma'lûm ola ki Darbhâne-i âmiremde kat' olunan ecnâs altûnın fiyatı bir müddetten berü refte refte tezâyüd bulmakta ve Darbhâne-i âmiremde dahî fiyat kadimesiyle verilmekte olduğundan cânib-i mîrî hâsar-ı kalemiyeyi mûcib ve fiyat-ı kadîmelerine irca' ittirilmesi el-yevm-i iyâdında mütedâvil olan ecnâs altûn ziyâdeye alunub veriliyor iken bu vechle tanzîmi dahî ibâdullahi mazarratı müstevcib olacağı cehdinden cânib-i mîrî hâsardan vikâye-i ibâdullahi zarardan himâye kılınarak bu husûsun taht-ı nizâm ve râbitaya idhâli lâzımeden olduğuna binâ'en el-yevmü't-tâsi beyinde hadr ve mütedâvil bulunduğu üzere kat'-i râyic husûsuna ittifak-ı arayışle karar verilmiş Darbhâne-i âmire fiyatının râic vakte tatbiki emr-i meşru' olmak hasebiyle ol bâbda cânib-i şerî'at-ı garrâdan fetevâ-yı şerîfe i'tâ kılınmış ve işbu fiyatdan ziyâdeye alub vermege cesâret iden olur ise ol makûlelerin te'dib-i şedîd ile icrâ-yı te'dibleri

lâzım geldiği verilen fetevâ-yı şerîfeye derc olunmuş olmağla fîmâba'd der-alîyyem ve havâlisinden ve İslambol gümrüğü ve hazîne-iâmirem vesâ'ir mahallerde ecnâs altûn ol vechle âhz ve i'tâ olunub ziyâdeye alunub verilmemek ve altûnün fiyatı terakkisinin bir sebebi dahî ba'zı erbâb-ı tamahın taşra memâlike altûn götürdüklerinden nişân eylediği bedidâr olmak hasebiyle fîmâba'd bu husûsa dahî cesâret olunmamak ve her kim dersa'âdetimden taşraya bi-lâ fermân altûn getirür ise getürdükleri altûn getürdüğü altûn âhz ve cânib-i mîriden zabt ve nâkısü'l-vezn altûn vechen mine'l-vücûh râic olmamak her kimin yedinde bulunur ise âhz olunub Darbhâne-i âmireme gönderilmek ve altûn kat'ı mütecâsir olanlar ale'd-devâm tahrîr olunub mücâzâtı müşâ'aları icrâ kılınmak üzere nizâm-ı kâviye rabt u bend olunması husûsu karargîr nizâm olunmakdan nâşi mûcibince der-alîyyemde ve memâlik-i mahrûseti'l-memâlik-i şâhânemde iktizâ idenlere fermân-ı âlîşânım isdârıyla tenbîh ve i'lân olunması mazmûnunda hatt-ı hümayûn-ı mehânet-makrûn-ı (s. 121) şâhânem şerefrîz südür olmağla siz ki vüzerâ-yı izîm ve mîrmîrân-ı kirâm ve mevlânâ ve sâ'ir mûmâ-ileyhimsiz ecnâs-ı nukûd-ı meskûka mütedâvele nizânına da'ir cânib-i şerî'at-ı ğarradan virilen fetevâ-yı şerîfe ve şerefrîz-i südür olan hatt-ı şerîf şevket-redîf mülûkânem mûcibince diger sâdır olan emr-i şerîfim nâtik olduğu üzere ba'de'l-yevm ecnâs altunün fiyatı mukarreresinden ziyâdeye alunub verilmesi bir vechle câ'iz olmadığı gibi riyal dahî beş guruşdan ziyâdeye kat'an râic olmaması husûsu taht-ı kazâ ve hükümetinizde iktizâ idenlere etrafıyla ifâde ve işâ'at ve ziyâde alub vermege mütecâsir olan erbâb-ı tamahın icrâ-yı mücâzaât-ı meşrû'aları için der-akîb âhz ve ism u şöhetleriyle keyfiyeti serî'an derbâr-ı şevket-karâr-ı pâdişâhâneme tahrîr ve i'lâma mübâderet ve bu nizâm ve vâcibü'l-ihimâmın bir vefk-i dilhâh karar ve kıyâmına bi'l-ittihâd dikkât ve nezâret fermânım olmağın tenbîhen ve te'kiden ve i'lâmen ve ifhâmen mahsûsen rikâb-ı mustatâbımdan

işbu emr-i şerîfim ısdâr ve rikâb-ı hümâyûnum kethüdâsı ikinci çukadârı kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Seyyid Osman zide-kadruhû ile irsâl olunmuşdur imdi vech-i tahrîr üzere digere sâdır olan emr-i şerîfim mûcibince ba'de'l-yevm ecnâs altûn fiyât-ı mukarreresinden ziyâdeye alunub verilmek bir cihetle câ'iz olmadığı misüllü ziyâde meskûkun dahî beşer guruşdan ziyâdeye alunub verilmesine mütecâsir olan mel'anetkârlara zinhâr ruhsât verilmeyerek men' u def' olunmak memnu' ve mütenebbi olmayub hilâf-ı şer' ve muğayyer rızâ-yı hüsrevânem ref' ve harekete ihtiyâra ictisâr iden olur ise mücâzaatı meşrû'alarının icrası için derhâl keyfiyet-i dersa'âdetime tahrîr ve i'lâma mübâderet ve bu husûs tarafınızdan âlâ ---³² dikkat ve nazaret olunarak icrâ-yı irâde-yi mülûkâneme mezîd itinâ u dikkat eylemeniz matlûb-ı şâhânem idügi ve'l-hâsıl nukûd-ı meskûka mütedâvileden cins-i riyâlin beşer guruşdan ziyâdeye alunub verilmesine rızâ-yı tacidârânem olmadığından bu husûs der-alfiyyemde ve memâlik-i mahrûsemde lâzım gelenlere mahsûs evâmîr-i alfiyyem ısdârıyla tenbîh ve te'kîd kılınmış olduğu ma'lûmunuz oldukda ber-vech-i meşrûh amel u hareket agmâz u müsâmaha misüllü vuz'ı tecvîzden tehâşi ve mücânebet eylemeniz bâbında fermân-ı âlîşânım sâdır olmuşdur buyurdum ki [boş] vusûl buldukda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yâfte-i sūdûr olan fermân-ı vâcibü'l-ittiba' ve lâzımü'l-ımtisâlimin mazmûn-ı itâ'atmakrunuyla amel u hareket ve hilâfından gâyetü'l-gâye tehâşi ve mücânebet eyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılâsız tahrîran evâhir-i şehri Recebü'l-mürecceb li-sene erba' ve işrîn ve mi'eteyn ve elf.

Konstantiniyye-i mahrûse

(121/1) Sâlih Ağa'nın serdâr mektûbudur

Şeri'ât şi'âr Tokat me'a Turhal kâdısı efendi zîde-fazluhû ba'de's-selâm inhâ olunur ki taht-ı hükümetinizde serdâr olan ref' olunub yerine uslûb-ı sâbık üzere kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân kırk beş bölüğün haseki Sâlih Ağa zîde-kadruhû serdâr nasb u ta'yin olmağla işbu mektûb tahrîr ve irsâl olunmuşdur inşâ'allahu te'âlâ vusûlünde gerekdir ki merkûm kazâ-yı mezkûrun serdârlığı umûrunda kıyâm ve öteden berü olageldiği vechle zabt ve rabtı husûsunda inâyet ve itmâm eylesesiz ve sen ki serdâr-ı merkûmsun kazâ-yı mezkûrun serdârlığı sana tefvîz olmağla gerekdir ki kâ'ide-i kâdim ve kânûn üzere zabt u rabt neferâtı def' u ref'-i haşerâtıyla tanzîm-i bi-lâd ve irâde-yi hâl ibâde-yi bezl u iktidâr eylesesiz ve kazâ-yı mezkûrda mukîm ve misâfir yeniçeriler ve cebeci ve tobcu ve tob arabacısı ve gilmân-ı acemi ve kul oğlanları ve tevâif-i askerî bi'l-cümle seni üzerlerine serdâr ve zâbit bilüb sözünden taşra ve reyinden hâric vaz' u hareketde bulunmayub dâ'ima itâ'at ve inkiyâd üzere olalar ve sen dahî cümle umûrunu ahkâm-ı şer'-i şerîf ve kânûn-ı kadîm ve emr-i münife tatbîk ve tevâif-i merkûmundan bi-lâ vâris ma'rûf fevt olanların metrûkatlarını ma'rifet-i şer'le zabt ve sûk-ı sultânide fûrûht ve hâsıl olan nukûdunu cânib-i beytü'l-mâl için defter-i müfredâtıyla ocağ-ı âmirem tarafına göndermege mübâderet ve beher hâl sükkân-ı vilâyetin emn u rahtlarına bâ'is hizmet-i müstahsene vücûda getürmeğe mecd u sa'y olunub mûcib mektûbuyla âmil olasız tahrîran gurre-i şehri Ramazani'l-mübârek li-sene erba' ve işrîn ve mi'eteyn ve elf.

Hasan ağa-yı yeniçeriyân-ı dergâh-ı âlî

İmâm-zâde Halil el-mevlâ hilâfet-i bi-medine-i Tokat nemekahu el-fakîrullah -³³

ufiyehümâ

Mühür

(150/1) Eylül menzili hüccetidir

Medîne-i Tokat'da sâkin Sâlyânekeş mahallât ahâlileri taraflarından umûr-ı belde ile sâ'ir tekâlif-i rü'yet ve temşiyet ve nizâma vekîlleri olan İbrahim Efendi ibni Mehemed ve re'âyâ taraflarından mu'temedleri Kukâs veledi Zador nâm kimesneler meclis-i şer'-i hatîr-i vâcibi't-tevkîrde işbu bâ'isü'l-kitâb Es-Seyyid El-Hâc Ahmed Ağa ibni Mehemed mahzarında zeyl-i kitâbda muharrerü'l-esâmi ulemâ ve sülehâ ve â'yân ve eşrâf ve vücûh-ı belde hâzırûn oldukları hâlde her biri takrîr-i kelâm bast-ı ani'l-merâm idüb bundan âkdem bâ-hüccet-i şer'iyeye menzilci nasb u ta'yîn olunan mezbûr El-Hâc Ahmed Ağa'nın müddet-i icârı tamâm olub müceddeden menzilci nasb u ta'yîn olunmak lâzım ve mühim olmağın menzilci-yi mezbûr kâr-güzâr ve mücerrebü'l-etvâr ve sadâkât-kâr olmağla menzilci-yi mezbûr menzil-i mezkûr istikâmetle rü'yet isedeceği cümlelerin meczûmu olub taraf-ı devlet-i âlîyyeden ve vâli-yi vilâyet taraflarından ve sâ'ir mahallerden tevârüd iden ulâklar ve hasbü't-tarîk Medîne-i mezbûreye murûr u ubûr iden hazîneler ve üzerlerine me'mûr-ı mübâşir ve yük tahmîline bâ-fermân-ı âlî umûr-ı mühimme ile gelen ağavât ve mübâşirâna müceddeden sâdir olan fermân-ı âlîde tasrîh buyurulan nizâm-ı cedîd şurûtı üzre ahâli-yi vilâyet tarafından virilmesi lâzım gelen bârgîrleri menzilci-yi mezbûr virüb zikr olunan ulâkların iyâb u zehâblarında ahâli-yi beldede bir ferde cevr u te'addî ve muzâyaka çekdirmeyüb vüzerâ-yı izâm ve mîr-i mirân-ı kirâm hazerâtı ve elçiler ve ulâklar medîne-i mezbûreye nuzûllerinde iktizâ iden bârgîrleri ahâli-yi vilâyet virüb bâ-fermân-ı âlî Medîne-i mezbûre voyvodalıği mâlından menzilci-yi mezbûra â'id ve râci' olan ocâklık ta'yîn buyurulan dört yüz otuz beş gurus ile menzilci-yi mezbûra inâ'mâtdan mâ'ada bu def'a memleketden verilmek üzere sekiz bin alt yüz doksan beş gurus imdâdiyye ve mahallâtında bâkî kalan meblağdan mâ'ada bin iki yüz yirmi üç

senesinde mâh-ı Recebi'l-ferd'in yirmi ikinci vâki' olan Eylül ibtidâsından altı ay gâyetine deĝin yüz re's tuvânâ bârgir levâzımât-ı sâ'iresiyle cümle ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le bâ-hüccet-i şer'iyye mezbûr Es-Seyyid El-Hâc Ahmed bin Mehemmed'e yedi bin dokuz yüz on üç guruşun ki cem'an on altı bin altı yüz sekiz guruşa icâr olunduĝu ber-vech-i muharrer istîcârı kabul idüb meblâĝ-ı mezbûr yedi bin dokuz yüz on üç guruşu mahallâta sâlyâne ve defter olunmaĝla beher mahallâta isâbet iden ücret-i ma'lûmeye tarafeynden havâle ve kabul idüb meblâĝ-ı mezbûrdan ziyâde mutâlebe eylememek üzere ber-vech-i muharreri istikâmet ile rü'yet ve zikr olunan sekiz bin altı yüz doksan beş guruşu sâlyâne-i âtiyeye idhâl ve tahmîl olunmak üzere menzilci-yi mezbûr menzil-i mezkûru bi-kusûr-ı rü'yet ve ücret-i mezkûrdan meblâĝ-ı mezkûru memleket vermek üzere sâlyâne-yi âtiyeye tahmîl ve menzilci-yi mezbûr menzil-i mezkûrı istikâmetle rü'yete ta'ahhüd ve iltizâm eyledüm dedikde ğıbbü't-tasdîki's-şer' mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu hurrîre fî'l-yevmü's-sâni ve'l-ısrîn min Recebü'l-ferd li-sene selâse ve ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Hâlâ fahrü'l-müderrişnü'l-kirâm Es-Seyyid Osman Efendi me'zûn bi'l-iftâ hâlâ

Fahrü'l-ulemâi'l-muhakkıkîn Elbistânî Ali Efendi me'zûn bi'l-iftâ sabıkân

Kıdvetü'l-emâcid ve'l-ayân Es-Seyyid El-Hâc Üveys Beg

(150/2) Bizeri karyesinin manastır vekili Ohâannes'in hücceti kayıdır

Medîne-i Tokat kazâsına muzâfa Komânat nâhiyesine tâbi' Bizeri nâm karye âhâlilerinden Monla Osman bin Mustafa ve Hasan bin Mustafa ve Memiş bin El-Hâc Hüseyin ve Hacı-oĝlu Ali ve ehl-i zimmetden İstefan veledi Hoyuk ve Ohâannes veledi

Tomas ve sâ'ir âhâli-yi karye meclis-i şer'-i hatîr-i vâcibü't-tevkîrde işbu bâ'isü'r-rakîm karye-i mezbûrede kâin manastır vekili Ohânnes nâm zimmi muvâcehesinde ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb karye-i mezbûreye mâlikâne mutasarrıfı tarafından şahne nasb u ta'yîn eyledikleri şahneler sâlifü'z-zikr manastır vekili olan kimesnelerden mum ve sabun ve sâ'ir malzeme mutâlebesi ve sâ'ir murûr u ubûr iden konakların manastırda ikâmet ve beytütet eylemelerinden masârifât-ı kesîreye düçâr olduklarından manastır re'âyâ fukâraları ve gadr-ı mûcib olmağla fîmâba'd karye-i mezbûreye murûr u ubûr iden misâfirleri âhâli-yi karye ile ber-nevbet-i rü'yet eyleyüb zikr olunan şahnelerin manastırdan mum ve sabun mütâlebeleri ve nâhiye nâ'ibi taraflarına verilen şehriye ve bi'l-cümle masârifât-ı karye-i mezbûre âhâlileri taraflarından idâre ve rü'yet olunub masârifât her neye bâliğ olunur ise karye-i mezbûre âhâlileri beyinlerinde tevzî' u taksîm (s. 149) ve manâstır sehmine isâbet iden grâmeyi vekîl-i mesfûr taraflarından edâ olunmak üzere mukâvele ve her birleri ba'de'l-kabul hafâzan-li'l-müte'al mâ vakı'a bi't-taleb ketb olundı hurrîre fî'l-yevmi'r-râbi' ve'l-ışrîn min şehri Recebü'l-ferd li-sene selâse ve ışırn ve mi'eteyn ve elf.

(149/1) Maktûlen fevt olan Osman'ın hücceti kaydıdır

Medîne-i Tokat'da Melik Dânişmend mahallesi sâkinlerinden iken bundan âkdem maktûlen fevt olan Osman bin Hasan nâm maktûlün verâseti li-ebeveyn er karındaşı Mehemed ile vâlidesi Fatıma binti Osman'a inhisârı ba'de't-tahakkükü'ş-şer' zâtı ma'rufe mezbûre Fatıma meclis-i şer'-i hatîr-i vâcibü't-tevkîrde işbu bâ'isü'l-kitâb Es-Seyyid Mustafa bin Ali mahzarında üzerine da'va ve takrîr-i kelâm idüb târih-i kitâbdan iki mâh mukaddem mevrusumuz maktûl-i mezbûr işbu mezbûr Es-Seyyid Mustafa'nın li-ebeveyn er karındaşı oğlu gaib ani'l-meclis Dervîş Ali nâm kimesne bi-

gayr-i hak kendi yatağan bıçağıyla Meydan nâm mahallde nehâren darb ve cerh ve min kibli'ş-şer' keşf ve tahrîr olundukdan sonra müteessiren fevt olmağla kâtil-i mezbûr ol cihetten firâr ve gaybet eylemekle mezbûr Dervîş Ali'nin emvâl ve eşyâsı işbu mezbûr Mustafa ile müşâ' ve müşterek olmağla maktûl-i mezbûrun dem diyetini talep iderüm deyü tasaddi eylediği da'vâsı mesmu'a ve muteber olmağla merkûm Es-Seyyid Mustafa'dan vechen mine'l-vücûh ve sebeben mine'l-esbâb nesne lâzım gelmeyüb müddeiye-i mezbûre Fatıma'nın merkûm Es-Seyyid Mustafa ile maktûl-i mezbûrun dem diyetine müte'allik mu'ârazaları men' birle mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundı hurrire fî gurre-i min şehri Şa'bânü'l-mu'azzam li-sene selâse ve işrîn ve mi'eteyn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Ser-Çukadâr Sâlih Ağa

İsmail Ağa ibni El-Hâc Abdullah

Serdâr Mustafa Ağa el-Hâc Ahmed Ağa ibni Mehemmed

Mehemmed Karakollucı ibni Ebubekr

(149/2) Medîne-i Tokat'da Çilehâne mahallesi mütemekkinlerinden iken bundan âkdem hâlik olan Agob veledi Markos nâm hâlikin verâseti zevce-i metrûkesi Elmas binti Hacek ile li-ebeveyn er karındaşı Kirkor ve Osib ve kız karındaşı Beg-zâde[ye] münhasıra olub ba'dehu mersûm Osib dahî hâlik olub verâseti zevce-i metrûkesi Maryem binti Ohânnes ile sulbî oğlu Ağya ve sulbîye kızı Nazlu'ya inhisârı ba'de't-tahakkuku'ş-şer' mersûme Begzâde meclîs-i şer'-i hatîr-i vâcibü't-tevkîrde şahsı ma'rufe işbu bâ'isetü'l-merkûme Maryem binti Ovannes tarafından sâbitü'l-vekâlesi Artin veledi Kirkor nâm zimmi mahzarında üzerine da'vî ve takrîr-i kelâm idüb târih-i kitâbdan yedi sene mukaddem karındaşım hâlik-i mersûm Okob'un terekesinden olmak

üzere bir kıt'a bağ ile bir bâb menzil ve sâ'ir eşyâ-yı mütevvîa-yı ma'lûmeye müvekkilem mersûme Maryem vaz'iyetü'l-yed olmağla hisse-yi irsiyemi taleb ve da'va eylediğimde edâda mümâna'at ider su'âl olunub takrîr-i tahrîr ve hisse-i irsiyem alıvirilmek bi'l-verese matlûbumdur dedikde vekîl-i mersûmdan ba'de's-sû'âl cevâbında târih-i mezbûrdan iki mâh mukaddem hâlik-i mersûm Agob'un terekesinden müdde'îye-yi mersûmeye yüz elli gurusu teslîm eyleyüb mersûme dahî yedînden tamâmen âhz u kabz eyledikden sonra hâlik-i mersûm Agob'un terekesine müte'allik mersûm Osib ile zevce-i mersûme Maryem'in zimmetlerini ibrâ-yı âmîle ibrâ ve iskât-ı hak eylemiş idi deyü def'le mukâbele idecek ğıbbu'l-istintâk ve'l-inkâr vekîl-i mesfûrdan ber-vech-i muharrer def'-i meşrûsını mübeyyin beyyine taleb olundukda udûl-ı âhrâr-ı ricâl-i müslimînden Abbas bin Mustafa ve Mustafa bin Mehemmed nâm kimesneler li-ecli's-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olub iştişhâd olundukda fî'l-hakîka târih-i mezbûrdan yedi sene mukaddem hâlik-i mersûm Agob'un terekesinden müdde'îye-yi mersûme Begzâde'nin hisse-i irsiyesi mukâbele müekkele-i mersûmenin zevci Osib hâl-i sıhatinde işbu müdde'îye-yi mersûmeye yüz elli gurusu teslîm eyleyüb mersûme dahî yedînden tamâmen âhz u kabz eyledikden sonra hâlik-i mersûm Agob'un terekesine müte'allik mersûm Osib ile zevce-i mersûme Maryem'in zimmetlerini ibrâ-yı âmîle ibrâ ve iskât-ı hak eylediği bizim ma'lûmumuzdur biz bu husûs bu vech üzere şahidleriz şehâdet dahî ideriz deyü her biri edâ-yı şehâdet-i şer'îyye eylediklerinden ğıbbu't- ta'dîl ve't-tezkiye şehâdetleri makbûle oldukdan sonra müdde'îye-yi mersûmenin hâlik-i mersûm Akob'un terekesine müte'allik mersûme Maryem ile mu'âriazaları men' birle mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundı fî'l-yevmi'l-hâmis ve'l-ışrîn min Şa'bân li-sene selâse ve ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Bölükbaşı Mustafa kazâz

Es-Seyyid Mustafa kazâz

Penpeci Gabriyel

Bağdası Agob veledi Aleksan kazâz

(149/3) Ferrâş Emîn ve Seyfeddin nâm karındaşların hücceti kayıdır

Medîne-i Tokat'da vâki' Şeyh Hasan nâm vâkıfın evlâdlarından batn-ı evvelde mevcûd Emine ve Âişe binti Hüseyin ve Abdurrahman bin Osman nâm kimesneler meclis-i şer'-i hatîr-i vâcibü't-tevkîrde yine evlâd-ı vâkıfdan hums mahsûl ile ber-vech-i meşrûta mütevellileri işbu bâ'isü'l-kitâb Mehemed Emin ve Seyfeddin ibni Mehemed mahzarlarında üzerlerine da'va ve takrîr-i kelâm idüb ecdâdımız vâkıf-ı mezbûrun vakf ve şart eylediği kurâ ve mezâri'den hâsıl olan gallât üç sehm i'tibâriyle bir sehmi Komanât nâhiyesinde Cincife nâm karyede vâki' çeşmenin su yolları rakabesiyle karye-i mezbûrede vâki' câmi'-i şerîfde şem'-i asel îkâdına vakf ve şart idüb ve iki sehmi dahî batn-ı evvelde mevcûd olan evlâd ve evlâdına vakf ve şart eylediği vakfiye-i ma'mûlü'n bihâda mastûr ve mukayyed iken işbu mezbûrân hisse-i evlâdiyetlerine kanâ'at itmeyüb şart-ı vâkıfın mugâyyeri ber-takrib hums mahsûl ile tevliyet berâtı ihdâs ve galle-i vakfdan hums mahsûl âhz eyleyüb şart-ı vâkıfdan mugâyyeri âhz eylediği hums mahsûlü ber-mûcib-i vakfiye mamûlü'n-bihâ (s. 148) beyne'l evlâd-ı evlâd tezî' u taksîm olunmak matlûbumuzdur didüklerinde merkûmândan sû'âl olundukda cevâblarında ez-kadîm hums mahsûl ile yedimize i'tâ olunan berât-ı sultânî mûcibince bi'l-istishâb-ı tevliyet hissemizi senîn-i vâfireden berü âhz u kabz iderüz deyü def'-i tasaddi eylemekle ğıbbü's-sû'âl ve'l-inkâr merkûmân Es-Seyyid Mehemed ve Es-Seyyid Seyfeddin'den ber-vech-i meşrûh takrîr da'vâlarına

muvâfık beyyine taleb olundukda udûl-ı âhrâr-ı ricâl-i müslimînden Abdûlbâkî bin Ali ve İsmail bin İsmail nâm kimesneler li-ecli'ş-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olub iştişâd olundukda fi'l-hakîka Tokat'da vâki' Şeyh Hasan nâm vâkıfın vakf eylediği kurâ ve mezari'inden hâsıl olan galleden hums mahsûl ile tevliyetine bâ-berât-ı sultânî sinîn-i vâfireden berü bi'l-istishâb işbu mezbûrân mutasarrıflar olub ve ez-kadîm âhz olunageldiği bizim ma'lûmumuzdur bir husûsa bu vech üzere şâhidleriz şehâdet dahî ideriz deyü her biri edâ ve şehâdet-i şer'iyeye eylediklerinde ğıbbü't-ta'dîl ve't-tezkiye şehâdetleri makbûle oldukdan sonra mûcibince merkûmân Es-Seyyid Mehemmed ve Es-Seyyid Seyfeddin'in bi'l-istishâb galle-i vakfdan tevliyet hisselerini âhz u kabza tenbîh birle mâ-vaka' bi't-taleb ketb olundı hurrîre fî'l-yevmi's-sâbi' ve'l-ısrîn min Şa'bân li-sene selâse ve ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Monla Halil bin Mehemmed

Mehemmed Beşe ibni İbrahim

Es-Seyyid Ömer Beşe ibni İbrahim

Hafız Hüseyin bin Ali

Es-Seyyid Hüseyin bin Abdullah

Es-Seyyid Ali bin Ahmed

Monla Mehemmed bin Feyzullah

Mehemmed Efendi ibni Ali

(148/1) Medîne-i Tokat'da Çaçnigir mahallesi sâkinlerinden iken bundan âkdem fevt Mehemmed bin El-Hâc Mehemmed'in sulbî sagîr oğlu Hasan babası müteveffâ-yı mezbûrun terekesinden bi'l-ırsi'ş-şer'î isâbet u intikâl iden emvâl-i mevrûsesin zabt ve

hıfz ve rü'yete kibel-i şer' den vâsî nasb u ta'yîn olunmak lâzım ve mühim olmağın sağır-i mezbûrun ceddî işbu bâ'isü'l-kitâb Ebubekr Alemdâr nâm kimesne vesâyete ehl ve sağır-i mezbûr hakkında her vechle evlâ ve enfa' olduğunu zeyl-i kitâbda muharrerü'l-esâmî-yi müslimîn taraf-ı şer'a haber virmeleriyle hâkim-i mevki' sadr-ı kitâb tûbâ-lehû ve hüsnü me'âb Efendi hazretleri dahî sağır-i mezbûr Hasan üzerine mezbûr Ebubekr Alemdâr'ı vasî nasb u ta'yîn eyleyüb ol dahî ber-vech-i muharrer vesâyet-i mezbûreyi kabûl ve hizmet-i lâzimesın kemâ yenbagi edâya müta'ahhid olduktan sonra vasî-yi mezbûr ânifen meclis-i şer'de takrîr-i kelâm idüb hâlâ vasîsi olduğım sağır-i mezbûr Hasan'ın nafaka ve kisveye zaruret ve eşeddi ihtiyacı olmağla emvâl-i mevrûsesinden bi-kadri'l-kifâye nafaka ve kisve bahâ farz ve takdîr olunmak bi'l-vesâyeye matlûbumdur didükde fi'l-hakîka sağır-i mezbûrun nafaka ve kisveye zarûret ve eşidde ihtiyâç ile muhtâç olduğımı zeyl-i vesîkada mektûbi'l-esâmî kimesneler taraf-ı şer'a haber virmeleriyle hâkim-i mûmâ-ileyh Efendi hazretleri dahî sağır-i mezbûrun emvâl-i mevrûsesinden râyic fi'l-vakt beher yevm altışar para nafaka ve kisve bahâ farz ve takdîr eyleyüb meblağ-ı mefrûz-ı mezkûrı târih-i kitâbdan harc ve sarfa ve hîyn-i zarûretde istidâniye ve vakt-i zaferde rucû'a vasî-yi mezbûr Ebubekr Alemdâr'a izin birle mâ-vaka' bi't-taleb ketb olındı hurrire fî'l-yevmi't-tâsi' ve'l-ısrîn min şehri Şa'bânü'l-mu'azzam li-sene selâse ve ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

(148/2) Medîne-i Tokat'da vâki' Ali El-Mağribî nâm evkâfı mütevellisi işbu bâ'isü'l-kitâb Ahmed bin Abdulkasım nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i vâcibü't-tevkîrde sipâhi Ebubekr bin Sadık nâm kimesne mahzarında üzerine da'va ve takrîr-i kelâm idüb mütevellisi olduğum evkâfın mülhakâtından medîne-i mezbûre kazâsına muzafa'a Komanât nâhiyesine tabi' Fredökse nâm karyenin ez-kadîm taraf-ı

mâlikânesinin öşr mahsûlâtı vakf-ı mezbûra â'id ve râci' olmağla amel-i kadîmin muğâyyeri zabt ve tasarrufumuza muhâlefet birle karye-i mezbûr arâzisinden elli keyl mikdârı tarlaların öşr mahsûlâtını tımârımıza tahsîs-i hükm dâhilindedir deyü öşr mahsûlâtın hilâf-ı şer'-i şerîf ve muğâyyer-i emr-i münîf bi-lâ sened fuzûli ahz u kabz ider sû'âl olunub takrîri tahrîr ve arâzi-yi mezkûrun taraf-ı mâlikânesine â'id öşr mahsûlâtından keff-i yed ve cânib-i vakf için zabt ve ta'sîr olunmak bi't-tevliye matlûbumdur didükde ğıbbü's-sû'âl merkûm Ebubekr cevâbında karye-i mezkûr dâhilinde olan arâzi-yi mezkûrun öşr mahsûlâtını bi-lâ-sened âhz u kabz eylediğini ikrâr lakin karye-i mezkûrda vâki'zîkr olunan tarlaların öşr mahsûlâtını ez-kadîm cânib-i vakf için zabt ta'sîr olunageldiğini inkâr idecek mütevellî-yi merkûmun ber-vech-i meşrûh da'vâsına mutâbık beyine talep olundukda udûl-ı âhrâr-ı ricâl-i müslimînden Dervîş bin Sâlih ve Mehemmed bin Hasan nâm kimesneler li-ecli's-şehâde meclis-i şer'a hazırân olub istişhâd olundukda fî'l-hakîka medîne-i mezbûrede vâki' Ali El-Mağribî nâm vâkıfın Komanât nâhiyesine tâbi' Fredökse nâm karyenin ez-kâdim taraf-ı mâlikânesinin öşr mahsûlâtı cânib-i vakf-ı mezbûr için ahz ve ta'sîr olunageldiği ve sipâhi merkûmun muğâyyir-i kadîm zîkr olunan evkâfın (s. 147) tarlaların öşr-i mahsûlâtını fuzûli zabt ve ta'sîr eylediği bizim ma'lûmumuzdur biz bu husûsa bu vech üzere şâhidleriz şehâdet dahî ideriz deyü her biri edâ-yı şehâdet-i şer'iyeye eylediklerinde ğıbbü't-ta'dîl ve't-tezkiyye şehâdetleri makbûle oldukdan sonra sipâhi merkûmun muğâyyir-i kadîm arâzi-yi mezkûrda vâki' tarlaların taraf-ı mâlikânesine â'id öşr mahsûlâtından keff-i yed ve mütevellî-yi merkûma teslîme tenbîh birle mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olındı hurrîre fî gurre-i min şehri Ramazân-ı mübârek li-sene selâse ve işrîn ve mi'eteyn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Osman Efendi ibni Süleyman

Hasan bin Mustafa

Ahmed bin Osman

Mehemmed bin Bekir

Süleyman bin Osman

Ahmed Efendi ibni Ömer Efendi

(147/1) Medîne-i Tokat kazâsına muzâfa Komanât nâhiyesine tâbi' Beş Viran nâm karye sâkinelerinden iken târih-i kitâbdan iki sene mukaddem gâ'ibe ve mefkûde olan Hadice binti Abdullah'ın verâseti sulbi kebîr oğlu İbrahim bin Mehemed tarafından sâbitü'l-vekâlesi Abbas bin Osman nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i vâcibü't-tevkîrde gâ'ibe-yi mezbûrenin zevc-i muhâla'ı işbu bâ'isü'l-kitâb Osman bin Ömer nâm kimesne mahzarında bi'l-vekâle ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb müvekkilem mezbûr İbrahim'in vâlidesi mezbûre Hadice târih-i mezbûrede gâ'ibe ve mefkûde hayat ve memâtı nâ-ma'lûm olub işbu merkûm Osman katl eyledi deyü da'vâ esnâsında beynlerine muslihûn-ı müslimûn tavassutuyla an inkâr yirmi guruş üzerine inşâ-yı akd sulh-i şer' eylediklerinde tarafeynden her biri sulh-i mezkûru kabul ve bedel-i sulh olan mârû'z-zikr yirmi guruş müvekkilem mezbûr yeddine tamâmen def' ve teslîm eyleyüb vâlidesi gâ'ibe-yi mezkûrun dem ve diyetine müte'allik mezbûr Osman'ın âmme-i de'âvî ve mutebibâtdan zimmetini ibrâ-yı âmla ibra ve iskât-ı hak eyledi dedi didükde gıbbü't-tasdîki's-şer' mâ-vaka' bi't-taleb ketb olındı hurrîre fî'l-yevmi's-sâni ve'l-ışrîn min şehri Ramazânü'l-mübârek sene selâse ve ışırn ve mi'eteyn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

El-Hâc Sâlih Ağa bin Ahmed

Şerîf Mehemed bin Mehemed

Serdâr Hüseyin Ağa bin Osman

(147/2) Sipâhi El-Hâc Mustafa'nın oğlu Mustafa'nın vasi hücceti kayıdır

Medîne-i Tokat'da Kabe Mescidi mahallesi sâkinlerinden iken bundan âkdem vefat iden El-Hâc Mustafa bin Mehemed nâm müteveffânın sulbî sagîr oğlu Mustafa'ya babası müteveffâ-yı mezbûrun terekesinden bi'l-ırsi's-şer'î isâbet ve intikâl iden emvâl-i mevrûsesin zabt ve hıfz ve rü'yete kıbel-i şer'den vasî nasb u ta'yîn olunmak lâzım ve mühim olmağın sagîr-i mezbûrun vâlidesi işbu bâ'isetü'l-kitâb Şerife binti Abdullah nâm hâtûn vesâyete ehl ve sagîr-i mezbûr hakkında her vechle evlâ ve enfâ' olduğunu zeyl-i vesikâda mektûbü'l-esâmî-yi müslimîn taraf-ı şer'a haber vermeleriyle hâkim-i mevki'-i sadr-ı kitâb tûbâ-lehû ve hüsnü me'âb Efendi hazretleri dahi sagîr-i mezbûr Mustafa'ya vâlidesi mezbûre Şerife hâtûnu vasî nasb u ta'yîn eyleyüb ol dahî ber-vech-i muharrer vesâyet-i mezbûreyi kabûl ve hidmet-i lâzımasını kemâ yenbâgi edâya ta'ahhüd olmağın mâ-vaka' bi't-taleb ketb olındı hurrire fi'l-yevmi'l-hâmîs ve'l-ısrîn min şehri Cemâziye'l-âhir li-sene selâse ve ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

El-Hâc Mehemed Ağa Kural-zâde

Es-Seyyîd Abdurrahman Ağa ağa-yı Kirkoros

Sâlih Beşe tâbi' merkûm El-Hâc Mehemed Ağa

(147/3) Medîne-i Tokat'da Debbaghâne-i Atik mahallesi sâkinelerinden Sâliha binti Hüseyin nâm hâtûn tarafından ikrâr-ı atü'z-zikre vekîl olduğu zât-ı mezbûreyi bi-şahsuha ma'rifet-i şer'iyye ile ârifân İbrahim Alemdâr ibni Osman ve Es-Seyyid Osman bin Ali nâm kimesneler şehâdetleriyle sâbit u sübût vekâletine hükm-i şer'î lâhık olan Mustafa Efendi ibni İbrahim Efendi nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde müvekkile-i mezbûrenin câr-ı mülâsıkı işbu bâ'isü'l-kitâb Es-Seyyid Mehemed bin El-Hâc Osman mahzarında bi'l-vekâle takrîr-i kelâm idüb merkûm Es-Seyyid Mehemed'in menzilin kadîmden kârîzi olmayub müceddeden menziline kârîz ihdâs hekûve ile müvekilem mezbûrenin menzilini havlusundan icrâ ve ayağı mütevellisi olduğum medresede cârî kârîze zam ve ba'de't- ta'mir mecrâsı fenâ buldukca iktizâ iden rakabesin ancak mezbûr Es-Seyyid Mehemed rü'yet idüb âharden hisse-i vâhide taleb itmek üzere müvekkile-i mezbûre Sâliha merkûmun ber-vech-i muharrer ihdâs ittigi kârîzin menzili havlusundan hekûve ile icrâyâ izin virüb ben dahî mütevellisi olduğum medresede cârî kârîze zamma izin ve rızâ virdim dedikde ğıbbü't-tasdîk mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olındı hurrîre fî'l-yevmi'l-hâmis min Cemâziyelevvel li-sene selâse ve ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

Şuhûdül-hâl

Hâfız Mehemed bin Sâlih Ağa semerci

Mehemed bin Abdullah sandıkcı

Osman bin Molla Mehemed müezzîn-zâde

Es-Seyyid Mehemed Ağa ibni Mustafa

Es-Seyyid Ahmed bin Mehemed duhâncı

(146/1) Beytü'l-mâla kalan El-Hâc Osman'ın hücceti kaydır

Medîne-i Tokat'da Ka'be Mescidi mahallesi sakinlerinden iken bundan âkdem fevt olan El-Hâc Osman bin Abdullah nâm müteveffânın zâhirde vâris-i ma'rûf ve ma'rûfesi olmayub terekesi cânib-i beytü'l-mâla â'id ve râci' olmağla hâlâ medîne-i mezbûr voyvodası olub vâki' olan beytü'l-mâl-ı âmme ve hâssa kabzına me'mûr sa'âdetlü Es-Seyyid Mustafa Ağa tarafından emîn-i beytü'l-mâl nasb u ta'yîn olunan El-Hâc Hüseyin bin Hasan meclis-i şer'-i hatîr-i vâcibü't-tevkîrde işbu bâ'isü'l-kitâb Es-Seyyid Osman Ağa bin Osman mahzarında bi-tavi'hâ ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb müteveffâ-yı mezbûrun terekesinden olub mahalle-i mezbûrede vâki' bir taraftan Memiş Ağa ve bir taraftan El-Hâc Mehemed ve bir taraftan Mısıroğlu zimmî menzillerine ve bir taraftan tarîk-i âmme müntehi binâ ve arsası mülk bir bâb menzîl ile medîne-i mezbûre fenâsında vâki' Hamza Pınarı nâm mahallde kâ'in bir taraftan Arpacı Sefer bir taraftan Puşici Ohân ve bir taraftan Nikfos bağlarına ve bir taraftan tarîk-i âmme müntehî kurûmu mülk ve arsasının senevî arazi-i mezbûr mutasarrıflarına icâr-ı kadimesi olan bir kıt'a bağı münâdi vesatâtıyla bâ-izin-i şer' tullâba arz ve ba'de'l-müzâyede rağbât-ı nâs inkitâ'ından sonra bin guruşdan müşteri-yi merkûm Es-Seyyid Osman Ağa üzerinde karar-dâde ve ziyâde ile tâlib-i uhrarı olmamağla menzîl ve bâğ-ı mahdûd-ı mezkûrun cem'-i tevâbi' ve'l-levâhıkları ve kâffe-i hukûk ve murâfıklarıyla bey'-i bât-ı sahîh-i şer' ile an nakd müşteri-yi merkûm Es-Seyyid Osman Ağa'ya bin guruşa bey' ve temlîk ve teslîm ol dahî iştirâ ve temellük u teslîm kabz ve kabûl eyeleyüb semeni olan meblağ-ı mezbur bin guruşu meclis-i bey'de merkûm Es-Seyyid Osman Ağa yedime tamâmen def' ve teslîm ben dahi yedinden ahz u kabz eyledim fî-mâba'd menzîl-i mahdûd-ı mezkûr ile bâğ-ı mahdûd-ı mezkûrda benin aslâ ve kat'â alâkam ve medhâlim kalmayub müşeri-yi merkûm Es-Seyyid Osman Ağa'nın mülk-i müşterâsıdır keyfe-mâ yeşâ-i ve yuhtâr mutasarrıf olsun didükde ğıbbü't-tasdîki's-şer'

mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olındı hurrîre fi'l-yevmi'l-hâmis min şehri Zilka'de sene selâse ve işrîn ve mi'eteyn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Es-Seyyid El-Hâc Veys Beg voyvoda-yı sâbık

Difye Ağası Es-Seyyid Ahmed Ağâ

Es-Seyyid El-Hâc Ahmed Efendi ibni Mehemed

Es-Seyyîd Receb Efendi ibni Es-Seyyid İbrahim Efendi

Diger Es-Seyyid Ahmed Efendi ibni Mehemed

(146/2) An-aslı Medîne-i Tokat ahâlîlerinden olub mahmiye-i İslambol civârında Küçük Çekmece'de sâkin ber-vech-i âti âmmi-zâde olduğunu iddi'a iden işbu bâ'isü'l-kitâb Mehemed Es'ad bin Mustafa bin Abdurrahman tarafından dâ'vâ-yı âti'z-zikre vekîl eylediği Abdurrahman Alemdâr ibni Ali ve Hasan bin Hüseyin nâm kimesneler şehâdetleriyle sâbit u sübût vekâletine hükm-i şer'î lâhık olan Sâlih bin Hasan nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i vâcibü't-tevkîrde Ömer bin [boş] nâm kimesne mahzarında üzerine da'va takrîr-i kelâm idüb medîne-i mezbûre mahallâtından Sovuk Pınar mahallesi sâkinelerinden iken bundan âkdem fevt olan Hadice'nin babası Ali'nin babası Mehemed ile müvekkilem mezbûr Mehemed Es'ad'ın babası Mustafa'nın babası Abdurrahman li-ebeveyn er karındaşları olub babaları esmi Ali ve cedleri esmi Abdullah ve Maskat-ı resleri sâlifü'l-beyân mahalle-i mezbûra usubet nesebiye cihetinden ammizâdesi olmağla müteveffiye-i mezbûrenin terekesi müvekkilem mezbûr ile sadriye-i sagîre kızı Sâliha'ya ve zevci işbu mezbûr Ömer'e münhasıra olub terekesine vâz'ü'l-yed olmağla müvekkilem mezbûrun hisse-i ırsiyesini taleb eylediğimde edâda mümâni'at ider sû'âl olunub takrîr-i tahrîr alıvirilmek bi'l-vekâle

matlûbundur didikde ğıbbü's-sû'âl ve akîbü'l-inkâr vekîl-i mezbûrun da'vâ-yı meşrûhasına muvâfık ve mutabık beyyine taleb olundukda udûl-u âhrâr ricâl-i müslimînden Mustafa bin Ebubekr ve Mehemmed bin Süleyman nâm kimesneler li-ecli'ş-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olub istişhâd olundukda fi'l-hakîka müteveffiye-i mezbûre Hadice'nin babası Ali'nin babası Mehemmed ile müvekkil-i mezbûr Mehemmed Es'ad'ın babası Mustafa'nın babası Abdurrahman li-ebeveyn er karındaşlar olub babaları esmiyi? Ali ve cedleri esmi Abdullah ve maskat-ı resleri mahalle-i mezbûre olmağla müteveffânın usubet-i nesebiye cihetinden ammizâde olduğı bizim ma'lûmumuzdur biz bu husûsusa bu vech üzere şâhidleriz şehâdet dahî ideriz deyü her biri edâ-yı şehâdet-i şer'iyye eylediklerinde ğıbbu't-ta'dîl ve't-tezkiyye şehâdetleri ba'de'l-kabûl müvekkil-i mezbûrun hisse-i irsiyesini edâ ve teslîme zevc-i mezbûr Ömer'e tenbîh birle mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olındı hurrîre fi'l-yevmi'l-hâdi aşer min şehri Zilkâ'de li-sene selâse ve ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Abdüllatif-zâde Hüseyin ibni Osman Ağa

Es-Seyyid Abdüsselâm Efendi Sivasî

Bıyık Abdurrahman Beşe tâbi'-i serdâr

Hasan Usta Hasan bin Hızır ser-muhzırân

(146/3) Medîne-i Tokat'da Akdegirmân-ı Müslim mahallesi sâkinlerinden iken bundan âkdem fevt Abdullah bin Hasan nâm müteveffânın sulbî sagîr oğulları Abdullah ve Hüseyin babaları müteveffâ-yı mezbûrun terekesinden bi'l-ırsi'ş-şer'î isâbet u intikâl iden emvâl-i mevrûselerin zabt ve hıfza ve rü'yete kibel-i şer'den vasî nasb u ta'yîn olunmak lâzım u mühim olmağla sagîr-i mezbûrun ceddeleri işbu bâ'isetü'l-kitâb Şemsi

binti Halil nâm hâtun vesâyete ehl ve saġîr-i mezbûrân haklarında her vechle evlâ ve enfa' olduġını zeyl-i kitâbda mektûbi'l-esâmî kimesneler taraf-ı şer'a haber vermeleriyle hâkim-i mevki'-i sadr-ı kitâb tûbâ-lehû ve hüsnü me'âb Efendi hazretleri saġîrân-ı mezbûrân ceddeleri mezbûr Şemsi hâtunı vasî nasb u ta'yîn eyleyüb ol dahî ber-vech-i muharrer vesâyet-i mezbûreyi kabûl ve hidmet-i lâzımasını kemâ yenbagi edâya mü ta'ahhid olduktan sonra vasiye-i mezbûre Şemsi hâtun ânifen meclisü şer'de takrîr-i kelâm idüb hâlâ vasîsi olduġım saġîrân-ı mezbûrânın nafaka ve kisveye zarûret ve eşiddi ihtiyâcları olmaġla emvâl-i mevrûsesinden bi-kadri'l-kifâye nafaka ve kisve bahâ farz ve takdîr olunmak bi'l-vesâye matlûbumdur didükde fi'l-hakîka saġîrân-ı mezbûrânın nafaka ve kisveye zarûret ve eşedd ihtiyâc olduklarını zeyl-i vesikada mektûbü'l-esâmî kimesneler taraf-ı şer'a haber vermeleriyle hâkim-i mûmâ-ileyh efendi hazretleri dahî saġîrân-ı mezbûrânın emvâl-i mevrûselerinden râyic fi'l-vakt beher birine beher yevm beşer para nafaka ve kisve bahâ farz ve takdîr eyleyüb meblaġ-ı mefrûz-ı mezkûrî târih-i kitâbdan harc u sarfa ve hîyn-ı zarûretde isti'dâniye ve vakt-i zaferde rucû'a vasiyye-i mezbûreye izn birle mâ-vaka' bi't-taleb ketb olındı hurrîre fi'l-yevmi'l-hâmis aşer min şehri Zilka'de li-sene selâse ve ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Es-Seyyid Halil bin Mehemed Çavuş nakîb

Molla Hasan bin Hızır ser-muhzırân

Molla Mustafa muhzır

(145/1) Medîne-i Tokat'da Müslihiddin mahallesi sâkinelerinden zât-ı ma'rûfe işbu bâ'isetü'l-kitâb Râziye binti Süleyman nâm hâtun meclis-i şer'-i hatîr-i vâcibü't-tevkîrde zevci Hüseyin bin Ömer nâm kimesne mahzarında üzerine da'va ve takrîr-i

kelâm idüb mahalle-i mezbûrede vâki' bir taraftan muhzır Mustafa ve ba'zan Es-Seyyid Ebubekr ve bir taraftan himmet ve bir taraftan Deli Emir menzillerine ve bir taraftan tarîk-i âmme müntehî binâ ve arsası mülk bir bâb menzili tarîh-i kitâbdan iki sene mukaddem iki yüz yetmiş guruşa zevcim mezbûr benim için iştirâ idüb ve hatta ikrâr dahî eylemekle menzil-i mahdûd-ı mezkûrî zabtına mümâna'at ider sû'âl olunub takrîr-i tahrîr ve keff-i yedine tenbîh-i şer'î olunmak matlûbumdur didükde ğıbbü'l-istintâk ve'l-inkâr müdde'îye-yi mezbûre Râziye'den da'vâ-yı meşrûhuna muvâfık ve mutâbık beyine tâleb olundukda udûl-ı âhrâr-ı ricâl-i müslimînden ve mahalle-i mezbûr âhâlilerinden Es-Seyyid Ebubekr bin Ömer ve diger Ebubekr bin Hüseyin nâm kimesneler li-ecli's-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olub iştişhâd olundukda fi'l-hakîka zevc-i mezbûr Hüseyin bin Ömer tarîh-i mezbûrede menzil-i mahdûd-ı mezkûru müdde'îye-yi mezbûre Raziye binti Süleyman için iki yüz yetmiş guruşa iştirâ eyledim benim alâka ve medhalim yokdur deyü ikrâr ve bizi işhâd eyleyüb biz bu husûsa bu vech üzere şâhidleriz şehâdet dahî ideriz deyü beher biri edâ-yı şehâdet-i şer'iyeye eylediklerinde ğıbbü't-ta'dîl ve't-tezkîr şehâdetleri ba'de'l-kabul menzîl-i mahdûd-ı mezkûrdan zevc-i mezbûr Hüseyin'in keff-i yedine tenbîh-i şer'î olundukdan sonra menzil-i mezkûrî mülkiyet üzere müdde'îye-yi mezbûre Raziye'nin zabt u tasarrufuna hükm birle mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olındı hurrîre fi'l-yevmi's-sâbi' aşer min şehri Zilka'de li-sene selâse ve işrîn ve mi'eteyn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Es-Seyyid Osman Efendi ibni Mehemmed Efendi Sisi

Ali bin Abbas

(145/2) Hacı Kütük-zâde Es-Seyyid Mehemed'in oğlu İbrahim ile mu'arazadan men' birle verilen hüccetdir

Medîne-i Tokat'da Mihmâd Hâcib mahallesi sâkinlerinden iken bundan âkdem fevt olan Es-Seyyid Ebubekr bin İbrahim nâm müteveffânın verâseti zevce-i metrûkesi Ümmü Gülsüm binti Ali ile sulbîye-i kebîre kızı Sâliha'ya ve li-ebeveyn er karındaşı Es-Seyyid Mehemed bin el-mezbûr İbrahim münhasıra olub ba'dehu mezbûre Sâliha dahî fevt olub verâseti anası mezbûre Ümmü Gülsüm ile li-ümm er karındaşı diger İbrahim bin el-mezbûr Es-Seyyid Mehemed'in ammisi merkûm Es-Seyyid Mehemed'in mahzarında olub ba'dehu mezbûre Ümmü Gülsüm dahî fevt olub verâseti zevc-i metrûku mezbûr Es-Seyyid Mehemed bin el-mezbûr İbrahim ile sadrî kebîr oğlu mezbûr İbrahim'e inhisârı ba'de't-tahakkuku'ş-şer' merkûm İbrahim meclis-i şer'-i hatîr vâcibü't-tevkîrde işbu bâ'isü'l-kitâb babası merkûm Es-Seyyid Mehemed mahzarında üzerine da'va ve takrîr-i kelâm idüb tarîh-i kitâbdan sekiz sene mukaddem fevt olan mevrûsum müteveffiye-i mezbûre Ümmü Gülsüm'ün zevc-i evveli müteveffâyı mezbûr Ebubekr ile li-ümm kız karındaşım müteveffiye-i mezbûre Sâliha'nın terekelerinde babam mezbûr Es-seyyid Mehemed vaz'-ı yed olmağla müteveffiyân-ı mezbûrânın terekelerinden bi'l-münâsahati'ş-şer'iyye isâbet iden hisse-i irsiyemi taleb eylediğimde edâda mümâni'at ile ve sû'âl olunub takrîr-i tahrîr ve hisse-i irsiyem alıverilmek bi'l-verâse matlûbumdur dedikde ğıbbü's-sû'âl merkûm Es-Seyyid Mehemed cevâbında müteveffiyân-ı mezbûrânın terekelerine vaz'-ı yed eylediğini ikrâr lâkin târih-i kitâbdan beş ay mukaddem müteveffiyân-ı mezbûrânın terekelerinden bâ-defter-i kassâm müdde'î-yi mezbûra isâbet iden hisse-i irsiyesini yedimden tamâmen âhz eyleyüb hukuk-ı mirâsım müte'allik âmme-i da'avadan zimmetimi ibrâ-yı âmle ibrâ ve iskât-ı hak itmişdir deyü def'-i tasaddî ve müdde'asını beyyine esnâsında medde'î-yi

mezbûr İbrahim ber-minvâl-i muharrer husûs-ı mirâsa müte'allik âmme-i da'vâdan zimmetini ibrâ-yı âmle ibrâ iskât-ı hakk eylediğini inde'ş-şer' ikrâr u i'tirâf eylemekle alâ mûcib-i ikrâra müdde'î-yi merkûm İbrahim'in husûs-ı mirâs-ı müte'allik babası mezbûr Es-Seyyid Mehemmed ile bi-vech-i mu'ârazası men' birle mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olındı hurrîre fi'l-yevmi'l-hâmis ve'l-ışrîn min şehri Zilka'de li-sene selâse ve ışırn ve mi'eteyn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Seyyid Hasan bin Hüseyin

Ahmed bin Mehemmed

Hacı Derviş bin Yusuf

Abdülfettah

Seyyid Halil Çavuş ibni Mustafa

(145/3) Medîne-i Tokat'da Hûrûş mahallesi sâkinelerinden Ümmü Gülsüm binti Es-Seyyid Ömer tarafından ikrâr-ı ati'z-zikre vekîl eykediği zât-ı mezbûreye bi-şahsûhâ ma'rifet-i şer'îye ile ârifân olan Es-Seyyid Abdurrahman bin Emin ve Es-Seyyid Feyzullah bin Ali nâm kimesneler şehâdetleriyle sâbit u sübût vekâletine hükm-i şer'î lâhık olan El-Hâc Mustafa bin El-Hâc Mehemmed meclis-i şer'-i şerîf-i enverde işbu bâ'isü'l-kitâb Yusuf Karakollukcı ibni Ömer mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb mahalle-i mezbûrede vâki' bir taraftan Abdullah Efendi ve bir taraftan Es-Seyyid Ebubekr ve bir taraftan Altun-oğlu zal menzillerine ve bir taraftan tarik-i âmme müntehi binâ ve arsası mülk bir bâb menzil müteveffâ zevcim Ebubekr'in terekesinden olub menzil-i mahdûd-ı mezkûrda sümün hisse-i irsiyem ile oğlum Hasan'dan iştirâ eylediğim hisse-i ma'lûmeme tarafeynden îcâb u kabûlî hâvî şurût-ı müfsideden âri

bey'-i bâ-tı sahîh-i şer' ile an nakd merkûm Yusuf Karakollıkcıya iki yüz kırk guruş bey' ve temlîk u teslîm ol dahi ber-vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabz u kabûl eyledikten sonra semeni meblağ-ı mezbûr iki yüz kırk guruş meclis-i bey'de tâmâmen def' u teslîm olunduğı müşteri-yi merkûm yedinden tâmâmen âhz u kabz eyleyüb fî-mâ ba'd sümün hisse-i-ı mezkûre ile bi'l-iştirâ hisse-i ma'lûmemde âslâ ve kat'a alakam ve medhalim kalmayub müşteri-yi merkûm Yusuf Karakollıkcının mülk-i müşterâsı olmağla keyfe mâ-yeşâ'i ve yuhtâr mutasarrıf olunsun didükde ğıbbu't-tasdîki'ş-şer'î mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olındı hurrîre fi'l-yevmi'l-hâmis min şehri Zilhicce li-sene selâse ve ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Fahrü'l-müderrisîn Hâfız Ali Efendi me'zûn bi'l-iftâ sâbıkan

Aatullah Efendi Sinanbeg-zâde

Es-Seyyid El-Hâc Hüseyin Efendi ibni Mehemed

Monla İsmail

Hasan Efendi Alemdâr ibni Hacı Osman

Es-Seyyid Feyzullah bin Ali

Abdullah bin Feyzullah

(144/1) Sagîrin menzili harabe müşrif omağla mübaya hüccetidir

Medîne-i Tokat'da Çay mahallesi sâkinlerinden iken bundan âkdem fevt olan Hasan bin Mustafa nâm müteveffânın sulbî sagîr oğlu Mustafa'nın vâlidesi ve bâ-hüccet-i şer'îye vasîye-i mansubesi Rabia binti Mahmud tarafından vekîl eylediğı zât-ı mezbûreyi bi-şahsuhâ ma'rîfet-i şer'îyye ile ârifân olan Süleyman bin Mehemed ve Es-Seyyid Halil bin Mustafa nâm kimesneler şehâdetleriyle sâbit u subût vekâletine

hükmi-şer'î lâhık olan Es-Seyyid Mustafa bin Ebubekr meclisü şer'-i hatîr-i vâcibi't-tevkîrde işbu bâ'isü'l-kitâb Ahmed bin Mustafa mahzarında bi'l-vekâle ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb sagîr-i mezbûr Mustafa'nın babasından müntakil mahalle-i mezbûrede vâki' bir taraftan Kadı-oğlu Mehemed ve bir taraftan Mustafa menzillerine ve bir taraftan Ahmed ve bir taraftan tarîk-i âmme müntehi binâ ve arsası mülk bir bâb menzilden gayri ism-i mâl ıtlâk olunur bir nesnesi olmadığından gayrî menzil-i mahdûd-ı mezkûr harâb-ı müşrif olub ta'mîr u termîme ademü'l-iktidâr intifâ'ı münadim olmağla menzil-i mahdûd-ı mezkûr bâ-izin-i şer' nakden li't-teslîm münadi vesatatiyle tullaba arz ve ba'de'l-müzâyede rağbât-ı nâşî inkıtâ'ından sonra yüz altmış guruşda müşteri-yi merkûm Ahmed üzerinde karâr-dâde ve ziyâde ile tâlib-i uhra olmayub menzil-i mahdûd-ı mezkûr cem'i-tevâbi' ve'l-levâhık ve kâffeti'l-hukûk ve'l-murâfıkıyla tarafeynden îcâb u kabûlî hâvî şurût-ı müfside ve muvâza'adan ârî bey'-i bât-ı sahîh-i şer' ile müşteri-yi merkûm Ahmed'e an-nakd yüz altmış guruşa bey' temlîk u teslîm olduğu ber-vech-i muharrer iştırâ temellük u tesellüm ve kabz u kabul semeni olan meblağ-ı mezkûr yüz altmış guruşa meclis-i bey'de müvekkilem mezbûreye temâmen def' u teslîm ol dahî müşteri-yi merkûm yedinden tâmâmen âhz u kabz eyleyüb fî-mâ ba'd menzil-i mahdûd-ı mezkûrda sagîr-i mezbûr Mustafa'nın asla ve kat'a alâka ve medhâli kalmayub müşteri-yi merkûm Ahmed'in mülk-i müşterâsı olmağla keyfe mâ-yeşâ'-i ve yuhtâr mutasarıf olsun dedi didüklerinde ğıbbu't-tasdîki's-şer' mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olındı fi'l-yevmi's-sâlis min şehri Zilhicce li-sene selâse ve işrîn ve mi'eteyn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Es-Seyyid Ömer Beşe ibni Mehemed

Bakkal Mehemed

Hasan bin Hızır muhızrân

İbrahim Alemdâr

(144/2) Medîne-i Tokat'da vâki' Cemaleddin Cemal Beg ibni el-merhûm Pazarlu Beg nâm vâkıfın evkâfına evlâdiyet iddi'â iden medîne-i mezbûre mahallâtından Yaş Meydân mahallesi sâkinelerinden zât-ı ma'rufân Fatıma ve Nârin binti Es-Seyyid Mehemed nâm hatûnlar taraflarından da'va-yı âti'z-zikre sâbitü'l-vekâletleri zevceleri Es-Seyyid Mehemed ve diger Mehemed nâm kimesneler meclis-i şer'î hatîr-i vâcibi't-tevkîrde hâlâ vâkıf-ı mezbûrın bi'l-şurût mütevellisi işbu bâ'isü'l-kitâb Es-Seyyid Hamidi bin Es-Seyyid Mehemed mahzarında bi'l-vekâle üzerine da'va ve takrîr-i kelâm idüb ber-mûcib-i vakfiye-i ma'mûlü'n-bihâ zükur ve inâs batnen bade betnin zabt ve tasarruf oluna gelüb işbu mezbûr Es-Seyyid Hamidi'in babası ber-mûcib-i şart-ı vâkıf Es-Seyyid Mehemed galle-i vakfı müstakilen zabt ve mutasarrıf üzereyken fevt olmağla müvekkiletân-ı mezbûretân ile mezbûr Es-Seyyid Hamid'e intikâl eylemiş iken galle-i vakf mezbûrdan hisse-i evlâdiyetlerine mümana'at birle evlâd-ı vâkıfdan olduklarını inkâr ider su'al ulunub takrîr-i tahrîr ve hisse-i evlâdiyetleri zabt ve tasarruflarına tenbih-i şer'î olunmak bi'l-vekâle matlûbumuzdur didü didüklerinde gıbbü's-su'al mezbûr Es-Seyyid Hamid cevâbında müvekkiletân-ı mezbûretân evlâd-ı vâkıfdan olub batn-ı evvelde mevcûd ve derece-i müsâvi olduklarını inkâr eylemekle vekilân-ı mezbûrândan ber-minvâl-i muharrer da'vâ-yı meşrûhasına muvâfık ve mutabık beyyine-i taleb olundukda vekilân-ı mezbûrân iddi'âlarını bernehci's-şer'î şerîf ityân-ı beyine hazer ider ettüklerinden müvekkilân-ı mezbûretânın mezbûr Es-Seyyid Hamid ile bi-lâ-beyyine ve bi-lâ halef iddi'âlarını men' birle mâ-

vaka‘a bi‘t-taleb ketb olındı hurrîre fi‘l-yevmi‘s-sabi‘min şehri Zilhicce li-sene selâse ve ısrîn ve mi‘eteyn ve elf.

Şuhûdül-hâl

Es-Seyyid Osman Efendi

Es-Seyyid Mehemmed Efendi el-müderriis

Haseki Mehemmed Ağa ser-muhzır

(144/3) Menzil da‘vâsına müteallik hüccetidir

Medîne-i Tokat‘da Mahmud Paşa mahallesi sâkinelerinden iken bundan âkdem fevt olan Esmâ binti [boş] nâm müteveffiyenin verâseti zevc-i metrûkî İsmail bin Hasan ile sulbî kebîr oğulları Hasan ve Mustafa ve sulbîye-i kebîre kızı Zehra‘ya inhisârı ba‘de‘t-tahakkuku‘ş-şer‘î zevc-i mezbûr İsmail ile mezbûr Hasan meclis-i şer‘-i hatîr-i vâcibi‘t-tevkîrde işbu bâ‘isetü‘l-kitâb Âişe binti Mehemmed mahzarında üzerine da‘vâ ve takrîr-i kelâm idüb mevrûsumuz müteveffiyeye-i mezbûrenin mahalle-i mezbûrede vâki‘ ma‘lûmü‘l-hudûd bir bâb mülk menzîlini işbu mezbûre Âişe hatûn fuzulî zabt idüb bi‘l-verase tasarrufumuza mümâni‘at idüb su‘âl olunub takrîr-i tahrîr alıverilmek matlubumdur didükde mezbûre Âişe Hatun cevabında tarih-i kitâbdan on iki sene mukaddem müdde‘iyân-ı mezbûrânın iddi‘â idegeldikleri menzîl-i mezkûrî civarında vâki‘ kendi menzîlim ile bâ-ma‘rifet-i şer‘ bi‘t-terazi müteveli-yi mezbûre Esmâ ile mübadele elli guruş ---? def‘ u teslîm eyleyüb menzîl-i mezkûr müte‘allik birbirlerimizimizin zimmetlerini ibrâ-yı âmmle ibrâ ittikten sonra tarih-i mezkûrede ilâ-hâzel ân mülkiyet üzere zabt u tasarruf üzereyken bir sene müddet müddeiyân-ı mezbûrân da‘vâ-yı mezkûrî lede‘ş-şer‘ benden da‘vâ ider vech-i meşrûh müdde‘amız şuhûd-ı udûl ile ----? mu‘arazaları men u def‘ olmuştu deyü def‘le mukâbele idecek

müdde'iyân-ı mezbûrândan su'âl ulundukda minvâl-i muharrer üzere olduğunu ikrâr ve i'tirâf etmesini âlâ mûcib-i ikrâr nüdde'iyân-ı mezbûrândan mezbûre Âişe'ye menzili mezkûre müte'allik bey'le muarazasını men birle bi't-taleb ketb olundu hurrîre fi'l-yevmi's-sâdis aşer min şehri Zilhicce li-sene selâse ve ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

Şuhuûdü'l-hâl

Es-Seyyid Halil Çavuş

Osman bin Mustafa

Hasan bin Hüseyin

silik

silik

(143/1) Medîne-i Tokat'da Sovuk Pınar-ı Müslim mahallesi sâkinelerinden iken bundan âkdem fevt olan El-Hâc Hasan bin Mehemed nâm müteveffânın verâseti zevce-i metrûkesi Gülbeyaz binti Abdullah ile sulbî kebîr oğulları Mehemed ve El-Hâc Mustafa ve El-Hâc Ahmed'e münhasıra olub ba'dehu mezbûr El-Hâc Mustafa dahî fevt olub verâseti zevce-i metrûkesi Emine binti Abdurrahman ile sulbî kebîr oğulları Mehemed ve Osman ve Emin'e münhasıra olub ba'dehû mezbûr Mehemed dahî fevt olub verâseti zevce-i metrûkesi ehl-i diğêr Emine binti [boş] ile sulbî kebîr oğulları Es-Seyyid El-Hâc Ali ve Es-Seyyid Mehemed münhasıra olub ba'dehû mezbûr Ali bin Ahmed dahî fevt olub vrâseti zevce-i metrûkesi Hamide binti Ömer ile sulbî kebîr oğlu diğêr Ali'ye münhasıra olub mezbûr El-Hâc Es-Seyyid Ali meclis-i şer'î hatîr-i vâcibi't-tevkîrde işbu bâ'isü'l-kitâb mezbûr Ali bin El-Hâc Ahmed mahzarında üzerine da'va ve takrîr-i kelâm idüb.

(143/2) Menzilci-oğlu müte'allik hüccetidir

Medîne-i Tokat'da Melik Danişmend mahallesi sâkinlerinden iken bundan âkdem cerihân fevt olan Osman bin Hasan nâm müteveffânın verâseti vâlidesi Fatıma binti Osman ile li-ebeveyn er karındaşı Mehemmed'e inhisârı ba'de't-tahakkuku'ş-şer'î verese-i mezbûrân meclis-i şer'de gâib-i ani'd-diyâr Es-Seyyid El-Hâc Ali bin Ahmed tarafından sâbitü'l-vekâlesi Es-Seyyid Mustafa bin El-Hâc Ali mahzarında bi-tavi'ihâ ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb mevrûsumuz maktûl-i mezbûru târih-i kitâbdan üç ay mukaddem gâ'ib-i mezbûr El-Hâc Ali yedinde olan yatağan bıçağıyla bi-gayr-i hak sadrından darb u cerh müte'essiren fevt olmağla maktûl-i merkûmın dem u diyetini müte'allik münâza'at-ı kesire vukû'ından sonra beynimizde müslihûn-ı müslimûn tavassututyla an-inkâr sekiz yüz guruş üzerine bizi inşâ-i akd-i sulh-i şer'î eyledüklerinde tarafeynden her birimiz sulh-ı mezkûrı kabûl ve bedel-i sulh olan mârû'z-zikr sekiz yüz guruşunu meclis-i sulhda müvekkil-i mezbûr Es-Seyyid Mustafa yedimize temâmen def' u teslîm bizler dahî vekîl-i mezbûr Es-Seyyid Mustafa yedinden meblâğ-ı mezbûr sekiz yüz guruşı temâmen âhz ve kabz eyleyüb fî-mâ ba'd mevrusumuz maktûl-i mezbûrın dem u diyetine müte'allikan âmme-i de'âvî ve mutâlabâtdan gâ'ib-i mezbûr El-Hâc Ali'nin zimmetini ibrâ-yı âmle ibrâ ve iskât-ı hakk eyledik didüklerinde gibbu't-tasdîki'ş-şer'î mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olındı hurrîre fî'l-yevmi'l-hâmis aşer min şehri Ramazanü'l-mübârek li-sene selâse ve ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

İsmail Ağa ibni El-Hâc Abdullah

El-Hâc Ahmed bin Mehemmed menzilci

Monla İsmail

Mehemmed karakollıkcı

Yakub Beşe çukadâr

Yazıcı İbrahim

(143/3) Kâdıoğlu Menzilci Hasan'ın vakfına müte'allik hüccetidir

Medîne-i Tokat'da Çilehâne mahallesi sâkinlerinden sâhibü'l-hayrât ve'l-hasenât Hasan bin Ali nâm vâkıf meclis-i şer'î hatîr-i vâcibi't-tevkîrde dayı-zâdesi Mehmed Beşe ibni İbrahim nâm kimesne mahzarında takrîr-i kelâm idüb ve ta'bîr-i ani'l-merâm idüb mahalle-i mezbûrede vâki' bir taraftan Cezâyir-oğlu Mustafa Ağa ve bir taraftan vâlidemden intikâl iden menzil ve bir taraftan kendi mülk menzirim bağçesine ve bir taraftan tarîk-i hâssa müntehî binâ ve arsası mülk fevkânî ve tahtânî müte'addid oda ve bir kiler ve kâriz kenif ve yarım zokak kapuyu müstemil dayımdan iştirâ eylediğim bir bâb menzirim ile at bazarı kurbunda vâki' bir taraftan Akif Ağa ve bir taraftan tarakçı dükkânlarına ve iki taraftan tarîk-i âmme müntehi binâ ve arsâsı mülk bir bâb manav dükkânımı ve yine Eskiciler sûkında vâki' bir taraftan Odabaşı oğlu Hasan ve bir taraftan vakf-ı dükkân ve bir taraftan Çukur Medrese cidârına ve bir taraftan tarîk-i âmme müntehi binâ ve arsâsı mülk bir bâb eskici dükkânı ve yine sûk-ı mezbûrede vâki' bir taraftan Kaya Câmî'i şerîfine mevkûf dükkân ve bir taraftan Takyeciyan Câmî'i şerîfi şem'-i aseline mevkûf dükkân ve bir taraftan çörekçi dükkânı ve bir taraftan tarîk-i âmme müntehi binâ ve arsâsı mülk bir bâb eskici dükkânı ve yine sûk-ı mezbûrede vâki' bir taraftan Hatâbcı-zâde dükkânı ve bir taraftan Ulu Câmî'i şerîfine mevkûf dükkân ve iki taraftan tarîk-i âmme müntehi binâ ve arsâsı mülk bir bâb eskici dükkânımı ve yine penbeciler sûkında vâki' bir taraftan Takyeciyan Câmî'i şerîfine mevkûf dükkân ve bir taraftan Ali Efendi dükkânına ve bir taraftan Debbahâne-i Atîk mahallesinde câmî'i şerîfe mevkûf dükkân ve bir taraftan tarîk-i

âmmе müntehi binâ ve arsâsı mülk bir bâb penbeci dükkânı ve yine Eski Debbahâne mahallesinde vâki' câmi'i şerîf civârında kâ'in bir taraftan El-Hâc Ömer Efendi dükkânına ve bir taraftan Mevlevihâne tekyesine mevkûf dükkân ve bir taraftan Mâ'ide Hatûn dükkânına ve bir taraftan tarîk-i âmmе müntehi binâ ve arsâsı mülk bir bâb manâv dükkânı ile menzil-i mahdûd-ı mezkûr ve altı bâb dekâkin-i mezbûrların hâsil olan icârâtından evvelâ rakabeleri rü'yet olunduktan sonra bâkî kalan icâr-ı mezkûrdan beher sene leyle-i berâtda bir batman şem'-i asel iştirâ eyleyüb Takyeciyân Câmi'i şerîfinde îkâd olunub icâre-i bâkîyeden câmi'i şerîfin ferrâşlarına senevî üç guruş vazîfe verilüb bâkî fazla-yı icârâtı kendim hayatda oldukça me'a't-tevliye mutasarrıf-ı evvelim vefâtımdan sonra işbu dayı-zâdem mezbûr Mehmed Beşe ile karındaşı Ahmed ibni İbrahim menzil-i mahdûd-ı mezkûr ile dekâkin-i mezbûrlara vakfiyet üzere me'a't-tevliye mutasarrıflar olub ba'de'l-vefât mezbûrânın evlâd ve evlâd-ı evlâdları batnen ba'de batnin vakfiyet üzere me'a't-tevliye mutasarrıflar olub şurût-ı mezkûrumca icâr eylemek ve ba'de-inkırâzi'l-evlâd Debbâğhâne-i Atık mahallesinde vâki' Hayriyye medresesinde olanlar kezalik mutasarrıflar olub şurût-ı mezkûreye mürâ'at oluna deyü târih-i kitâbdan on sekiz sene mukaddem vakf-ı sahîh-i şer'î ve habs-ı sarîh-i mer'î ve teslîm mütevellî idüb menzil-i mahdûd-ı mezkûr ile dekâkin-i mezbûrları târih-i mezbûrdan ilâ-hâzel an vakfiyet üzere me'a't-tevliye zabt ve tasarruf idüb cânib-i şer'den dahî yedime i'tâ olunan vakfiye-i ma'mûlün bihâ-yı dayı-zâde işbu mezbûr Mehmed Beşe ba'zı mahallini tağyîr ve ihrâk-ı bi'n-nâr eylemekle istikâmen li'l-vakf cânib-i şer'î kavîden yedime müceddeden bir kıt'a hüccet-i şer'îyye i'tâ olmak matlûbumdur didükde fî'l-hakîka vâkıf-ı mezbûr zikr olunan menzil-i mezkûr ile altı bâb dükkâkin-i mezbûrları tarih-i mezbûrda *ber-minvâl-i muharrer şurût-ı mezkûrıyla* vakf ve habs teslîm-i mütevellî ve tescîl-i şer'î idüb ile'l-an

olan ber-vech-i meşrûh vakfiyet üzre me'a't-tevliye mutasarıf olub vakfiye-i mezkûr ihrâk-ı bi'n-nâr olduğunu vicâhen tasdîk ve şifâhen tahkîk eylemekle mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olındı hurrîre fi'l-yevmi's-sâbi' min şehri Muharrem li-sene erba' ve ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Hafız Hüseyin bin Hüseyin mücellid

İsmail bin İsmail kazâz

Mahmûd bin Mehemmed berber

Es-Seyyid Ebubekr bin Hüsyin muytâb

Hacı Ahmed bin Ahmed muytâb

Molla Ömer bin Ali muytâb

Es-Seyyid Mehemmed Emin bin Mehemmed

Es-Seyyid Mehemmed bin Mehemmed Emin

Halil Efendi ibni Mehemmed attâr

Es-Seyyîd Monla Mustafa bin Hüseyin kalemkâr

(142/1) Medîne-i Tokat'da Hoca Ahmed mahallesi sâkinlerinden gulam Mehemmed bin Abdi nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i vâcibi't-tevkîrde işbu bâ'isü'l-kitâb Mehemmed Akif ve hemşiresi ve huzurlarında ve Sivas vâlisi devletlü Celâleddin Mehemmed Paşa taraflarından bâ-buyuruldu ta'yîn olunan mübâşir hazır olduğu halde --- takrîr-i kelâm idüb târih-i kitâbdan dört sene mukaddem maktûlen fevt olan Genc Mehemmed Ağa vefâtından mukaddem şuru' olmak üzere yedime teslîm ---- yetmiş guruş kıymetli bir adet çuka şalvar ve yirmi guruş kıymetli bir adet bıçak v kırk guruşluk altun ve iki buçuk guruş nakd ve iki buçuk guruş kıymetli bir adet tüfenk ve on

beş guruş kıymetli bir adet yorgan ve seksen guruş kıymetli bir çift piştoli ağa-yı mumâ-ileyhin vefâtından sonra işbu Akif ağa ve hemşiresi Rukiye hatun fuzuli yedimden ahz eyledi deyu da'vâya tasaddi --- ve gulâm-ı mezbûr Mehemmed kendü hüsn-i rızâsıyla da'vâ-yı mezkûresinden keff-i yed ve husûs-ı mezkûra müte'allik vechen mine'l-vücûh ve sebeben mine'l-esbâb da'vâ ve nizâm yoktur deyu inde'ş-şer' ikrâr ve i'tirâm eylemekle ma vak'a bi't-taleb ketb olundu hurrîre fi'l-yevmü'r-râbi' min şehri Muharrem li-sene erba' ve işrîn ve mi'eteyn ve elf.

(142/2) Medîne-i Tokat'da Hoca Ahmed mahallesi sâkinlerinden na'lbend Abdullah bin nâm kimesne meclis-i şer'i hatîr-i vâcibi't-tevkîrde Rukiyye binti El-Hâc Abdurrahman mahzarında üzerine da'vî takrîr-i kelâm idüb mahalle-i mezbûr sâkinlerinden iken bundan âkdem maktûlen fevt olan Genc Mehemmed Ağa nâm maktûlün verâseti zevce-i metrûkesi işbu bâ'isetü'l-kitâb mezbûre Rukiye ile er karındaşı oğlu Abdurrahman mahzarında olub müteveffâ-yı mezbûr Genc Mehemmed Ağa zimmetinde cihet-i ma'lumeden yüz bir guruş alacak hakkım olub zevce-i mezbûre Rukiye hatûn tereke-i müteveffâ-yı mezbûr vaz'-ı yedü!l-yed olmağla meblâğ-ı mezbûrî taleb eyledigimde edâda mümâni'at u muhâlefet ider su'âl olunub takrîr-i tahrîr ve alıverilmek matlûbumdur didükde gibbü's-su'âl zevce-i mezbûre cevâbında maktûl-i mezbûrın bundan âkdem kâffe-i muhâlefâtı bâ-emr-i âlî cânib-i mirîçün zabt olunub tereke-i müteveffâ-yı mezbûrda bir nesne-i ---? olmadığından gayri müdde'i-yi mezbûr ol miktâr deyni olduğu deyü inkâr eylemekle müdde'i-yi mezbûrdan ber-vech-i muharrer da'vâ-yı meşrûhasına muvâfık beyine taleb olundukda ityân-ı beyine için ihmâl ve be'de hulûl-ı mehl-i şer'-i imezbûr ityân-ı beyyineden kemâli izhâr acz eyleyüb mezbûreye yemîn teklif olundukda dahî yemîn billahi'l-alîyü'l-âlâ müdde'i-yi

mezbûr müddeasına ityân-ı beyine idemediğinden zevce-i mezbûre Rukiyye ile meblağ-ı mezkûra müte'allik bi-lâ-beyyine mu'arazası men birle ma vaka' bi't-taleb ketp olundu hurrîre yevmü's-samin min şehri Muharrem li-sene erba' ve işrîn ve mi'eteyn ve elf.

(142/3) Medîne-i Tokat'da Mahmud Paşa mahallesi sâkinlerinden ber-vech-i âtî ammizâdelik iddiâ iden Osman bin Ömer nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i vâcibi't-tevkîrde işbu bâisetü'l-kitâb Âişe binti Mahmud tarafından vekîl-i müsecceli monla Hüseyin bin Hüseyin mahzarında üzerine da'va ve takrîr-i kelâm idüb mahalle-i mezbûr sâkinlerinden iken bundan âkdem fevt olan Mehmed bin El-Hâc İbrahim nâm müteveffânın usubet-i nesebiye cihetinden ammizâdesi olub tereke benim ile zevce-i metrûkesi Şerife binti Ali ile sulbîye-i kebîr kızı Âişe'ye münhasıra olmağla tereke-i müteveffâ-ı mezbûreden hisse-i irsiyemi talep eylediğimde işbu müvekkile-i mezbûra edâda mümani'at ider sû'âl olunub takrîr-i tahrîr ve hisse-i irsiyem alıverilmek matlûbumdur didükde ğıbbü's-sû'âl vekil-i mezbûr cevâbında müdde'i-yi mezbûr müteveffâ-yı mezbûrın ber-vech-i meşrûh usubet-i nesebiye cihetinden ammi-zâde olduğu ma'lûmum degildir deyü inkâr idecek müdde'i-yi mezbûrdan ber-minvâl-i muharrer takrîr-i meşrûhasına muvâfık beyyine talep olundukda ityân-ı beyine için imhâl ve ba'dehu hulûl mehl-i şer'i ityân-ı beyineden kemâl-i izhâr ve acz birle müdde'i-yi mezbûr da'vâ-yı mezkûresinden keff-i yed ve husûs-ı mezbûra müte'allik müvekkil-i mezbûr ile aslâ ve kat'â da'va ve niza'ım yoktur deyü inde's-şer' ikrâr ve i'tirâf itmegin mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olındı hurrîre fi'l-yevmi'r-râbi' aşer min şehri Muharremü'l-harâm li-sene erba' ve işrîn ve mi'eteyn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Es-Seyyid Mehemmed Efendi ibni Ali Efendi

El-Hâc Mustafa muytabân

El-Hâc Ahmed muytabân

İbrahim Beşe urgancı

(142/4) Medîne-i Tokat'da Begbağı mahallesi sâkinlerinden iken bundan âkdem fevt olan Es-Seyyid Ali bin Ömer nâm müteveffânın sulbî sağır oğlu Es-Seyyid Mustafa ve Es-Seyyid babaları müteveffâ-yı mezbûrın terekesinden bi'l-ırsi'ş-şer'î isâbet u intikâl iden emvâl-i mevrûseleri zabt u hıfza rü'yete kibel-i şer'den vasî nasb u ta'yîn olunmak lâzım u mühim olmağın sağırân-ı mezbûrânın âmmileri işbu bâ'isü'l-kitâb Es-Seyyid Osman bin Ömer nâm kimesne vesâyet-i mezbûr ehl ve sağırân-ı mezbûrân haklarında her vechle evlâ ve enfa' olduğını zeyl-i kitâbda muharrerü'l-esâmi-i müslimîn kimesneler taraf-ı şer'a haber virmeleriyle hâkim-i mevki' sadr-ı kitâb tûbâ-lehû ve hüsnü me'âb Efendi hazretleri dahi vasî-yi mezbûr Es-Seyyid Osman bin Ömer nâm kimesneye sağırân-ı mezbûrâna vasî nasb u ta'yîn idüb ol dahi ber-vech-i muharrer vesâyet-i mezbûreyi kabûl ve hidmet-i lâzımleri kemâ yenbagi edâya müte'ahhid ve iltizâm itmegin mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olındı.

Şuhûdü'l-hâl

Es-Seyyid Mehemmed Efendi ibni Es-Seyyid Mustafa Efendi el-müderriş

Es-Seyyid Hüseyin Efendi ibni Es-Seyyid Ebu Mehemmed Efendi

Es-Seyyid İshak bin Mehemmed

(142/5) Medîne-i Tokat'da Hacı İbrahim mahallesi sâkinlerinden Ali bin Mehemmed nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i vâcibi't-tevkîrde mahalle-i mezbûrenin

nukûd-ı mevkûfesine mütevellî olan işbu bâ'isü'l-kitâb Mustafa bin Ali mahzarında bi-tav'ihâ ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb halâ yedimde ve taht-ı tasarrufumda mülk-i sarihim olub medîne-i mezbûre fenâsında vâki' Kabili Çay dimekle ma'rûf nâm mahalde kâ'in bir taraftan Sürücü Mustafa ve bir taraftan Magdisi Asador bağlarına ve bir taraftan tarîk-i hassa ve bir taraftan tarîk-i âmme müntehi eşcâr ve kurûmı mülk ve arsası dahî Kabili Mehemed Paşa evkâfindan olub senevî evkâf-ı mezbûra icâre-i kadîmesi olan bir kıt'a bağçemi cem'i't-tevâbi' ve levâhıkıyla kaffeti'l-hukuk ve mürâfıkıyla tarafeynden îcâb ve kabûlî hâvî bey'-i bât-ı sahîh-i şer' ve bâ-izn-i sâhibi'l-ârz mahall-i mezbûrenin nakd-ı mevkûfesinden olmak üzere işbu mütevellî iki yüz yetmiş guruş deynim mukâbil bey' ve temlîk u teslîm ve arsasında olan hakk-ı tasarrufumı dahî ferâğat ve tevfi'z eyleyüb mütevellî-yi merkûm dahî bi't-tevliye iştirâ ve temellük ve tesellüm ve tefevvüz ve kabz ve kabûl eyledikten sonra semeni olan meblağ-ı mezbûr deynim vaz' ve mahsûb eyleyüb fî-mâba'd bağ-ı mahdûd-ı mezkûreye benim aslâ ve kat'â alâkam ve medhâlim kalmayub müteveffâ-yı merkûm (s. 141) bi't-tevliye keyfe mâ-yeşâ'i ve yuhtâr mutasarrıf olsun didükde ğıbbu't-tasdîki's-şer' mâ-vaka' bi't-taleb ketb olındı hurrîre fi'l-yevmi'l-hâmis aşer min şehri Muharremü'l-harâm li-sene erba' ve ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Kural-zâde El-Hâc Mehemed Ağa

Abdüsselâm Efendi Sivasî

Es-Seyyid Mahmud bin Mahmud

Süleyman Beşe bin Abdullah kalaycı

Halil Alemdâr temurci

Ahmed Usta dikici

Sâlih Beşe duhâncı

Monla Ahmed duhâncı

(141/1) Medîne-i Tokat'da Kaya mahallesi sâkinlerinden iken bundan âkdem vefat iden Hüseyin bin Hasan nâm müteveffânın sulbî sagîr oğulları Ebubekr ve Sâlih babaları müteveffâ-yı mezbûrın terekesinden bi'l-ırsi'ş-şer'î isâbet u intikâl iden emvâl-i mevrûselerin zabt u hıfza ve rü'yete kibel-i şer' den vasî nasb u ta'yîn olunmak lâzım u mühim olmağın sağîrân-ı mezbûrânın vâlidesi işbu bâ'isetü'l-kitâb Emine binti Mustafa nâm hâtûn vesâyete ehl ve sağîrân-ı mezbûrân haklarında her vechle evlâ ve enfa' oldığını zeyl-i vesikâda muharreri'l-esâmi-yi müslimîn kimesneler taraf-ı şer'a haber virmeleriyle hâkim-i mevki'-i sadr-ı kitâb tûbâ-lehû ve hüsnü me'âb Efendi hazretleri dahi sağîrân-ı mezbûrâna vâlideleri mezbûre Emine'yi vasî nasb u ta'yîn eyleyüb ol dahî ber-vech-i muharrer vesâyet-i mezbûresini kabûl ve hidmet-i lâzimesin kemâ yenbagi edâya müte'ahhide olmağla mâ-vaka' bi't-taleb ketb olındı hurrire fi'l-yevmi'l-hâmis ve'l-ısrîn min şehri Muharrem li-sene erba' ve ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

Es-Seyyid Emin Ağa ibni Halil

Monla Ahmed bin Mustafa

El-Hâc Mehemed bin El-Hâc Osman kirişci

(141/2) Medîne-i Tokat'da Kaya mahallesi sâkinlerinden iken bundan âkdem fevt olan Hüseyin bin Hasan nâm müteveffânın sulbî sagîr oğulları Ebubekr ve Sâlih'in vâlideleri bâ-hüccet-i vasîye-i mansûbeleri zât-ı ma'rûfe Emine binti Mustafa nâm hâtûn meclis-i şer'-i hatîr-i vâcibi't-tevkîrde işbu bâ'isü'l-kitâb Ahnmed bin Mehemed mahzarında asâlet ve vesâyete bi-tavi'hâ ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb

vasileri olduğum oğullarım sagirân-ı mezbûrânın babaları müteveffâ-yı mezbûr Hüseyin'in terekesinden olub medîne-i mezbûre fenâsında etrâf-ı şehr arâzisinde Kışla nâm mevzi'de kâ'in bir taraftan Terekci-oğlu ve bir taraftan Sukolu ve bir taraftan İpekci Serkiz batnen ve ba'zen Dağdelen bağlarına ve bir taraftan tarîk-i âmme müntehî eşcâr ve kurûm-ı mülk ve arsasının senevî arazi-yi mezkûr mutasarrıflarına on iki para icâre-yi maktû'ası olan bir kıt'a bağdan ğayri ism-i mâl-i itlâk nesnesi olmayub bağ-ı mahdûd-ı mezkûr harâbe müşrif ve intifâ'ı mün'adim ve mu'attal ve ta'mîr u termîme dahî ademü'l-iktidâr olduğumuz ecluden bâğ-ı mahdûd-ı mezkûr bey' ve semeniyle bir bâb menzil iştirâ olunmak matlûbumdur didükde fi'l-hakîka vasîye-i mezbûrenin kelimât-ı meşrûhası nefsi'l-emre muvâfık olduğunu sikât-ı sahîhetü'l-kelimât kimesneler taraf-ı şer'a haber virmeleriyle bağ-ı mahdûd-ı mezkûr bâ-ma'rifet-i şer' tullâba arz ve ba'de'l-müzâyede rağbât-ı nâs inkıtâ'ından sonra üç yüz on guruşun müşteri-yi merkûm Ahmed üzerinde karâr-dâde ve ziyâde ile tâlib-i uhrâsı olmamağla bağ-ı mahdûd-ı mezkûr bi-cümleti't-tevâbi' ve'l-levâhık ve kâffetü'l-hukûk ve'l-murâfık tarafeynden îcâb ve kabûlî hâvî ve şurût-ı fesaddan ârî bey'-i bât-ı sahîh-i şer' merkûm Ahmed'e semeni olan meblağ-ı mezkûr üç yüz on guruşa bi'l-asale ve bi'l-vesâye bey' ve temlik ve teslîm eyledigimde ol dahî ber-vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabz-ı kabûl eyleyüb semeni olan meblağ-ı mezbûr üç yüz on guruşu müşteri-yi merkûm yedinden asâleten ve vesâyeten tamâmen ahz-u kabz eyledim fîmâ-ba'd mahdûd-ı mezkûr müşteri-yi merkûm Ahmed'in mülk-i menzil-i müşterâ keyfe mâ-yeşâ'i ve yuhtâr ve mutasarrıf olsun didükde gıbbü't-tasdîkü's-şer' semen-i mezkûr ile sagirân-ı mezbûrân için bir bâb menzil-i iştirâsına vâsiye-i mezbûre Emine'ye tanbîh birle ma-vaka' bi't-taleb ketb olundu hurrîre fi'l-yevmi't-tâsî' ve'l-ışrîn min Muharrem li-sene erba'a ve ışırn ve mi'eteyn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Es-Seyyid Emin Ağa ibni Halil

Monla Mehemed bin Mustafa

El-Hâc Mehemed bin El-Hâc Osman kirişci

Diger Monla Mehemed bin El-Hâc Mehemed

Es-Seyyid Ali bin El-Hac Osman bin Mustafa

(141/3) 1224 Mart menzil hücceti

Medîne-i Tokad'da sâkin Salyânekeş mahallât ahâlîleri taraflarından umûr-ı belde ile sâ'ir tekâlifi rü'yet ve temşiyet ve nizâma vekîlleri olan İbrâhim Efendi ibni Mehemed ve re'âya taraflarından mu'temedleri Toros veledi Tador nâm kimesneler meclis-i şer'-i hâtir-i vâcibü't-tevkîrde işbu bâ'isü'l-kitâb Es-Seyyid El-Hâc Ali Ağa ibni Süleyman ve Ömer Ağa ibni Ahmed mahzarlarında zeyl-i kitâbda muharrerü'l-esâmi ulemâ ve sülehâ ve a'yân ve eşrâf ve vücûh-ı belde hâzirûn oldukları halde her biri takrîr-i kelâm idüb bundan akdem bâ hüccet-i şer'iyeye menzilci nasb u ta'yîn olunan El-Hâc Ahmed'in müddet-i icârı tamâm olub müceddeden menzilci nasb u ta'yîn olınmak lâzım ve mühim olmağın merkûmân Es-Seyyid El-Hâc Ali Ağa ve Ömer Ağa kâr-güzâr ve mücerrebü'l-etvâr ve sadâkatkâr olmalarıyla menzil-i mezkûrı istikâmetle rü'yet idecekleri cümlemizin meczûmı olub taraf-ı Devlet-i Aliyye'den ve vâlî-yi vilâyet tarflarından ve sâ'ir mahallerden tevârüd iden ulaklar ve hasbü't-tarîk medîne-yi mezbûreye mürûr-ı ubûr iden hazîneler ve üzerlerine me'mûr-ı mübâşir ve yük tahmiline bâ-fermân-ı âlî umûr-ı mühimme ile ağavât ve mübâşirân müceddeden sâdır olan fermân-ı âlîde tasrîh buyurılan nizâm-ı cedîd şurûtı üzre ahâlî-i vilâyet tarafından verilmesi lâzım gelen bâgirleri menzilci

merkûmâna virüb zikr olınan ulakların iyâb-u zehâblarında ahâlî-yi beldeden bir ferden cevr ve te'addi müzeyakât çekdirmeyüb vüzerâ-yı izâm ve mîr-i mirân-ı kirâm hazerâtı ve elçiler ve ulaklar medîne-i mezbûreye nuzullerinde iktizâ iden bâgirleri ahâlî-yi vilâyet virüb bâ-fermân-ı âlî medîne-i mezbûr voyvodalığı mâlından menzilci merkûmâna â'id ve râcî' olan ocakluk ta'yîn buyurılan dört yüz otuz beş guruş ile menzilci merkûmân in'âmâtdan ma'ada bu def'a memleketden virilmek üzere on dokuz bin beş yüz seksen yedi guruş imdâdiyye ve mahallâtda bâkî kalan meblağdan ma'ada bin iki yüz yigirmi dört senesi mâh-ı Muharremi'l-harâmının yigirmi altıncı günü râfi' olan mart ibtidâsından altı ay gâyetine değin yüz re's tüvânâ bâgir levâzımât-ı sâ'iresiyle rü'yet iyledikden sonra menzil-i âtiyyeyi dahî rü'yet şartıyla cümle ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le bâ hüccet-i şer'îyye merkûmân El-Hâc Ali Ağa ve Ömer Ağa'ya yedi bin sekiz yüz on üç guruş cem'an yigirmi yedi bin beş yüz guruş icâr-ı merkûmân dahi ber-vech-i muharrer isti'car kabûl idüb meblağ-ı mezbûr yedi bin dokuz yüz on üç guruş mahallâta sâlyâne ve defter olmağla beher mahallâta isâbet iden ücret-i ma'lûmeyi tarafeynden havâle ve kabûl idüb meblağ-ı mezbûrdan ziyâde mütalebe eylememek üzere ber-vech-i muharrer istikâmetle rü'yet ve zikr olınan on dokuz bin beş yüzseksen yedi guruş sâlyâne-i atiyeye idhâl ve tahmil olınmak üzere menzilci merkûmân menzil-i mezkûrı bi-kusur rü'yet ve ücret-i mezkûrdan meblağ-ı mezkûrı memleket virmek üzere menzilci merkûmân El-Hâc Ali Ağa ve Ömer Ağa menzil-i mezkûru istikâmetle rü'yet ta'ahhüd ve iltizâm eyledik didüklerinde gibbü't-tasâduki's-şer'î mâ-vaka' bi't-taleb ketb olındı hurrîre fi'l-yevmi's-sâdis ve'l-ısrîn şehri Muharremi'l-haram li-sene erba'a ve ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Fahrü'l-müderrişîn-i kirâm Es-Seyyid Abdurrahman Efendi me'zûn bi'l-iftâ

hâlâ

Fahrü'l-müderrişîn-i kirâm Es-Seyyid Osman Efendi me'zûn bi'l-iftâ sâbık

Kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân Es-Seyyid El-Hâc Veis Beg

Es-Seyyid Hüseyin Beg ibni Es-Seyyid Mehemed Beg

Es-Seyyid Abdüsselam Efendi

(140/1)

Zîr-i sâ'ir-i merâhim vaye-i cenâb-ı zıllullahide âsude olan memâlik-i hâkânîye âhâli ve sekenesinin zîr-i zilâl ve'l-avâsıkât-tâcidâr müheyyâ-yi asûde olması muktezâyı şân ebhet-i nişân-ı devlet-i alîye ve mültezim-i zimmet himmet-i saltanat-ı seniyyeden olub bu husûsun esbâb-ı husûli dahî --- ibkâ'a kadir bir hâkim-i kâviyü'l-iktidârın vücudundan lâbüd ise de belde-i Tokat'da öyle kâviyü'l-iktidâr bir kimesne olmayub ve akd-ı umûr-ı vilâyet fakat hâkim-i şer' ile voyvodalara müfevvez olduğundan anları dahî hilâf-ı emr ve rızâ-yı harekât nabecaya tasaddi idenler haklarında vechü'l-ibkâ üzere te'dîb ve icrâlarına iktidârları olmadığından şey'en fe şey'en ba'zı mugayyer-i şer' ve kanûn evzâ'a mütesarrı olub refte refte terakki pezîr olarak ahâla ve sekene-yi bi-lâd perişânü'l-ahvâl olacağı düşen umûrdan istidlâl olduğuna mebnî hâlâ sadrâ'zam ve peder-i efham devletlü inâyetlü velîyü'n-ni'am El-Hâc Gazi Yusuf Ziya Paşa edâmallahu te'alâ iclâlehû efendimiz hazretleri bi'l-yümn ve'l-ikbâl belde-i Tokad'a teşrîflerinde husûs-ı mezkûr arz olunub şirâze-i nizâm-ı hâl vilâyeti bir şurût-ı müstahseneye bend buyurub sekene-i bi-lâdı müvâziyet-i da'vât-ı hayriye cenâb-ı zıllullahiye tesvîk buyurmalarını niyâz veistirhâm itmeleriyle müşârün-ileyh efendimiz hazretleri dahî umûm-ı ulema ve vucûh ve ocakluyu huzurlarına celb buyurub fîmâba'd ulema tarafından hilâf-ı emr ve rızâ-yı hareket nâbecaya tasaddî iden

vukû' bulur ise cümle ulema ittifakıyla âhz girift olunub ma'rifet-i şer'-i şerîf voyvodâsı ma'rifetiyle şer'ân ve kanunen hakkında lâzım gelen müca'azat icrâsına dikkat yok ocaklu tarafından ise zâbitleri ma'rifetleriyle âhz olunub voyvoda tarafına teslîm birle ma'rifet-i şer'-i şerîf voyvodâ-yı mûmâ-ileyh ma'rifetiyle ber-vech-i bi-lâ-şer'ân ve kanûnen müca'zatını icrâya gayret ve bu makûle hilâf-ı marzî harekâta ibtidâr şîrâze-i nizâm vilâyetin inhilâlini müstelzim olmağla o makûle fesedeye kimesne tarafından sahâbet olunmak ve eger saâbet iden olur ise vech-i layıkıyla te'dîb olundukdan ma'âdâ sâ'irlere mûcib intibâh olmak için mâmelek ve emlâk ve akâri ve irâdî cânib-i mirîden zabt olunmak ve o makûle sâ'î bi'l-fesâd olanları i'âne ve istishâb iden intihâsı bu ulemadır ve yahud bu ocakludur deyü mugayir-i şart iden her kangı sınıfdan olur ise ol kimsenin mâmelek ve emlâk ve akâri ve irâdî cânib-i mirîden zabt ve bâ evâmîr-i âlîyyem vuku' bulan mesâlih-i devlet-i âlîyyem emrûz ve ferdâya müte'allik olunmayarak sür'at te'diyesine nasb-ı ihtimâm olunmak dahî esas-ı ferman-beri ve muta'vaatdan ve mutava'ından olmağla ol vechle dikkat ve işbu şurûtu düstûrî'l-amel ittihâz eyleyerek cemi' evkâtta muktezâsı üzere amel u hareket eylemelerini tenbîh ve tefhîm buyurmalarıyla işbu husûs cümlelerin asâyîş-i ahvâlini mutazammun olmağla ber-vech-i bi-lâ şurûtun medyûn-ı icrâ'asına cümleye müte'ahhüd olmalarıyla mâ vaka' bi't-taleb ketb olundu fî'l-yevmi's-sâbi' min Safer li sene erba' ve işrîn ve mi'eteyn ve elf.

Ma fîhi mine'l- bey'-i ve şîrâ

---³⁴ zâde Mehemed Sadık el-mevlâ hilâfet-i bi-dârü'l-hilâfi'l-âliye nemekahu

el-fajirullah azze-şanehu guffiye lehümâ

(140/2) Mahmiye-i İstanbul'da Uzun Çarşu kurbında İbrahim Paşa mahallesinde vâki' Nasûh Ağa hânında sâkin Tokatlı Keleş Es-Seyyid Ebubekr Ağa ibni Süleyman nâm kimesne meclîs-i şer'î şerîf-i enverde bâ'isü'l-vesîka kendi nefsinden asıl ve li-ebeveyn er karıdaşı El-Hâc Mehemed Ağa ibni Ahmed tarafından husûs-ı atî'l-beyânda tasdîk ve kıbel-i şer'îyyesi El-Hâc Sâlih Ağa nâm kimesne mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb atî'z-zikrin sudûrına değîn müstakilen yedinde mülk ve hakkım olub vilâyet-i Anadolu'da medîne-i Tokat kasabası mahallâtından Aksu mahallesinde vâki' bir taraftan El-Hâc Mahmud Ağa menzili ve bir taraftan karındaşı El-Hâc Mehemed Emin Ağa menzili ve bir taraftan Hâfız-zâde Karakollukcı Mehemed menzili ve bir taraftan tarîk-i âmme ile mahdûd dâhiliye ve hariciyede beş bâb oda ve eşcâr-ı müsmire ve gayr-i müsmireli bağçe ve zokâk kapusını müştemil bir bâb kebîr mülk-i menzilimi cemî'-i tevâbi' ve levâhık ve kâffe-i hukûk-ı mürâfıkı tarafeynden îcâb ve kabûli hâvî şurût-ı müfsîde ve mubtiladan bey'-i bât-ı sahîh-i şer'î ile mezbûrân El-Hâc Mehemed Ağa ve El-Hâc Sâlih Ağa'ya ale'l-iştirâk-ı's-sevî dört bin guruşa bey' ve temlîk mahallinde zabt ve tasarruf tarafımdan mezbûrâtı teselliyet ve yanımda ânlar dahî ber-vech-i muharrer iştirâken iştirâ ve temellük ve kabul eylediklerinden sonra semeni olan meblağ-ı mezbûr dört bin guruşu müşteriyân-ı mezbûrân El-Hâc Mehemed Ağa ve El-Hâc Sâlih Ağa bâga def' u teslim ben dahî yedlerinden tâmâmen ve kâmilen âhz u kabz idüb bey'-i mezkûrın takrîr ve müte'allikan âmme-i de'âvî ve mutâlabât ve kâffe-i îmân ve muhâsamâtdan herbirimiz âharın zimmetini ibrâ-yı âmmele sahîh-i şer'î ile bi'l-asale ibrâ ve iskât ve herbirimiz ber-vech-i muharrer âharın ibrâsını kabul eyledikde fîmâ-ba'd menzil-i mahdûd-ı mezkûr bi-cümlet-i ----³⁵ mezbûrân El-Hâc Mehemed Ağa ve El-Hâc Sâlih Ağa'nın ale'l-iştirâk-ı sevî mülk-i müşterâları ve hakk-ı sarfları olub benim kat'a alâkam

kalmamışdır keyfe-mâ yeşâ'i ve yuhtârân mutasarrıf olsunlar didükde ğıbbu't-tasdîki's-şer'î mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olındı hurrine fi'l-yevmi'l-aşer min Zilka'deti's-şerife li-sene selâse ve ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

İmâm Hâfız İbrahim Efendi

Kuloğlu Hüseyin Ağa

Tüfenkcioglu Ömer Ağa

Amasyalı Es-Seyyid Mustafa Ağa

Arpacı Mehemed Çelebi el-muhzır

El-Hâc Ali el-muhzır

İznikli Ali Ağa sâkin-i Asitâne-i aliye

(139/1) Medîne-i Tokat'da Cedîd mahallesi sâkinelerinden iken bundan âkdem fevt olan Emine binti İbrahim mteveffiyenin li-ebb kız karındaşının kızının sadrî sagîr oğlu Mustafa'ya hâletesi müteveffiyeye-i mezbûrenin terekesinden bâ-defter-i kassâm bi'l-ırsi's-şer'î isâbet u intikâl iden emvâl-i mevrûsesin zabt ve hıfz ve rü'yete kibel-i şer' den vasî nasb u ta'yîn olunmak lâzım ve mühim olmağın işbu bâ'isü'l-kitâb Es-Seyyid El-Hâc Ömer bin İbrahim nâm kimesne vesâyete ehl ve sagîr-i mezbûr hakkında beher vechle evlâ ve enfa' olunduğın zeyl-i kitâbda muharrerü'l-esâmi kimesne taraf-ı şer'a haber vermeleriyle hâkim-i mevki'-i sadr-ı kitâb tûbâ lehû ve hüsnü me'âb Efendi hazretleri dahi sagîr-i mezbûr Mustafa üzerine mezbûr El-Hâc Ömer'i vasî nasb u ta'yîn eyleyüb ol dahî ber-vech-i muharrer vesâyet-i mezbûreyi kabul ve hidmet-i lâzımesini ke-mâ yenbagî edâya ta'ahhüd ve iltizâm itmegin mâ-vaka' bi't-taleb ketb olındı hurrine

fi'l-yevmi's-sâlis ve'l-ısrîn min şehri Saferi'l-hayr li-sene erba' ve ısrîn ve mi'teyn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Molla Hüseyin ser-muhzırân

Es-Seyyid Halil Çavuş nakibü'l-eşrâf

Molla Mustafa muhzır

(139/2) Medîne-i Tokat'da Kabe Mescidi mahallesi mütemekkinleinden iken bundan âkdem hâlik olan Basmacı Serkiz veledi Menâs nâm hâlikin verâseti zevce-i metrûkesi Hirosim binti Merdorus ile li-ebeveyn er karındaşının oğlu Kirkor veledi Martarus inhisârı ba'de't-tahakukı'sher' verese-i mersûm Kirkor meclis-i şer'-i hâtîr-i vâcibü't-tevkîrde tereke-i hâlik-i mersûme vâz'ü'l-yed olan işbu bâ'isetü'r-rakîme mersûme Hirosima binti Merderus muvâcehesinde ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâmidüb mevrsumuz hâlik-i mersûmun bundan âkdem terekesi bâ-ma'rifet-i şer' tahrîr defter-i kassâm nâtik olduğu vech üzere isâbet iden hisse-i irsiyemiz mersûme Hirosima yedime tâmâmen def' u teslîm ben dahî yedinden kâmilen âhz u kabz ve istifâ-yı hakk eyledim fî-mâ ba'd mevrûsum hâlik-i mersûm Serkiz'in terekesine bâ-defter-i kassâm ve hâric ez-defter hisse-i irsiyeme ve hukûk-ı mirâs ve târih-i kitâba gelinceye değin yanımızda câri olan âhz ve i'tâ ve mu'âmelât-ı şer'îyye-i şitâba müte'allik mersûme Hirosima'nın bi'l-verâse zimmetini ibrâ-yı âmmle ibrâ ve iskât-ı hakk eyledim didükde gıbbü't-tasdiki's-ser' ma vaka' bi't-talep ketb olındı hurrire fi'l-yevmi'l-hâdi ve'l-ısrîn şehri Saferi'l-hayr li-sene erba' ve ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Şehir cabisi İbrahim Efendi

Hasan bin Hızır ser-muhzır

Mu'temed Kukâs veledi Zahor

Simon veledi Ohân

Avârik veledi Ohânes

Milkon veledi Kubar

(139/3) Medîne-i Tokat'da Kabe Mescidi mahallesi mütemekkinlerinden Kırkor veledi Mardorus nâm zîmmi meclis-i hatîr-i vacibü't-tevkîrde işbu bâ'isetü'r-rakîme Hirosima binti Merdorus muvâcehesinde ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb hâlâ yedimde ve taht-ı tasarrufumda mülk-i mevrûsum olan mahalle-i mezbûrede vâki' ve bir taraftan Hacı Abdullah ve bir taraftan Penbeci Mikâil ve bir taraftan Dellak Dik menzillerine ve bir taraftan tarîk-i âmme müntehî binâ ve arsâsı mülk bir bâb menzilimi cem'i-i tevâbi' ve levâhıkı ve kâffe-i hukûk ve mürâfıkıyla tarafeynden icâb ve kabuli hâvî şurût-ı müfside ve müptıladan ârî bey'-i bât sahîh-i şer'î ile an nakd bin iki yüz guruşa işbu müşteri-yi mersûme Hirosima bey' ve temlîk ve teslîm eyleyüb ol dahî ber-vech-i muharrer iştirâ ve temellük u tesellüm ve kabz ve kabul eyledikden sonra semeni olan meblağ-ı mezbûr bin iki yüz guruşu meclis-i bey'de müşteri-yi mersûma Hirosima yedime tâmâmen ve kâmilen def' u teslîm ben dahî yedimden kâmilen âhz u kabz eyledim fî-mâba'd menzil-i mahdûd-ı mezkûrda benim aslâ ve kat'â medhalim kalmayub mersûme Hirosima'nın mülk-i müşterâsı olmağla keyfe-mâ yeşâ'i ve yuhtâr ve mutasarrıfe olsun didükde ğıbbu't-tasdîki's-şer'î mâ-vaka' bi't-taleb ketb olındı hurrîre fi'l-yevmi'l-hâdi ve'l-ısrîn min şehri Saferi'l-hayr li-sene erba' ve ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Şehir cabisi İbrahim Efendi

Hasan bin Hızır ser-muhzırân

Mu'temed Kukâs veledi Zahor

Simon veledi Ohân

Avârik veledi Ohânes

Milkon veledi Kubar

(139/4) Vasî hüccetidir

Medîne-i Tokat'da Musluhiddin mahallesi sâkinlerinden iken bundan âkdem fevt olan Ali bin Halil nâm müteveffânın âmmi-zâdesi sagîr Hamza'ya müteveffâ-yı mezbûr Ali'nin terekesinden bi'l-irsi's-şer'î isâbet u intikâl iden emvâl-i mevrûsesin zabt ve hıfz ve rü'yete kıbel-i şer'den vasî nasb u ta'yîn olunmak lâzım ve mühim olmağın sagîr-i mezbûrın akrâbâsından işbu bâ'isü'l-kitâb Es-Seyyid Mir Mustafa nâm kimesne vesâyete ehl ve sagîr-i mezbûr hakkında beher vechle evlâ u enfa' olduğunu zeyl-i kitâbda muharrerü'l-esâmi-yi müslimîn taraf-ı şer'a haber vermeleriyle hakim-i mevki'-i sadr-ı kitâb tûbâ-lehû ve hüsnü me'âb Efendi hazretleri dahî sagîr-i mezbûr Hamza'ya mezbûr Es-Seyyid Mustafa'yı vasî nasb u ta'yîn eyleyüb ol dahî ber-vech-i muharrer vesâyet-i mezbûreyi kabûl ve hidmet-i lâzimesin kemâ yenbagi edâya ta'ahhüd ve iltizam itmegin mâ-vaka' bi't-taleb ketb olındı hurrîre fi'l-yevmi's-sâbi' ve ısrîn min şehri Saferi'l-hayr li-sene erba' ve ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Hasan bin Hafız ser-muhzırân

Es-Seyyid Halil Beşe bin Mustafa

Mustafa el-muhzır

(138/1) Medîne-i Tokat'da Beg Bağı mahallesi âhâlilerinden imâm Monla Yusuf bin Hasan ve El-Hâc İsmail bin İsmail ve Şerif Mehemed bin İbrahim ve müteveli ve hâfız Halil bin Osman ve Es-Seyyid Sâlih bin Ebubekr ve sâ'irleri meclis-i şer'-i hatîr vâcibü't-tevkîrde yine mahalle-i mezbûrda vâki' bağçe ashâbları Hacı Osman bin Mustafa ve Şerif bin Ömer ve Derviş bin Mehemed ve Es-Seyyid Halil bin Mehemed ve Hüseyin bin Ahmed ve Deli Mehemed bin Yusuf nâm kimesneler mahzarlarında üzerlerine da'va ve takrîr-i kelâm idüb medîne-i mezbûreye tekâlif-i padişâhiden menzil ve avâriz ve bedel-i nüzul ve sâ'ir tekâlif-i örfiye ve şakka sâlyânelerinden mahalle-i mezbûre sehmine ifrâz olunan sâlyâneden cümle âhâli cümle ma'rifetleriyle işbu mezbûrun yedlerinde olan emlâkları mahalle-i mezbûrın hudûdları dâhilinde avâriz hânesinde mukayyed olub sehimlerine isâbet iden hisse-i tekâliflerini edâda muhâlefet ve mümâ'niat eylemeleriyle işbu sâlyâne olunan tekâlifden hisse-i sâlyânelerini min kıbel-i şer' edâya tenbîh ve tahsîl olunmak matlûbumuzdur didüklerinde işbu mezbûrûndan sû'âl olundukda mahalle-i mezbûre ittisâlinde Taşkuran'dan Avurdoğlu deresine varana dekin yedlerimizde olan emlâk bağçelerimiz hâne-i avârizda dâhil olmayub hıyn-ı tahrîrde bağçe kayd olunmağla sinîn-i vâfirenden berü sâlyâne nâmıyla hibe-i vâhide verilmeyüb yedlerimizde olan bağçeler için hisse-i tekâlif mütâlebesiyle kiraren ve mirâren terafu' ve min kıbel-i şer' mütâlebeleri men' u def' olunmuşidi deyü def'a teaaddi ve yedlerinde ibrâz eyledikleri mümza ve mahtûm altı kıt'a hücec-i şer'iyelerin mazmûnlarını beyyineden izhâr-ı acz eylediklerini beyân işbu mezbûrûn yedlerinde ve mahalle-i mezbûrda olan bağçeler mahalle-i mezbûre hudûd-ı dâhilinde avâriz hânesinde mukayyed olub hıyn-ı tahrîrde bağçe kayd olunmayub tekâlif-i mütâlebesi min kıbel-i şer' men' u def' olunmadığına mahalle-i

mezbûre ahâlilerine yemîn teklîf olundukda ânlar dahî âlâ vefki'l-mesul yemîn-i billâhi'l-te'âlâ eylediklerinden sonra ashâb-ı bağçe-yi mezbûrûn Hacı Osman ve Şerif ve Derviş ve Es-Seyyid Halil ve Hüseyin ve Deli Mehmed nâm kimesnelere edâsı lâzımgelen hisse-i tekâliflerini mahalle-i mezbûre âhâlileriyle bi'l-mu'ayyene edâ ve teslîm tenbîh birle mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olındı hurrîre fi'l-yevmi's-sâbi' ve'l-ısrîn min şehri Saferü'l-hayr li-sene erba' ve ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Nazif Hafız Osman Efendi el-mütüderri

Hüseyin bin Mehmed an mahalle-i Geyras

El-Hâc Halil bin Abdullah

Alemdâroğlu Osman

Derviş an mahalle-i Geyras

(138/2) Medîne-i Begbazarı sükkânından medîne-i Tokat'da vâki' Huruşoğlu dimekle ma'rûf Pîr Ahmed Beg nâm vâkıfın evlâdlarından Es-Seyyid Hasan bin Sâlih nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i vâcibü't-tevkîrde vâkıf-ı mûmâ-ileyhin evkâfına meşrûtiyet üzere bâ-berât-ı âlî müteveli olan işbu bâ'isü'l-kitâb Es-Seyyid Ebubekr bin Mehmed Emin mahzarında üzerlerinde da'va ve takrîr-i kelâm idüb ecdâdımız vâkıf-ı mûmâ-ileyhin evlâdına vakf ve şart eylediği kurâ ve mezâri'indan hâsıl olan gallâtdan ber-mûcib-i şart-ı vâkıf sehmime isâbet iden hisse-i evlâdiyetimi edâda mûmâni'at ve muhâlefet ider sû'âl olunub takrîr-i tahrîr ve hisse-i evlâdiyetim alıverilmek matlûbundur didükde ğıbbü's-sû'âl müteveli-yi mezbûr Ebubekr cevâbında müdde'i-yi mezbûr Es-Seyyid Hasan târih-i kitâbdan on beş sene mukaddem medîne-i Begbazarı'nda zamânını benim ile üvey babam müteveli-yi esbâk İbrahim nâm

kimesneye ferâğat ve kasr-ı yed ve hatta hisse-i evlâdiyed mütâlebesinden keff-i yed eyledigini ikrâr dahî itmişidi deyü def'le mukabele idecek ğıbbü'l-istintâk ve'l-inkâr müteveli-yi merkûm Es-Seyyid Ebubekr'den def'-i meşrûhunı mübeyyin beyyine taleb olundukda medîne-i mezbûre sâkinlerinden Süleyman ve Ebubekr nâm kimesneler li-ecl-i'ş-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olub istişhâd olundukları fi'l-hâkika müdde'i-yi mezbûr Es-Seyyid Hasan zamanını bundan mukaddem mezbûr Ebubekr ile müteveli-yi esbâk İbrahim ferâğat ve kasr-ı yed idüb evkâf-ı mezbûrın gallesinden keff-i yed ve hisse-i evlâdiyetinde alâkam ve medhalim kalmadı deyü bizim huzûrumuzda ikrâr eyledi biz bu husûsda bu vech üzere şâhidleriz şehâdet dahî ideriz deyü her biri edâ-yı şehâdet-i şer'iyye eylediklerinde ğıbbü't-ta'dîl ve't-tezkîr şehâdetleri makbûl olundukdan sonra müteveli-yi mezbûr Ebubekr'e müdde'i-yi mezbûrın kasr-ı yed eylediği hisse-i evlâdiyed mütâlebesi men' birle mâ-vaka' bi't-taleb ketb olındı hurrire fi'l-yevmi's-sâmin ve'l-ısrîn min şehri Saferü'l-hayr li-sene erba' ve ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Süleyman Efendi ibni Velîyüddin

Es-Seyyid Ebubekr bin Mustafa

Mustafa bin Mehemmed

Monla Hüsyin bin Osman

Es-Seyyid Halil Çavuş bin Mustafa

(137/1) Medîne-i Tokat'da Çilehâne mahallesi mütemekkinlerinden iken bundan âkdem hâlik olan Karabet veledi İstefan nâm hâlikın verâseti zevce-i metrûkesi Maryem binti Bogos ile sulbîye-i kebîre kızı Tureke'ye âmmi-zâdeleri Manzek ve Manuk veledi

Ohân'a inhisârı ba'de't-tahakkı'ş-şer' âmî-zâde-yi mersûmân Manzek ve Manuk nâm zimmîler meclis-i şer'-i hafîr-i vâcibü't-tevkîrde tereke-i hâlik-i mersûma vâz'-ı yeti'l-yed olan işbu bâ'isetü'r-rakîme mersûme Maryem binti Bogos muvâcehesinde ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb mevrûsumuz hâlik-i mersûmun terekesinden isâbet iden hisse-i ırsiyemizi mersûme Maryem yedimize tâmâmen def' u teslîm bizler dahî yedinden kâmilen âhz u kabz ve istifâ-yı hak eyledik fî-mâba'd mevrûsumuz hâlik-i mersûmın bâ-defter-i kassâm ve hâric-i ez-defter terekesine ve hukûk-ı mirâsa ve târih-i kitâba gelinceye değîn beynimizde câri olan âhz ve i'tâ ve mahâllât-ı şer'iyye şitâba müte'allike-yi mersûme Maryem'in zimmetini ibrâ-yı âmle ibrâ ve iskât-ı hak eyledik didüklerinde ğıbbü't-tasdîkü'ş-şer' mâ-vaka' bi't-taleb ketb olındı hurrîre fi'l-yevmi'l-hâdi ve'l-ısrîn min şehri Saferü'l-hayr li-sene erba' ve ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Sarrâc Es-Seyyid Emin bin Osman

Bervânoğlu Mehemed Beşe

Bakkal Çolak Mustafa

Ohânnis veledi Mıkırdic

Ohân veledi Ağayik

Bulguroğlu Kesir

Kirkor veledi İstefan

(137/2) Medîne-i Tokat'da Mahmut Paşa mahallesi sâkinlerinden iken bundan âkdem maktûlen vefât iden El-Hâc Veliyüddin bin Süleyman nâm müteveffânın sulbî sagîr oğlu Abdrrahman ve sulbî sagîre kızı Şerife'ye babaları müteveffâ-yı mezbûrın terekesinden bi'l-ırsi'ş-şer'î isâbet u intikâl iden emvâl-i mevrûselerin zabt ve hıfz ve

rü'yete min kibel-i'ş-şer' vasî nasb u ta'yîn olunmak lâzım u mühim olmağın sagîrân-ı mezbûrânın vâlideleri zât-ı ma'rûfe işbu bâ'isetü'l-kitâb Zeyneb binti Mustafa nâm hatûn vesâyete ehl ve sagîrân-ı mezbûrân haklarında beher vechle evlâ ve enfâ' olduğunu zeyl-i vesikâda muharrerü'l-esâmi-yi müslimîn taraf-ı şer'a haber vermeleriyle hâkim-i mevki'-i sadr-ı kitâb tûbâ-lehû ve hüsnü-me'âb Efendi hazretleri dahi sagîrân-ı mezbûrâna vâlideleri mezbûre Zeyneb hatûnı vasî nasb u ta'yîn eyleyüb ol dahî ber-vech-i muharrer vesâyet-i mezbûreyi kabul ve hizmet-i lâzımesini kemâ yenbagi edâya müte'ahhide olmağın mâ-vaka' bi't-taleb ketb olındı hurrîre fi'l-yevmi's-sâlis min şehri Rebi'ü'l-evvel sene erba' ve işrîn ve mi'eteyn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Fahrü'l-müderrisin-i kirâm Mehemed Efendi müfti-yi sâbık

Es-Seyyid Mehemed Efendi ibni Mustafa Efendi

Kara Ali Efendi Niksâri

Es-Seyyid Hasan Ağa bin Ali

Es-Seyyid Hasan Efendi bin Mustafa

Nazifi Osman Efendi el-müderris

Es-Seyyid Halil Çavuş nakîb

(137/3) Medîne-i Tokat'da Dere mahallesi mütemekkinlerinden iken bundan âkdem hâlik Kostan veledi Bedru nâm hâlikın sulbî sagîr oğlu Bedru'ya babası hâlik-i mersûmun terekesinden bi'l-ırsi'ş-şer' isâbet ve intikâl iden emvâl-i mevrûsesin zabt u hıfz ve rü'yete kibel-i'ş-şer'den vasî nasb u ta'yîn olunmak lâzım u mühim olmağın sagîr-i mersûmun akrabalarından işbu bâ'isü'r-rakîm Afrim veledi Kösten nâm zımmî vesâyete ehl ve sagîr-i mersûm hakkında her vechle evlâ ve enfâ' olduğunu zeyl-i

vesîkada mektûbü'l-esâmi kimesneler taraf-ı şer'a haber vormeleriyle hâkim-i mevki' sadr-ı kitâb tûbâ-lehû ve hüsnü-me'âb Efendi hazretleri dahi sagir-i mersûmun akrabalarından Afrim zimmîyi vasî nasb u ta'yîn eyleyüb ol dahî ber-vech-i muharrer vesâyet-i mezbûreyi kabul ve hizmet-i lâzimesini kemâ yenbagi edâya ta'ahhüd ve iltizâm itmegin mâ-vaka' bi't-taleb ketb olındı hurrire fi'l-yevmi's-sâmin şehri Rebi'ü'levvel sene erba' ve işrîn ve mi'eteyn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Hasan bin Hızır ser-muhzırân

Mustafa el-muhzır

Es-Seyyid Ömer muhzır

(137/4) Medîne-i Tokat'da Mihmâd Hâcib mahallesi sâkinelerinden iken bundan âkdem vefât iden Âişe binti Süleyman nâm müteveffiyenin verâseti zevc-i metrûkî Es-Seyyid Hasan bin Hüseyin ile sulbîye-i sagîre kızları Hadice ve Ümmü Gülsüm ve Rukiye ve Şerife ve Fatıma ve diger Fatıma ve er karındaşı oğlu Hafız Mustafa'ya inhisârı ba'de't-tahakkukı'ş-şer' sagîr-i mezbûr Mustafa'nın vâlidesi li-ecli'd-da'vâ vasîye-i mensûbesi Fatıma binti [boş] nâm hatûn meclis-i şer'-i hatîr-i vâcibü't-tevkîrde müteveffîye-i mezbûrenin zevci Es-Seyyid Hasan mahzarında bi'l-vesâye üzerine da'va ve takrîr-i kelâm idüb müteveffîye-i mezbûrenin terekesinden olub mahalle-i mezbûrede vâki' ma'lûmü'l-hudûd nısf-ı menzili işbu mezbûr Hasan fuzuli zabt ve tasarruf eyleyüb nısf-ı menzil-i mezkûrdan sagîr-i mezbûr Mustafa'nın hisse-i irsiyyesini edâ ve mümâni'at ve muhâlefet ider sû'âl olunub takrîr-i tahrîr ve hisse-i irsiyesini alıverilmek bi'l-vesâye matlûbumdır didükde ğıbbü's-sû'âl zevc-i mezbûr Es-Seyyid Hasan cevâbında müteveffîye-i mezbûre haatında nısf menzil-i mezkûrımı târih-i kitâbdan dört

sene mukaddem muhızır Süleyman'a hibe-i sahîh-i şer'î ile bâğa hibe temlîk u teslîm ben dahî ittihâb ve kabûl ve temellük u tesellüm eyleyüb mülk-i (s. 136) mevhûbem olmak üzere zabt ve tasarruf ettim deyü def'le mukâbele idecek ğıbbü'l-istintâk ve'l-inkâr zevc-i mezbûr Hasan def'-i meşrûhını mübeyyin beyyine-i taleb olundukda udûl-ı âhrâr ricâl-i müslimînden Hüseyin Efendi ibni [boş] ve Es-Seyyid Halil [boş] nâm kimesneler li-ecli'ş-şehâde meclis-i şer'de hâzırân olub istişhâd olundukda fî'l-hakîka mahalle-i mezbûrda vâki' ma'lûmü'l-hudûd nısf-ı menzil-i mezkûrî bâ'isü'l-kitâbdan dört sene mukaddem müteveffiye-i mezbûr Âişe binti Süleyman hayatında zevc-i mezbûr Es-Seyyid Hasan hibe-i şer'iyeye ile hibe ve temlîk ve teslîm ol dahî ittihâb ve kabul eyleyüb ol vechle mülk-i mevhûbı olduğu bizim ma'lûmumuzdur biz bu husûsa bu vech üzere şehâdetleriz şehâdet dahî ideriz deyü her biri edâ-yı şehâdet-i şer'iyeye eyledüklerinde ğıbbü't-ta'dîl ve'l-tezkîr şehâdetleri makbûle oldukdan sonra ve sâlifü'z-zikr nısf-ı menzilden sagîr-i mezbûr Mustafa'nın hisse-i irsiye-i matlûbesini men' u def' birle mâ-vaka' bi't-taleb ketb olındı hurrire fî'l-yevmi's-sâbi' aşer min şehri Rebi'ü'levvel li-sene erba' ve işrîn ve mi'eteyn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

İmâm Es-Seyyid Hüseyin Efendi

Osman Beşe

Avlunlu Emir Halil

Oduncı Monla Mehemed

Mehemed bin Hüseyin

(136/1) Vasi Hücctidir

Medîne-i Tokat'da Cemaleddin mahallesi sâkinlerinden iken bundan âkdem fevt olan Mehemed bin Sâlih nâm müteveffânın sulbî sagîr oğlu Hüseyin ve sulbîye sagîr kızı Kezban'a babaları müteveffâ-yı mezbûrın terekesinden bi'l-ırsi'ş-şer'î isâbet u intikâl iden emvâl-i mevrûselerin zabt ve hıfz ve rü'yete kîbel-i şer'îden vasî nasb u ta'yîn olunmak lâzım ve mühim olmağın sagîrân-ı mezbûrânın vâlideleri zât-ı ma'rûfe işbu bâ'isetü'l-kitâb Şerife binti Mehemed nâm hatûn vesâyete ehl ve sagîrân-ı mezbûrân haklarında bir vechle evlâ ve enfâ' olduğını zeyl-i vesîkada muharrerü'l-esâmi-yi müslimîn taraf-ı şer'a haber vermeleriyle hâkim-i mevki'-i sadr-ı kitâb tûbâ-lehû ve hüsnü me'âb Efendi hazretleri dahi sagîrân-ı mezbûrân vâlideleri Şerife hatûnı vasî nasb u ta'yîn eyleyüb ol dahî ber-vech-i muharrer vesâyet-i mezbûrını kabûl ve hidmet-i lâzımesini kemâ yenbagi edâya müte'ahhid olmağın mâ-vaka' bi't-taleb ketb olındı hurrîre fi'l-yevmi's-sâmin şehri Rebi'ü'levvel li-sene erba' ve ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Es-Seyyid Halil Çavuş nakîb

Kundakçı Kerim Beşe

Mehemed bin Mehemed

Es-Seyyid Ahmed bin Mehemed

(136/2) Medîne-i Tokat'da Meydân-ı Müslim mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Es-Seyyid El-Hâc Ahmed Ağa ibni Süleyman nâm müteveffânın sulbî sagîr oğlu Osman babası müteveffâ-yı mezbûrın tereksinden bi'l-ırsi'ş-şer'î isâbet u intikâl iden emvâl-i mevrûsesin zabt u hıfz ve rü'yetine bundan âkdem min kîbel-i şer'î bâ-hüccet vasi nasb u ta'yîn olunan sagîr-i mezbûrın ceddesi

Hamide hatûn fevt olub umûr-ı vesâyete mu'attal olmağla sagîre-i mezbûre müceddeden vasî nesb u ta'yîn olunmak lâzım u mühim olmağın işbu bâ'isü'l-kitâb Es-Seyyid El-Hâc Ömer Efendi ibni Veysi nâm kimesne vesâyete ehl ve sagîr-i mezbûr hakkında beher vechle evlâ u enfâ' olduğımı zeyl-i kitâbda muharrerü'l-esâmi-yi müslimîn kimesneler taraf-ı şer'a haber vermeleriyle hâkim-i mevki'-i sadr-ı kitâb tûbâ-lehû hüsnü me'ab Efendi hazretleri sagîr-i mezbûr Osman üzerine mezbûr Es-Seyyid Ömer Efendi'yi vasî nasb u ta'yîn eyleyüb ol dahî ber-vech-i muharrer vesâyete-i mezbûrını kabul ve hidmet-i lâzimesini kemâ yenbâgi edâya müte'ahhid ve iltizâm itmegin mâ-vaka' bi't-taleb ketb olındı hurrîre fi'l-yevmi's-sâbi' min şehri Rebi'ü'levvel li-sene erba' ve ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

El-Hâc Mustafa Ağa ibni Derviş Ağa

Difye Ağası Ahmed Ağa

Mustafa Ağa ibni Osman

(136/3) Medîne-i Tokat'da İçme Su mahallesi sâkinlerinden zât-ı ma'rûfe Arife binti [boş] nâm hatûn meclis-i şer'-i hatîr-i vâcibü't-tevkîrde işbu bâ'isü'l-kitâb Ali El-Hâc Ahmed tarafından sâbitü'l-vekâlesi Es-Seyyid El-Hâc Ahmed bin Mehemmed mahzarında üzerine da'va ve takrîr-i kelâm idüb medine-yi mezbûre fenâsında etrâf-ı şehir arâzisinde vâki' Derbend nâm mahalde kâ'in bir taraftan bağdası Akob ve bir taraftan Kazgancı Deli Kirvos zımmî bağlarına ve iki taraftan tarîk-i âmme müntehî olub arâzi-yi mezkûr mutasarrıfına senevî yigirmi akçe icâre maktu'asını olub mülk-i müşterâm olan bir kıt'a bağımı gâ'ib sadrî kebîr oğlum Hüseyin bin Ahmed müvekkil-i mezbûr ma'lûmü'l-mikdâr deyn-i mukâbili fuzûli bey' eyleyüb zabt ve tasarrufuma

mümâni'at ider sû'âl olunmak takrîr-i tahrîr baĝ-ı mahdûd-ı mezkûrdan keff-i yed tenbîh-i şer'î olunmak matlûbundur didükde ğıbbü's-sû'âl vekil-i mezbûr cevâbında târih-i kitâbdan beş ay mukaddem gâ'ib-i mezbûr Hüseyin'in ber-vech-i muharrer ma'lûmü'l-mikdâr deyni mukâbili baĝ-ı mezkûr müdde'ie-yi mezbûrın izin ve icâzetiyle müvekkil-i mezbûr Ali'ye bey' ve temlîk ve teslîm eylemişidi deyü def'le mukâbele (s. 135) idecek ğıbbü'l-istintâk ve'l-inkâr vekil-imezbûrın ber minvâl-i muharrer def'-i meşrû'ını mübeyyin beyine-i taleb olundukda udûl-i ahrâr-ı ricâl-i müslimînden Mehemmed bin Mehemmed ve Halil bin Fazl nâm kimesneler li-ecli's-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olub şehâdet olundukda fi'l-hakîka müdde'ie-yi mezbûrenin oĝlu gâ'ib-i mezbûr Hüseyin'in müvekkil-i mezbûr Ali'ye ma'lûmü'l-mikdâr deyni mukâbili baĝ-ı mahdûd-ı mezkûr târih-i mezkûrda müdde'ie-yi mezbûrenin izin ve icâzetiyle bey' ve temlîk ve teslîm eyleyüb mezbûr Arife'nin bey'a mucîz olduĝu bizim ma'lûmumuzdır biz bu husûsa bu vech üzere şâhidleriz şehâdet dahî ideriz deyü her biri edâ-yı şehâdet-i şer'iyeye eylediklerini ğıbbü't-ta'dîl ve't-tezkîye şehâdetleri ba'de'l-kabûl müdde'ie-yi mezbûre Arife'nin baĝ-ı mezkûrdan keff-i yed müvekkil-i mezbûr Ali'nin zabt ve tasarrufuna tenbîh birle mâ-vaka' bi't-taleb ketb olındı hurrire fi'l-yevmi's-seb'a min şehri Rebi'ü'levvel li-sene erba' ve ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

El-Hâc Mehemmed bin Sâlih

Diger El-Hâc Mehemmed bin İbrahim

Es-Seyyid Osman Aĝa bin El-Hâc Emin

Es-Seyyid Monla Şerif bin Emin

Ebubekr bin Mehemmed

Şeyh Mehemmed bin El-Hâc Mustafa

(135/1) Medîne-i Tokad'da Hoca Ahmed mahallesi mütemekkinlerinden iken bundan âkdem hâlik olan Manuk veledi Bedros nâm hâlikın verâseti zevce-i metrûkesi Anna binti Abraham ile sulbî oğulları Karabet ve Abraham ve sulbîye-i kebîre kızları Maryem ve Seryuka münhasıra olduğu şer'an zâhir u nümâyân oldukdan sonra verese-i mesfûrûndan Karabet meclis-i şer'-i vâcibü't-tevkîrde Bedros veledi Anderyas muvâcehesinde üzerine da'va ve takrîr-i kelâm idüb târih-i kitâbdan bir buçuk sene mukaddem babam hâlik-i mersûm hayatında işbu mersûm Bedros Asitâne-i Aliyye'de müsâfiran mütemekkin iken on iki aded altı bin guruşluk temessük ve altı guruşluk para ve yüz yigirmi guruş kıymetli bir saat ve iki fındık altını ve bir mısır altını ve iki fındık rub'iyesi ve iki İslambol rub'iyesi ve iki İslambol nisfiyesi ve elli iki aded İslambol altını işbu mersûmın yedine emâneten vaz' eyleyüb bi'l-emânet zimmetinde iken babam mersûm Manuk kıbeli'l-âhz hâlik olmağla zikr olunan temessükât-ı vesâye-i sâ'ireleri taleb eyledigimde edâda mümâni'at iden su'al olunub takrîr-i tahrîr ve alıverilmek matlûbumdur didükde ğıbbü's-sû'âl ve'l-inkâr müdde'i-yi mersûm Karabet'den ber-vech-i muharrer da'va-yı meşrûhasına muvâfık beyine taleb olundukda ityân-ı beyyineden kemâl-i izhâr-ı acz eyleyüb müdde'i-yi mersûmın babası hâlik-ı mersûm Manuk hayatında zikr olunan temessükât ve eşyâları yedine ihânet-i vaz' ve zimmetinde kalmadığını yemîn teklîf olundukda "el-hamdülillahillezî enzele'l-incîl alâ isâ aleyhisselâm" deyu yemîn billâhi'l-aliyyü'l-âla eylemekle müdde'i-yi mersûm Karabet'in mersûm Bedros ile bi-lâ beyyine mu'ârizaları men' birle mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olındı hurrîre fi'l-yevmi'l-hâdi aşer min şehri Rebi'ü'levvel li-sene erba' ve işrîn ve mi'eteyn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Kurâl-zâde El-Hâc Mehemmed Ağa

Es-Seyyid Mehemmed Efendi ibni Feyzullah Efendi

Hasan bin Hızır ser-muhzırân

Es-Seyyid Halil Çavuş nakîb

Es-Seyyid Hüseyin Efendi ibni Mehemmed

(135/2) Medîne-i Tokat'da Soğuk Pınar mahallesi sâkinlerinden iken bundan âkdem fevt olan Davud bin Mehemmed nâm müteveffânın sulbî sagîre kızı Zahide'ye babası müteveffâ-yı mezbûrın terekesinden bi'l-irsi's-şer'i isâbet ve intikâl iden emvâl-i mevrûsesi zabt ve hıfz ve rü'yete min kıbeli's-şer'i vasi nasb u ta'yîn olunmak lâzım u mühim olmağın sagîre-yi mezbûrenin üvey babası işbu bâ'isü'l-kitâb Mustafa bin Ali vesâyetine ehl ve sagîre-i mezbûre hakkında her vechle evlâ ve enfâ' olduğunu zeyl-i vesikâda muharrerü'l- esâmi-yi müslimîn taraf-ı şer'a vermeleriyle hâkim-i mevki' sadr-ı kitâb tûbâ-lehû ve hüsnü me'âb Efendi hazretleri dahi sagîre-i mezbûrenin üvey babası Mustafa'yı vasi nasb u ta'yîn eyleyüb ol dahi ber-vech-i muharrer vesâyet-i mezbûreyi kabul ve hizmet-i lâzimesin kemâ yenbagi edâya müta'ahhüd itmegin mâ-vaka' bi't-taleb ketb olındı hurrîre fî'l-yevmi's-sâbi' aşer min şehri Rebi'ü'l-evvel li-sene erba' ve ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Hasan bin Hızır ser-muhzırân

(135/3) Medîne-i Tokat'da Kabe Mescidi mahallesi sâkinelerinden iken bundan âkdem fevt olan Şerife binti El-Hâc Derviş Ağa nâm müteveffiye-i sulbîye-i sagîre kızı

Arife'ye vâlidesi müteveffiye-i mezbûrenin terekesinden bi'l-ırsi'ş-şer'î isâbet u intikâl iden emvâl-i mevrûsesin zabt ve hıfz ve rü'yete kıbeli'ş-şer'den vasî nasb u ta'yîn olunmak lâzım ve mühim olmağın sagîre-i mezbûrın akrabasından işbu bâ'isü'l-kitâb El-Hâc İbrahim bin Osman nâm kimesne vesâyetine ehl ve sagîre-i mezbûre hakkında her vechle evlâ ve enfâ' olduğunu zeyl-i vesikada muharrerü'l-esami-yi müslimîn taraf-ı şar'a haber vermeleriyle hâkim-i mevki'-i sadr-ı kitâb tûbâ-lehû ve hüsnü me'âb Efendi hazretleri dahi sagîre-i mezbûrenin akrabasından El-Hâc İbrahim'i vasî nasb u ta'yîn eyleyüb ol dahî (s.134) ber-vech-i muharrer vesâyet-i mezbûreyi kabul ve hidmet-i lâzimesini kemâ yenbagi edâya ta'ahhüd eyledikten sonra vasî-yi mezbûr ânifen meclis-i şer'de takrîr-i kelâm idüb hâlâ vasîsi olduğum sagîre-i mezbûrenin nafaka ve kisveye zarûret ve eşidde ihtiyâcı olmağla emvâl-i mevrûsesinden bi-kadri'l-kifâye nafaka ve kisve bahâ farz ve takdîr olunmak bi'l-vesâye matlûbumdur didükde fi'l-hakîka sagîre-i mezbûrenin nafaka ve kisveye zarûret ve eşidde ihtiyâç ile muhtâç olduğımı zeyl-i vesîkada mektûbi'l-esâmî-yi kimesneler taraf-ı şer'a haber vermeleriyle hâkim-i mûmâ-ileyh Efendi hazretleri dahi sagîre-i mezbûrenin emvâl-i mevrûsesinden râyic-i fi'l-vakt beher yevm beş para nafaka ve kisve bahâ farz ve takdîr idüb meblağ-ı mefrûz-ı mezkûrî târih-i kitâbdan harc ve sarfa ve hîyn-ı zarûretde istidâniye ve vakt-i zaferde rucû'a vasîye-i mezbûre izn birle mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olındı hurrîre fi'l-yevmi'l-hâdi ısrîn min şehri Rebi'ülevvel li-sene erba' veısrîn ve mi'eteyn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Süleyman bin Emin

Duhâncı Süleyman bin Davud

El-Hâc Deviş bin Mehemmed

Mehemmed Korulukcı bin Hamza

(134/1) Sultan Murad Hân Cami'i şerîfinin hatibi Es-Seyyid Abdurrahman'ın hücceti kaydır

Medîne-i Tokat'da vâki' Sultan Murad Hân tabe serahu Cami'i şerîfinin hitâbetine mutasarrıf olan işbu bâ'isü'l-kitâb Es-Seyyid Abdurrahman bin Hasan nâm kimesne meclis-i şer' hatîr-i vâcibü't-tevkîrde Şerife binti Abdalbaki nâm hatûn mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb medîne-i mezbûrda Sovuk Pınar mahallesinde vâki' bir taraftan Çerkezoğlu Abdullah ve bir taraftan Hasiboğlu Osman bağçelerine ve bir taraftan su harkı ve bir taraftan tarîk-i âmme muntehî olan bir kıt'a bağçe diger Şerife hatûnün vakfı olmak üzere hitâbetime meşrûtadır deyü bi't-tevliye lede's-şer' da'va-yı müdde'âmı ber nech-i şer'-i şerîf ityândan âciz olduğumuz bağçe-i mahdûd-ı mezkûrın nısfı vâkfiye-i mezbûrenin vakfindan olmak üzere hitâbet-i mezkûra meşrûtadır deyü mezbûrenin ikrârıyla bağçe-i mahdûd-ı mezkûrın beyninde had ve hâciz mu'ayyen olmamağla bi'l-ittifâk had ve hâciz ta'yîn ve ifrâz olunmağla bi't-terâzi ifrâz olunan had-ı muhâlefet ve mümâni'at ider sû'âl olunub mezbûrenin mümâni'atı men u def' olunmak matlûbumdur didükde ğıbbü's-sû'âl müteveli-yi mezbûr Es-Seyyid Abdurrahman'ın takrîr-i meşrûhası üzere olduğunu mezbûre Şerife mukr ve mu'arrefe oldukdan sonra müteveli-yi mezbûr bir kıt'a fetevâ-yı şerife ibrâz eyleyüb mazmûn-ı münifinde Hind'in Zeyd'i me'a't-tevliye mutasarrıf olduğu vakıf bağçenin beyninde had ve hâciz mu'ayyen olmayub Hind dahî mukr olmağla tarafeynden ittifakla had ve hâciz ta'yîn ve ifrâz olundukdan sonra Hind ikrâr-ı mezbûrdan rücû' idüb mukaddemâ had ve hâciz ta'yinini da'va eylese mesmu' olurmu cevâb-ı bâ-sevâbında olmaz deyü buyrulmağın bir kıt'a fetevâ-yı şerîfe bağçe-i mezkûrın beyninde olan hadd-ı müte'allike mu'arızaları ba'de'l-men' mukaddemâ bi'l-ittifâk had ve hâcizin ta'yîniyle

nısf-ı bağçe-i mezkûr vakfiyet üzere bi't-tevliye mezbûr Es-Seyyid Abdurrahman'ın zabt u tasarrufuna hükm birle mâ-vaka' bi't-taleb ketb olındı hurrîre fi'l-yevmi'l-hâmîs ve'l-ısrîn min şehri Rebi'ülevvel li-sene erba' ve ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Sisli Esad Osman Efendi

İbrahim Efendi vekîl-i fukarâ

Hânekli Derviş Efendi

Korkut-zâde El-Hâc Ahmed

Hâfızoğlu Mustafa azâ

Es-Seyyid Mahmûd berber

Ahmed Ağa dikici

Samyeli ve Muslihiddin mahallelerinin suyunun hüccet kaydı

(134/2) Husûs-ı âtî'l-beyânı mahallinde isgâ ve istimâh ve tahrîr-i iltimâs olunmağın bu fakir medîne-i Tokat civârında Cerdebâd mezra'asına varub zeyl-i vesîkada muharrerü'l-esâmi-yi müslimîn ile akd-ı meclis-i şer'î nebevî olundukda medîne-i mezbûre mahallâtından Samyeli ve Muslihiddîn mahallesi âhâlilerinden işbu ashâbü'l-kitâb Es-Seyyid Osman Efendi ibni Mehemed ve Yunus Ağa ibni Mehemed ve imâm Monla Mehemed bin Ahmed ve Monla Hasan bin Hüseyin ve Monla Osman bin Osman ve Abdullah bin Ahmed ve Fur Monla Mustafa ve El-Hâc Ebubekr bin Osman ve Es-Seyyid Mehemed bin İbrahim ve Ali Ağa bin Veliyullah ve Süleyman bin Ömer ve Sâlih ve Abdurrahman ibni Mustafa ve Habib bin Abdullah ve Es-Seyyid Mehemed bin İbrahim ve Monla Hasan ve sâ'ir âhâli-yi mahalle meclis-i makud-ı mezkûrda medîne-i mezbûrede oğlbeğ suyu mütevellisi Sâlih Ağa ibni

Mehammed mahzarında her biri üzerine da'va ve takrîr-i kelâm idüb işbu mu'âyylene olunan mezra'a-yı mezkûrın tahtında olan Osman Oluğu nâm mahalden Sivas caddesi fevkinde vâki' vâdinin yemîn ve yeyârıyla cânib-ı kiblesinde Kuzkun çeşmesine varıncaya değin müctemi' olan su kadimü'l-eyyâmdan ilâ hazelân bi'l-istishâb mahallelerin câri olub senîn-i vâfireden berü âbâ u ecdâdımız intifâ' idegelüb mahallelerinde mahsûs iken metevelli-yi mezbûr Sâlih Ağa ve vadi-yi mezkûrda furun ihdâs idüb mâ'-ı mezkûr ifrâz eyleyüb mecrâ-yı kadiminden tahvîl-i vadi-yimezkûrın yesârı cânibinde olan cebellik verasından? medîne-i mezbûrede Oğul Beg çeşmesine câri olan suya zamm ve ilhâk eyleyüb mahallelerimize cereyân iden suya killet tarî ve intifâ'ımız külliye münkati' olmağla su'âl olunub takrîr-i tahrîr-i müteveli-yi mezbûrın ifrâz eylediği mâ'-ı mezkûrı kemâ fî'l-kadîm mahallelerimize cereyân iden suya zamm olunmak matlûbumuzdur didükde gıbbü's-su'âl müteveli-yi mezbûr cevâbında tarih-i kitâbdan üç sene mukaddem vadi-yi mezkûreye bâ-izin-i sahib-i arz-ı fûrûn ihdâsıyla mâ'-ı mezkûrı mecrâ-yı kadîminden tahvîl ve zikr olunan Oğul Beg çeşmesine cârî suya zamm ve ilhâk eylediğini ikrâr lakin müdde'iyûn-ı mezbûrûnın mahallelerine mahsûs olduğu ma'lûmum degildir deyü inkâr eylemekle müdde'iyûn-ı mezbûrûndan ber-vech-i muharrer takrîr-i da'valarına muvâfık ve mutâbık beyine taleb olundukda udûl-i ahrâr-ı ricâl-i müslimînden Es-Seyyid Hüseyin Efendi ibni Mehmed ve Es-Seyyid Ali ibni Ali (s. 133) nâm kimesneler li-ecli'ş-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olub iştihâd olundukda fî'l-hakika işbu mu'âyylene olunan Cerdeyâd mezra'asında Osman Oluğu nâm mahalden Sivas caddesi fevkinde vâki' vadidinin yemîn ve yesârıyla cânib-i kiblesinde Kuzkun çeşmesine varıncaya değin müctemi' olan su mahalletân-ı mezbûretâna mahsûs olub kadîmü'l-eyyâmdan ilâ hazelân mahalletân-ı mezbûretâna cereyân eylediği bizim ma'lûmumuzdur biz bu husûsa bu vech üzere

şâhitleriz şehâdet dahî ideriz deyü her biri edâ-yı şehâdet-i şer'iyeye eylediklerinde gibbû't-ta'dîl ve't-tezkiye şehâdetleri makbûle olunduktan sonra müdde'îyûn-ı mezbûrûn bir kıt'a fetevâ-yı şerîfe ibrâz ve nazar olundukda Zeyd kadîmden bu mahalleye mahsûs olan suyu mecrâ-yı kadîminden tahvîl ve mahalle-i uhrâya icrâ ile mahalle-i ûlâ ahâlisi ol suyu şer'an mecrâ-yı kadîmine icrâ ittirmege kâdir olurlarmı cevâb bâ-sevâbında olurlar deyü buyurulmağın mûcib-i fetevâ-yı şerîfe mütevellî-yi mezbûrın ve vadi-yi mezkûrdan ifrâz eylediği sudan kef-i yed ve kemâ fi'l-kadîm mahalletân-ı mezbûretâna icrâyâ hükm birle mâ-vaka' bi't-taleb ketb olındı hurrîre fi'l-yevmi's-sâbi' ve'l-ısrîn min şehri Rebi'ülevvel li-sene erba' ve ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

El-müderresinü'l-kirâm Es-Seyyid Abdurrahman Efendi me'zûn bi'l-iftâ hâlâ

Es-Seyyid Ömer Efendi el-müderres be-medrese-i İvaz Paşa

Nafız Osman Efendi el-müderres

El-Hâc Hâfız Ömer Efendi mübeşşir haccâc

Es-Seyyid Abdüsselâm Efendi Sivasî

Derviş Ağa ibni Ömer ser-turnâ

Hafız Osman Ağa haseki

(133/1) Kâzoğlu'nun hüccetidir

Medîne-i Tokat'da Gaybî mahallesi sâkinlerinden Abdurrahman bin Ömer meclis-i şer'-i hatîr-i vâcibü't-tevkîrde karındaşı işbu bâ'isü'l-kitâb Es-Seyyid Mehmed Ağa ibnü'l-mezbûr Ömer nâm kimesne mahzarında üzerine da'va ve takrîr-i kelâm idüb karındaşım işbu mezbûr ile yigirmi sene bi'l-ma'iyeye kâr u kisb eyleyüb mâl-ı meksûbumuz olarak bâ-defter on iki bin dokuz yüz yetmiş guruşluk emvâl ve

eşyâ-yı mâl meksûbumuzı tarîh-i kitâbdan yigirmi sene mukaddem zabt eyleyüb nısf hissemi edâda muhâlefet ve mûmâni'at birle bundan âkdem dahî hisse-i mezkûrı lede's-şer' da'va ve tahsîli gayr-i mümkün olmağla merkûmun elân zimmetinde terâküm eylemekle sû'âl olunub takrîr-i tahrîr ve nısf hissem alıverilmek matlûbumdır didükde ğıbbü's-sû'âl ve'l-inkâr müdde'i-yi mezbûrdan takrîr ve da'vâsına mutâbık beyine taleb olundukda ityân-ı beyyine için imhâl ve ba'de hulûlü'l-mehli's-şer'î ityân-ı beyyineden kemâl-i izhâr acz birle yigirmi sene müdde'i-yi mezbûr ile bi'l-ma'iyye kâr u kisb eyleyüb mâl-ı meksubumuz bâ-defter on iki bin dokuz yüz yetmiş guruşluk emvâl ve eşyâdan hissesini bundan âkdem lede's-şer' ve da'va eylediğine yemîn teklîf olundukda ol dahî alâ vakfi'l-mes'ûl yemîn billahi'l-a'liyyi'l-a'lâ itmekle yigirmi sene bi-lâ özr terk olunan da'vânın bi-lâ emr-i sultânî istimâ'ı memnû' olduğu kütüb-i fikhiyede mastûr ve mukayyed olmağla müdde'i-yi mezbûrın karındaşı merkûm Mehemmed Ağa'dan mürûr ve ezmân ile husûs-ı mezkûra müte'allike bi-lâ beyyine bi-vech-i mu'ârazaları men' birle mâ-vaka' bi't-taleb ketb olındı hurrire fi'l-yevmi'r-râbi' min şehri Rebi'ülâhir li-sene erba' ve işrîn ve mi'eteyn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Hâfız Ömer Efendi mübeşşir-i hücâc

Mustafa ibni Abdullah

Urgancı Muslu Beşe bin Abdullah

Ebubekr Beşe bin Yusuf

İbrahim Ağa ibni İsmail

İbrahim Alemdâr bin İsmail

Mehemmed Alemdâr

(133/2) Medîne-i Tokat'da Sovuk Pınar mahallesi sâkinlerinden iken bundan âkdem fevt olan El-Hâc Sâlih bin Abdullah nâm müteveffânın verâseti zeceteyn-i metrûketeyni Rafia binti Hüseyin ve Rabia binti Mehemed ile sulbî kebîr oğlu Mehemed ve sagîr oğulları Abdullah ve Mustafa ve Ahmed'e ve kebîre kızları Abide ve Fatıma ve Emine'ye ve sagîre kızları Şakire ve Hadice ve Hânife ve Âişe'ye inhisârı ba'de't-tahakkûku's-şer' zâtları mütearrefe-yi zeceteyn-i mezbûreteyn ile mezbûr Mehemed taraflarından ikrâr-ı âti'z-zikre vekilleri olduğım Ahmed bin Süleyman ve İsmail bin Mehemed nâm kimesneler şehâdetleriyle sâbit u sübût vekâletine hükm-i şer'î lâhık olan Es-Seyyid Hasan Efendi ibni Hüseyin ve sagîrûn-ı mezbûrûna dahî li-ecli'd-da'vâ vasî nasb u ta'yîn olunmağla vekâlete ve vesâyete meclis-i hatîr-i vâcibü't-tevkîrde işbu bâ'isü'l-kitâb Halil Alemdâr ibni El-Hâc İbrahim Alemdâr mahzarında bi'l-vekâle ve bi'l-vesâye ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb müvekkilât-ı mezbûrât ile sagîrûn-ı mezbûrûnın mûrisleri müteveffâ-yı mezbûrın terekesinden olub medîne-i mezbûr fenâsında Kilimci deresi kurbında vâki' bir taraftan Debbâğ Ebubekr ve bir taraftan Monla İbrahim ve bir taraftan Mahu-zâde hadîkalarına ve bir taraftan tarîk-i âmme müntehi eşcâr ve kûrûmı mülk ve arsasının senevî Bozluk evkâfına icâre-i maktû'ası olan bir kıt'a hadîkamı cemî'-i tevâbi'i ve levâhıkı ve kâffe-i hukûk ve mürâfıkla tarafeynden icâb ve kabûlü hâvî bey'-i bât-ı sahîh-i şer'î ile müvekkilât-ı mezbûrât ile sagîrûn-ı mezbûrûnın mûrisleri müteveffâ-yı mezbûrın işbu merkûm Halil Alemdâr'a cihet-i ma'lûmeden bin doksan guruş duyûn-ı müsbetesi mukâbili muhızır Süleyman'da vekâlete ve vesâyete bey' ve temlîk ve teslîm ve tefvîz ol dahî vech-i muharrer iştirâ ve temellük u tesellüm ve tefevvüz ve kabz ve kabûl eyledikden sonra hadîka-yı mahdûd-ı mezkûrın semeni olan bin doksan guruşı deyn-i müsbeste-yi mezkûra takâs ve mahsûb eyleyüb fîmâba'd hadîka-yı mahdûd-ı mezkûrda müvekkilât-ı

mezbûrat ile sagîrûn-ı mezbûrunın alâka ve medhalleri kalmayub merkûm Halil Alemdâr'ın mülk-i müşterâsı olmağla keyfemâ yeşâ'i ve yuhtâr mutasarrıf olsun dediler didükde ğıbbü't-tesâdiki's-şer'i mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olındı hurrire fi'l-yevmi's-sâbi' aşer min şehri Rebi'ülâhir li-sene erba' ve işrîn ve mi'eteyn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Fahrü'l-müderrisîn-i kirâm Es-Seyyid Abdurrahman Efendi me'zûn bi'l-iftâ
hâlâ

Fahrü'l-müderrisîn-i kirâm Es-Seyyid Osman Efendi me'zûn bi'l-iftâ-yı sâbıkâ

Fahrü'l-müderrisîn-i kirâm El-Hâc Mehemed Efendi me'zûn bi'l-iftâ-yı
sâbıkâ

Abdullah bin Mehemed

El-Hâc Mehemed bin Sâlih

Urfalı Zâd bin Hasan

Hâfız Sâlih bin Mustafa

El-Hâc Ahmed bin Mehemed

(132/1) İbrâ hüccetidir

Medîne-i Tokat'da Zincirli Kuyu mahallesi sâkinlerinden iken bundan âkdem fevt olan Osman bin Osman'ın verâseti zevce-i metrûkesi Fatıma binti Ali ile sulbî kebîr oğulları Sâlih ve Mehemed'e ve sulbîye-i kebîre kızı Şerîfe'ye münhasıra olub badehû mezbûr Mehemed dahî fevt olub verâseti li-ebb er karındaşı mezbûr Sâlih ile mezbûre Şerife'ye inhisârı ba'de't-tahakkûku's-şer'i mezbûre Şerife'nin tarafından ikrâr-ı atî'z-zikre sâbitü'l-vekâlesi Mahmud bin Mahmud nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i vâcibü't-tevkîrde tereke-i müteveffiyân-ı mezbûrâna bi'l-verâse vâz'ü'l-yed olan işbu

bâ'isü'l-kitâb mezbûr Sâlih mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb babamız müteveffâ-yı mezbûr ile karındaşım mezbûrın terekelerinden bi'l-münâsahiti'ş-şer'iyye defter-i kassâm nâtık olduğu üzere isâbet iden hisse-i irsiyemi karındaşım mezbûr Sâlih yedime tâmâmen def' u teslîm ben dahî yedimde kâmilen âhz u kabz ve istifâ-yı hakk eyledim fîmâba'd müteveffiyân-ı mezbûrânın ber-mûcib-i defter-i kassâm ve hâric ez-defter terekelerine ve hukûk-ı mirâs ve tarîh-i kitâba gelinceye değin beynimizde cârî olan âhz ve i'tâ ve mu'âmelât-ı şer'iyye şitâye-i müte'allike karındaşım mezbûr Sâlih'in zimmetini ibrâ-yı âmle ibrâ ve iskât-ı hakk eyledim didükde ğıbbü't-tasdîki'ş-şer' mâ-vaka' bi't-taleb ketb olundu hurrîre fi'l-yevmi'l-hâdi aşer min şehri Rebi'ülâhir li-sene erba' ve ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

El-Hâc Ömer bin Veysi

İsmail bin Ali

Hâfız Ali bin Sâlih

Monla Osman bin Süleyman

(132/2) Hacı İbrahim'in kızlarının vasî hüccetidir

Medîne-i Tokat'da Sabunhâne mahallesi sâkinlerinden iken bundan âkdem fevt olan El-Hâc İbrahim bin Abdullah nâm müteveffânın sulbîye-i sagîre kızları Fatıma ve Sâliha ve Şerife ve Âişe ve Rabia'ya babaları müteveffâ-yı mezbûrın terekesinden bi'l-irsi'ş-şer'î isâbet ve intikâl iden emvâl-i mevrûselerin zabt ve hıfz ve rü'yete kibel-i şer'den vasî nasb u ta'yîn olunmak lâzım ve mühim olmağın sagîrûn-ı mezbûrûnın vâlideleri zât-ı ma'rûfe işbu bâ'isetü'l-kitâb Rukiye binti Ebubekr nâm kimesne vesâyete ehl ve sagîrûn-ı mezbûrûn haklarında beher vechle evlâ u enfâ' olduğunu zeyl-i

vesîkada muharrerü'l-esâmi-yi müslimîn taraf-ı şer'â haber vermeleriyle hâkim-i mevki'-i sadr-ı kitâb tûbâ-lehû ve hüsnü me'âb Efendi hazretleri dahi sagîrûn-ı mezbûrun üzerlerine vâlideleri mezbûre Rukiye'yi vasî nasb u ta'yîn eyleyüb ol dahî ber-vech-i muharrer vesâyet-i mezbûreyi kabûl ve hizmet-i lâzımelerini kemâ yenbagi edâya müte'ahhid oldukdan sonra vasîye-i mezbûre ânifen meclis-i şer'de takrîr-i kelâm idüb hâlâ vasîleri olduğım sagîrûn-ı mezbûrûnın nafaka ve kisveye zarûret ve eşidd ihtiyâcları olmağla emvâl-i mevrûselerinden bi-kadri'l-kifâye nafaka ve kisve bahâ farz ve takdîr olunmak bi'l-vesâye matlûbumdur didükde fi'l-hakîka sagîrûn-ı mezbûrûnın nafaka ve kisveye zarûret ve eşedd ihtiyâç ile muhtâç olduklarını zeyl-i vesikada mektûbü'l-esâmi kimesneler taraf-ı şer'â haber vermeleriyle hâkim-i mûmâ-ileyh Efendi hazretleri dahî sagîrûn-ı mezbûrûnın emvâl-i mevrûselerinden râyic fi'l-vakt beher yevm beher birine dörder para nafaka ve kisve bahâ farz ve takdîr eyleyüb meblağ-ı mevrûz-ı mezkûru târih-i kitâbdan harc u sarfa ve hîyn-ı zarûretde istidâniye ve vakt-i zaferde rucû'a vasîye-yi mezbûreye izn birle mâ-vaka' bi't-taleb ketb olındı hurrire fi'l-yevmi's-sâni ve'l-ısrîn min şehri Rebi'ülâhir li-sene erba' ve ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Şerif Alemdâr

El-Hâc Ebubekr Usta

Hasan Karakollukcı bin Hüseyin

(132/3) Medîne-i Tokat'da Hoca Ahmed mahallesi sâkinlerinden Mustafa bin Abdülbaki nâm kimesne meclis-i şer'î hatîr-i vâcibü't-tevkîrde işbu bâ'isü'l-kitâb Ömer ve Hüseyin nâm karındaşlar mahzarlarında üzerlerine da'va ve takrîr-i kelâm idüb

bundan âkdem fevt olan Fatıma binti Abdülkerim'in cediti İbrahim benim babam müteveffâ Abdülbaki'nin babası Osman'ın babası Abdulrahman ile li-ebeveyn er karındaşlar olub işbu mezbûrân dahî ceditim mezbûr Abdurrahman ile müteveffıye-i mezbûrenin cediti mezbûr İbrahim'in diger er karındaşları Ahmed'in oğlu Mehemed'in oğulları olmalarıyla husubet-i nesebiye cihetinden müteveffıye-i mezbûrenin ammi-zâdeleri ve terekesini benim ile işbu mezbûrâna münhasıra iken tereke-i müteveffıye-i mezbûreden hisse-i irsiyeme muhâlefet ve mümâni'at ider sûtâl olunub takririleri tahrîr ve hisse-i irsiyem alıverilmek matlûbundır dedikde ğıbbü's-sûtâl mezbûrân Ömer ve Hüseyin cevaplarında müdde'i-yi mezbûrın ber-minvâl-i muharrer müteveffıye-i mezbûreye âmmi-zâde olduğunu ikrâr lâkin müdde'i-yi mezbûrun babası Abdülbaki bizim ile batnda beraber olub müdde'i-yi mezbûr batn-ı sâlide olmağla bu takdîrce merkûmın hisse-i irsiye dâ'vası geyr-i meşrû'dır deyü def'e tasaddi eylemeleriyle fi'l-hakîka müdde'i-yi mezbûrın takrîr-i meşrûhası üzere batn-ı sâlide olduğu lede's-şer'i'l-enver zâhir u nümâyan olmağla müdde'i-yi mezbûrın müteveffıye-i mezbûrenin terekesinden hisse-i irsiye mütâlebesi men' birle mâ-vaka' bi't-taleb ketb olındı hurrîre fi'l-yevmi's-sâlis ve'l-ısrîn min şehri Rebi'ülâhir li-sene erba' ve ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Fahrü'l-müderrisînü'l-kirâm Osman Efendi me'zûn bi'l-iftâ sâbıka

Es-Seyyid Mehemed Efendi ibni Es-Seyyid Feyzullah Efendi

Es-Seyyid Hüseyin Efendi ibni Mehemed Emin Efendi

(131/1) Vasî hüccetidir

Medîne-i Tokat'da Sovuk Pınar mahallesi sâkinlerinden iken bundan âkdem fevt olan Osman bin El-Hâc Mehemmed nâm müteveffânın sulbî sagîr oğlu Sâlih ve sulbîye-i sagîre kızı Sâliha'ya babaları müteveffâ-yı mezbûrın terekesinden bi'l-ırsi'ş-şer'î isâbet ve intikâl iden emvâl-i mevrûselerin zabt u hıfz ve rü'yete kıbel-i şer'den vasî nasb u ta'yîn olunmak lazım ve mühim olmağın sagîrân-ı mezbûrânın vâlideleri zât-ı ma'rûfe işbu bâ'isetü'l-kitâb Âişe binti Osman nâm kimesne vesâyete ehl ve sagîrân-ı mezbûrân haklarında her vechle evlâ u enfâ'olduğımı zeyl-i vesîkada muharrerü'l-esâmi-yi müslimîn taraf-ı şar'a haber vermeleriyle hakim-i mevki'-i tûbâ-lehû ve hüsnü me'âb Efendi hazretleri dahi sagîrân-ı mezbûrân üzerlerine vâlideleri mezbûre Âişe'yi vasî nasb u ta'yîn eyleyüb ol dahî ber-vech-i muharrer vesâyet-i mezbûreyi kabul ve hidmet-i lâzımelerini kemâ yenbagi edâya müta'ahhid oldukdan sonra vasîye-yi mezbûre ânifen meclis-i şer'de takrîr-i kelâm idüb hâlâ vasîleri oldğım sagîrân-ı mezbûrânın nafaka ve kisveye zarûret ve eşeddi ihtiyâçları olmağla emvâl-i mevrûselerinden bi-kadri'l-kifâye nafaka ve kisve bahâ farz ve takdîr olunmak bi'l-vesâye matlûbumdur didükde fi'l-hâkika sagîrân-ı mezbûrânın nafaka ve kisveye zaruret ve eşeddi ihtiyâç ile muhtâç olduklarını zeyl-i vesikada mektûbü'l-esâmi kimesneler taraf-ı şar'a haber vermeleriyle hâkim-i mûmâ-ileyh Efendi hazretleri dahî sagîrân-ı mezbûrânın emvâl-i mevrûselerinden râyic fi'l-vakt beher yevm her birine dörder para nafaka ve kisve bahâ farz u takdîr eyleyüb meblağ-ı mefrûz-ı mezkûrî târih-i kitâbdan harc u sarfa ve hîyn-ı zarûretde istidâniye ve vakt-i zaferde rucû'a vasîye-i mezbûreye izn birle mâ-vaka' bi't-taleb ketb olındı hurrîre fi'l-yevmi's-sâlis ve'l-ısrîn min şejri Rebi'ülahir li-sene erba' ve ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

El-Hâc Ali bin Mehemmed

Mustafa bin Abdullah

Mehemmed bin Mehemed

(131/2) Medîne-i Tokat'da Seyyid Necmeddin mahallesi sâkinelerinden Şerife binti Abdullah tarafından husûs-ı âti'l-beyânı ikrâra vekîl eylediği zât-ı mezbûreyi bi-şahsuhâ ma'rifet-i şer'iyeye ile ârifân olan Es-Seyyid Ahmed bin Hasan ve Sâlih bin Ali nâm kimesneler şehâdetleriyle sâbit u sübût vekâletine hükm-i şer'î lâhık olan İbrahim bin Sâlih ve Osman bin Halil nâm kimesneler asâleten ve vekâlet meclis-i şer'-i hafîr-i vâcibü't-tevkîrde işbu bâ'isü'l-kitâb Es-Seyyid Şerif Alemdâr ibni İbrahim mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb mahalle-i mezbûrede mescîd-i şerîf kurbında vâki' çeşmeye Marul Suyu dimekle ma'rûf cârî olan suyun fazlasından ez-kadîm menzillerimize bi'l-iştirâk cereyân iden hakk-ı şer'îmiz suyun nısfını kendi hüsn-i rızâ ve ihtiyârımız ile merkûm Şerif Alemdâr'ın menziline cereyân eylemek üzere bey' ve temlîk eyledigimizde ol dahî ber-vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve kabûl eylemekle fîmâba'd çeşme-i mezkûra câri olan mâ'-ı mezkûrın fazlasından menzillerimize bi'l-iştirâk cârî olan suyun nısfında aslâ ve kat'â alâka ve medhallerimiz kalmayub merkûm Şerif Alemdâr'ın mülk-i müşterâsı hakk-ı şer'î olmağla keyfemâ yeşâ'i ve yuhtâr mutasarrıf olsun didüklerinde ğıbbü't-tasdîki's-şer'î mâ-vaka' bi't-taleb ketb olındı hurrîre fi'l-yevmi'l-hâmis ve'l-ısrîn min şehri Rebi'ülâhir li-sene erba' ve ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

İmâm Es-Seyyid Ahmed Efendi ibni Hasan

Es-Seyyid İbrahim bin Ömer

Samancı Abdullah bin Mehemed

Sâlih bin Süleyman

Darendeli Hacı Köse-zâde Mehemed Efendi

Seyyid Molla Sâlih

Osman Beşe

(131/3) Şem'hâne hüccetidir

Medîne-i Tokat'da sâkin ulemâ ve sülehâ ve â'yân ve eşrâf ve meşâyih ve sâ'ir fukâra ve zu'afâ bi-ecmâihim meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde her biri takrîr-i kelâm iderler ki medîne-i mezbûrede vâki' şem'hâne bir mahalde i'mâl olunmağla mumcı nasb u ta'yîn olunan beher sene medîne-i mezbûreden mukîm ve misâfirine â'lâ mum tedârik ve ihzâr eyledikleri revgân-ı hâmi tabh idüb i'mâl ve eyyâm-ı sayf ve şitâda beher yevm medîne-i mezbûrede mukîm ve misâfirine â'lâ mum tedârik ve ihzâr ve bir ferde müzâyaka ve zaruret çekdirmeyüb ber-mu'tâd-ı kadîm birkaç mahalde bey' olunmak üzere cümlelerin mu'temedi ve uhdesinden gelmege kâdir kimesneler deruhde ve iltizâm ve kıbel-i şer'-i nebevîden birine hüccet-i şer'iyeye verilmek örf-i belde ve mu'tâd-ı kadîm olub şem'hâne-yi mezkûrın re's-i senesi Mart ibtidâsından itibâr olunub beher sene cümle ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le mumcı olanlar taraf-ı şer'den beher sene ta'yîn narh üzere şem' i'mâl ve bey' eyleyüb bâ-fermân-ı âlî ta'yîn olunan iki yüz yetmiş guruş mîrisi mütetâlebe mezbûr tarafına kendi edâ u teslîm ve tezkire-i halâs olmak üzere müceddeden mumcı nasb u ta'yîn olunmak lâzım u mühim olmağla bir mu'temed mumcı nasb u ta'yîn olunmak matlûbumuzdur didüklerinde mumculuk uhdesinden gelmege kâdir ve istikameti zâhir medîne-i mezbûre sâkinlerinden işbu bâ'isü'l-kitâb El-Hâc Sâlih Ağa rü'yet ve i'mâle kâdir ve deruhde ve kabûl ve cümle âhâli-yi vilâyet ve vücûh-ı belde ber-vech-i muharrer ağa-yı mûmâ-ileyhi ihtiyâr

eylemeleri ile şem'hâne-i mezkûrî bin iki yüz yirmi dört senesinde mâh-ı Muharremi'l-hâram'ın yigirmi altıncı günü vâki' olan Mart ibtidâsından Şubat'ı gayetine değin â'lâ mum tabh ve i'mâl eyleyüb beher yevm medîne-i mezbûreye kifâyet miktârı mum tedârik ihzâr ve mukîm ve misâfirîne ve ağnıya ve fukâradan bir ferde müzâyaka çekdürmeyüb eyyâm-ı sayf ve şitâ ve şem'-i revgânın kebîrînin beher kıyyesi elli ikişer ve sagîrinin beher kıyyesi elli altışar para olmak üzere bi-lâ noksan ber-mu'tâd-ı kadîm birkaç mahalde bey' ve bir vukıyyesinde bir dirhem noksan (s. 130) geldiği suretde te'dîb olunmak üzere nizama rabt ve senede bir def'a medîne-i mezbûrede vâki' medâris odalarında sâkin mevcûd talebe-i ulûmun sâkin oldukları beher odaya ber-mu'tâd-ı kadîm ve bâ-hüccet semen-i mu'tadesi üzere beher altı vukıyyesine seksâner akçe âhz ve mâ'-i mîrîsi olan meblağ-ı mezkûr iki yüz yetmiş guruşu mukâta'a-yı mezbûr tarafından kendi edâ ve teslîm eyleyüb kasâbân hırfeti âhâlileri dahî ber-mu'tâd-ı kadîm mumculardan kifâyet mikdârı sermaye alub beher batman hâm revgan sâbıkı misüllü yüz yirmi beşer paraya bey' ve deynlerine takas ve mahsûb eyleyüb kat'â ketm ve ihfâ ve ahire bey' eylememek üzere herbiri inde'ş-şer' kabûl ve ta'ahhüd eylemekle hâkim-i mevki' sadr-ı kitâb tûbâ-lehû ve hüsnü-me'âb Efendi hazretleri dahi ittifâken â'yân ve eşrâf ve vücûh-ı belde ile Ağa-yı mûmâ-ileyhi ber-vech-i muharrer mumcı nasb u ta'yîn eyleyüb Ağa-yı mûmâ-ileyh dahî bir minvâl-i muharrer kabûl ve hidmet-i lâzimesin sadâkat ve istikâmet üzere rü'yet eylemek ta'ahhüd ve iltizâm eylemekle mâvaka' bi't-taleb ketb olındı hurrîre fi'l-yevmi'l-hâmis min şehri Saferülhayr li-sene erba' ve ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

Fahrü'l-müderrişnü'l-kirâm Es-Seyyid Abdurrahman Efendi me'zûn bi'l-iftâ
hâlâ

Fahrü'l-müderrişnü'l-kirâm Es-Seyyid Osman Efendi me'zûn bi'l-iftâ sâbıkâ

Kıdvetü'l-emâcid ve'l-â'yân Es-Seyyid El-Hâc Veysi Beg
 Es-Seyyid Hüseyin Beg ibni Es-Seyyid Mehemed Beg
 Es-Seyyid Abdüsselâm Efendi Sivasi

(130/1) Bakkâl Nu'mân'ın hüccetidir

Medîne-i Tokat'da Gaybî mahallesi sâkinlerinden iken bundan âkdem fevt olan Hadice binti Emin Mehemed nâm müteveffiyenin verâseti zevc-i metrûkı Ahmed bin Abdullah ile sadrî kebîr oğulları El-Hâc İsmail ve Sâlih Murad ve Ahmed ve Abdurrahman ve sagîr oğlu Emin Mehemed'e ve kebîre kızı Rabia'ya inhisârı ba'de't-tahakkuku's-şer'î verese-i mezbûrûndan zevc-i mezbûr Ahmed kendi nefesine âsâleten ve sulbî sagîr oğlu mezbûr Emin Mehemed'e ve velâyeten meclis-i şer'-i hatîr-i vâcibü't-tevkîrde işbu bâ'isü'l-kitâb Nu'mân bin Mehemed mahzarında her birileri ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb mûrisimiz müteveffiyeye-i mezbûreden müntekil mülk mevrûsumız olub mahalle-i mezbûrede vâki' bir taraftan kondakcı Emin ve bir taraftan duhâncı Mustafa menzillerine ve iki taraftan tarîk-i âmme müntehî binâ ve arsası mülk bir bâb menzil harâbe-i müşrif olub ta'mîr u termîm ademü'l-iktidâr olduğına binâen bey' olunmak evlâ u enfâ' olmağla menzil-i mahdûd-ı mezkûr bâ-izn-i şer' ahire bey' olunmak matlûbumuzdur didüklerinde fi'l-hakîka menzil-i mezkûr harâbe müşrif ve intifâ'ı müna'dim olub semeni misliyle âhara bey' olunması verese-i mezbûrûn haklarında evlâ u enfâ' olduğunu sikât-ı müslimîn taraf-ı şer'a haber vermeleriyle menzil-i mezbûr cemi'-i tevâbi' ve levâhiki ve kâffe-i hukûk ve mürâfıkıyla tarafeynden icâb ve kabûli hâvî şurût-ı müfsîde ve muvâza'adan ârî bey'-i bât-ı sahîh-i şer'î ile an-nakd işbu merkûm Nu'mân'a dokuz yüz guruşa âsâleten ve velâyeten bey' temlîk ve teslîm ol dahî ber-vech-i muharrer iştirâ ve temellük u tesellüm ve kabz u kabûl

eyledikten sonra semeni olan meblağ-ı mezkûrı meclis-i bey' de yedimize tâmâmen def' u teslîm biz dahî yedinden âsâleten ve velâyeten tâmamen ve kâmilen âhz ve kabz eyleyüb menzil-i mahdûd-ı mezkûrın semenine ta'zîr ve gaben-i fâhişe müte'allika merkûmın zimmetini ibrâ-yı âmle ibrâ ve iskât-ı hakk eyledik fîmâba'd menzil-i mahdûd-ı mezkûr müşteri-yi merkûm Nu'mân'ın mülk-i müşterâsı olub bizim aslâ ve kat'â alâka ve medhâllerimiz kalmadı keyfemâ yeşâ'i ve yuhtâr mutasarrıf olsun didüklerinde ğıbbü't-tasdîki'ş-şer' mâ-vaka' bi't-taleb ketb olındı hurrire fi'l-yevmi'r-râbi' ve'l-ısrîn min şehri Rebi'ülâhir li-sene erba' ve ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Sâlih Beşe bin Mustafa

Ekmeci İbrahim bin Ahmed

Sâlih bin Hüseyin

Kirişci Hasan bin Mustafa

Es-Seyyid Ferraş bin Emin

Monla İbrahim bin Mustafa

(130/1) Vasî hüccetidir

Medîne-i Tokat'da Keçeciler mahallesi sâkinlerinden iken bundan âkdem fevt olan Mehemed bin [boş] müteveffânın sulbîye-i sagîr kızı Şems babası müteveffâ-yı mezbûrın terekesinden bi'l-ırsi'ş-şer'î isâbet u intikâl iden emvâl-i mevrûsesin zabt ve hıfz ve rü'yete kıbel-i şer'den vasî nasb u ta'yîn olunmak lâzım u mühim olmağın sagîre-i mezbûrenin vâlidesi zâtı ma'rufe işbu bâ'isetü'l-kitâb Şerife binti Ahmed nâm hatûn vesâyete ehl ve sagîre-i mezbûre hakkında her vechle evlâ u enfâ' olduğunu zeyl-i kitâbda muharrerü'l-esâmi kimesneler taraf-ı şer'a haber vermeleriyle hâkim-i mevki'-i

sadr-ı kitâb tûbâ lehû ve hüsnü me'âb Efendi hazretleri mezbûre Şerife'yi sagîre-i mezbûreye vasî nasb u ta'yîn eyleyüb ol dahî ber-vech-i muharrer vesâyet-i mezbûreyi kabûl ve hidmet-i lâzimesin ke-mâ yenbağî edâya müte'ahhid olduktan sonra vasiye-i mezbûre ânifen meclis-i şer' de takrîr-i kelâm idüb hâlâ vasîyesi olduğum sagîre-i mezbûrenin nafaka ve kisveye zaruret ve eşeddi ihtiyâcı olmağla emvâl-i mevrûsesinden nafaka ve kisve bahâ farz ve takdîr olunmak bi'l-vesâye matlûbumdur didükde fi'l-hakîka sagîre-i mezbûrenin nafaka ve kisveye zaruret ve eşeddi ihtiyâc ile muhtâc olduğunı zeyl-i vesikada mektûbü'l-esâmi kimesneler taraf-ı şer'a haber vermeleriyle hâkim-i mûmâ-ileyh efendi hazretleri dahî sagîre-i mezbûrenin emvâl-i mevrûsesin bi-kadri'l-kifâye beher yevm üçer para nafaka ve kisve bahâ farz ve takdîr eyleyüb meblağ-ı mefrûz-ı mezkûrı tarîh-i kitâbdan harc u sarf ve hîyn-ı zaruretden istidâniye vakt-i zaferde rucû'a vasîye-i mezbûre Şerife'ye izn birle mâ-vaka' bi't-taleb ketb olındı hurrîre fi'l-yevmi'l-hâmis ve'l-işrîn min şahri Rebi'ülâhir li-sene erba' ve işrîn ve mi'eteyn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Veysi-zâde El-Hâc Ömer Efendi

Es-Seyyid İbrahim âlemdâr

Hasan bin Hızır ser-muhzırân

(129/1) An-asıl Burusa kazâsında Yeniköy âhâlilerinden olub medîne-i Tokat'da Yaş Meydan mahallesi mütemekkinlerinden Serkiz veledi İstefan nâm zımmînin menziline mütemekkin Akob veledi Artin nâm zımmî meclis-i şer'î hatîr-i vâcibü't-tevkîrde işbu bâ'isü'r-rakîm mesfûr Serkiz muvâcehesinde ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb ben fakir ve alîl ve ihtiyâr olub kâr u kisbe adem-i iktidârım olmağla işbu mesfûr

Serkiz benim nafaka ve kisvemi hasbetenlillahû te'âlâ rü'yet idüb eger bi-emrillahi te'âlâ hâlik olurisem üzerimde lâbiss olduğım libâsımdan gayrı ism-i mâl itlâk olunur bir nesnem olmamağla âhad veresem zuhûr idüb mesfûr Serkiz'den nesne mütalebesiyle rencide iderler ise beyne'l-hükkâm mesmu' ve muteber olmasın deyü takrîr-i hıfza li'l-makâl mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olındı hurrire fi'l-yevmi'l-hâmis ve'l-ısrîn min şehri Rebi'ülâhir li-sene erba' ve ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Fahrü'l-müderrisîn Nâzif Osman Efendi

Veys-oğlu Hacı Ömer Efendi

Kâtib İbrahim Efendi

Hacı Yusuf Ağa

Atar Hüseyin Efendi

Barutçu-zâde Abdullah Ağa

Es-Seyyid Ebubekr usta

Nühas Emîni Ahmed Ağa

Tabi'-i Ahmed Paşa

(129/2) Tarla hüccetidir

Sırac kabilesinden Ahmed bin Mehemed nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i vâcibü't-tevkîrde işbu bâ'isü'l-kitâb Mustafa bin Halil mahzarında üzerine da'va ve takrîr-i kelâm idüb Cer Kapan kazâsında vâki' Sırac keryesinde kâ'in ma'lûmü'l-hudûd babamdan müntakîl bir kıt'a tarlayı tarîh-i kitâbdan on sekiz sene mukaddem Ali nâm kimesne yedimden fuzûli zabt eyleyüb işbu mezbûra feragat idüb on senedir ki tarla-yı mezkûrı zabt ve zirâ'at ider sû'âl olunub takrîr-i tahrîr ve keff-i yedine tenbih-i şer'î

olunmak matlûbumdır didükde ğıbbü's-sû'âl mezbûr Mustafa bir kıt'a fetevâ-yı şerîfe ibrâz ve nazar olundukda on sene bi-lâ özr terk olunan arz-ı mîri da'vâsı mesmû' olur mı cevâb bâ-sevâbında olmaz deyü ber-mîcib-i fetevâ-yı şerîfe müdde'i-yi mezbûrın da'vâsı gayr-i meşrû' olmağla ol vecihle mu'ârazaları men' birle mâ-vaka' bi't-taleb ketb olındı hurrîre fi'l-yevmi'l-hâmis ve'l-ışrîn min şehri Rebi'ülâhir li-sene erba' ve ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

(129/3) Bey' hüccetidir

Medîne-i Tokat'da Kabe Mescidi mahallesi sâkinlerinden Es-Seyyid Abdurrahman bin El-Hâc Abdullah nâm kimesne zâtı ma'rufe işbu bâ'isü'l-kitâb zevcesi Arife binti Halil nâm hatûn mahzarında meclis-i şer'-i hatîr-i vâcibü't-tevkîrde ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb yedimde ve taht-ı tasarrufumda mülk-i müşterâm olub mahalle-i mezbûrede vâki' bir taraftan Es-Seyyid Ömer Ağa ve iki taraftan kendi menzîlim ve bir taraftan tarîk-i âmme müntehî binâ ve arsası mülk bir bâb menzîlim ile Ebubekroğlu hânı kurbında vâki' bir taraftan Emin Ağa ve bir taraftan İbrikci-zâde El-Hâc İbrahim zevcesi ve bir taraftan El-Hâc İbrahim Ağa dükkanlarına ve bir taraftan tarîk-i âmme müntehî binâsı mülk ve arsasının senevî Sultan Vakfı'na altmış akçe icâre-i maktû'ası olan bir bâb dükkânımızı cemi'i ve tevâbi' ve levâhikları ve kaffe-i hukûk ve mürâfıklarıyla tarafeynden icâb ve kabûli hâvî bey'-i bât-ı sahîh-i şer'î --- vâhide ile zevcem mezbûreye üç yüz guruş semeni ma'lûme bey' ve teslîm dükkân-ı mezbûr arsasında olan hakk-ı tasarrıfımı dahî tefvîz ol dahî ber-vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm tefevüz ve kabz ve kabûl eyledikten sonra semeni olan meblağ-ı mezbûr zevcem mezbûre yedime tâmâmen def' u teslîm ben dahî yedinden kâmilen âhz u kabz eyleyüb fîmâba'd menzîl-i mahdûd-ı mezkûr ile dükkân-ı mezkûrda benim aslâ

ve kat'â alâka ve medhalim kalmayub zevcem mezbûrenin müşterâsı olmağla keyfemâ yeşâ'i ve yuhtâr mutasarrıfe olsun didükde ğıbbü't-tasdîki'ş-şer' mâ-vaka' bi't-taleb ketb olındı hurrıre fi'l-yevmi's-sâmin ve'l-ısrîn min şehri Rebi'ülâhir li-sene erba' ve ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

İmâm El-Hâc Hüseyin ibni Mehemmed

Haydar-zâde Es-Seyyid Abdurrahman ibni Emin

Na'lband Abdullah bin Halil

Es-Seyyid Ömer bin Ebubekr

Es-Seyyid Ahmed bin Abdullah

Es-Seyyid Monla Mustafa

Es-Seyyid Monla Mehemmed an karye-i Eyrek

Es-Seyyid Abdüsselâm

Çukadâr Mehemmed Ağa

(129/4) Bey' hüccetidir

Medîne-i Tokat'da Yar Ahmed mahallesi sâkinlerinden Es-Seyyid Hüseyin bin Ömer nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i vâcibü't-tevkîrde li-ebeveyn er karındaşları Hasan [boş] ve vâlideleri Şerife hatûn hâzırân oldukları hâlde işbu bâ'isü'l-kitâb Es-Seyyid İbrahim bin Mehemmed mahzarında bi't-tav'-i ve'l-rızâ ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb mahalle-i mezbûrede vâki' yedimde ve taht-ı tasarrufumda mülk-i mevrûsum olub bir taraftan Hasan Ağa ve bir taraftan Müsli Ağa menzillerine ve bazen Gedik-oğlu zımmî ve bir taraftan --- zımmî ve bir taraftan bazen Sâlih menzillerine ve bir taraftan tarîk-i âmme müntehî binâsı mülk ve arsasının senevî Begtut evkâfına

icâre-yi maktû'ası olan bir bâb menzilimi cemi' ve tevâbi' ve levâhıkı ve kâffe-i hukûk ve murâfıkıyla tarafeynden icâb ve kabûli hâvî şurût-ı müfsîde ve muvâza'adan ârî bey'-i bât-ı sahîh-i şer'î ile semen ma'lûm ve makbûza bey' ve temlîk u teslîm ve arsasında olan hakk-ı tasarrufumuz dahî ferâgat ve tefvîz olduğı ber-vech-i muharrer işтира ve temellük ve tesellüm ve tefevüz ve kabz u kabûl eyleyüb semen-i ma'lûmesin meclis-i bey'de müşteri-yi merkûm yedime tâmâmen def' u teslîm ben dahî yedinden kâmilen âhz u kabz eyleyüb menzil-i mahdûdın semenine ve ta'zîr ve gaben-i fâhişe müte'alike müşteri-yi merkûmun zimmetini ibrâ-yı âmle ibrâ eyledikden (s. 128) sonra menzil-i mahdûd-ı mezkûrda aslâ ve kat'â alâka ve medhalim kalmayub müşteri-yi merkûm Es-Seyyid İbrahim Ağa'nın mülk-i müşterâsı olmağla keyfemâ yeşâ'i ve yuhtâr mutasarrıf olsun didükde ğıbbü't-tasdîki'ş-şer' mâ-vaka' bi't-taleb ketb olındı hurrire fi'l-yevmi's-salis ve'l-ısrîn min şehri Rebi'ülevvel li-sene erba' ve ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

Tammü'l-keâm hakku'l-ılm

Ahmed Reşid el-mevlâ hilâfet-i bi-medîne-i Tokat nemakahü'l-fâkir an sübhânehu uffıye lehû

Mühür

(128/1) Medîne-i Tokat'da Sovuk Pınar mahallesi sâkinlerinden Es-Seyyid Halil Ağa bin Hüseyin Ağa meclis-i şer'-i hatîr-i vâcibü't-tevkîrde işbu bâ'isü'r-râkim Artin veledi [boş] nâm zımmî mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb yedimde ve taht-ı tasarrufumda mülkim olub mahalle-i mezbûrda vâki' bir taraftan Ağamâl-oğlu ve bir taraftan Mihroğlu ve iki taraftan Abdullatif Ağa-zâde Âişe hatûn mülkine ve bir taraftan tarîk-i hâssa müntehi binâsı ve mülk arsasının Buzluk vakfına senevî yigirmi

para icâre-ı maktû'ası olan bir bâb menzilimi bâ-izn sâhib-i ârz tarîh-i kitâbdan dört sene mukaddem cemi'i ve tevâbi' ve levâhıkı ve kâffe-i hukûk ve mürâfıkıyla tarafeynden icâb ve kabûlü hâvî bey'-i bāt-ı şer'î ile an nakd iki bin iki yüz elli guruşa mersûm Artin zimmîye bey' ve temlîk ve teslîm ve arsasında olan hakk-ı tasarrufumu ferâğ ve tefvîz ol dahî ber-vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve tefevvüz ve kabz u kabûl idüb semeni olan meblağ-ı mezkûrı meclis-i bey'de bana tâmâmen def' u teslîm ben dahî yedinden kâmilen âhz u kabz eyleyüb sâlifü'z-zikr menzil-i mahdûd-ı mezkûra ve semenine ta'zîr ve gaben-i fâhişe müte'allike mersûmların zimmetinin zimmetini ibrâ-yı âmmle ibrâ ve iskât eyledim fîmâba'd menzil-i mahdûd-ı mezkûrda benim aslâ ve kat'â alâkam ve medhalim kalmadı keyfemâ yeşâ'i ve yuhtâr mutasarruf olsun didükde ğıbbü't-tasdîki'ş-şer'î mâ-vaka' bi't-taleb ketb olındı hurrîre fi'l-yevmi'l-hâdî ve'l-ışrîn min şehri Rebi'ülâhir li-sene erba' ve ışırn ve mieteyn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Nazif Osman Efendi ibni Ömer El-müderris be-medrese-i Genç Mehemed

Paşa

Es-Seyyid Hâfız İbrahim bin Mehemed

Ali Ağa ibni Veli

Süleyman Ağa ibni Emin

Şerif Alemdâr ibni Mehemed

Mustafa Alemdâr ibni Abdullah

Es-Seyyid İbrahim Ağa ibni Halil Ağa

İbrahim Karakollucı ibni Abdulkerim

Ali Paşa ibni Mehemed

(128/2) Medîne-i Tokat'da Rüstem Çelebi mahallesi sâkinlerinden olub tarîh-i kitâbdan [boş] sene mukaddem ticâret tarîkiyle Rumili'nde İbrail nâm mahalde gâ'ib olan Ömer bin Ömer'in hayat ve memâtı ma'lûm olmamağla gâ'ib-i mezbûrın emvâl ve eşyâ-i menkûlâtı ma'rifet-i şer'le defter mûcibince li-ecli'l-hıfz taraf-ı şer'den kayyım nasb u ta'yîn olunmak lâzım u mühim olmağla nâ'ib-i mezbûrın kâ'in vâlidesi zâtı ma'rufe işbu bâ'isetü'l-kitâb Âişe binti Abdalbaki nâm hatûn kayyımluk-ı mezkûre her vechle muhal ve müstehak olduğu bi-izbâr-ı sikât zâhir u nümâyân olmağın hâkim-i mevki' sadr-ı kitâb tûbâ lehû ve hüsnü me'âb Efendi hazretleri mezbûre Âişe hatûnı nâ'ib-i mezbûr ber-vech-i muharrer kayyım nasb u ta'yîn eyleyüb ol dahî kayyımluk-ı mezkûrı kabûl ve hidmet-i lâzimesini kemâ yenbagi rü'yet ve idâreye mütâ'ahhide olmağın mâ-vaka' bi't-taleb ketb olındı hurrire fi'l-yevmi'l-hâdi aşer min şehri Cemâziyelevvel li-sene erba' ve ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Ali Efendi ibni Mustafa

Es-Seyyid İbrahim ibni Mustafa

Monlâ İsmail

(128/3) Medîne-i Tokat'da Zincirli Kuyu mahallesi sâkinlerinden iken bundan âkdem maktûlen fevt olan Mustafa bin Ali nâm müteveffânın verâseti li-ümm er karındaşı Şerif Mehemmed ile vâlidesi Fatıma binti Ali ve âmmi-zâdeleri Mehemmed ve Ömer'e inhisârı ba'de't-tahakkuku's-şer' âmmi-zâde-i mezbûr Ömer'in karındaşı ve vekîl-i müseccil-i mezbûr Mehemmed meclis-i şer'-i hatîr-i vâcibü't-tevkîrde mezkûr müteveffâ-yı mezbûra vâz'ü'l-yed olan işbu bâ'isü'l-kitâb Şerif Mehemmed mahzarında asâleten ve vekâleten üzerine da'va ve takrîr-i kelâm idüb murisimiz müteveffâ-yı

mezbûrın terekesinden menzil bağı ve bağçe ve ma'lûmü'l-muayyen emvâl ve eşyâ-yı mevcûdden isâbet idenhisse-i irsiyemizi edâya muhâlefet u mûmâni'at ider sû'âl olunub takrîr-i tahrîr ve hisse-i irsiyemiz alıvirilmek (s. 127) matlûbumdur didükde ğıbbü's-sû'âl mezbûr Şerif Mehemed cevâbında tarîh-i kitâbdan dört sene mukaddem mûrisimiz maktûl-i mezbûrın cemi' emlâk ve emvâl ve eşyâ-yı mevcûdesini beynimizde iktisâm eyleyüb müvekkil-i mezbûr ile işbu mezbûrın hisse-i irsiyeleri mukâbili tereke-i müteveffâ-yı mezbûreden olub Kol Üzümlü nâm mahallde vâki' beyne'l-ahâli ve'l-cirân ma'lûmü'l-hudûd bir kıt'a bağ ifrâz ve ta'yîn ve tahsîs ve kabûl eyleyüb tereke-i müteveffâ-yı mezbûreden ve hukûk-ı mirâsa müte'allik âmm-i deâvî ve mütâlibâtın zimmetimi ibrâ-yı âmmle ibrâ eylemişidi deyü def'le mukâbele idecek ğıbbü'l-istintâk müdde'i-yi mezbûr tarîh-i mezbûrede ber-minvâl-i muharrer ibrâ-yı mezkûrı ikrâr lakin kere ile olmuşidi deyü tasaddi eylediği da'vâsını ityân-ı beyyineden izhâr acz birle bi-lâ beyyine müteveffâ-yı mezbûreden ziyâde hisse-i irsiyem mutâlebesi men' u def' olundığı ma hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olındı hurrîre fi'l-yevmi'l-âşir min şehri Cemâziyelevvel li-sene erba' ve işrîn ve mi'eteyn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Mehemmed Efendi ibni Ali Efendi

Es-Seyyid Ahmed Efendi İbni Hasan Efendi

El-Hâc Ebubekr Efendi ibni Hasan Beşe

Emin Ağa ibni El-Hâc Ata Efendi

El-Hâc Mustafa bin Derviş Ağa

Hasan bin Halil

Mustafa bin Mehemed

El-Hâc Ebubekr Ağa

Hâfız Mustafa

(127/1) Sulh hüccetidir

Medîne-i Tokat'da Sovuk Pınar-ı müslim mahallesi sâkinlerinden iken bundan âkdem fevt olan Ebubekr bin Abdullah nâm müteveffânın verâseti sulbî kebîr oğlu Ömer ile sulbîye-i kebîr kızları Sâliha ve Emine'ye münhasıra olduğu ba'de't-tahakkuku'ş-şer'î zâtı mezbûretân bi-şahsûhâ ma'rifet-i şer'îye ile ma'rifetân-ı mezbûretân Sâliha ve Emine meclis-i şer'-i hatîr-i vâcibü't-tevkîrde işbu bâ'isü'l-kitâb Es-Seyyid Ömer bin Ali mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb babamız müteveffâ-yı mezbûr Ebubekr'in terekesinden olub mahalle-i mezbûrede vâki' bir taraftan Habib kızı Şerife ve bir taraftan na'lband Mehemmed Beşe ve bir taraftan işbu mezbûr Ömer menzillerine ve bir taraftan tarîk-i âmme müntehî binâ ve arsası mülk bir bâb menzil babamız müteveffâ-yı mezbûrın terekesinden bizlere mevrûs olub karındaşımız mezbûr Ömer ile müşâ'an tasarrufumuzda iken karındaşımız Ömer fevt olub hissesi bizlere intikâl eylemişiken menzil-i mezkûrî işbu mezbûr es-Seyyid Ömer tarîh-i kitâbdan yirmi sene mukaddem müteveffâ-yı mezbûr Ömer'den yüz kırk guruşa iştirâ eylemiş idim deyü zabtına mümâni'at birle beynimizde münâza'ât-ı kesîre ve muhâsamât-ı vefire vuku'ından sonra beynimizde muslihûn-ı müslimûn tavassut eyleyüb katan li'n-nizâ ve yerrzâü'l-cânibeyn yirmi beşer guruş üzerine bizi inşâ-yı akd-i sulh-i şer'î eylediklerinde tarafeynden her birimiz sulh-i mezkûrî kabûl ve bedel-i sulh olan hârü'l-beyân yigirmişer guruşu meclis-i sulhde mezbûr Es-Seyyid Ömer yedine tâmâmen def' u teslîm bizler dahî yedinden kâmilen âhz ve kabûl eyleyüb fîmâba'd menzil-i mahdûd-ı mezkûrda benim aslâ ve kat'â alâka ve müdhallerimiz kalmadı

didüklerinde ğıbbü't-tasdıki'ş-şer' mâ-vaka' bi't-taleb ketb olındı hurrire fi'l-yevmi'r-râbi' aşer min şehri Cemâziyelevvel li-sene erba' ve işrîn ve mi'eteyn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Atar El-Hâc Ebubekr ibni Mehemmed Efendi

Atar Hâfız İbrahim ibni Ahmed

El-Hâc Ali Efendi ibni El-Hâc Mehemmed

Atar El-Hâc Mehemmed Ağa ibni Ali

El-Hâc Mehemmed bin Ali

Es-Seyyid Ahmed Efendi ibni Abdurrahman

Hüseyin Ağa ibni Abdullah

(127/2) Medîne-i Tokat'da Mihmâd Hâcib mahallesi sâkinlerinden iken bundan âkdem fevt olan Ömer bin Abdullah nâm müteveffânın verâseti zevce-i metrûkesi Ümmü Gülsüm binti Abdullah ile sulbî kebîr oğlu Ömer ve sulbîye-i kebîre kızları Hadice ve Âişe'ye inhisârı ba'de't-tahakkuku'ş-şer'î işbu bâ'isü'l-kitâb mezbûr Ömer meclis-i şer'-i hatîr vâcibü't-tevkîrde zevce-i mezbûre Ümmü Gülsüm mahzarında üzerine da'vâ takrîr-i kelâm idüb murisimiz müteveffâ-yı mezbûrın terekesinden olub Gegsi nâm mevzi'de vâki' bir taraftan Deli Boğos ve bir taraftan Hegbecioğlu ve bir taraftan Abraham ve bir taraftan Arakil bağlarına ve bir taraftan tarîk-i âmme müntehî eşcâr ve imâreti mülk ve arsasının senevî --dîvâni ve mâlikâne taraflarına on para icâr-ı maktû'ası olan bir kıt'a bağ işbu zevce-i mezbûre Ümmü Gülsüm fuzûli zabt eyleyüb hisse-i irsiyemizi edâda mümâni'at ider sû'âl olunub takrîr-i tahrîr ve hisse-i irsiyemiz alıverilmek matlûbumdur didükde ğıbbü's-sû'âl zevce-i mezbûre Ümmü Gülsüm cevâbında bağ-ı mahdûd-ı mezkûr müteveffâ-yı mezbûrın terekesinden olduğunu ikrâr

lakin murisimiz müteveffâ-yı mezbûrın vefâtından sonra müdde'î-yi mezbûrın hâl-i sâferinde kırk beş (s. 126)guruş mihr-i mü'eccel-i ma'lûmem ile yirmi beş guruş deyni mukâbili bağ-ı mezkûr benim için ifrâz ve ta'yîn ve tahsîs olunmağla on beş seneden berü ol vechle zabt ve tasarruf iderüm deyü da'vâsı gayr-i meşrû' olmağla bağ-ı mahdûd-ı mezkûrı beyne'l verese tasarruflarına tenbîh birle mâ-vaka' bi't-taleb ketb olındı hurrîre fi'l-yevmi's-sâmin aşer min şehri Cemâziyelevvel li-sene erba' ve işrîn ve mi'eteyn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Es-Seyyid Mahmud bin Mehemmed

Hasan bin Hızır ser-muhzırân

Ömer bin Hüseyin muhzır

Mehemmed bin Abdullah

(126/1) E'ûzubillahimine's-şeytânirrâcîm Bismillahirrahmânirrahîm

yâ fettâh yâ rezzâk yâ kerîm yâ rahîm yâ rahman yâ ganî yâ muğni yâ hazret-i Allahu te'âlâ yâ mu'inü'l ---³⁶ Allahümme salli âlâ seyyidinâ Muhammed ve âlâ âlîhi Muhammed ve sahbihi ve sellimu teslimen kesiren misli zalik cerallahu anne Muhammeden

Mâ hüve ehlihu

İzzet-me'âb şeri'at-nisâb eşrâf-ı kuzât-ı kirâm zevil ihtirâmdan mevlâna Halil efendi dâme mükerreremâ (boş) ba'de't-tahiyyetü'l-vâfiye inhâ olunur ki ber-vech-i arpalık mutasarrıf olduğumuz Tokat kazasının umûr-ı şer'iyye ve kısmet-i askeriyesi işbu sene erba' ve işrîn ve mi'eteyn ve elf Cemaziyelevvelisi guresinden tarafımızdan cenâbınıza tefvîz ve sipâriş olunmuşdur gerekdir ki kazâ-yı merkûme gurre-i

mersûmeden bi-şiyemillahi te'âlâ te'âlâ ve tevfiğe mutasarruf olub beyne'l-ahali icrâ-yı ahkâm-ı şer'îyye ve takrîr ve taksîm-ı muhallelât-ı mevtâ-yı askeriyede sa'y ve hums eyleyesiz ve's-selâm.

El-Fakir Es-Seyyîd Mehemed Nureddin El-Kadıasker-i Anadolu ---

(126/2) İbrâ hüccetidir

Medîne-i Tokat'da Cami'i Kebîr mahallesi sâkinelerinden iken bundan âkdem vefat iden Arife binti Abdullah nâm müteveffiyenin verâseti li-ebeveyn er karındaşının oğlu sagîr Ahmed'e inhisârı ba'de't-tahakkuku's-şer'î sagîr-i mezbûrın tesvîye-i umûrına kıbel-i şer'den bâ-hüccet-i şer'îyye vasî nasb u ta'yîn olunan zâtı ma'rufe Fatıma binti Mehemed nâm hatûn meclis-i şer'-i hatîr-i vâcibü't-tevkîrde işbu bâ'isü'l-kitâb El-Hâc Mehemed Ağa ibni El-Hâc Abdülkerîm Ağa mahzarında bi'l-vesâye ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb hâlâ vasîsi olduğum sagîr-i mezbûrın mevrusesi müteveffîye-i mezbûrenin terekesinden olmak üzere merkûm El-Hâc Mehemed Ağa zimmetinde i'mâl eylediği defter-i kassâm mûcibince dokuz yüz seksen guruş ağa-yı mûmâ-ileyh meclis-i şer'de yedime tâmâmen def' u teslîm ben dahî bi'l-vesâye tâmâmen âhz u kabz eyleyüb meblağ-ı mezbûrdan ağa-yı mûmâ-ileyh zimmetinde bir sene bâkî kalmayub zimmetini ibrâ-yı âmmle ibrâ ve iskât-ı hakk eyledim didükde mâ-vaka' bi't-taleb ketb olındı hurrîre fi'l-yevmi't-tâsi' aşer min şehri Cemâziyelâhir li-sene erba' ve ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Es-Seyyid Hasan Efendi Pervîz-zâde

Mehemed Efendi Leblebici-zâde

Es-Seyyid Ahmed Efendi ibni Mehemed Alemdâr

Hâfız Mustafa ibni Ömer

Ahmed Usta ibni Mehemed

Kazâz Es-Seyyid Emin Ağa ibni Es-Seyyid Ahmed

Es-Seyyid İbrahim bin Mustafa

Es-Seyyid Hâfız Mehemed bin Feyzullah

Es-Seyyid Ahmed bin Mehemed

Es-Seyyid Pîrî Mehemed Ağa ibni El-Hâc Ali

(126/2) Vasî hüccetidir

Medîne-i Tokat'da Cami'i Kebîr mahallesi sâkinelerinden iken bundan âkdem fevt olan Arife binti Abdullah nâm müteveffiyenin li-ebeveyn er karındaşının oğlu Ahmed'e ammetesi müteveffiyeye-i mezbûrenin terekesinden bi'l-ırsi'ş-şer'î isâbet ve intikâl iden emvâl-i mevrûsesin zabt ve hıfz ve rü'yete kibel-i şer' den vasî nasb u ta'yîn olunmak lâzım ve mühim olmağın sagîr-i mezbûrun vâlidesi ve zâtı marufe işbu bâ'isetü'l-kitâb Fatıma binti Mehemed nâm hatûn vesâyete ehl ve sagîr-i mezbûr hakkında her vechle evlâ u enfâ' olduğunu zeyl-i vesîkada muharrerü'l-esâmi-yi müslimîn taraf-ı şer'a heber vermeleriyle hâkim-i mevki'-i sadr-ı kitâb tûbâ-lehû ve hüsnü me'âb efendi hazretleri dahî sagîr Ahmed'in üzerine vâlidesi mezbûre Fatıma'yı vasî nasb u ta'yîn eyleyüb ol dahî ber-vech-i muharrer (s. 125) vesâyet-i mezbûreyi kabûl ve hidmet-i lâzımesini kemâ yenbagi edâya müta'ahhid olmağın mâ-vaka' bi't-taleb ketb olındı hurrîre fi'l-yevmi't-tâsi' aşer min şehri Cemâziyelâhir li-sene erba' ve ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Es-Seyyid Hâfız Hasan Efendi Pervîz-zâde

Mehemmed Efendi Leblebici-zâde

Es-Seyyid Ahmed Efendi ibni Mehemmed Alemdâr

Hâfız Mustafa ibni Ömer

Ahmed Usta ibni Mehemmed

Kazâz Es-Seyyid Emin Ağa ibni Es-Seyyid Ahmed

Es-Seyyid İbrahim bin Mustafa

Mehemmed bin Feyzullah

Es-Seyyid Ahmed bin Mehemmed

Es-Seyyid Pîrî Mehemmed Ağa ibni El-Hâc Ali

(125/1) Medîne-i Tokat'da Sovuk Pınar-ı Müslim mahallesi sâkinelerinden zâtı ta'rîf-i şer'le ma'rûfe Şerife binti Ahmed nâm hatûn meclis-i şer'-i hatîr-i vâcibü't-tevkîrde işbu bâ'isü'l-kitâb mübeşşir-i hüccâc El-Hâc Ömer Efendi ibni Mehemmed nâm kimesne mahzarında üzerine da'va ve takrîr-i kelâm idüb Tokad voyvodalığı mülhakatından etrâf-ı şehir toprakında vâki' Çay nâm mevzi'de bir taraftan Es-Seyyid Hasan Efendi ve bir taraftan Şiş-oğlu Mehemmed Ağa ve bir taraftan tarîk-i âmme müntehî senevî on beş akçe icâre maktû'ı olan bir kıt'a bağ-ı mahdûd-ı mezkûrîma yedi yüz guruş verirler iken işbu El-Hâc Ömer Efendi beni ta'zîr idüb tarîh-i kitâbdan bir buçuk mâh-ı mukaddem beş yüz guruşa iştirâ ve ben dahî fûruht eyledim idi şimdi yedi yüz guruşa müşterâsı olub beynimizde vâki' olan ta'zîre binâen zimmetimde mevcûd semeni geriye âhz ve bağ-ı mahdûd-ı mezkûrî bana teslîmi matlûbumdur didükde

ğıbbü's-sû'âl El-Hâc Ömer Efendi cevâbında bağ-ı mahdûd-ı mezkûrı mezbûre Şerife mukaddem dört yüz on guruşa iştirâ eyleyüb ve el-yem semeni misli beş yüz guruşdan bir akçe dahî ziyâde eylemediğini def'-i tasaddi eyledikten sonra müdde'îye-yi mezbûrın el-hâleti hâzihû ziyâde bahâsına müte'allik eylediği da'vâsından şâhid ikâmesine izhâr-ı acz idüb merkûm El-Hâc Ömer Efendi'den def'-i meşrûhını mübeyyin beyyine taleb olundukda udûl-ı âhrâr-ı ricâl-i müslimînden Ahmed bin [boş] ve Mehemed bin [boş] ve Halil bin [boş] nâmûn kimesneler mezbûre Şerife muvâcehesinde rızâsıyla beş yüz guruşa El-Hâc Ömer Efendi'ye fûruht eylediğini ve beş yüz gurşdan ziyâde deger-i bahâsı olmayub semen-i mezbûr beş yüz guruş bağ-ı merkûmın el-ân semeni misli olduğına edâ-yı şehâdet-i şer'îye eyledikten sonra ğıbbü't-ta'dîl ve't-tezkiye şehâdetleri makbûle olmağın mezbûre Şerife'nin bi-vech-i mu'ârazası men' birle mâ-vaka' bi't-taleb ketb olındı hurrîre fi'l-yemi's-sâmin aşer min şehri Cemâziyelâhir li-sene erba' ve işrîn ve mi'eteyn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl [boş]

(125/2) İbrâ hüccetidir

Medîne-i Tokat'da Keçeciler mahallesi sâkinlerinden iken bundan âkdem fevt olan Ali bin Abdullah'ın verâseti sulbî kebîr oğulları Halil ve İbrahim ve sulbîye-i kebîre kızları Şerife ve Emine'ye münhasıra olduğu ba'de't-tahakkuku'ş-şer'î mezbûr İbrahim meclis-i şer'-i şerîf-i enverde tereke-i müteveffâ-yı mezbûr bi'l-verâse vâz'ü'l-yed olan karındaşı işbu bâ'isü'l-kitâb mezbûr Halil mahzarında üzerine da'va ve takrîr-i kelâm idüb murisimiz müteveffâ-yı mezbûrın terekesi taksîm ve hisse-i irsiyemiz ifrâz ve ta'yîn olunmaksızın mezbûr Halil tereke-i müteveffâ-yı mezbûrûn olmak üzere ve hissesine sarf itigim iki yüz on beş guruş ile işbu yedimde olan defter mûcibince ketm

ve ihtifâ eylediği hâric ez-defter eşyâ-yı mütenevvi'a kıymetlerinden iki yüz yetmiş üç guruş ki cem'ân dört yüz seksen sekiz guruşdan hisse-i irsiyye-i şer'îyemi taleb iderim sû'âl olunub takrîr-i tahrîr ve aliverilmek matlûbumdur didükde ğıbbü's-sû'âl mezbûr Halil cevâbında tereke-i müteveffâ-yı mezbûra bi'l-verâse vâz'ü'l-yed olduğunu ikrâr lakin babam ve murisimiz müteveffâ-yı mezbûr Ali ile mütâkiben vefât iden vâlidemiz Âişe'nin tereke-i mecmû'alarından gerek dâhil-i defter-i kassâm ve gerek hâric ez-defter iktizâ iden hisse-i irsiye-i şer'îye-yi ma'lûmumesin mahzar-ı müslimînde karındaşım mezbûr İbrahim yedimden tâmâmen âhz u kabz ve husûs-ı mirâsa müte'allika âmme-yi de'avi ve mütâlabâtdan zimmetimi ibrâ-yı âmmle ibrâ ve iskât-ı hâk eylemişidi deyü def'le mukâbele idecek ğıbbü'l-istintâk ve'l-inkâr merkûm Halil'den def'-i meşrûhını mübeyyin beyine taleb olundukda udûl-ı âhrâr-ı ricâl-i müslimînden Mehemed bin Ömer ve İsmail bin Abdülkerim nâm kimesneler li-ecli'ş-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olub iştişhâd olundukda fi'l-hakîka işbu müdde'i-yi mezbûr İbrâhim tarîh-i kitâbdan altı sene mukaddem babası müteveffâ-yı mezbûr Ali ile müte'âkiben vefât iden vâlidesi mezbûre Âişe'nin tereke-i mecmû'alarından gerek dâhil-i defter-i kassâm ve gerek hâric ez-defter iktizâ hisse-i irsiye-i ma'lûmesin bizim huzûrumızda karındaş-ı merkûm Halil yedinden tâmâmen âhz u kabz ve husûs-ı mirâsa müte'allika âmme-i de'avi ve mütâlibâtdan zimmetini ibrâ ve iskât-ı hakk eylediği ma'lûmumuzdur biz bu husûsa bu vech üzere şahittleriz şehâdet ideriz deyü her biri edâ-yı şehâdet-i şer'îye eylediklerinde ğıbbü't-ta'dîl ve't-tezkiye şehâdetleri makbûle olmağın müdde'i-yi mezbûr İbrahim'in husûs-ı mirâsa müte'allika karındaş-ı merkûm Halil ile bi-vech-i mu'ârazası men' birle mâ-vaka' bi't-taleb ketb olındı hurrire fi'l-yevmi'l-hâmis ve'l-ısrîn min şehri Cemâziyelâhir li-sene erba' ve ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

El-Hâc Mustafa bin El-Hâc Mehemmed

Ebubekr Efendi ibni Nu'mân

Hüseyin bin Ahmed

Ahmed bin Mehemmed Efendi

(125/3) İbrâ hüccetidir

Medîne-i Tokat'da Çay mahallesi sâkinlerinden zâtı ma'rufe işbu bâ'isetü'l-
kitâb Emine binti Mehemmed nâm bîkr-i bâliğa meclis-i şer'-i hatîr-i vâcibü't-tevkîrde
Ali Beşe ibni Halil mahzarında üzerine da'va ve takrîr-i kelâm idüb tarîh-i kitâbdan altı
sene mukaddem --- mücbîrim işbu hâzıran-ı bi'l-meclis vâlidem Şerife beni işbu mezbûr
Ali Beşe'ye namzed ve tevezzece va'âd idüb lakin beynimizde akd-ı nikâhı sebk
eylemeyüb mücerred namzed olmağla ben âkile ve bâliğa olduğım ecluden merkûmı
zevciyete kabûl etmeyüb (s. 124) nefsimi âhara tezvîc murâd eyledigimde bi-vech-i
mümâni'at ider sû'âl olunsun didükde ğıbbü's-sû'âl mezbûrenin takrîr-i meşrû'ası üzere
beynlerinde akd-ı nikâh sebk eylemeyüb mücerred namzed olduğu merkûm Ali Beşe'nin
ikrârıyla lede's-şer'zâhir olmağla mezbûre Emine nefsinin âhara tevezzece izin verildikten
mâ'ada husûs-ı mezkûra ve rüsûm-ı belde üzere esnâ-yı namzedden işbu tarîh-i kitâba
gelinceye değin beynlerinde vukû' bulan âhz ve itâları muhâsebeleri inde's-şer' rü'yet
ve beynleri tevfiğ birle husûs-ı münâza'a ve âhz u i'tâyâ müte'allika âmme de'avi ve
mütâlebâtdan âhad-ı hüme âharin zimmetini ibrâ-yı âmmle ibrâ ve iskât eylemeleriyle
mâ-vaka' bi't-taleb ketb olındı hurrîre fi'l-yevmi's-sâbi' ve'l-ısrîn min şehri
Cemâziyelâhir li-sene erba' ve ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Fahrü's-sipâh Sâlih Ağa serdâr

Mustafa Alemdâr odabaşı

Hasan bin Hızır ser-muhzır

Es-Seyyid Ömer muhzır

(124/1) Medîne-i Tokat'da Aleksân mahallesi sâkinlerinden El-Hâc İbrahim bin Hasan nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i vâcibü't-tevkîrde işbu bâ'isü'l-kitâb Osman bin Ahmed mahzarında üzerine da'va ve takrîr-i kelâm idüb mahalle-i mezbûre sâkinelerinden sâhibetü'l-hayrât ve'l-hasenât Fatıma binti Yusuf nâm hatûn mahalle-i mezbûrede vâki' bir taraftan Yusuf Beşe ve bir taraftan El-Hâc Süleyman ve bir taraftan Abdullah Ağa ve bir taraftan Sarı Osman menzillerine ve bir taraftan tarîk-i âmme müntehî binâ ve arsası mülk bir bâb menzilimin fevkânisiyle nısf-ı hadîkasını bana ve nısf-ı tahtâni menzil ile nısf-ı hadîkayı işbu mezbûr Osman vakf u şart eyleyüb cânib-i şer'-den yedime i'tâ olunan hüccet-i şer'îye nâtik olduğu üzere nısf-ı hadîka-yı mezkûrı bi'l-meşrûta zabt ve tasarrufumı mümâni'at birle müstakilen zabt ve tasarruf ider sû'âl olunub takrîr-i tahrîr nısf-ı hadîkadan keff-i yedine tenbîh-i şer'î olunmak matlûbumdur didükde ğıbbü's-sû'âl mezbûr Osman cevâbında vâkıfe-i mezbûre Fatıma hayatında menzil-i mezkûrın yalnız nısf ve fevkânisini ber-vech-i muharrer müdde'i-yi mezbûre vakf ve şart eyleyüb mülhakatıyla bi'l-cümle hadîkasını bâ-vakfiye-i ma'mûlün-bihâ müstakilen bana vakf u şart eyleyüb müddet-i vâfireden berü bi'l-meşrûta zabt ve tasarruf iderim deyü def'le mukâbele idecek ğıbbü'l-istintâk ve'l-inkâr mezbûr Osman'dan ber-vech-i muharrer def'-i meşrûhını mübeyyin beyine talep olundukda udûl-ı âhrâr-ı ricâl-i müslimînden Es-Seyyid Emin bin Mehemed ve Es-Seyyid Halil bin Ali nâm kimesneler li-ecli's-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olub istişhâd

olundukda fi'l-hakîka vâkıfe-i mezbûre Fatıma binti Yusuf nâm hatûn mahalle-i mezbûre vâkı' menzil-i mezkûrın yalnız nisf-ı fevkânisini müdde'i-yi mezbûr İbrahim'e tahtanisi ve bi'l-cümle hadîkasını işbu mezbûr Osman vakf u şart eyleyüb müddet-i vâfireden berü bi'l-meşrûta zabt ve tasarruf eylediği bizim ma'lûmumuzdır biz bu husûsa bu vech üzere şâhidleriz ve şehâdet dahî ideriz deyü her biri edâ-yı şehâdet-i şer'îye eylediklerinde ğıbbü't-ta'dîl ve't-tazkîye şehâdetleri makbûle olduktan sonra mûcibiyle hadîka-i mezkûrı vakfiyet üzere müstakilen mezbûr Osman'ın zabt ve tasarrufuna hükm birle mâ-vaka' bi't-taleb ketb olındı hurrire fi'l-yevmi'r-râbi' min şehri Recebi'l-ferd li-sene erba' ve işrîn ve mi'eteyn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Monla Mehemmed bin Süleyman

Mustafa Beşe bin Deli Osman

Es-Seyyid Ahmed bin Mehemmed

Mehemmed bin Abdullah

Es-Seyyid İsmail Beşe ibni Mustafa

Es-Seyyid İbrahim Beşe ibni Mustafa

Es-Seyyid Abdullatif bin Ali

Es-Seyyid Halil bin Sâlih

Es-Seyyid Hâfız Halil bin Sâlih

Hasan bin Yusuf

Veli bin Ali

El-Hâc İsmail bin İsmail

Ahmed bin El-Hâc İsmail

Mustafa bin El-Hâc İsmail

Es-Seyyid Sâlih bin Osman

(124/2) Mîzân veznedârının hüccetidir

Medîne-i Tokat'da mîzân-ı harîrde bâ-berât-ı âlî veznedâr olan Es-Seyyid Ömer bin El-Hâc Ömer meclis-i şer'-i şerîf-i enverde --- mîzân-ı mezbûrda bâ-berât-ı âlîşân kitâbet hizmetiyle me'mûr ammi-zâdeleri işbu bâ'isü'l-kitâb Es-Seyyid Mahmud ve Es-Seyyid Mustafa nâm kimesneler mahzarlarında bi-tav'i ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb işbu tarîh-i kitâba gelinceye değin mîzân-ı mezkûrda vezn olunan Canik harîrinden hâsıl olan meblağ ancak veznedâr olanlara mahsûs ve â'idât-ı sâ'ireden hâric olub âhara nesne iktizâ itmez iken mezbûrân inkâr ve muhâlefet birle vezn olunan Canik harîrinden hâsıl olan meblağ fî'l-cümle â'idât-ı sâ'irede dâhil olub gerek veznedârlıktan ve gerek kitâbetden hâsıl olan meblağ-ı ma'lûme-i mevcûda üç sehm olub sihâm-ı mezkûreden bir sehm veznedâr olanlara iki sehm kâtib olanların olub ve öteden berü taksîmimiz böyle olagelmişdir deyü mezbûrân Es-Seyyid Mahmud ve Es-seyyid Mustafa benimle muhâsım ve müdâ'afaya tasaddî ve bu vechle miyânemizde münâza'ât-ı kesîre ve muhâsemât-ı vafîre vâki' olmuşidi el-hâleti hâzihi beynimize müslimûn tavassut idüb kat'an li'n-nizâ' zikr olunan üç sehmden bir sehm benim veznedârlığıma ve iki sehm mezbûrân Es-Seyyid Mahmûd ve Es-Seyyid Mustafa'nın kitâbetlerine olmak şartıyla beynimizi ıslâh ve ıskât ve tarafeynden cümlemiz iktisâm-ı mezkûre râzı ve kabûl ve fîmâba'd müslimînin re'yleri manzum olduğu nizâm-ı mezkûrın hilâf ve mugayyeri hareket itmek üzere her birimiz ta'ahhüd eyledik didükde ğıbbü't-tahakkuku's-şer'î mâ-vaka' bi't-taleb ketb olındı hurrîre fî'l-yevmi't-tasi' min Receb li-sene erba' ve işrîn ve mi'eteyn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

El-Hâc Hâfız Ömer Efendi bin Mehemmed mübeşşir-i hüccâc

Es-Seyyid Halil Ağa ibni Hüseyin Ağa Dizdâr-zâde

Mehemmed Ağa ibni Ebubekr

Hâfız Ali ibni Ömer Palazoğlu

Es-Seyyid Abdüllatif ibni Derviş Mehemmed

İbrahim bin Emin Mehemmed mizân

Kazâz Osman bin Mehemmed İnâmcıoğlu-zâde

Es-Seyyid Şeyh Mustafa

Kazâz Mehemmed Ağa ibni Hüseyin Kuloğlu

Hasan bin Hızır ser-muhzır

(123/1) Medîne-i Toakat mahallâtından Menice mahallesi mütemekkinlerinden Karabit ve Akob veledi Serkiz nâm karındaşlar meclis-i şer'î hatîr-i vâcibü't-tevkîrde işbu bâ'isü'r-rakîm Bedros veledi Agob zımmî muvâcehesinde her biri üzerine da'va ve takrîr-i kelâm idüb mersûm Bedros zimmetinde cihet-i ma'lûmeden bâ-temessük bin sekiz yüz guruş alacak hakkımız olup defâ'atle taleb eyledigimizde edâda muhâlefet ider sû'âl olunub takrîr-i tahrîr ve aliverilmek matlûbumuzdur didüklerinde ğıbbü's-sû'âl mesfûr Bedros cevâbında müdde'iyân-ı mersûmân Karabit ve Agob'a ol miktâr deyni olduğımı ikrâr lakin vekîlleri gâ'ib ani'l-meclis Uncu-oğlu Mıgırdiç vasıtasıyla mersûmâna senevî üçer yüz guruşdan dört senede bin iki yüz guruş ve bundan mâ'ada senevî ikişer yüz ellışer guruşdan üç senede dahî yedi yüz elli guruş ki min haysi'l-mecmû' bin dokuz yüz elli guruş sinîn-i mezkûrelerde bi-lâ-devr-i mürabaha verdim asla nâkaz ile bir akçe deynim kalmadığından gayrı benim yüz elli guruşum daha ziyâde geçmiş idi istintâk olunsun didükde mersûmândan ba'de'l-istintâk cevaplarında vekîlleri

Mıgırdıc vâsıtasıyla meblağ-ı mezkûr bin dokuz yüz elli guruşî âhz eylediklerini ikrâr lakin sinîn-i mezkûrelerde mesfûr Bedros zımmîye bâ- devr-i şer'î ilzâm ribih idüb olvecihle âhz eylemişdik deyu her birleri bade't-def' mersûmân Karabit ve Agob zımmilerden def'-i meşrûhlarını mübeyyin beyine talep olundukda ityân-ı beyinedenizhâr-ı acz ve yemîn dahî talep olmamalarıyla mersûmân Karabit ve Agob zımmilerin husûs-ı mezkûr müte'allika mesfûr Bedros ile bi-lâ-beyyine ve bi-lâ-halef mu'arızaları men' olduğu ve mersûmân Karabit ve Agob mesfûr Bedros'a mezbûr yüz elli guruşun eda ve tesliminetenbîh olduğu ma-vaka' bi't-taleb ketb olundu hurrire fi'l-yevmi't-tâbi' aşer min şehri Recebi'l-mürecceb li-sene erba' ve işrîn ve mi'eteyn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

El-Hâc Muaffak Ağa ibni El-Hâc Abdulvehhab

El-Hâc Hasan Ağa ibni El-Hâc Hasan Ağa

Ebubekr Ağa ibni Ahmed Efendi

El-Hâc Es-Seyyid Ahmed Alemdar ibni Ali Efendi

Ahmet Beşe ibni Mehemmed dellal

Ohân veledi Kazer tâcir

Çalık-oğlu Kukas

Mardorus veledi Ağayig

Ve gayrihüm mine'l-hazırîn

(123/2) Medîne-i Tokat'da Cehkânlu mahallesi sâkinelerinden zâtı müslimîn ta'rîfleriyle ma'rufe olan Fatıma binti Abdullah nâm hatûn meclis-i şer'-i şerîf-i enverde medîne-i mezbûre mahallâtından Yazıcık mahallesi sâkinlerinden işbu bâ'isü'l-kitâb

Halil ve Hızır mahzarlarında üzerlerine da'va ve takrîr-i kelâm idüb tarîh-i kitâbdan üç sene mukaddem işbu mezbûrân ile karındaşları zevcem gâ'ib ani'd-diyâr Ali Beşe zimmetlerinde cihet-i ma'lûmeden bâ-temessük sekiz yüz kırk guruş alacak hakkım olub lakin zevcim gâ'ib-i mezbûr Ali'den iktizâ iden meblağ-ı ma'lûmeyi taleb ve da'va mümkün olmamağla meblağ-ı mezkûr sekiz yüz kırk guruşdan merkûmânın sehimlerine iktizâ iden beş yüz altışar guruşu taleb iderim sû'âl ulunub takrîrleri tahrîr ve alıverilmek matlûbumdur didükde ğıbbü's-sû'âl ve akîbü'l-inkâr müdde'iyeyi mezbûre Fatıma'dan ber-vech-i meşrûh müdde'âsını mübâyin beyine taleb olundukda ityân-ı beyyineye istimhâl ve ba'dehû hulûlu'l-mühli'ş-şer'î ityân-ı beyyineden izhâr-ı acz eylediginden ma'âda yemîne dahî tâlibe ve râğibe olmamağla müdde'iyeyi mezbûre Fatıma'nın meblağ-ı mezkûr beş yüz altışar guruş müdde'âsına müte'allika merkûmân Halil ve Hızır ile bi-lâ beyyine ve bi-lâ halef bi-vech mu'ârazası men' birle mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olındı fi'l-yevmi't-tâsi' aşer min şehri Recebi'l-ferd li-sene erba' ve işrîn ve mi'eteyn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Sâlih Ağa ibni Derviş Ağa serdâr

Es-Seyyid Mustafa Alemdâr odabaşı

Sâlih Ağa etmekci

Emir Ömer oğlu Hacı Mehemmed Ağa

Es-Seyyid Ahmed çörekci

Hamza Ağa arpacı

Es-Seyyid Deli İbrahim kaşıkçı

(123/3) Medîne-i Tokat'da Müslihiddin mahallesi sâkinelerinden zâtı ma'rûfe Fatıma binti Osman nâm hatûn tarafından da'vâ-yı âni'z-zikr sâbitü'l-vekâlesi Mustafa bin Abbas nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i vâcibü't-tevkîrde işbu bâ'isü'l-kitâb Süleyman bin Mustafa mahzarında üzerine da'va ve takrîr-i kelâm idüb müvekkilem mezbûre Fatıma'nın li-ebeveyn kız karındaşı Zeyneb hatûn olduğu halde tarîh-i kitâbdan bir sene mukaddem mezbûr Süleyman'a akd olunub hîn-i akdden on beş gün mürûrında bi-takdîrillahû te'âla fevt olmağla müteveffiye-i mezbûrenin terekesine vâris olmak zu'umuyla bâ-defter hisse-i irsiyesi mukâbili dört yüz yetmiş yedi guruşluk nukûd eşyâ-i mütenevvi'a-i ma'lûme âhz u kabz eyleyüb akd-ı mezbûr gayr-ı sahîh olduğına binâen eşyâ-yı mezkûr ile nukûd-ı mezbûrî bi'l-vekâle taleb iderim sû'âl olunub takrîr-i tahrîr ve alıverilmek matlûbumdur didükde ğıbbü's-sû'âl merkûm Süleyman cevâbında tarîh-i mezbûrda zevcem mezbûre Zeyneb nâm hatûn âkile olduğu halde mahzar-ı şuhûdda бага akd-i nikâh olunmuşıdi deyü def'le mukâbele ve âkile-i beyinesi evlâ olduğına binâen zevc-i merkûm Süleyman'dan def'-i meşrûhına muvâfık meyine taleb olundukda udûl-ı âhrar-ı ricâl-i müslimînden Mehemed bin Abdullah Mehemed bin Esir nâm kimesneler li-ecli's-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olub istişhâd olundukda fî'l-hakîka tarîh-i mezbureden Zeyneb binti Osman nâm hatûn âkile olduğu hâlde zevc-i mezbûr Süleyman'a akd-ı nikâh olduğu bizim ma'lûmumuzdur biz bu husûsa bu vech üzere şâhidleriz şehâdet dahî ideriz deyü her biri edâ-yı şehâdet-i şer'îye eylediklerinde ğıbbü't-ta'dîl ve't-tezkiye şehâdetleri makbûle oldukdan sonra müteveffâ-yı mezbûre Zeyneb'in terekesinden zevc-i mezbûr Süleyman'ın âhz eylediği hisse-i irsiye-i ma'lûmesine müvekkile-i mezbûre Fatıma'nın bi-vech-i şer'î müdehâlesi men' birle mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olındı fi'l-yevmi's-sâni' aşer min şehri Recebi'l-ferd li-sene erba' ve ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

İsmail bin El-Hâc Abdullah

Monla Mehemmed bin Mustafa

El-Hâc Mustafa bin Derviş

Ali Beşe bin Hüseyin

Ahmed Beşe bin Ömer

Mehemmed bin Mustafa

El-Hâc Yusuf Ağa

(122/1) Hibe hüccetidir

Ezinepazarı'nda vâki' Avşar nâm karye sâkinlerinden El-Hâc Ömer bin Mehemmed nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i vâcibü't-tevkîrde işbu bâ'isetü'l-kitâb sulbîye-i kebîre kızı Âişe nâm hâtûn mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb medîne-i Tokat'da İblik Bazarı kurbında hallâclar sûkında vâki' yedimde ve taht-ı tasarrufumda mülküm olub bir taraftan El-Hâc Ahmed ve bir taraftan Latif-zâde Osman Ağa ve iki taraftan tarîk-i âmme müntehi binâsı mülk ve arsasında senevi Alaca Mescid Câmî'i şerîfinin cum'a mü'ezzinlerine otuz para icâre-i maktû'ı olan fevkâni ve tahtânî ve iki bâb hallâc dükkânlarımı cemi'-i tevâbi' ve levahıkları kâffe-i hukûk ve murâfıklarıyla tarafeynden îcâb ve kabulî hâvi bâ-izn-i mütevellî hîbe-i sahîha-i şer'iyeye ile hibe ve temlîk ve teslîm ve arsasında olan hakk-ı tasarrufumu dahî ferâğ ve tefvîz eyleyüb kızım mezbûre Âişe dahî ber-vech-i muharrer --- temellük u tesellüm ve tefevvüz ve kabul eyledikten sonra fîmâba'd dekâkîn-i mezbûreteynde benim aslâ ve kat'â alâka ve medhalem kalmayub kızım mezbûre Âişe hatûnun mülk-i mevhubesi olmağla keyfemâyaşâ ve yuhtâr mutasarrife olsun didikde ğıbbu't-tasdîki's-şr'î mâ

vâkı'a bi't-taleb ketb olındı hurrire fı'l-yevmi's-sâni aşer min şehri Şa'bân li-sene erba'a ve işrîn ve mieteyn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

El-Hâc Mustafa bin Mehemmed

El-Hâc Sa'id bin Atâullah

Es-Seyyid Halîl Ağa ibni Hüseyin

Osman bin Mustafa

İbrahim bin Mehemmed Emîn

Osman bin Mehemmed

İbrahim bin Abdullah

Teemmetü'l-kelâm hakkü'l-kalem İmam-zâde Halil El-Mevla hilafet-i bi-Tokat nemekahu el-fakirullah anhüm ufiyehuma.

Mühür

9.BULGULAR

Şer'iyeye sicilleri Türk tarihinin 15. ve 20. yüzyıllar arasındaki dönemin anlaşılması bakımından birinci dereceden başvuru kaynakları arasında yer alır. Osmanlı Devleti'nin idarî, siyasî, askeri, hukukî, sosyal ve ekonomik tarihini doğru bir şekilde ortaya koyabilmek için şer'iyeye sicillerine müracaat edilmelidir.

Transkripsiyon ve değerlendirmesini yapmış olduğumuz 12 Numaralı Tokat Şer'iyeye Sicil Defteri 1808-1810 yıllarını kapsamakta ve Tokat şehrinin olarak hukukî, idarî, sosyal ve ekonomik yapısına dair önemli bilgiler içermektedir.

Tokat, 19. yüzyılda Sivas sancağına bağlı bir kaza sttüsündedir. İncelemiş olduğumuz dönemde Sivas vâlîsi Celâleddin Mehemed Paşa, Tokat kadısı ise Ahmet Reşit Efendi'dir. Bu dönemde kazanın en üst yöneticisi kadıdır. Kadının hakimlik görevnin yanı sıra şehir yönetimi ve merkezle olan yazışmaların sağlanması gibi önemli sorumlulukları bulunmaktadır. Transkripsiyonunu yaptığımız defterde yer alan masraf kayıtlarından idarî yapısına dair tespitlerde bulunma şansına sahip olduğumuz Tokat şehrinin 1808-1810 yıllarında 62'si Müslüman ve 14'ü Gayrimüslimlere ait olmak üzere toplam 76 mahallesi bulunmaktadır. Komanat, Kafirni, Tozanlı, Yıldız ve Dönekseâbad olmak üzere 5 nahiyesi bulunan Tokat şehrinin bu nahiyelere bağlı 147 köyü mevcuttur.

Nüfus bakımından önemli bir potansiyele sahip olduğunu söyleyebileceğimiz Tokat şehrinde Müslümanlar ve Gayrimüslimler eşit ekonomik ve sosyal haklar çerçevesinde yaşamaktadırlar. İncelemelerimize göre, bu iki unsurun birlikte yaşamının getirdiği gereklilikler sonucunda aynı mahallede oturabildikleri, mahkemelerde birbirlerine şahitlik ettikleri, borç para alışverişinde buldukları ve aralarında çeşitli malların satış işlemlerinin gerçekleştiği görülmektedir. Tokat halkının etnoğrafik

yapısına baktığımızda ise genel olarak bir Müslümanın evinde ne bulunuyorsa, Gayrimüslimlerin evinde de aynı eşyayı görmek mümkündür. Bu ve diğer alanlardaki gelişmelerden, toplumun bu iki unsuru arasında çok yakın bir kültürel etkileşim olduğu anlaşılmaktadır.

Şehrin sosyal yapısıyla ilgili en detaylı bilgileri ise incelemiş olduğumuz defterde bulunan tereke kayıtlarından elde etmiş bulunuyoruz. İslam hukukuna göre miras paylaşımının yapıldığı tereke kayıtlarından en fazla payı erkek evlat alırken, tereke sahibinin eşi erkek evlada verilenin 2/3'ü oranında, kız evlat ise erkek evlada verilenin 1/2'si oranında, doğmamış çocuklarda ise erkek evlada verilen hisse kadar mirastan pay almışlardır. Yine tereke sahibinin ekonomik durumunu yansıtan tereke kayıtlarından techiz ve tekfin, resmi kısmet, ihzariye, kaydiyye ve kalemiye gibi harcamaların da kadılık tarafından kesilmekte olduğunu görmekteyiz.

Tokat'ta yaşayan aileler genellikle çekirdek aile yapısına sahip olup, çocuk sayısı genel olarak 3 ile 4 arasında değişmektedir. İslam dininin teorik olarak çok eşliliğe izin vermiş olmasına rağmen Tokat'ta tek eşlilik oranı %90'ın üzerindedir.

Ticaret yollarının kesiştiği bir kavşak noktasında bulunan Tokat, bölgenin en önemli ticaret merkezlerinden biri konumundadır. Şehrin bu avantajlı konumunun bir getirisi olarak birçok sınai faaliyet dalları ve meslek grubu oluşmuştur. Tesbit etmiş olduğumuz 58 adet meslek grubundan bakırcılık ve dokumacılığın ön plana çıktığını ve bu mesleklerin gelişmiş olduğunu görmekteyiz.

Tokat'ta bulunan gayrimenkullerin, bazı gıda maddelerinin, hayvanların, ev ve giyim eşyalarının 1808-1810 yıllarındaki fiyat aralıklarına dair tespitlerde bulunma imkanı sağlayan 12 Numaralı Tokat Şer'iyye Sicil Defteri'nde Tokat halkının zirai

faaliyet olarak hâangi ürünleri yetiştirdikleri ve hâangi hayvanları besledikleri de yer almaktadır.

10.SONUÇ

Bir transkripsiyon ve buna dayalı bir değerlendirme çalışması olarak ortaya koymuş olduğumuz bu tez, 1808-1810 yıllarını kapsamaktadır. Çalışmamızda bazı önemli sonuçlara ulaşılmıştır.

Öncelikle 12 Numaralı Tokat Şer'iyye Sicil Defteri'nin gerek hükümet merkezinden gelen evrakların kaydedilmesi ve de gerekse yerel nitelikli kayıtların bulunması nedeniyle zengin bir muhtevaya sahip olduğu tespit edilmiştir.

İdari olarak Sivas sancağına bağlı bir kaza statüsünde olan Tokat'ın 1808-1810 yıllarında 62'si Müslüman ve 14'ü Gayrimüslimlere ait olmak üzere toplam 76 mahallesi bulunmaktadır. Komanat, Kafirni, Tozanlı, Yıldız ve Dönekseâbad olmak üzere 5 nahiyesi bulunan Tokat şehrinin bu nahiyelere bağlı 148 köyü mevcuttur.

Müslim ve Gayrimüslim halkın birbirleriyle kültürel etkileşim halinde bir arada yaşamış olduğu Tokat şehrinin sosyal yapısıyla ilgili olarak ise 40'ı Müslümanlara, 13'ü Gayrimüslimlere ait olmak üzere incelemiş olduğumuz toplam 53 tereke defterinden hareketle miras taksimlerinin İslami kaidelere göre yapıldığını görmekteyiz. Yine bu kayıtlardaki taksim edilen mal varlığına bakarak ekonomik olarak fakir olmayan Tokat halkının 3-4 çocuklu, tek eşli, çekirdek aile yapısına sahip olduğunu tesbit etmiş bulunmaktayız.

Coğrafi konumunun getirdiği avantajla ticaretin çok canlı olduğu Tokat şehrinde 58 farklı meslek dalı bulunmakta ve bunlar arasında özellikle dokumacılık ve bakır işletmeciliği ön plana çıkmaktadır. Çalışmamız sonucunda Tokat'ta bulunan bağ, bahçe, dükkan, ev gibi gayri menkul fiyatlarını da tesbit etmiş bulunmaktayız. Tesbitimize göre Tokat'ta bağ fiyatı 20-100 guruş, bahçe fiyatı 100-350 guruş, dükkan fiyatı 100-400

guruş, ev fiyatı 65-1800 guruş arasında, gayrimenkulün bulunduğu mevkiye göre fiyatının da değiştigi görülmüştür.

Tahlil ettiğimiz 12 Numaralı Tokat Şer'iyeye Sicil Defteri, genelde Osmanlı tarihi özelde ise Tokat şehri ile ilgili mevcut bilgileri pekiştirecek ve şimdiye kadar ortaya çıkmış veya eksik kalmış pek çok konuya ışık tutacak bir çok belge ihtiva etmektedir. Tokat'ın 1808-1820 yıllarındaki sosyo-kültürel ve ekonomik yapısı hakkında bilgiler sunduğumuz çalışmamızın gerek bölge tarihçiliği ve gerekse Osmanlı devlet yapısının taşradaki uygulamaları ile ilgili yapılacak olan pek çok çalışmaya faydalı olacağı kanaatindeyiz.

KAYNAKLAR

AÇIKEL A.-SAĞIRLI. (2006), Osmanlı Döneminde Tokat Merkez Vakıfları-Vakfiyeler, C.1, Tokat.

_____, (2005), “Tokat Şer’iyye Sicillerine Göre Salyâne Defterleri (1171-1840)”, İ.Ü. Edebiyat Fakültesi Tarih Dergisi, S. 41, İstanbul.

AÇIKEL A. (2001), “Tokad Şer’iyye Sicillerine Göre Beylerbeyi Buyruvdıları”, Türk Kültürü İncelemeleri Dergisi, S. 5, İstanbul.

_____, (2003), “Tanzimat Döneminde Tokat Kazasının İdari ve Nüfus Yapısındaki Değişiklikler (1839-1880)”, C.Ü., Sosyal Bilimler Dergisi, C. 23, 2003.

_____, (2004), “Tokat Sancağının İdari ve Nüfus Yapısı (1880-1907)” F.Ü. Sosyal Bilimler Dergisi, C. 14, Elazığ.

_____, (2003), “Artukabad Kazasında Türk Kişi Adları (1455-1520)”, F.Ü. Sosyal Bilimler Dergisi, C. 13, Elazığ.

_____, (2003), “Artukabad Kazası Yer Adları (1455-1600)”, H.Ü. Edebiyat Fakültesi Dergisi, C. 20, S. 2.

AKGÜNDÜZ A. (2002), “Şer’iyye Mahkemeleri ve Şer’iyye Sicilleri”, Türkler, (Ed.) Hasan Celal Güzel, C. 10, Yeni Türkiye Yayını, Ankara.

_____, (1992), Osmanlı Kanunnameleri ve Hukuki Tahlilleri (Kanuni Devri Kanunnameleri), I, Fey Vakfı Yayınları, İstanbul.

_____, (1990), Osmanlı Kanunnameleri ve Hukuki Tahlilleri (Osmanlı Hukukuna Giriş ve Fatih Kanunnameleri), I, Fey Vakfı Yayınları, İstanbul.

AKGÜNDÜZ A.-OĞUZ M. (1998), “Hüccet”, DVİA, XVIII, İstanbul.

_____, (1988), Şer’iyye Sicilleri, C. 1, Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı Yayını, İstanbul.

ASLAN N., (1998), “Milli Arşiv İçerisinde Şer’iyye Sicilleri “Eğitim Ve Terminoloji Problemi””, I. Milli Arşiv Şurası (20-20 Nisan 1198), Ankara.

AVCI O. , (1998), “Kültür Tarihi Kaynağı Olan Şer’iyye Sicillerinin Türk Milli Arşivciliğine katılması” I. Milli Arşiv Şurası (20-21 Nisan 1998), Ankara.

BAYINDIR A., (1986), İslam Muhakeme Hukuku (Osmanlı Devri Uygulaması), İstanbul.

BELLİ O.-KAYAOĞLU G. (1994), “Tokad’ ta Bakırcılık Sanatının Gelişimi”, Tarih ve Toplum, C. 21, S. 124.

BERKİ A.H. (1954), İslâm Hukukunda Ferâiz ve İntikal, İstanbul.

BEŞİRLİ M. (2000), “385 Numaralı Harput Şer’iye Sicili’nin Tanıtımı ve Osmanlı Şehir Tarihi Açısından Önemi”, A.Ü. Osmanlı Tarihi Araştırma ve Uygulama Merkezi Dergisi, S. 10, Ankara.

_____, (2001), “XIX.Yüzyılın İlk Yarısında Samsun’da Evlilik Kurumu”, Pax Otomana Studies in Memoriam Prof Dr. Nejat Göyünç, Yeni Türkiye Yayınları, Ankara.

_____, (2003), “Tokat Şer’iye Sicilleri’ndeki Ferman ve Buyruclulara Göre XIX. Yüzyılın Başlarında Sivas Eyaleti’nin İdarî ve Ekonomik Yapısı”, Cumhuriyet’in 80. Yılında Sivas Sempozyumu (15-17 Mayıs 2003, Sivas) Bildirileri, Sivas.

_____, (2005), “Tokat Voyvodalıği (1774-1842)”, TTK Belleten, C. LXIX, Sayı 254, Ankara.

BİLİRLİ, Tahir (2006), 111 Numaralı Tokat Şer’iye Sicili’nin Transkripsiyonlu Metni ve Değerlendirilmesi, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sosyal Bilimler enstitüsü, Tokat.

BİLMEN Ömer Nasuhi, (1985), Hukuk-ı İslâmiyye ve Istılahat-ı Fıkhiyye Kamusu, C. V, İstanbul.

_____, Hukuk-ı İslâmiyye ve Istılahat-ı Fıkhiyye Kamusu, C. VIII, İstanbul 1985.

DEMİREL Ö., (2000), “BirOsmanlı Kadı’sının Not Defteri Yahud Kitâb-ı Sakki”, Uluslararası Kuruluşunun 700. Yıldönümünde Bütün Yönleriyle Osmanlı Devleti Kongresi (07-09 Nisan / April 1999), Konya.

DEVELİOĞLU F., (2005), Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lügat, Aydın Kitabevi, Ankara 2005.

GENÇ M., (2000), Osmanlı İmparatorluğunda Devlet ve Ekonomi, Ötüken Yayınevi, I. Basım, İstanbul .

_____, (1987), “17.-19. yüzyıllarda Sanayi ve Ticaret Merkezi Olarak Tokat”, Türk Tarihinde ve Kültüründe Tokat Sempozyumu (2-6 Temmuz 1986) Ankara.

GÖKBİLGİN T., (1979), Osmanlı Paleografya ve Diplomatik İlmî, İstanbul.

İNALCIK H., (1998), “Mahkeme”, İslam Ansiklopedisi, C. VII, M.E.B Yayınları, İstanbul.

KARAMAN H., (1974), Mukayeseli İslam Hukuku, İrfan Yayınevi, İstanbul.

KÜTÜKOĞLU M., (1992), “Buyuruldu”, DVİA, VI.

MERCAN M., (2002), “Tokat’ın Mutasarrıflık Oluşuna Dair Bir Belge”, Tokat Kültür Araştırma Dergisi, 17, Tokat.

_____, (1994), Osmanlı Belgelerinin Dili (Diplomatika), Kubbealtı Akademi Yayınları, İstanbul.

ORTAYLI İ., (2006), “Osmanlı Kadısı”, Osmanlı’yı Yeniden Keşfetmek, Timaş Yayınları, İstanbul.

ORTAYLI İ., (1994), Hukuk ve İdare Adamı Olarak Osmanlı Devletinde Kadı, Ankara.

ÖZDEMİR R., (1987), “Tokad’ta Ailenin Sosyo-Ekonomik Yapısı (1711-1810)”, Türk Tarihinde ve Kültüründe Tokad Sempozyumu (2-6 Temmuz 1986)”, Ankara.

ÖZMEL İ., (2002), “Kayyım”, DVİA, XXV, İstanbul.

ÖZTÜRK S., (1995), Askerî Kasâmsa Ait Onyedinci Asır Tereke Defterleri (Sosyo Ekonomik Tahlil), Osmanlı Araştırmaları Vakfı, İstanbul.

PAKALIN M. Z. , (1993) Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü, C. III, İstanbul.

SAVAŞ A.İbrahim, (1998), “Osmanlı Türkçesi ile Yazılan Belge ve Eserlerde Secili Anlatım Şekilleri”, E.Ü. Edebiyat Fakültesi Tarih İncelemeleri Dergisi, XIII.

SCHACHT , (1972), “Mahkeme”, İA, C. VII, İstanbul.

“Tokat”, Yurt Ansiklopedisi, Anadolu Yayınları, 1984.

UZUNÇARŞILI İ.H., (1988), Osmanlı Devletinin İlmiye Teşkilatı, Ankara.

YILMAZÇELİK İ., (1998), “Şer‘iye Sicillerinin Bir Merkezde Toplanması Üzerine Bazı Mülâhazalar”, I. Milli Arşiv Şurası (20-20 Nisan 1198), Ankara.

ZUHAYLİ V., (1994), İslâm Fıkı Ansiklopedisi, Çeviren : Ahmed Efe, Beşir Eryarsoy , ve diğerleri, C. 10, İstanbul.

SÖZLÜK

Ahrâr : Hür iradeye sahip insan.

Akdem : Daha veya pek eski.

Akd-i nikah : Nikah, evlenme mukavelesi.

Ale's-seviye : Seviyeli olarak, düzgünce.

Amel-i mânde : Kötürüm, iş görmez.

Amme : Hala, umuma ait olan.

Âmme-i de'âvi ve mutâlabât : Umuma ait davalardan birisi.(Halkın davaları, talepleri)

An-asl : Asıl olarak.

Anfa : Yukarıda geçtiği gibi.

Ani'l-inkâr : İnkâr ederek

An-nakd : Nakden.

Asâleten : Bizzat kendi işi için, vekalet yoluyla olmayan.

Ashâb-ı sehûn : Söz sahipleri, sözü geçenler.

B

Bâ : Arapça ön takılardan olup önüne geldiği kelimeye beraberlik manası katar. Bu kelimeyle alakalı şer'iyeye sicillerinde geçen sterotipik bazı ifadeler vardır.

Bâ- defter-i zimem : Zimmet defterleri ile beraber.

Ba'd: Sonra

Ba'de't-tahakuku's-şer'î : Mahkemenin yaptığı araştırmadan sonra.

Bâ-berât-ı âli şân : Beratla beraber.

Bâ-defter-i kassâm : Miras paylaşım tutanakları ile beraber.

Bâ-fermân-ı âlişân : Fermanla beraber.

Bâ-hüccet-i's-şer'iyeye : Mahkeme tarafından verilen belge ile beraber.

Bâ-temessük : Borçlu tarafından alacaklıya teminat olarak verilen sened ile beraber.

Ber-vech-i âti : Sonra zikredileceği gibi.

Ber-vech-i meşrûh : Açıklandığı şekildeki gibi.

Ber-vech-i muharrer : Yazıldığı şekildeki gibi.

Bey' : Malı mala değişmek, alış-veriş.

Bey'-i bât-ı sahihi's-şer'î : Satış işleminin mahkemece bilinmesi.

Beyyine : Delil.

Bi-vech-i şer'î : Davanın geçersizliğini belirtir.(Şer'î tarafı olmayan)

Bi'l-asâle : Kendi tarafından

Bi'l-irsi's-şer'î : Kalıtsal olarak kişiye ailesinden geçen hakkı.

Bi'l-iftâ : Fetva ile

Bi'l-iştirâk : Katılarak.

Bi'l-ittifâk : İttifak ile, ittifak halinde.

Bi'l-vekâle : Vekaletle

Bi't-terâfü' : Birbiri aleyhine dava açarak mahkemeye müracaat etme.

Bî-cümleti't-tevâbi' ve'l-levâhık : Satış davalarında (bey' davaları) bir malın tüm aksamaları ve ekleriyle beraber satıldığını belirtir ibare.

Bi-kadri'l-kifâye : Gücü el verdiği kadar.

Bi-rızâi'l-cânibeyn : Her iki tarafın isteğiyle.

C

Câbi : Zekat tahsil memuru.

Ceste ceste : Parça, parça.

D

Deyn : Belli bir zaman zarfında ödenmek üzere alınmış faizli veya faizsiz para.

Diyâr-ı ahar : Başka bir yer.

E

Ecl : Sebep.

Edâ u teslîm : Teslim etme.

Ekall-i kalîl : En az.

El-hâc : Hacı.

Emvâl-i mevrûse : Miras kalan mallar.

Es-seyyid : Zeka sahibi.

Eşcâr : Ağaçlar.

Eşcâr-ı müsmire : Meyve ağaçları.

Evla u enfa' : En faydalısı, en iyisi.

F

Fahrü'l-müderrişîn : Müderrislerin başı, önde geleni.

Fârîğ : Hakkından vazgeçen kişidir.

Fenâ : Şehr-in dış taraflarına verilen addır.

Fevt : Ölmek.

Fi'l-hakîka : Hakikaten

Fî-mâ ba'd: Bundan sonra.

G

Ga'ib-i-i ani'd-diyâr : Bulunduğu yer belli olmayan kişi için kullanılır.

Gıbb : Sonra manasına gelmektedir.

Gıbbü'l-istintâk : İstintaktan sonra.İstintak, adli bir olayla ilgisi olan birisine sorular sorulması sonrası tutulan kayıtlardır.

Gıbbü's-sû'al : Soru sorulduktan sonra.

Gıbbü't-ta'dîl ve't-tezkiye : Bir kişi hakkından onu tanıyanlardan bilgi aldıktan ve doğruluğu onaylandıktan sonra.

Gıbbü't-tasdîki's-şer'î : Hukuken doğrulandıktan sonra.

H

Haml : yük

Harc u sarfa : Harcamak.

Hâziran-ı bi'l-meclis : Mahkemede hazır bulunanlar.

Hîn-i zarûret : İhtiyaç duyulduğu anda.

Hırfet : İş, meslek

Hisse-i irsiyye : Miras paylaşımında kişiye kalıtsal olarak düşen pay.

İ

İktizâ : Lazım gelme, lüzum.

İnâs : Kadınlar.

İnhisâr : Yalnız bir şey veya şahsa ait olma.Kişiye özel.

İnkıtâ' : Kesintiye uğrama.

İnşâ-i akd-i sulh-i şer'î : Tarafların mahkemede anlaşmaya varması.

İskât-ı hakk : Hakkını terk etme.

İsti'âb : İçine alma

İstidâniye : Ödünç alma.

İstifâ-yı hakk : Hakkından vazgeçme.

İstifsâr : Sorup anlama, birşey hakkında bilgi isteme.

İstişhâd : Şahit getirme, birinin şهادetine müracaat etme.

İştirâ : Satın alma.

İtminân : Emin olma, emniyet.

K

Kabz u kabûl : Almak.

Kadîm : Eski, önce.

Kâffe-i îmân : Tamamen kabul etme.

Kaffeti'l-hukuk ve'l-mürâfık : Hukuk kurallarıyla uyuşarak, çakışmadan.

Kâmilen ahz u kabz : Tamamen kullanımına geçirme.

Kassâm : Ölen bir kişinin mirasını çocuklarına devlet adına taksim eden görevli.

Kayyim : Ölen bir kişinin mirasçılarında herhâangi birinin kaybolması dolayısıyla o kişinin mallarını mahkeme adına koruyan, tasarruf eden kişidir.

Ke-mâ yenbagi : Gereği gibi.

Keyfe mâ-yaşe'i ve yuhtâr : Kişinin istediği ve dilediği gibi.

Kıbel-i şer' : Mahkeme tarafından.

Küll-i yevm : Her gün.

L

Lâzım u mühim : Çok gerekli.

Li-ebeveyn : Anne ve babanın aynı olması, üvey olmama.

Li-eb : Aynı babadan olma.

Li-ecli's-şehâde : Şهادet nedeniyle.

Li-ecli't-teslîm : Teslim etmek maksadıyla.

Li-ümm : Aynı anadan doğma.

M

Mahdûd : Hududlanmış, sınırlanmış, sınırları belirli.

Mahûf : Korkutucu, tehlikeli.

Mahzar : Hukuki terim olup, dilekçe manasındadır.

Makbûle : Kabul olunmuş.

Maktûl : Katl edilmiş.

Matlûb : İstek, taleb.

Mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu : Bu olay istek üzerine yazıldı.

Mazmûn-ı münîf : Fetvanın içeriğini anlatmadan önce kullanılan elkabdır. "Yüksek mana" anlamına gelmektedir.

Meccânen : Ücretsiz.

Meclis-i bey' : Alış-veriş işlerine bakan mahkemeye bağlı çalışan kurul.

Meclis-i sulh : Kişiler arası anlaşmazlıkların çözüldüğü kurul.

Meclis-i şer' : Mahkeme.

Meclis- şer'-i hatîr-i vâcibi't-tevkîr : Hatırı sayılması zorunlu olan yüce mahkeme.

Mecrûhen : Yaralanarak ölme.

Mefkûd : Kaybolmuş.

Mehlikası : Helak olmuş.

Mektûbi'l-esâmî : İsimleri yazılmış olan kişiler.

Memhûr : Mühürlenmiş.

Meşrûh : Açıklanmış.

Metrûke : Terk edilmiş.

Mevrûs : Mirasçı olarak hak sahibi olan kişi.

Mezbûr : Mersûm, merkum, mezkûr, mezbûr aynı türden olup, zamir olarak kullanılmaktadır.

Mihr-i mu'accele : Evliliğin bitiminde paylaşılan mallarla birlikte kadına verilmesi gereken bedel.

Mihr-i mü'eccele : Evlilikte kadına nikah öncesi verilmesi garanti edilen bir nevi hayat sigortası niteliğinde para veya benzeri mal.

Min ciheti'l-karz : Bir cihetten ödünç borç alma.

Mismâr : Çivi.

Mu'âraza : Birbirine karşı gelme, muhalefet etme.

Muğâyir : Uygun olmayış.

Muharrerü'l-esâmî : İsimleri yazılmış olan kişiler.

Muhâsamât : İki kişi arasındaki anlaşmazlık, düşmanlık.

Muhzır-ı müslimîn : Mahkemede hazır bulunan şahitler, insanlar.

Mukâbele : Karşılık verme

Mûris : Miras bırakan.

Mutâlabât : Dava ederek hakkını isteme.

Mutasarrıf : Tasarruf eden, kullanma hakkına sahip.

Muttasıla : Bitişik, yakınında, yanında.

Muvâcehe : Yüzleştirme.

Muvâfık : Uygun.

Müceddiden : Yeniden.

Müdde'î : İddia eden

Müdde'î-yi aleyh : Kendisine dava açılmış olan.

Müfsîde : Bozulmuş, fesad girmiş.

Mülk-i mevhûb : Hediye edilmiş veya verilmiş mal.

Mülk-i sarîh : Herkesce bilinen, bir kişinin mülkü.

Mümâna'at : İstememe.

Münakd : Sözleşme, anlaşma.

Münhasiran : Bir kişiye özgü olan.

Müntehî : Birleşik, bitişik, yanyana.

Mürûr u ubûr : Geçme, oradan geçerek gitme

Müssin : Yaşlı.

Müstağrak : Bolluk ve çokluk içerisinde olma.

Müstebân : Açık seçik belli olan.

Müşterâ : Satın aldığı.

Müte'allik : Alakalı olani alakadar.

Müteahhid : Söz veren.

Mütemekkin : Mekan tutmuş.

Müteveffâ : Ölmüş erkek, yine müteveffiye ölmüş bayan için kullanılır.

Müzâfi : Eklenmiş, ilave olunmuş.

Müzâyaka: Zorluk çıkartma.

N

Nâ'ib: Kadı vekili, onun işlerini kadı adına yürüten

Nakz :Bozma, geçersiz kılma

Narh : Tesbit edilen fiyat

Nezr : Adak.

Nümâyan : Açıkca görünen

R

Râyic-i fi'l-vakt : Şu an geçerli olan değerler

Ref' : Kaldırma, yükseltme

Resm-i arusâne: Osmanlı Devleti'nde bekar kişilerin evlilik işlemlerinden sonra alınan bir tür vergi

Ru-numâ : yüz gösteren.

Rü'yet : İdare etme

S

Sâbık : Geçerli, geçmiş

Sâbit u sebût : Kesin olarak belli

Sadr : Öncesi ve önünde

Sahîh-i şer'î: Mahkeme tarafından doğruluğu

Sakf : Çatı

Salâbet : Dayanma, metanet.

Sarf u harc: Bir malı veya emtiayı kullanma

Sarîh : Herkesçe bilinen

Sehm : Bölüm, kısım, parça.

Sikât-ı müslimîn : Güvenilir, emniyetli müslümanlar. Vasi davalarında kadıya vasiler hakkında görüş bildiren kişilerdir.

Silk : Sıra

Sulb: Nesil, soy

Sulh-i şer'î : Mahkeme tarafından gerçekleştirilen barış, uzlaşma

T

Te'diye : Ödeme, borcunu verme

Te'kid : Korkutma.

Temellük : Sahip ve malik olma

Temlîk : Birini bir mala ve eşyaya malik ve mutasarrıf etme.

Tenbih-i şer'î : Mahkeme tarafından yapılan ikaz, uyarı

Tereke : Vefat eden kişinin miras olarak bıraktığı şeylerin kaydı

Terfih-i hâl-i ibâd : Rahat içinde yaşamayı temin etme.

Tesellüm : Verilen şeyi alarak kabul etme

Teslîm : Elden ele verme, alaka bırakmayacak şekilde verme

Tevârüd : Birbiri ardına gelme

Tevzi' u taksîm : Bir şeyi kişiler arasında pay etmek

Tezyîn : Süsleme

Tuvânâ : Güçlü

U

Udulü ahrâr ricâl-i müslimîn : Osmanlı mahkemelerinde heyet-i udul adı altında cinâyetlerde suçun mevcut olup olmadığı ve hafifletici sebeplerin olup olmadığına karar veren bir organ bulunmaktaydı. Bu heyetin içinden ihtiyaç duyulduğu zaman mahkemelerde bir nevi gözetmen olarak hükümetden istenen kimseler vardı, ki bu kişilere udulü ahrâr ricâl-i müslimîn denirdi.

Umûr-ı belde : Bölge ve beldenin idarî işleri

Umûr-ı sâ'ire: Çeşitli işler.

V

Vârid : Gelen

Vâsıl : Ulaşma

Vech : Yön, taraf, suret, tarz

Vech-i şer'î : Bir olay veya şeyin şer'î yönü

Vicâhen : Yüzyüze.

Vurûd : Gelmek

Y

Yemn u yesâr : Sağ ve sol.

Yuhtâr : Kendi seçimi, dilediği gibi.

Z

Zâhir u nümâyân : Açıkça görünen

Zevc-zevce : Koca-karı.

Zeyl-i kitâb : Yazıda ekli bulunan.

Zeyl-i vesîka : Resmi belgede ekli bulunan.

Zımmî : Gayr-i müslim reayaya verilen ad.

Zimmet : Kişinin kullanımında olan mal veya para.

ÖZGEÇMİŞ

1980 yılında Manisa'nın Alaşehir ilçesinde doğdu. İlköğretim ve ortaöğretimini Alaşehir'de tamamladı. 1997 yılında başladığı Muğla Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü'nü 2002 yılında tamamladı. 2003 yılında Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Anabilim Dalı Yeniçağ Bilim Dalı'nda yüksek lisans öğrenimine başladı. 2004 yılında Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde 2547 sayılı YÖK kanunu 50-d statüsünde Araştırma Görevlisi olarak çalışmaya başladı ve halen bu görevini yürütmektedir.

